

မြန်မာနိုင်ငံ တရားစီရင်ထုံးများ

အညွှန်း

၁၉၇၀

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

အထူးရာဇဝတ်ရုံးအယူခံအဖွဲ့

စစ်ဘက်အယူခံတရားရုံး

အညွှန်းပြသူများ

ဦးတင်ညွန့် ၊ ဝိဇ္ဇာ ၊ ဥပဒေဝိဇ္ဇာ ၊ တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေ (စာတည်း)

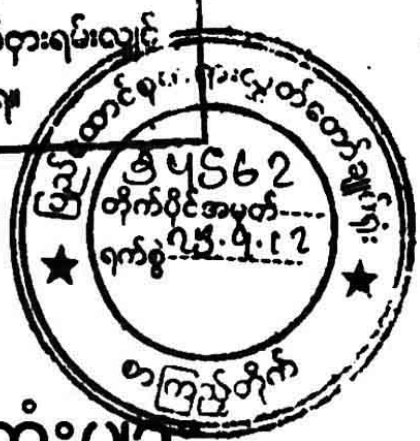
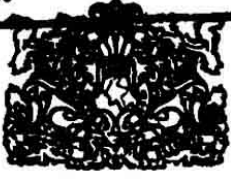
ဦးဝင်းကြည် ၊ မဟာဝိဇ္ဇာ ၊ ဥပဒေဝိဇ္ဇာ ၊ တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေ (စာပြု)

ဒေါ်တင်တင်မြင့် ၊ ဝိဇ္ဇာ ၊ ဥပဒေဝိဇ္ဇာ ၊ တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေ (စာပြု)

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ တော်လှန်ရေးအစိုးရ၏ ခွင့်ပြုချက်အရ ရန်ကုန်မြို့

ဗဟိုပုံနှိပ်တိုက်တွင် ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေသည်။

တရားရုံးများလက်ခွဲ အပိုင်ဥပဒေ ၂ အရ တစ်ကြိမ်တည်းရမ်းလျှင်
ရက်သတ္တပတ်(၃)ပတ်ထက်မပိုစေရ။

မြန်မာနိုင်ငံတရား စီရင်ထုံးများ

ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ်ရုံး
အကြံပေးဦးစီးဌာန

၁၉၇၀

အထူးထုဝတ်ရုံးအယူခံအဖွဲ့   နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်
စစ်ဘက်အယူခံတရားရုံး

စာညွှန်းပြုသူများ—

- ဦးတင်ညွန့်၊ ဝိဇ္ဇာ၊ ဥပဒေဝိဇ္ဇာ၊ တရားရုံးဓါပိဋကေ (စာတည်း)
- ဦးစင်းကြည်၊ မဟာဝိဇ္ဇာ၊ ဥပဒေဝိဇ္ဇာ၊ တရားရုံးချုပ်ရွှေနေ (စာပြု)
- ဒေါ်တင်တင်မြင့်၊ ဝိဇ္ဇာ၊ ဥပဒေဝိဇ္ဇာ၊ တရားရုံးချုပ်ရွှေနေ (စာပြု)

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ တော်လှန်ရေးအစိုးရ၏ ခွင့်ပြုချက်အရ၊ ရန်ကုန်မြို့၊ ဗဟိုပုံနှိပ်
တိုက်တွင် ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေသည်။

(မူပိုင်)

၁၉၇၀ ခုနှစ်၊ နိုင်ငံတော် တရားရုံးချုပ် တရားသူကြီးများ စာရင်း

တရားသူကြီးချုပ်

ဒေါက်တာ မောင်မောင် B.L. (Rgn.) J.S.D. (Yale), LL.D. (Utrecht)
of Linclon's Inn, *Barrister-at-Law.*

တရားသူကြီးများ

ဦးထွန်းတင် B.A., B.L.

(၁၁-၇၀ မှ ၉-၉-၇၀ ထိ)

ဦးကျော် B.A., B.L.

(၁၁-၇၀ မှ ၈-၁၁-၇၀ ထိ)

ဦးသက်စေ B.A., B.L.

ဦးစိန်သင်း B.A., B.L.

၁၉၇၀ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံ တရားစီရင်ထုံးများ ပြုစုရေးကောင်စီ
အဖွဲ့ဝင်များစာရင်း

ဥက္ကဋ္ဌ

နိုင်ငံတော် တရားရုံးချုပ်၊ တရားသူကြီးချုပ် ဒေါက်တာ မောင်မောင်၊ B.L.
(Rgn.), J.S.D. (Yale), LL.D. (Utrecht) of Linclon's Inn,
Barrister-at-Law.

အဖွဲ့ဝင်များ

နိုင်ငံတော် တရားရုံးချုပ်၊ တရားသူကြီး ဦးထွန်းတင်၊ B.A., B.L.
(၁-၁-၇၀ မှ ၉-၉-၇၀ ထိ)။

နိုင်ငံတော် တရားရုံးချုပ်၊ တရားသူကြီး ဦးချစ်၊ B.A., B.L.
(၁-၁-၇၀ မှ ၈-၁၁-၇၀ ထိ)။

နိုင်ငံတော် တရားရုံးချုပ်၊ တရားသူကြီး ဦးသက်ဖေ၊ B.A., B.L.
(၂၈-၉-၇၀ မှစ၍)။

နိုင်ငံတော် ရွှေနေချုပ် ဦးဘစိန်၊ B.Sc., B.L.

ဦးကျော်မြင့်၊ *Barrister-at-Law.*

ဦးဘိုးသာ၊ B.A., B.L. တရားရုံးချုပ် ရွှေနေ။

ဦးမြင့်စိုး M. A. (Illinois), M.A. (Cantab), *Barrister-at-Law.*

စာတည်းအဖွဲ့

ဦးထင်ညွန့် B.A., B.L., တရားရုံးချုပ် ရွှေနေ၊ စာတည်း။

ဦးဝင်းကြည် M.A., B.L. တရားရုံးချုပ် ရွှေနေ၊ စာပြု။

ဒေါ်တင်တင်မြင့် B.A., B.L. တရားရုံးချုပ် ရွှေနေ၊ စာပြု။

**LAW OFFICERS OF THE UNION OF BURMA DURING
THE YEAR 1970**

Attorney-General

U BA SEIN, B.Sc., B.L.

Assistant Attorney-General

U HLA THIN, B.A., B.L.

Law Officer to the States

U TIN OHN, B.A. (Hons.), B.L. (Rgn.), LL.B. (Lond.),
Barrister-at-Law.

Government Advocates

U TUN LWIN, B.A., B.L., Up to 26th July 1970.

MR. S. K. GHOSH, B.A., B.L.

DAW MYA THAN NU, B.A., B.L.

U MYA SHEIN, B.A., B.L.

U BA THAN, B.A., B.L.

DR. MYO HTUN LYNN, M.Com. (Rgn.), LL.M. (Lond.)
Jur. Drs. (Utrecht) of the Inner Temple, *Barrister-at-Law.*

U KYAW GAUNG, B.A., B.L.

U WIN PE, B.A., B.L.

MR. C. GANGOOLY, B.A., B.L.

U KYAW MYINT, B.A., B.L.

U HLA THOUNG, B.Sc., B.L., Dip. Law (Lond).

U THEIN HAN, B.A., B.L.

Assistant Government Advocates

U MYINT AUNG, B.A., B.L.

U AUNG THAN TUN, M.A., B.L.

U TIN NYUNT, B.A., B.L.

U TUN NAING, B.A., *Barrister-at-Law*. From 5th February
1970.

Legal Draftsmen

U LUN PE, B.A., B.L. Advocate

DAW AYE KYI, B.A., B.L. Advocate

U SEIN WIN HLAING, B.A., B.L.

Law Translation and Law Revision Officers

U MAUNG MAUNG KYI (1), B.A., B.L., Officer-in-Charge
Advocate.

U MAUNG MAUNG KYI (2), B.A., B.L., Assistant Officer-
in-Charge.

U THAN SWE, B.A. (Hons.) B.L., Assistant Law Drafting
Officer. Advocate.

U YAN WAY, B.A., B.L., Assistant Officer-in-Charge.

စီရင်ထုံးပြုသောမူခင်းများ

LIST OF CASES REPORTED

အထူးရာဇဝတ်ရုံးအယူခံအဖွဲ့

SPECIAL CRIMINAL COURTS' APPEAL COURT

	စာမျက်နှာ
ခင်မြင့်၊ မ၊ (ခ) မခင်ညွန့်ကြည် နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ	၁
ငြိမ်းမောင်၊ မောင်၊ ပါ ၃ နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ	၁၁
ပုကြီး၊ ဦး၊ အကျဉ်းသားအမှတ် ၉၈၀၄/စီနှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ	၂၁
မြင့်ဆွေ၊ မောင်၊ ပါ ၂ နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ	၂၅
လှသန်း၊ ဦး၊ (သခင်လှသန်း) အကျဉ်းသား အမှတ် ၆၁၂၆/စီ နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ	၃၀
လင်ကျော်ဝက် (ခေါ်) တင်ဦး နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ	၁၄
ဟန်စိုး၊ မောင်၊ နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ	၆
အာရာဇ်အမ်အေ၊ ပါ ၂ နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ	၁၆

ကိုးကားသောမူခင်းများ

LIST OF CASES CITED

အထူးရာဇဝတ်ရုံးအယူခံအဖွဲ့

SPECIAL CRIMINAL COURTS' APPEAL COURT

စာမျက်နှာ

M. Muthiah Servai v. Union of Burma, 1955, B.L.R. (H.C.) 175 မှကွဲလွဲသည်။	....	....	....	၄
ဦး၊ ဒေါ်၊ နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ၊ ၁၉၆၇ ခု၊ မြန်မာနိုင်ငံ စီရင်ထုံး၊ စာ ၄၉၊ အထူးရာဇဝတ်ရုံး အယူခံအဖွဲ့ကို ရည်ညွှန်းသည်	....	....	....	၁၀

ညွှန်းချက်

INDEX

အထူးရာဇဝတ်ရုံးအယူခံအဖွဲ့

SPECIAL CRIMINAL COURTS' APPEAL COURT

စာမျက်နှာ

အက်ဥပဒေများ—

ဆိုရှယ်လစ် ဝါဒပျက်စီးရေးစနစ် တည်ဆောက်မှုကို ဆန့်ကျင်ခြင်းမှ ကာကွယ်သည့် ဥပဒေ။

ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး။

သွင်းကုန်ထုတ်ကုန်ကြီးကြပ်ရေးအက်ဥပဒေ။

အထူးရာဇဝတ်ရုံးဥပဒေ။

အထူးရာဇဝတ်ရုံးနည်းဥပဒေ။

၁၉၆၃ ခုနှစ်၊ အများနှင့် သက်ဆိုင်သောယူနိုက်တက် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေး အက်ဥပဒေ။

ကောက်ချက်နှစ်မျိုးယူနိုင်သည့်ကိစ္စများတွင် တရားခံဘက်သို့သက်ညှာသည့် ကောက်ယူချက်ကိုလက်ခံခြင်းသည် မျှတမှုရှိမရှိ—အစုစပ်တဦးရာဇဝတ်မှု ကျူးလွန်ခြင်းအတွက် ကျန်အစုစပ်များပါအလိုအလျောက် ပြစ်ဒဏ်ထိုက်သည်မဟုတ်။ ။ ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ အယူခံတရားလိုတို့သည် ဆိုင်ဇက်ဇူအေဝကို စီမံခန့်ခွဲကြသည်။ ဖြစ်သမျှကို ၎င်းတို့သိသည်ဟူ၍လည်း ကောက်ယူနိုင်သည်။ တဖက်တွင်လည်း စီ၊ အိုင်၊ အာရာဇ် သည် အစုစပ် ဓာချုပ်တွင်ပါသကဲ့သို့ တဦးတည်းပိုင်၊ တဦးတည်းပြောပြခြင်း ညွှန်ကြားစီမံခန့်ခွဲလျက်ပင်ရှိခဲ့သည်။ အခင်းဖြစ် ပစ္စည်းများကို သူတဦးတည်း အစီအမံဖြင့် ဝယ်ယူသိမ်းဆည်းထားခဲ့သည်ကို အယူခံတရားလိုတို့ မထိကြရဟူ၍လည်း ကောက်ယူနိုင်သည်။ ဤသို့နှစ်မျိုး ကောက်ယူနိုင်လျှင် တရားခံဘက်သို့ သက်ညှာသည့်ကောက်ချက်ကိုလက်ခံခြင်းသည်မျှတသည်။ ။ ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ အယူခံမှုတွင် အစုစပ်လုပ်ငန်းများနှင့်ပတ်သက်၍ ကျွန်ုပ်တို့ကအစုစပ်တဦး ရာဇဝတ်မှုကျူးလွန်ခြင်းအတွက်၊ ကျန်အစုစပ်များပါ အလိုအလျောက်ပြစ်ဒဏ်ထိုက်သည်မဟုတ်။ ၎င်းတို့ကလည်း သိခြင်း၊ စေခိုင်းခြင်း၊ အားပေးကူညီခြင်း စသည်ကိုပြုမသော ၎င်းတို့ပါ ပြစ်ဒဏ်ထိုက်သင့်သည်ဟု ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ ။ ဤအမှုတွင် အစုစပ် ဝါချုပ်အရာ၊ အယူခံတရားလိုတို့သည် လုပ်ငန်းစီမံခန့်ခွဲမှုအဝဋ်၊ စီ၊ အိုင်၊ အာရာဇ်၏ အမိန့်ကိုနာခံရသည်ဟု ပေါ်

သည်။ အခင်းဒုဗ္ဗိသိယျာဏ်တို့ကို တွေ့သည်မှာလည်း၊ ဗီ၊ အိုင်၊ အာရာဇ်၏ အခန်းများမှဖြစ်သည်။ အယူခံတရားလိုတို့က ယင်းဒုဗ္ဗိသိယျာဏ်တို့ကို ထိန်ချိန်ထားသည်ကို မသိတတ်ကြောင်း အတတ်မဆိုနိုင်၊ သို့ရာတွင် သိသယဗျသာဖြစ်သည်။

အမ်၊ အေ၊ အာရာဇ် ပါ ၂ နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ ၁၆

ထရားရုံးများသည် အမှန်ကိုဖော်ထုတ်ရာ၌လည်းကောင်း၊ ပြစ်မှုထင်ရှားတွေ့ရှိပြီးနောက် ပြစ်ဒဏ်ကို ချိန်ဆသတ်မှတ်ရာ၌လည်းကောင်း ပြုလုပ်ကောင်းသော နည်းလမ်းတရပ်—သက်သေခံချက်ကို စိစစ်ချိန်ဆ ရာ၌ မမှန်ရာကိုပယ်၍ မှန်ရာကိုယူရခြင်း—အမှန်အမှား ချိန်ဆရခြင်းသည် တရားရုံး၏ အဓိကတာဝန်ဖြစ်ခြင်း—ယင်းသို့ဆောင်ရွက်ရာတွင် ပုံသေနည်းမရှိခြင်း။ ။ ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ သက်သေခံချက်ကို စိစစ်ချိန်ဆ ရာ၌ “ဆန့်မှန် ဆန့်ကျင်” ရွေးချယ်ခဲ့ခြင်းသက်သို့ “အမှန်ဖြစ်တန်ရာသော စကားနှင့် မမှန်ဖြစ်တန်ရာသော စကားတို့ကို ခွဲခြားကာ၊ မမှန်ရာကို ပယ်၍ မှန်ရာကို ယူနိုင်သည်။ အားလုံးကို ယူလိုဟူ၊ မယူလိုက အားလုံးကို ပယ်ရမည်မဟုတ်ချေ။ အမှန်အမှားကို ခွဲခြား၍ ချိန်ဆရခြင်းသည်ပင် တရားရုံး၏ အဓိက တာဝန်တရပ်ဖြစ်သည်။ ယင်းသို့ခွဲခြားချိန်ဆ ရာတွင်ပုံသေနည်းမျိုးမရှိ၊ အမှုသွား အမှုလာကိုလိုက်၍ အမှန်ကို ရှာဖွေရသည်သာဖြစ်သည်။ ။ ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ အကျဉ်းစခန်းမှ အယူခံ တရားလိုတို့ကို လိုအပ်သလို တွေးဆုံးမေးမြန်းရာတွင်၊ ၎င်းတို့အပေါ် တရားမျှတမှု ဖြစ်စေရန်နှင့် အမှန်ဖော်ထုတ်ရန်သာဖြစ်သည်။ အထင်အမြင်ဖြင့် အမှုတွဲတွင် ပေါ်လွင်သော အချက်အလက်တို့ကိုဖြည့်စွက်ရန်မဟုတ်ချေ။ ပြစ်ဒဏ်နှင့် ပတ်သက်၍၊ အယူခံတရားလိုတို့၏နောက်ကြောင်း အခြေအနေကို လေ့လာကာ လျော့ပေါ့သိပ်က လျော့စွာပေးရန်လည်းဖြစ်သည်။ သက်သေခံချက် ယူရန်ရှိလျှင် အယူခံ တရားလိုတို့အား သေချာစွာ မေးမြန်း၍၊ အထောက်အထားကို ပြသ၍၊ သက်သေခံ ဥပဒေနှင့်အညီ သုံးသပ်ကြသည်။ အမှုကိုမူလ စစ်ဆေးကြရသော တရားရုံးများသည်လည်း အမှန်ဖော်ထုတ်ရာတွင်လည်းကောင်း၊ ပြစ်မှုထင်ရှား တွေ့ရှိပြီးနောက် ပြစ်ဒဏ်ကို ချိန်ဆသတ်မှတ်ရာတွင်လည်းကောင်း၊ ဤသို့ပြုလုပ်ကောင်းသည်။

(၁) မောင်မြင့်စော } နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ ၂၅
(၂) မောင်ကောက် }

ထရားရုံး၏တာဝန်—ရှင်းလင်းထုချေချက်သည် မှန်နိုင်သည်ဟု တရားရုံးကလက်ခံယုံကြည်လျှင်စွပ်စွဲခံရသူအားလွှတ်ထိုက်ခြင်း ၁

ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၂၄၄—အမှုကို အကျဉ်းနည်းအားဖြင့် သာမန်အနေဖြင့်စစ်ဆေးခြင်းဖြစ်ရာ၊ အမှုကို ရုပ်သိမ်းလျှင် တရားခံကို တရားသေလွှတ်ရမည်ဖြစ်ခြင်း—ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၄၅၄ (ခ)—စွဲချက် တင်ပြီးမဖြစ်စေ၊ စွဲချက်ရေးတင်ရန်မလိုသော ပြစ်မှုမျိုးတွင်ဖြစ်စေ တရားလိုကအမှုရုပ်သိမ်းလျှင် တရားခံကို တရားသေလွှတ်ရမည်ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားခြင်း—အမှုကို အထူးရာဇဝတ်ရုံးသို့ လွှဲပြောင်းတင်ပို့သည်ဆိုလျှင် အထူးရာဇဝတ်ရုံး ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၅ (၂) အရ ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ခြင်း။ ။ ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ တရားခံအား တရားသေလွှတ်ပြီးလျှင်၊ အမှုတွင်

အပြီးအပိုင်စီရင်ပြီးဖြစ်သည်မည်၏။ ထိုအချက်ကို အထူးရာဇဝတ်ရုံးက ပဏာမ ဥပဒေ ပြဿနာထုတ်ဖော်အဖြစ်၊ ကောင်းစွာ သုံးသပ်ခဲ့သင့်သည်။ လိုအပ်ပါက ရှေ့နေချုပ်ထံမှအကြံဉာဏ်ယူခဲ့ဖူးသင့်သည်။ အုပ်ပိုမြို့၊ ရာဘက်ရာဇဝတ်တရားသူကြီး ခေါ် ရာဇဝတ်မှု မှတ်ပုံတင် စာအုပ် အမှတ် (၁) မှ၊ ဤအမှုနှင့် ပတ်သက်သော ကောက်နုတ်ချက်တွင် ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၄၉၄ (က) အရ၊ တရားလိုက နှုတ်သိမ်းသဖြင့် တရားခံတို့အား တရားရှင် လွှတ်သည်ဆိုသော မှတ်ချက်သည် လည်း ဥပဒေအရ မှားယွင်းနေသည်။ ။ ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ အကယ်၍ အမှုကို အထူးရာဇဝတ်ရုံးသို့ လွှဲပြောင်း ဖယ်ပို့လိုသည်ဆိုလျှင်၊ အစိုးရက အထူး ရာဇဝတ်ရုံးဥပဒေပုဒ်မ ၁၅ (၂) အရ၊ ဆောင်ရွက်မိနိုင်သည်။ ယင်းပုဒ်မခွဲအရ၊ အစိုးရသည် တရားရုံးဆရာတို့တွင် ပြစ်ဒဏ် မချမှတ်ရသေးသည့်၊ မပြီးပြတ်သေး သော မည်သည့်အမှုကိုမဆို အထူးရာဇဝတ်ရုံးက စစ်ဆေးစီရင်ထင်သည့် အမှု ဖြစ်သည်ဟု ထင်မြင်ယူဆလျှင်၊ ထိုအမှုကို အထူး ရာဇဝတ်ရုံးသို့ လွှဲပြောင်းပေး နိုင်သည်။ ။ ဤအမှုကိုမူ ဘုရားခံများအား၊ တရားသေလွတ်ပြီးမှ၊ တနည်း ဆိုသော အမှုပြီးပြတ်ပြီးမှ၊ အထူးရာဇဝတ်ရုံးသို့၊ တရားသေလွတ်ပြီးသော ပြစ်မှု အထက်ပင် ထပ်မံတင်ပို့ခြင်းဖြစ်သည်။ တင်ပို့ရာ၌လည်း ၂ နှစ်ကျော်ကြာမြင့် ခဲ့သည်။ ယင်းသို့ တင်ပို့ခြင်းသည် ပုဒ်မ ၁၅ (၂) နှင့်အညီ လွှဲပြောင်းပေးခြင်း မမည်။ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်လည်း ဆန့်ကျင်သည်။ ။ အထူး ရာဇဝတ်ရုံးများသည် ရုံးဖွဲ့စည်းသော ဥပဒေက နှုတ်အပ်သော စီရင်ပိုင်ခွင့် တို့ကိုသာရရှိသည်။ ပြဋ္ဌာန်းထားသော ဥပဒေ လုပ်ထုံးများနှင့် အညီသာလျှင် စစ်ဆေးစီရင်ပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ မောင်ပိုး နှင့် ပြည်ထောင်စုပြန်မာနိုင်ငံ၊ ၁၉၆၇ ခု၊ မြန်မာနိုင်ငံ တရားစီရင်ထုံး၊ ၈၁ မျက်နှာ ၇၂ ကိုမည်ညွှန်းသည်။

ဦးပုကြီး အကျဉ်းသားအမှတ် ၉၈၀၄/၆ နှင့် ပြည်ထောင်စုပြန်မာနိုင်ငံ ၂၁

ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၄၉၄ (ခ) — စွဲချက်တင်ပြီးဖြစ်စေ၊ စွဲချက်ရေးတင်ရန်မလို သောပြစ်မှုမျိုးတွင်ဖြစ်စေ တရားလိုကအမှုရှုပ်သိမ်းလျှင် တရားခံကို တရားသေ လွှတ်ရမည်ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားခြင်း ၂၁

ရာဇဝတ်ပြစ်မှုထင်ရှား တွေ့ရှိရန် ကွင်းဆက်မပျက်သော အထောက်အထားလိုခြင်း— ကွင်းဆက်မပျက်သည်ကို ထင်မြင်ချက်ဖြင့်ဆက်၍မရ။ ။ အယူခံတရားလို တဦး ဖြစ်သည့်စံကြည့်က၊ ရဲများလာရောက်၍ ပစ္စည်းခေတ္တလက်ခံထားပါဆို၍ လက်ခံ မိသည်ဆို၏။ ပစ္စည်းများကို အိမ်ဆိုင်ရှေ့ခန်း၌ပင် အထင်အရှားထားခဲ့သည်။ ဦးစံကြည့်သည် မန္တလေးမှ စက်ဘီးပြင်သူ ကိုအေးမောင် (လှိုပြ-၃၆) နှင့်သိကျွမ်း ၍ ၎င်းထံမှ ငွေချေးဘူးသည်။ ထို့ကြောင့် စက်ဘီးပစ္စည်းတို့ကို ကိုအေးမောင်ထံ ရောင်းချရန်ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု အထူးရာဇဝတ်ရုံးက ကောက်ယူခဲ့သည်။ ။ ဆုံးဖြတ် ချက်။ ။ ရာဇဝတ် ပြစ်မှုထင်ရှား တွေ့ရှိရန်အတွက် ခိုင်လုံ၍ ကွင်းဆက်မပျက် သော အထောက်အထားလိုသည်။ ကွင်းဆက်မပျက်သည်ကို ထင်မြင်ချက်ဖြင့် ဆက်၍မရချေ။ ဦးစံကြည့် ထုချေသည့်အတိုင်း၊ ၎င်းကမသိပါ။ သဘောမျိုးဖြင့် ပစ္စည်းလက်ခံထားခဲ့သည်ဆိုသည့် ထုချေချက်ကို လက်ခံနိုင်သည်။

မောင်ငြိမ်းမောင် နှင့် ပြည်ထောင်စုပြန်မာနိုင်ငံ ၁၁

ရာဝတ်မှုဖြင့်စွဲဆိုရာတွင် ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့် အတိအကျအခိုင်အမာ အကျုံးဝင် ထင်ရှားမှု အပြစ်ပေးရခြင်း—အကြောင်းချင်းရာများအရ၊ ခရစ် ၄ ခုနှစ် ဆိုရှယ် လစ်စီးပူးရေးစနစ် တည်ဆောက်မှုကို ဆန့်ကျင်ခြင်းမှ ကာကွယ်သည့် ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃ (၂) ထက်၊ သွင်းကုန်ထုတ်ကုန် ကြီးကြပ်ရေးအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၅ (၁) ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်တို့ကပို၍ ကိုက်ညီဆီလျော်လျှင် ယင်းသို့လှုံ့ပြောင်းအပြစ်ပေးသင့် ခြင်း—အမှုတစ်ခုကို တရားတင်ကာ အခြားတစ်ခုကို အထူးရာဇဝတ်ရုံးသို့ခွဲခြား မတင်သင့်။ ။ ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ အကြောင်း ချင်းရာများနှင့် သွင်းကုန် ထုတ်ကုန် ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၅ (၁) ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်တို့က ယခု ပြစ်မှုထင်ရှားတွေ့ရှိထားသော ပုဒ်မ ၃ (၂) ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်ထိုက်၊ ကိုက်ညီ ဆီလျော်သည်ဟု ယူဆသည်။ ရာဇဝတ်မှုဖြင့်စွဲဆိုရာတွင် ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်တို့ နှင့်အတိအကျ အခိုင်အမာ အကျုံးဝင်ထင်ရှားမှု ပြစ်ဒဏ်ပေးရသည်။ ။ ထပ်မံ ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ အယူခံတရားလိုအား ဘိန်းမှုဖြင့် တရားရုံးသို့တင်ကာ၊ နာရီ များကို ၎င်း၏လက်ဝယ်၌ တွေ့ရှိမှုအတွက် အထူးရာဇဝတ်ရုံးသို့ ခွဲခြားတင်ပြခြင်း ထက် သင့်တော်သော တရားတည်းသို့ စီချက်ပူးတွဲတင်ပြခြင်းက ပိုမိုသင့်မြတ်ခဲ့ပေ လိမ့်မည်။ အကဲ့ကဲ့အပြားပြားခွဲ၍ တင်ခြင်းဖြင့် အမှုအဖြစ်အပျက် မျက်ခြေပြတ် တတ်သည်။ ကြန့်ကြာခက်ခဲခြင်းလည်း ဖြစ်တတ်သည်။

လင်ကြံ့ပွန် (ခ) တင်ဦးနှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ ၁၄

အစုစပ်တဦးရာဇဝတ်မှု ကျူးထွန်ခြင်းအတွက် ကျန်အစုစပ်များပါ အလိုအလျောက် ပြစ်ဒဏ်ထိုက်သည်မဟုတ် ၁၆

အထူးရာဇဝတ်ရုံး နည်းဥပဒေ အပိုဒ် ၃၆—မူရင်းအမှုတွင် ဆုံးဖြတ်ချက် သို့မဟုတ် စီရင်ချက်ကို နာယက က လက်မှတ်ရေးထိုးသည့် နေ့မှစ၍ ပြစ်ဒဏ်ကို စတင် ရေတွက်ရမည်ဖြစ်ခြင်း—မူရင်းအမှု၏ အမိပ္ပါယ်—ပျက်သိမ်းပြီးသော အထူး ရာဇဝတ်ရုံး၏ စီရင်ချက်သည်၊ အထူးရာဇဝတ်ရုံးနှင့်အတူ ပျက်ပြယ်ပြီးဖြစ်ခြင်း ။ ။ ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ နည်းဥပဒေ အပိုဒ် ၃၆ တွင် အထူးရာဇဝတ်ရုံး နာယက က မူရင်း အမှုတွင် ဆုံးဖြတ်ချက်၊ သို့မဟုတ် စီရင်ချက်ကို လက်မှတ်ရေးထိုးသည့် နေ့မှစ၍ ပြစ်ဒဏ်ကို စတင်ရေတွက်ရမည်ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။ မူရင်းအမှု ဆိုရာတွင် စီရင်ပိုင်ခွင့်ရှိသော အထူးရာဇဝတ်ရုံးက စစ်ဆေးခဲ့သော အမှုကို ဆိုလို ထည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ ယူဆသည်။ ပျက်သိမ်းပြီးသော အထူးရာဇဝတ်ရုံး၏ စီရင် ချက်သည်၊ အထူးရာဇဝတ်ရုံးနှင့်အတူ ပျက်ပြယ်ပြီး ဖြစ်သည်။ အထူးရာဇဝတ်ရုံး အသစ် ပြန်လည်စတင်သောအခါ၊ ထိုရုံးသာလျှင် စီရင်ပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ အတည်ပြု အမှုက အတည်ပြုသည်မှာလည်း ထိုရုံး၏ စီရင်ချက်ကိုသာ ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် နည်းဥပဒေ အပိုဒ် ၃၆ အရ၊ အတည်ပြု အမှုက အတည်ပြုသော စီရင်ချက်ကို အထူးရာဇဝတ်ရုံး နာယက က လက်မှတ်ရေးထိုးသည့် နေ့မှစ၍ အတည်ပြုထား သော ပြစ်ဒဏ်ကိုရေတွက်ရန် ဖြစ်သည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ အမိပ္ပါယ် ကောက်ယူသည်။

ဦးလှသန်း (သမင်လှသန်း) အကျဉ်းသားအမှတ် ၆၁၂၆/စီ၊ ဟိုအကျဉ်း စခန်း၊ အင်းစိန်မြို့နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ ၃

အများနှင့်သက်ဆိုင်သောပစ္စည်း ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေး ဥပဒေပုဒ်မ ၃ အရမူပြုစီ
 ထင်ရှားစီရင်ခြင်း—မိမိတာဝန်ရှိပါသည်ဟု ဆိုခွင့်မရှိဘဲ ၎င်းအပေါ် ရာဇဝတ်
 ကြောင်းအရ အရေးယူရန်ခိုင်လုံသည်ဟုမဆိုနိုင်ခြင်း—ရာဇဝတ်မှုများတွင် ပြစ်မှု
 ပြစ်စေမည့်အကြောင်း အင်္ဂါစုံလင်အောင် တင်ပြသက်သေထူရန် တရားလိုဘက်
 တွင် တာဝန်ရှိခြင်း—ဌာနဆိုင်ရာ၊ တရားမကြောင်း၊ ရာဇဝတ်ကြောင်းတို့ဖြင့်
 အရေးယူရာတွင် ရည်ရွယ်ချက်လည်းမတူ၊ ဆုံးဖြတ်ရန် အခြေခံများလည်း မတူ
 ခြင်း။ ။ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။တဦးတယောက်က ၎င်းတင် တာဝန်ရှိပါသည်ဟု
 ဆိုကာမျှနှင့် ၎င်းအပေါ် ရာဇဝတ်ကြောင်း အရေးယူရန် ခိုင်လုံသည်ဟု မမှတ်
 ယူသင့်။ ရာဇဝတ်မှုကျူးလွန်ကြောင်း စွဲဆိုရာတွင် တရားခံ၌ မည်သည့်တာဝန်ရှိ
 ၍ ယင်းတာဝန်ပျက်ကုန်ခြင်းကြောင့် မည်သည့်ပြစ်မှုမြောက်ကြောင်းကို ယင်း
 ပြစ်မှုဖြစ်စေသည့်အကြောင်း အင်္ဂါစုံလင်အောင် တင်ပြသက်သေထူရန် တရားလို
 ဘက်တွင်တာဝန်ရှိသည်။ ဌာနဆိုင်ရာအရေးယူခြင်း၊ တရားမကြောင်း စွဲဆို၍၊
 ငွေပေးလျော်စေခြင်း၊ ရာဇဝတ်ကြောင်းဖြင့် အရေးယူခြင်းတို့တွင် ရည်ရွယ်ချက်
 ခြင်းမတူပုံမျှမက၊ ဆုံးဖြတ်ချက်ချရန် အခြေခံများ၊ သက်သေထူရန် ပြစ်သော
 အရေးယူခံရသူ၏ ပျက်ကုန်သည့်ဝတ္တရားများလည်း မတူကြချေ။ ။ငွေစာရင်း
 ကွာခြားခြင်းကို တိုင်တန်းလျှင် ပြည့်စုံသောချာစာ စာရင်းအင်းစစ်ဆေးခြင်း၊ဌာန
 ဆိုင်ရာနည်းဖြင့် စစ်ဆေးကာ တာဝန်သတ်မှတ်ခြင်း၊ လိုငွေကို တာဝန်ရှိသူက
 သင့်တော်သောနည်းဖြင့် ပေးဆွမ်းစေခြင်း စသည်ကို ဝိရိယမိုက်ထုတ်၍ ပြုအပ်
 ကြောင်း၊ ကျွန်ုပ်တို့ကြိုက်သလိုမှတ်ချက်ပြုခဲ့ကြဖူးပြီ။ ။ ယင်းသို့မပြုမူပါ။တာဝန်
 ရှိသည်ဟု ထင်ရသူတဦးဦးကို ရာဇဝတ်ရုံးသို့တင်ပို့လျှင် တာဝန်ကျေကြပြီဟု
 မမှတ်ယူသင့်။ ပေါ့ပေါ့လွယ်လွယ်စစ်ဆေး၍ ကြိုရာ တရားခံကို ရာဇဝတ်ရုံးသို့
 တင်ပို့ခြင်းဖြင့် မျှတမူကင်းခဲ့ခြင်းလည်း ပြစ်နိုင်သည်။ အမှန်တကယ်တာဝန်ရှိ
 သူတို့လည်းလတ်တတ်သည်။ ပြည်သူ့ ဘဏ္ဍာလည်းပေးလျော်ခြင်းမရှိသဖြင့် လုံးဝ
 နှစ်နာဆုံးရှုံးပြစ်တတ်သည်။

မောင်ဟန်စိုး နှင့် ပြည်ထောင်စုပြန်မာနိုင်ငံ ၆

၁၉၆၃ ခုနှစ်၊ အများနှင့်သက်ဆိုင်သော ပစ္စည်းများ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေး အက်
 ဥပဒေပုဒ်မ(၃)အရ စီရင်ဆုံးဖြတ်ခြင်း—တရားလိုဘက်မှ အခိုင်အမာသက်သေ
 ထူရန်ထိအပ်ခြင်း၊ရှင်းလင်းထုချေချက်သည် မှန်နိုင်သည်ဟု တရားရုံးကထောက်ခံ
 ယုံကြည်လျှင် စွပ်စွဲခံရသူအား လွတ်ထိုက်ခြင်း—တရားရုံးများ၏တာဝန်။ ။
 ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ရှင်းလင်းထုချေချက်သည်မှန်နိုင်သည်ဟု တရားရုံးကလက်ခံယုံ
 ကြည်လျှင် စွပ်စွဲခံရသူအား လွတ်ထိုက်သည်မှန်၏။ရှင်းလင်းထုချေသည့် အတိုင်း
 မှန်သည်ဟုယုံကြည်ယုံဆပါလျက် တရားရုံးကစွပ်စွဲခံရသူအား အပြစ်ပေးလျှင်
 ထင်ကြေးဖြင့်ဖြစ်စေ၊ အစွဲအလန်းဖြင့်ဖြစ်စေ၊ အပြစ်ပေးခြင်းသာ ဖြစ်ပေလိမ့်
 မည်။ သို့ရာတွင် ရှင်းလင်းထုချေချက်ကိုရုံးက ယုံကြည်လက်ခံခြင်း မရှိစေမူလည်း
 စွပ်စွဲခံရသူအား တရားသေလွတ်ရမည်ဟူသည်ကား၊ တရားရုံး၏တာဝန်ကို သေး
 သိမ်စေပေလိမ့်မည်။ သက်သေများကို ကောင်းစွာစစ်ဆေး၍ ယုံကြည်ထိုက်
 မထိုက်၊ သက်သေခိုင်လုံသည် မခိုင်လုံသည်ကို ချိန်ဆသုံးသပ်၍ စွပ်စွဲသည့်အတိုင်း
 မှန်မမှန် ဆုံးဖြတ်ရန်မှာ တရားရုံး၏တာဝန်သာဖြစ်သည်။ သက်သေအထောက်
 အထားနှင့် တရားရုံး၏ဆင်ခြင်တုံတရားတို့သည်အမှန်အမှားကို ပေါ်ထုတ်ရာတွင်

အဓိကဖြစ်သည်။ စကားနောက်တရားမပါစေပဲ၊ အမှန်တရားကိုသာ မျက်မြင်
မပြုတ်ပေါ် ထုတ်၍၊ ပေါ်လာသည့်အတိုင်း၊ ဆုံးဖြတ်ရန်လိုသည်။ ဥပဒေဆောင်ပုဒ်
(Legal Maxim)၊ စီရင်ထုံး ဖသည်တို့ကို ပုံသေလက်ခံ ကျင့်သုံးရန် မဟုတ်။
တမူနှင့်တမူမတူ အကြောင်းချင်းရာကို ကောင်းစွာပေါ်ထုတ်ပြီးမှ အမှန်အမှားကို
သဘာဝယုတ္တိနှင့်အညီ ဆုံးဖြတ်ရန်လိုသည်။

M. Muthiah Servai v. Union of Burma, 1955 B.L.R. (H.C.)

၁၇၅ မှကွဲလွဲသည်။

မခင်မြင့်(ခ) မခင်ညွန့်ကြည် နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ

....

၁

အထူးရာဇဝတ်ရုံးအယူခံအဖွဲ့

ရာဇဝတ်အယူခံမှု

ဗိုလ်မှူးကြီး လှဟန်၊ ဗိုလ်မှူးချုပ် စိန်ဝင်း နှင့် ဒေါက်တာ မောင်မောင် တို့ရွှေတွင်

မခင်မြင့် (ခေါ်)မခင်ညွန့်ကြည်

† ၁၉၇၀

နှင့်

ဇွန်လ ၁၇ ရက်

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ *

၁၉၆၃ ခုနှစ်၊ အများနှင့်သက်ဆိုင်သော ပစ္စည်းများ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ (၃) အရ စီရင်ဆုံးဖြတ်ခြင်း—တရားလိုဘက်မှ အခိုင်အမာသက်သေထူရန်လိုအပ်ခြင်း၊ ရှင်းလင်းထုချေချက်သည် မှန်နိုင်သည်ဟု တရားရုံးက ထောက်ခံယုံကြည်လျှင် စွပ်စွဲခံရသူအား လွှတ်ထိုက်ခြင်း—တရားရုံးများ၏တာဝန်။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ရှင်းလင်းထုချေချက်သည် မှန်နိုင်သည်ဟု တရားရုံးကလက်ခံယုံကြည်လျှင် စွပ်စွဲခံရသူအား လွှတ်ထိုက်သည်မှန်၏။ ရှင်းလင်းထုချေသည့်အတိုင်း မှန်သည်ဟု ယုံကြည်ယူဆ ပါလျက် တရားရုံးကစွပ်စွဲခံရသူအား အပြစ်ပေးလျှင် ထင်ကြေးဖြင့်ဖြစ်စေ၊ အစွဲအလန်းဖြင့်ဖြစ်စေ၊ အပြစ်ပေးခြင်းသာဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ သို့ရာတွင် ရှင်းလင်းထုချေချက်ကို ရုံးကယုံကြည်လက်ခံခြင်း မရှိစေမူလည်း စွပ်စွဲခံရသူအား တရားသေလွတ်ရမည်ဟူသည်ကား၊ တရားရုံး၏တာဝန်ကိုသေးသိမ် စေပေလိမ့်မည်။ သက်သေများကိုကောင်းစွာစစ်ဆေး၍ ယုံကြည်ထိုက်မထိုက်၊ သက်သေခိုင်လုံသည် မခိုင်လုံသည်ကိုချိန်ဆသုံးသပ်၍ စွပ်စွဲသည့်အတိုင်း မှန် မမှန်ဆုံးဖြတ်ရန်မှာ တရားရုံး၏ တာဝန်သာ ဖြစ်သည်။ သက်သေအထောက်အထားနှင့် တရားရုံး၏ ဆင်ခြင်တုံတရားတို့သည် အမှန်အမှားကို ဖော်ထုတ်ရာတွင် အဓိကဖြစ်သည်။ စကားနောက်တရားမပါစေပဲ၊ အမှန်တရားကိုသာ မျက်ခြေ မပြတ်ဖော်ထုတ်၍ပေါ်လာသည့်အတိုင်း ဆုံးဖြတ်ရန်လိုသည်။ ဥပဒေဆောင်ပုဒ် (Legal Maxims) စီရင်ထုံးစံသည်တို့ကို ပုံသေလက်ခံကျင့်သုံးရန်မဟုတ်။ တမ္မနှင့်တမ္မတူ။ အကြောင်းချင်းရာကို ကောင်းစွာဖော်ထုတ်ပြီးမှ အမှန်အမှားကိုသဘာဝယုတ္တိနှင့်အညီ ဆုံးဖြတ်ရန်လိုသည်။

M. Muthiah Serwai v. The Union of Burma, 1955 B.L.R. (H.C.) 175 မှကွဲလွဲ သည်။

* ၁၉၆၈ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်အယူခံမှုအမှတ် ၈၁။

† ၁၉၆၇ ခုနှစ်၊ မအူပင်မြို့၊ အထူးရာဇဝတ်ရုံးအမှတ် ၂ ၏ ၁၉၆၇ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်ကြီးမှုအမှတ် တွင် ၁၉၆၇ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၉ ရက်နေ့၌ချမှတ်ပြီး၊ ၁၉၆၈ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၈ ရက်နေ့တွင် အတည်ပြု အဖွဲ့က အတည်ပြုသည့်အမိန့်ကိုအယူခံမှု။

၁၉၇၁

အယူခံတရားလိုအတွက်။ ။မရှိ

မခင်မြင့်(ခ)
မခင်ညွန့်ကြည်
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
ပြန်မာနိုင်ငံ။

အယူခံတရားခံအတွက်။ ။လက်ထောက် နိုင်ငံတော် ရွှေနေချုပ် ဦးလှသင်း။

အယူခံတရားလို မခင်မြင့်သည်၊ ၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ အကုန်ပိုင်း၌ မအူပင်မြို့နယ်၊ ရေနံ ချောင်းရွာတွင် ပပကဆိုင်တာဝန်ခံအဖြစ် အမှုထမ်းခဲ့စဉ်၊ ဆိုင်မှ ငွေ၊ ပစ္စည်း ကျပ် ၁၇,၀၉၆ ဘိုးခန့်ကို ကိုယ်ကျိုးအတွက် အလွဲသုံးစားပြုခဲ့သည်ဟု၊ မအူပင်ခရိုင် အထူး ရာဇဝတ်ရုံး အမှတ် ၂/၁၉၆၇ က၊စစ်ဆေးတွေ့ရှိခဲ့သည်။ ယင်း ပြစ်မှု အတွက် ၁၉၆၃ ခုနှစ် အတွက် အများနှင့် သက်ဆိုင်သော ပစ္စည်း ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေး အက် ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃ အရ၊ ထောင်ဒဏ် ၁၀ နှစ်ကျခံစေရန် အထူး ရာဇဝတ်ရုံးက သတ်မှတ်ခဲ့သည်။

အထူး ရာဇဝတ်ရုံးသို့၊ တရားလိုဘက်မှ တင်ပြခဲ့သော သက်သေ အထောက် အထားများတွင်၊ မခင်မြင့်က ပပကဆိုင်မှ ပစ္စည်းများကို တန်ဖိုးလျော့၍ ရောင်းချ နေသည်ဟု ကြားရခြင်း၊ ၎င်းက ပစ္စည်းရောင်းချငွေများကို မအူပင်မြို့ ပပကရုံးသို့ လာရောက် ပေးသွင်းသောအခါများ၌ ပြန်ပြီးထုတ်ယူသွားသော ပစ္စည်းနှင့် နှိုင်းစာ လျှင်၊ ရောင်းချငွေဟု ပေးသွင်းသော ငွေက နည်းနေခြင်း၊ ၎င်း၏ဆိုင်သို့ စစ်ဆေးရန် သွားသောအခါ မခင်မြင့်မရှိ၊ ဆိုင်ကို ပိတ်ထားခြင်း၊ ၎င်းအိမ်သို့ သွားရောက်ရှာဖွေ ရာတွင် ဆိုင်မှ ပွင့်ရိုက် အထည်စ ဂိုက် ၅၀ ခန့်နှင့် သံဇွန်း ၄ ဒါဇင် တွေ့ရှိခြင်း စသည်တို့ ဖြစ်လေသည်။

၁၉၆၅ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၇ ရက်နေ့တွင် ဆိုင်ကို စစ်ဆေးခဲ့ကြသည်။ မခင်မြင့်သည် ၁၉၆၅ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၈ ရက်နေ့တွင် ပပကရုံးသို့ လာရောက်၍ ငွေ ကျပ် ၃၁၅ ပေးသွင်းသည်။ ထိုညတွင်၊ ၎င်းနေထိုင်သော ၎င်း၏ အမေအိမ်ကို ရှာဖွေခဲ့ကြသည်။ ဆိုင် စာရင်းအင်းများအရ ငွေ ကျပ် ၁၉,၀၂၃ ကွာနေသည်ဟု ၁၉၆၅ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၉ ရက်နေ့တွင် တွေ့ရသည်ဆိုကာ ယင်းနေ့တွင် မခင်မြင့် အပေါ် တိုင်ချက်နှင့် အရေးယူကာ၊ ယင်းနေ့မှစ၍၊ ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်ခဲ့ကြသည်။

မခင်မြင့်က အထူး ရာဇဝတ်ရုံးတွင် ချေပရာ၌၊ ၎င်းသည် ၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ တွင်မှ ဆိုင်တာဝန်ခံ၏ တာဝန်ကို လွှဲပြောင်းယူရသည်။ ယခင်က တာဝန်ခံ ၂ ဦး ရှိခဲ့ပါသည်။ ထိုအချိန်က အရောင်း စာရေးမ လုပ်ခဲ့ပါသည်။ လစာငွေ ကျပ် ၁၂၆ ဖြစ်ပါသည်။ တာဝန်ခံ တဦးစီ ပြောင်းရွှေ့သွားကြပြီးနောက်၊ နောက်ဆုံး၊ ဩဂုတ်လ တွင်၊ ၎င်းသာ တာဝန်ခံ အဖြစ် ကျန်ပါသည်။ အလုပ်သမား မလောက်ငှ၊ ပစ္စည်း များ အနှံ့အပြားထားရာ မလျှို့ဝှက်၍၊ အထက်လူကြီးများအား အလုပ်မနိုင်ကြောင်း ပြောပါသည်။ လူစား ပို့ပေးခြင်း မရှိခဲ့ပါ။ ၎င်းသည်၊ ၈ တန်းအထိ သင်ကြားခဲ့ဘူး

မခင်မြင့်(ခ)
မခင်ညွန့်ကြည်
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
ပြန်မာနိုင်ငံ

ပါသည်။ ဆိုင်သို့ လာရောက် စာရင်း စစ်ကြစဉ်က၊ မအူပင်မြို့သို့ သွားရောက်နေခဲ့
ပါသည်။ အိမ်ပြန်ရောက်၍၊ လာရောက်ရှာဖွေကြကြောင်း၊ ပိတ်စများ သိမ်းသွား
ကြောင်း၊ မိခင်က ပြောသောအခါ၊ ငွေသွင်းရန် ရှိနေသော ငွေ ကျပ် ၃၀၀ ကျော်ကို
ပပကရုံးသို့ သွားရောက် အပ်နှံကြောင်း။ မန်နေဂျာ ဦးနေဝင်းက ဆိုင်သို့ မပြန်နှင့်
တော့၊ လူစားပို့လိုက်ပြီဆို၍၊ မအူပင်မြို့ ပပကရုံး၌ပင် စာရင်းများ လုပ်ပေးနေပါ
သည်။ ညနေပိုင်းတွင် ရဲမှ လာ၍ ဖမ်းပါသည်ဟု ထွက်ဆိုခဲ့လေသည်။ ပိတ်စများမှာ
အရောင်းထိုင်း၍၊ ပပကရုံးက ပြန်ယူခဲ့ရန် တာဝန်ပေး၍၊ ဆိုင်မှ ယူထားခြင်းဖြစ်ပါ
သည်။ ဇွန်းများမှာ မောင်ရှင်ပြုလျှင် ဆွမ်းကျွေးရန် တရားဝင် ဝယ်ထားခြင်း
ဖြစ်ပါသည်ဟုလည်း မခင်မြင့်က တင်ပြသည်။ ယခင်အခါများကပင် ဆိုင်တွင်
ဆန်အိပ်များပျက်ခြင်း၊ ကုန်များပုပ်သိုးခြင်း၊ ကုန်ထုတ်စာရင်းနှင့်စာလျှင် လျော့နည်း
ခြင်းများရှိခဲ့ပါသည်။ ရှိသည့်အခါများ၌ တိုင်ကြားပါသည်ဟုလည်း ရှင်းလင်း
တင်ပြသည်။ မခင်မြင့်က၊ ၎င်းသည် မျက်စိ မကောင်း၊ မကျန်းမာလှပါဟုလည်း
ဆိုသည်။

ဦးနေဝင်း (လိဖြူ) ကိုယ်တိုင်က၊ စာရင်းအင်းများကို စစ်ဆေးသော အခါ၊
ကွာခြားနေသည်ကိုသာ အဓိကထားထွက်ဆိုနိုင်မည်။ မခင်မြင့်အိမ်မှ သိမ်းယူခဲ့သော
ပိတ်စများမှာ၊ အရောင်းထိုင်းကုန်ဖြစ်၍ ရုံးကြီးသို့ ပြန်ယူခဲ့ရန် ၂ လခန့်က မှာကြား
ခဲ့ဘူးကြောင်း၊ ဇွန်းများကို မခင်မြင့်က သုံးစွဲရန် ဝယ်ယူခြင်းဖြစ်ကြောင်း ပြောပါ
သည်ဟုလည်း ထွက်ဆိုသည်။

မခင်မြင့်က ပပကဆိုင် ပစ္စည်းများကို ဈေးလျော့၍ ရောင်းချခဲ့သည်ဟု တရားလို
ဘက်မှ အခိုင်အလုံ သက်သေထူခဲ့ချေ။ ငွေ အမြောက်အမြား ကွာခြားနေခြင်း
မှာလည်း မခင်မြင့် ဆိုင်တာဝန်ခံအဖြစ် ထမ်းရွက်ခဲ့သော ၄ လ ကာလ အတွင်းကသာ
ဖြစ်ပါသည်။ ယခင် တာဝန်ခံများ လက်ထက်က စာရင်းအင်း မှန်မှန် စစ်ဆေးခဲ့
ပါသည်။ အတိအကျ အမှန်အကန်ရှိပါသည်။ စာရင်းနှင့် ငွေ၊ ပစ္စည်းတို့ ကိုက်ညီ
ပါသည်။ ထို့ကြောင့် စာရင်းကွာခြင်း၊ ငွေ ပစ္စည်း၊ လျော့နည်းနေခြင်းတို့သည် မခင်မြင့်
၏ တာဝန်သာဖြစ်ပါသည်ဟု အတိအကျ၊ အခိုင်အမာ သက်သေထူနိုင်ချေ။ ယင်းသို့
သက်သေထူရန် ကြိုးစားသည်ကိုပင် အမှုတွဲတွင် မတွေ့ရချေ။

ဤကဲ့သို့ အမှုများတွင် စွပ်စွဲခံရသူတွင် တာဝန်ရှိကြောင်း အတိအကျ အခိုင်အမာ
သက်သေထူအပ်သည်။ စာရင်းအင်းများကို ကျွမ်းကျင်သူများနှင့် အပြည့်အစုံစစ်ဆေး
အပ်သည်။ စွပ်စွဲခံရသူအားလည်း ရှင်းလင်းခွင့် အလုံ အလောက်ပေးအပ်သည်။
စာရင်းကွာသည်ကို တွေ့သည်နှင့် နောက်ဆုံး တာဝန်ခံဖြစ်သူ အပေါ် ရာဇဝတ်
ကြောင်းပြင် ချက်ခြင်း အရေးယူခြင်းကို သာမန်အားဖြင့် မပြုပဲ၊ ဌာနဆိုင်ရာ မေးမြန်း

၁၉၇၀
မခင်မြင့်(၁)
မခင်ညွန့်ကြည်
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
ပြန်မာနိုင်ငံ။

စုံစမ်းခြင်း ပြုအပ်ကြောင်းကို ကျွန်ုပ်တို့ ယခင် အလားတူ အယူခံမှုများ၌ မှတ်ချက် ပြုခဲ့ကြဘူးပြီ။

အမှုတွင် စာရင်းအင်း ကွာခြားနေသည်ကိုသာ သက်သေထူထားပါသည်။ မည် သည့် အချိန်ကစ၍ ကွာခြားလာခဲ့သည်ကို မတွေ့ရပါ။ ယခင်အခါများက ပစ္စည်း ပျောက်ခြင်း၊ ပျက်စီးခြင်းများလည်း ရှိခဲ့ကြောင်း၊ အထောက် အထားရှိပါသည်ဟု လက်ထောက် နိုင်ငံတော် ရွှေနေချုပ် ဦးလှသင်းက တင်ပြသည်။

အယူခံလွှာတွင် မခင်မြင့်က ၎င်းတွင် ကျွမ်းကျင်မှု နည်းပါးခြင်း၊ ဝန်ထမ်း မလုံလောက်၊ ပစ္စည်းများထားသိုရန် မပြည့်စုံ၊ အလုပ် မနိုင်မနင်း ဖြစ်ခဲ့ရ၍ အလျှော့ အနည်းရှိတန်သရွေ့ရှိပါသည်။ အလွဲသုံးစားကား မလုပ်ခဲ့ရပါ။ ၎င်းသည် အမှုဖြစ်စဉ်က ၂၂ နှစ် အရွယ်ရှိပြီး၊ ဇမ်းဆီးစဉ်မှစ၍ အချုပ် အနှောင်နှင့် နေရပါသည်။ ၁၀ နှစ် ထောင်ဒဏ်ခံရမည်ဆိုလျှင် ၁၀ဆုံးပါးလိမ့်မည်ဟု တင်ပြသည်။

အယူခံလွှာကို အကျဉ်းစခန်းမှ ဥပဒေ ဗဟုသုတရှိသူတို့က ကူညီရေးသားပေးခဲ့ ယန်တူသည်။ ဥပဒေ စကား အသုံးအနှုန်း စီရင်ထုံး၊ အကိုးအကားပါသည်။ အလျဉ်း သင့်၍ မှတ်ချက်ပြုရမည်ဆိုလျှင်၊ အကျဉ်းစခန်းမှ ဤသို့ တင်သွင်းကြသော အယူခံ လွှာများကို ကူညီရေးသားပေးခြင်း၊ အယူခံရက်မီ တင်သွင်းပေးကြခြင်း စသည် တို့သည် အကျဉ်းခံနေရသူတို့၏ ရပိုင်ခွင့်ကို အပြည့်အဝရစေရန် ကောင်းမြတ်သော အကူအညီပေးခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ ကျွန်ုပ်တို့နှင့်တကွ နိုင်ငံတော် တရားရုံးချုပ် အပြင် အခြားသော အယူခံရုံးတို့သည်၊ အကျဉ်းစခန်းများမှ တင်သွင်းသော အယူခံများကို စေ့စပ်သေချာစွာ စဉ်းစား၍ တရားမျှတစွာ ဆုံးဖြတ်လျက်ရှိကြသည်။

မခင်မြင့်၏ အယူခံလွှာတွင် ကိုးကားထားသော ဗုဒ္ဓဝတ် တရားစီရင်ထုံး တရပ်နှင့် ပတ်သက်၍ မှတ်ချက်ပြုလိုသည်။ ယင်းစီရင်ထုံးတွင် စွပ်စွဲခံရသူ တဦးသည် မှန်နိုင် လောက်သော ရှင်းလင်း ထုချေချက်ကို တင်ပြနိုင်လျှင်၊ ယင်းတင်ပြချက်ကို ရှုံးက မယုံကြည်စေကာမူ၊ စွပ်စွဲခံရသူအား တရားသေလွှတ်ရမည်။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော်၊ ထိုအခြေ အနေတွင်၊ စွပ်စွဲခံရသူသည် အပြစ်ရှိကြောင်း တရားလိုဘက်က အခိုင်အမာ သက်သေထုနိုင်သည်ဟု မဆိုနိုင်သောကြောင့်လည်းဟု မှတ်ချက်ပြုထားသည်။

“If an accused person gives an explanation which may reasonably be true, even though it is not believed by the Court, he is entitled to an acquittal, because in such circumstances the onus of proving his guilt has not been discharged.

M. Muthiah Servai v. Union of Burma. (၁).

(၁) 1955. B.L.R. (H.C.) 175.

ယင်းထုံးကို စုစုပေါင်းများ၌ မကြာခဏ ကိုးကားတတ်သည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ သိရသည်။ စီရင်ထုံးပါမှ မှတ်ချက်များသည် တရားမျှတမှုကို ဦးတည်သည် အထိ ကျွန်ုပ်တို့ လက်ခံနိုင်သော်လည်း၊ စွပ်စွဲခံရသူ၊ တင်ပြ ရှင်းလင်း ထုချေချက်ကို ရုံးက မယုံကြည်စေကာမူ၊ ၎င်းအား တရားသေ လွှတ်ရမည်ဟူသည့် စကားများကား အနည်းငယ် ကြွယ်လှသည်။ အမှန်တရားကို ထုတ်ဖော်ရာတွင် မှားယွင်း တိမ်းစောင်းစေနိုင်သော လမ်းညွှန်ဖြစ်နေသည်ဟု ယူဆသည်။ ရှင်းလင်းထုချေချက် မှန်နိုင်သည်ဟု တရားရုံးက လက်ခံယုံကြည်လျှင်၊ စွပ်စွဲခံရသူအား လွှတ်ထိုက်သည် မှန်၏။ ရှင်းလင်းထုချေသည့် အတိုင်း မှန်သည်ဟု ယုံကြည်ယူဆပါလျက် တရားရုံးက စွပ်စွဲခံရသူအား အပြစ်ပေးလျှင် ထင်ကြေးဖြင့် ဖြစ်စေ၊ အခွဲအလမ်းဖြင့်ဖြစ်စေ၊ အပြစ်ပေးခြင်းသာ ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ သို့ရာတွင် ရှင်းလင်းထုချေချက်ကိုရုံးက ယုံကြည်လက်ခံခြင်း မရှိစေမူလည်း စွပ်စွဲခံရသူအား တရားသေလွှတ်ရမည် ဟူသည်ကား၊ တရားရုံး၏ တာဝန်ကို သေးသိမ်စေပေလိမ့်မည်။ သက်သေများကို ကောင်းစွာစစ်ဆေး၍၊ ယုံကြည်ထိုက် မထိုက်၊ သက်သေခိုင်လုံသည် မခိုင်လုံသည်ကို ချိန်ဆသုံးသပ်၍ စွပ်စွဲသည့်အတိုင်း မှန် မမှန် ဆုံးဖြတ်ရန်မှာ တရားရုံး၏ တာဝန်သာဖြစ်သည်။ သက်သေ အထောက်အထားနှင့် တရားရုံး၏ ဆင်ခြင်တုံ တရားတို့သည် အမှန်အမှားကို ပေါ်ထုတ်ရာတွင် အဓိက ဖြစ်သည်။ စကားနောက် တရားမပါစေ၊ အမှန်တရားကိုသာ မျက်ခြေမပြတ် ပေါ်ထုတ်၍၊ ပေါ်လာသည့် အတိုင်း ဆုံးဖြတ်ရန် လိုသည်။ ဥပဒေဆောင်ပုဒ် (Legal Maxim)၊ စီရင်ထုံးစသည်တို့ကို ပုံသေလက်ခံ ကျင့်သုံးရန်မဟုတ်။ တမူနှင့် တမူမတူ။ အကြောင်းခြင်းရာကို ကောင်းစွာပေါ်ထုတ်ပြီးမှ အမှန်အမှားကို သဘာဝ ယုတ္တိနှင့် အညီ ဆုံးဖြတ်ရန် လိုသည်။

၁၉၇၀
 မခင်မြင့်(၁)
 မခင်ညွန့်ကြည်
 နှင့်
 ပြည်ထောင်စု
 မြန်မာနိုင်ငံ

ဤအမှုတွင်၊ တရားလိုဘက်မှ အခိုင် အမာ သက်သေထူနိုင်ခြင်း မရှိ။ အယူခံ တရားလို မခင်မြင့် ရှင်းလင်း တင်ပြခဲ့သည်တို့သည်လည်း မှန်နိုင်လောက်သည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ ယူဆသည်။ ၎င်းတာဝန်ယူသည့် ၄ လ ကာလ အတွင်း၊ ၎င်း၏ ကျွမ်းကျင်မှု နည်းပါးခြင်းများရှိနိုင်သည်။ သို့ရာတွင် စွပ်စွဲသည့် အတိုင်း အတာ အထိ ၎င်း၌ တာဝန် ရှိသည်ဟု ယူဆမှန် ခဲယဉ်းသည်။ ထို့ကြောင့်၊ ၎င်းအပေါ် ပြစ်မှုထင်ရှား တွေ့ရှိ ထားခြင်းကို ပယ်ဖျက်၍ ဤအမှုနှင့် ပတ်သက်သမျှ၊ ၎င်းအား တရားသေလွှတ်သည်။

အထူးရာဇဝတ်ရုံးအယူခံအဖွဲ့

ရာဇဝတ်အယူခံမှု

ဗိုလ်မှူးချုပ် စိန်ဝင်း၊ ဗိုလ်မှူးကြီး သန်းစိန် နှင့် ဒေါက်တာ မောင်မောင် တို့ရွေ့တွင်

† ၁၉၇၀

ပြေလ ၈ ရက်။

မောင်ဟန်စိုး

နှင့်

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ *

အများနှင့်သက်ဆိုင်သော ပစ္စည်းကားကွယ်စောင့်ရွှေ့ကရေး ဥပဒေပုဒ်မ ၃ အရ၊ မူပြစ်ထင်ရှား စီရင်ခြင်း—မိမိတာဝန်ရှိပါသည်ဟု ဆိုရုံမျှဖြင့် ၎င်းအပေါ် ရာဇဝတ်ကြောင်းအရ အရေးယူရန် ခိုင်လုံသည်ဟုမဆိုနိုင်ခြင်း—ရာဇဝတ်မှုများတွင်ပြစ်မှုဖြစ်စေမည့်အကြောင်း အင်္ဂါ စုံလင် အောင်တင်ပြ သက်သေထူရန် တရားလိုဘက်တွင်တာဝန်ရှိခြင်း—ဌာနဆိုင်ရာ တရားမကြောင်း၊ ရာဇဝတ်ကြောင်းတို့ဖြင့် အရေးယူရာတွင် ရည်ရွယ်ချက်လည်းမတူ၊ ဆုံးဖြတ်ရန် အခြေခံများလည်းမတူခြင်း။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ တဦးတယောက်က ၎င်းတွင်တာဝန်ရှိပါသည်ဟုဆိုကာမျှနှင့် ၎င်းအပေါ် ရာဇဝတ်ကြောင်းအရေးယူရန် ခိုင်လုံသည်ဟု မမှတ်ယူသင့်။ ရာဇဝတ်မှုကျူးလွန်ကြောင်းစွဲဆိုရာ တွင် တရားခံ၌ မည်သည့်တာဝန်ရှိ၍ ယင်းတာဝန်ပျက်ကွက်ခြင်းကြောင့် မည်သည့်ပြစ်မှုမြောက် ကြောင်းကို ယင်းပြစ်မှုဖြစ်စေသည့်အကြောင်းအင်္ဂါစုံလင်အောင် တင်ပြသက်သေထူရန်တရားလို ဘက်တွင်တာဝန်ရှိသည်။ ဌာနဆိုင်ရာအရေးယူခြင်း၊ တရားမကြောင်းစွဲဆို၍ ငွေပေးလျှော်စေခြင်း၊ ရာဇဝတ်ကြောင်းဖြင့်အရေးယူခြင်းတို့တွင် ရည်ရွယ်ချက်ခြင်း မတူရုံမျှမက၊ ဆုံးဖြတ်ချက်ချရန် အခြေခံများ၊ သက်သေထူရန်ဖြစ်သော အရေးယူခံရသူ၏ ပျက်ကွက်သည့်ဝတ္ထုများလည်းမတူ ကြချေ။ ငွေစာရင်းကွာခြားခြင်းကို တိုင်တန်းလျှင်ပြည့်စုံသေချာစွာ စာရင်းအင်းစစ်ဆေးခြင်း၊ ဌာနဆိုင်ရာနည်းဖြင့် စစ်ဆေးကာ တာဝန်သတ်မှတ်ခြင်း၊ လိုငွေကိုတာဝန်ရှိသူကသင့်တော်သော နည်းဖြင့် ပေးသွင်းစေခြင်းစသည်ကို ဝိရိယစိုက်ထုတ်၍ ပြုအပ်ကြောင်း၊ ကျွန်ုပ်တို့ကြုံကြိုက်သလို မှတ်ချက်ပြုခဲ့ကြဖူးပြီ။ ယင်းသို့မပြုမူပဲ၊ တာဝန်ရှိသည်ဟု ထင်ရသူတဦးဦးကို ရာဇဝတ်ရုံးသို့တင် ပို့လျှင်တာဝန်ကျေကြပြီဟု မမှတ်ယူသင့်။ ပေါ့ပေါ့လွယ်လွယ်စစ်ဆေး၍ကြုံရာတရားခံကို ရာဇဝတ် ရုံးသို့တင်ပို့ခြင်းဖြင့်၊ မျှတမှုကင်းခဲ့ခြင်းလည်းဖြစ်နိုင်သည်။ အမှန်တကယ်တာဝန်ရှိသူတို့လည်းလွတ် ထုတ်သည်။ ပြည်သူ့ ဘဏ္ဍာလည်းပေးလျှော်ခြင်းမရှိသဖြင့် လုံးဝနစ်နာဆုံးရှုံးဖြစ်တတ်သည်။

* ၁၉၆၈ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်အယူခံမှုအမှတ် ၆၆။

† ပြည်မြို့၊ ၁၉၆၇ ခုနှစ်၊ အထူးရာဇဝတ်ရုံးအမှတ် ၈၇ ၏၊ ၁၉၆၇ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်ကြီးမှုအမှတ် ၂၀ တွင်၊ ၁၉၆၇ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၂၂ ရက်နေ့၌ ချမှတ်ပြီး၊ ၁၉၆၈ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၂၀ ရက်နေ့ တွင်အတည်ပြုအစွဲက အတည်ပြုသည့်အမိန့်ကိုအယူခံမှု။

အယူခံတရားလိုအတွက်။ ။မရှိ။

၁၉၇၀

အယူခံတရားခံအတွက်။ ။လက်ထောက်နိုင်ငံတော်ရွှေနေချုပ် ဦးလှသင်း။

မောင်ဟန်စိုး
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ။

ပန်းတောင်းမြို့နယ်၊ သမ္မာန်တင်ကျေးရွာ၊ လလသသ အသင်းမှ ၁၉၆၅ ခုနှစ် အတွက် ငွေစာရင်းတွင် ငွေပေါင်း ၉,၁၂၆ ကျပ် ၁၀ ပြားကွာခြား လျော့နည်း နေသောကြောင့်၊ ဆိုင်တာဝန်ခံဆိုသူမောင်ဟန်စိုးအား အထူး ရာဇဝတ်ရုံးသို့ တရား စွဲတင်ပို့ခဲ့သည်။ ပန်းတောင်းမြို့၊ အထူး ရာဇဝတ်ရုံး အမှတ် ၈၇/၆၇ က၊ မောင်ဟန်စိုး သည်၊ ၁၉၆၃ ခုနှစ်၊ အများနှင့် သက်ဆိုင်သော ပစ္စည်း ကာကွယ် စောင့်ရှောက်ရေး ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃ အရ၊ ပြစ်မှုထင်ရှားကျူးလွန်ခဲ့သည်ဟု တွေ့ရှိ၍ ၎င်းအပေါ် ထောင်ဒဏ် ၁၀ နှစ် ငွေဒဏ် ကျပ် ၂,၀၀၀ သတ်မှတ်ခဲ့သည်။

အတည်ပြုအဖွဲ့က ထောင်ဒဏ်ကို တည်စေ၍ ငွေဒဏ်ကို ပယ်ခဲ့သည်။

သမဝါယမ အရာရှိက အချင်းဖြစ်ဆိုင်၏ ငွေစာရင်းများကို စစ်ဆေးသောအခါ ဖော်ပြပြီးသော ငွေများ ကွာခြားလျော့နည်းနေသည်ကို တွေ့ရသည်။ စာရင်း စာအုပ်များ ပြည့်စုံစွာ မထား၊ ငွေများကို မောင်ဟန်စိုးက အချိန်မှန်၊ စည်းကမ်း တကျ မအပ်ခဲ့သည်ကိုလည်း တွေ့ရသည်။ မောင်ဟန်စိုးနှင့် ၎င်း၏ အဘ ဦးအောင်စီ (လလသသ ဥက္ကဋ္ဌဟောင်း) တို့က ယင်းသို့ လျော့နည်းသော ငွေများကို ကိုယ်ကျိုး အတွက် မသုံးရကြောင်း၊ သို့ရာတွင် တာဝန် ပေါ့လျော့သဖြင့် ပေးလျော်ရန် တာဝန် ရှိကြောင်း၊ ၁ နှစ် အတွင်း အရစ်ကျ ပေးသွင်းခွင့် ပြုပါမည့် အကြောင်း၊ သက်သေခံ “၄” ၁၉၆၅ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂ ရက်နေ့စွဲပါ စာတွင် ရေးသား၍ မြို့နယ် လုံခြုံရေးနှင့် အုပ်ချုပ်မှု ကော်မတီ ဥက္ကဋ္ဌထံ ခွင့်ပန်ခဲ့ကြသည်။ ၁ နှစ် ပြည့်ပြီးသော် လည်း ငွေများကို ပေးချေခြင်း မပြုနိုင်ကြ၍၊ အရေးယူ၍ ရာဇဝတ်ကြောင်း စွဲဆိုခဲ့ ခြင်းဖြစ်ပေသည်။

မောင်ဟန်စိုးက အထူး ရာဇဝတ်ရုံးတွင် ထုချေခဲ့ရာ၌ ၎င်း စာရင်းအင်း ကျွမ်း ကျင်မှု နည်းပါးခဲ့ခြင်း၊ ငွေသွင်းရန် သွားရောက်သောအခါများ၌ ငွေထိန်းမရှိခဲ့ခြင်း၊ ကုန်ဝယ်ရန် အခြား နေရာများသို့ သွားရောက်ရသောအခါတွင်၊ ကော်မတီကခန့်အပ် သော စာရေး မောင်ညွန့်စိန်က စာရင်းများကို ရေးသွင်းခြင်း၊ ငွေကွာခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ လလသသ ကော်မတီ တရပ်လုံးတွင် တာဝန်ရှိကြ၍၊ ကော်မတီဝင်များက ၎င်းအား မိမိတွင် တာဝန်ရှိကြောင်း န-လ-က ဥက္ကဋ္ဌထံ စာရေး တင်ပြပါ။ ထိုအတော အတွင်းတွင် ကော်မတီဝင် အားလုံး ဝိုင်း၍ လိုငွေကို ပြည့်ကြပါမည်ဟု ပြောခြင်း၊ ထိုသို့ပြောခြင်းကြောင့် ၎င်းက သက်သေခံ “၄” စာကို ရေးခဲ့ခြင်းတို့ကို တင်ပြသည်။

မောင်ဟန်စိုး
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
ပြန်မာနိုင်ငံ။

အထူး ဖုလတ်ရုံးက မောင်ဟန်စိုးသည် ဆိုင်တာဝန်ခံဖြစ်၍ ကွာခြားငွေများ အတွက် တာဝန်ရှိသည်။ ယင်းသို့ တာဝန် ရှိကြောင်းကိုလည်း စာဖြင့် ဝန်ခံခဲ့ပြီးပြီ။ ထို့ကြောင့် ၎င်းသည် ဖုလတ် ပြစ်ဒဏ် ထိုက်သင့်သည်ဟု ဆုံးဖြတ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။

အယူခံတွင် လိုက်ပါဆောင်ရွက်သော လက်ထောက် ရွှေနေချုပ် ဦးလှသင်းက ငွေများလျော့နည်းနေခြင်း ထင်ရှား၍၊ မောင်ဟန်စိုးကလည်း ဝန်ခံခဲ့ပြီးဖြစ်သည်ကို ပင် ညွှန်ပြသည်။ အစဦးတွင် လလသသ ကော်မီတီ လူကြီး ငါးဦးနှင့် စာရေး မောင်ညွန့်စိန်ကိုပါ ဖမ်းဆီး အရေးယူပြီးနောက်၊ ရုံးတင်သောအခါ ၎င်းတို့အား ချန်လှပ်ခဲ့ပါသည်ဟုလည်း တင်ပြသည်။

စာရင်းများကို စစ်ဆေးသော ဦးကြည်ဝ (လိုပြ-၁) သည် မြို့နယ် သမဝါယမ အရာရှိဖြစ်လေသည်။ ၎င်း၏ ထွက်ဆိုချက်တွင် အချင်းဖြစ် အသင်း၏ စာရင်းများ မှန်ကန်ကျနခြင်း မရှိ။ မောင်ဟန်စိုးသည် ကုန်ရောင်းသော်၊ ကုန်ထွက်ပြု၍၊ ငွေဝင် မပြ၊ ဝယ်သော် ကုန်ဝင်ပြု၍ ငွေထွက်မပြ၊ ထို့ကြောင့်၊ ပေါ့လျော့မှုများ၊ မေ့လျော့မှုများ တွေ့ရပါသည်ဟု ထွက်ဆိုသည်။ ငွေဝင်ကိုလည်း အပြည့် အစုံ မပြ ငွေထွက်ကိုလည်း အပြည့်အစုံ မပြခဲ့သဖြင့်၊ ကုန်ရောင်း ကုန်ဝယ် ငွေဝင် ငွေထွက်ကို ၁၉၆၅ ခုနှစ်၊ ၁ နှစ်လုံး အတွက် သေချာစွာ စစ်ဆေးပါမှ၊ အမှန် တကယ် ငွေ မည်ရွှေမည်မျှ ကွာခြား လျော့နည်းနေသည်ကို သိသာ ထင်ရှားမည် ဖြစ်ပေသည်။ ယင်းသို့ နေ့စဉ်၎င်း၊ အပတ်စဉ်၎င်းစစ်ဆေးခဲ့ရန်မှာ ငွေထိန်းနှင့် တကွ လလသသ လူကြီးများ၏ တာဝန်လည်း ဖြစ်ခဲ့ပေသည်။

မောင်ဟန်စိုးက ဝင်ငွေများကို မှန်မှန်ပေးသွင်းခြင်း မရှိဟု တရားလိုဘက်မှ ဆိုသည်။ မပေးအပ်သည်ကို ငွေထိန်းနှင့် လလသသ လူကြီးများက အချိန်မီ အရေးယူ ခြင်း၊ ဆက်လက်၍ လစ်ဟင်းခြင်း မရှိစေအောင် ကာကွယ်ခြင်း မပြုခဲ့ကြချေ။ ထို့ကြောင့်လည်း ၎င်းတို့တွင် တာဝန် ရှိသင့် သလောက် ရှိနေကြောင်းကို ၎င်းတို့က ဝန်ခံကြသည်။ မိမိအား သက်သေခံ “၅” စာကို ရေးစေ၍၊ ၎င်းတို့ကပါ ကူညီဝိုင်း ဝန်း၍ ငွေကို ပေးလျှော်ကြမည်ဟု တာဝန်ယူကြပါသည်ဟု မောင်ဟန်စိုးက ထွက်ဆို ခဲ့ခြင်းသည် ယုတ္တိမရှိဟု မဆိုသာချေ။

မောင်ဟန်စိုးက ၎င်းအား ဆိုင်တာဝန်ခံဟု ခေါ်ကာ ၎င်းအပေါ် တာဝန်အဝဝကို ပုံကြသော်လည်း အမှန်မှာ ၎င်းသည် နေ့တွက် ၂ ကျပ်ဖြင့် လုပ်ရသော အလုပ်သမား တဦးသာ ဖြစ်ပါသည်။ ကုန်သွယ်ခြင်း၊ ချိန်တွယ်ရောင်းချခြင်းတို့ကိုလည်း ပြုရပါ သည်။ ငွေစာရင်းတာဝန်နှင့် အသင်းအုပ်ချုပ်မှုတာဝန်တို့မှာ ငွေထိန်းတွင်၎င်း၊ စာရေး မောင်ညွန့်စိန်တွင်၎င်း၊ လလသသ လူကြီးများတွင်၎င်း ရှိပါသည်ဟု တင်ပြခဲ့သည်။

မောင်ဟန်စိုး
နှင့်
ပြည်ဆောင်ရွက်
မာနိုင်ငံ။

ဆိုင်နှင့်၎င်း၊ လလသသ အသင်းနှင့်၎င်း၊ ပတ်သက်သော တာဝန်၊ လုပ်ပိုင်ခွင့် ပိုင်းခြား သတ်မှတ်ထားခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ သက်သေ အထောက်အထားများကို တရားလိုဘက်က တင်ပြခြင်း မပြုခဲ့ပေ။ စာရေး မောင်ညွန့်စိန်အားလည်း သက်သေ ထူခြင်း မရှိခဲ့။ ဆိုင်တာဝန်ခံဟု ပညတ်ခေါ်ဝေါ်ကာမျှနှင့် ယင်းသို့ အခေါ်ခံရသူတို့ တာဝန် လုပ်ပိုင်ခွင့် အပြည့် အစုံရှိပြီဟု ယူဆရန် မသင့်ချေ။ ဤအမှုတွင်၊ မောင်ဟန်စိုး သည် အချင်းဖြစ်စဉ်က ၁၉ နှစ် အရွယ် လူငယ် တဦးဖြစ်လေသည်။ စာရင်းအင်း မှတ်သား ထိန်းသိမ်းခြင်းမှ အစ၊ ရောင်းခြင်း ဝယ်ခြင်း ကိစ္စ အဝဝကို တာဝန်ယူ စေသည် ဆိုသော်လည်း လစာငွေ ကျပ် ၆၀ သာ ရသည်။ အသင်း၏ ဖွဲ့စည်းပုံ အရ အမှုဆောင် လူကြီးများက တာဝန်ယူ ကွပ်ကဲ အုပ်ချုပ်ကာ မောင်ဟန်စိုး ကဲ့သို့သောအလုပ်သမားများကအထွေထွေ ခိုင်းစေရာ တာဝန်တို့ကိုယူရဟန်ရှိသည်။

ထို့ကြောင့်လည်း မူလက အသင်း လူကြီးများနှင့် အခြား အလုပ်သမား မောင်ညွန့်စိန်တို့ကိုပါ အရေးယူခဲ့ပြီးနောက်၊ တာဝန် ပိုင်းခြား သတ်မှတ်ရန် မလွယ် သောကြောင့် တာဝန်ခံ ခေါ်သူ မောင်ဟန်စိုး တဦးကိုသာ စွပ်စွဲ တင်ပို့ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

မောင်ဟန်စိုးတို့က တာဝန် ချိကြောင်း ဝန်ခံရာ၌ ၎င်းတို့သည် သမဝါယမ အရာရှိ စာရင်း စစ်ဆေးချက်အရ အသင်းသို့ ပေးသွင်းရန် ငွေ ၉,၁၂၆ ကျပ် ၁၀ ပြားကို ကိုယ်ကျိုး အတွက် မသုံးမပြုရပါ။ သို့ရာတွင် ပေါ့လျော့ခွဲခြားကြောင့်ဖြစ်ရာ၊ တာဝန်ယူ၍ အရစ်ကျ ပေးဆပ်ပါမည်ဟု ဆိုခဲ့ခြင်းသာ ဖြစ်ပေသည်။ တနှစ်လုံး အတွက် ကုန်ဝင် ကုန်ထွက်နှင့် ငွေထွက် ငွေဝင်ကို သေချာစွာ စစ်ဆေးနိုင်မှ အမှန် အဖြစ် အပျက်ကို သိနိုင်မည် ဖြစ်ကြောင်းကို ကျွန်ုပ်တို့ ရွှေ့၌ မှတ်ချက်ပြုခဲ့ပြီ။ ထို့ပြင် တဦးတယောက်က ၎င်းတို့ တာဝန်ရှိပါသည်ဟု ဆိုကာမျှနှင့် ၎င်း အပေါ် ရာဇဝတ်ကြောင်း အရေးယူရန် ခိုင်လုံသည်ဟု မမှတ်ယူသင့်။ ရာဇဝတ်မှု ကျူးလွန် ကြောင်း စွဲဆိုရာတွင် တရားခံ၌ မည်သည့် တာဝန်ရှိ၍ ယင်း တာဝန်ပျက်ကွက်ခြင်း ကြောင့် မည်သည့် ပြစ်မှု မြောက်ကြောင်းကို ယင်း ပြစ်မှုဖြစ်စေသည့် အကြောင်း အင်္ဂါစုံလင်အောင် တင်ပြသက်သေထူရန် တရားလိုဘက်တွင် တာဝန်ရှိသည်။ ဌာန ဆိုင်ရာ အရေးယူခြင်း၊ တရားမကြောင်း စွဲဆို၍ ငွေပေး လျော်စေခြင်း၊ ရာဇဝတ် ကြောင်းဖြင့် အရေးယူခြင်းတို့တွင် ရည်ရွယ်ချက်ခြင်း မတူရုံမျှမက၊ ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်ရန် အခြေခံများ၊ သက်သေထူရန် ဖြစ်သော အရေးယူခံရသူ၏ ပျက်ကွက်သည့် ဝတ္တရားများလည်း မထူကြချေ။

ငွေစာရင်း ကွာခြားခြင်းကို တိုင်တန်းလျှင် ပြည့်စုံသေချာစွာ စာရင်းအင်း စစ်ဆေးခြင်း၊ ဌာနဆိုင်ရာ နည်းဖြင့် စစ်ဆေးကာ တာဝန် သတ်မှတ်ခြင်း၊ လိုငွေကို

၁၉၇၀
မောင်ဟန်စိုး
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ။

တာဝန်ရှိသူက သင့်တော်သောနည်းဖြင့် ပေးသွင်းစေခြင်း စသည်ကို ဝိရိယ စိုက် ထုတ်၍ ပြုအပ်ကြောင်း၊ ကျွန်ုပ်တို့ ကြံကြိုက်သလို မှတ်ချက်ပြုခဲ့ကြဖူးပြီ။ ယင်းသို့ မပြုမူပါ။ တာဝန်ရှိသည်ဟု ထင်ရသူ တဦးဦးကို ရာဇဝတ်ရုံးသို့ တင်ပို့လျှင် တာဝန် ကျေကြပြီဟု မမှတ်ယူသင့်။ ပေါ့ပေါ့လွယ်လွယ် စစ်ဆေး၍ ကြံရာ တရားခံကို ရာဇဝတ် ရုံးသို့ တင်ပို့ခြင်းဖြင့်၊ မျှတမှု ကင်းမဲ့ခြင်းလည်း ဖြစ်နိုင်သည်။ အမှန် တကယ် တာဝန်ရှိသူတို့လည်း လွတ်တတ်သည်။ ပြည်သူ့ ဘဏ္ဍာလည်း ပေးလျော်ခြင်း မရှိသဖြင့် လုံးဝ နစ်နာဆုံးရှုံးတတ်သည်။

ဤအမှုတွင် မောင်ဟန်စိုးနှင့်တကွ ဆိုင် စာရေး မောင်ညွန့်စိန်၊ အချင်းဖြစ် ပွားသည့် ကာလ အတွက် တာဝန်ရှိကြသော လလသသ လူကြီးများ အပေါ် မည်သူ့ တွင် မည်မျှ တာဝန်ရှိသည်ကို ကောင်းစွာ စာရင်း စစ်ဆေးပြီးနောက်၊ အသီးသီး တာဝန် လုပ်ပိုင်ခွင့်ကိုပါ သုံးသပ်ကာ၊ သတ်မှတ်သင့်သေးသည်။ ပြီးမှ ၎င်းတို့ထံမှ တာဝန် အလိုက် ပေးလျော်သင့်သော ဝေပုံကျ ငွေများကို မျှတသော နည်းဖြင့် တရား ဥပဒေနှင့် အညီ ကောက်ယူသင့်သည်။ ယင်းသို့ ပြုခြင်းက တရားခံ တဦးဦးကို ရိုးစွပ်၍ ရုံးတင်ကာ ထောင်ဒဏ် ပေးထားခြင်းထက် သင့်မြတ် မျှတ မည်ဟု ယူဆသည်။

အထက်ပါ မှတ်ချက်များဖြင့်၊ အယူခံကို လက်ခံကာ မောင်ဟန်စိုး အပေါ် ရာဇဝတ် ပြစ်မှု ထင်ရှားတွေ့ရှိထားခြင်း၊ ပြစ်ဒဏ်သတ်မှတ်ထားခြင်းတို့ကို ပယ်ဖျက် ကာ၊ ၎င်းအား ဤအမှုနှင့် ပတ်သက်သမျှ တရားသေ လွှတ်လိုက်သည်။

အထူးရာဇဝတ်ရုံးအယူခံအဖွဲ့

ရာဇဝတ်အယူခံမှု

ဗိုလ်မှူးကြီး လှဟန်၊ ဗိုလ်မှူးကြီး သန်းစိန် နှင့် ဒေါက်တာ မောင်မောင်တို့ရွှေတွင်

မောင်ငြိမ်းမောင် ပါ ၃

နှင့်

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ *

† ၁၉၇၀

ဩဂုတ်လ ၁၉
ရက်။

ရာဇဝတ်ပြစ်မှု ထင်ရှားတွေ့ရှိရန် ကွင်းဆက်မပျက်သော အထောက်အထားလိုခြင်း—ကွင်းဆက် ပျက်သည်ကို ထင်မြင်ချက်ဖြင့် ဆက်၍ရမရ။

အယူခံတရားလို တဦးဖြစ်သူ ဦးစံကြည်က၊ ရဲများလာရောက်၍ ပစ္စည်းခေတ္တလက်ခံထားပါ ဆို၍ လက်ခံမိသည်ဆို၏။ ပစ္စည်းများကို အိမ်ဆိုင်ရွှေခန်း၌ပင်အထင်အရှားထားခဲ့သည်။ ဦးစံကြည် သည်မန္တလေးမှ စက်ဘီးပြင်သူ ကိုအေးမောင် (လိုပြ-၃၆) နှင့်သိကျွမ်း၍၎င်းထံမှ ငွေချေးဘူးသည်။ ထို့ကြောင့် စက်ဘီးပစ္စည်းတို့ကို ကိုအေးမောင်ထံ ရောင်းချရန်ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု အထူးရာဇဝတ်ရုံးက ကောက်ယူခဲ့သည်။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ရာဇဝတ်ပြစ်မှုထင်ရှား တွေ့ရှိရန်အတွက် ခိုင်လုံ၍ ကွင်းဆက်မပျက်သော အထောက်အထားလိုသည်။ ကွင်းဆက်ပျက်သည်ကို ထင်မြင်ချက်ဖြင့်ဆက်၍ မရချေ။ ဦးစံကြည် ထုချေသည့်အတိုင်း၊ ၎င်းကမသိပါ။ သဘောမျိုးဖြင့်ပစ္စည်းလက်ခံထားခဲ့သည်ဆိုသည့် ထုချေချက်ကို လက်ခံနိုင်သည်။

အယူခံတရားလိုအတွက် ။ တရားရုံးချုပ်ရွှေနေ ဦးခင်မောင်ကြီး။

အယူခံတရားခံအတွက် ။ လက်ထောက် နိုင်ငံတော် ရွှေနေချုပ်ဦးလှသင်း။

အယူခံ တရားလို ဦးငြိမ်းမောင်သည် ရန်ကုန်တိုင်း ပြည်သူ့ ရဲတပ်ဖွဲ့ ကြီးမဲ့ ကြေးနန်းဌာနတွင် ဒု-လျှို့ဝှက်ရေးမှူးဖြစ်ခဲ့၍ အယူခံတရားလို ကိုတင်လှသည် ယင်းဌာန တွင် ရဲတပ်ကြပ်ဖြစ်ခဲ့သည်။ ၎င်းတို့သည် ၁၉၆၅ ခုနှစ်၊ ဇွန်လအတွင်းက ဌာနမှ

* ၁၉၆၈ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်အယူခံမှုအမှတ် ၁၀၂။

† ရန်ကုန်မြို့၊ ၁၉၆၅ ခုနှစ်၊ အထူးရာဇဝတ်ရုံးအမှတ် ၂၀ ၏ ၁၉၆၇ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်ကြီးမှု အမှတ် ၂၂ တွင်၊ ၁၉၆၇ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၂၈ ရက်နေ့၌ ချမှတ်ပြီး၊ ၁၉၆၈ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၆ ရက်နေ့တွင် အတည်ပြုအဖွဲ့က အတည်ပြုသည့်အမိန့်ကိုအယူခံမှု။

၁၉၇၀
မောင်ငြိမ်း
မောင် ပါ ခု
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
ပြန်မာနိုင်ငံ။

အခြား ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်များထံမှ စက်ဘီးပစ္စည်းလျှောက်လွှာများကို ယူကာ လိုအပ်သော ထောက်ခံချက်များဖြင့် စက်ဘီး ပစ္စည်း ပြည်သူ့ဆိုင်သို့ သွားရောက်၍ တာယာ ၁၉ လုံး၊ ချိန်းကြိုး ၁၉ ချောင်း ထုတ်ယူခဲ့ကြသည်။ ထို့နောက် ပစ္စည်းလျှောက်သူများအား မပေးဘဲ၊ အယူခံ တရားလို ဦးစံကြည်၏ အိမ်သို့ သွားရောက်ထားခဲ့ကြသည်။

သတင်းအရ ၁၉၆၅ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၃ ရက်နေ့ညတွင် သွားရောက်၍ ဆိုင်ရာက ရှာဖွေရာ စက်ဘီး ပစ္စည်းများကို ဦးစံကြည်အိမ်၌ပင် တွေ့ရှိကြသည်။

ဦးငြိမ်းမောင်၊ ကိုတင်လှနှင့် ဦးစံကြည်တို့အား အထူး ရာဇဝတ်ရုံးသို့ တင်ပို့ခဲ့ရာ၊ ဦးငြိမ်းမောင်နှင့် ကိုတင်လှတို့ အပေါ် လိမ်လည်ရန် အလို့ငှါ လျှောက်လွှာ အတပြုမှု (ရာဇသတ် ပုဒ်မ-၄၆၈) အရလည်းကောင်း၊ ပစ္စည်းကို ပေးအပ်စေရန် လိမ်လည်၍ မရိုး မပြောင့်သော သဘောနှင့် သွေးဆောင်ခြင်း ပြစ်မှုကို ကျူးလွန်ရန် အားထုတ်မှု (ရာဇသတ် ပုဒ်မ ၄၂၀/၅၁၁) အရလည်းကောင်း ပြစ်မှုထင်ရှား တွေ့ရှိကာ ပြစ်မှု တရပ်စီ အတွက် ထောင်ဒဏ် ၅ နှစ်၊ ပြစ်ဒဏ်များကို တပေါင်းတည်း အသီးသီးကျခံကြစေရန်သတ်မှတ်ခဲ့သည်။ ပစ္စည်းများကိုထားရှိရာ အိမ်ရှင် ဦးစံကြည် အပေါ်တွင်လည်း ရာဇသတ် ပုဒ်မ ၄၂၀/၅၁၁ ဖြင့် ပြစ်မှုထင်ရှားတွေ့ရှိကာ အထူး ရာဇဝတ်ရုံးက ထောင်ဒဏ် ၅ နှစ်ပင် သတ်မှတ်ခဲ့သည်။

အတည်ပြု အဖွဲ့က ဦးငြိမ်းမောင်တို့ ကိုတင်လှတို့ အပေါ် ချမှတ်ထားသော ပြစ်ဒဏ်ကို အတည်ပြုကာ ဦးစံကြည် အပေါ်တွင်မူ ပြစ်ဒဏ်ကို ထောင်ဒဏ် ၃ နှစ်သို့ လျှော့ပေါ့ပေးခဲ့သည်။

ဦးငြိမ်းမောင်သည် ပစ္စည်းလျှောက်လွှာ တစောင်ကို ရဲတပ်သား မောင်ခိုင် (လိုပြ-၁၄) ၏ နာမည်ဖြင့် ရေးထိုးခဲ့သည်။ ကိုတင်လှသည် ပစ္စည်းထုတ်ရာတွင် ပြောစာများကို လျှောက်လွှာရှင် အားလုံး နာမည်ဖြင့် ရေးထိုးပေးခဲ့သည်။ ထိုအချက်တို့ကို လက်ရေး ပါရဂူ ဦးလှမြင့် (လိုပြ-၂၄)က ထွက်ဆို၍၊ လျှောက်လွှာရှင် သက်သေများကလည်း ထွက်ဆိုကြသည်။ ဦးငြိမ်းမောင်၊ ကိုတင်လှတို့ကလည်း မငြင်းနိုင်ကြချေ။ ပစ္စည်းလျှောက်သူတို့က ၎င်းတို့ ၂ ဦးက ပစ္စည်းဝယ်ခွင့်ရရန်သာ ဆောင်ရွက်စေပါသည်။ ငွေ မပေးလိုက်ပါ။ ပစ္စည်းရကြောင်းလည်း မသိရ၊ ရှာဖွေ ဖမ်းဆီးပြီးမှ ပစ္စည်းထုတ်ယူပြီးကြောင်း သိရသည် ဆိုကြသည်။

ဦးငြိမ်းမောင်၊ ကိုတင်လှတို့က ပစ္စည်း အကုန်အစုံ မရသေး၍ ငမိုးရိပ်ရှိ ဦးစံကြည် အိမ်သို့ လျှို့ဝှက်စေရန် သွားရောက်ထားပါသည်ဟု ထုချေကြသည်။ သို့ရာတွင် ပစ္စည်းလျှောက်သူတို့က ငွေမပေး၊ ပစ္စည်းတပါတည်းထုတ်ယူခဲ့ရန် မမှာကြားပဲ၊ ပစ္စည်း

ထုတ်ယူခဲ့ပြီးနောက်၊ လျှောက်သူတို့အား မပြော၊ မပေးပဲ၊ ဝေးရာအရပ်ဖြစ်သော ဦးစံကြည်အိမ်၌ သွားရောက်၍ ထားကြခြင်းမှာ မငြင်းသာ၍ အထူးရာဇဝတ်ရုံးက ထုချေချက်ကို လက်မခံခဲ့ခြင်းသည် သဘာဝယုတ္တိနှင့် ညီသည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ဆိုရမည်။

စွဲဆိုထားသည့် လိမ်လည်ရန် အလို့ငှါ လျှောက်လွှာ စာတမ်း အတု ပြုမှု ခိုင်လုံသည်။ အလားတူ၊ ရာဇသတ် ပုဒ်မ ၄၂၀ အရ၊ ပြစ်မှုကျူးလွန်ရန် အားထုတ်ခြင်း အင်္ဂါများလည်း စုံလင်သည်။ ထို့ကြောင့် ဦးငြိမ်းမောင်နှင့် ကိုတင်လှ အပေါ် ပြစ်မှုထင်ရှား တွေ့ရှိထားခြင်းကို အတည်ပြုသည်။ သို့ရာတွင် ၎င်းတို့သည် အမှု စစ်ဆေးနေစဉ် အတွင်း အချုပ်နှင့် ၂ နှစ်ကျော်နေခဲ့ရသည်ကို ထောက်ရှု၍ လည်းကောင်း၊ ယခင်ပြစ်မှု မရှိ၊ တကြိမ်မှားယွင်းခဲ့ခြင်းသာ ဖြစ်သည်ဟု ယူဆဖွယ်ရှိ၍ လည်းကောင်း၊ ၎င်းတို့ အပေါ် ချမှတ်ထားသော ပြစ်ဒဏ်ကို ပြစ်မှုတရပ်စီ အတွက် ၃ နှစ်စီသို့ လျော့ပေါ့ပေးလိုက်သည်။ ပြစ်ဒဏ်ကို တပေါင်းတည်း ကျခံရန် ဖြစ်သည်။

ဦးစံကြည်သည်၊ ရဲများ လာရောက်၍ ပစ္စည်း ခေတ္တလက်ခံထားပါဆို၍ လက်ခံ မိသည် ဆို၏။ ပစ္စည်းများကို အိမ်ဆိုင်ရှေ့ခန်း၌ပင် အထင် အရှား ထားခဲ့သည်။ ဦးစံကြည်သည် မန္တလေးမှစက်ဘီးပြင်သူ ကိုအေးမောင် (လိပြ ၃၆) နှင့် သိကျွမ်း၍ ၎င်းထံမှ ငွေချေးဘူးသည်။ ထို့ကြောင့် စက်ဘီး ပစ္စည်းတို့ကို ကိုအေးမောင်ထံရောင်း ချရန် ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု အထူး ရာဇဝတ်ရုံးက ကောက်ယူခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် ရာဇဝတ် ပြစ်မှုထင်ရှား တွေ့ရှိရန် အဘွက် ခိုင်လုံ၍ ကွင်းဆက်မပျက်သော အထောက် အထား လိုသည်။ ကွင်းဆက်ပျက်သည်ကို ထင်မြင်ချက်ဖြင့် ဆက်၍ မရချေ။ ဦးစံကြည် ထုချေသည့် အဘိုင်း၊ ၎င်းက မသိပဲ၊ သဘောရိုးဖြင့် ပစ္စည်း လက်ခံ ထားခဲ့သည် ဆိုသည့် ထုချေချက်ကို လက်ခံနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့်၊ ၎င်း၏ အယူခံကို လက်ခံ၍ ဤအမှုနှင့် ပတ်သက်သမျှ ၎င်းအား တရားဝေ လွှတ်လိုက်သည်။

၁၉၇၀
မောင်ငြိမ်း
မောင် ပါ ၃
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
ပြန်မာနိုင်ငံ။

အထူးရာဇဝတ်ရုံးအယူခံအဖွဲ့

ရာဇဝတ်အယူခံမှု

ဗိုလ်မှူးကြီးလှဟန်၊ ဗိုလ်မှူးချုပ်စိန်ဝင်း၊ ဗိုလ်မှူးကြီးသန်းစိန် နှင့် ဒေါက်တာ မောင်မောင်
တို့ရွှေတင်

လင်ကြံ့ဝှက် (ခေါ်) တင်ဦး

နှင့်

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ *

† ၁၉၇၀
ဇူလိုင်လ ၂၂
ရက်။

ရာဇဝတ်မှုဖြင့် စွဲဆိုရာတွင် ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့် အတိအကျအခိုင်အမာ အကျုံးဝင် ထင်ရှားမှု အပြစ်ပေးရခြင်း—အကြောင်းချင်းရာများအရ၊ ၁၉၆၄ ခုနှစ် ဆိုရှယ်လစ်စီးပွားရေး စနစ် တည်ဆောက်မှုကို ဆန့်ကျင်ခြင်းမှ ကာကွယ်သည့် ဥပဒေပုဒ်မ ၃ (၂) ထက် သွင်းကုန် ထုတ်ကုန်ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅ (၁) ပါပြဋ္ဌာန်းချက်တို့ကပို၍ ကိုက်ညီဆီလျော် လျှင် ဖင်းသို့လွှဲပြောင်း အပြစ်ပေးသင့်ခြင်း—အမှုတမူကို တရုံးသို့တင်ကာ အခြားတမူကို အထူးရာဇဝတ်ရုံးသို့ခွဲခြားမတင်သင့်။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ အကြောင်းချင်းရာများနှင့် သွင်းကုန်ထုတ်ကုန် ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅ (၁) ပါပြဋ္ဌာန်းချက်တို့က ယခုပြစ်မှုထင်ရှားတွေ့ရှိထားသော ပုဒ်မ ၃ (၂) ပါပြဋ္ဌာန်းချက် တို့ထက် ကိုက်ညီဆီလျော်သည်ဟု ယူဆသည်။ ရာဇဝတ်မှုဖြင့် စွဲဆိုရာတွင် ဥပဒေပါပြဋ္ဌာန်းချက် တို့နှင့် အတိအကျအခိုင်အမာ အကျုံးဝင်ထင်ရှားမှု ပြစ်ဒဏ်ပေးရသည်။

ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ အယူခံတရားလိုအား ဘိန်းမှုဖြင့် တရုံးသို့တင်ကာ၊ နာရီများကိုပိုင်ဆိုင် လက်ဝယ်၌တွေ့ရှိမှုအတွက် အထူးရာဇဝတ်ရုံးသို့ ခွဲခြားဟင်ခြင်းထက် သင့်တော်သော တရုံးတည်း သို့ စွဲချက်ပူးတွဲတင်ပြခြင်းက ပိုမိုသင့်မြတ်ခဲ့ပေလိမ့်မည်။ အကဲ့ကဲ့အပြားပြားခွဲ၍တင်ခြင်းဖြင့်အမှု အပြစ်အပျက် မျက်ခြေပြတ်တတ်သည်။ ကြန့်ကြာခက်ခဲခြင်းလည်းဖြစ်တတ်သည်။

အယူခံတရားလိုအတွက် ။ တရားရုံးချုပ် ရွှေနေ ဦးမြတ်စိုး၊ နှင့် ဒေါက်တာ လှကျော်။

အယူခံတရားခံအတွက် ။ လက်ထောက် နိုင်ငံတော်ရွှေနေချုပ် ဦးလှသင်း။

* ၁၉၆၈ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်အယူခံမှုအမှတ် ၉၁။

† ရန်ကုန်မြို့၊ ၁၉၆၆ ခုနှစ်၊ အထူးရာဇဝတ်ရုံးအမှတ် ၂ ၏ ၁၉၆၆ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်ကြီးမှုအမှတ် ၂ တွင်၊ ၁၉၆၇ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၃၀ ရက်နေ့၌ ချမှတ်ပြီး၊ ၁၉၆၈ ခုနှစ်၊ မေလ ၁၅ ရက်နေ့တွင် အတည်ပြုအဖွဲ့က အတည်ပြုသည့်အမိန့်ကို အယူခံမှု။

အယူခံကဏ္ဍလို့ လင်ကြံ့ဝှက်အပေါ် ၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ ဆိုရှယ်လစ် စီးပွားရေးစံနှစ် တည်ဆောက်မှုကို ဆန့်ကျင်ခြင်းမှကာကွယ်သည့် ဥပဒေပုဒ်မ ၃ (၂) အရ၊ ရန်ကုန်မြို့ အထူးဇုန်ဝတ်ရုံး အမှတ် ၂/၁၉၆၆ က ထောင်ဒဏ် ၁၀ နှစ် သတ်မှတ်ထားသည်။

၁၉၇၀
—
လင်ကြံ့ဝှက်(ခ)
ထင်ဦး
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ။

၁၉၆၄ ခု၊ ဇူလိုင်လ ၁၇ ရက်နေ့တွင် သတင်းအရ၊ အကောက်ဌာနမှ သွားရောက် ရွာဖွဲ့ရာ၊ လင်ကြံ့ဝှက်၏ အိမ်ခန်းမှ ဘိန်း ၂၃ လုံးနှင့် လက်ပတ် နာရီ ၃၉ လုံးကို တွေ့ရှိကြသည်။ လင်ကြံ့ဝှက်အား ယစ်မျိုးဥပဒေ ပုဒ်မ ၉ (၁) အရ၊ စွဲချက်တင်၍ ရန်ကုန်မြို့ (၁) ရာဘက် ဇုန်ဝတ် တရားသူကြီးရုံးသို့ တင်ပို့ စစ်ဆေးစေရာ၊ ပြစ်မှု ထင်ရှား တွေ့ရှိ၍၊ ထောင်ဒဏ် ၁ နှစ် ကျခံရသည်။ ထို့နောက် အထူးဇုန်ဝတ်ရုံးသို့ အထက် ဖော်ပြပါ ဥပဒေပုဒ်မ ၃ (၂) အရ တင်ပို့ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

အယူခံကို ကောင်းစွာ သုံးသပ်သောအခါ နာရီ ၃၉ လုံး လက်ဝယ် ထားရှိခြင်းကို လင်ကြံ့ဝှက်က ငြင်းဆိုနိုင်ခြင်း မရှိခဲ့သည်ကို တွေ့ရသည်။ ယင်း ကုန်ပစ္စည်းအမြောက် အမြားကို တရားဝင် သွင်းယူခဲ့ပါသည်။ သို့မဟုတ် ဝယ်ယူရရှိခဲ့ပါသည် ဟူ၍လည်း ၎င်းက သက်သေ မထူနိုင်ချေ။

ဤသို့သော အကြောင်းချင်းရာများနှင့် သွင်းကုန် ထုတ်ကုန် ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅ (၁) ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်တို့က ယခုပြစ်မှုထင်ရှား တွေ့ရှိထားသော ပုဒ်မ ၃ (၂)ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်တို့ထက်၊ ကိတ်ညီဆီလျော်သည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ ယူဆသည်။ ဇုန်ဝတ်မှုဖြင့် စွဲဆိုရာတွင် ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်တို့နှင့် အတိအကျ အခိုင်အမာ အကျုံးဝင် ထင်ရှားမှ ပြစ်ဒဏ် ပေးရသည်။

လက်ထောက် ရွှေနေချုပ် ဦးလှသင်းကလည်း ယင်းသို့ ပုဒ်မ လွဲပြောင်း၍ အပြစ်ပေးသင့်ကြောင်း တင်ပြသည်။

လင်ကြံ့ဝှက်အား ဘိန်းမှုဖြင့်တရားသို့တင်ကာ၊ နာရီများကို ၎င်း၏လက်ဝယ်၌တွေ့ရှိမှု အတွက် အထူး ဇုန်ဝတ်ရုံးသို့ ခွဲခြားတင်ခြင်းထက်သင့်တော်သော တရားတည်းသို့စွဲချက် ပူးတွဲ တင်ပို့ခြင်းက ပိုမိုသင့်မြတ်ခဲ့ပေလိမ့်မည်။ အကဲ့ကဲ့အပြားပြားခွဲ၍ တင်ခြင်းဖြင့် အမှုအဖြစ်အပျက် မျက်ခြေပြတ်တတ်သည်။ ကြန့်ကြာခက်ခဲခြင်းလည်းဖြစ်တတ်သည်။

လင်ကြံ့ဝှက်အား ၁၉၆၄ ခုနှစ်မှ စတင် ဖမ်းဆီးအရေးယူခဲ့သည်ကို ထောက်ချင့်၍ လည်းကောင်း၊ အခြားအမှုတွင် ပြစ်ဒဏ်ခံခဲ့ရပြီး ဖြစ်သည် တကြောင်းတို့ကြောင့် ယခု သတ်မှတ်ထားသော ပြစ်ဒဏ်ကို လျော့ပေါ့ ပေးသင့်သည်ဟု ယူဆသည်။ ထို့ကြောင့် ၎င်းအပေါ် သွင်းကုန်ထုတ်ကုန် ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅ (၁) ဖြင့် လွဲပြောင်းကာ ပြစ်မှုထင်ရှား တွေ့ရှိပြီး လျှင်ထောင်ဒဏ် ၅ နှစ်သာ ကျခံစေရန် လျော့ပေါ့ သတ်မှတ်လိုက်သည်။

အထူးရာဇဝတ်ရုံးအယူခံအဖွဲ့

ရာဇဝတ်အယူခံမှု

ဗိုလ်မှူးကြီး လှဟန်၊ ဗိုလ်မှူးချုပ် စိန်ဝင်း၊ ဗိုလ်မှူးကြီး သန်းစိန် နှင့် ခေါက်တာ မောင်မောင် တို့ရွှေတွင်

† ၁၉၇၀
ဩဂုတ်လ ၂၆
ရက်။

အမိ၊ အေ၊ အာ ရာဇ် ပါ ၂

နှင့်

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ *

ကောက်ချက်နှစ်မျိုးယူနိုင်သည့် ကိစ္စများတွင် တရားခံဘက်သို့ သက်ညှာသည့် ကောက်ယူချက်ကို လက်ခံခြင်းသည် မျှတမှုရှိမရှိ—အစုစပ်တဦး ရာဇဝတ်မှု ကျူးလွန်ခြင်းအတွက် ကျန်အစုစပ် များပါ အလိုအလျောက်ဖြစ်စေလိုက်သည်မဟုတ်။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ အယူခံတရားလိုတို့သည် ဆိုင်၏ ကိစ္စအဝဝကို စီမံခန့်ခွဲခဲ့ကြသည်။ ဖြစ်သမျှ ကို ၎င်းတို့သိသည်ဟူ၍လည်းကောက်ယူနိုင်သည်။ တဖက်တွင်လည်း စီ၊ အိုင်၊ အာရာဇ်သည် အစုစပ် စာချုပ်တွင် ပါသကဲ့သို့ တဦးတည်းပိုင်၊ တဦးတည်းဩဇာဖြင့် ညွှန်ကြားစီမံခန့်ခွဲလျက်ပင် ရှိခဲ့သည်။ အခင်းဖြစ်ပစ္စည်းများကို သူတဦးတည်း အစီအမံဖြင့် ဝယ်ယူသိမ်းဆည်းထားခဲ့သည်ကို အယူခံ တရားလိုတို့မသိကြရဟူ၍လည်း ကောက်ယူနိုင်သည်။ ဤသို့နှစ်မျိုးကောက်ယူနိုင်လျှင် တရားခံ ဘက်သို့ သက်ညှာသည့်ကောက်ချက်ကို လက်ခံခြင်းသည်မျှတသည်။

ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ အယူခံမှုတွင် အစုစပ်လုပ်ငန်းများနှင့်ပတ်သက်၍၊ ကျွန်ုပ်တို့က အစုစပ် တဦး ရာဇဝတ်မှုကျူးလွန်ခြင်းအတွက်၊ ကျန်အစုစပ်များပါ အလိုအလျောက် ဖြစ်စေလိုက်သည် မဟုတ်။ ၎င်းတို့ကလည်းသိခြင်း၊ စေခိုင်းခြင်း၊ အားပေးကူညီခြင်း စသည်ကိုပြုမှသာ၊ ၎င်းတို့ပါ ဖြစ်စေလိုက်သင့်သည်ဟု ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။

ဤအမှုတွင် အစုစပ်စာချုပ်အရ၊ အယူခံတရားလိုတို့သည် လုပ်ငန်းစီမံခန့်ခွဲမှု အဝဝ၌၊ စီ၊ အိုင်၊ အာရာဇ်၏ အမိန့်ကိုနာခံရသည်ဟုပေါ်သည်။ အခင်းဖြစ်ပစ္စည်းများကို တွေ့သည်မှာလည်း စီ၊ အိုင်၊ အာရာဇ်၏ အခန်းများမှဖြစ်သည်။ အယူခံတရားလိုတို့က ယင်းသို့ပစ္စည်းများကို ထိမ်ချန်ထားသည်ကို မသိဟူ၍ကား အတတ်မဆိုနိုင်၊ သို့ရာတွင် သံသယမျှသာဖြစ်သည်။

* ၁၉၆၈ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်အယူခံမှုအမှတ် ၁၀၄။

† ရန်ကုန်မြို့၊ ၁၉၆၆ ခုနှစ်၊ အထူးရာဇဝတ်ရုံးအမှတ် ၁ ၏၊ ၁၉၆၆ ခုနှစ်ရာဇဝတ်ကြီးမှုအမှတ် ၂ တွင် ၁၉၆၇ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၂၄ ရက်နေ့၌ ချမှတ်ပြီး၊ ၁၉၆၈ ခုနှစ်၊ မေလ ၁၅ ရက်နေ့တွင် အတည်ပြုအဖွဲ့က အတည်ပြုသည့်အမိန့်ကို အယူခံမှု။

အယူခံတရားလိုအတွက်။ ။ တရားရုံးချုပ်ရွှေနေ့ ဦးမြင့်စိုး နှင့် ဦးထွန်းဝင်း။

၁၉၇၀

အယူခံတရားခံအတွက်။ ။ လက်ထောက် နိုင်ငံတော်ရွှေနေ့ချုပ် ဦးလှသင်း။

အမ်၊အေ၊
အာရာဇ် ပါ ၂
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ။

အယူခံ တရားလိုများသည်၊ ရန်ကုန်မြို့မဟာဗန္ဓုလလမ်း၊ အမှတ် ၅၄၂/၅၄၄ တွင် ရှိခဲ့သော “ အဇမ်အာရာဇ်ဘဏ္ဍာသား ” ခေမ္မားကမ္မဏီ၏အစုစပ်ဝင်များ ဖြစ်ခဲ့သည်။ အမ်၊အေ၊အာရာဇ်၏ ဦးလေး၊ အေ၊စီ၊ဘီ၊အာရာဇ်၏ ဖခင် စီအို၊ အာရာဇ်သည် မူလက ထိုလုပ်ငန်းကို တဦးတည်းပိုင်အဖြစ် လုပ်ကိုင်ခဲ့သည်။ ၁၉၅၀ ခုနှစ်တွင်၊ အစုစပ် ဝင်များအဖြစ် တူနှင့် သားကို သွင်းခဲ့သည်။

၁၉၆၄ ခု၊ မတ်လ ၁၉ ရက်နေ့တွင် အစိုးရအမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၃၉၊ လုပ်ငန်း များ ပြည်သူပိုင်ပြုလုပ်ခြင်း ဥပဒေအရဖြင့် ရန်ကုန်မြို့တွင် လုပ်ငန်းကြီးများကို ပြည်သူ ပိုင်ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ “ အဇမ်အာရာဇ်ဘဏ္ဍာသား ” သည်လည်း ယင်းအမိန့်တွင် အကျုံး ဝင်လေသည်။ ဒေသအလိုက် ပြည်သူပိုင် ပြုလုပ်ရေးအဖွဲ့များက တာဝန်ယူ၍၊ ပစ္စည်း စာရင်း၊ ငွေစာရင်းတို့ကို စစ်ဆေး လွှဲပြောင်းယူရသည်။ ဗိုလ်မင်းလှိုင် (လိပြ-၂) ခေါင်းဆောင်သော အဖွဲ့သည်၊ “ အဇမ်အာရာဇ်ဘဏ္ဍာသား ” ဆိုင်ကို လွှဲယူရာတွင် စာရင်း၊ ပစ္စည်းမှန်ကန်စွာပေးဘို့ သဘိပေးခဲ့သည်။

အမ်၊အေ၊အာရာဇ် နှင့် အေ၊စီ၊ဘီ၊အာရာဇ် တို့က ပစ္စည်းစာရင်း၊ ငွေစာရင်းနှင့် ပစ္စည်းလက်ကျန်တို့ကို ပေးအပ်ကြသည်။ ၁၉၆၄ ခု၊မတ်လ ၂၀ ရက်နေ့တွင် ၎င်းတို့ ဆိုင်၌ ပစ္စည်းများ မအပ်ပဲ ချန်ထားကြသေးသည်ဟု သတင်းရရှိ၊ ဗိုလ်မင်းလှိုင်နှင့် အဖွဲ့သွားရောက် စစ်ဆေးကြသည်။ ပစ္စည်းများ၊ အခြားရှိဒေါင် စသည်တို့၌ ရှိသေးက ဖော်ပြအပ်ရန်ပြောကြသည်။ အစုစပ် ၂ ဦးက မကျန်တော့ပါဟုဆိုသည်။

ဗိုလ်မင်းလှိုင်နှင့် အဖွဲ့သည် အပေါ်ထပ်သို့ဘက်၍ စီအိုခင်၊ အာရာဇ် နေထိုင်သော နေအိမ်ခန်းများကို ရှာဖွေကြရာ၊ သက်သေခံ-က၊ က-၁၊ က-၂ ရှာဖွေပုံစံတွင် စာရင်း ပြုလုပ်ထားသော ခေမ္မား၊ ပချုပ်ပစ္စည်းများ၊ စုစုပေါင်း တန်ဖိုးငွေ ၅၀,၀၀၀ ကျပ် ခန့်ကိုတွေ့ကြရသည်။ ရှာဖွေပုံစံများကို စီအိုခင်၊ အာရာဇ် နှင့် သက်သေဘို့က လက် မှတ်ရေးထိုးကြသည်။

စီအိုခင်၊အာရာဇ်၊ အမ်၊အေ၊ အာရာဇ် နှင့် အေ၊စီ၊ဘီ၊ အာရာဇ်တို့အပေါ် အရေးယူ ကာ ရန်ကုန်မြို့၊ အထူးထုတ်ဝေရုံး ၁/၁၉၆၆ သို့ တင်ပို့ခဲ့သည်။ အမှုအတောအတွင်း စီအိုခင်၊ အာရာဇ် သေဆုံးသဖြင့် ကျန်အစုစပ် ၂ ဦးအပေါ် ဆက်လက်စစ်ဆေးကာ၊ ၎င်းတို့သည် ၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ ဆိုရှယ်လစ်စီးပွားရေးစနစ် တည်ဆောက်မှုကို ဆန့်ကျင် ခြင်းမှ ကာကွယ်သည့် ဥပဒေပုဒ်မ ၃ (၂)အရ၊ ဆိုရှယ်လစ်စီးပွားရေးစနစ် တည် ဆောက်မှုအတွက် အကျိုးဝင်သော ရောင်းဝယ် ဖောက်ကားရေး စသော လုပ်ငန်းကို

၁၉၇၀

အမ်းအေ၊
အာရုဇ် ပါ
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ။

နောက်ယှက်မှုဖြင့် ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ကာ ထောင်ဒဏ် အနှစ် ၂၀စီ ကျခံစေရန် အမိန့် ချမှတ်ခဲ့သည်။

ဆိုင်ကို ပြည်သူပိုင်ပြုလုပ်ပြီးမှဆိုင်အပေါ် ထပ်နေ စီအိုင်၊အာရုဇ်၏ အခန်းများမှ ဆိုင်လုပ်ငန်းနှင့် ပတ်သက်သော ပစ္စည်း အမြောက်အမြားကို ရှာဖွေ တွေ့ရှိခဲ့သည်မှာ ထင်ရှားသော အချက်ဖြစ်သည်။ အမ်းအေ၊အာရုဇ် နှင့် အေ၊စီ၊ဘီ၊ အာရုဇ် တို့က ရုံးတွင် ခုခံထွက်ဆိုခဲ့ကြရာ၌၊ ယင်းပစ္စည်းများသည် ဆိုင်နှင့် မပတ်သက်ပါ။ ပစ္စည်း များရှိကြောင်း ၎င်းတို့မသိ။ ၎င်းတို့သည် အစုစပ်ဆိုသော်လည်း စီအိုင်၊ အာရုဇ် ခိုင်းစေရာကိုသာ လုပ်ရပါသည်။ စီမံအုပ်ချုပ်မှုတွင် မပါရပါဟူ၍ ဖြစ်ခဲ့သည်။ သို့ရာ တွင် အထူးထုတ်ဖော်ရုံးက ထုခချချက်ကို လက်မခံ၊ စီအိုင်၊ အာရုဇ် သေဆုံးပြီးဖြစ်၍ သေသူအပေါ် အပြစ်ဖို့ခြင်းသာဖြစ်မည်၊ နောက်မှ အကြံရ၍ ထုခချကြခြင်းဖြစ်မည် စသည်ဖြင့် ဆင်ခြင်ကာ အယူခံတရားလို ၂ ဦးအပေါ် ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

အယူခံတရားလိုများ၏ ရွှေနေကြီး ဦးမြင့်စိုးက၊ အခင်းဖြစ် ပစ္စည်းများသည် ရေမွှေး ကုမ္ပဏီနှင့် သက်ဆိုင်သည်ဟု အထောက်အထားမရှိပါ။ စီအိုင်၊အာရုဇ် တဦးတည်းပိုင်၊ သူ၏သီးခြားလုပ်ငန်းအတွက် ဝယ်ယူထားသော ပစ္စည်းများ ဖြစ်နိုင် ပါသည်။ ထို့ပြင်အယူခံတရားလို ၂ ဦးသည်၊ ဆိုင်အပေါ်ထပ်တွင် စီအိုင်၊ အာရုဇ်နှင့် အဘူမနေပါပဲ၊ အထူးထုတ်ဖော်ရုံးက ယင်းသို့ နေကြသည်ဟု ယူဆခဲ့ပုံရပါသည်။ အစုစပ်စာချုပ်သက်သေခံ “စ” အပိုဒ် ၇ တွင် စီအိုင်၊ အာရုဇ်သည်၊ စီမံခန့်ခွဲမှု အဝဝကို တာဝန်ယူမည်။ ၎င်း၏အမိန့်ကို အခြား အစုစပ်များက နာခံရမည်၊ စောဒက တက်ခွင့်မရှိဟု ဆိုပါသည်။ ထို့ကြောင့် အစုစပ် စာချုပ်သည်ပင် အရောင်းဆောင် မျှသာ ဖြစ်ပါသည်။ အမှန်မှာ စီအိုင်၊ အာရုဇ်တဦးတည်းပိုင်ဆိုင်၍ တဦးတည်း စီမံခန့်ခွဲသော လုပ်ငန်းသာဖြစ်ပါသည်။ အစုစပ်များ ဖြစ်ကြသည်ဟု အယူခံရုံးက ယူဆစေဦး၊ ဒေါ်ဦး နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ (၁) ပါမူအရ၊ အစုစပ်တဦး ထုတ်ဖော်မှု ကျူးလွန်ခြင်းအတွက် ကျန်အစုစပ်များ ပါ အပြစ်ရှိသည်ဟု အလွယ်တကူ ကောက်ယူဆုံးဖြတ်ရန် မဟုတ်ပါဟု သေချာကလဲသည်။

လက်ထောက်ရွှေနေချုပ် ဦးလှသင်းက အခင်းဖြစ် ပစ္စည်းများသည်၊ ရေမွှေး ကုမ္ပဏီလုပ်ငန်းနှင့် ပတ်သက်ကြောင်း ထင်ရှားပါသည်။ အယူခံတရားလိုတို့သည်၊ လုပ် ငန်းတွင် ကိုယ်ထိလက်ရောက် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။ ထို့ကြောင့် ထိမ်ဝှက် ထားခြင်းကို ၎င်းတို့ပါသိသည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ ပြစ်ဒဏ်သတ်မှတ်ခြင်းကိုမူ ၁၉၆၃ ခု နှစ်၊ လုပ်ငန်းများ ပြည်သူပိုင်ပြုလုပ်ခြင်း ဥပဒေပုဒ်မ ၁၂ အရ၊ ထုတ်ဆင့်သည့်

(၁) ၁၉၆၇ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး၊ စာ ၄၉၊ အထူးထုတ်ဖော်ရုံး အယူခံအဖွဲ့။

ညွှန်ကြားချက်ကို ဆန့်ကျင်မှုဖြင့် ပြောင်းလွှဲ သတ်မှတ်သင့်ပါသည်ဟု တင်ပြသည်။
ယင်းပုဒ်မအရ ၅ နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ၊
သတ်မှတ်နိုင်သည်။

၁၉၇၀
အမ်၊အေ၊
အာ ရာဇ် ပါ ၂
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ။

အယူခံတရားလို ၂ ဦးသည်၊ စီ၊အိုင်၊ အာရာဇ် နှင့်အတူ ဆိုင်အပေါ်ထပ်၌
နေကြသည်ဟု အထောက်အထား အခိုင်အလုံ မတွေ့ရချေ။ ၎င်းတို့အား မေးမြန်း
ရာတွင် “အဘိုးကြီးနှင့်အတူနေသည်” ဟုဖြေကြားကြောင်း ဗိုလ်မင်းလှိုင်ကဆို
သည်။ သို့ရာတွင်ရပ်ကွက်တွင် အနှစ် ၃၀ ခန့် သူကြီးလုပ်ခဲ့သော ဦးစံကြီး (လိပြ-၄)
က၊ “တရားခံ ၂ ယောက်ရေမွှေးတိုက်မှာ အလုပ်လုပ်တာ မြင်ဘူးပါသည်။ ၎င်း
ဆိုင်အပေါ်ထပ်မှာ တရားခံ ၂ ယောက်၊ ကျွန်တော်သိသရွေ့မနေပါ” ဟုထွက်ဆို
ခဲ့သည်။ ၎င်းတို့ ၂ ဦး ဘယ်မှာနေသည်ကို မသိပါဟုလည်းဆိုသည်။ အမ်၊အေ၊
အာရာဇ်က ရုံးတွင် အစစ်ခံခဲ့ရ၌ ၎င်း၏နေရပ်ကို ၇၁၊ ၂၀ လမ်း ဟုပေးခဲ့သည်။
အေ၊စီ၊ဘီ၊ အာရာဇ် ကလည်း နေရပ်ကို ၁၁၃၊ ၃၆ လမ်းဟုပေးခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့်
ဗိုလ်မင်းလှိုင်က မှတ်မိသမျှကို အမှန်ထွက်ဆိုခဲ့မည် ဖြစ်သော်လည်း၊ ဆိုင်ကို ရှာဖွေ
နေသည့် အချိန်တွင် အယူခံတရားလို ၂ ဦးက စိတ်လှုပ်ရှား စိုးရိမ်နေသဖြင့် မေးခွန်းကို
ခကောင်းစွာ နားမလည်ပဲ ဖြေကြားခဲ့ခြင်းလည်း ဖြစ်နိုင်သည်။

စီ၊အိုင်၊ အာရာဇ်သည်၊ အသက်အရွယ်ကြီးသဖြင့် ဆိုင်လုပ်ငန်းကို ထိထိရောက်
ရောက် ဦးစီးနိုင်ခြင်း မရှိဟူ၍ အထူး ရာဇဝတ်ရုံးက တွေ့သည်။ ဆိုင်ကို ပြည်သူပိုင်
ပြုလုပ်ရာ၌ အယူခံတရားလို ၂ ဦးကသာ လွှဲအပ်ပေးကြရသည်။ စီ၊အိုင်၊ အာရာဇ်
ဆင်းမလာချေ။ အယူခံတရားလိုတို့သည် ဆိုင်၏ ကိစ္စ အဝဝကို စီမံခန့်ခွဲခဲ့ကြသည်။
ဖြစ်သမျှကို ၎င်းတို့သိသည်ဟူ၍လည်း ကောက်ယူနိုင်သည်။ တဖက်တွင်လည်း၊ စီ၊
အိုင်၊ အာရာဇ်သည်၊ အစုစပ်စင်စာချုပ်တွင် ပါသကဲ့သို့ တဦးတည်းပိုင်၊ တဦးတည်း
ဩဇာဖြင့် ညွှန်ကြားစီမံခန့်ခွဲလျက်ပင် ရှိခဲ့သည်။ အခင်းဖြစ်ပစ္စည်းများကို သူတဦး
တည်း အစီအမံဖြင့် ဝယ်ယူသိမ်းဆည်းထားခဲ့သည်ကို အယူခံတရားလိုတို့ မသိကြရ
ဟူ၍လည်း ကောက်ယူနိုင်သည်။ ဤသို့ နှစ်မျိုးကောက်ယူနိုင်လျှင်၊ တရားခံဘက်သို့
သက်ညှာသည့် ကောက်ချက်ကို လက်ခံခြင်းသည် မျှတသည်။

ဒေါ်ဦး အယူခံမှုတွင် အစုစပ်လုပ်ငန်း များနှင့် ပတ်သက်၍၊ ကျွန်ုပ်တို့က
အစုစပ်ဘဦး ရာဇဝတ်မှု ကျူးလွန်ခြင်းအတွက်၊ ကျန်အစုစပ်များပါ အလိုအလျောက်
ပြစ်ဒဏ်ထိုက်သည်မဟုတ်။ ၎င်းတို့ကလည်းသိခြင်း၊ စေခိုင်းခြင်း၊ အားပေးကူညီခြင်း
စသည်ကိုပြုမှသာ၊ ၎င်းတို့ပါ ပြစ်ဒဏ်ထိုက်သင့်သည်ဟု ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။

ဤအမှုတွင် အစုစပ်စာချုပ်အရ အယူခံတရားလိုတို့သည် လုပ်ငန်းစီမံခန့်ခွဲမှုအဝဝ
၌ စီ၊အိုင်၊ အာရာဇ်၏ အမိန့်ကို နာခံရသည်ဟုပေါ်သည်။ အခင်းဖြစ် ပစ္စည်းများ

၁၉၇၀

အမ်၊အေ၊
အာ ရာဇ် ပါ
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
ပြန်မာနိုင်ငံ။

ကိစ္စတွေသည်မှာလည်း စီအိုင်၊ အာ ရာဇ် ၏ အခန်းများမှဖြစ်သည်။ အယူခံတရားလို တို့က ယင်းသို့ ပစ္စည်းများကို ထိမ်ချန်ထားသည်ကို မသိဟူ၍ကား အတတ်မဆိုနိုင်။ သို့ရာတွင် သံသယမျှသာဖြစ်သည်။

အခင်းဖြစ် ပစ္စည်းများသည် ရေမွှေးဆိုင်၏ ပစ္စည်းများ ဖြစ်သည်ဟူ၍ကား ကျွန်ုပ်တို့ဆိုရမည်။ လုပ်ငန်းအားဖြင့်လည်းတူသည်။ စီအိုင်၊ အာရာဇ် သည် အခြားရေမွှေးလုပ်ငန်းကို သီးခြား လုပ်သည်ဟုလည်း မပေါ်။ ထိုကြောင့် ဥပဒေအရ ယင်းပစ္စည်းတို့ကို ပြည်သူ့ ဘဏ္ဍာအဖြစ် သိမ်းဆည်းသော အမိန့်မှန်ကန်သည်။

အယူခံတရားလိုများ အပေါ်၌ ပြစ်မှု ထင်ရှား တွေ့ရှိထားခြင်းသည်ကား ခိုင်လုံ သည်။ ဒို့ဟကင်းသည်ဟု မဆိုနိုင်သောကြောင့် ၎င်းတို့၏ အယူခံကို လက်ခံ၍ ၎င်းတို့အား ဤအမှုနှင့်ပတ်သက်အမျှ တရားသေလွတ်လိုက်သည်။

အထူးရာဇဝတ်ရုံးအယူခံအဖွဲ့

ရာဇဝတ်အယူခံမှု

ဗိုလ်မှူးကြီးလှဟန်၊ ဗိုလ်မှူးကြီး သန်းစိန် နှင့် ဒေါက်တာ မောင်မောင် တို့ရွေ့တွင်

ဦးပုကြီး၊ အကျဉ်းသားအမှတ် ၉၇၀၄/စီ

နှင့်

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ *

† ၁၉၇၀
—
နိုဝင်ဘာလ
၂၅ ရက်။

ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၂၄၇—အမှုကို အကျဉ်းနည်းအားဖြင့် သာမန်အနေဖြင့် စစ်ဆေးခြင်းဖြစ်ရာ အမှုကို ရုပ်သိမ်းလျှင် တရားခံကို တရားသေလွှတ်ရမည် ဖြစ်ခြင်း—ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၄၉၄ (ခ)—စွဲချက်တင်ပြီးမှဖြစ်စေ၊ စွဲချက်ရေးတင်ရန်မလိုသော ပြစ်မှုမျိုးတွင်ဖြစ်စေ တရားလိုက အမှုရုပ်သိမ်းလျှင် တရားခံကို တရားသေ လွှတ်ရမည်ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားခြင်း— အမှုကို အထူးရာဇဝတ်ရုံးသို့ လွှဲပြောင်းတင်ပို့သည် ဆိုလျှင် အထူးရာဇဝတ်ရုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၁၅ (၂) အရ ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ခြင်း။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ တရားခံအား တရားသေ လွှတ်ပြီးလျှင်၊ အမှုတွင် အပြီးအပိုင် စီရင်ပြီး ဖြစ်သည် မည်၏။ ထိုအချက်ကို အထူးရာဇဝတ်ရုံးက ပဏာမ ဥပဒေ ပြဿနာတရပ်အဖြစ်၊ ကောင်းစွာ သုံးသပ်ခဲ့သင့်သည်။ လိုအပ်ပါက ရွှေ့နေချုပ်ထံမှ အကြံဉာဏ် ဟုခံယူသင့်သည်။ အုပ်စိုးမှု ရာဘက် ရာဇဝတ် တရားသူကြီး၏ ရာဇဝတ်မှု မှတ်ပုံတင် စာအုပ်အမှတ် (၁) မှ၊ ဤအမှုနှင့် ယှဉ်သက်သော ကောက်နုတ်ချက်တွင် ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၄၉၄ (က) အရ၊ တရားလိုက နှုတ်သိမ်းသဖြင့် တရားခံတို့အား တရားရှင် လွှတ်သည်ဆိုသော မှတ်ချက်သည်လည်း၊ ဥပဒေအရ ဟူသမျှားလွှင်းနေသည်။

ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ အကယ်၍၊ အမှုကို အထူးရာဇဝတ်ရုံးသို့ လွှဲပြောင်း တင်ပို့လိုသည် ဆိုလျှင်၊ အစိုးရက အထူးရာဇဝတ်ရုံး ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၅ (၂) အရ၊ ရှုဆောင်ရွက်ခဲ့နိုင်သည်။ ယင်း ပုဒ်မခွဲအရ၊ အစိုးရသည် တရားရုံး တခုခုတွင် ပြစ်ဒဏ် မချမှတ်ရသေးသည့်၊ မပြီးပြတ်သေးသော မည်သည့် အမှုကိုမဆို၊ အထူး ရာဇဝတ်ရုံးက စစ်ဆေးစီရင်သင့်သည့် အမှုဖြစ်သည်ဟု ထင်မြင် လျှင် ထိုအမှုကို အထူးရာဇဝတ်ရုံးသို့ လွှဲပြောင်းပေးနိုင်သည်။

* ၁၉၆၈ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ် အယူခံမှုအမှတ် ၁၂၃။

† သာယာဝတီခရိုင်၊ ၁၉၆၇ ခုနှစ်၊ အထူးရာဇဝတ်ရုံးအမှတ် ၂၂ ၏၊ ၁၉၆၇ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်ကြီး မှုအမှတ် ၁၇ တွင်၊ ၁၉၆၈ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၁၄ ရက်နေ့၌ ချမှတ်ပြီး ၁၉၆၈ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၂၆ ရက်နေ့တွင် အတည်ပြု အဖွဲ့က အတည်ပြုသည့် အမိန့်ကို အယူခံဝင်မှု။

ဦးပုကြီး
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ။

ဤအမှုကိုမူ၊ တရားခံများအား၊ တရားသေလွတ်ပြီးမှ၊ တနည်းဆိုသော် အမှုပြီးပြတ်ပြီးမှ အထူးရာဇဝတ်ရုံးသို့၊ တရားသေ လွတ်ပြီးသော ပြစ်မှုအတွက်ပင် ထပ်မံတင်ပို့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ထင်ပိုရာ၌လည်း ၂ နှစ်ကျော် ကြာမြင့်ခဲ့သည်။ ယင်းသို့ တင်ပို့ခြင်းသည် ပုဒ်မ ၁၅ (၂) နှင့်အညီ လွှဲပြောင်းပေးခြင်း မဟုတ်။ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်လည်း ဆန့်ကျင်သည်။

အထူးရာဇဝတ်ရုံးများသည် ရုံးဖွဲ့စည်းသော ဥပဒေက နှင်းအပ်သော စီရင်ပိုင်ခွင့် တို့ကိုသာ ရရှိသည်။ ပြဋ္ဌာန်းထားသော ဥပဒေ လုပ်ထုံးများနှင့်အညီသာလျှင် စစ်ဆေး စီရင်ပိုင်ခွင့် ရှိသည်။ မောင်ပိုး နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ၊ ၁၉၆၇ ခု၊ မြန်မာနိုင်ငံ တရားစီရင်ထုံး၊ စာမျက်နှာ ၇၂ ကို ရည်ညွှန်းသည်။

အယူခံတရားလိုအတွက်။ ။တရားရုံးချုပ် ရွှေနေ ဦးလှဖေ (၂)။

အယူခံတရားခံအတွက်။ ။လက်ထောက်နိုင်ငံတော်ရွှေနေချုပ် ဦးလှသင်း။

အယူခံတရားလို ဦးပုကြီးသည် ပြည်သူ့ ရဲတပ်ဖွဲ့တွင် တပ်ကြပ်ကြီးအဖြစ် အမှု ထမ်းရွက်ခဲ့စဉ်က ၎င်းခေါင်းဆောင်သော ရဲတပ်ဖွဲ့ တိုက်ကင်းသည် သောင်းကျန်သူ အချို့နှင့် တိုက်ပွဲဖြစ်ခဲ့ရာ၌၊ ၎င်း၏ တာဝန်စဉ်းကမ်း ပေါ့လျော့မှု သူ့ရသတ္တိ နည်းပါးမှုတို့ကြောင့် အညံ့ခံခဲ့ကြရသည်။ ထို့ကြောင့် ရဲအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၄၃ (ဆ) နှင့် (င) တို့အရ ပြစ်မှု ကျူးလွန်ခဲ့ကြသည်ဟူသော စွဲချက်ဖြင့် ဦးပုကြီးနှင့် အခြား ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင် ၃ ဦးတို့အား သာယာဝတီခရိုင် အထူးရာဇဝတ်ရုံးအမှတ် ၃၂/၁၉၆၇ သို့ တင်ပို့ခဲ့လေသည်။

အထူးရာဇဝတ်ရုံးက စွဲဆိုသည့်အတိုင်း ပြစ်မှုထင်ရှား တွေ့ရှိကာ ဦးပုကြီးနှင့် အခြားတရားခံများအပေါ် ထောင်ဒဏ် အသီးသီး ချမှတ်ခဲ့သည်။ အတည်ပြုအဖွဲ့က ဦးပုကြီးတဦးကိုသာ ပြစ်မှုထင်ရှား တွေ့ရှိပြီးလျှင် ကျန်တရားခံတို့အား တရားသေ လွတ်ခဲ့သည်။ ဦးပုကြီးအပေါ် သတ်မှတ်ထားသော ထောင်ဒဏ်ကိုလည်း ၇ နှစ်မှ ၅ နှစ်သို့ လျော့ပေါ့ပေးခဲ့သည်။

လက်ထောက် နိုင်ငံတော်ရွှေနေချုပ် ဦးလှသင်းက အမှုကို အုပ်ဖို့မို့ ရာဘက် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးရုံးသို့ ၁၉၆၅ ခု၊ ဩဂုတ်လ ၁၆ ရက်နေ့က တင်ပို့ခဲ့ပြီးလျှင် အကျဉ်းနည်းဖြင့် စစ်ဆေးခဲ့ပါသည်။ ထိုနောက် အမှုကို တရားလို (အစိုးရ) ဘက်မှ ရုပ်သိမ်းသဖြင့် ဥပဒေအရ တရားသေလွတ်သည့် သဘော သက်ရောက်ခဲ့ပါသည်။ တရားသေလွတ်ပြီးမှ အထူး ရာဇဝတ်ရုံးသို့ ထပ်မံ၍၊ ယင်းပြစ်မှုများအတွက်ပင် တရား စွဲဆိုတင်ပို့ခြင်းခံခဲ့ရသည် တရားဝင်မဝင် ဥပဒေ ပြဿနာပေါ်ပါသည်။ တရားဝင်သည်ဟု ယူဆရန်ခဲယဉ်းပါသည်ဟု ဦးလှသင်းက တင်ပြသည်။

ရဲအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၄၃ တွင် ပါဝင်သော ပြစ်မှုတရပ်စီအတွက် အများဆုံး ထောင်ဒဏ် ၃ လ၊ သို့မဟုတ် တရားခံ၏လစာငွေ ၃ လစာထက်မများသောငွေဒဏ်

ဦးပုကြီး
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
ပြန်မာနိုင်ငံ။

သို့မဟုတ် ယင်းဒဏ် ၂ ရပ်လုံးကိုသာ သတ်မှတ်နိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် အမှုကို အကျဉ်းနည်းအားဖြင့် သာမန် (Summary Case) အနေဖြင့် စစ်ဆေးခဲ့ခြင်း ဖြစ်ရာ၊ အမှုကိုရုပ်သိမ်းလျှင် တရားခံကို တရားသေလွှတ်ရမည်ဟု ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၂၄၇ က ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၄၉၄ (ခ) အရလည်း စွဲချက်တင်ပြီးမှဖြစ်စေ၊ စွဲချက်ရေးတင်ရန်မလိုသောပြစ်မှုမျိုးတွင် ဖြစ်စေ၊ တရားလိုက အမှုကိုရုပ်သိမ်းလျှင် တရားခံကို တရားသေလွှတ်ရမည်ဟု ပါသည်။

ထိုအချက်တို့ကို အထူးရာဇဝတ်ရုံးသို့ တရားခံများ၏ ရွှေ့နေတို့က တင်ပြခဲ့ကြောင်း၊ ရုံး၏စီရင်ချက်တွင် ဖော်ပြထား၏။ ရုံးက ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၄၉၄ (ခ) အရ၊ တရားခံတို့အား တရားသေလွှတ်ရာထောက်ပြီး ဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရှိသည်။ သို့ရာတွင် အုပ်ပိုမို့ရုံးသည် အမှုကို အပြီးအပိုင် စစ်ဆေးခြင်း မပြုရသေး၍ အထူးရာဇဝတ်ရုံးက ယင်းအမှုတို့ စီရင်ပိုင်ခွင့် ရှိသည်ဟု ကောက်ယူကာ ဆက်လက်စစ်ဆေးခဲ့သည်။

တရားခံအား တရားသေလွှတ်ပြီးဖြစ်လျှင် အမှုကို အပြီးအပိုင် စီရင်ပြီးဖြစ်သည် မည်၏။ ထိုအချက်ကို အထူးရာဇဝတ်ရုံးက ပဏာမ ဥပဒေ ပြဿနာတရပ် အဖြစ် ကောင်းစွာ သုံးသပ်ခဲ့သင့်သည်။ လိုအပ်ပါက ရွှေ့နေချုပ်ထံမှ အကြံဉာဏ် ယူခဲ့သင့်သည်။ အုပ်ပိုမို့ ရာဘက် ရာဇဝတ်တရားသူကြီး၏ ရာဇဝတ်မှု မှတ်ပုံတင်စာအုပ် အမှတ် (၁) မှ ဤအမှုနှင့်ပတ်သက်သော ကောက်နှုတ်ချက်တွင် ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၄၉၄ (က) အရ၊ တရားလိုက နှုတ်သိမ်းသဖြင့် တရားခံတို့အား တရားရှင် လွတ်သည်ဆိုသော မှတ်ချက်သည်လည်း ဥပဒေအရ မှားယွင်းနေသည်။

ဦးပုကြီးအား ၁၉၆၅ ခု၊ ဩဂုတ်လ ၂ ရက်နေ့တွင် ဖမ်းဆီးပြီး၍ ၁၉၆၅ ခု၊ ဩဂုတ်လ ၁၆ ရက်နေ့တွင် ရုံးတင်ကာယင်းနေ့တွင်ပင် အမှုကို ရုပ်သိမ်းခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုနောက်ပိုင်း၌ တရားခံတို့အား ဆက်လက်ချုပ်နှောင်ထားကာ ၁၉၆၇ ခု၊ စက်တင်ဘာလ ၂၀ ရက်နေ့တွင် အထူးရာဇဝတ်ရုံးက စတင်၍ ပြန်လည် စစ်ဆေးခဲ့ခြင်း ဖြစ်ကြောင်း၊ အမှုတွဲတွင် တွေ့ရသည်။

အကယ်၍ အမှုကို အထူးရာဇဝတ်ရုံးသို့ လွှဲပြောင်းတင်ပို့လိုသည်ဆိုလျှင် အစိုးရက အထူးရာဇဝတ်ရုံး ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၅ (၂) အရ၊ ဆောင်ရွက်ခဲ့နိုင်သည်။ ယင်းပုဒ်မခွဲအရ၊ အစိုးရသည် တရားရုံးတခုခုတွင် ဖြစ်ဒဏ် မချမှတ်ရသေးသည့် မပြီးပြတ်သေးသော မည်သည့်အမှုကိုမဆို အထူး ရာဇဝတ်ရုံးက စစ်ဆေးစီရင်သင့်သည့် အမှုဖြစ်သည်ဟု ထင်မြင်ယူဆလျှင် ထိုအမှုကို အထူးရာဇဝတ်ရုံးသို့ လွှဲပြောင်းပေးနိုင်သည်။

ဤအမှုကိုမူ တရားခံများအား တရားသေလွှတ်ပြီးမှ တနည်းဆိုသော် အမှုပြီးပြတ် ပြီးမှ အထူးရာဇဝတ်ရုံးသို့ တရားသေလွှတ်ပြီးသော ပြစ်မှုအတွက်ပင် ထပ်မံ တင်ပို့ခြင်းဖြစ်သည်။ တင်ပို့ရာ၌လည်း ၂ နှစ်ကျော် ကြာမြင့်ခဲ့သည်။ ယင်းသို့ တင်ပို့ခြင်း

ဦးပုကြီး
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ ။

သည် ပုဒ်မ ၁၅ (၂) နှင့်အညီ လွှဲပြောင်းပေးခြင်းမမည်၊ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ပြဋ္ဌာန်း
ချက်များနှင့်လည်း ဆန့်ကျင်သည်။

အထူးရာဇဝတ်ရုံးများသည် ရုံးဖွဲ့စည်းသော ဥပဒေက နှင်းအပ်သော စီရင်ပိုင်ခွင့်
တို့ကိုသာ ရရှိသည်။ ပြဋ္ဌာန်းထားသော ဥပဒေ၊ လုပ်ထုံးများနှင့် အညီသာလျှင်
စစ်ဆေး စီရင်ပိုင်ခွင့် ရှိသည်။

တခါ တရားသေလွှတ်ပြီးသူအား၊ ယင်းလွှဲဆိုသော ပြစ်မှုအတွက် ထပ်မံ အပြစ်
ပေးခြင်းကို ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၄၀၃ က တားမြစ်ကြောင်းကို မောင်ပိုး နှင့်
ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ (၁) တွင် ကျန်ုပ်တို့ ညွှန်ပြခဲ့ပြီ။

အထက်ပါ အကြောင်းတို့ကြောင့် အထူး ရာဇဝတ်ရုံးသည် ဦးပုကြီးအပေါ်
တရားသေလွှတ်ပြီးသော ပြစ်မှုတို့နှင့် ပတ်သက်၍ ထပ်မံ စစ်ဆေး စီရင် ထားခြင်း
သည်၊ ဥပဒေနှင့်မညီ၊ အထူးရာဇဝတ်ရုံးက ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ထားခြင်း၊ ပြစ်ဒဏ်
သတ်မှတ်ထားခြင်းတို့ကို ပယ်ဖျက်လိုက်သည်။

---

(၁) ၁၉၆၇ ခု၊ မြန်မာနိုင်ငံတရားစီရင်ထုံး၊ မာမုက်နာ ၇၂။

အထူးရာဇဝတ်ရုံးအယူခံအဖွဲ့

ရာဇဝတ်အယူခံမှု

ဗိုလ်မှူးကြီး လှဟန်၊ ဗိုလ်မှူးကြီး သန်းစိန် နှင့် ဒေါက်တာ မောင်မောင် ထို့ရွေ့တွင်

- (၁) မောင်မြင့်ဆွေ
  - (၂) မောင်ကောက်
- } နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ *

† ၁၉၇၀
ဒီဇင်ဘာလ
၁၀ ရက်။

တရားရုံးများသည် အမှန်ကိုဖော်ထုတ်ရာ၌လည်းကောင်း၊ ပြစ်မှုထင်ရှားတွေ့ရှိပြီးနောက် ပြစ်ဒဏ်ကို ချိန်ဆ သတ်မှတ်ရာ၌လည်းကောင်း၊ ပြုလုပ်ကောင်းသောနည်းလမ်းတရပ်—သက်သေခံချက် ကို စိစစ်ချိန်ဆရာ၌ မမှန်ရာကိုပယ်၍ မှန်ရာကိုယူရခြင်း—အမှန်အမှားချိန်ဆ ရခြင်းသည် တရားရုံး၏အဓိကတာဝန်ဖြစ်ခြင်း—ယင်းသို့ဆောင်ရွက်ရာတွင် ပုံသေနည်းမရှိခြင်း။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ သက်သေခံချက်ကို စိစစ်ချိန်ဆ ရာ၌ “ ဆန်မှဆန်ကဲ့ကို ရွေးချယ်ခဲ့ခြား ယကဲ့သို့ ” အမှန်ဖြစ်တန်ရာသော စကားနှင့် မမှန်ဖြစ်တန်ရာသော စကားတို့ကို ခွဲခြားကာ၊ မမှန်ရာကိုပယ်၍ မှန်ရာကိုယူနိုင်သည်။ အားလုံးကို ယူလိုယူ၊ မယူလိုက အားလုံးကိုပယ်ရမည် မဟုတ်ချေ။ ။ အမှန်အမှားကို ခွဲခြား၍ ချိန်ဆ ရခြင်းသည်ပင် တရားရုံး၏ အဓိကတာဝန်တရပ် ဖြစ်သည်။ ယင်းသို့ခွဲခြားချိန်ဆ ရာတွင် ပုံသေနည်းမျိုး မရှိ၊ အမှုသွား အမှုလာကိုလိုက်၍ အမှန် ကိစ္စာခံရသည်သာဖြစ်သည်။

ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ အကျဉ်းစခန်းမှ အယူခံတရားလိုတို့ကို လိုအပ်သလို တွေ့ဆုံမေးမြန်း ရာတွင်၊ ၎င်းတို့အပေါ် တရားမျှတမှုဖြစ်စေရန်နှင့် အမှန်ဖော်ထုတ်ရန်သာ ဖြစ်သည်။ အထင် အမြင်ဖြင့် အမှုတို့တွင် ပေါ်လွင်သောအချက်အလက်တို့ကို ဖြည့်စွက်ရန်မဟုတ်ချေ။ ပြစ်ဒဏ်နှင့် ပတ်သက်၍၊ အယူခံတရားလိုတို့၏နောက်ကြောင်း အခြေအနေကို လေ့လာကာ လျော့ပေါ့သင့်က လျော့ပေါ့ပေးပေးရန်လည်းဖြစ်သည်။ သက်သေခံချက်ယူရန်ရှိလျှင် အယူခံတရားလိုတို့အား သေချာစွာ မေးမြန်း၍၊ အထောက်အထားကိုပြသ၍၊ သက်သေခံဥပဒေနှင့်အညီ သုံးသပ်ကြသည်။ အမှုကို မူလစစ်ဆေးကြရသောတရားရုံးများ သည်လည်း အမှန်ဖော် ထုတ်ရာတွင်လည်းကောင်း၊ ပြစ်မှုထင်ရှား တွေ့ရှိပြီးနောက် ပြစ်ဒဏ်ကို ချိန်ဆသတ်မှတ်ရာတွင်လည်းကောင်း၊ ဤသို့ပြုလုပ်ကောင်းသည်။

အယူခံတရားလိုအတွက် ။ ။ မရှိ

အယူခံတရားခံအတွက် ။ ။ လက်ထောက် နိုင်ငံတော် ရွှေနေချုပ် ဦးလှသင်း။

* ၁၉၆၈ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်အယူခံမှုအမှတ် ၉၄၊ ၉၅။
† ၃၃ ကုန်ကြမ်း၊ ၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ အထူးရာဇဝတ်ရုံး အမှတ် ၆၄ ၏၊ ၁၉၆၅ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်ကြီးမှု အမှတ် ၁၄ တွင်၊ ၁၉၆၇ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၁၅ ရက်နေ့၌ချမှတ်ပြီး၊ ၁၉၆၈ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၅ ရက်နေ့တွင် အတည်ပြုအခွဲက အတည်ပြုသည့်အမိန့်ကိုအယူခံမှု။

၁၉၇၀
 (၁) မောင်မြင့်
 ဆွေ၊
 (၂) မောင်
 ကောက်
 နှင့်
 ပြည်ထောင်စု
 မြန်မာနိုင်ငံ။

၁၉၆၅ ခု၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၇ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့၊ အင်းယားကန် ရေလယ်ကျွန်း၊ တကျွန်းပေါ်၌၊ မိန်းမအလောင်းတလောင်းကို အသက်ကယ်ဆယ်ရေး မီးသတ်အဖွဲ့က တွေ့ကြရသည်။ မရမ်းကုန်းပြည်သူ့ ရဲစခန်းက တိုင်ချက်ယူ၍ အမှုဖွင့်စုံစမ်းရာ သေသူသည် မအုံးမြဆိုသူဖြစ်သည်ဟု သိကြရသည်။

မအုံးမြနှင့် အကျွမ်းဝင်ဘူးသော ကိုသိန်းဇံ (လှိပြ ၂၆) ကို ပြည်သူ့ရဲက မေးမြန်းရာမှ မောင်မြင့်ဆွေ (တရားခံအမှတ် ၁ သည်) ၁၉၆၅ ခု၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၂ ရက်နေ့တွင် ပြည်သူ့ရဲစခန်းသို့ သွားရောက်၍ အဖမ်းခံကာ နောက်နေ့တွင် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးရွှေ၌ ပြောဆိုချက်ပေးခဲ့သည်။

ပြောဆိုချက် (သက်သေခံ “ဃ”) တွင် မောင်မြင့်ဆွေ က ၎င်းသည် မအုံးမြနှင့် ရင်းနှီးပါသည်။ ၎င်း၏မိတ်ဆွေ မောင်ကောက် (တရားခံအမှတ် ၂) နှင့်အတူ တောင်ဥက္ကလာပနေ မအုံးမြအိမ်သို့ အလည်အပတ်သွားခဲ့ကြောင်း၊ မအုံးမြက အပြင်သွားရောက်လည်ပတ်လိုသည်ဆို၍ ဥ ဦးအတူ ထွက်ခဲ့ကြောင်း၊ တာမေ့ရပ်ရှင်ရုံသို့သွားရာ နောက်ကျနေသဖြင့် အင်းယားကန်သို့ သွားကြကြောင်း၊ ရေလယ်ကျွန်းသို့ လှေငါး၍ သွားကြပြီးလျှင်၊ ၎င်းက မအုံးမြနှင့် သဘောတူ ကာမစပ်ယှက်ကြောင်း၊ မောင်ကောက်ကပါ စပ်ယှက်လိုသည်ဆို၍ ၎င်းကခွင့်မပြု၊ မအုံးမြခွင့်ပြုလျှင် ပြုလေတော့ဟု ပြောကြောင်း၊ မောင်ကောက်သည် မအုံးမြထံသွား၍ ခဏကြာသော် မအုံးမြနှင့် မောင်ကောက် ၂ ဦးသား လုံးလားထွေးလား ဖြစ်နေကြကြောင်း၊ နောက် မအုံးမြ ဓါးဒဏ်ရာနှင့် လဲကျ၍ သေဆုံးသွားကြောင်း၊ မောင်ကောက်သည် အေးမြထံမှဆွေကြီး ဖြုတ်ယူသည်ကိုတွေ့ရကြောင်း၊ မောင်ကောက်စေခိုင်း၍ မအုံးမြ၏ အလောင်းကို ခြေထောက်မှ ဆွဲယူပြီး သရက်ပင်တပင်အရင်းရှိ တွင်းထဲသို့ ထည့်သွင်းခဲ့ကြောင်း၊ လှေနှင့် ပြန်လာကာ မောင်ကောက်နှင့် လူချင်းခွဲခွဲပြီးနောက်၊ ရောက်မီရောက်ရာ ထွက်ပြေးခဲ့ကြောင်း၊ နောက်တနေ့တွင်လမ်းဆုံတနေရာ၌ မောင်ကောက်နှင့်တွေ့ကာ မောင်ကောက်က ငွေများ လာပေးသွားကြောင်း၊ ပြီးလျှင် မောင်ကောက်လည်းဘတ် (၆) ကားဖြင့် ထွက်သွားကြောင်း၊ နောက်မတွေ့ကြတော့ကြောင်း၊ မောင်မြင့်ဆွေကပြောဆိုခဲ့သည်။

အမှုကို အထူးရာဇဝတ်ရုံးသို့ တင်ပို့ရာ၌ မအုံးမြအား မုဒိန်းကျင့်မှု၊ လုယက်မှုနှင့် သတ်မှုတို့ဖြင့် ဖြစ်ခဲ့လေသည်။ မောင်ကောက်ကို ရှာဖွေ၍ မတွေ့ကြသောကြောင့် မောင်မြင့်ဆွေကိုသာ ရုံးသို့တင်ကာ မောင်ကောက်အား အထူးရာဇဝတ်ရုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၉ (၂) အရ၊ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်နေသော တရားခံ တဦးအဖြစ် သတ်မှတ်ကာ ၎င်းအပေါ်၌ ၎င်း၏မျက်နှာကွယ်တွင် အမှုစစ်ဆေးခဲ့သည်။

မောင်မြင့်ဆွေနှင့် မအုံးမြတို့ ရင်းနှီးကြကြောင်း၊ အတူသွားလာခဲ့ကြဘူးကြောင်း သက်သေများရှိသည်။ သို့ရာတွင် အချင်းဖြစ်နေ၍ သွားလာကြခြင်းကိုမူ မည်သူကမျှ

သက်သေခံနိုင်ကြချေ။ အချင်း ဖြစ်ပွား ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍လည်း၊ မျက်မြင် သက်သေများမရှိ၊ အဓိကအထောက်အထားသည် မောင်မြင့်ဆွေ၏ ဖြောင့်ဆိုချက် ဖြစ်လေသည်။ ယင်း ဖြောင့်ဆိုချက်အရဆိုလျှင်၊ ၎င်းကိုယ်တိုင်တွင် အပြစ်မရှိ မောင်ကောက်ကသာလျှင် ကျူးလွန်ခြင်း ဖြစ်နေရာ၊ အထူးထုတ်ဝတ်ရုံးက မောင်မြင့်ဆွေအား တရားရှင်လွှတ်သည်။ မောင်ကောက်ကိုမူ လူသတ်မှုဖြင့် ထုတ်ဝတ်ပုဒ်မ ၃၀၂(၂) အရ တသက်တကျွန်း ထောင်ဒဏ်ပေးသည်ဟု ဆုံးဖြတ် ခဲ့လေသည်။

၁၉၇၀
(၁) မောင်မြင့်
ဆွေ၊
(၂) မောင်
ကောက်
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ။

ဆုံးဖြတ်ချက်ကို အတည်ပြုအဖွဲ့ကလက်မခံခဲ့ချေ။ အတည်ပြုအဖွဲ့က၊ ပြည်ထဲရေး ဝန်ကြီးဌာနမှတစ်ဆင့်၊ အင်းစိန်မြို့၊ မြန်မာနိုင်ငံမှခင်း စုံစမ်းစစ်ဆေးရေး တပ်ဖွဲ့ခွဲအား မောင်ကောက်ကိုပါ ရှာဖွေပြီးနောက် အမှုအပြည့်အစုံကို အထူးထုတ်ဝတ်ရုံးသို့ ထပ်မံ တင်ပို့စစ်ဆေး စေရမည်ဟု ညွှန်ကြားခဲ့သည်။ မောင်ကောက်အား၊ မှခင်းစုံစမ်း စစ်ဆေးရေး တပ်ဖွဲ့ခွဲက ရှာဖွေရာ၊ မြစ်ဝကျွန်းပေါ် ငှက်ပျောကျွန်းရွာတွင် ခိုနေ သည်ကို တွေ့၍၊ ဖမ်းဆီးကာ ရုံးသို့ တင်ပို့နိုင်ခဲ့သည်။

အထူးထုတ်ဝတ်ရုံးက မောင်မြင့်ဆွေနှင့် မောင်ကောက် ၂ ဦးလုံးအား ထပ်မံ စစ်ဆေးရာ၊ မောင်မြင့်ဆွေက ဖြောင့်ဆိုချက် အတိုင်းပင် ထွက်၍၊ မောင်ကောက်က ဘာမျှ မသိရပါဟုငြင်းကွယ်သည်။ အထူးထုတ်ဝတ်ရုံးက မောင်ကောက်အပေါ် လူ သတ်မှု၊ ပုဒ်မ ၃၀၂ (၂) အရလည်းကောင်း၊ မောင်မြင့်ဆွေအပေါ် လူသတ်မှုကို အားပေးကူညီမှု၊ ထုတ်ဝတ်ပုဒ်မ ၃၀၂ (၂)/၁၀၉ အရလည်းကောင်း ပြစ်မှုထင်ရှား တွေ့ရှိကာ၊ တဦးစီအပေါ် တသက်တကျွန်းဒဏ်သတ်မှတ်ခဲ့သည်။

အယူခံတွင် လက်ထောက် နိုင်ငံတော် ရွှေနေချုပ် ဦးလှသင်းက မောင်မြင့်ဆွေ၏ ဖြောင့်ဆိုချက်အပေါ်တွင် အမှုသည်ရပ်တည် ပါသည်။ ၎င်းဖြောင့်ဆိုချက်သည်ဖြောင့်ဆိုသူက မိမိကိုယ်ကိုမိမိ လုံးဝ အလွတ်ရုန်းသောဖြောင့်ဆိုချက် (self-exculpatory confession) ဖြစ်မဖြစ် ကြည့်ရန်လိုပါသည်။ ဖြစ်လျှင် ဖြောင့်ဆိုချက်သည် သက်သေခံမဝင်ပါ။ မဖြစ်၍ ဖြောင့်ဆိုချက်ကို ယုံကြည်လက်ခံလျှင် ယင်းဖြောင့်ဆိုချက် ကို အခြေခံ၍ အခြား အထောက်အထားများကိုပါ ထည့်သွင်းစဉ်းစားကာ ပြစ်မှု ထင်ရှား တွေ့နိုင်ပါသည်ဟုတင်ပြသည်။

အမှုဖြစ်ပွားစဉ်က စုံစမ်း ထောက်လှမ်းခဲ့ ခြင်းသည် ပြည့်စုံသည်ဟု မဆိုသာ ချေ။ နှေးကွေး ကြန့်ကြာ၍ ဟာကွက်များ ရှိနေသည်။ ကွင်းဆက်များကို လိုက်ခြင်း ခွဲလည်း များစွာလိုနေသည်။ သို့ရာတွင် အတည်ပြုအဖွဲ့က ညွှန်ကြားသဖြင့် မောင်ကောက်အား ရှာဖွေခြင်းတွင်ကား မဆုတ်မနစ်သော လုံးလနှင့် နိုးကြားတက် ကြမှုကိုပြုကြလေသည်။

၁၉၇၀

(၁) မောင်မြင့်
ဆွေ!
(၂) မောင်
ကောက်
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
ပြန်မာနိုင်ငံ။

မောင်မြင့်ဆွေသည် မအုံးမြနှင့် ရင်းနှီးနေကြောင်း လွတ်လပ်သော အထောက်အထားများရှိသည်။ ယင်း အထောက်အထားများနှင့် ၎င်း၏ ဖြောင့်ဆိုချက်ကို ပေါင်းခြုံ၍ စဉ်းစားသော်၊ ဖြောင့်ချက်တွင် ထွက်ဆိုခဲ့သော အရေးကြီးသည့်အချက်များ မှန်ကန်သည်ဟု ယူဆနိုင်သည်။ ဖြောင့်ဆိုချက်၌ပင်လျှင် မောင်မြင့်ဆွေသည် မအုံးမြ၏ အလောင်းကို ဆွဲငင်၍ သစ်ပင်ရင်းတွင် ဝှက်ထားခဲ့ခြင်း၊ မောင်ကောက်ထံမှ ငွေယူခြင်းတို့ပါသည်။ ယင်းအချက်တို့သည်၊ ၎င်းအပေါ်၌ ပြစ်မှုငြိစွန်းစေသဖြင့်၊ ဖြောင့်ချက်သည် အလွတ်ရုန်းသော၊ တပါးသူအပေါ် လုံးဝအပြစ်ပုံသော ထွက်ချက်မဟုတ်၊ တရားဝင် သက်သေခံချက်ဖြစ်သည်။

သက်သေခံချက်ကို စိစစ်ချိန်ဆ ရာ၌ “ဆန်မှ ဆန်ကွဲကို ရွေးချယ်ခွဲခြားသကဲ့သို့” အမှန်ဖြစ်တန်ရာသော စကားနှင့် မမှန်ဖြစ်တန်ရာသော စကားတို့ကို ခွဲခြားကာ၊ မမှန်ရာကို ပယ်၍ မှန်ရာကိုယူနိုင်သည်။ အားလုံးကို ယူလိုယူ၊ မယူလိုက အားလုံးကို ပယ်ရမည်မဟုတ်ချေ။ အမှန်အမှားကို ခွဲခြား၍ ချိန်ဆ ခြင်းသည်ပင် တရားရုံး၏ အဓိကတာဝန်တရပ် ဖြစ်သည်။ ယင်းသို့ ခွဲခြား ချိန်ဆ ရာတွင် ပုံသေနည်းမျိုးမရှိ၊ အမှုသွား အမှုလာကိုလိုက်၍ အမှန်ကို ရှာဖွေရသည်သာဖြစ်သည်။

မောင်မြင့်ဆွေ၏ ဖြောင့်ချက်တွင် ဖြောင့်ဆိုသည်များလည်း ပါသည်။ ဖော်မလိုနှင့် ဝှက်သည်များလည်းပါသည်။ ဝှက်သည်များကို ဖော်သည်များမှ ကောက်ယူနိုင်သည်။ ၎င်းနှင့် ရည်းစားဖြစ်နေသူ မအုံးမြအား မောင်ကောက်က စပ်ယှက်လိုသည် ဆိုခြင်းကို မည်သို့မျှ ပြင်းပြင်းထန်ထန် မကန့်ကွက်ပဲ၊ မောင်ကောက်က သွားရောက်၍ မအုံးမြနှင့် လုံးလား၊ ထွေးလား လုပ်စဉ်ကလည်း ရပ်၍ကြည့်နေသည်။ မအုံးမြ လဲကျသွား၍ မောင်ကောက်က ဆွဲကြိုးဖြုတ်ယူသော အခါလည်း ကြည့်နေသည်။ ထိုနောက် အလောင်းကိုပင် ကူ၍ ဆွဲငင်ပေးခဲ့သေးသည်။ နောက်နေ့များတွင်လည်း ပြည်သူ့ရဲအား တိုင်ကြားခြင်းမပြု၊ ပြည်သူ့ရဲက လာရောက်စုံစမ်းသောအခါမှ သွားရောက်၍ အဖမ်းခံသည် ဆိုသည့်အချက်တို့သည် မောင်မြင့်ဆွေ၏ ပြစ်မှုကို ဖော်သော အချက်များ ဖြစ်သည်။ ၎င်းဖော်ထုတ် ဝန်ခံချက်တို့နှင့် သဘာဝယုတ္တိကို ပေါင်းစပ်၍ ကြည့်လျှင် မောင်မြင့်ဆွေသည် မအုံးမြအား သတ်ရာ၌ ပါဝင်ကူညီခဲ့သူ ဖြစ်သည်ဟုသာ ယူဆရန်ရှိသည်။

မောင်ကောက်သည် အချင်း ဖြစ်ပွားပြီးနောက်၊ အိမ်နှင့် အလုပ်မှထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်နေခဲ့သည်။ ၎င်းခိုလှုံရာ ငှက်ပျောကျွန်းသို့၊ ၎င်းအား သွားရောက် ရှာဖွေဖမ်းဆီးခဲ့ရသည်။ ယင်းအချက်နှင့် မောင်မြင့်ဆွေ၏ ဖြောင့်ဆိုချက်တို့ကို ပေါင်းစပ်ကြည့်လျှင်၊ ၎င်းအပေါ်ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ထားခြင်း သည်လည်း မှန်ကန်သည်ဟုဆိုရမည်။

အမှုကို ပြုမိသေချာ ထင်ရှားစေအောင်၊ ကျွန်ုပ်တို့သည် မောင်မြင့်ဆွေ နှင့် မောင်ကောက်တို့အား အကျဉ်းစခန်း၌ သွားရောက်တွေ့ဆုံကာ အေးဆေးစွာမေး မြန်းခဲ့ကြသည်။ စိတ္တဇဆရာဝန် ဒေါက်တာနေဝင်းကလည်း၊ ၎င်းတို့အား အကဲခပ် လေ့လာသည်။ ဒုတိယ ပြည်သူ့ရဲချုပ် ဦးသန်းကလည်း ၎င်းတို့အား အမှုစုံစမ်း ထောက်သွမ်းရာ၊ မှတ်တမ်းများကို ပြသရာ မောင်ကောက်က၊ ၎င်းအား ဖမ်းဆီး မိသောအခါ ထွက်ဆိုခဲ့သော အချက်အလက်တို့တွင်၊ မောင်မြင့်ဆွေ ပြောဆိုထား သည့် အတိုင်းလိုက်ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင်၊ မောင်မြင့်ဆွေက မအုံးမြကို ဓါးဖြင့် ထိုးခိုင်း၍၊ မောင်မြင့်ဆွေ လှမ်း၍ပေးသော ဓါးဖြင့် တချက်ထိုးလိုက်ပါသည်ဟု ထွက် ဆိုထားသည်။ ယင်းအချက်တို့ကို မောင်ကောက်က ရဲထံ ပြောကြားခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ တရားသူကြီးရှေ့၌ ဖြောင့်ဆိုခဲ့ခြင်းမဟုတ်။ ထိုကြောင့်၊ ကျွန်ုပ်တို့က ယင်းထွက်ချက်ကို မောင်ကောက်အား ပြသ၍ မေးမြန်းခြင်းကိုသာ ပြုခဲ့သည်။ မောင်ကောက်က ဝန်မခံသော်လည်း၊ ရဲထံ ယင်းသို့ထွက်ဆိုခဲ့သည်ကို မငြင်း၊ နှိပ်စက်ညှဉ်းပမ်း၍ ထွက် ဆိုခဲ့ပါသည်ဟုလည်း မပြောချေ။

၁၉၇၀
 (၁) မောင်မြင့်
 ဆွေ၊
 (၂) မောင်
 ကောက်
 နှင့်
 ပြည်ထောင်စု
 မြန်မာနိုင်ငံ။

ကျွန်ုပ်တို့သည်၊ အကျဉ်းစခန်းမှ အယူခံတရားလိုတို့ကို လိုအပ်သလို တွေ့ဆုံ မေးမြန်းရာတွင်၊ ၎င်းတို့အပေါ် တရားမျှတမှု ဖြစ်စေရန်နှင့် အမှန်ပေါ်ထုတ်ရန်သာ ဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ အထင်အမြင်ဖြင့် အမှုတွဲတွင် ပေါ်လွင်သော အချက်အလက် တို့ကို ပြည့်စုံစွာရန်မဟုတ်ချေ။ ပြစ်ဒဏ်နှင့်ပတ်သက်၍၊ အယူခံတရားလိုတို့၏ နောက် ကြောင်း အခြေအနေကို လေ့လာကာ လျှော့ပေါ့သင့်က လျှော့ပေါ့ ပေးရန်လည်း ဖြစ်သည်။ သက်သေခံချက် ယူရန်ရှိလျှင် အယူခံတရားလိုတို့အား သေချာစွာမေးမြန်း ၍၊ အထောက်အထားကိုပြသ၍၊ သက်သေခံ ဥပဒေနှင့်အညီ သုံးသပ်ကြသည်။ အမှုကို မူလစစ်ဆေးကြရသော တရားရုံး များသည်လည်း အမှန်ပေါ်ထုတ်ရာတွင် လည်းကောင်း၊ ပြစ်မှုထင်ရှားတွေ့ရှိပြီးနောက် ပြစ်ဒဏ်ကို ချိန်ဆ သတ်မှတ်ရာတွင် လည်းကောင်း ဤသို့ပြုလုပ်ကောင်းသည်။

ဤအမှုတွင်၊ မောင်မြင့်ဆွေ နှင့် မောင်ကောက်တို့အပေါ်၊ မအုံးမြအား သတ်မှု နှင့် ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင် ထားခြင်းသည် မှန်ကန်သည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ဆုံးဖြတ်သည်။ ပြစ်ဒဏ်နှင့် ပတ်သက်၍ စဉ်းစားရာတွင်၊ မောင်မြင့်ဆွေက ပြောဆိုခဲ့၍သာ အမှု ပေါ်ခြင်း၊ ၎င်း၏ ပြောဆိုချက်ကို အဓိကအခြေခံရခြင်း၊ မောင်ကောက်သည်လည်း ကြိုတင်ကြံရွယ်ချက် မရှိပဲ၊ မောင်မြင့်ဆွေနှင့် အတူသွားလာယင်း ကျူးလွန်ခဲ့ကြောင်း ပေါ်လွင်ခြင်း၊ အမှုကို ၂ ကြိမ် ထပ်မံစစ်ဆေးခဲ့ရခြင်း စသည့် အကြောင်းများကို ထည့်သွင်း စဉ်းစားကာ၊ ၎င်းတို့ တဦးစီအပေါ် သတ်မှတ် ထားသော ပြစ်ဒဏ်ကို ထောင်ဒဏ် ၁၀ နှစ်စီသို့ လျှော့ပေါ့သတ်မှတ်လိုက်သည်။

အထူးရာဇဝတ်ရုံးအယူခံအဖွဲ့

ရာဇဝတ်အယူခံမှု

ဗိုလ်မှူးကြီး လှဟန်၊ ဗိုလ်မှူးချုပ် စိန်ဝင်း၊ ဗိုလ်မှူးကြီး သန်းစိန် နှင့် ဒေါက်တာ မောင်မောင် တို့ရွှေတွင်

† ၁၉၇၀
—
နိုဝင်ဘာလ ၁၉
ရက်။

ဦးလှသန်း (သခင် လှသန်း)၊ အကျဉ်းသား အမှတ် ၆၁၂၆/စီ
ဗဟိုအကျဉ်းစခန်း၊ အင်းစိန်မြို့
နှင့်

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ *

အထူးရာဇဝတ်ရုံး နည်းဥပဒေအပိုဒ် ၃၆—မူရင်း အမှုတွင် ဆုံးဖြတ်ချက်၊ သို့မဟုတ် စီရင်ချက်ကို နာယက က လက်မှတ်ရေးထိုးသည့်နေ့မှစ၍ ပြစ်ဒဏ်ကို စတင်ရေတွက်ရမည်ဖြစ်ခြင်း—မူရင်း အမှု၏ အဓိပ္ပါယ်—ပျက်သိမ်းပြီးသော အထူးရာဇဝတ်ရုံး၏ စီရင်ချက်သည်၊ အထူးရာဇဝတ် ရုံးနှင့်အတူ ပျက်ပြယ်ပြီးဖြစ်ခြင်း။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ နည်းဥပဒေအပိုဒ် ၃၆ တွင် အထူးရာဇဝတ်ရုံး နာယက က မူရင်းအမှုတွင် ဆုံးဖြတ်ချက်၊ သို့မဟုတ် စီရင်ချက်ကို လက်မှတ်ရေးထိုးသည့်နေ့မှစ၍ ပြစ်ဒဏ်ကို စတင်ရေတွက် ရမည်ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။ မူရင်းအမှုဆိုရာတွင် စီရင်ပိုင်ခွင့်ရှိသော အထူးရာဇဝတ်ရုံးက စစ်ဆေးခဲ့ သော အမှုကို ဆိုလိုသည်ဟု ယူဆသည်။ ပျက်သိမ်းပြီးသော အထူး ရာဇဝတ်ရုံး၏ စီရင်ချက် သည်၊ အထူးရာဇဝတ်ရုံးနှင့်အတူ ပျက်ပြယ်ပြီးဖြစ်သည်။ အထူးရာဇဝတ်ရုံး အသစ်ပြန်လည်ဖွဲ့စည်း သောအခါ၊ ထိုရုံးသာလျှင် စီရင်ပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ အတည်ပြုအဖွဲ့ကအတည်ပြုသည်မှာလည်း ထိုရုံး၏ စီရင်ချက်ကိုသာဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် နည်းဥပဒေ အပိုဒ် ၃၆ အရ၊ အတည်ပြုအဖွဲ့က အတည်ပြု သော စီရင်ချက်ကိုအထူးရာဇဝတ်ရုံး နာယက က လက်မှတ်ရေးထိုးသည့်နေ့မှစ၍ အတည်ပြုထား သော ပြစ်ဒဏ်ကိုရေတွက်ရန်ဖြစ်သည်။

အယူခံတရားလိုအဘွက် ။ ။ မရှိ
အယူခံတရားခံအတွက် ။ ။ လက်ထောက်နိုင်ငံတော်ရွှေနေချုပ် ဦးလှသင်း။

* ၁၉၆၈ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်အယူခံမှုအမှတ် ၁၄၈၊ ၁၄၉။
† ၁၃၇ ကုန်ခရိုင်၊ ၁၉၆၅ ခုနှစ်၊ အထူးရာဇဝတ်ရုံးအမှတ် ၄၀ ၏ ၁၉၆၆ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်ကြီးမှု အမှတ် ၃၇ တွင်၊ ၁၉၆၈ ခုနှစ်၊ မေလ ၃၁ ရက်နေ့၌ ချမှတ်ပြီး ၁၉၆၈ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၁၄ ရက်နေ့တွင် အတည်ပြုအဖွဲ့က အတည်ပြုသည့်အမိန့်ကို အယူခံမှု။

၁၉၆၉ ခု ဩဂုတ်လ ၂၃ ရက်နေ့စွဲပါ နေ့စဉ်မှတ်တမ်းမှတစ်ဆင့်ပြချက်ကို ရည်ညွှန်းသည်။

အထူး ရာဇဝတ်ရုံးတရားရုံး၏ စီရင်ချက်ကို အဘည်ပြုအဖွဲ့က အဘည်မပြုပဲ အထူး ရာဇဝတ်ရုံးအသစ်ဖွဲ့စည်း၍ ပြန်လည်စစ်ဆေးစေသောအခါ၊ ပြစ်ဒဏ်ကို ပထမ အထူး ရာဇဝတ်ရုံးက စီရင်ချက်လက်မှတ် ရေးထိုးသည့် နေ့မှစ၍ ရေဘွက်ရမည်လား၊ ပြန်လည် ဖွဲ့စည်းသော အထူးရာဇဝတ်ရုံးက စီရင်ချက်ကို လက်မှတ်ရေးထိုးသည့် နေ့မှစ၍ ရေဘွက်ရမည်လား ဟူသော ပြဿနာဖြစ်သည်။

ဦးလှသန်း (သခင်လှသန်း)
အကျဉ်းသား
အမှတ် ၆၁၂၆/စီ
ဗဟိုအကျဉ်းစ
ခန်း၊ အင်းစိန်မြို့
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ။

လက်ထောက် နိုင်ငံတော် ရွှေနေချုပ် ဦးလှသန်းက အထူးရာဇဝတ်ရုံး နည်းဥပဒေ အပိုဒ် ၃၆ အရ အဘည်ပြုအဖွဲ့က အဘည်ပြုသော စီရင်ချက်ကို အထူးရာဇဝတ်ရုံးက လက်မှတ် ရေးထိုးသည့် နေ့မှစ၍ ပြစ်ဒဏ်ကို ရေဘွက်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ပထမ ဖွဲ့စည်းခဲ့သော အထူး ရာဇဝတ်ရုံး၏ စီရင်ချက်ကို အဘည်ပြုအဖွဲ့က အဘည်မပြုသော ကြောင့် ပျက်ပြယ်ပြီးဖြစ်ပါသည်။ ပျက်ပြယ်ပြီးဖြစ်သော စီရင်ချက်ကို ထည့်သွင်း စဉ်းစားရန် မဟုတ်ပါဟု တင်ပြသည်။

နည်းဥပဒေ အပိုဒ် ၃၆ တွင် အထူး ရာဇဝတ်ရုံး နာယကက မူရင်း အမှုတွင် ဆုံးဖြတ်ချက်၊ သို့မဟုတ် စီရင်ချက်ကို လက်မှတ် ရေးထိုးသည့် နေ့မှစ၍ ပြစ်ဒဏ်ကို စတင် ရေဘွက်ရမည်ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။ မူရင်းအမှုဆိုရာတွင် စီရင်ပိုင်ခွင့် ရှိသော အထူးရာဇဝတ်ရုံးက စစ်ဆေးခဲ့သော အမှုကိုဆိုလိုသည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ ယူဆသည်။ ဖျက်သိမ်းပြီးသော အထူးရာဇဝတ်ရုံး၏ စီရင်ချက်သည် အထူးရာဇဝတ်ရုံးနှင့်အတူ ပျက်ပြယ်ပြီးဖြစ်သည်။ အထူးရာဇဝတ်ရုံး အသစ် ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းသောအခါ ထိုရုံးသာ လျှင် စီရင်ပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ အဘည်ပြုအဖွဲ့က အဘည်ပြုသည်မှာလည်း ထိုရုံး၏စီရင်ချက် ကိုသာ ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် နည်းဥပဒေ အပိုဒ် ၃၆ အရ အဘည်ပြုအဖွဲ့ကအဘည်ပြု သော စီရင်ချက်ကိုအထူးရာဇဝတ်ရုံး နာယကကလက်မှတ်ရေးထိုးသည့်နေ့မှစ၍အတည် ပြုထားသော ပြစ်ဒဏ်ကို ရေဘွက်ရန် ဖြစ်သည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့အဓိပ္ပါယ်ကောက်ယူသည်။

ယခင်အကြိမ် အထူးရာဇဝတ်ရုံးဖွဲ့စည်း စစ်ဆေးခဲ့သောကြောင့် တရားခံတွင် အချုပ်အနှောင်ခံရသည်ကို ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းသော အထူး ရာဇဝတ်ရုံးက ထည့်သွင်း စဉ်းစား၍ ပြစ်ဒဏ်ကို သင့်မြတ်သလို သတ်မှတ်နိုင်သည်။ ထို့ပြင် ဤအမှုမှာကဲ့သို့ ရုံးအသစ် ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းသည့်အတွက် တရားခံတွင် အချုပ်အနှောင်ကာလ ကြာမြင့်ခဲ့ လျှင်၊ အပြစ်ခံရသောအခါ သင့်မြတ်သောအချိန်၌ ပြစ်ဒဏ်ကို ပြန်လည်သုံးသပ်၍ သင့်တော်သလို လျော့ပေါ့ပေးရန် အစိုးရထံ လျှောက်ထားနိုင်သည်။ အစိုးရသည် ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၄၀၁ ပါ လုပ်ပိုင်ခွင့်ကို သုံးစွဲ၍ ထိုက်တန်လျှင် ပြစ်ဒဏ်ကို သင့်တော်သလို လျော့ပေါ့နိုင်ပေသည်။

စီရင်ထုံးပြုသောမှုခင်းများ

LIST OF CASES REPORTED

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

CHIEF COURT OF BURMA

စာမျက်နှာ

ကရင်၊ အဗ္ဗဒူ (ခေါ်) မောင်မောင်လေး နှင့် တွဲဘက်အတွင်းဝန်၊ လူဝင်မှု ကြီးကြပ်ရေးနှင့် အမျိုးသားမှတ်ပုံတင်ရေးဝန်ကြီးဌာန	....	၁၇၂
ကာမလင်ဆင်း၊ ပါ ၂ နှင့် ယူစီပေါ(လ်)	....	၁၁၆
ကျော်ရှိန်၊ မောင်၊ ပါ ၂ နှင့် ကော၊ ကြည်မောင်	....	၇၈
ကောင်းညွန့်၊ ဦး၊ နှင့် { ဒေါ်လှစိန် မောင်သံချောင်း }	....	၉၁
ခလစ်(တ်)ဝိုင်အက်(စ်)ဂျမား နှင့် ခါတွန်ဘီဘီ	....	၁
ခင်မြ၊ ဒေါ်၊ နှင့် ဦးခင်မောင်	....	၃၅
ချစ်ညွန့်၊ မောင်၊ နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ	....	၁၇၇
ဂုဏ်၊ ဒေါ်၊ နှင့် ဦးထန်မှတ်	....	၁၈၁
စိုးအောင်၊ မောင်၊ ပါ ၃ နှင့် ဒေါ်မြသန်း၊ ပါ ၃	....	၈၃
ဆူလူချန်(ခ)နီလာအန်နီ(အရွယ် မရောက်သေးသူ) (၎င်း၏ အနီးစပ်ဆုံး မိဘဆွေ ဒေါက်တာ ဦးဘစန်) နှင့် ဒေါ်စိန်	....	၄
တထူးရုံးချုပ် ရှေ့နေကြီးတဦးကိစ္စ	....	၁၈
ထွန်းရှင်၊ ဦး၊ နှင့် ကိုကျော်ရွှေ၊ ပါ ၂	....	၉၄
ထွန်းလှိုင်၊ ဦး၊ နှင့် ဦးချစ်လှ	....	၉၇
ထွန်းလှိုင်၊ ဦး၊ နှင့် ဦးချစ်လှ	....	၁၈၅
ထွန်းအောင်၊ ဦး၊ ပါ ၂ နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ	....	၁၉၀
အတ်(စ်)၊ မစ္စတာ ကော၊ ပါ၊ ပါ ၅ နှင့် အတွင်းရေးမှူး၊ ရာထူး ခန့်အပ်ရေး ကော်မတီ၊ ရှိရှိရှိဒဂါဘာရီ ဟိန္ဒူ ဘုရား ရှိခိုးကျောင်း ဂေါပက အဖွဲ့၊ ရန်ကင်းမြို့	....	၁၉၅

နန်းဝမ်းနား၊ မ၊ နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ	---	---	၇၀
ပုစိန်၊ ဒေါ်၊ နှင့် မကျင်မူး ပါ ၃	---	---	၃၀
ပြည်စိုး၊ ဒေါက်တာ၊ နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ	....	....	၂၆
ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ နှင့် တင်ရွှေ ပါ ၁၃	....	....	၄၆
ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံနှင့် မောင်ဘညိမ်း	....	....	၁၂၃
ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ } နှင့် မောင်ဟန်သာ	....	....	၁၃၀
မောင်ဘသင်းလှ }			
ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ နှင့် လားဆင်(ခ)လှစိန်	....	....	၄၉
ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ [၎င်း၏ ကိုယ်စား၊ တောင်ကြီးမြို့ ပြည်သူ့ ဘဏ်ဘဏ် (၂၉) ၏ မန်နေဂျာ] နှင့် ဦးအုန်းမောင်	....	....	၆၄
ဘဏ်၊ ဦး၊ နှင့် အိပ်(ချို)၊ အေး၊ ဟာဆန်	....	....	၁၃၄
ဘိုးတော်(ခ)ဦးမောင်ချို နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ	....	....	၁၄၀
မြရင်၊ ဒေါ်၊ ပါ ၅ နှင့် ဒေါ်စော	....	....	၂၃၃
မြင့်ထွန်း၊ ဦး၊ နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ	....	....	၁၀၂
ရန်ကုန်ဆိပ်ကမ်းအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ } နှင့် { ၁။ ခင်ဖို ဇေဏ္ဍာ ကုမ္ပဏီ	....	....	၁၄၄
ဥက္ကဋ္ဌ } ၂။ အကောက်ခွန်မင်းကြီး			
လှတင်၊ ဦး၊ ပါ ၅ နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ	....	....	၂၀၉
ဝင်နီဆူးမား ပါ ၃ နှင့် ဒေါ်အေးကြည်	....	....	၁၅၀
ဝင်းချို၊ ဦး၊ နှင့် ဒေါ်သိန်းတင်	....	....	၁၀၇
ဝေါင်း ရွှေလင်း၊ မ၊(ခေါ်)မအလင်းနှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ	....	....	၂၂၂
သန်းမောင်၊ မောင်၊ နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ	....	....	၈၆
သိန်းမြ၊ ဒေါ်၊ နှင့် ကိုမြမောင် ပါ ၂	....	....	၁၅၉
ဟန်တင်၊ ဦး၊ နှင့် ဒေါ်ခင်မိမိ	....	---	၂၁၀
အမြတ်ခွန်မင်းကြီး) နှင့် { မက်ဆား (စံ) အောင်သိန်းကြူ	....	....	၁၆၂
(လက်ထောက်) }			
အုံးစိန်၊ ဒေါ်၊ ပါ ၄ နှင့် ဦးဘတင်	....	....	၄၃
အုန်းခင်မော်၊ ဦး၊ နှင့် ဦးကုတ်ရန်	....	....	၁၁၂
အေးရင်ဖြူ၊ မ၊ နှင့် မောင်ဥာဏ်ထွန်း	....	....	၇၄

ကိုးကားသောမူခင်းများ

LIST OF CASES CITED

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

CHIEF COURT OF BURMA

	စာမျက်နှာ
Ah Sein and others v. The Government, (1939) R.L.R., P. 447	၁၂၃
Annamalia Chettiar, P.R.M. and another v. A.L.V. Alagappa Chettiar, 1964, B.L.R., p. 371 ...	၁၀၇
Ba. Thaung, U v. Ma Aye, I.L.R., 10, Ran. p. 194 ...	၂၂၀
Basrir-un-Nissa Bibi v. Abdur Rahman and others, I.L.R., 44 All. 244, ...	၀၀
Chidhambaram Chettyar, K.M. v. S.I.P.N. Subbiah Chettyar, agent and Attorney of S.T.P. Nachiappa Chettyar, (1963) B.L.R., p. 509	၁၀၇
Chwa Hun Htive and another v. The Government, I.L.R., 12 Ran., p. 107	၂၀၄
Civil First Appeal No. 91 of 1967	၁၀၀
Civil Revision No. 33 of 1963 (Chief Court) ...	၁၀၀
Connecticut Fire Insurance Co. v. Kavanagh, 1892, A.C., 473 at 480	၃၃
E Mya, Ma v. U Ko Ko Gyi, A.I.R., (1937), Ran., p. 370—372	၂၂၀
Government, the v. Po Min and other, I.L.R., 10 Ran., p. 511	၂၀၅
Haji Abdul Shakpor Khan v. The Burma Publishers Ltd., 1956. B.L.R., p.1 (S.C.)	၃၃
Htwan Htin v. The Government, I.L.R., 13, Ran., p. 130—138	၂၀၄

Jagaroup v. Ject Singh and one, 1955 B.L.R., p. 164 (H.C.)	...	...	...	...	၁၈၇
Jagaroup v. Ject Singh and one, 1955, B.L.R., p. 164 (H.C.)	...	...	...	...	၉၉
Joyce v. Directors of Public Prosecution, 1946, A.C., 347 at 369	...	...	...	...	၆၁
K. M. Chidhambaram Chettyar v. S.T.P.N. Subbiah Chettyar, agent and Attorney of S.T.P. Nachiappa Chettyar, 1963, B.L.R., p. 449 (H.C.)	...	...	...	...	၉၉
Khadarsa Hajee Bappu v. Puthen Veetil Ayissa Ummah and others, I.L.R., 34, Mad., 511, (F.B.)	...	...	...	...	၈၁
Kodairam v. Pardeshi, 1956, B. L. R., p. 449 (H.C.)	...	...	...	...	၉၉
Kodaram v. Pardeshi, 1956 B.L.R., p. 449 (H.C.)	...	...	...	...	၁၈၇
London and North Eastern Railway Company v. Brentnall, 1963 Appeal Cases, p. 489	...	...	...	...	၁၈၉
Ma Ain Yu v. Dr. Miss A. G. D. Netto and others, 1952, B.L.R., p. 65 (S.C.)	...	...	...	...	၃၄
Mohamed Ameen v. Eusoof Hajee Ahmed and others, A.I.R., 1936, Rangoon 407	...	...	...	...	၈၁
Mohamed Raisat Ali v. Hasin Banu, I.L.R., 21, Cal., 157 at 163	...	...	...	...	၈၀
Mohamed All Tyebally and others v. Safiabai and others, A.I.R., 1940, Privy Council 215	...	...	...	...	၈၁
Muthiah Servai, M. v. Union of Burma, 1955 B.L.R., p. 175 တွင် ပါဝင်သော မှတ်ချက်တို့ကို အထူး ရာဇဝတ်ရုံး အယူခံအဖွဲ့က ဝေဖန်၍ ပယ်ဖျက်ခဲ့သည်ကို သဘောတူ လိုက်နာသည်	...	...	...	...	၂၁၆
Mya Thwin, Ma v. Ko Maung Than, 1965 B.L.R., p. 282 ကဲ့လဲ့သည်	...	...	...	...	၂၂၁
Naikwara, M. S. v. Ma Aye Byu and eight, I.L.R. 1, Rang., p. 770	...	...	...	...	၁၈၇
P. R. M. Annamplia Chettiar and others v. A.L.V. Alagappa Chettiar, 1964, B. L. R., p. 371	...	...	...	...	၁၀၀
Ram, R. D. v. Kunja Maistry, 1963, B. L. R., p. 928	...	...	...	...	၁၀၀
Ram, R.D. v. Kunja Maistry, (1963) B. L. R., p. 928	...	...	...	...	၁၈၇

စာမျက်နှာ

Rees v. Thomas, 1899, I.Q.B.D., p. 1015 ...	...	၉၆
Swarnamoyee Dasi Sm.v. Probodh Chandra Sarkar and others, A.I.R., 1933, Calcutta 253 ...	...	၈၁
ကတုံး၊ မောင်၊ နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ၊ ၁၉၄၈၊ မြန်မာပြည်စီရင်ထုံး၊ စာ ၆၆၁	....	၈၉
ကရန်ဆင်း၊ ဂျေ၊ နှင့် မိုဟာမက်ဝါလီဂျန်း၊ ၁၉၆၀၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး၊ ၁၂ (တရားလွှတ်တော်)	....	၁၂၀
ကျင်၊ မောင်၊ နှင့် ဘိုးသင်၊ အတွဲ ၂၊ အောက်မြန်မာပြည် စီရင်ထုံး၊ ၂၆၆	....	၈၅
ကျင်မြိုင်၊ မ၊ နှင့် ဟိုလန်း၊ ၁၉၄၉၊ မြန်မာပြည် စီရင်ထုံး ၃၅၈ (တရားလွှတ်တော်)	....	၈၄
ကြင်မွေး၊ မ၊ နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ၊ ၁၉၆၉၊ မြန်မာနိုင်ငံ တရားစီရင်ထုံးများ၊ တရားရုံးချုပ်၊ စာ ၉၉	....	၂၃၀
ကြည်၊ ဦး၊ နှင့် မန္တလေးမြို့၊ မြို့နယ်စီရင်ထုံး၊ ကော်မတီ၊ ၁၉၆၄၊ မြန်မာပြည်စီရင်ထုံး၊ စာ ၄၇၁	....	၉၂
ကြိုင်၊ မ၊ နှင့် မအုန်းကြည်၊ ၁၉၆၃၊ မြန်မာနိုင်ငံ စီရင်ထုံးများ၊ တရားရုံးချုပ်၊ စာ ၁၈၄	....	၂၂၅
ချစ်စက် နှင့် ကွာနန်း၊ ၁၉၁၄-၁၆၊ အတွဲ ၂၊ အထက်မြန်မာပြည်စီရင်ထုံး၊ ၁၀၂	....	၈၅
ချန်ယုတ နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ၊ ၁၉၆၄၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံးများ၊ စာ ၆၆၁ ခွဲခြားရှင်းလင်းပြသည်	....	၅၄
စံလှ၊ ဦး၊ နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ၊ ၁၉၆၇၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး၊ ၆၈၀ ကို ယယ်ဖျက်သည်	....	၁၄၁
ဆာဗူး နှင့် စိကြီး၊ ၁၉၀၇-၀၉၊ အတွဲ ၂၊ အထက်မြန်မာပြည် စီရင်ထုံး၊ ၁ (သက်သေခံ)	....	၄၅
ညီမောင်၊ ဦး၊ နှင့် မန္တလေးမြို့၊ မြို့နယ်စီရင်ထုံး၊ ကော်မတီ၊ အတွဲ ၁၂၊ ရန်ကုန် ၃၃၅	....	၈၅
ညွှန်၊ မောင်၊ ပါ ၂ နှင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ၊ ၁၉၆၇ ခု၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံးများ (တရားရုံးချုပ်)၊ စာ ၇၆ ကို ကွဲလွဲယယ်ဖျက်သည်	....	၁၉၁
တရားရုံးများညွှန်ကြားလွှာလက်စွဲ၊ စာ ၅၁	....	၁၉၄
တင်၊ ဒေါ်၊ နှင့် ဒေါ်သန်းမေ ပါ ၄၊ ၁၉၆၆၊ မြန်မာနိုင်ငံ စီရင်ထုံး၊ စာ ၁၁၉၇ တွင် ပါသော စီရင်ချက်ပါ လုပ်ထုံးကို ယယ်ဖျက်သည်	....	၁၈၇

တင်၊ ဒေါ်၊ နှင့် ဒေါ်သန်းမေ ပါ ၄၊ ၁၉၆၆၊ မြန်မာပြည်စီရင်ထုံး၊ စာ ၁၁၉၇ ခြားနားပြသည်	၉၉
တင်အောင်၊ မောင်၊ ပါ ၁၅ နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ (အထူးထုတ် ရုံး အယူခံအဖွဲ့)၊ ၁၉၆၉ ခုနှစ်၊ အယူခံမှု ၁၃၂	၁၆၉
တိန်ယုဟန် နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ၊ ၁၉၅၃၊ မြန်မာနိုင်ငံ စီရင်ထုံး များ (တရားလွှတ်တော်ချုပ်)၊ စာ ၄၇ ခွဲခြားရှင်းလင်းပြသည်	၆၂
ထွန်းအောင်သာ၊ ဦး၊ နှင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ၊ ၁၉၆၉၊ မြန်မာနိုင်ငံ စီရင်ထုံး (တရားရုံးချုပ်)၊ စာ ၅၀	၁၇၀
ဒွန်း၊ မောင်၊ နှင့် မစိန်၊ အတွဲ ၃၊ ရန်ကုန်၊ ၁၅၀	၇၆
ဒွန်းဘေ၊ ဦး၊ ကိစ္စ ၁၉၆၈၊ တရားမ အထွေထွေ လျှောက်ထားမှု အမှတ် ၃ (တရားရုံးချုပ်)	၂၂
နိုး၊ မောင်၊ နှင့် မောင်ခါပု၊ အေ၊ အိုင်၊ အာ(ရ်)၊ ၁၉၃၃၊ ရန်ကုန် ၄၀	၈၅
ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ နှင့် ဂျပင်ဒါဆွာမိ၊ ၁၉၄၉၊ မြန်မာပြည် စီရင်ထုံး၊ ၆၆၂ (တရားလွှတ်တော်)	၄၀
ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ဆူတာ၊ ၁၉၆၂၊ မြန်မာနိုင်ငံ စီရင်ထုံးများ၊ စာ ၃၁၅ ကို ကွဲလွဲပယ်ဖျက်သည်	၂၂၉
ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံနှင့် မောင်ဘညိမ်း၊ ၁၉၆၆ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံ စီရင်ထုံးများ (တရားရုံးချုပ်)၊ စာ ၁၄၃၂ ကို ပယ်ဖျက်သည်	၁၂၅
ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံနှင့် မောင်အောင်မြိုင်၊ ၁၉၆၈၊ မြန်မာနိုင်ငံ စီရင်ထုံးများ၊ ၅၅ ကို ကွဲလွဲပယ်ဖျက်သည်	၁၇၉
ပေါက်ကျော်၊ ဦး၊ ပါ ၆ နှင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ ၁၉၆၅၊ မြန်မာနိုင်ငံ စီရင်ထုံးများ၊ စာ ၄၃၁	၂၁၃
ဖိုးကဲနှင့် အစိုးရ၊ အတွဲ ၂၊ အောက် မြန်မာပြည် စီရင်ထုံး၊ ၃၁၉	၁၀၅
ဘိန်း(ခ)မကျင်နု နှင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ၊ ၁၉၅၃၊ မြန်မာပြည် စီရင်ထုံး၊ ၁၁၀ (တရားလွှတ်တော်)	၄၇
ဘမောင်၊ ဦး၊ နှင့် မောင်စိန်ရ ပါ ၂၊ ၁၉၆၆၊ မြန်မာနိုင်ငံ စီရင်ထုံးများ ၁၀၇၅ ကို လိုက်နာသည်	၁၄၂
ဘိုးခင်၊ မောင်၊ ပါ ၂ နှင့် မောင်ဘိုးရှိန်၊ ရန်ကုန်စီရင်ထုံး၊ အတွဲ ၄၊ စာ ၅၁၀	၃၀
ဘိုးခွေး၊ မောင်၊ နှင့် မဖိုးရှိန်၊ ၁၉၃၉၊ ရန်ကုန် စီရင်ထုံး၊ စာ ၇၄၁	၇၇
ဘိုးရီ၊ မောင်၊ နှင့် မအေးတင်၊ အေ၊ အိုင်၊ အာ(ရ်)၊ ၁၉၃၇၊ ရန်ကုန်၊ ၅၅၃ ကို ရည်ညွှန်းသည်	၁၃၂

စာမျက်နှာ

မလေး၊ မ၊ (ခ) မေဒီယန်ဘီ၊ နှင့် နာဇာခန် ပါ ၂၊ ၁၉၄၉၊ မြန်မာနိုင်ငံ စီရင်ထုံး၊ ၉၅(တရားလွှတ်တော်)	၁၂၂
မြသွေးနှင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ၊ ၁၉၆၈၊ မြန်မာနိုင်ငံ စီရင်ထုံးများ (အထူးထုတ်ဝေရုံး အယူခံအဖွဲ့)၊ စာ ၃၆	၁၉၂
မိုဟာမက်ရာဟုအာမင် နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ၊ ၁၉၅၇၊ မြန်မာနိုင်ငံ စီရင်ထုံး (တရားလွှတ်တော်ချုပ်)၊ စာ ၂၅	၅၇
မိုးကောင်း၊ ဦး၊ နှင့် ဦးဘိုးဆင်၊ အတွဲ ၆၊ ရန်ကုန်၊ ၆၆၄	၂၉
မောင်ညို၊ ဦး၊ နှင့် အတူး (ခ) မောင်အေးမောင် ပါ ၁၉၊ ၁၉၆၆၊ မြန်မာ ပြည် စီရင်ထုံးများ၊ ၁၅၀၀	၈၁
✓ ရှိ၊ ဒေါ်၊ နှင့် ဒေါ်သန်းစိန်၊ ၁၉၅၇၊ မြန်မာနိုင်ငံ စီရင်ထုံးများ၊ စာ ၂၅၁ ကို ကွဲလွဲပယ်ဖျက်သည်	၂၃၉
ရန်ကုန်စီရင်ထုံး၊ အတွဲ ၈၊ စာ ၄၄၆	၂၃
ရန်ကုန်စီရင်ထုံး၊ အတွဲ ၁၂၊ စာ ၁၈၀	၂၄
ရန်ကုန်စီရင်ထုံး၊ အတွဲ ၁၃၊ စာ ၅၁၆	၂၃
ရန်ကုန်စီရင်ထုံး၊ အတွဲ ၁၃၊ စာ ၅၁၈	၂၃
ရှာဘီ၊ မ၊ နှင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ၊ ၁၉၅၀၊ မြန်မာပြည်စီရင်ထုံး၊ ၃၇၄ (တရားလွှတ်တော်)	၄၈
ရွှေစိန်မြ၊ ဒေါ်၊ နှင့် ဦးထွန်းအောင်ဖြူ၊ ၁၉၆၅၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံးများ၊ စာ ၆၂၈	၂၃၅
ရေး၊ မောင်၊ နှင့် မမယ်တင်၊ ၁၉၆၂၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး၊ ၃၀၄ (တရားရုံးချုပ်)	၁၂၁
လက်ကွန် နှင့် လက်ကွန်၊ ရန်ကုန်စီရင်ထုံး၊ အတွဲ ၂၊ စာ ၂၅၃	၃၉
လှရ၊ မ၊ နှင့် အစိုးရ၊ အတွဲ ၄၊ အောက်မြန်မာပြည်စီရင်ထုံး၊ ၂၇၆	၁၀၅
ဝိမလာ၊ ဦး၊ နှင့် ဦးပညာဝံသာ၊ ၁၉၆၉၊ မြန်မာနိုင်ငံ စီရင်ထုံးများ၊ ၁၄၄	၁၄၂
ဝိလာသာ၊ ဦး၊ နှင့် ဦးပညာလောက ပါ ၂၊ ၁၉၆၉၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး များ၊ ၇၃	၁၃၂
သာထွန်း၊ မောင်၊ ပါ ၂ နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ၊ ၁၉၆၆၊ မြန်မာပြည် စီရင်ထုံး၊ ၄၆၅	၇၂
သန်းညွန့်၊ မောင်၊ နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ၊ ၁၉၆၆၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင် ထုံးများ (အထူးထုတ်ဝေရုံး အယူခံအဖွဲ့)၊ စာ ၁၅၇	၁၉၂
အကြီး နှင့် မမယ် ပါ ၆၊ ရန်ကုန် စီရင်ထုံး၊ အတွဲ ၄၊ စာ ၅၂၂	၃၈

အစိုးရ နှင့် မောင်ရာဘော်၊ အတွဲ ၁၊ အောက်မြန်မာပြည် စီရင်ထုံး၊ ၂၁၁	၁၃၂
အမေရိကန်အင်တာနေရှင်နယ်အင်ဂျင်နီယာရင်း(စ်) ကမ္ဘာ့လီလီမိတက် နှင့် ဘားမိ (စ်) အီကော့နောမစ် ဘက် လီမိတက်၊ ၁၉၆၆၊ မြန်မာနိုင်ငံ စီရင်ထုံး၊ ၁၅၂၅	၁၂၂
အုန်း၊ ဒေါ်၊ ပါ ၃ နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ၊ ၁၉၆၉၊ မြန်မာနိုင်ငံ စီရင်ထုံး (အထူးထုဝေတ်ရုံး အယူခံအဖွဲ့)၊ စာ ၂၁	၁၆၉
အုန်းတင်၊ ဦး၊ နှင့် ဒေါ်တင်မြ၊ ၁၉၆၃၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံးများ၊ စာ ၃၁၆ ကို ကွဲလွဲပယ်ဖျက်သည်	၂၃၇
အောက်မြန်မာပြည်စီရင်ထုံး၊ အတွဲ ၈၊ ၂၉၄	၂၃
အောင်သိန်း၊ ကို၊ ပါ ၅ နှင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ၊ (၁၉၆၆၊ မြန်မာနိုင်ငံ စီရင်ထုံးများ)၊ စာ ၅၇၇	၂၁၃
၁၈၉၇-၁၉၀၁၊ အတွဲ၊ ၂၊ အထက်မြန်မာပြည် စီရင်ထုံးများ၊ ၃၆၈	၂၃
၁၉၃၉ ခုနှစ်၊ ရန်ကုန်စီရင်ထုံးများ၊ ၂၁၃	၂၃
၁၉၃၉ ခုနှစ်၊ ရန်ကုန်စီရင်ထုံးများ၊ ၅၁၄	၂၃
၁၉၅၃ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး (တရားလွှတ်တော်) ၁၂၉	၂၃
၁၉၅၆ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံ စီရင်ထုံး (တရားလွှတ်တော်) ၄၀	၂၄
၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံ စီရင်ထုံး (တရားလွှတ်တော်) ၄၃၁	၂၄
၁၉၆၂ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံးများ၊ ၄၇၈	၂၄
၁၉၆၅ ခုနှစ်၊ တရားမ အတွေ့ထွေ လျှောက်ထားမှု၊ အမှတ် ၄	၂၃

ညွှန်းချက်

INDEX

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

CHIEF COURT OF BURMA

စာမျက်နှာ

ACTS :

THE BURMA'S LAW ACT.

အက်ဥပဒေများ။

ကာလစဉ်ကမ်းသတ် အက်ဥပဒေ။

ကြေးငွေ တောင်းဆို ရယူပိုင်ခွင့် လွှဲပြောင်းနိုင်သည့် စာချုပ် စာတမ်းများ အက်ဥပဒေ။

ငွေတိုးချဲ့စားသူများ အက်ဥပဒေ။

တရားမကျင့်ဆုံး။

နိုင်ငံခြားသားများ အက်ဥပဒေ။

နိုင်ငံခြားသားမှတ်ပုံတင် အက်ဥပဒေ။

ပြည်ထောင်စု တရားစီရင်ရေး အက်ဥပဒေ။

ပြည်ထောင်စုပြန်မာနိုင်ငံသားပြစ်မှု အက်ဥပဒေ။

ပစ္စည်းလွှဲပြောင်းရေး အက်ဥပဒေ။

မဟာမေဒင် ဥပဒေ။

မော်တော်ယာဉ် အက်ဥပဒေ။

မြို့ပြဆိုင်ရာ ငှားရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေ။

ပြန်မာပုဂ္ဂိုလ်သား တရားဥပဒေ။

ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး။

ရာဇသတ်ကြီး။

ရန်ကုန်သိမ်ကမ်း အက်ဥပဒေ။

ရုံးခွန်ထမ်း အက်ဥပဒေ။

လောင်းကစား အက်ဥပဒေ။

သက်သေခံ အက်ဥပဒေ။

ဟိန္ဒူ ဥပဒေ။

အမြတ်ခွန် အက်ဥပဒေ။

အမေ့ဆက်ခံခြင်း အက်ဥပဒေ။

အလုပ်သမားလျှော်ကြေး အက်ဥပဒေ။

အထွေထွေလွှတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်အမိန့်။

ပြည်ထောင်စုပြန်မာနိုင်ငံသားဖြစ်မှု (ပြင်ဆင်ချက်) အက်ဥပဒေ ၁၉၅၄ ခု။

“ CHILD ” ဟူသော စကားရပ်၏ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက် ၂၀၀

ကာလစည်းကမ်းသတ် ဥပဒေ အချက် ၅၇ အရ ချေးငွေကိုပြန်ဆပ်စေခြင်းနှင့် အကျုံးဝင်ခြင်း—အချက် ၁၂၀ အရ အခြားသီးခြားပြဋ္ဌာန်းထားသည့် အချက်တစ်ခုနှင့် အကျုံးဝင်မှသာ သက်ဆိုင်မည်ဖြစ်ခြင်း၊ အချက် ၁၁၅ နှင့်ပတ်သက်၍ ရှင်းထင်းချက်။ ။ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။အချက် ၁၁၅ မှာ စာနှင့် ရေးသားမှတ်ပုံတင်ခြင်း မရှိသည့်အတိအလင်းပြောဆို၍ဖြစ်စေ၊ အတိအလင်းမဟုတ်သော်လည်း၊ သဘောသက်ရောက်အနေဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ပြုလုပ်ခဲ့သည့် ပဋိညာဉ်ကို ဖောက်ဖျက်သည့် အတွက် လျှော်ကြေးငွေရလိမ့်မည် ဟု သက်ဆိုင်သည်။ ဤအချက်နှင့်အကျုံးဝင်ရန် စာနှင့် ရေးသားမှတ်ပုံတင်ခြင်း မရှိသည့် ပဋိညာဉ်ရှိရမည်။ ထိုပဋိညာဉ်ကို ချိုးဖောက်ခဲ့ပြီးဖြစ်ရမည်။ ယင်းသို့ချိုးဖောက်ခဲ့သည့် ပဋိညာဉ်အတွက် လျှော်ကြေးငွေ တောင်းဆိုခြင်းဖြစ်ရပေမည်။ ယခုအမှုတွင် အယူခံတရားလို၊ အယူခံတရားပြိုင်နှင့် အခြားပုဂ္ဂိုလ် ၁၆ ဦးတို့သည်၊ တလလျှင်ငွေ ၃၀၀ ကျပ်စီ ၁၇ လတိုင်တိုင်ထည့်ဝင်ကြပြီး၊ တလလျှင် တဦးစီခွဲဝေကြရန် နှုတ်ကတိရှိကြသည်။ ၁၁ လကြားတွင် ထိုပဋိညာဉ်အတိုင်း ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ခြင်း မပြုသဖြင့်၊ ပဋိညာဉ်ချိုးဖောက်မှု ရှိခဲ့သည်။ ထိုကဲ့သို့ပဋိညာဉ်ကိုချိုးဖောက်ခဲ့သည့်အကြောင်းကြောင့်၊ အယူခံတရားလိုအပေါ် အယူခံတရားပြိုင်က မိမိထည့်ဝင်ခဲ့သည့်ငွေ ၃,၁၅၀ ကျပ် ကိုတောင်းဆိုခဲ့ရာ၊ ယင်းသို့တောင်းဆိုခြင်းသည် လျှော်ကြေးငွေ တောင်းဆိုခြင်းပင်ဖြစ်ပေသည်။ လျှော်ကြေးငွေဆိုသည်မှာ မည်ရွေ့မည်မျှရလိသည်ဟု သီးခြားသေချာစွာ ဖော်ပြသည်ဖြစ်စေ၊ မဖော်ပြသည်ဖြစ်စေ၊ နှစ်နှာမှအတွက် တောင်းဆိုသည့် ငွေအားလုံးနှင့် အကျုံးဝင်သည်။ သို့ဖြစ်ရာ အယူခံတရားပြိုင်က အယူခံတရားလိုအပေါ် တောင်းဆိုသောငွေမှာ ကာလစည်းကမ်းသတ် အက်ဥပဒေ ပထမပုဒ်မအရ အချက် ၁၁၅ နှင့်အကျုံးဝင်နေသည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ယူဆသည်။ ယင်းသို့အကျုံးဝင်နေလျှင် အချက် ၁၂၀ ကို သုံးစွဲခြင်းမပြုနိုင်။

ဦးအုန်းခင်မော် နှင့် ဦးကုတ်ရန် ၁၁၂

ချေလွှာတွင် မချေပခဲ့သောအချက်ကို အယူခံရုံးကစဉ်းစားစေဖန်ခြင်းပြုနိုင် မပြုနိုင် ၃၀

ငွေချေးစားသူများ အက်ဥပဒေများပုဒ်မ ၁၅ (၂) အရ သက်သေပြရန်တာဝန်သည်
 ဒီကရီအောင်းဆိုသူအပေါ် ခြံ့ရှိခြင်း: ၁၁၆

ငွေတိုးချေးစားသူများအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၉—မှတ်ပုံတင်မရှိလျှင် ဒီကရီချမှတ်မပေးရဟု
 သာဆိုပြီးတရားမစွဲဆိုနိုင်ဟု မဆိုခြင်း—ဒီကရီကို ချမှတ်မပေးဘဲ မှတ်ပုံတင်
 လက်မှတ်ကိုထင်ပြုနိုင်ရန်အချိန်ပေး၍စောင်ဆိုင်းသင့်ခြင်း။ ။ ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။
 ဤအယူခံမှုကိုခွင့်ပြု၍ မူလရုံး၏စီရင်ချက်ကိုအတည်ပြုပြီး ဒီကရီချမှတ်ခြင်းကိုသာ
 ပယ်ဖျက်လိုက်သည်။ ငွေတိုးချေးစားသူများ အက်ဥပဒေအရ၊ အယူခံတရားပြိုင်
 (မူလဘေးလူ) အား မှတ်ပုံတင်လက်မှတ် တင်ပြရန် သင့်လျော်လှလောက်စွာ
 အချိန်ပေးပြီး၊ လက်မှတ်တင်ပြနိုင်သော အခါမှသာ ဥပဒေအရ ဒီကရီချမှတ်
 ပေးရန်တရားကို စရိတ်မဲ့ မူလရုံးသို့ ပြန်လည်ပေးပို့လိုက်သည်။ *Jagavonp v.*
Jeet Sinh and one, 1955 B.L.R., p. 164 (H.C.); *Kodairam*
v. Pardeshi, 1956, B. L. R., p. 449 (H. C.); *K. M. Chidham-*
baram Chettyar v. S. T. P. N. Subbiah Chettyar, agent and
attorney of S. T. P. Nachappa Chettyar, 1963, B.L.R., p. 509;
R. D. Ram v. Kunja Maistry 1963. B.L.R., p. 928; *P. R. M.*
Annamalai Chettiar and another v. A.L.V. Alagappa Chettiar,
 1964 B.L.R., p. 371 ; တို့ကိုရည်ညွှန်းသည်။ ဒေါ်ထင် နှင့် ဒေါ်သန်းမေ
 ပါ ငှ၊ ၁၉၆၆ ခု၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး၊ စာ ၁၁၉၇ တွင်ပါသော စီရင်ချက်ပါ
 လုပ်ထုံးကိုပယ်ဖျက်သည်။

ဦးထွန်းထိုင် နှင့် ဦးချစ်လှ ၁၀၅

စံငါ့ရမ်းခ သတ်မှတ်ရာ၌ ဥပစာနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အချက်အလက်များကိုသာ စဉ်းစား
 ရန်ရှိပြီး၊ ဥပစာနှင့် ဆက်စပ်ခြင်းမရှိသည့်အိမ်ငှါး၏ ဝင်ငွေကိုထည့်သွင်းစဉ်းစား
 ခြင်းမပြုနိုင် ၁၅၉

တရားခံအားစွဲချက်တင်ခြင်းအမိန့်မှာ မဟုန်သုံးသပ်ရန်စက်ရှင်တရားသူကြီး၊ သို့မဟုတ်
 ခရိုင်ရာဇဝတ်တရားသူကြီးကသာမူလကနဦးအနေဖြင့် ဆောင်ရွက်သင့်ခြင်း ၁၄၀

တရားမကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၉၂ နှင့် ၉၂ (၁) (ဆ)—ဂေါပကဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ စည်းမျဉ်းကို
 တရားမကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၉၂ (၁) (ဆ) နှင့်အညီ တရားရုံးတွင် ဒီကရီဖြင့်အတည်
 ပြုပြီးနောက်၌၊ စည်းမျဉ်းအရအဖွဲ့အစည်းကို အုပ်ချုပ်ထိန်းသိမ်းဆောင်ရွက်ရာ
 တွင် တရားရုံးမှ အမိန့်ရယူသော်၊ ယင်းအမိန့်မှ အယူခံတက်ခွင့်သည် သာမန်
 လုပ်ရိုးလုပ်စဉ်အရပင်ရှိသလော၊ သို့မဟုတ် ယင်းအမိန့်မျိုးမှ တဆင့်တက်၍
 သာမန်အားဖြင့်အယူခံမဝင်နိုင်ဖြစ်သလော—စည်းမျဉ်းအရ ဆောင်ရွက်ချက်တို့
 အပေါ် တရားရုံးက ချမှတ်သမျှသော အမိန့်တို့သည်လည်း၊ ပင်မဒီကရီကြီးမှ
 ပါး၍လာသော ဒီကရီများပင်ဖြစ်သလော—တရားမကျင့်ထုံးအရ၊ အယူခံဝင်
 နိုင်သောအမိန့်ဒီကရီများဟုတ်မဟုတ်။ ။ တရားမ ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၉၂ အရ၊
 စီရင်ပိုင်ခွင့်ရှိသည့် တရားမရုံးက အတည်ပြုပေးပြီးသော ဂေါပကဖွဲ့စည်းပုံ စည်း
 မျဉ်းနှင့်အညီ ခုံစန့်ခုံ၊ ညွှန်ကြားဆုံးဖြတ်ပေးသော အမိန့်သည်၊ အယူခံဝင်ခွင့်

ရှိသော အမိန့်ဟုတ်မဟုတ်နှင့် ပတ်သက်၍ မြန်မာနိုင်ငံ တရားရုံးချုပ်များက အမျိုးမျိုးအပုံပုံ၊ အကွဲကွဲအသွဲ့လွဲ ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြသဖြင့်၊ သဲကဲထင်ရှားစေရန် လိုကြောင်း တွေ့မြင်ကြသဖြင့် စံညီဆုံးဖြတ်ပေးရန် ကြိုးပမ်းခဲ့ကြသည်။ ။ ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ တရားမကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၉၂ အရ၊ ခိုင်ခံ့တော် ရွှေနေချုပ်က သော်လည်းကောင်း၊ ရွှေနေချုပ်၏ ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် ဂေါပကတင် စိတ်ဝင်စား၍ ပါဝင်နိုင်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့ကသော်၎င်း၊ တရားရုံးချုပ်တွင်စွဲထိသောတရားမကျင့်ထုံးပုဒ်မ အပြားသတ်စီရင်ဆုံးဖြတ်ချက်သည် ဒီကရီဖြစ်သည်ဟု ယင်းပုဒ်မတွင် အတိအလင်း ဆိုထားသည်။ ။ ယင်းဒီကရီကို ခန့်ခွင့်တရားမရုံးကချမှတ်လျှင် တရားမကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၉၆ အရ၊ တရားရုံးချုပ်သို့ ပဌမအယူခံမှုဖြင့် တက်ရောက်နိုင်သည်။ ဒီကရီကို တရားရုံးချုပ်၊ မူလဘက်မှ ချမှတ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်လျှင် ပြည်ထောင်စု တရားစီရင်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၀ အရ ပဌမအယူခံမှုဖြင့် တက်ရောက်နိုင်သည်။ ။ ထပ်မံ ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ တရားမကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၉၂ (၁) (ဆ) အရ၊ တရားရုံးက အတည်ပြုထားသော ဂေါပက ဖွဲ့စည်းပုံ စည်းမျဉ်းအရ၊ ဂေါပက လူကြီးရွေး ကောက်ခြင်း၊ ခန့်အပ်ခြင်း စသည်ကို အတည်ပြုရန်တရားရုံးသို့ ရံဖန်ရံခါလျှောက် ထားရာတွင် ရုံးကချမှတ်သော အမိန့်သည် ဒီကရီမဟုတ်ချေ။ အချိန်ကာလ စည်းကမ်းသတ်မှတ်ပုံ ဖွင့်နေသော ဒီကရီကို ဇာရီပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ခြင်း မြောက်သောအမိန့်လည်းမဟုတ်။ ဒီကရီဖြစ်သည်။ သို့မဟုတ် ဒီကရီပင်မပြုမူ ပေါက်ပွားသော ဒီကရီငယ်များဖြစ်သည်။ သို့မဟုတ် ဒီကရီကို ဇာရီပြုသောအမိန့် များဖြစ်သည်ဟူသော အယူအဆတို့သည် ပြဋ္ဌာန်းထားသော ဥပဒေကို ရှင်းလင်း ထင်ရှားစွာ ရည်ရွယ်ပြဋ္ဌာန်းထားသည့်အတိုင်း သဘာဝကျကျ အဓိပ္ပါယ်ကောက် ယူရာမရောက်ချေ။ အမိန့်မှာတရားမကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၉၂ (၁) (ဆ) က အမိန့် ဖြစ်သောတာဝန်နှင့်လုပ်ပိုင်ခွင့်အရ၊ တရားရုံးကအတည်ပြုထားသော စည်းမျဉ်းပါ စည်းကမ်းချက်များနှင့် ဂေါပကအဖွဲ့၏ လုပ်ဆောင်ချက်တို့သည် ကိုက်ညီမညီ၊ တရားရုံးကဆုံးဖြတ်ပေးရခြင်းသာဖြစ်သည်။ ။ ယင်းဆုံးဖြတ်ချက် များမူလစည်း သာမန်အားဖြင့် အယူခံတက်ရောက်နိုင်သည်ဟု တရားမကျင့်ထုံးက ပြဋ္ဌာန်း ထားခြင်းမရှိ၊ အယူခံဝင်ခွင့်ကို ဥပဒေကပြဋ္ဌာန်းပေးမရသည်။ ။ အမိန့်တို့ကို ဆုံးဖြတ်ချက်တိုင်းမှ အယူခံဝင်နိုင်ချေ။ ထို့ကြောင့် ဂေါပက ဖွဲ့စည်းပုံစည်းမျဉ်း ပါ စည်းကမ်းများနှင့် ညီမညီ၊ တရားရုံးက ဆုံးဖြတ်၍ အမိန့်ချမှတ်သည်ကိုမှ သာမန်အယူခံမရှိ။ ခန့်ခွင့်တရားမရုံးက ယင်းသို့ ချမှတ်သောအမိန့်ကို မကျေနပ် လျှင် တရားရုံးချုပ်သို့ ပြင်ဆင်ပေးရန်လျှောက်ထားနိုင်သည်။ တရားရုံးချုပ်၊ မူလဘက်ကယင်းသို့ ချမှတ်သောအမိန့်ကို မကျေနပ်လျှင်၊ ပြည်ထောင်စုတရား စီရင်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၆ အရ၊ အထူးအယူခံဝင်ခွင့်လျှောက်ထားနိုင်သည်။ ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ ဂေါပကဖွဲ့စည်းပုံ စည်းမျဉ်းကို ပြင်ဆင်ပေးနိုင်သော အာဏာသည် တရားရုံးတွင်ရှိသည်ဟု ယခင်တရားရုံးများ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်တွင် မှတ်ချက်ပြုခြင်းသည် ဥပဒေနှင့် မညီပေ။ စည်းမျဉ်းကို ပြင်ဆင်ခြင်းသည် ဂေါပက အဖွဲ့အစည်းဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့က ဆုံးဖြတ်ရန်ကိုဖြစ်သည်။ တရားရုံးကပြင် ဆင်ချက်သည် စည်းမျဉ်းနှင့်ညီမညီ စိစစ်၍ အတည်ပြုခြင်း၊ အတည်မပြုပဲ ညွှန်ပြခြင်းတို့ကိုသာ ပြုလုပ်နိုင်ပေသည်။ အများပြည်သူဆိုင်ရာ ကိစ္စတို့နှင့်ပတ် သက်သော ဂေါပကအဖွဲ့အစည်းတို့ကို အကြောင်းတခုကြောင့် စီမံအုပ်ချုပ်ပေး ရန်လိုလျှင် တော်လှန်ရေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌက အများပြည်သူရုံးဝင် စီမံအုပ်ချုပ်

ခြင်း အက်ဥပဒေ (Administration of Public Funds Act.) အရ အမိန့် ထုတ်ပြန်ကျေညာ၍သာ ဆောင်ရွက် နိုင်ပေလိမ့်မည်။ တရားရုံးက ဂေါပက စည်းမျဉ်းကို ပြင်ဆင်ခြင်း၊ ဂေါပကအဖွဲ့အစည်းကို ဝင်ရောက်စီမံ အုပ်ချုပ်ခြင်း မပြုနိုင်ပေ။ ။ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။အခေါ် အဝေါ် ကွဲပြားခြင်းတို့ကြောင့်၊ ဤပြဿနာသည် ကာလကြာမြင့်လာသည်နှင့်အမျှ ရှုပ်ထွေးလာခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ်တို့ရှေ့ရောက် အယူခံမှုများတွင်ပင်လျှင်၊ ဤရုံးမှလက်မှတ်ချမှတ်ခဲ့ပြီးသော အမိန့်မှ ပဌမအယူခံတက်ရောက်ခဲ့ပြီး၍ အထူးအယူခံဝင်ခွင့်ကို နောက်တဆင့်တောင်းနေသည်များလည်းပါသည်။ မူလဘက်အမိန့်မှ ပဌမအယူခံဝင်လျှောက်ထားဆဲ အမှုများလည်းပါသည်။ ။အခေါ် အဝေါ် တိကျမှုမရှိခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ဂေါပကဖွဲ့စည်းပုံစည်းမျဉ်းကိုပင် “စကင်းဥပဒေ” ဟုခေါ်ဝေါ်နေခြင်းကို ဥပမာ ပြုလိမ့်မည်။ စည်းမျဉ်းသည် ဂေါပကဖွဲ့စည်းပုံကို သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းသောကြောင့် “ဥပဒေ” ဟု အလွယ်တကူခေါ်ကြခြင်း ဖြစ်ဟန်တူသည်။ သို့ရာတွင် နိုင်ငံတော်၏ ဥပဒေပြု အာဏာကိုသုံးစွဲသော အဖွဲ့အစည်းကသာ ဥပဒေကို ပြုလုပ်ပြဋ္ဌာန်းနိုင်သည်။ ဘာသာရေး၊ ကုသိုလ်ရေးဂေါပကအဖွဲ့အစည်းကို တည်ထောင်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့က ဥပဒေကို ပြုလုပ်နိုင်သည်မဟုတ်။ အသင်းအဖွဲ့၏ဖွဲ့စည်းပုံစည်းမျဉ်းကိုသာ အချင်းချင်းညှိနှိုင်း၍ရေးဆွဲလက်ခံကြခြင်းဖြစ်သည်။ ယင်းစည်းမျဉ်းတွင် ဥပဒေ အာနိသင်မရှိ၊ အများနှင့် ပတ်သက်သော ဘာသာရေး၊ ကုသိုလ်ရေး ဂေါပကအဖွဲ့အစည်းတို့ကို အုပ်ချုပ်ကွပ်ကဲရာတွင် နိုင်ငံတော် အစိုးရနှင့် တရားရုံးများက ကူညီထိန်းသိမ်းပေးရန် လို၍သာ၊ တရားမကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၉၂ က နိုင်ငံတော်ရှေ့နေချုပ်၏ တာဝန်နှင့်လုပ်ပိုင်ခွင့်၊ တရားရုံး၏ တာဝန်နှင့်လုပ်ပိုင်ခွင့်တို့ကို ပြဋ္ဌာန်းထားခြင်းဖြစ်သည်။ ယင်းတာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်တို့သည် ပုဒ်မ ၉၂ က သတ်မှတ်ထားသည့်အတိုင်းသာဖြစ်သည်။ ထိုထက်မပိုချေ။ ဂေါပကအဖွဲ့အစည်းတခု၏ စည်းမျဉ်းကို တရားရုံးက အတည်ပြုကာမျှဖြင့်လည်း ယင်းစည်းမျဉ်းသည် ဥပဒေ အာနိသင်ကို ဆောင်သည်မဟုတ်။ ဂေါပကအဖွဲ့အစည်းသည် တရားဥပဒေဖြင့် တည်ထောင်သော အဖွဲ့အစည်း (Statutory body) ဖြစ်၍မသွားချေ။ ပုဒ်မ ၉၂ နှင့် ယင်းပုဒ်မအရ၊ ရေးဆွဲအတည်ပြုထားသော စည်းမျဉ်းပါ စည်းကမ်းချက်များအရ၊ တရားရုံး၏ သွန်ကြားမှုကိုခံယူသော၊ ဂေါပကအဖွဲ့အစည်းမျှသာဖြစ်သည်။

မူတက ဧက၊ ပီ၊ ဒတ်(စ်) ပါ ၅ နှင့် အတင်းရေးမှု၊ ရာထူးခန့် အပ်ရေးကော်မတီ၊ ရှုရိရှုရိဒူဂါဘာရီ ဟိန္ဒူ ဘုရားရှိခိုးကျောင်း ဂေါပကအဖွဲ့၊ ရန်ကုန်မြို့ ... ..

ထုတ်ဖော်ထုံး ပုဒ်မ ၁၄၄—ယင်းပုဒ်မ တခုတည်းကိုစဉ်းစား၍ ဆုံးဖြတ်ချက်ပေးသင့်မပေးသင့်—ဘုရားမျှတမှုအတွက် တရားမကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၁၅၁ အရ၊ ရရှိသော အာဏာကို သုံးစွဲ၍ ဆုံးဖြတ်ချက် ပေးနိုင်မပေးနိုင်။ ။ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ ထုတ်ဖော်ထုံးပုဒ်မ ၁၄၄ ရှိ တရားရုံးသို့ လာရောက်လျှောက်ထားရာ၌၊ တရားရုံးသည် လက်ရှိဒီကရီကိုမူတည်၍ တရားမကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၁၄၄ တခုတည်းကိုသာ စဉ်းစားဝေဖန်၍ ဆုံးဖြတ်ချက်ပေးသင့်ပေ။ တရားမျှတမှုရှိမည်ဆိုလျှင် တရားရုံးက၊ တရားမကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၁၅၁ အရ၊ ရရှိသောအာဏာကို သုံးစွဲလျက် ဆုံးဖြတ်ချက်ပေးနိုင်သည်။ ယခုအမှုတွင် ပေးအပ်ရန်ရှိသော ငွေကိုနောက်ဆုံး ဒီကရီအရ

တရားမျှတစွာ ပြန်လည်ပေးအပ်သင့်သည်ဟု ယူဆလျှင်၊ ပုဒ်မ ၁၄၄ တခုတည်းကိုသာ ဝေဖန်ရမည်မဟုတ်ပေ။ ဤပုဒ်မတင် ပြဋ္ဌာန်းထားချက်များမှာ ပြည့်ပြည့်စုံစုံဖြစ်သည်ဟုလည်းမယူဆနိုင်ပေ။ ထို့ပြင်၊ ဤပုဒ်မကို တရားမျှတစွာ သုံးစွဲရန် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် အဓိပ္ပါယ်ကောက်ယူရမည်အပြင်၊ ပုဒ်မ ၁၅၁ ၏အကူအညီ အထောက်အပံ့များကိုလည်း ခံယူရမည်သာဖြစ်သည်။ ပုဒ်မ ၁၄၄ ကို မရည်ညွှန်းဘဲ၊ ပုဒ်မ ၁၅၁ အရ၊ စီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာကိုရုံးကသုံးစွဲလျက်၊ တရားမျှတစွာ ရုံးတွင်ပေးအပ်ထားရှိသော ငွေကိုပြန်လည်ထုတ်ယူခွင့် ပေးနိုင်သည်ကို အထူးရေးသားရန်မလိုပေ။ ဒီကရီကို တမူတည်းမှာ ပြောင်းလဲပြန်လွန်ခြင်း ပြုလုပ်ရန် မလိုပေ။ ဒီကရီနှင့်ဆက်စပ်လျက် အယူခံမှု၊ ပြင်ဆင်မှု၊ သို့မဟုတ် အခြားအမှုတခုခုတွင်လည်း ပြောင်းလဲပြန်လွန် ပြုလုပ်နိုင်ပေသည်။ *M .S. Naikwara v, Ma Aye Byu and eight, I.L.R. 1, Ran., 770.* ရည်ညွှန်းသည်။

ဒေါ်ဂုဏ် နှင့် ဦးထန်မှတ် ၁၀၁

တရားမျှတမှုအတွက် တရားမကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၁၅၁ အရ၊ ရရှိသော အာဏာကိုသုံးစွဲ၍ ဆုံးဖြတ်ချက် ပေးနိုင်မပေးနိုင် ၁၀၁

တရားရုံးချုပ် ရွှေနေကြီးများ၏ ကျင့်ဝတ်သိက္ခာပုဒ် — သက်သေအစစ်နေရာတွင် သက်သေအတအယောင်ကို ထည့်သွင်းစစ်ဆေးခြင်းသည် ရွှေနေကြီးတို့၏ ကျင့်ဝတ်သိက္ခာကို ဝေါက်ဖျက်ရာရောက် မရောက်—ရွှေနေကြီးများ စောင့်ထိန်းအပ်သည့်ကျင့်ဝတ်သိက္ခာများ—အချို့သော ရွှေနေကြီးများ၏ အကျင့်သိက္ခာဝေါက်ဖျက်မှုနှင့် အကတိ တပါးပါးသို့ တိမ်းပါးသော တရားသူကြီးတို့ကြောင့် တရားစီရင်ရေးကိုပြည်သူတို့က ယုံကြည်သင့်သလောက် ယုံကြည်အားကိုးခြင်း မရှိသေးခြင်း။ ။ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ကျင့်ဝတ်သိက္ခာဟူသည် ကိုယ်ကျင့်တရားပင်ဖြစ်၍ တာဝန်သိသိ၊ စေတနာရှိရှိဆောင်ရွက်သူတို့အဖို့ အထူးပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်ရန်မလို။ သဘာဝအားဖြင့် အမှန်အမှားခွဲခြား သိမြင်ရာမှ အမှန်အတိုင်း စောင့်ထိန်းကျင့်သုံးသော အလေ့အကျင့်ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ ရွှေနေကြီးအများသည် ပြည်သူအကျိုးပြု တရားစီရင်ရေးတွင် စေတနာဖြင့် ပါဝင်လုပ်ကိုင်နေကြသော်လည်း၊ အမှန်တရားကို ထိမ်ဝှက်ခြင်း၊ လာဘ်ပေးလာဘ်ယူပြုခြင်း၊ နာမည်ကိုအလွဲသုံးစားပြုခြင်း၊ မတရားစွပ်စွဲတိုင်းတန်းခြင်း၊ အမှုပွားများအောင် မဟုတ်မမှန်နှိုးဆော်လှုံ့ဆွဲခြင်းပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့လည်း ရှိတန်သရွေ့ ရှိသေးဟန်တူသည်။ ယင်းသို့သော ပုဂ္ဂိုလ်အချို့နှင့် အကတိ တပါးပါးသို့ တိမ်းပါးသော တရားသူကြီးအချို့တို့ကြောင့် တရားစီရင်ရေးသည် ပြည်သူအကျိုးကိုဖြစ်ထွန်းစေသင့်သလောက်မဖြစ်ထွန်း၊ တရားစီရင်ရေးကို ပြည်သူတို့ယုံကြည်အားကိုးကြသင့်သလောက်ယုံကြည်အားကိုးခြင်းမရှိသေး။ ဦးခွန်အေးကဏ္ဍ၊ ၁၉၆၈ ခုနှစ်၊ တရားမအထွေထွေလျှောက်ထားမှုအမှတ် ၃ တရားရုံးချုပ်။ ရန်ကုန် စီရင်ထုံးအတွဲ ၁၃၊ ၅၀၆။ ၁၉၅၃၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး၊ တရားလွှတ်တော်၊ ၁၂၉။ ၁၉၁၉ ခုနှစ်၊ ရန်ကုန်စီရင်ထုံးများ၊ ၂၁၃။ ရန်ကုန်စီရင်ထုံးအတွဲ ၁၃၊ ၅၁၀။ ၁၉၂၉ ခုနှစ်၊ ရန်ကုန်စီရင်ထုံးများ၊ ၅၁၄။ (၁၈၉၇-၁၉၀၁) အတွဲ ၂၊ အထက်မြန်မာပြည်စီရင်ထုံးများ၊ ၃၆၈၊ ရန်ကုန်စီရင်ထုံးအတွဲ ၈၊ ၄၄၆။ အောက်မြန်မာပြည်စီရင်ထုံးအတွဲ ၈၊ ၂၉၄။ ၁၉၆၅ ခုနှစ်၊ တရားမ အထွေထွေလျှောက်ထားမှုအမှတ် ၄။

စာမျက်နှာ

၁၉၅၆ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး၊ တရားလွှတ်တော်၊ ၄၀။ ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ မြန်မာ
နိုင်ငံစီရင်ထုံး၊ တရားလွှတ်တော် ၄၃၁။ ရန်ကုန်စီရင်ထုံး၊ အတွဲ ၁၂၊ ၁၀၀။ ၁၉၆၂၊
မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး၊ ၄၇၇ တို့ကိုရည်ညွှန်းသည်။

တရားရုံးချုပ် ရွှေနေကြီးတဦးကိစ္စ	....	....	....	၁၀
တရားရုံးများသည် ဥပဒေက အထင်အရှားပြဋ္ဌာန်းထားသည်ကို ကျော်လွန်၍မရချေ။ ကျော်လွန်လျှင် ဥပဒေပြုအာဏာကို လွန်ရာရောက်ခြင်း	....	....	....	၁၃၄
တရားသူကြီးရွှေတွင်ပေးသော စွပ်စွဲချက်နှင့် သာမန် အရပ်သား တဦး၏ ရွှေတွင်ပေး သော စွပ်စွဲချက်တို့၏ ကွဲပြားခြားနားမှု	....	....	....	၇၀
နို့တစ်စာပေးခြင်းသည် တရားခံဆိုပိုင်ခွင့်နှင့် သက်ဆိုင်ခြင်းရှိ မရှိ	....	....	....	၁၄၄

နိုင်ငံခြားသား တဦးကို မြန်မာနိုင်ငံသား မိဘများက ကိတ္တိမသားသမီးအဖြစ် မွေးစား
ကာယနှင့် နိုင်ငံခြားသားသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသားအဖြစ်ကို အလိုအလျောက်ရ
မရ—ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံသားဖြစ်မှု အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၅ က၊ နိုင်ငံသား
ဖြစ်ခြင်း၏အရည်အချင်းများသတ်မှတ်ထားချက်—နိုင်ငံသားဖြစ်မှုပြုမှုတို့သည်၊
နိုင်ငံတော် အချုပ်အခြာကိစ္စဖြစ်ခြင်း—အမွေစား အမွေခံ မွေးစားခြင်းဖြင့်
နိုင်ငံသားဘဝကို အပ်နှင်းနိုင်မည်ဆိုလျှင် အစိုးရ၏ အာဏာကို တစိတ်တဒေသ
အားဖြင့် နှုတ်ယူရာကျမည်ဖြစ်ခြင်း။ ။ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။မြန်မာ ဓလေ့ထုံး
တမ်းဥပဒေသည် နိုင်ငံသားဖြစ်မှုကို ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်ခြင်းမပြု။ နိုင်ငံသားဘဝ
သည် မိဘကွယ်လွန်သောအခါမှသာ ကျန်ရစ်သောသားသမီးများက ခံစားခွင့်
ရှိသော အမွေအနှစ်မျိုးမဟုတ်ချေ။ မိဘကဆန္ဒအရ ပေးကမ်းချီးမြှင့်နိုင်သော
ဆုလာဘ်ထည့်မဟုတ်။ ဥပဒေက ပေးထားသော နိုင်ငံသားဘဝကို သားသမီး
ထံမှ မိဘတို့က၊ ၎င်းတို့၏ဆန္ဒအရ ရုပ်သိမ်းနိုင်သည်လည်းမဟုတ်။ နိုင်ငံသား
ဖြစ်မှု ပြုမှုကို အက်ဥပဒေက ပြဋ္ဌာန်း၏။ အက်ဥပဒေသည် ဓလေ့ထုံးတမ်း
ဥပဒေကိုထိမ်း၏။ အက်ဥပဒေကို ဓလေ့ထုံးတမ်းဥပဒေက မလွှမ်းမိုးနိုင်။ အက်ဥပဒေ
ထုတ်လိုနေသည်ကိုဓလေ့ထုံးတမ်းဥပဒေကမပြည့်နိုင်။ ။ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။
ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံသားဖြစ်မှု အက်ဥပဒေတွင် နိုင်ငံသား မိဘများက
ကိတ္တိမအမွေစားအမွေခံ မွေးစားသောသား သမီးသည် အလိုအလျောက် နိုင်ငံ
သားဖြစ်သည်ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားခြင်းမရှိပေ။ ဥပဒေက ပြဋ္ဌာန်းခြင်း မပြုသည်ကို
မြန်မာဓလေ့ထုံးတမ်းဥပဒေဖြင့်ဖြည့်၍ မရချေ။ အမွေစားအမွေခံစားခြင်းသည်
အိမ်ထောင်စုအရေးကိစ္စဖြစ်၏။ မွေးစားသူမိဘများ၊ မွေးစားခွင့်ပြုသူမိဘများ၊
မွေးစားခြင်းခံရသူတို့၏ အချင်းချင်းသဘောတူ ဆောင်ရွက်ကြသည့် ကိစ္စဖြစ်၏။
နိုင်ငံသားဖြစ်မှု ပြုမှုတို့သည်ကား နိုင်ငံတော်၏ အချုပ်အခြာအာဏာကိစ္စဖြစ်၏။
မည်သည့် အရည်အချင်းဖြင့် ပြည့်စုံသူတို့သည် နိုင်ငံသားဖြစ်သည်။ မည်သည့်
အရည်အချင်းဖြင့် ပြည့်စုံသော မည်သူတို့ကို နိုင်ငံသားပြုခွင့်ပေးမည်ဆိုသည်တို့ကို
ဥပဒေက သတ်မှတ်ထား၏။ နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ ဥပဒေပိုင် အခြေခံ
မူများက ပြဋ္ဌာန်းထား၏။ နိုင်ငံသားပြုမှု လျှောက်လွှာကို ဆုံးဖြတ်ရာ၌လည်း
နိုင်ငံတော် အစိုးရသည် အာဏာပိုင်ဖြစ်၏။ အရည်အချင်းပြည့်စုံသူကို နိုင်ငံသား

ပြုစေနိုင်၏။ အရည်အချင်း ပြည့်စုံစေကာမူ အကြောင်းမပြုပဲ ယယ်နိုင်၏။ အမေ့စားအမေ့ခံ မွေးစားခြင်းဖြင့်၊ နိုင်ငံသားဘဝကို အပ်နှင်းနိုင်မည်ဆိုလျှင် အစိုးရကသာ နိုင်ငံခြားသားတဦးအား ယင်းဘဝကို အပ်နှင်းနိုင်သည့် အာဏာကို တစ်ပိတဒေသအားဖြင့် နုတ်ယူရာကျရောက်ပေလိမ့်မည်။ ဥပဒေက ယင်းသို့ နုတ်ယူခွင့်မပြု။ ။ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။သားရင်း သမီးရင်းသည်၊ အမေ့စားအမေ့ခံဖြစ်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ကိစ္စိမသားသမီးသည် အမေ့စားအမေ့ခံ ဖြစ်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဇနီးသယ်သည် အမေ့စားအမေ့ခံဖြစ်၏။ ဇနီးနှင့် ခင်ပွန်းတို့သည် ကံချင်းစပ်၍ မျိုးခြေကျပေါင်းဖက် ကြရသည်။ သားသမီးများက သော်မှ၊ အရွယ်ရောက်လျှင် ကိုယ်ခရီးကိုယ်သွား၍၊ အိမ်ထောင်ခွဲ တတ်ကြသေး သည်။ သို့ပါလျက် နိုင်ငံသားနှင့် အိမ်ထောင်ပြုသော နိုင်ငံခြားသူသည် အလို အလျောက်နိုင်ငံသားဘဝကိုခံရချေ။ ပုဒ်မ ၁၁ နှင့်အညီ လျှောက်ထား၍ အစိုးရ ၏ စိစစ်ဆုံးဖြတ်ခြင်းကိုခံယူရသည်။ ။ထို့ကြောင့် ကိစ္စိမမွေးဝားသားသမီးဖြစ် သော နိုင်ငံခြားသားသည် ယင်းသို့မွေးစားခြင်းခံရကာမျှနှင့် နိုင်ငံသားဘဝကို မရချေ။ နိုင်ငံသားပြုမှုကို ခွင့်ပြုရန်အစိုးရထံ လျှောက်ထားရဦးမည်။ အစိုးရ သည် လျှောက်လွှာကို စိစစ်သောအခါ၌၊ အမှန်တကယ်၊ မြန်မာနိုင်ငံသား အိမ်ထောင်စုတွင် ပါဝင်နေသော သားသမီးဖြစ်ကြောင်း ပေါ်လွင်နေလျှင် သက်သာစာစဉ်းစား၍ မကြန့်ကြာစေပဲ ဆုံးဖြတ်ပေးလိမ့်မည်ဟု ယူဆရသည်။ မကြိုင် နှင့် မအုန်းကြည်၊ ၁၉၆၃ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံးများ၊ တရားရုံးချုပ် ၁၈၄ နှင့် မကြင်မွေး နှင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ၊ ၁၉၆၉ ခု၊ မြန်မာနိုင်ငံ တရားစီရင်ထုံးများ၊ တရားရုံးချုပ်၊ စာ ၉၉ တို့ကို ကိုးကားသည်။ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ နှင့် ဆူတား၊ ၁၉၆၂ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံးများ၊ စာ ၃၁၅ ကဲ့လဲ့ပယ်ဖျက်သည်။

မဝေါင်းရွှေလင်း (ခ) မအလင်း နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ ... ၂၂၂

နိုင်ငံခြားသားများ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄ (၃) အရ ခရိုင်ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက အာမခံ ငြင်းပယ်လျှင် တရားရုံးချုပ်သို့ ပြင်ဆင်မှုဖြင့် လာနိုင်ခြင်းရှိ မရှိ ... ၁၇၂

နိုင်ငံခြားသား မှတ်ပုံတင် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ(၅) (၁) အရ စစ်ဆေးစီရင်ခြင်း— ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံသား တဦးသည် နိုင်ငံခြားသား မှတ်ပုံတင်လက်မှတ် ကိုခံဆောင်ခြင်းဖြင့် နိုင်ငံခြားသားဖြစ် မဖြစ်—နိုင်ငံခြားသား မှတ်ပုံတင် အက်ဥပဒေကို ကျူးလွန်ရာရောက် မရောက်—၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ ပြည်ထောင်စုမြန်မာ နိုင်ငံသားဖြစ်မှုအက်ဥပဒေကို ပြင်ဆင်သော ၁၉၅၄ ခုနှစ်၊ (ပြင်ဆင်ချက်)ဥပဒေ က အားပြည့်တင်းထားသည့်ပုဒ်မ ၁၄ (က) ၏ရည်ရွယ်ချက်—နိုင်ငံသား အဖြစ်ကို ပြုတ်တောင်းစု မြန်မာနိုင်ငံမှရင်း၊ အခြားနိုင်ငံမှရင်း တချိန်တည်း ခံယူခြင်းဖြင့် သော့နှစ်ပက်ခြင်း၊ သော့နှစ်သွယ်ခံယူထားခြင်း ပြုသည်ကို ပယ်ရှားထားခြင်းရှိခြင်း—အယူခံတရားခံသည် ပုဒ်မ ၁၄(က) ကပြဋ္ဌာန်း သည့်အသိမ်း ခွန်ထုတ်ခြင်း၊ ဝန်ကြီးထံအစီရင်ခံခြင်း စသည်တို့ကိုသတ်မှတ် ထားစေသကဲ့သို့အတိုင်း ပြု မပြုဟူသော ပြဿနာ—ပုဒ်မ ၁၄(က) ၏ အကျိုး သက်ရောက်မှုကို အကြောင်းအချက်အပြည့်အစုံပေါ်ထုတ်ကာ စဉ်းစားဆုံးဖြတ် ရန်လိုအပ်သေးခြင်း။ ။ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံသား တဦးဦး

သည်။ နိုင်ငံခြားသားအဖြစ်ကို မိမိဆန္ဒဖြင့် ထောင်းခံရယူသော လုံ့လကိုစိုက်ထုတ်၍ ရနိုင်ပေသည်။ ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံသား တဦးဦးသည် မိမိအရွယ်မရောက်သေးမှီ ဝိသိဒ္ဓိသိဘကိုမိမိဖြစ်စေ၊ မိမိမေ့ပျားရာနေရာကြောင့်ဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံခြားသားဘဝကို ရနေသည်လည်းရှိတတ်သည်။ နိုင်ငံခြား အစိုးရက ပြဋ္ဌာန်းသော ဥပဒေတရားရပ်ကြောင့်၊ မိမိက မတောင်းမခံဘဲလည်း ရနိုင်ပေသည်။ ယင်းသို့ တနည်းနည်းဖြင့်နိုင်ငံခြားသား အဖြစ်ကိုပါ ရရှိနေသောပြည်ထောင်စုနိုင်ငံသား တဦးဦးသည် ပုဒ်မ ၁၄ (က) (၁) အရ၊ ၁၉၅၅ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၁ ရက်နေ့မတိုင်မီ ဖြစ်စေ၊ အရွယ်ရောက်ပြီးတနစ်အတွင်းဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံခြားအစိုးရက သက်ဆိုင်ရာ တရားဥပဒေကိုပြဋ္ဌာန်းသည့်နေ့မှ တနစ်အတွင်းဖြစ်စေ၊ ယင်းသတ်မှတ်ပေးထားသောကာလသုံးရပ်အနက် မိမိအတွက် အချိန်အများဆုံးရသည့် ကာလအတွင်း နိုင်ငံခြားသားအဖြစ်ကိုသက်ဆိုင်ရာ နိုင်ငံခြား၏ တရားဥပဒေနှင့်အညီ စွန့်လွှတ်ပြီးကြောင်းကို နိုင်ငံတော်အစိုးရက သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးထံ အစီရင်ခံရမည်။ လုံလောက်သော အကြောင်းကြောင့် အချိန်မှီအစီရင်ခံစာ မဟင်သင်းနိုင်ဟုဝန်ကြီးကထင်မြင်လျှင် ဝန်ကြီးက သင့်လျော်သော အချိန်တိုး၍ပေးနိုင်သည်။ အစီရင်ခံရန် ပျက်ကွက်လျှင်၊ သတ်မှတ်သောကာလကုန်ဆုံးသည့်အခါ၌ ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံသားအဖြစ်မှရပ်စဲသည်။ မိဟာမက်ရာဟုအာမင် နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ၊ ၁၉၅၇ ခု၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး၊ တရားလွှတ်တော်ချုပ်၊ စာ ၂၅ ရည်ညွှန်းသည်။ ။ ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ နိုင်ငံသားအဖြစ်ကိုပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံမှရှင်း၊ အခြားနိုင်ငံမှရှင်းတချိန်တည်းခံယူခြင်းဖြင့်၊ လေ့နဲ့နှစ်ဖက်နှင်းခြင်း၊ သစ္စာနှစ်သွယ်ခံယူထားခြင်းပြုသည်ကို ဖယ်ရှားတားမြစ်ရန် ရည်စူးသော ၁၉၅၄ ခုနှစ်၊ ပြင်ဆင်ချက်ဥပဒေသည်၊ ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံသားတဦးက နိုင်ငံခြား အစိုးရအား သစ္စာခံခြင်းကို အဓိကထား၏။ နိုင်ငံခြားအစိုးရက နိုင်ငံကူးလက်မှတ်ထုတ်ပေးခြင်း၊ ယင်းနိုင်ငံ၏သံမှူးများ၌ ယင်းနိုင်ငံသားအဖြစ် မှတ်ပုံတင်စေခြင်းတို့သည်၊ ထိုသစ္စာခံမှုကိုထင်ရှားစေခြင်းဖြစ်၏။ *Joyce v. Director of Public Prosecutions*, 1946 A.C. 347 at 369 ရည်ညွှန်းသည်။ ချန်ယူတနှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ၊ ၁၉၆၄၊ မြန်မာနိုင်ငံ စီရင်ထုံးများ၊ စာ ၆၆၁၊ ထိန်ယူတန် နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ၊ ၁၉၅၃၊ မြန်မာနိုင်ငံ စီရင်ထုံးများ၊ တရားလွှတ်တော်ချုပ်၊ စာ ၄၇ ခွဲခြားရှင်းလင်းပြသည်။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ နှင့် လားဆင်း (ခ) လှစိန် --- ---

ပြည်ထောင်စု တရားစီရင်ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၆ အရ အခွင့်ထူးအယူခံဝင်ခြင်း—
မရွေ့မပြောင်းနိုင်သည့်ပစ္စည်းကို ဝိသိဒ္ဓိမြေအဖြစ် ရောင်းချရာ၌ရောင်းသူသည် ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ကို တာဝန်ယူရခြင်း။ ။ ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ ပစ္စည်းလွှဲပြောင်းခြင်း အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၅၅ (၂) အရ မရွေ့မပြောင်းနိုင်သည့် ပစ္စည်းကို ရောင်းချသူသည် ထိုပစ္စည်းအား ပိုင်ဆိုင်သည်ဟု တာဝန်ယူရသည်ဖြစ်သည်။ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ရှိမှသာရောင်းချနိုင်မည်ဖြစ်ပြီး ပစ္စည်း၏တန်ဖိုးငွေကို ပုဒ်မ ၅၅ (၄) (ခ) အရ တောင်းဆိုပိုင်ခွင့်ရှိမည်ဖြစ်သည်။ ဆာဒူး နှင့် စီကြီး၊ ၁၉၀၇-၀၉၊ အတွဲ ၂၊ အထက်မြန်မာပြည်စီရင်ထုံး၊ ၁ (သက်သေခံ) ရည်ညွှန်းသည်။ ။ ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ ရောင်းသူနှင့် ဝယ်ယူသူတို့သည် အရောင်းအဝယ်ပစ္စည်းတို့ပြုလုပ်စဉ်က ရောင်းသူပိုင်သည်ဟု ရောင်းသူရော ဝယ်ယူပါ မှားယွင်းယုံကြည်ခဲ့သည်

ကိစ္စတရပ်ဖြစ်၍ ထိုပဋိညာဉ်သည် ပဋိညာဉ်အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၀ အရ မူလကပင် ပျက်ပြယ်နေသည့် ပဋိညာဉ်ဖြစ်သည်ဟု ယူဆရမည်ဖြစ်သည်။ ပျက်ပြယ်နေသည့် ပဋိညာဉ်အရ ပေးဆောင်ရန် ကတိပြုထားသည့် အဘိုးစားနားငွေကို ရောင်းသူ အနေဖြင့်တောင်းဆိုခြင်းပြုနိုင်မည်မဟုတ်ပေ။

ဒေါ်အုန်းစိန် ပါ ၄ နှင့် ဦးသတင် ၄၃

ပြည်ထောင်စုတရားစီရင်ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၆ အရ၊ အခွင့်ထူး အယူခံဝင်ရန်လျှောက် ထားခြင်း—အိမ်ကိုယ်ယူစုကုန်သိမ်း၍ ထွက်ခွာသွားရန် တရားစွဲဆိုခြင်း— မြေကုန်အခွန်တံဆိပ်ခေါင်း ၂ ကျပ်တန်ဖြင့်စာချုပ်ဝယ်ယူပြီးပစ္စည်းလွှဲပြောင်းရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၅၄ အရ မှတ်ပုံမတင်သဖြင့် ၎င်းစာချုပ်မှာ သက်သေခံအဖြစ် လက်ခံနိုင် မခံနိုင်—စာချုပ်မှာ မှတ်ပုံမတင်သော်လည်း ပစ္စည်းလွှဲပြောင်းရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၅၃ (အေ) အရ လက်ရှိဖြစ်ကြောင်းကို ပြသရန်လက်ခံထိုက် မထိုက်—ချေလွှာတွင်မချေပုခဲသောအချက်ကို အယူခံရုံးက စဉ်းစားစေဖန်ခြင်း ပြုနိုင် မပြုနိုင်။ ။ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။အယူခံတရားလို၏ ချေလွှာတွင် စာချုပ်မှာ မှတ်ပုံမတင်ခဲ့သော်လည်း ပစ္စည်းလွှဲပြောင်းရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅၃ (အေ)ကို အကိုးအကားပြု၍ ခုခံနိုင်ကြောင်းပေါ်ပြခြင်းမရှိသည်မှာမှန်၏။ ဤအချက်မှာ ဥပဒေအချက်သာဖြစ်သည့်အလျောက်ပုဒ်မ ၅၃ (အေ)အရ ပစ္စည်းကို ငွေ ၂၅၀ နှင့်စာဖြင့်ရေး၍ လက်မှတ်ရေးထိုးပြီး ဝယ်ယူခဲ့သည်သာမက၊ ပစ္စည်းကိုလက်ရှိ ရရှိ၍ အုတ်များစုပုံပြီး ဝါးအိမ်တလုံးဆောက်လုပ်ထား၍ လူငါးများကိုစောင် ရောက်ထားစေသည်မှာ အမှန်ချေလွှာဖြေလွှာနှင့် တခြားအကြောင်းများတွင် ပေါ်လွင်နေသည်ကို မငြင်းပေ။ ။အယူခံတရားခံက လက်ရှိဖြစ်၍သာလျှောက် ထားသကဲ့သို့ထွက်ခွာသွားရန် လျှောက်ခြင်းဖြစ်သည်မှာ ထင်ရှားသည်။ အမှုတွင် ပေါ်ပေါက်နေသော အကြောင်းအရာများကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် ပစ္စည်းလွှဲ ပြောင်းရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၅၃ (အေ) နှင့်အကျုံးဝင်နေသည်ကို ကျွန်ုပ်တို့ တွေ့ရှိသည်။ ဤစာချုပ်ကို ဤပုဒ်မအရသော်၎င်း၊ မှတ်ပုံတင်အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၄၉ ခြင်းချက်အရသော်၎င်း၊ လက်ခံနိုင်သည်ကို မူလရုံးက မမြင်ခဲ့သော်လည်း၊ ပထမအယူခံရုံးကအယူခံလွှာတွင် လက်ခံသင့်သည်ဟု လျှောက်ထားသော်လည်း တစုံတခုမျှကျိပုဒ်မများ အကြောင်းနှင့်ပတ်သက်၍ ဖော်ထုတ်ရေးသားခြင်း မရှိ သည်မှာ မစုံလင်တုဆိုရပေမည်။ *Connecticut Fire Insurance Co. v. Kavanagh. 1892 C.A. 473 at 480. Haji Abdul Shakoor Khan v. The Burma Publishers Ltd., 1956 B.L.R. p. 1 (S.C.). Ma Ain Yu v. Dr. Miss A. G. D. Netto and others, 1952 B.L.R. p. 65 (S.C.)* ရည်ညွှန်းသည်။

ဒေါ်ပုစိန် နှင့် မကျင်မွှေး ပါ ၃ ..... ၃၀

ပြည်ထောင်စု တရားစီရင်ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၆—အပြီးသတ်အမိန့်နှင့် ပတ်သက်၍ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်—အယူခံခွင့်ကို ဖွင့်တန်သလောက် ဖွင့်ပေးသင့်ခြင်း— တဖက်တွင်လည်း အယူခံခွင့်ရုံးများလွှန်းလျှင် ကိစ္စတို့သည်ပြီးပြတ်ခြင်းမရှိပဲ အမှုသည်များ ရုံးတွင်သာ ငွေကုန်လှပမ်း၍ သံသရာထည်တတ်ခြင်း— လက်ရှိ

အခြေအနေ၌ တရားဥပဒေထိန်းသိမ်းရေးမှ အန္တရာယ်တရပ်—ထင်သမျှကောက်
ချက်ကိုအကုန်အစုံစစ်ဆေးပြီးမှအမှုကို ဆုံးဖြတ်ရမည်မဟုတ်ခြင်း—လိုအပ်သော
ကောက်ချက်တို့ကို ထုတ်၍ အမှုကိုစစ်ဆေးစီရင်ရန် ရုံး၌ တာဝန်ရှိခြင်း။ ။
ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ အယူခံခွင့်ကို ဖွင့်တန်သလောက် ဖွင့်ပေးကောင်း၏။ မမှား
သောရွေးနေမရှိသကဲ့သို့ မမှားသောတရားသူကြီးလည်း မရှိသောကြောင့် အယူခံ
ခွင့်မရှိလျှင်၊ အမှားအယွင်းကို ပြင်ပေးရန် လမ်းမရှိ။ မခကျနပ်သူ၊ နှစ်နာသူတို့
အတွက် တက်ရောက်ရန်လမ်းမရှိ။ တဖက်တွင်လည်း အယူခံဝင်ခွင့်များလွန်း
လျှင်လည်း ကိစ္စတိုသည်ပြီးပြတ်ခြင်းသို့ မရောက်ပဲ၊ အယူခံဝင်များသည် ရုံးများ
တင်သာ ငွေကုန်လှမ်း၍ သသရာလည်တတ်သည်။ ရှေးယခင်အခါများက
ဟိုက်ကတ်တင်အယူခံလမ်းဆုံးလျှင်၊ ပင်လယ်ရပ်ခြား လန်ဒန်မြို့ရှိ ပရိမီကောင်စီ
သို့ပိုင်မခံချင်သူတို့အယူခံတက်ရောက်ကြသည်။ အမေပုံကုန်မှ တရားပြတ်သည်
များလည်း ရှိတတ်သည်။ ။ ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ အမြင်ဆုံး အယူခံရုံးတို့
သည် လိုအပ်သလို စီရင်ထုံးကို ကာလဒေသ အခြေအနေကိုလိုက်၍ ပြုပြင်ပေး
ကာ ပြောင်းလဲသောခေတ်နှင့်တရားဥပဒေကို မျှတညီညွတ်စေရသည်။ ကောင်း
မြတ်သော ရှေးထုံးတို့ကိုလည်း မပယ်ကောင်း၊ ရှေးထုံးကိုသာရင်ဝယ်ပိုက်ကာ
ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်းမပြုလျှင်ကား တရားဥပဒေသည် ရှေးခေတ်၌ပင် ဝပ်လျှိုး၍
နေရစ်မည်ဖြစ်သည်။ ။ မျက်မှောက် ခေတ်ပြောင်းချိန်တွင် တရားဥပဒေထိန်း
သိမ်းရေး၌ အန္တရာယ်တရပ်ရှိသည်ကို တွေ့နေရသည်။ အချို့သော ရွေးနေကြီး
များသည်၎င်း၊ တရားသူကြီးများသည်၎င်း၊ စီရင်ထုံး၊ ကျင့်ထုံးတို့ကို မလေးစား
မှု၍၊ “စာအုပ်ဟောင်းကြီးများဖြစ်သည်” ဟု ပျက်ရယ်ပြု၍၊ “သဘော
တရား” စကားများများပြော၍၊ ထင်ရာမြင်ရာပြောဆို ဆုံးဖြတ်တတ်ကြသည်။
ထဟက်စွန်းတွင်မူ၊ ရှေးစီရင်ထုံးများနှင့်သာ ရင်းနှီးပြီးလျှင်၊ ခေတ်၏ အထွေး
အခေါ်ဦးတည်ပြောင်းလဲမှုတို့ကို မလေ့လာ၊ စိတ်မဝင်စား၊ ခေတ်ဟောင်းဆွင်
သာ ပျော်မေ့ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်များလည်း ရှိတန်သရွေ့ရှိသေးသည်။ ။ ထပ်မံ
ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ တရားမမှုတွင် တဖက်တချက်အဆိုအချေတို့မှ ရုံးကကောက်
ချက်အသီးသီးထုတ်၍ စစ်ဆေးရသည်။ ယင်းကောက်ချက်တို့တွင် တရားစွဲဆို
ပိုင်ခွင့်ရှိ မရှိ၊ ဥပမာ၊ ကာလစည်းကမ်းသတ် လွန်နေ မနေ စသောဥပဒေပြဿနာ
ပါလာတတ်သည်။ ယင်းကဲ့သို့သော ပြဿနာကို ပြည့်စုံစွာစစ်ဆေး၍၊ ဦးစွာ
ဆုံးဖြတ်လိုက်လျှင် အခြားကောက်ချက်များကို စစ်ဆေးရန်မလိုပဲ၊ အမှုပြီးပြတ်
သွားနိုင်သည်။ အဓိကကျသော၊ အခြေခံဖြစ်သော တမူလုံး၏ အနိုင်အရှုံးကို
ဆုံးဖြတ်နိုင်သော ပဏာမကောက်ချက်ပေါ်တွင် ရုံးက အဆုံးအဖြတ် ပေးလျှင်
ယင်းဆုံးဖြတ်ချက်မှ အယူခံဝင်ကာ၊ အယူခံဆုံးဖြတ်ချက်ကို မကျေနပ်သူက
နောက်တဆင့်ထက်၍ အခွင့်ထူး အယူခံဝင်ခွင့်ကိုပင် လျှောက်ထားနိုင်ခွင့်ရှိအပ်
သည်။ သို့မှသာလျှင် အမှုကို အမြစ်ရင်းမှ ဖြိုခွင့်စေသော၊ အမှုကို ပြီးပြတ်စေ
နိုင်သော အမိန့်၏အမှန်အမှားကို ဆောလျင်စွာ၊ စရိတ်ကျဉ်းကျဉ်းဖြင့်၊ အမြင့်
ဆုံးအယူခံအဆင့်အထိ တက်ရောက်၍ အဆုံးအဖြတ်ယူနိုင်မည် ဖြစ်ပေသည်။ ။
ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ ထို့ကြောင့် “အပြီးသတ်အမိန့်” ကို အဓိပ္ပာယ်ကောက်
ယူရာတွင်၊ အမိန့်၏အကျိုးသက်ရောက်မှုကို အဓိကထားရမည်။ အမိန့်သည်
မူလအမှုကို အပြီးအပြတ်ဆုံးဖြတ်ပေးခဲ့သော စီရင်ဆုံးဖြတ်ချက်၏ အမှန်အမှားကို
အပြီးသတ်ဆုံးဖြတ်ခြင်းဖြစ်လျှင်၊ ၎င်းအမိန့်မှ အခွင့်ထူး အယူခံခွင့်ကို လျှောက်

ထားနိုင်သည်။ တစ်ခါတစ်ရံတွင် မူလရုံးကအကြောင်းချင်းရာနှင့် တွဲယှဉ်နေသော ဥပဒေပြဿနာကို အကြောင်းချင်းရာ မစုံစမ်းတော့ပါ။ ဥပဒေကြောင်းသက်သက် ဆုံးဖြတ်၍ အမှုကိုပယ်သည်။ ဆက်သည်ဆိုအံ။ ထိုအချင်းရာကို တွေ့သောအယူ ခံရုံးက၊ မူလရုံးအား အကြောင်းချင်းရာကိုပါ စစ်ဆေးပြီးမှ ဆုံးဖြတ်ရန် အမှုကို ပြန်ပို့ခြင်း၊ သို့မဟုတ် မူလရုံးအား အကြောင်းချင်းရာကို စစ်ဆေးပြီး အမှုကို ပြန်တင်ရန် အမိန့်ချမှတ်ခြင်းတို့သည် အပြီးသတ် အမိန့်မဟုတ်။ နှစ်ဖက်အမှု သယ်တို့တင်သမျှ ကောက်ချက်အဝဝကို အကုန်အစုံစစ်ဆေးပြီးမှ အမှုကိုရုံးက ဆုံးဖြတ်ရမည်မဟုတ်ချေ။ လိုအပ်သော ကောက်ချက်တို့ကိုထုတ်၍ အမှုကိုစစ် ဆေးစီရင်ရန် ရုံးတွင်တာဝန်ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် အမှုတစ်ခုလုံးကို စစ်ဆေးဆုံးဖြတ် ခြင်းဆိုသည်မှာ အမှုသယ်များ တင်သမျှသော ကောက်ချက်တို့ကို စစ်ဆေးပြီးမှ ဆုံးဖြတ်ခြင်းကိုဆိုလို။ ပထမ ဥပဒေ ပြဿနာကို ဆုံးဖြတ်ပြီးသည်နှင့်အမှု ပြီးပြတ်လျှင်လည်း၊ ယင်းပြဿနာကို ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည်၊ တမူလုံးကို ဆုံးဖြတ် သည်မည်။ ယင်းပြဿနာပေါ်ထုတ်ခြင်း မှားယွင်းနေလျှင်၊ သို့မဟုတ်ပြဿနာ ပေါ်တင်ဆုံးဖြတ်ပုံ မှားယွင်းနေလျှင်၊ အမှားကို အမြန်ပြင်ပေးရန် အမြင့်ဆုံး အဟုခံဆင့်အထိ တက်ရောက်နိုင်သင့်၏။ အမှုကို အပြီးသတ်စေသော ပြဿနာ ပေါ်တွင် အယူခံရုံးက အပြီးသတ်အမိန့်ကိုချမှတ်လျှင်၊ ယင်းအမိန့်သည် ပုဂံမ ၆ တွင်အကျုံးဝင်သောအပြီးသတ်အမိန့်ဖြစ်၏။ ဧဝါ ရှေ့စိန်မြ နှင့် ဦးထွန်းအောင် မြ၊ ၁၉၆၅ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံးများ၊ စာ ၆၂၀ ကို ရည်ညွှန်းသည်။ ဦးအုန်းထင် နှင့် ဧဝါ တင်မြ၊ ၁၉၆၃ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံးများ၊ စာ ၃၁၆ နှင့် ဧဝါရီ နှင့် ဧဝါ သန်းစိန်၊ ၁၉၅၇ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး၊ စာ ၂၅၁ တို့ကိုလွဲလွဲပယ်ပယ်ဖျက်သည်။

ဧဝါမြရင် ပါ ၅ နှင့် ဧဝါစော ၂၃၂

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံသားဖြစ်မှု အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၅ က၊ နိုင်ငံသားဖြစ်ခြင်း၏ အရည်အချင်းများ၊ သတ်မှတ်ထားချက် ၂၂၂

ဆက်သို့ပေးသွင်းခဲ့သည့် ချက်လက်မှတ်ကို သစ်မန်နေဂျာက စာရင်းသို့ မထည့်သွင်းပဲ မျှောက်ဖျက်ခဲ့ခြင်း—သစ်မန်နေဂျာကဦးအနေဖြင့် ဆောင်ရွက်ရသည့် ဝတ္တရား အပြင်သက်ကျရောက်ခြင်းရှိ မရှိနှင့် ထိုသို့ပြုမှုဆောင်ရွက်ခြင်းအတွက် ဘဏ်တွင် တာဝန်ရှိ မရှိ—ငွေသွင်းငွေထုတ်စာအုပ်ကို တစုစုကြိမ်စစ်ဆေးပြီး မှန်ကန် ခြင်းမရှိက ဆက်သို့အကြောင်းကြားရန် တာဝန်ယူကောက်က ဆက်သွင်းငွေ များအတွက်တာဝန်ရှိ မရှိ—စုံဆိုသောငွေမှာ ဘဏ်စာရင်းရှင်းငွေဖြစ်၍ အထိုး ပေးရန်အစိန်ချမှတ်ခြင်း ပြုသင့်မပြုသင့်။ ။ အယူခံ တရားပြိုင်သည် ၁၉၅၇ ခု၊ ဩဂုတ်လ ၁၄ ရက်နေ့တွင် ငွေ ၂၀,၀၀၀ တန်ချက်လက်မှတ် ဘီ-၆၉၅၁၅၃ ကို အယူခံတရားလိုဘက်မှ ထုတ်ပေးထားသည့်ငွေ သွင်းမှတ်ထမ်းစာအုပ်ဖြင့် ပေးသွင်း ၍၊ အယူခံတရားလိုဘက်မှလက်ခံရရှိခဲ့ကြောင်း သက်သေခံ (က) အရ၊ ယုံမှား ဘယ်မရှိနိုင်ပေ။ ထိုသို့ငွေသွင်းခြင်းကို လက်ခံသမျှ အယူခံတရားလိုဘက်၏ မန်နေဂျာ ဦးဟန်ညွှန်အနေဖြင့် လက်ခံရရှိသည့်ချက်လက်မှတ်၌ ဧဝါပြထား သော ငွေများအား ကောက်ခံ၍ နိုင်ငံတော် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဘဏ်သို့ တဆင့်ပေးပို့ရန်တာဝန်ရှိသော်လည်း တဆင့်ပေးပို့ခြင်းမပြုပဲ သိမ်းဆည်းပျောက်

ပျက်ခဲ့သည်။ ။ ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ ချက်လက်မှတ်ကိုသိမ်းဆည်းပျောက်ပျက်ခြင်းသည် ဘဏ်မန်နေဂျာတစ်ဦး၏ တာဝန်ဝတ္တရားမဟုတ်သော်လည်း၊ ဘဏ်မန်နေဂျာအဖြစ် ဝတ္တရားဆောင်ရွက်စဉ် ထိုကဲ့သို့ပြုမူရန် အခွင့်အရေး ရရှိခဲ့သည့်အတိုင်း ပြုမူခဲ့ခြင်းဖြစ်သည့်အလျောက် တာဝန်ဝတ္တရားအတွင်းကျရောက်ခြင်း မရှိဟုမဆိုသာချေ။ ။ ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ ဘဏ်လုပ်ငန်းသည် အင်္ဂလန်နိုင်ငံ၏ဘဏ်လုပ်ငန်းနှင့် နှိုင်းစာလျှင်များစွာ နုနယ်သေးသည့်အခြေခံပိုင်ရှိသေးသည်ဆိုခြင်းကိုငြင်းခိုင်မည်မဟုတ်၍ အများဆုံးအနေဖြင့် အင်္ဂလန်နိုင်ငံတွင်ကျင့်သုံးလျက်ရှိသောလုပ်ထုံးလုပ်ဟန်ကိုပင် လိုက်နာကျင့်သုံးသင့်သည်ဟု ယူဆသည်။ ။ ထို့ထက်တင်းကြပ်သော လုပ်ထုံးလုပ်ဟန်ကို အသုံးမပြုသင့်ဟုထင်မြင်သည်။ ။ ယခုအမှုတွင် ငွေအပ်သ အယူခံတရားပြိုင်သည် အင်္ဂလိပ်စာတတ်သူ တဦးထယောက်မဟုတ်၍၊ ငွေသွင်းငွေထုတ်စာအုပ်တွင်ရှိသော ရေးသားချက်များကို ကောင်းစွာ နားလည်သူတယောက်မဟုတ်သည့်ပြင် ထိုစာအုပ်ရှိရေးသားချက်များကိုဘဏ်နှင့် ငွေအပ်သူတို့သည် နှစ်ဦးနှစ်ဖက်အတည်ပြုသည့် ငွေစာရင်းအနေဖြင့် လက်ခံကြရန် သဘောတူညီချက်သော်လည်းကောင်း၊ ဓလေ့ထုံးစံသော်လည်းကောင်း ရှိခဲ့သည်ဆိုသော အထောက်အထားမရှိသဖြင့်၊ ၁၉၅၇ ခု၊ ဩဂုတ်လ ၁၄ ရက်နေ့တွင် ပေးသွင်းခဲ့သော ငွေ ၂၀,၀၀၀ အတွက်ငွေသွင်းငွေထုတ်စာအုပ်၌ ရေးသားချက် မရှိသည်ကိုချက်ခြင်းကန်ကွက် ပြုသဖြင့် မပြုသည့်အကြောင်းကြောင့် အယူခံတရားပြိုင်သည် ယင်းကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ တင်ပြပြောဆိုခြင်းမှပိတ်ပင်ပြီးဖြစ်သည်ဟုယူဆခြင်းမပြုနိုင်ပေ။ ။ ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ အယူခံတရားပြိုင်စီဆိုသော ငွေမှာ ဘဏ်တွင်ငွေရင်စာရင်းအရ အပ်သည့်ငွေဖြစ်၍ သာမန်အားဖြင့် အတိုးတောင်းဆိုနိုင်သည့်ငွေမျိုးမဟုတ်ချေ။ ထို့ပြင်အယူခံတရားလိုဘဏ်သည် အယူခံတရားပြိုင်၏ငွေကို မတရားလက်ဝယ်ထားရှိခြင်းမဟုတ်ပဲ၊ ၎င်း၏ကိုယ်စားလှယ်က လိမ်လည်ခဲ့ခြင်းသာဖြစ်၍၊ အယူခံတရားလိုဘဏ်အပေါ် ဒဏ်ခတ်သည့် အနေဖြင့် အတိုးပေးဆောင်ရန် အမိန့်ချမှတ်ခြင်း မပြုသင့်ဟု ယူဆသည်။

ပြည်သောင်းမြန်မာနိုင်ငံ (၎င်း၏ကိုယ်စား၊)
 ' ဘောင်ကြီးမြို့၊ ပြည်သူ့ဘဏ် အမှတ်) နှင့် ဦးအုန်းမောင် ...
 ၂၉ ၏ မန်နေဂျာ။)

မဟာမေဇင်များ ကွာရှင်းမှု—မဟာရွှေပေးသည့် ကိစ္စသည် ထိမ်းမြားလက်ထပ်မှုနှင့် ဝပ်ထွန်းသည့်ပြဿနာဖြစ်ခြင်း ....

မြို့နယ်ပိုင်ဆိုင်မှုစည်းကမ်းကို ချိုးဖောက်လျက် ဆိုင်ခန်းများကို တဆင့် အငှားချထားခြင်း—မြို့နယ်ပိုင်ဆိုင်မှုစည်းကမ်းကို ဆိုင်ခန်းနှင့်ကို ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းပြီး လက်ရှိစည်းကမ်းချက်ရှိ သူအား ချောင်းချောင်းပြုခြင်း—မြို့နယ်ပိုင်ဆိုင်မှုသည် မူလစည်းကမ်းချက်ပြုသူအား အငှားချထားခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသလား၊ သို့မဟုတ် စည်းကမ်းချက်ပြုခြင်း ဖြစ်ပါသလား။ ။ ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ လိုင်စင်စီတဦးအား ပေးခဲ့သည့် ခွင့်ပြုချက်ကို ခွင့်ပြုသူအနေဖြင့် အချိန်မရွေး ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းခွင့် ရှိပေသည်။ ။ လိုင်စင်စီသည် ခွင့်ပြုချက်ထက်၌ အခွင့်အရေး တစ်တရာမရှိသဖြင့် ခွင့်ပြုချက်ကို ရုပ်ဆိုင်းရုပ်သိမ်းလျက်သည်အပြိုင်နက် ယခင်ခွင့်ပြုချက်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ တစ်တရာ အကျိုးခံစားခွင့်မရှိနိုင်ပေ။ ။ ခွင့်ပြုချက်ကိုပြန်လည်ရုပ်သိမ်းစဉ် လိုင်စင်စီအား ထွက်ခွာ

သားရန် တရားစွဲဆိုဘို့လိုကောင်းလိုမည်ဖြစ်သော်လည်း လက်မဲဖြစ်နေပါက မြို့နယ်
စီပါယ်အဖွဲ့အနေဖြင့် အခြားသူတပါးအား ခွင့်ပြုချက်အသစ်မထုတ်ပေး နိုင်စေရ
အကြောင်းမရှိပေ။ ဦးကြည် နှင့် မန္တလေးမြို့ မြို့နယ်စီပါယ်ကော်မီတီ ၁၉၆၄၊
မြန်မာပြည်စီရင်ထုံး၊ ၈၁ ၄၇၁ ရည်ညွှန်းသည်။

ဦးကောင်းညွှန် နှင့် ဒေါ်လှစိန်၊ မောင်သံချောင်း: ... ၉၀

မြို့ပြဆိုင်ရာငှားရမ်းခကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၇ (၂)—ဥပစာတခု၏စံငှားရမ်းခ
သတ်မှတ်ရာ၌ ဥပစာနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အချက်အလက်များကိုသာ စဉ်းစားရန်
ရှိပြီး ဥပစာနှင့် ဆက်စပ်ခြင်းမရှိသည့် အိမ်ငှား၏ဝင်ငွေကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်း
မပြုနိုင်။ ။ ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ စံငှားရမ်းခကို သတ်မှတ်ရာ၌ ငှားရမ်းခကြီးကြပ်
ရေးဝန်သည် မြို့ပြဆိုင်ရာငှားရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၇ (၂) တွင်
ပြဋ္ဌာန်းထားသည့်အချက်အလက်များကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဆိုင်ရာအကြောင်း
ချင်းရာများကိုသော်လည်းကောင်း၊ အထောက်အထားပြုရန်လိုပေသည်။ အထား
တပင် ငှားရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေးဝန်၏ အမိန့်ကို ပြန်လည်စိစစ်သည့် ရုံးမှလည်း
ထိုအချက်အလက်များအပေါ်၌ပင် မူတည်၍ ဆုံးဖြတ်ရမည်ဖြစ်သည်။ အဆိုပါ
အချက်အလက်များကိုကြည့်ရှုပါ။ ဥပစာတခု၏ စံငှားရမ်းခကို သတ်မှတ်ရာ၌
ဥပစာနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အချက်အလက်များကိုသာ စဉ်းစားရန်ရှိသည်။ ဥပစာ
နှင့်ဆက်စပ်ခြင်း မရှိသည့် အိမ်ငှားတခု၏ဝင်ငွေကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်းမပြု
နိုင်ပေ။

ဒေါ်သိန်းမြ နှင့် ကိုမြမောင် ပါ ၂ ... ၁၅၉

မြန်မာဗုဒ္ဓသာသနာ တရားဥပဒေအရ အမွေခွဲဝေပေးရန်တောင်းဆိုခြင်း—ကာလစည်း
ကမ်းသတ်နှင့်ပတ်သက်၍ မည်သည့် အချိန်ကာလအတွင်း အမွေခွဲဝေပေးရန်
ထောင်းဆိုရမည်ဟု သတ်မှတ်ထားခြင်း မရှိခြင်းကြောင့် ပစ္စည်းအမျိုးအစား
ပေါ်တွင် တည်၍ သတ်မှတ်ရခြင်း။ ။ ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ မရွှေ့ပြောင်းနိုင်သော
ပစ္စည်းနှင့်ပတ်သက်၍ ကာလစည်းကမ်းသတ် အက်ဥပဒေ အပိုဒ် ၁၄၄ အရ
သော်၎င်း၊ ရွှေ့ပြောင်းနိုင်သောပစ္စည်းများအတွက် အပိုဒ် ၁၂၁ အရသော်၎င်း
ထောင်းဆိုရမည်ဖြစ်သည်။ *Mohamed Raisat Ali v. Hasin Banu*,
I.L.R. 21 Cal. 157 at 163. *Basrir-Un-Nissa Bibi v. Abdur
Rahman and Others*, I.L.R. 44 All. 244. *Sm. Swarnamoyee
Dasi v. Probodh Chandra Sarker and Others*, A.I.R. 1933
Calcutta 253. *Mohamed Ally Tyebally and Others v. Safiabai
and Others*, A.I.R. 1940, Privy Council 215. *Khadarsa Hajee
Bappu v. Puthen Veettil Ayissa Ummah and Other*, I.L.R.
34 Mad. 511. (FB). *Mohamed Ameen v. Eusoof Hajee
Ahmed and Others*, A.I.R. 1936 Rangoon, 407. ဦးမောင်ညို နှင့်
အထူး (ခ) မောင်အေးမောင် ပါ ၁၅၂၊ ၁၉၆၆၊ မြန်မာပြည် စီရင်ထုံးများ၊
၁၅၀၀ တို့ကိုရည်ညွှန်းသည်။

မောင်ကျော်ရှိန် ပါ ၂ နှင့် ကော်ကြည်မောင် ... ၇၀

ရွှေခွန်တော် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၇ (၄) (ဂ)—စာချုပ်စာတမ်းတခုခုအား ဖျက်သိမ်းပေးရန်စွဲဆိုသောအမှု မြက်ဟကျေညာ၍ အကျိုးဆိုင်ရောက်မည့် သက်သာခွင့်တောင်းဆိုသောအမှုဖြစ်၍ ဤပုဒ်မအရ အကျိုးဝင်ခြင်း—သို့သော် တောင်းဆိုသောသက်သာခွင့်၏တန်ဖိုးကို မိမိဆန္ဒအတိုင်း သတ်မှတ်ခြင်းမပြုနိုင်။ ။ ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ တောင်းဆိုသည့် သက်သာခွင့်၏တန်ဖိုးကို ခန့်မှန်း၍ ရနိုင်သည့်အမှုများတွင်မူ ထိုတန်ဖိုးအတိုင်းစီရင်ပိုင်ခွင့်အတွက်သော်၎င်း၊ ရုံးခွန်တော်အတွက်သော်၎င်း၊ သတ်မှတ်ရမည်ဖြစ်သည်။ ယင်းသို့ သတ်မှတ်ခြင်း မပြုလျှင် တရားလိုအား မိမိသဘောအတိုင်း တင်သလိုတန်ဖိုးသတ်မှတ်ခွင့်ပြုရာရောက်မည်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် စာချုပ်စာတမ်းအားဖျက်သိမ်းပေးရန် စွဲဆိုသည့်အမှုတွင် တောင်းဆိုသောသက်သာခွင့်မှာ ဖျက်သိမ်းပေးစေလိုသည့် စာချုပ်စာတမ်း၏ တန်ဖိုးအပေါ် သတ်မှတ်ရမည်ဟု သဘောရရှိသည်။ ထိုကဲ့သို့သတ်မှတ်ရမည်ဟု မြန်မာပြည်၌ အစဉ်တစိုက် ကျင့်သုံးခဲ့ပေသည်။ မကျင့်နိုင် နှင့် ဟိုလန်း၊ ၁၉၄၉၊ မြန်မာပြည်စီရင်ထုံး၊ ၃၅၇ (တရားလွတ်တော်)။ ဦးညီမောင် နှင့် မန္တလေး မြို့နယ်ပါယ်ကော်မီတီအထဲ ၁၂ ရန်ကုန်၊ ၃၃၅။ ။ မောင်ကျင်နှင့်ဘိုးသင်၊ အထဲ ၂၊ အောက်မြန်မာပြည် စီရင်ထုံး၊ ၂၆၆။ ချစ်ဝက် နှင့် ကွာနန်း၊ ၁၉၁၄-၁၆၊ အထဲ ၂၊ အထက်မြန်မာပြည်စီရင်ထုံး၊ ၁၀၂။ မောင်ခိုး နှင့် မောင်ခါပု၊ အေ၊ ဆိုင်၊ အာ(ရ်)၊ ၁၉၃၃၊ ရန်ကုန်၊ ၄၀ ရည်ညွှန်းသည်။

မောင်စိုးအောင် ပါ ၃ နှင့် ဒေါ်မြသန်း ပါ ၃ ..... ၈၃

ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၃၄၂—ဝါရမ်းမှုများတွင် ဤပုဒ်မအရ စစ်ဆေးခြင်းမပြုလျှင် အမှုတခုလုံးဖျက်ပြယ်ခြင်း—သမ္မာန်မှုများမှာ အသေးအဖဲ့အမှုများသာဖြစ်၍ ဝါရမ်းမှုတွင်ကျင့်သုံးရမည့်လုပ်ထုံးလုပ်နည်းကိုလိုက်နာရန်မလို။ ။ ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၂၄၄ တွင် တရားခံအား စစ်ဆေးရမည်ဟု ဆိုထားသည်မှာမှန်၏။ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးရှိ မပြုမနေရ သဘောသက်ရောက်သည့်ပြဋ္ဌာန်းချက်တခုခုကိုလိုက်နာကျင့်သုံးခြင်းမပြုကာမူဖြင့် အမှုတခုလုံးသည် ဖျက်ပြယ်သည်ဟုယူဆရန်မဟုတ်ချေ။ အဓိကစဉ်းစားရန်အချက်မှာ ထိုကဲ့သို့လိုက်နာကျင့်သုံးခြင်းမပြုသည့်အတွက် တရားခံအသို့ တရားမျှတမှုမရရှိပဲ ဆုံးရှုံးနိုင်နားခဲ့ပါသလောဆိုခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ဘိန်း (ခေါ်) မကျင်နု နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ၊ ၁၉၅၃၊ မြန်မာပြည်စီရင်ထုံး၊ ၁၁၀ (တရားလွတ်တော်)၊ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ နှင့် ဂိုဏ်းခါဆွာမိ၊ ၁၉၄၉၊ မြန်မာပြည်စီရင်ထုံး၊ ၆၆၂ (တရားလွတ်တော်)၊ မဇ္ဈဘီ နှင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ၊ ၁၉၅၀၊ မြန်မာပြည်စီရင်ထုံး၊ ၃၇၄ (တရားလွတ်တော်) ရည်ညွှန်းသည်။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ နှင့် တင်ရွှေ ပါ ၁၃ ..... ၄၆

ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၄၃၅ မှ ၄၃၈ တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့်အချက်များ—တရားခံအား စွဲချက်တင်ခြင်းအမိန့်မှာ မှန် မမှန်၊ တရားဝင် မဝင် သုံးသပ်ရန် စက်ရှင်ထရားသူကြီး၊ သို့မဟုတ် ခရိုင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးကသာ မူလ ကနဦးအနေဖြင့် ဆာသိရွက်သင့်ခြင်း။ ။ ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ မူလ အမှုဝင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးရုံးက၊ တရားခံအပေါ် စွဲချက်တင်ခြင်းသည် အမိန့်တရား၊ သို့မဟုတ်

စီရင်ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ရပ်ဖြစ်သဖြင့်၊ ယင်းအမိန့်ဆုံးဖြတ်ချက် မှန်မမှန်၊ တရားဝင် မဝင်ကြည့်ရှုကာ ပြင်ဆင်ရန်လိုက် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် လုပ်ပိုင်ခွင့် လုပ်ထုံးတို့ကို ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၄၃၅ မှ ၄၃၈ တွင်၊ အကျယ်တဝင့် ပြဋ္ဌာန်း ထားသည်။ ထို့ပြင် စက်ရှင်တရားသူကြီးများ၊ သို့မဟုတ် ခရိုင် ရာဇဝတ်တရား သူကြီးများမှာ၊ ၎င်းတို့၏ လက်အောက်ခံရုံးများ၏ တရားစီရင်ရေးနှင့် အုပ်ချုပ် မှုတို့ကို ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲခြင်း၌ မပြတ်မလပ်ဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ယင်းကဲ့သို့ စွဲချက်တင်သည့်အမိန့်မှာ မှန်မမှန် တရားဝင် မဝင်ကို သုံးသပ်ပေးပါ ရန်၊ စက်ရှင်တရားသူကြီး၊ သို့မဟုတ် ခရိုင်ရာဇဝတ်တရားသူကြီးကသာ၊ မူလ ကနဦးအနေဖြင့် ဆောင်ရွက်သင့်ကြပေသည်။ ဦးစံလှ နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာ နိုင်ငံ၊ ၁၉၆၇၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံးများ၊ ၆၈၀ ကို ပယ်ဖျက်သည်။ ဦးအမောင် နှင့် မောင်စိန်ရ ပါ၊ ၂၊ ၁၉၆၆၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံးများ၊ ၁၀၇၇ ကိုလိုက်နာသည်။ ဦးဝိလာသ နှင့် ဦးပညာလောက ပါ၊ ၂၊ ၁၉၆၉၊ မြန်မာနိုင်ငံ စီရင်ထုံးများ၊ ၇၃ နှင့် ဦးဝိမလ နှင့် ဦးပညာဝံသ၊ ၁၉၆၉၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံးများ၊ ၁၄၄ တို့ကို ရည်ညွှန်းသည်။ ၁၉၇၀ ခုနှစ်၊ တရားရုံးများ ညွှန်ကြားလွှာအမှတ် ၁၃ ကိုလည်း ရည်ညွှန်းသည်။

ဆုံးထောင့် (ခေါ်) ဦးမောင်ချို နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ ၁၄၀

ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၄၃၈—“ Child ” ဟူသောစကားရပ်၏ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆို ချက်—အရွယ်ရောက် အက်ဥပဒေနှင့် သက်ဆိုင်ခြင်း ရှိ မရှိ—သားသမီးသည် မိမိကိုယ်ကို မိမိမရပ်တည်နိုင်သမျှကာလပတ်လုံး ဖခင်တွင် တာဝန်ရှိ မရှိ—ဖခင် တာဝန်နှင့် သားသမီး၏ ပညာသင်ကြားရေး။ ။ ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ ရာဇဝတ် ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၄၃၈ တွင် “ Child ” ဆိုသည့်စကားမှာ သားသမီးကိုဆိုလိုခြင်း သာဖြစ်သည်။ အရွယ်ရောက်အက်ဥပဒေ (The Majority Act) နှင့်မသက် ဆိုင်။ သားသမီးကို ထောက်ပံ့ရာ၌ အသက်အရွယ်ကို အကန့်အသတ်မရှိပေ။ သားသမီးသည်မိမိကိုယ်ကို မိမိအထောက်အပံ့ပေးနိုင် သမျှကာလပတ်လုံး၊ ဖခင် မှာတာဝန်ရှိနေသည်။ အသက်အရွယ်ကိုအကန့်အသတ် ဥပဒေက ပြဋ္ဌာန်းထား ချက်မရှိသည်မှာ သားသမီးတို့၏ စိတ်ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်ခန္ဓာဖြစ်စေ ချို့ယွင်းမှုမရှိ ခဲ့ပါမူ မိမိကိုယ်ကို မိမိမထောက်ပံ့နိုင်သဖြင့်၊ ဖခင်ဖြစ်သူသည် ဆက်လက်၍ အထောက်အပံ့ပေးစေလိုကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သည်ဟု ယူဆရန်အကြောင်းရှိပေ သည်။ ။ ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ လူတို့အပြုပြင်ကျင့်အပ်သော ဝတ္တရားထရုမှာ၊ မိဘကသားသမီးတို့အား ပြုရာသော ဝတ္တရားငါးပါးတွင်၊ ကောင်းသော အထက် ပညာကိုသင်ကြားစေခြင်းလည်း တစ်ပါးတင်သည်။ ခင်ခင်ဟန်သည် အခြေခံ အထက်တန်းစာမေးပွဲကို အောင်မြင်ပြီးဖြစ်၍၊ သူ၏ ကောင်းရာကောင်းကြောင်း အလျှင်ဆက်လက်၍ တက္ကသိုလ်တွင်ပညာသင်ကြားလိုလျှင်၊ ဖခင်ဖြစ်သူမှာလည်း ထောက်ပံ့နိုင်စွမ်းရှိသူ ဖြစ်သဖြင့်၊ အားပေးကူညီထောက်ပံ့ရမည်သာဖြစ်သည်။ ယခုအခိုက်အတန့် ကာလ၏ အခြေအနေမှာလည်း၊ ယခင်ကကဲ့သို့ မဟုတ်ပဲ နေထိုင်ရေး၊ စားဝတ်နေရေး၊ ပညာရှာဖွေရေး စသည်တို့တွင် တယောက်နှင့် တယောက် ထက်မျက်နှာ ယှဉ်ပြိုင်နေကြသည်ကို သတိမရပေမည်။ လူဆိုသည် မှာ တိရစ္ဆာန်ကဲ့သို့မဟုတ်ပဲ အစားအသောက် စသည်နှင့် မပြုသေး၊ အစား အသောက် နေရာတိုင်ခင်း အဝတ်အင်္ကျီများ ပေးရုံနှင့်ပင်လည်း မပြုသေး

ကိုယ်ခန္ဓာအတွက်သာမက သြတ္တပ္ပစိတ် (Conscience)၊ အသိအလိမ္မာစိတ်
ခေါက်ထို့ထပြောင်းစေရန်လည်း ပြုလုပ်ပေးရန်လိုပေသည်။ သားသမီးထိုအား
အထောက်အပံ့ပေးရေးတွင်၊ မိဘတို့၏ခွန်အားဗလ အတန်းအစား အခြေအနေ
စသည်တို့နှင့်ညှိနှိုင်း၍ စဉ်းစားဝေဖန်ရန် လိုပေသည်။ ။ *Ma E Mya v.*
U Ko Ke Gyi, A.I.R. 1937 Rangoon 370 (372). *U Ba Thauug*
*v. Ma Aye, I.L.R. 10 Ran. 194-ရည်ညွှန်းသည်။ ။ *Ma Mya**
Thwin v Ko Maung Than, 1965, B.L.R. 282 ကို ပယ်ဖျက်သည်။

ဦးဟန်တင် နှင့် ဒေါ်ခင်မိမိ ၂၁၀

ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၄၇၈ အရစီရင်ဆုံးဖြတ်ခြင်း—တရားမရုံး၌ လင်မယားပြန်လည်
ပေါင်းသင်းလိုမှု ဒီကရီရရှိလျှင် ရာဇဝတ်ရုံးမှ ချမှတ်ထားသည့် စားစရိတ်အမိန့်
သည် ပျက်ပြယ်ခြင်း ရှိ မရှိ။ ။ ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ လင်ယောက်ျားက ဇနီးအပေါ်
ပြန်လည်ပေါင်းလိုမှု ဒီကရီရရှိခဲ့သည့် အကြောင်းကြောင့် ရာဇဝတ်ရုံးမှ ချမှတ်
ထားသည့် ငေးခေါက်အမိန့်သည် အလိုအလျောက် ပျက်ပြယ်ခြင်း မရှိပေ။
ယင်းသို့လင်ယောက်ျားက ဒီကရီရရှိခဲ့သည့် အကြောင်းကြောင့် စားစရိတ်အမိန့်ကို
ပြောင်းလဲ ပယ်ဖျက်သင့်ကြောင်း တင်ပြမှုသာ ပြောင်းလဲသင့် မသင့်၊ ပယ်ဖျက်
သင့်မသင့်ဆိုသော ပြဿနာကို ရာဇဝတ်ရုံးမှ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၄၇၉ (၂)
အရ၊ စဉ်းစားဆုံးဖြတ်ရန် တာဝန်ရှိပေသည်။ မောင်စွန်း နှင့် မစိန်၊ အတွဲ ၃၊
ရန်ကုန်၊ ၁၅၀ ရည်ညွှန်းသည်။ ။ ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ လင်ယောက်ျားတဦး
သည် ဇနီးမယားအား ပြန်လည်ပေါင်းသင်းလိုမှု စွဲဆိုရာတွင် တကယ်ပြန်လည်
ပေါင်းသင်းလို၍မဟုတ်ပဲ၊ မယားစားစရိတ်မပေးလိုသည့်အတွက်ကြောင့်ဖြစ်သည်
ဟုပေါ်ပေါက်နေပါကရာဇဝတ်တရားသူကြီးသည် မယားစားစရိတ် အမိန့်ကို ပယ်
ဖျက်ရန် ငြင်းဆိုပြီး၊ လင်ဖြစ်သူအား စားစရိတ်ပေးရန် အမိန့်ချမှတ်နိုင်ပေသည်။
မောင်ဘိုးခွေး နှင့် မဖျါးခွိန်၊ ၁၉၃၉၊ ရန်ကုန် စီရင်ထုံး၊ ၇၄၁ ရည်ညွှန်းသည်။

မအေးရင်မြူ နှင့် မောင်ဥာက်ထွန်း ၂၁၀

ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၃၀၄ အရ၊ မူပြစ်ထင်ရှားစီရင်ခြင်း—ရာဇသတ်ပုဒ်မ ၉၉ တွင်ပြဆို
ထားသည့်အတိုင်း အယူခံတရားလိုက မိမိ အသက်အန္တရာယ်ဖြစ်မည်ကို စိုးရိမ်
မကင်းရှိရန် အခြေအနေရှိသည့်အတွက် ပြုလုပ်ခဲ့ခြင်း ဟုတ် မဟုတ်။ ။ ဆုံးဖြတ်
ချက်။ ။ အယူခံတရားလိုက သေသူ မိမိ၏ခေါင်းကို တချက်ခါးနှင့်ခုတ်လျှင်ခုတ်
ခြင်းပင်၊ အမဲဖျက်နေသည့်တံစားနှင့်ထိုးလိုက်ခြင်းဖြစ်သောကြောင့် အယူခံတရားလို
၏ ပြုမူချက်မှာ ခုခံကာကွယ်ပိုင်ခွင့်အရ ပြုမူခဲ့ခြင်းသာဖြစ်သည်ဟု ယူဆရမည်
ဖြစ်သည်။ မောင်ကထုံး နှင့် ပြည်ထောင်စုပြန်မာနိုင်ငံ၊ ၁၉၄၇၊ ခုနစ်၊ မြန်မာပြည်
စီရင်ထုံး၊ ၆၆၁ ကိုးကားသည်။

မောင်သန်းမောင် နှင့် ပြည်ထောင်စုပြန်မာနိုင်ငံ ၀၆

ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၃၂၃ အရ၊ မူပြစ်ထင်ရှားစီရင်ခြင်း—နာကျင်စေမှု ထခုသည့်
အရိုးကို ကျိုးအက်ကွဲအောင်ဖြစ်စေလျှင်၊ အပြင်းအထန်နာကျင်မှု မြောက်မည်
ဖြစ်သော်လည်း၊ ယင်းသို့ကွဲအက်ခြင်းသည် အတွင်းဘက်သို့ထိုင်အောင် တောက်

လျှောက် ကဲ့အက်မှ ဤသို့ ယူဆရမည်ဖြစ်ခြင်း—ဆေးရုံတွင် ရက်ပေါင်း ၂၀ ကျော်နေရသည်ဆိုကာ မျှဖြင့်ပုဒ်မ ၃၂၀ ၏ အဋ္ဌမအပိုင်းတွင်ပါဝင်သော ဒဏ်ရာ အမျိုးအစားဟုတ် မဟုတ်။ ။ ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ ယခုအမှုတွင် ဆရာဝန် ဦးညီညီက မောင်သောင်းလှ၏ နဖူးရိုးမှာ ကဲ့အက်သွားသည်ဟု ထွက်ဆိုထားသော်လည်း၊ အပြင်မှအတင်းသို့ ထောက်လျှောက် ကဲ့အက်သွားသည် မသွားသည်ကို ခေါ်ပြု ထားခြင်းမရှိသဖြင့်၊ ရာဇသတ်ပုဒ်မ ၃၂၀ ၏ သတ္တမအပိုင်း၌ အကျုံးဝင် မဝင် ဆိုသော ပြဿနာမှာ သေခြာတိကျခြင်းမရှိပေ။ သို့ဖြစ်ရာ မောင်ဟန်သာ အား အပြင်းအထန် နာကျင်စေမှုအစား၊ သာမန်နာကျင်စေမှုဖြင့် ပြစ်ဒဏ်ထင်ရှား စီရင်ခဲ့ခြင်းသည် အထင်အရှား မှားယွင်းသည်ဟု မဆိုနိုင်ပေ။ မောင်သောင်းလှ သည်ဆေးရုံတွင် ရက်ပေါင်း ၂၀ ကျော်နေခဲ့ရသည်ဟု ဆိုသော်လည်း၊ ထိုကဲ့သို့ နေခဲ့စဉ်က ကိုယ်အင်္ဂါအပြင်းအထန် ဝေဒနာခံရလျှင်သော်လည်းကောင်း၊ မိမိ လုပ်ဆောင်မြဲ အလုပ်အကိုင်တို့ကို မလုပ်နိုင်သည့် အခြေအနေ၌ ရှိသည်ဟု သော်လည်းကောင်း၊ ပေါ်ပေါက်ခြင်းမရှိသဖြင့်၊ ၎င်းအား အပြင်းအထန်နာကျင် စေမှုအတွက် ပြစ်ဒဏ်စီရင်ခြင်း ပြုနိုင်မည်မဟုတ်ပေ။ ။ မောင်ဆိုးရီ နှင့် မအေးထင်၊ အေ၊ အိုင်၊ အာ(ရ်)၊ ၁၉၃၇၊ ရန်ကင်း၊ ၂၅၃။ အစိုးရ နှင့် မောင်စုဘော်အတွဲ ၁၊ အောက်မြန်မာပြည်စီရင်ထုံး၊ ၂၁၁ တို့ကိုရည်ညွှန်းသည်။

ပြည်သောင်းစံပြန်မာနိုင်ငံ (မောင်သောင်းလှ) နှင့် မောင်ဟန်သာ ၁၃၀

ရာဇသတ်ပုဒ်မ ၄၀၉—အယူခံ တရားလိုသည် ပြည်သူ့ ဝန်ထမ်း၊ ဘဏ္ဍာစိုး၊ ကုန်သည် ပဲ့စားမဟုတ်သော်လည်း၊ အသင်းကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများကို စီမံခန့်ခွဲရန် အပ်နှံခံရသူဖြစ်ခြင်း—ခိုးရိုး အသင်းဝန်ထမ်း မဟုတ်ခြင်း။ ။ ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ အယူခံတရားလိုသည် ရိုးရိုးအသင်းဝန်ထမ်းမဟုတ်၊ ခန္ဓာတောင် မြို့နယ်ကုန်သည်ရေးစီမံရေးရာဌာန၌၊ လလသသ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်တာဝန်ခံ၍ ဆောင်ရွက်ရသည်ကို ကိုယ်တိုင်ဝန်ခံထားသည်။ စာချုပ်လေးခုကိုလည်း၊ အသင်း၏ ကိုယ်စား ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်ဖြင့် ချုပ်ဆိုခဲ့သည်ကိုလည်း အငြင်းမရှိပေ။ ယုံမှတ်၍ အပ်နှံသည့်ပစ္စည်းကို ရာဇဝတ်ပြစ်ဒဏ်ထိုက်သင့်အောင် ဖောက်လဲပေါက်ပြန်ပြု လှယ်မှုမှာ၊ ရိုးရိုးအန်မီဆိုး၊ အပေါ့ဆိုးပုဒ်မ ၄၀၆ မှတဆင့်တဆင့် တာဝန်ဝတ္တရား ကြီးမြင့်လာသည့်အလျောက်၊ အမြင့်ဆုံး၊ အကြီးမားဆုံး ပုဒ်မ ၄၀၉ အထိ၊ ပြစ်ဒဏ်မှာလည်း အဆင့်အတန်းအလိုက် တဆင့်ပြီးတဆင့် ကြီးမားစေသည်ကို သဘိချစ်ရန်လိုပေသည်။ ပြည်ထောင်စံပြန်မာနိုင်ငံ နှင့် မောင်အောင်မြိုင်၊ ၁၉၆၈ ခု၊ မြန်မာနိုင်ငံ တရားစီရင်ထုံး၊ ၅၅ ကိုကွဲလွဲပယ်ဖျက်သည်။

မောင်ချစ်ညွန့် နှင့် ပြည်ထောင်စံပြန်မာနိုင်ငံ ၁၇၇

ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၄၄၇ အရ၊ မူပြစ်ထင်ရှားစီရင်ခြင်း—အပြစ်ပေးပြီဖြစ်သော်လည်း ဖြေပေါ်မှုထွက်ခွါခြင်း မပြုဘဲ သိမ်းပိုက်ပျိုးခြင်းကို နောက်ထပ် ရာဇဝတ် မကင်းသော ကျော်နင်းမှုကို တဖန် ကျူးကျော်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ယူဆခြင်း ပြုနိုင်မပြုနိုင်။ ။ ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ ဦးမြင့်ထွန်းနှင့်ဦးထွန်းစိန်တို့အပေါ် ဦးကြီးက နောက်ထပ်၍ ရာဇသတ် ပုဒ်မ ၄၄၇ အရ၊ အရေးယူတရားစွဲဆိုသည့် အမှုနှင့် ပတ်သက်၍ ဦးကြီးအတွက် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည့် တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေ

ဦးတရိက၊ ဦးမြင့်ထွန်းနှင့် ဦးထွန်းစိန်တို့သည် ကျူးကျော် ဝင်ရောက်သည့်မြေမှ ထွက်ခွါခြင်းမပြုသည့်ပြင် ထိုမြေပေါ်၌ သစ်ပင်များကို စိုက်ပျိုးလာသောကြောင့် နောက်ထပ်ကျူးကျော်မှုတခု ကျူးလွန်ခဲ့သည်ဟု ယူဆသင့်ကြောင်း တင်ပြ သွားသည်။ ဦးမြင့်ထွန်းနှင့် ဦးထွန်းစိန်တို့အား ဦးကြီး၏ အိမ်တံဆက်မိတ်အောက် ထိ ဝင်းထင် ခတ်ခဲ့သည့် ပထမကျူးကျော်မှုအတွက် အပြစ်ပေးခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ထိုကဲ့သို့အပြစ်ပေးခဲ့ပြီးဖြစ်သော်လည်း ၎င်းတို့သည် ထိုမြေပေါ်မှ ထွက်ခွါသွားခြင်း မပြုဘဲ သစ်ပင်များစိုက်ပျိုးခြင်းသည် ကျူးကျော်ပြီး ဖြစ်သည့် မြေပေါ်၌ ဆက် လက်နေထိုင်ခြင်းသာဖြစ်သည်။ နောက်ထပ် ရာဇဝတ်မကင်းသော ကျော်နင်း မှုကိုတဖန် ကျူးကျော်ခဲ့ပြန်သည်ဟု ယူဆခြင်း မပြုနိုင်။ မိုးကဲ နှင့် အစိုးရ၊ အတွဲ ၂၊ အောက်မြန်မာပြည် စီရင်ထုံး၊ ၃၁၉၊ မထုရ နှင့် အစိုးရ၊ အတွဲ ၄၊ အောက်မြန်မာပြည်စီရင်ထုံး၊ ၂၇၆ တို့ကို ကိုးကားသည်။

ဦးမြင့်ထွန်း နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ ၁၀၂

ရဲအရေးပိုင်သော အမှုတွင် ဦးတိုက်လျှောက်သူ သေဆုံးသွားသော်လည်း အမှုကိုဆက် လက်စစ်ဆေးရန် ချမှတ်သည့် အမိန့်မှာ မှားယွင်းခြင်းရှိ မရှိ ၂၆

ရန်ကုန်ဆိပ်ကမ်းအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၀၁ (၂) — တရားစွဲဆိုရန် အကြောင်းပေါ်ပေါက် သည့်တပြိုင်နက်၊ ခြောက်လအတွင်း တရားစွဲဆိုပိုင်ခွင့်ရှိခြင်း— နို့ တစ်စာပေး ခြင်းသည် တရားစွဲဆိုပိုင်ခွင့်နှင့် သက်ဆိုင်ခြင်း ရှိ မရှိ။ ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ တရား စွဲဆိုရန် အကြောင်းချင်းရာပေါ်ပေါက်မှသာ တရားစွဲဆိုပိုင်ခွင့် ရှိမည်ဖြစ်သည်။ တရားစွဲဆိုရန် အကြောင်းချင်းရာ မပေါ်ပေါက်က တရားစွဲဆိုပိုင်ခွင့် မရှိနိုင်။ တရား စွဲဆိုခံရသူသည် နိုင်ငံတော်နှင့် အစိုးရ၊ သို့မဟုတ်၊ ပြည်သူ့ ဝန်ထမ်းဖြစ်ပါက နှစ်လ ထိတို့ တစ်စာပေးပြီးမှသာ တရားစွဲဆိုရမည်ဆိုသော တရားမကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၈၀ နှင့် တာဝန်အရ ဆောင်ရွက်သည့် ပြုလုပ်မှုအတွက် တရားစွဲဆိုလျှင် တလခန့် တစ် ပေးရမည်ဆိုသော ရန်ကုန်ဆိပ်ကမ်း ဥပဒေပုဒ်မ ၁၀၁ (၁) တို့မှာ၊ ကြေအေးမှု အတွက်ဆောင်ရွက်လိုပါက၊ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ပြုလုပ်ထားသည့် ပြဋ္ဌာန်းချက် များသာဖြစ်သည်။ ထိုကဲ့သို့ နို့ တစ်စာဖြင့် အကြောင်းကြား၍ အချိန်ပေးရသည့် အတွက် ကြန်ကြာရသော အချိန်ကို စည်းကမ်းသတ်တက်ချက်ရာ၌ ကာလစည်း ကမ်းသတ်အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၅ (၂) က နှုတ်ပယ်ခွင့်ပြုထားပေသည်။ သို့ဖြစ်ရာ နို့ တစ်စာပေးခြင်းသည် တရားစွဲဆိုပိုင်ခွင့်နှင့် လုံးဝ သက်ဆိုင်ခြင်း မရှိဟုဆိုရ မည်ဖြစ်သည်။ တရားစွဲဆိုရန်အကြောင်း ပေါ်ပေါက်သည့် တပြိုင်နက် တရား စွဲဆိုပိုင်ခွင့်လည်း ရရှိလာသည်။ နို့ တစ်စာပေးပြီးမှသာ တရားစွဲဆိုပိုင်ခွင့်ပေါ် ပေါက်သည်ဟုဆိုလျှင်၊ ဥပမာအားဖြင့် နို့ တစ်စာကို ဆယ်နှစ်ကြာမှပေးလျှင်လည်း၊ ကာလစည်းကမ်းသတ် အချိန်ကျော်လွန်ခြင်း မရှိဟုဆိုရာရောက်မည် ဖြစ်သည်။

ဥက္ကဋ္ဌ၊ ရန်ကုန်ဆိပ်ကမ်း အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ နှင့် { ၁။ ခင်ရီမေတ္တာကမ္မဏိ။ ၁၄၄
 ၂။ အကောက်ခွန်မင်းကြီး။

ထွက်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်အမိန့်အပိုဒ် ၂ — ကိုယ်တိုင် ထိခိုက်နှစ်နာသူက ၎င်းတိုင်ကြားခဲ့ သည့်အမှုမပြီးမီခြင်း၊ အသက်ရှင်ကျက်၍ ရန်လို မလို — ရဲအရေးပိုင်သည့် အမှုတွင်

ဦးထိုက်လျှောက်သူ သေဆုံးသွားသော်လည်း အမှုကို ဆက်လက် စစ်ဆေးရန် ချမှတ်သည့်အခိန်မှာ မှားယွင်းခြင်းရှိ မရှိ။ ။ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။၁၉၆၃ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၁ ရက်နေ့တွင် ထုတ်ပြန်ခဲ့သည့် လွှတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့် အခိန်စာ၊ စာပိုဒ်ခဲ ၂ ခွဲ ကိုယ်တိုင်ထိခိုက်နစ်နာသူက ထိုင်ကြားခြင်းပြုလျှင် လွှတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့် အခိန်နှင့်မသက်ဆိုင်ဟူသော ပြဋ္ဌာန်းထားသောကြောင့်၊ ကိုယ်တိုင်ထိခိုက်နစ်နာသူ အနေဖြင့် ၎င်းထိုင်ကြားခဲ့သည့် အမှုမပြီးမီခြင်း၊ အသက်ရှင်လျက်ရှိမည်ဟူသော ရန်အကြောင်းမရှိပေ။ သို့ဖြစ်ရာ ကိုယ်တိုင် ထိခိုက်နစ်နာသူက ၎င်း၏အခွင့်အရေး ကိုသုံးစွဲလျက် ထိုင်ကြားခဲ့လျှင်၊ ထိုင်ကြားခဲ့သူ သေဆုံးသည့်အကြောင်းကြောင့် ထရားခံတို့အပေါ် အရေးယူထားသော အမှုသည် ပျက်ပြယ်ရမည်ဟုကောက်ယူ ခြင်းမပြုနိုင်။ ။ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။လျှောက်ထားသူအပေါ် အရေးယူထား သည့်အမှုမှာ ရှိအရေးပိုင်ပြီးကြေအေးခွင့်မရသည့် ပြစ်မှု တရုတ်ပြည်အလျောက် မလရူးက ဦးထိုက်လျှောက်ထားသူ ဒေါ်တင်တင် သေဆုံး သွားသော်လည်း၊ ၎င်းဆိုင်ခွဲသည့်အမှုကို ဆက်လက်စစ်ဆေးမည်ဆိုသည့်အခိန်မှာ တစ်တရုတ်များသွင်း သည်ဟု မဆိုနိုင်ပေ။ ဦးမိုးကောင်း နှင့် ဦးဘိုးဆင်၊အတွဲ ၆၊ ရန်ကုန်၊ ၆၆၄ ရည်ညွှန်းသည်။

ခေါက်တာပြည်စိုး နှင့် ပြည်ထောင်စုပြန်မာနိုင်ငံ ၂၆

လောင်းကစား အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၆ (၁)—ဝါရမ်းထုတ်ဆင်းပေးရန် လိုအပ်ကြောင်း ယုံကြည်ချက်ကို မှတ်တမ်းပြုလုပ်ထားခြင်း မရှိရှိမှုနှင့် ပုဒ်မ ၇ အရ၊ ယူဆချက် ပြုလုပ်ခွင့် ရှိ မရှိ—ထောက်ခံချက်အရကြားနာသောပြင်ဆင်မှုများတွင်လျှောက် ထားသူများအခွန်နာစေမည့် အခိန်ကိုချမှတ်ရန်ရှိကြောင်းတွေ့ရှိလျှင်၊ ၎င်းတို့ အား ကြားနာခွင့်မပေးဘဲ ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည် ထရားမျှတစွာ ဆုံးဖြတ်ခြင်းဖြစ် မဖြစ်—ရာဇဝတ် ကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၄၃၉ (၂)။ ။ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ဤအမှုတွင် သက်သေထွက်ဆိုချက်များအရ၊ အယူခံထရားလိုအမှုထံ (၁) ဦးလှတင်သည်ဖဲထုပ် နှစ်ထုပ်ကိုလက်တွင်ကိုင်၍ နောက်ဖေးတံခါးမှထွက်လာသည်ကို တွေ့ခြင်း၊ ဖမ်းဆီး မိသားစုထံမှ ငွေများရရှိခြင်း၊ လုံခြုံရေးမှူး ဦးဘအောင် (လုံခြုံ-၁) နှင့် ထရားသူကြီး ဦးကရင် (လုံခြုံ-၄) တို့၏ထွက်ဆိုချက်တို့ကို ပေါင်းစပ်ပြီး ချွဲကြည့် လျှင် လောင်းကစားကြောင်းပေါ်လွင်ပေသည်။ ဝါရမ်းလာတောင်းသောအခါ၊ ဦးဘအောင်က ၎င်း၏စစ်ချက်တွင် “ထိုအကြောင်းအချက်များကို ၃ပေါင်းချွဲ ကြည့်လျှင်၊ ယနေ့ နေ့လည် ၁၂ နာရီ၊ ၁ နာရီလောက်တွင် ကစားပိုင်း၊ ဖဲပိုင်း များအမှန်မှချ ဖြုလုပ် ကျင်းပတော့မည်မှာ သေချာပါသည်” ဟုဆိုသည်။ သတင်းကို ထရားသူကြီးက ရေးသားမှတ်သားပြီး ယုံကြည်၍ ဝါရမ်းလက်မှတ် ရေးထိုးထံဆိပ်နှိပ်၍ပေးလိုက်ခြင်းသည် ပုဒ်မ ၆ (၁) ၏ ပြဋ္ဌာန်းချက် အနှစ်သာရ နှင့် ကိုက်ညီစွာ ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်ဟု တွေ့ရှိရသည်။ ထရားသူကြီးသည် ရုံးလက်စွဲအပိုဒ် ၈၃၀ အရ၊ ဖြုလုပ်သည်ဟု ရေးသားထားသည်။ ထိုအပိုဒ်သည် လောင်းကစားအက်ဥပဒေနှင့် သက်ဆိုင်ပြီးပုဒ်မ ၆ အရ မည်သို့မည်ပုံအောင်ရွက် ရမည်ကို ညွှန်ကြားပြထား၍ ထရားသူကြီးသည် မိမိယုံကြည်သော သတင်းကို ရေးမှတ်ထားရမည်ကို သိရှိပြီးဖြစ်၍၊ ဦးဘအောင်၏ စစ်ချက်မှာပင် လက်မှတ် ရေးထိုး၍ ဝါရမ်းထုတ်ပေးလိုက်သည်မှာ ပုဒ်မ ၆ (၁) အရ၊ ဖြုလုပ်ပေးလိုက် သည်ဟု ယူဆခြင်းဖြစ်ဟန်တူပေသည်။ ပုဒ်မ ၆ (၁) ကလည်း မည်သို့မည်ပုံ

ရေးမှတ်ရမည်ကို ပြဋ္ဌာန်းချက်မရှိပေ။ ။ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ပုဒ်မ ၆(၁) ယုံကြည်ချက်ကို မှတ်တမ်းတင်ခြင်းမပြုရမည်နှင့် ပုဒ်မ (၇) အရ၊ ယူဆချက်ကို လုံးဝပြုလုပ်ခွင့်မရှိဟုဆိုနိုင်ကြောင်းပြေဆိုလိုက်သည်။ အမှုအကြောင်းချင်းရာတို့ အရ၊ တရားသူကြီးသည် ကိုယ်ပိုင်ဆိုင်ခြင်းတို့တရားကိုသုံးစွဲ၍ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်ဟု တင်ရှားလျှင်ပြည့်စုံသည်။ ။ယုံကြည်ကြောင်းအတိအလင်းမှတ်ချက်ရေးချင်ကားပို၍ပင်ပြည့်စုံလျော်ကန်မည်ဖြစ်သည်။ ။*Htwan Hin v. The Government, I. L. R. 13, Rangoon, p. 130 (138), Ah Sein and others v. The Government, 1939, R.L.R. 447* ဦးပေါက်ကျော် ပါ ၆ နှင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ၊ ၁၉၆၅ ခု၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး၊ ၈၁ ၄၃၁၊ ကိုအောင်သိန်း ပါ ၅ နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ၊ ၁၉၆၆ ခု၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး၊ ၈၁ ၅၇၇။ *Chwa Hun Htwe and another v. The Government, I.L.R. 2 Rangoon, 107; The Government v. Po Min and others, I.L.R. 10 Rangoon-511* တို့ကိုလည်းညွှန်းသည်။ ။ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ရာဇဝတ် ကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၄၃၉ (၂) အရ၊ တရားခံသည် နစ်နာရန်ရှိပါ။ ။ ၎င်းအား၊ သို့မဟုတ် ၎င်း၏ရွှေနေအား ပြင်ဆင်ရှုံးဖြစ်သော ဤတရားရုံးချုပ်၊ သို့မဟုတ် စက်ရှင်ရုံး၊ သို့မဟုတ်ခရိုင် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးနှင့် ကြားနာရမည်။ ။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ဤတရားရုံးချုပ် ၎င်း၏ အစိုးရရွှေနေကြီးကို ကြားနာခဲ့လျှင် တရားခံကို ကြားနာခွင့်ပေးရမည်ဖြစ်သည်ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။ ။ ယခုအယူခံတရားလိုတို့၏ ရွှေနေကြီးအား ရာဘက်စက်ရှင်တရားသူကြီးရုံးတွင် ၎င်းတို့၏ကိုယ်စားကြားနာခွင့်ပြုပေးခြင်းဖြစ်သည်ကားမှန်၏။ သို့သော် ဤတရားရုံးချုပ်မှ ခံရှုံးကကြားနာခွင့်ခြင်းမရှိခဲ့ပေ။ သဘာဝဓမ္မတရား အလျောက်တရားမျှတမှုရရှိစေရန် အလို့ငှါအကြောင်းမကြားပဲ၊ ၎င်း၏နောက်ကွယ်တွင်ထောက်ခံထောက်ပြုလုပ်ကြားနာခြင်းမရှိသင့်ဟု တရားဥပဒေဆီခိုးခကားပုံ၊ “AUDI ALTEARM PARTEM” (Hear the other side) လည်းရှိသည်။ သို့သော် ဤအထူးအယူခံမှုတွင် အယူခံတရားလိုများ၏ တရားရုံးချုပ်ရွှေနေအား ကြားနာပြီးလျှင်၊ အကျယ်တဝင့် တင်ပြပြောဆိုခွင့်ကို ပေးခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ။*M. Muthiah Servai v. Union of Burma 1955). B.L.R. 175, H.C.* တွင်ပါဝင်သောမှတ်ချက်တို့ကို အထူးရာဇဝတ်ရုံး အယူခံအဖွဲ့က ရာဇဝတ်ပယ်ဖျက်ခဲ့သည်ကို သဘောတူလိုက်နာသည်။

ဦးလှတင် ပါ ၅ နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ ၂၀၉

သေခါနီး စွပ်စွဲချက်—သက်သေခံ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃၂ (၁) အရ၊ တရားသူကြီးရွှေမှောက်တွင်သာ ပြုလုပ်ရမည်ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားခြင်းမရှိခြင်း—တရားသူကြီးရွှေတွင်ပေးသော ဥပဒေချက်နှင့် သာမန်အရပ်သားတို့၏ ရွှေတွင်ပေးသောစွပ်စွဲချက်တို့၏ ကွဲပြားခြားနားမှု။ ။ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။သက်သေခံအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃၂ (၁) အရ၊ သေခါနီးစွပ်စွဲချက်ကို တရားသူကြီးရွှေမှောက်၌သာ ပြုလုပ်ရမည်ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားခြင်းမရှိ။ တရားသူကြီးမဟုတ်သည့် အရပ်သူအရပ်သား၊ သို့မဟုတ် အစိုးရ အရာထမ်းအမှုထမ်း တို့ဦးစီးရွှေတွင် ပြုလုပ်ခြင်းမပြုရဟု တားမြစ်သားခြင်းလည်းမရှိချေ။ တရားသူကြီးသည် နေရာတကာ၌မရှိနိုင်။ တရားသူကြီးမရှိ၍ သေခါနီးစွပ်စွဲချက်ကို မပြုလုပ်နိုင်ဟုဆိုလျှင် အများအားဖြင့် သေခါနီးစွပ်စွဲချက် ပြုလုပ်ရန်အခွင့်အရေး လုံးဝရှိတော့မည်မဟုတ်ပေ။ သေခါနီးစွပ်စွဲချက်တခုကို

အာဏာဆန့်သည့် တရားသူကြီးတဦး၏ရွှေတွင် ပေးခဲ့ပါမူ၊ ထိုသေခါနီးစပ်စွဲချက် အား သက်သေခံ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၈၀ အရ၊ တရားသူကြီးကံခေါ် ယူစစ်ဆေးရန် မလိုဘဲ၊ သက်သေအဖြစ် အသုံးပြုနိုင်ပေသည်။ သာမန်အရပ်သား တဦးဦးရွှေ၌ ပေးခဲ့သည့် သေခါနီးစပ်စွဲချက်နှင့်ပတ်သက်၍မူ ထိုအရပ်သားကံခေါ် ယူ စစ်ဆေး မှသာ သက်သေခံအဖြစ် အသုံးပြုနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ဤအချက်သာလျှင် ကွဲပြား ခြားနားမှုရှိပေသည်။ သို့ဖြစ်ရာ သေခါနီး စပ်စွဲချက်ကို တရားသူကြီးသာမက၊ ရဲအရာရှိကလည်း ယူနိုင်သည်။ ဆရာဝန်ကလည်း ယူနိုင်သည်။ တိုတိုဆိုရသော် မည်သို့မဆိုယူနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် ဆရာဝန် ဦးအေမုန်ရွှေတွင် ပေးခဲ့သော မနန်းဆိုင်၏သေခါနီးစပ်စွဲချက်ကို သက်သေအဖြစ် အသုံးပြုနိုင်သည်။ မောင်သာ ထွန်း ပါ ၂ နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ၊ ၁၉၆၆ ခု၊ မြန်မာပြည်စီရင်ထုံး၊ ၄၆၅ ကိုးကားသည်။

မနန်းဝမ်းနား နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ ၇၀

ဟိန္ဒူဥပဒေ—ကွယ်လွန်သူသည် အူရိယာဟိန္ဒူလူမျိုးဖြစ်၍ ဟိန္ဒူမိတ္တရာရ ဥပဒေအရ၊ ဆုံးဖြတ်ရမည်ဖြစ်ခြင်း—အမေ့စားအမေ့ခံများသည် အမှုတွင်တရားလိုအနေဖြင့် ပါဝင်ခဲ့သဖြင့်အမေ့ဆက်ခံခြင်း အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၁၄ (၁) (က) အရ၊ အမေ့ ဆက်ခံသည့် သက်သေခံလက်မှတ်ကို၊ ၎င်းတို့ကတင်ပြမှုသာ ရုံးမှတရားဝင်သည့် ဒီကရီတရပ်ချမှတ်ပေးနိုင်ခွင့်ရှိပေမည်ဟုဆုံးဖြတ်ခြင်းမှာမှန် မမှန်။ ။မူလတရား လိုဖြစ်သူ မစ္စတာ တီ၊ အယ်(လ်)၊ ပတ်နိုတ်သည်၊ အမှုကို စီရင်ချက်ဓမ္မိ ကွယ် လွန်သွားသဖြင့်၊ ၎င်း၏ တရားဝင်ကိုယ်စားလှယ်များအဖြစ် ဇနီးနှင့်သမီးတို့အား အမေ့စားအမေ့ခံများအဖြစ် အမှုတွင်ထည့်သွင်းခဲ့သောကြောင့်၊ ထိုသို့ထည့်သွင်း ပြီးမှတရားဝင်သည့် စီရင်ချက်နှင့်ဒီကရီမှာ အမေ့ဆက်ခံခြင်းအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၁၄ (၁) (က) အရ၊ အမေ့ဆက်ခံသည့်လက်မှတ် တင်ပြခဲ့ခြင်းမရှိသောကြောင့် ဒီကရီမှာ တရားဝင်သည့် ဒီကရီမဟုတ်ကြောင်း တရားသူကြီး နှစ်ဦးစလုံးကပင် သဘောတူညီတူရှိခဲ့သည်။ ထို့ပြင်ဒီကရီကို နှစ်ဦးနှစ်ဖက်အမှုသည်များက အယူခံ ခြင်းမရှိ၍ ဒီကရီမှာ တည်မြဲလျက်ရှိနေသည်ဟုလည်း ဟုဆခဲ့ကြသည်။ ဒီကရီ ရပြီးနောက် တရားဝင်ကိုယ်စားလှယ် တဦးဖြစ်သူ ဇနီးမှာ ဇာရီပြုလုပ်နေစဉ် ကွယ်လွန်သွားပြန်သဖြင့်၊ ၎င်း၏သမီးက ဇာရီမှုကို ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရန် အမိန့်ထောင်ခံသည်ကို မူလရုံးမှ ဇာရီပြုလုပ်ရန် ခွင့်ပြုသော်လည်း အမေ့ဆက်ခံ ခြင်းအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၁၄ အရ၊ အမေ့ဆက်ခံသည့်လက်မှတ်တင်ပြနိုင်သည့်အခါမူ ဇာရီမှုကို ဆက်လက်ဆောင်ရွက်မည်ဟု အမိန့်ချမှတ်ခဲ့သည်။ ထိုအမိန့်နှင့်ကန် ခြင်းရှိ မရှိနှင့်ပတ်သက်၍ ယခင်ကြားဖူးခဲ့သည့် ခုံရုံးထုတ်ချက်ကြီး ဦးကျော်စံဦး နှင့်တရားသူကြီး ဦးသက်ဖေတို့ ကဲ့လဲ့စွာဟုဆနေသဖြင့်၊ တရားသူကြီးချုပ်ထံ တင်ပြခဲ့ရာ၊ တရားသူကြီးချုပ်က တရားသူကြီး ဦးထွန်းတင်ထံ ထပ်မံကြားနာ၍ အဆုံးအဖြတ်ပေးရန် ပေးပို့ခဲ့သည်။ ။ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ကွယ်လွန်သူ တီ၊ အယ်(လ်)၊ ပတ်နိုတ်မှာ အူရိယာဟိန္ဒူလူမျိုးဖြစ်၍ ဟိန္ဒူမိတ္တရာရ ဥပဒေအရ၊ ၎င်း၏အမေ့ဆက်ခံခွင့်ကို စဉ်းစားရမည် ဖြစ်ကြောင်းမှာ အငြင်းမပွားရကား၊ ထိုမိသားစု၏ ကွယ်လွန်သူ တီ၊ အယ်(လ်)၊ ပတ်နိုတ်မှာ၊ ဘခင်ဖြစ်သည့်အတိုင်း၊ ဟိန္ဒူမိသားစု၏ မန်နေဂျာ (တာတာ) ဖြစ်သောကြောင့် ကျန်ရစ်သည့်ပစ္စည်း များကိုမိသားစုဝင်များဖြစ်သူ ဇနီးနှင့်သမီးဖြစ်သူ အယူခံတရားလိုတို့သည်၊ မိသား

စု အရသာ ဆက်ခံခဲ့ကြောင်းကို အထက်ဖော်ပြပါ စီရင်ထုံးများအရ ယူဆရမည် ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင်ဟိန္ဒူမိသားစုများသည် ကွယ်လွန်သူ၏ပစ္စည်းကို မိသားစုများ အဖြစ်ဆက်ခံသဖြင့် (by survivorship) အမွေဆက်ခံသည့် လက်မှတ်ကို ရယူတောင်းဆိုခွင့်မရှိဟု ဆုံးဖြတ်ထားသောကြောင့်၊ ယခုအမှုနှင့် ပတ်သက်၍ အယူခံတရားလိုထံသည် အမွေဆက်ခံသည့် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၁၄ အရ၊ အမွေ ဆက်ခံသည့်လက်မှတ်ကို တင်ပြမှုသာ ဇာရီကိုဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရန် အမိန့်ချ မှတ်ပေးမည်ဆိုသည်မှာ ဥပဒေအရမှန်ကန်သည့် အမိန့်တရပ်ဖြစ်သည်ဟု မဆိုနိုင် ပေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အယူခံတရားလိုသည်ကွယ်လွန်သူ တိ၊ အယ်(လ်)၊ ပတ်နိုတ်၏ပစ္စည်းများကို သီးခြားအမွေဆက်ခံသူမဟုတ်၊ ဟိန္ဒူမိသားစုအဖြစ်သာ ဆက်ခံခြင်းဖြစ်သောကြောင့် အမွေဆက်ခံသည့် အက်ဥပဒေ လုံးဝအကျိုးဝင် ခြင်းရှိတော့မည်မဟုတ်ပေ။

ဆူလူချန်(ခ) နီလာအန်နီ (အရွယ်မရောက်သေးသူ) (၎င်း၏အနီးစပ်ဆုံး မိတ်ဆွေဒေါက်တာ ဦးဘစန်) နှင့် ဒေါ်စိန် ၄

အပြီးသတ်အမိန့်နှင့်ပတ်သက်၍ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက် ၂၃၂

အထူး ဥပဒေတရပ်ရပ်အရ ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ထားခြင်းကို ရာဇသတ်ဥပဒေပါ ပုဒ်မ တရပ်ရပ်သို့ အမှုအကြောင်းချင်းရာအရ၊ ပြောင်းလဲ၍ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်နိုင်ခြင်း ရှိမရှိ—အထူးရာဇဝတ်ရုံး အယူခံအဖွဲ့သည် ဦးဆောင်အဖွဲ့ဖြစ်ခြင်း—အယူခံ အဖွဲ့၏ လမ်းညွှန်မှုကို လေးနက်စွာ လိုက်နာကြရန်ဖြစ်ခြင်း—ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၂၃၇ တင်ဖော်ပြထားချက်—လွဲပြောင်း၍ အပြစ်ပေးလိုသော ပုဒ်မ၊ တရားစွဲဆိုရန်ခွင့်ပြုမိန့်လိုလျှင် ခွင့်ပြုမိန့်ကိုယူရန်လိုခြင်း။ ။ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ အထူးရာဇဝတ်ရုံးအယူခံအဖွဲ့သည်၊ ဦးဆောင်အဖွဲ့ဖြစ်ပေသည်။ အထူးရာဇဝတ်ရုံး စနစ်သည်၊ ကျွန်ုပ်တို့ဦးတည်လျက်ရှိကြသော ပြည်သူ့တရားကို ပြည်သူ့တရားစီရင် သည့် စနစ်၏ အဓိကကျသော အခြေခံတရပ်ဖြစ်သည်။ တရားရေးဝန်ထမ်းများ၊ ရှေ့နေကြီးများသည် အထူးရာဇဝတ်ရုံးစနစ်ကို ကောင်းစွာလေ့လာခြင်း၊ ပါဝင်၍ ထိရောက်စွာ ကူညီဆောင်ရွက်ခြင်း၊ စိုင်းဝန်း၍အောင်မြင်အောင် ကြိုးပမ်းခြင်း တို့ကိုပြုကာ၊ အယူခံအဖွဲ့၏ လမ်းညွှန်မှုကို လေးနက်စွာလိုက်နာကြရန် ဖြစ်ပေ သည်။ ။ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်ကို ရှင်းလင်းစွာ ဖတ်ရှု၍ သဘာဝယူထိုင်အညီ ကောက်ယူကျင့်သုံးရသည်။ ပြဋ္ဌာန်းချက်တွင် မပါသည်ကို တရားရုံးချုပ်တို့ကစီရင်ထုံးပြုသလိုနှင့် ပြည့်ခြင်း၊ ပါသည်ကိုစီရင်ထုံးပြုသလိုနှင့် နှုတ်ပယ်ခြင်းမပြုရချေ။ ။အထူးရာဇဝတ်ရုံး အယူခံအဖွဲ့က စီရင်ထုံးပြုပြန်ပေး သည့်အတိုင်း၊ အထူး ဥပဒေတရပ်ရပ်အရ ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်းကို၊ ရာဇဝတ် ဥပဒေပါ ပုဒ်မ တရပ်ရပ်သို့၊ အမှုအကြောင်းချင်းရာ ခိုင်လုံလျှင် ပြောင်းလဲ၍ ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်နိုင်သည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ထံ တင်သို့သော ပြဿနာကို ဖြေကြား လိုက်သည်။ ။ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ပြောင်းလဲ အပြစ်ပေးသော ရာဇသတ် ပုဒ်မနှင့်လည်း၊ ၎င်းအား စွဲဆိုနိုင်သည်ကို တရားခံ ကြိုတင်သိပြီဖြစ်လျှင်၊ အမှု စစ်ဆေးရာ၌လည်း ခွင့်ချေပခွင့်ရပြီးဖြစ်ရမည်။ အဘယ်၍ လွဲပြောင်း၍ အပြစ် ပေးလိုသော ပုဒ်မဖြင့်၊ တရားစွဲဆိုရန်ခွင့်ပြုမိန့်လိုသည်ဆိုလျှင်မူကား၊ ခွင့်ပြုမိန့်ကို ယူစေပြီးနောက် အမှုကို ပြန်လည်စစ်ဆေးရန်ဖြစ်ပေသည်။ မောင်သန်းညွှန် နှင့်

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ၊ ၁၉၆၆၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံးများ၊ အထူးရာဇဝတ်ရုံး အယူခံအဖွဲ့၊ စာ ၁၅၇၊ ပြသွေး နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ၊ ၁၉၆၈၊ မြန်မာ နိုင်ငံ စီရင်ထုံးများ၊ အထူး ရာဇဝတ်ရုံး အယူခံအဖွဲ့၊ စာ ၄၆ ကို ကိုးကား သည်။ ။ တရားရုံးများ ညွှန်ကြားလွှာ လက်စွဲ၊ စာ ၅၁ ကိုရည်ညွှန်းသည်။ မောင်ညွန့်ပါ ဂျာနယ် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ၊ ၁၉၆၇၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံးများ၊ နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်၊ စာ ၇၆ ကိုပယ်ဖျက်သည်။

ဦးထွန်းအောင် } နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ ... ၁၉၀
 ဦးထွန်းသိန်း }

အမှုခေါ် စာချွန်မှု—နိုင်ငံခြားသားများ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄ (ဂ) အရ၊ ခရိုင် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက အာမခံခြင်းပယ်လျှင်၊ တရားရုံးချုပ်သို့ ပြင်ဆင်မှုပြင် ထာနိုင်ခြင်းရှိမရှိ—ယင်းဥပဒေပုဒ်မ ၄ (က) အရ၊ ခရိုင် ရာဇဝတ်တရားသူကြီး အား အပ်နှင်းထားသောတာဝန်—အာမခံပေးခွင့်ကို သုံးစွဲရာ၌ ဆင်ခြင်စဉ်းစား ရမည့်မှုများ။ ။ ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ ခရိုင် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးတို့၏ နိုင်ငံခြား သားများ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃ အရ၊ အရေးယူခံရသူအား အာမခံ ပေးနိုင်သော အာဏာရှိသည်။ ပုဒ်မ ၄ (ဂ) ကအပ်နှင်းသော ယင်းအာဏာကိုသုံးစွဲရာ၌ တရား စီရင်ရေးဆဲဆဲ (quasi-judicial manner) ဆုံးဖြတ်ရမည် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ဤရုံးက စာချွန်မှုတွင် ပြန်လည်သုံးသပ်ရန် တာဝန်နှင့် စီရင်ပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ ပြန်လည်သုံးသပ်ရာတွင်၊ စာချွန်ထုတ်သည့်မှုများတွင် ဝင် မာင်စစ်ဆေးရန်လိုအပ်၏။ ။ ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ နိုင်ငံခြားသားများ အက် ဥပဒေပုဒ်မ ၄ (က) အရ ခရိုင်ရာဇဝတ်တရားသူကြီးအား အပ်နှင်းသော တာဝန် သည်သိမ်မွေ့လှချေသည်။ ပုဒ်မ ၄ (၁) အရ၊ ပြည်နှင့်မိန့်ကိုလိုက်နာရန် တနည်း တဖျက်ကွက်လျက်ရှိသော နိုင်ငံခြားသားတို့ကို ခရိုင်ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက အခိန်စာဖြင့် ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်ရသည်။ ဤအမှုတွင် ယင်းသို့ ပျက်ကွက်နေသူ အဗ္ဗဒူကရင်အား ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်ပါရန် သက်ဆိုင်ရာ ဌာနက ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီးထံမှာကြားခံခြင်းဖြစ်ဟန်တူသည်။ ။ အဖမ်းခံရသူ တဦးအား ပုဒ်မ ၄ (ဂ) အရ၊ ခရိုင်ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက အာမခံဖြင့် လွှတ်ထားနိုင်ပြန်သည်။ ထို့ကြောင့်အမိန့်ထုတ်၍ ဖမ်းဆီးစေရသော တာဝန်နှင့် ဖမ်းဆီးခြင်းခံလာရသူ အား အာမခံပေးသင့်က ပေးနိုင်ခွင့်တို့ကို ခရိုင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီး တဦးတည်းကိုပင် အပ်နှင်းထား၏။ ။ အာမခံပေးပိုင်ခွင့်ကို သုံးစွဲရာတွင်နှစ်ဖက် ကို ကြားနာ၍ အာမခံပေးခြင်းနှင့် ဆီလျော်ရာမူများကို၊ အမှု အဖြစ်အပျက်၊ လျှောက်ထားသူ၏ အခြေအနေစသည်တို့နှင့် ဆက်စပ် ဆင်ခြင်ကာ၊ ဆုံးဖြတ် ရမည်ဖြစ်ပေသည်။ သက်ဆိုင်ရာ ဌာနကလည်း အရေးယူခံရသူအားလုံးအပ်သည် တို့ကိုရှင်းလင်းတင်ပြနိုင်စေရန်လည်းကောင်း၊ လိုအပ်သော အစီအစဉ်တို့ကို ပြုလုပ်နိုင်စေရန်လည်းကောင်း၊ အချိန်၊ အခွင့်ပေးခြင်းအားဖြင့်၊ ၎င်း၏အာမခံ လျှောက်လွှာကို သက်ညှာစွာ စဉ်းစားထိုက်က စဉ်းစားကာ ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီးထံ တင်ပြနိုင်ပေသည်။ ။ အာမခံပေးပြန်လျှင်လည်း သင့်တော်သော စည်းကမ်းချက်များကို ချမှတ်နိုင်ပေသေးသည်။

အဗ္ဗဒူကရင် (ခေါ်) မောင်မောင်လေး နှင့် တဲဘက်အတွင်းဝန်၊ လူဝင်မှု ကြီးကြပ်ရေးနှင့် အမျိုးသားမှတ်ပုံတင်ရေးဝန်ကြီးဌာန ... ၁၇၂

အမြတ်ခွန် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၆၆ (၂) — သောင်းကျန်းသူအားအခြေအနေအရ ပေးရသော “ လုံခြုံရေးစရိတ် ” (ဆက်ကြေး) သည် အမြတ်ခွန်စည်းကြပ်ရာတွင်ခွင့်ပြုနိုင်သောစရိတ်ဟုတ်မဟုတ် — သောင်းကျန်းသူအား ဆန္ဒအလျောက် ထောက်ပံ့အားပေးကူညီလျှင် ရာဇဝတ်ပြစ်မှုကြီးကိုပင် ကျူးလွန်ရာရောက်ခြင်း၊ တဖက်၌လည်း ပြည်သူ့အများနှင့် ပတ်သက်သော ပေါ်လစီ — ပြည်သူ့ ကိုယ်ကျင့်တရား ဆိုသည်ကားရပ်များကိုအခြေအနေ အတေးအခေါ်ပေါ်တွင်မူတည်၍အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုရခြင်း — အဓိပ္ပါယ်ဆိုရာတွင် လက်တွေ့ အခြေအနေကို ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်ကျကျ သုံးသပ်၍ ဖွင့်ဆိုရခြင်း။ ။ ဆုံးဖြတ်ချက်။ ဤအမှုတွင် အခွန်ထမ်းက မိမိ၏ ခြံများတင်သောင်းကျန်းသူတို့ကမ်း၌ ဖျက်ဆီးကြသည့်အတွက် ပြန်လည်ထူထောင်ရသည့်စရိတ်ကိုခွင့်ပြုရန် တောင်းခဲ့သည်။ ယင်းစရိတ်ကိုအမြတ်ခွန်ဝန်ထောက်က မဟုတ်မှန်ဟုမဆိုခဲ့။ အယူခံခံရုံးကခွင့်ပြုထိုက်သော စရိတ်ဖြစ်သည်ဟု သတ်မှတ်ခဲ့သည်။ အခွန်ထမ်းက ကြက်ပေါင်းစေးခြံလုပ်ငန်းကို အေးချမ်းစွာ လုပ်ကိုင်နိုင်ရန် သောင်းကျန်းသူတို့ တောင်းဆိုငွေကို ပေးခဲ့ရပါသည်ဟု ဆိုသည်။ အမြတ်ခွန်ဝန်ထောက်ကယင်းသို့ မပေးရဟုမဆိုချေ။ စရိတ်များလွန်းသည်ဟုသာ ဆုံးဖြတ်ကာ၊ တာဝန်သိခွင့်ပြု၍၊ တာဝန်ကိုပယ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ယင်းသို့ဆုံးဖြတ်သည်ကို အယူခံဆိုင်ရာမင်းကြီးကလည်း အတည်ပြုခဲ့သည်။ ကာလ၊ ဒေသ အခြေအနေနှင့် ယှဉ်၍ ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်များက၊ တောင်းခံသောစရိတ် များ မများကိုသာ ဆုံးဖြတ်ကြသည်။ ယင်းသို့လျှို့ဝှက်ရေးအတွက်ပေးရကြောင်း၊ ပေးမှလုပ်ငန်းဖြစ်ထွန်းကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် စရိတ်သည် လုပ်ငန်းစရိတ် ဖြစ်ကြောင်း လက်ခံခဲ့ကြပြီးဖြစ်သည်။ အကြောင်း အချက်နှင့် ပတ်သက်၍ ဤရုံးက ထပ်မံမေးမြန်းသဖြင့် အမြတ်ခွန်အယူခံရုံးက စုံစမ်းတင်ပြရာ၌လည်း၊ မြတ်ခိုင်တိုင် ထိုစဉ်က သောင်းကျန်းသူတို့သည် အစိုးရ၏ အစောင့်အရှောက်နှင့် ဝေးရာနေရာများရှိ ကြက်ပေါင်းစေးခြံရှင်များထံမှ ဆက်ကြေးကောက်ခံခဲ့ကြကြောင်းကို အထောက်အထားများနှင့် ဖော်ပြထားသည်။ ယင်းလက်တွေ့ အခြေအနေကို မျက်နှာလဲ၍ မရချေ။ အခြားခြံရှင်များက ဆက်ကြေးကို စရိတ်အဖြစ် ခွင့်ပြုရန် မတောင်းခံခဲ့ကြဟုဆိုသည်။ သို့ရာတွင် လုံခြုံရေးစရိတ်ဟု မပြဘဲ လက်ခံနိုင်ဖွယ်ရာဖြစ်သော အခြားစရိတ်အဖြစ်ပြောင်းလဲ၍ တင်ပြခဲ့ခြင်းမပြုခဲ့ကြဟု မဆိုသာချေ။ သောင်းကျန်းသူတို့ တောင်းသော ဆက်ကြေးကို ပေးရခြင်း၊ ၎င်းတို့ ခိုင်စေသည်ကို လုပ်ရခြင်းစသည်တို့ကို၊ ကာလ၊ ဒေသ၊ အခြေအနေနှင့် လုပ်ဆောင်ပေးရသူတို့၏ စေတနာကိုပေါင်းစပ်၍ ပြည့်စုံစွာ စဉ်းစားပြီးမှ၊ ရာဇဝတ်မှု ပြောက်စေသော သောင်းကျန်းသူကို အားပေးကူညီခြင်းဖြစ်မြောက်သည် မဖြစ်မြောက်သည်ကို စဉ်းစားအပ်သည်။ ဒေါ်အုံးပါး နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ၊ ၁၉၆၉ ခု၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး၊ အထူးရာဇဝတ်ခုံရုံး အယူခံအဖွဲ့၊ စာ ၂၁။ မောင်တင်အောင် ပါ ၁၅ နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ၊ အထူးရာဇဝတ်ခုံရုံး အယူခံအဖွဲ့၊ ၁၉၆၈ ခု၊ အယူခံမှုအမှတ် ၁၂၂။ ဦးဘိုးစွန် နှင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ၊ အထူးရာဇဝတ်ခုံရုံး အယူခံအဖွဲ့၊ ၁၉၆၉ ခု၊ အယူခံမှု ၁၃၂ တို့ကို ညွှန်းသည်။ ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ အထူးရာဇဝတ်ခုံရုံး အယူခံအဖွဲ့သည် နိုင်ငံတော် မူဝါဒကို အောင်မြင်ထိရောက်စေကာ၊ တရားမျှတခြင်း တန်ဖိုးကိုဆောင်သော စီရင်ထုံးများကိုပြု၍ တရားစီရင်ရေး လမ်းညွှန်များကို ချမှတ်လျက်ရှိ၏။ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံးများတွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြထားသော ရံပန်ရံခါ နိုင်ငံတော် တရားရုံးချုပ်

ညွှန်ကြားလွှာဖြင့် ဖြန့်ချိသော အထူးရာဇဝတ်ဌေးအယူခံအဖွဲ့၏ စီရင်ထုံးများကို ကောင်းစွာ လေ့လာလိုက်နာကြရန် ဖြစ်ပေသည်။ ဦးထွန်းအောင်သာ နှင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ၊ ၁၉၆၉ ခု၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး၊ တရားရုံးချုပ်၊ စာ ၅၇ တို့ကိုလည်း ရည်ညွှန်းသည်။

လက်ထောက် အမြတ်ခွန် မင်းကြီး၊ ရန်ကုန်မြို့ နှင့် မက်ဆား(စ်) အောင်သိန်းကြူ (ဧရာဘာအက်စတိတ်) ... ..

အယောင်ဆောင် (၀၁) အမည်ငှါးစာချုပ်—မှတ်ပုံတင် စာချုပ်အရ၊ အပြီးအပိုင်ပေးသည့်စာချုပ်မှာ အယောင်ဆောင်စာချုပ်အဖြစ် ထည့်သွင်းပြုလုပ်ခဲ့သည့် စာချုပ်ဖြစ်ကြောင်းနှင့်ပတ်သက်၍ တရားလိုအပေါ်တွင် ထိုအချက်ကို သံသယကင်းရှင်းအောင် လုံလောက်စွာ ပြသရန် တာဝန်ရှိခြင်း။ ။ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ပစ္စည်းအပေးခံရသူ အယူခံတရားလိုသည် အချင်းဖြစ်အိမ်ကိုမိမိနာမည်ဖြင့် ငှါးရမ်းခဲ့ခြင်း၊ ထိုအိမ်အတွက် အိမ်လခများကို ကောက်ခံသုံးစွဲခဲ့ခြင်းများ ရှိသည့်အပြင်၊ အဆောက်အဦမှာလည်း အိမ်ငှါးလက်တွင်သာ ရှိနေသဖြင့် ထိုပစ္စည်းများနှင့် ပတ်သက်သည့်စာချုပ်စာတမ်းများမှအပ၊ ယင်းပစ္စည်းများမှာလည်း ၎င်း၏လက်ဝယ်ရှိနေကြောင်းမည်သို့မျှထင်ရှားခြင်း မရှိသဖြင့် တရားလိုဖြစ်သူ အယူခံတရားပြိုင်က သက်သေခံအမှတ် (၀) အရ အပြီးအပိုင်ပေးခဲ့သည့် စာချုပ်တွင်ပါရှိသည့် အယူခံတရားလို၏ အမည်မှာ အမည်ငှါးသာဖြစ်ပြီး ၎င်းအား မည်သို့မျှအကျိုးခံစားခွင့်ရရှိရန် ချုပ်ဆိုပေးခဲ့သည့် စာချုပ်မဟုတ်ပါဆိုသည့် တင်ပြချက်ကိုပေါ်လွင်ထင်ရှား၍ သံသယဖြစ်စရာမရှိအောင် ပြဆိုနိုင်ခဲ့သည်ဟု မည်သို့မျှ ယူဆနိုင်ရန်မရှိပေ။ မောင်ဘိုးခင်ပါ ၂ နှင့် မောင်ဘိုးရှိန်၊ ရန်ကုန်စီရင်ထုံး၊ အတွဲ ၄၊ စာ ၅၁၇။ အကြီးနှင့် မမယ် ပါ ၆၊ ရန်ကုန်စီရင်ထုံး၊ အတွဲ ၄၊ စာ ၅၂၂။ လက်ကွန်နှင့် လက်ကွန်၊ ရန်ကုန်စီရင်ထုံး၊ အတွဲ ၂၊ စာ ၂၅၃ တို့ကိုရည်ညွှန်းသည်။

ဒေါ်ခင်မြ နှင့် ဦးခင်မောင် ... ..

အလုပ်သမားလျှော်ကြေးအက်ဥပဒေအရ စီရင်ဆုံးဖြတ်ခြင်း—အနားယူနေခိုက် ထိခိုက်ဒဏ်ရာရခြင်း—အလုပ်ခွင်တွင် အလုပ် လုပ်နေခိုက်ဟု ယူဆရန်သင့် မသင့်။ ။ ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ အလုပ်သမားဟူသည် အလုပ်ခွင်ပြီး၍၊ နောက်အလုပ်ခွင်မဝင်မီကြားကာလ၌ အနားယူနေခိုက်၊ မတော်တဆဒဏ်ရာရရှိခဲ့သော်၊ အလုပ်ခွင်အလုပ် လုပ်နေခိုက် ဒဏ်ရာရဘိသကဲ့သို့ မှတ်ယူရမည်ဖြစ်ပြီး၊ အလုပ်ရှင်က ယင်းဒဏ်ရာ ရသောသူအား လျော်ကြေးပေးရမည်။ *London and North Eastern Railway Company v. Brentnall, 1933 Appeal Cases, p. 489* ရည်ညွှန်းသည်။

ဦးဝင်းချူ နှင့် ဒေါ်သိန်းတင် ... ..

အလုပ်သမားလျှော်ကြေး အက်ဥပဒေအရ စီရင်ဆုံးဖြတ်ခြင်း—အလုပ်ခွင် အတွင်း တာဝန်များ ထမ်းဆောင်နေစဉ် အခြေအနေအရ ထိခိုက်ဒဏ်ရာရခြင်း ဟူသော စကားစုနှင့်ပတ်သက်၍ ရှင်းလင်းချက်။ ။ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။သိရှိ နားလည်လျက်နှင့် အလုပ် လုပ်နေသည်မှာ အလုပ်မှပေါ်ပေါက်လာသော အန္တရာယ်ဖြင့်

မတော်တဆထိခိုက်ရရှိသောဒဏ်ရာဟု ဆိုရပေမည်။ စက်ဆရာတဦးသည် ဆလုပ်
 ခွင်တွင် စက်တခုတည်းကိုသာကြည့်ရှုလုပ်ကိုင်ရခြင်း မဟုတ်ပေ။ မိမိအလုပ်နှင့်
 အမှတ်မဲ့ တကြိမ်တခါ ကျရောက်ဖြတ်ပျားတသ်သော တာဝန်ဝတ္တရားများကိုလည်း
 ဆောင်ရွက်ရပေမည်။ အလုပ်မှပေါ်ပေါက်သော မတော်တဆ ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိ
 ခြင်း၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ကောက်ယူရမည်။ အလုပ်ဝတ္တရားမှ
 ထိုက်ရိုက်ပေါ်ပေါက်ခြင်းမဟုတ်စေကာမူ၊ သွယ်ဝိုက်သည့်နည်းဖြင့် ဆက်စပ်လျှင်
 လည်းအလုပ်မှဖြစ်ပေါ်လာသောမတော်တဆထိခိုက်ရရှိသော ဒဏ်ရာဟုဆိုရမည်။
 မိမိအလုပ်ဝတ္တရားများကို ထမ်းဆောင်နေစဉ် ရုတ်တရက် ဖြစ်ပေါ်လာသည့်
 အရေးတခုခုတို့ကိုလည်း မိမိ၏ကိုယ်ကျိုး၊ သို့မဟုတ် အလုပ်၏ အကျိုး
 အတွက်ဝင်ရောက်လုပ်ပိုင်ပေးရာတွင် မတော်တဆ ဇာတ်ပို့ခဲ့လျှင်၊ မိမိအလုပ်မှ
 ပေါ်ပေါက်လာသော အန္တရာယ်ဖြင့် ထိခိုက်ရရှိသော ဒဏ်ရာဟု ဆိုရမည်။

Rees. v. Thomas, 1889, I. Q. B. D. p. 1015. ရည်ညွှန်းသည်။

ဦးထွန်းရှင် နှင့် ကိုကျော်ရွှေ ပါ ၂ ..... ၉၄

ထို့နဲ့ ဝာချုပ်အတွက် ရင်းသိုးငွေရလိမ့်—ငွေတိုးချစားသူများ အက်ဥပဒေပုဒ်မ
 ၆ (၃) အရ၊ ထုတ်ဒဏ်သော မှတ်ပုံတင်လက်မှတ်မှာ ၎င်းဥပဒေပုဒ်မ ၆ (၂) အရ၊
 ပယ်ဖျက်ပြီးဖြစ်လျှင် တရားစွဲဆိုခြင်းပြုနိုင် မပြုနိုင်—ငွေတိုးချစားသည့် လက်
 မှတ်မရှိပိုင်နှင့် ဒီကရီရပိုင်ခွင့် ရှိမရှိ။ ။ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။အယူခံ တရားလိုကချေ
 လွှာအပိုဒ် (၄) တွင်ငွေတိုးချစားသူများ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၆ (၃) အရ၊ အယူခံ
 တရားပြိုင်အား ထုတ်ပေးသော မှတ်ပုံတင်လက်မှတ်မှာ ၁၉၆၅ ခု၊ ဖေဖော်ဝါရီလ
 ၂၂ ရက်နေ့ကပင် ကုန်ဆုံးသဖြင့် ပုဒ်မ ၆ (၂) အရ၊ လက်မှတ်မှာ ပယ်ဖျက်ပြီး
 ဖြစ်၍ တရားစွဲဆိုခြင်းမပြုထိုက်ဟု တုခေ့ရာ၊ မူလရုံးက အထက်ပေါ်ပြခဲ့သည့်
 အတိုင်း ၁၉၆၇ ခု၊ ဇွန်လ ၁၀ ရက်နေ့က တရားစွဲဆိုခွင့်ရှိသည်ဟု ဖြေဆိုသည်မှာ
 မှန်ကန်သည်ကို အငြင်းမရှိကြပေ။ ကျွန်ုပ်တို့ကလည်းပုဒ်မ ၉ အရဆုံးဖြတ်ချက်မှာ
 မှန်ကန်သည်ကို လက်ခံသည်။ ။ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ဤအယူခံ မှုတွင်
 အကြောင်းပြချက်မှာ မူလရုံးသည်၊ တရားစွဲဆိုနိုင်ခွင့် ရှိသည်ဟု ဖြေဆိုခြင်းမှာ
 မှန်ကန်သော်လည်းနောက်ဆုံး ၁၉၆၉ ခု၊ ဇွန်လ ၂၆ ရက်နေ့က ဒီကရီချမှတ်ပေး
 ခဲ့သည်မှာ မှားယွင်းသည်ဟု တင်ပြချက်ကို အယူခံတရားပြိုင်၏ တရားရုံးချုပ်
 ရွှေနေကလည်း ရိုးသားစွာ ကျွန်ုပ်တို့ရွှေတွင် ဝန်ခံထားသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ကလည်း
 မူလရုံးသည် ဒီကရီချမှတ်ပေးခဲ့သည်မှာ မှားသည်ဟု ထင်မြင်သည်။ အတယ်
 ကြောင့်ဆိုသော် ငွေတိုးချစားသူများ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၉ က မှတ်ပုံတင်ခံခဲ့ရသည့်
 ဒီကရီချမှတ်၍ မဒဏ်ရာဟုဆိုသည်။ တရားစွဲဆိုနိုင်ဟုဆို။ *Jagrouv v.*
Jeet Singh and one, 1955. B.L.R, p. 164 (H.C), Kodairam v.
Pardeshi, 1956, B.L.R. p.449(H.C.), K.M.Chidhambaram Chettyar
v. S. T. P. N. Subbiah Chettyar, Agent and Attorney of S. T. P
Nachiappa Chettyar, 1963, B.L.R. p. 509 ရည်ညွှန်းသည်။ ထပ်မံ
ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။အမှန်မှာ မူလရုံးသည် ဒီကရီချမှတ်ပေးသော၊ မှတ်ပုံတင်
လက်မှတ်ကိုတင်ပြရန်အချိန်ပေး၍စောင့်ဆိုင်းသင့်သည်။ ဒေါ်တင် နှင့် ဒေါ်သန်း
ဖေပါ ၄၊ ၁၉၆၆၊ မြန်မာပြည်စီရင်ထုံး၊ စာ ၁၁၉၇ ခြားနားပြသည်။ R. D.
Ran v. Kujja Maistry, 1955, B.L.R. p. 146 (H.C) P.R.M.

Annampila Chettiar and others v. A. L. V. Alangappa Chettiar, 1964, B. L. R. p.37. Civil Revision No. 33/63. Chief Court. Civil First Appeal No. 91 of 1967 ရည်ညွှန်းသည်။

ဦးထွန်းလွင် နှင့် ဦးချစ်လှ --- --- --- ---

၁၉၄၅ ခုနှစ်၊ ငွေချေးသမှုများ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၅—ယင်းပုဒ်မပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များသည် ငွေတောင်းဆိုင်ရယူပိုင်ခွင့် လွှဲပြောင်းနိုင်သည့် စာချုပ်စာတမ်းများ အက်ဥပဒေ (Negotiable Instruments Act) ပုဒ်မ ၂၀ ကို လွှမ်းမိုးခြင်းပြုနိုင်မပြုနိုင်—ငွေချေးစားသူများ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၅ (၂) အရ၊ သက်သေပြုရန် တာဝန်သည် ဒီကရီတောင်းဆိုသူအပေါ်၌ ရှိခြင်း။ ။ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။မြီရှင်ထဦးသည်၊ မြီစားထံမှချေးငွေအတိအကျကို စာဖြင့်ရေးသားပေါ်ပြချက်၊ အတိုးနှုန်း၊ ချုပ်ဆိုရသည့်ရက်စသည်တို့အတွက် ဖြည့်စွက်ရေးသွင်းခြင်း မပြုဘဲ၊ ကွက်လပ်ထားရှိသည့် အော်ဒီမံစာချုပ်ကို ယူမထားနိုင်ပေ။ ။ ယင်းသို့ကွက်လပ်များပါသော အော်ဒီမံစာချုပ်မှာ အဆိုပါပုဒ်မ၏ ပုဒ်မခွဲ (၂) အရ ပျက်ပြယ်သည်။ ။ ပုဒ်မခွဲ (၂) တွင် “ တည်ဆဲတရားဥပဒေတရားတွင် မည်သို့ပင်ရှိစေကာမူ ” ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားသည့်အလျောက်၊ ကြေးငွေ တောင်းဆိုရယူပိုင်ခွင့် လွှဲပြောင်းသည့် စာချုပ်စာတမ်းများ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၀ တွင် မည်သို့ပင်ဆိုထားစေကာမူ၊ ၁၉၄၅ ခုနှစ်၊ ငွေချေးသမှုများအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၅ က လွှမ်းမိုးသည်ဟု ဆိုရမည်ဖြစ်သည်။ ။ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။သက်သေထူရန် တာဝန်ဆိုသော စကားရပ်နှင့်ပတ်သက်၍ အဓိပ္ပါယ်နှစ်မျိုးနှစ်စားရှိပေသည်။ ပဌမအမျိုးမှာ၊ မည်သူက စတင်၍ သက်သေပြရမည်ဆိုသော ကိစ္စဖြစ်ပြီး၊ ဒုတိယအမျိုးအစားမှာ၊ စွဲဆိုသော အမှုထင်ရှားအောင် သက်သေပြရမည့် တာဝန်ဖြစ်လေသည်။ မည်သူက စတင်၍ သက်သေပြရမည်ဆိုသည့် ကိစ္စသည် ကျင့်ထုံးတရပ်သာဖြစ်သည်။ ထိုကိစ္စသည်အမှုသည်တဦးဦးအပေါ်၌ တသမတ်တည်းမတည်ရှိပေ။ သက်သေအထောက်အထားများတင်ပြလာကြသည်နှင့်အမျှ အမှုသည် အသီးသီးအပေါ်၌ တာဝန်ပြောင်းလဲကျရောက်နိုင်ပေသည်။ အမှုထင်ရှားအောင် သက်သေပြရမည့်တာဝန်မှာ သက်သာခွင့် တောင်းဆိုသော အမှုသည်အပေါ်၌ တသမတ်တည်း တည်နေပေသည်။ ရာဇဝတ်မှုများတွင် တရားခံအပြစ်ရှိကြောင်း ပြသရန်တာဝန်သည် တရားလိုအပေါ်၌ အစဉ်ရှိသည်။ အလားတူပင် တရားမမှုများ၌ ဒီကရီတောင်းဆိုသူသည် မည်သည့်အတွက် ဒီကရီရသင့်ကြောင်း တင်ပြရန်တာဝန်ရှိသည်။ ထိုသို့ တင်ပြခြင်းမရှိဘဲ၊ တဘက်မှ အထောက်အထား ပြနိုင်ခြင်း မရှိဟုဆိုသော အကြောင်းဖြင့် အနိုင်ရရန် အခွင့်အရေးမရှိပေ။ ။ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ အမှုသည်များအနေဖြင့် မိမိတို့သိသမျှ၊ တင်ပြနိုင်သမျှ အထောက်အထားများကို တင်ပြကြရန် တာဝန်ရှိပေသည်။ သို့မှသာ တရားမမှုတို့ကို ရရှိမည်ဖြစ်သည်။ အမှန်တရားကိုထုတ်ဖော်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ တင်ပြသင့် တင်ပြထိုက်သောသက်သေအထောက်အထားကို မတင်ပြလျှင်၊ တင်ပြပါက မိမိ၏ အမှုကို ထောက်ခံခြင်း မပြု၍သာဖြစ်သည်ဟု ယူဆခြင်းခံရမည် ဖြစ်သည်။ သက်သေထူရန်တာဝန်မရှိ၍ တင်ပြခြင်းမပြုဟုတရားဝင်ဘောသက်သက်ထုချေခြင်းမပြုနိုင်ပေ။ ဂျေကရန်ဆင်းနှင့် မိဟာမက်ဝါလီဂျွန်၊ ၁၉၆၀၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး၊ ၁၂ (တရားလွှတ်တော်)၊ မောင်ရေး နှင့် မမယ်တင်၊ ၁၉၆၂၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး၊ ၃၀၄ (တရားရုံးချုပ်)၊

အမေရိကန်အင်တာနေရှင်နယ် အင်ဂျူးဝါးရင် (၆) ကုမ္ပဏီလီမိတက် နှင့် ဘာမီ (၆) အိကော်နော်မစ်ဘဏ်လီမိတက်၊ ၁၉၆၆၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး၊ ၁၅၂၅၊ နှင့် မမလေး (ခ) မေဒီယန်ဘီ နှင့် နာဇာခန် ပါ ၂၊ ၁၉၄၉၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး၊ ၉၅ (တရားလွှတ်တော်) တို့ကိုရည်ညွှန်းသည်။

ကာမလင်ဆင် ပါ ၂ နှင့် ယူ၊ စီ၊ ပေါ (လ်) ၁၁၆

၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ ပြည်ထောင်စုတရားစီရင်ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၆ အရ၊ စီရင်ဆုံးဖြတ်ခြင်း—မဟာမေဒင်များ ကွာရှင်းမှု—မဟာရွှေပေးသည့် ကိစ္စသည် ထိမ်းမြားလက်ထပ်မှုနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ပြဿနာဖြစ်ခြင်း—The Burma's Law Act, တွင် မဟာမေဒင် ဥပဒေ အကျုံးဝင် မဝင်။ ။ ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ မဟာရွှေပေးခြင်းနှင့် လက်ထပ်ထိမ်းမြားခြင်းတို့မှာ တခုနှင့် တခုခွဲခြား၍ မရနိုင်လောက်အောင် ဆက်စပ်လျက်ရှိသည်။ မဟာရွှေပေးခြင်းသည် လက်ထပ်ထိမ်းမြားခြင်း၏ အဓိက အင်္ဂါရပ်တခုဖြစ်သည်။ ထိမ်းမြားခြင်းမြောက်ရန်အတွက် လိုအပ်သည့်အချက်လည်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် မဟာရွှေပေးခြင်းကို ထပ်လက်ထိမ်းမြားခြင်းမှ ခွဲထုတ်၍ မရနိုင်သည့်အလျောက်၊ ထိုကိစ္စမှာ လက်ထပ်ထိမ်းမြားခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် ပြဿနာသာလျှင်ဖြစ်လေရာ၊ ဖင်းကိစ္စသည် (The Burma's Law Act) ပုဒ်မ ၁၃ (၁) တွင် အကျုံးဝင်သဖြင့်၊ မဟာမေဒင် ဥပဒေအရသာလျှင် အဆုံးအဖြတ်ပြုရမည်ဖြစ်သည်။

ခယမ် (တ်)၊ ဝိုင်၊ အက် (၆)၊ ဂျမား နှင့် ခါတွန်ဘီဘီ ၁

၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ မြို့ပြဆိုင်ရာငါးရမ်းခကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေအရ၊ သတ်မှတ်ထားခဲ့သော စံငါးရမ်းခသည်၊ ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ အက်ဥပဒေအရ ဆက်လက်၍ တည်နေခြင်း ရှိမရှိ ဆက်လက်၍ တည်နေလျှင် ကြီးကြပ်ရေးဝန်က ထပ်မံ၍ စံငါးရမ်းခသတ်မှတ်ခြင်းပြုနိုင်မပြုနိုင်—၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၄၄၊ ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ အက်ဥပဒေ၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ ချမှတ်ခဲ့သော ဆုံးဖြတ်ချက်၊ အမိန့်၊ အရေးယူဆောင်ရွက်ချက်၊ သို့တည်းမဟုတ် မှုခင်းကိစ္စဆောင်ရွက်ချက်တို့ကို ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ အက်ဥပဒေ အာဏာတည်သည်မှ ဆက်လက် အတည်ဖြစ်ရမည်ဖြစ်ခြင်း—၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၇ (၂) (ဆ) အရ၊ ကြီးကြပ်ရေးဝန်က ထောက်ထား၍ သတ်မှတ်နိုင်သော အချက်—စံငါးရမ်းခသည် သတ်သော စံချိန်ဖြစ်ရခြင်း၊ ဥပဒေနှင့်ညီသော အကြောင်းအချက်များကို အခြေခံ၍ ဆုံးဖြတ်မှု ဆုံးဖြတ်ချက်သည် တရားဝင်ခြင်း။ ။ ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၄၄ သည် ရှင်းလင်းထင်ရှားသော စကားလုံးများကို သုံးနှုန်းထားသည်။ ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ အက်ဥပဒေ၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ၊ ချမှတ်ခဲ့သော ဆုံးဖြတ်ချက်၊ အမိန့်၊ အရေးယူဆောင်ရွက်ချက်၊ သို့မဟုတ် မှုခင်းကိစ္စဆောင်ရွက်ချက်တို့သည်၊ ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ အက်ဥပဒေ စတင်အာဏာတည်သည်မှ ဆက်လက်အတည်ဖြစ်စေရမည်ဟု ဆိုသည်။ ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ အက်ဥပဒေ၏ မည်သည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်ဟု ကန့်သတ်ချက် မပါချေ။ ဆုံးဖြတ်ချက်၊ အမိန့်ဆောင်ရွက်ချက်ဟူသည့် စကားရပ်တို့သည်လည်း ကျယ်ဝန်း၍၊ ခြုံမိငုံမိအောင် ရွေးချယ်သုံးနှုန်းထားသော စကားရပ်များဖြစ်ပေသည်။ စံငါးရမ်းခသတ်မှတ်ခြင်းသည်လည်း၊ ယင်းစကားရပ်တို့တွင် အကျုံးဝင်သော လုပ်ရပ်တချက်ဖြစ်သည်ကို အငြင်းမပွားနိုင်ပေ။ ။ ပုဒ်မ ၂၇ တွင် ကြီးကြပ်ရေး

ဝန်က စံငြိုးရမ်းခ သတ်မှတ်နိုင်သည်ဟုသာဆိုသည်။ စံငြိုးရမ်းခကို တကြိမ်တခါ သာလျှင် သတ်မှတ်နိုင်သည်ဟုချုပ်ချယ်ထားခြင်းမရှိ။ ။အိမ်ရှင်အိမ်ငြိုးကိစ္စတွင် နှစ်ဘက်မျှတစေရန်အတွက်အဓိကကျသည့်အချက်များ၊ အိမ်ငြိုးကအိမ်ငြိုးရမ်းခကို ပြင်ဆင်လျော့ပေါ့ပေးရန်လျှောက်ထားခွင့်ရှိသည်။ ပြင်ဆင် လျော့ပေါ့ပေးရန် လျှောက်ထားလာသောအခါ၊ ကြီးကြပ်ရေးဝန်က နှစ်ဘက်ကိုကြားနာ၊ ကိုယ်တိုင် စုံစမ်းစစ်ဆေးပြီးနောက်၊ ဥပဒေတင်သတ်မှတ်ထားသော မူများ၊ ပြဋ္ဌာန်းချက် များနှင့်အညီ၊ မျှမျှတတဆုံးဖြတ်ခြင်းက အဓိကဖြစ်သည်။ ။ထပ်မံဆုံးဖြတ် ချက်။ ။စံငြိုးရမ်းခဟု ခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲသည့်အတိုင်း ညီညွတ်သော “စံချိန်” ဖြစ်ရသည်။ ။အိမ်ငြိုးကမကြာခဏလာရောက် လျှောက်ထားတိုင်း လေးလေး နက်နက်မခံစမ်းဘဲ၊ စံငြိုးရမ်းခပြင်ဆင်ပေးမည်ဆိုလျှင်၊ “စံချိန်” မညီညွတ်၊ မတည့်ငြိမ်ဖြစ်မည်။ စံချိန်မပါသဖြစ်မည်။ တကြိမ်သတ်မှတ်ပြီးသော ငြိုးရမ်းခကို လျော့ပေါ့၍ဖြစ်စေ၊ တိုးမြှင့်၍ဖြစ်စေ၊ ပြင်ဆင်သတ်မှတ်ပေးသောအခါ၊ ပြင်ဆင် ပေးရသည့်အကြောင်း အပြည့်အစုံကို အိမ်ရှင်တို့ ဖော်ပြရန်လိုသည်။ ဥပဒေက အပ်နှင်းသောအာဏာကို သုံးစွဲခြင်းပင်ဖြစ်စေကာမူ၊ ဥပဒေနှင့်ညီသောအကြောင်း အချက်များကိုအခြေခံ၍ ဆုံးဖြတ်မှသာလျှင်၊ ဆုံးဖြတ်ချက်သည် တရားဝင်မည် ဖြစ်သည်။ ။ထို့ကြောင့် ဥပစာ၏ အခြေအနေအရာ ပြောင်းလဲသောကြောင့် စံငြိုးရမ်းခကို ပြင်ဆင်လျော့ပေါ့ပေးရန်၊ အိမ်ငြိုးသဘာ လျှောက်ထားနိုင်သည်။ ကြီးကြပ်ရေးဝန်က အထက်ပါ မူများနှင့် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်တို့ကိုလိုက်နာ၍၊ စံငြိုးရမ်းခကို သင့်မြတ်မျှတသလိုလျော့ပေါ့၍ သတ်မှတ်ပေးနိုင်သည်။

ဝင်နီဆူးမားပါ ၃ နှင့် ဒေါ်အေးကြည်ပါ ၂ ..... ၁၅၀

၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ ငြိုးရမ်းခကြီးကြပ်ရေးအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၁—၁၉၅၇ ခုနှစ်တွင် ဆောက် လုပ်ခဲ့သည့် အဆောက်အဦသည်၊ ၎င်းအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၁ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် အကျုံးဝင် မဝင်—တရားရုံးများသည် ဥပဒေက အထင်အရှား ပြဋ္ဌာန်းထားသည် ကို ကျော်လွန်၍မရချေ။ ကျော်လွန်လျှင် ဥပဒေပြုအာဏာကိုလွန်ရာရောက်သည် ။ ။ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ ငြိုးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၁ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်အရဆိုမူ၊ ငြိုးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေးဝန်၌ အခင်းဖြစ်ပွားတင် စည်းကမ်းသတ်မှတ်ခဲ့သည့် ၁၉၄၁ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၁ ရက်နေ့မှစတင်မီက ထိုပြု ပြင်မှုမှာ စီမံထားရှိခဲ့ခြင်းမရှိမူ၊ ငြိုးရမ်းခကြီးကြပ်ရေးဝန်က ထိုပြုပြင်မှုများကို အိမ်ရှင်ဖြစ်သူက ရွက်ဆောင်ပေးရမည်ဟု အိမ်ရှင်ချမှတ်နိုင်ခွင့် ရှိမည်မဟုတ်ပေ။ ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။တရားရုံးများသည် တည်ဆဲဥပဒေကို လက်တွေ့အခြေ အနေနှင့်ဆက်စပ်၍ ကျင့်သုံးရာတွင် မျှတချောမွေ့စေအောင် ဆောင်ရွက်ရသည် မှန်၏။ သို့ရာတွင် ဥပဒေက အထင်အရှားပြဋ္ဌာန်းထားသည်ကို ကျော်လွန်၍ကား မရချေ။ ကျော်လွန်လျှင် ဥပဒေပြုအာဏာကို လွန်ရာရောက်သည်။ အထင်အရှား ရှိသော ပြဋ္ဌာန်းချက်တရပ်သည် လက်တွေ့ အခြေအနေများနှင့် ကင်းလွတ်၍ နေသည်ကိစ္စတွင် အစိုးရကသုံးသပ်၍ လိုအပ်သော ဥပဒေပြင်ဆင်ခြင်းကို ပြုလုပ်နိုင်ရန်ဥပဒေပြုအဖွဲ့သို့ တင်ပြရန်သာရှိပေသည်။ ။ တိုင်းပြည်ပြုလွှတ်တော် (ပါလီမန်)၊ ကော့မထမညီလာခံမှတ်တမ်းအတွဲ ၁၁၊ အစည်းအဝေးအမှတ် ၂၆၊ စာမျက်နှာ ၁၃၃၁ ရည်ညွှန်းသည်။

ဦးဘရှင် နှင့် အိမ်(ချ)၊ အေ၊ ဟာဆန် ၁၃၄

၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ မော်တော်ယာဉ် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၃—ယင်းပုဒ်မအရ၊ သတ်မှတ်ထားသော လျှော်ကြေးငွေကို ပေးဆောင်ရန်ပျက်ကွက်ပါက၊ ထောင်ဒဏ်ချမှတ်နိုင်မချမှတ်နိုင်—ပုဒ်မ ၂၃ တွင်ဖော်ပြထားသော “ပစ္စည်း” ဟူသောစကားရပ်နှင့် ပတ်သက်၍ အဓိပ္ပါယ်ပိုင်ဆိုချက်—ပစ္စည်းပျက်စီးခြင်းသည် ပြစ်မှုနှင့်သွယ်တိုက်၍သာ သက်ဆိုင်ခြင်းမဟုတ်ဘဲ တိုက်ရိုက်သက်ဆိုင်ကြောင်း လျော်ကြေးတောင်းသူက ပြသရန်တာဝန်ရှိခြင်း—လျော်ကြေး ပေးသွင်းနည်း—တရားရုံးများလက်ခံအပိုဒ် ၁၀၄၇။ ။ ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ ပုဒ်မ ၂၃ တွင် ဖော်ပြသော လျော်ကြေးသည် ပြစ်ဒဏ်မဟုတ်၊ ငွေဒဏ်မဟုတ်။ လျော်ကြေးကို အရတောင်းသည်။ ပေးဆပ်ရသည်။ ငွေဒဏ်ကိုခံရသည်။ တပ်ရိုက်သည်။ ဥပဒေစကားအသုံးအနှုန်းမှအစ အတေးအခေါ် အထိမတူချေ။ ယခုခေတ်တွင်အချို့သော ရာဇဝတ်ပြစ်မှုများ၌၊ ထောင်ဒဏ်အစား နှစ်နာသအားပေးရန် လျော်ကြေး သတ်မှတ်သည့်နည်းစနစ်ကို စမ်းသပ်လျက်ရှိကြရာဝယ်၊ ကျွန်ုပ်တို့ကလျော်ကြေး မပေးက ထောင်ဒဏ်သတ်မှတ်ခြင်းသည် လျော်ကန်သင့်မြတ်သည်ဟုလည်း မဆိုသာချေ။ ထို့ကြောင့် မော်တော်ယာဉ်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၃ တွင်လျော်ကြေးပေးရန် ပျက်ကွက်မှုသာလျှင်၊ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၃၀၆ အရ၊ ပစ္စည်းပါရမ်းကပ်ခြင်း စသည့်နည်းဖြင့် (တရားရုံးများလက်ခံအပိုဒ် ၇၃၁ ကိုကြည့်) အရ ကောက်ခံနိုင်ရန်ပုဒ်မ ၄ က “ငွေဒဏ်ကဲ့သို့အရတောင်းခံရမည်” ဟု လမ်းညွှန်ပြဋ္ဌာန်းထားခြင်းဖြစ်သည်။ လျော်ကြေး မပေးက ထောင်ဒဏ် ကျခံစေရမည်ဟု မောင်ဘည့်မ်း ပြင်ဆင်မှုတွင် အဆိုချမှတ်ခဲ့ခြင်းသည်၊ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့် မညီချေ။ ။ ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ တိုက်ရိုက်ခံ၍ ကျိုးပဲ့ပျက်စီးသော ဓါတ်မီးတိုင်၊ မော်တော်ယာဉ်စသည်တို့သည် ထင်ရှားသော “ပစ္စည်း” များဖြစ်ကြသည်။ ထိုကဲ့သို့ထင်ရှားသော ပစ္စည်းထက်လွန်၍ ပျက်စီးသောပစ္စည်းများရှိလျှင်၊ အထင်အရှားပြုရန်လျော်ကြေးတောင်းသူတွင် တာဝန်ရှိသည်။ ပျက်စီးခြင်းသည် ပြစ်မှုနှင့်သွယ်တိုက်၍သာ သက်ဆိုင်ခြင်းမဟုတ်ဘဲ၊ တိုက်ရိုက်သက်ဆိုင်ကြောင်းလည်း ပြဖို့လိုလိမ့်မည်။ ရုံးက လျော်ကြေး တောင်းခံရသူအား ခုခံချေပရန် အခွင့်အရေးပေးပေးလိမ့်မည်။ ဌာန၊ ပုဂ္ဂိုလ် စသော နှစ်နာသူသည်၊ ပုဒ်မ ၂၃ (၅) အရ၊ လျော်ကြေးပေးရန်အခွင့်ကို ရာဇဝတ်မှုတွင် ရုံးကချမှတ်ပေးပြီးစေကာမူ၊ တရားမကြောင်းဖြင့်လည်း ခွဲဆိုနိုင်သေးသည်ဖြစ်ရာ၊ လက်ဇောက်ရွေ့နေချုပ်တင်ပြသကဲ့သို့၊ ရာဇဝတ်မှုတွင် တိုက်ရိုက်ပျက်စီးသော ပစ္စည်းအတွက် မများလွန်းသောလျော်ကြေးကိုသာ တောင်းဆောင်သည်။ ဌာနဆိုင်ရာက စဉ်းစားဆုံးဖြတ်ပြီးနောက်၊ ဆက်လက်၍ လျော်ကြေးရသင့်သေးသည်ဟုထင်ကာ၊ တရားမကြောင်းခွဲဆိုသင့်သည်။ ။ ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ လျော်ကြေးငွေကို ဒဏ်ငွေနှင့်ရောနှောထည့်သွင်းလျှင် စာရင်းရှုတ်ထွေးနိုင်သဖြင့်၊ ဘီးလစ်က ၎င်းထံအပ်နှံငွေအဖြစ်ငွေစာရင်းမှတ်ပုံတင်စာအုပ် (၂) တွင် ထည့်သွင်း၍ ဆောင်ရွက်လျှင် စာရင်းလည်းမရှုပ်၊ ကြန့်ကြာခက်ခဲမှုလည်း မဖြစ်နိုင်ပါဟူ၍ ခရိုင် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးကတင်ပြသည်။ ယင်းကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်ခြင်းသည်၊ သင့်မြတ်သည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ယူဆသည်။ တရားရုံးများလက်ခံအပိုဒ် ၁၀၄၇ ပါ လုပ်ထုံးနှင့်ဆီလျော်ပေးလိမ့်မည်။ လျော်ကြေးပေးရန်ရှိသူက၊ ရုံးကညွှန်ကြားသည့်အတိုင်း လျော်ကြေးကိုတကြိမ်တည်းဖြစ်စေ၊ အရပ်ကျမှန်မှန်ဖြစ်စေပေးသွင်းပါက မူလရာဇဝတ်ကြီးမှုတွင်ပင် စီရင်ချက်ချမှတ်ပြီးနောက်၊ နေ့စဉ်မှတ်တမ်းဖြင့် ဆက်လက်ဆောင်

ရွက်သစ်ကြောင်း၊ ပေးသွင်းရန်ပျက်ကွက်မှသာ ပုဒ်မ ၂၃ (၄) အရ၊ ဆောင်ရွက်ရန်ရာဇဝတ်ကြီးမှုကို ပိတ်၍ ရာဇဝတ်သေးဖွဲ့မှုနှင့်လွတ်သင့်ကြောင်းကို ခရိုင်ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက အဆိုပြုသည်မှာလည်းသင့်မြတ်သည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ယူဆသည်။ တရားရုံးများလက်စွဲအပိုဒ် ၁၁၃၄ တွင် လုပ်နည်းအကျယ်ပါသည်။ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံနှင့် မောင်ဘညိမ်း၊ ၁၉၆၆ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်စံတမ်းများ၊ တရားရုံးချုပ်၊ စာ ၁၄၃၂ ပယ်ဖျက်သည်။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံနှင့် မောင်ဘညိမ်း ၁၂၃

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

တရားမအထွေထွေလျှောက်ထားမှု

တရားသူကြီးချုပ် ဒေါက်တာ မောင်မောင် နှင့် တရားသူကြီး ဦးစိန်သင်း တို့ရွှေ့တွင်

ခလစ်(တ်)ဝိုင်အက်(စ်)ဂျမား (လျှောက်ထားသူ)

နှင့်

ခါတွန်ဘိဘိ (လျှောက်ထားခံရသူ)*

† ၁၉၇၀

ဇန်နဝါရီလ ၇
ရက်။

ခဥဒဂ ခုနှစ်၊ ပြည်ထောင်စုတရားစီရင်ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၆ အရစီရင်ဆုံးဖြတ်ခြင်း—မဟာမေဒင် များကွာရှင်းမှု—မဟာရွှေပေးသည့်ကိစ္စသည် ထိမ်းမြား လက်ထပ်မှုနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ပြဿနာဖြစ်ခြင်း—(The Burma's Law Act) တွင် မဟာမေဒင် ဥပဒေ အကျုံးဝင် မဝင်။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။မဟာရွှေပေးခြင်းနှင့်လက်ထပ်ထိမ်းမြားခြင်းတို့မှာတစ်ခုနှင့်တစ်ခုခြား၍မရနိုင် လောက်အောင် ဆက်စပ်လျက်ရှိသည်။ မဟာရွှေပေးခြင်းသည် လက်ထပ် ထိမ်းမြား ခြင်း၏ အဓိကအင်္ဂါရပ်တစ်ခုဖြစ်သည်။ ထိမ်းမြားခြင်းမြောက်ရန်အတွက် လိုအပ်သည့် အချက်လည်းဖြစ် သည်။ ထို့ကြောင့် မဟာရွှေပေးခြင်းကို လက်ထပ်ထိမ်းမြားခြင်းမှ ခွဲထုတ်၍ မရနိုင်သည့်အလျောက် ထိုကိစ္စမှာ လက်ထပ်ထိမ်းမြားခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် ပြဿနာသာလျှင်ဖြစ်လေရာ၊ ယင်းကိစ္စသည် (The Burma's Law Act) ပုဒ်မ ၁၃ (၁) တွင် အကျုံးဝင်သဖြင့်၊ မဟာမေဒင်ဥပဒေအရ သာလျှင်အဆုံးအဖြတ်ပြုရမည်ဖြစ်သည်။

လျှောက်သားသူအတွက် ။ ။ဦးသန်းအောင်

လျှောက်ထားခံရသူအတွက် ။ ။

တရားသူကြီး ဦးစိန်သင်း။ ။လျှောက်ထားသူနှင့် လျှောက်ထားခံရသူတို့မှာ စုနီမဟာမေဒင် ဘာသာဝင်များ ဖြစ်ကြသည့် အလျောက်၊ ၁၉၅၅ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ

* ၁၉၆၉ ခုနှစ်၊ တရားမအထွေထွေလျှောက်ထားမှုအမှတ် ၁၂၅။
† ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ ပြည်ထောင်စု တရားစီရင်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၆ အရ၊ ဤရုံးတရားမ ပထမအယူခံမှု ၈၇/၆၇ တွင် ၁၉၆၉ ခု၊ ဧပြီလ ၂၉ ရက်နေ့စွဲပါ စီရင်ချက်နှင့်မီကရီကို မကျေနပ်၍ အထူးအယူခံဝင်ခွင့်ရရန်လျှောက်ထားသောလျှောက်လွှာ။

၁၉၇၀
ခလစ်(တ်)ဝိုင်
အက်(စ်)ဂျမား
နှင့်
ခါတုန်ဘိဘိ။

၂ ရက်နေ့က မူဆလင် ထုံးတမ်းစဉ်လာအရ၊ ထိမ်းမြားမင်္ဂလာပြုခဲ့ကြသည်။ လျှောက်
ထားသူက လျှောက်ထားခံရသူအား၊မဟာရွှေ (Dower) အဖြစ် ငွေ ကျပ် ၁၀,၀၀၀
တိတိကို မည်သည့်အခါမဆို တောင်းလျှင် ပေးပါမည်ဟု ဝန်ခံခဲ့သည်။ ထို့နောက်
၎င်းတို့နှစ်ဦးတွင် ကလေးတယောက် ထွန်းကားပြီးသောအခါ၊ လျှောက်ထားသူက
လျှောက်ထားခံရသူအား တသ် ၃ ကြိမ်ခေါ်၍ ကွာရှင်းလိုက်သည်။ ယင်းကဲ့သို့
ကွာရှင်းလိုက်သောကြောင့်၊ လျှောက်ထားခံရသူက၊ လျှောက်ထားသူထံမှ မဟာရွှေ
ငွေတသောင်းနှင့် အိဒတ် အချိန်အတွင်း၊ ထောက်ပံ့စရိတ် ကျပ် ၁၀၀ ကို ရလိုကြောင်း
ဖြင့် ရန်ကုန်မြို့၊ တရားမရုံး၊ ၁၉၆၂ ခုနှစ်၊ တရားမကြီးမှုအမှတ် ၇၈၀ တွင် တရားစွဲဆို
ခဲ့သည်။ မူလရုံး တရားသူကြီးက လျှောက်ထားသူ ချေပခဲ့သည့်အတိုင်း၊ လက်ထပ်
စာချုပ်ကို လက်မှတ်ရေးထိုးရာ၌ မတရား ဩဇာလွှမ်းမိုးမှုများ ရှိခဲ့ကြောင်း မပေါ်
ပေါက်ပါ။ သို့ရာတွင် မောင်ကိုကြီး နှင့် ဒေါ်အုန်းခင် (၁) အမှုစီရင်ထုံးတွင် ပြဆို
ထားသည့်အတိုင်း လူလူချင်း အနိုင်အထက် မပြုမှု၊ အမြတ်မထုတ်၊လောကပါလတရား
ကျင့်ဝတ်တို့နှင့်အညီ ကူးလူးဆက်ဆံကြသင့်သည့်အလျောက်၊လျှောက်ထားခံရသူသည်
မဟာရွှေအပြည့်တသောင်းကို မရယူထိုက်ပါ၊ သုံးထောင်သာလျှင် ရယူသင့်သည်ဟု
ကောက်ယူဆုံးဖြတ်ကာ၊ လျှောက်ထားသူအား ငွေသုံးထောင်အပေါ် စရိတ်နှင့်တကွ
ဒီကရီချမှတ်ပေးလိုက်သည်။ ထိုစီရင်ချက်နှင့် ဒီကရီတို့ကို လျှောက်ထားခံရသူက
မကျေနပ်သဖြင့် ဤရုံး၏ ၁၉၆၇ ခုနှစ်၊ တရားမ ပထမအယူခံမှုအမှတ် ၈၇ တွင်၊ အယူခံ
ဝင်ရောက်ခဲ့သည်။ ပထမအယူခံခံရုံးက၊ မဟာရွှေ ပေးသည့်ကိစ္စသည် ထိမ်းမြား
လက်ထပ်မှုနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ပြဿနာဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ယင်းပြဿနာကို
ဆင်ခြင်စဉ်းစားရာ၌ (The Burma's Law Act) ပုဒ်မ ၁၃ (၁) အရ၊ မဟာ
မေ ဒင် ဥပဒေအတိုင်း ဆုံးဖြတ်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ မဟာမေဒင် ဥပဒေအရဆိုသော်
၂ ဦး သဘောတူ ပြုလုပ်သည့် ပဋိညာဉ်တွင် ပါရှိသော မဟာရွှေကို ပိုမို၍ဖြစ်စေ၊ လျော့
ပေါ့၍ဖြစ်စေ မပေးနိုင်ပါ။ ဤအမှုတွင် ၂ ဦး သဘောတူညီကြပြီးဖြစ်သော မဟာရွှေ
ပမာဏမှာ ငွေတသောင်း ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် လျှောက်ထားခံရသူသည် လျှောက်
ထားသူထံမှ အဆိုပါ ငွေတသောင်းအပြင်၊ အိဒတ် အချိန်အတွင်း ပေးရန်ရှိသည့်
ထောက်ပံ့စရိတ်ကျပ် ၁၀၀ ကိုလည်း ရသင့်ပါသည်ဟု ကောက်ယူ ဆုံးဖြတ်ပြီး၊ မူလရုံး
က ချမှတ်ထားသည့် စီရင်ချက်နှင့် အမိန့်တို့ကို ပယ်ဖျက်ကာ လျှောက်ထားသူအား
စုစုပေါင်း တသောင်းတရာရှစ်ဆယ်ကို လျှောက်ထားခံရသူသို့ ပေးစေရန် စရိတ်နှင့်
တကွ ဒီကရီချမှတ်လိုက်သည်။

(၁) ၁၉၆၅ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး စာ ၉၁၃။

ယခု ကျွန်ုပ်တို့ခရု ရှိ ပြည်ထောင်စု တရားစီရင်ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၆ အရ အယူခံ အခွင့်ထူး လျှောက်ထားခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လျှောက်ထားသူအတွက် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သူ အကျိုးဆောင်ကြီး ဦးသန်းအောင်က၊ မဟာမေဒင် ဥပဒေအရဆိုလျှင် ၂ ဦး သဘောတူ ပြုလုပ်သည့် ပဋိညာဉ်တွင် ပါရှိသော မဟာရွှေအဖြစ် သတ်မှတ် ထားသည့် ငွေပိုမို၍ဖြစ်စေ၊ လျော့ပေါ့၍ဖြစ်စေ မပေးနိုင်ကြောင်း ဝန်ခံထားသည်။ သို့ရာတွင် ဤအမှု၌ စဉ်းစားရန်အချက်မှာ မဟာရွှေပေးခြင်းသည် (The Burma's Law Act) ပုဒ်မ ၁၃ (၁) အရ၊ အဆုံးအဖြတ် ပြုရမည့် ပြဿနာ ဟုတ်-မဟုတ် ဖြစ်ပါသည်။ ဤအချက်မှာ အားလုံးသော မဟာမေဒင် ဘာသာဝင်များနှင့် သက်ဆိုင် သော ပြဿနာ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ဆင်ခြင်စဉ်းစားနိုင်ရန်အတွက် အယူခံခွင့်ထူး ပေးသင့်ပါသည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံရှိ အချို့သော ပြည်နယ် များတွင် မဟာရွှေ ပြဿနာကို ထိမ်းမြားခြင်းပြဿနာကဲ့သို့ မဟာမေဒင် ဥပဒေအရ အဆုံး အဖြတ်ပြုရန် မဟုတ်ပါ။ တရားမျှတမှုအရ အဆုံးအဖြတ်ပြုရန် ဥပဒေက ပြဋ္ဌာန်းထားပါ သည်ဟု ဦးသန်းအောင်က တင်ပြသွားသည်။ သို့ရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့နိုင်ငံ၌ ယင်းကဲ့သို့ ဥပဒေ သီးခြားပြဋ္ဌာန်းချက် မရှိသေးချေ။ မဟာရွှေပေးခြင်းနှင့် လက်ထပ်ထိမ်းမြား ခြင်းတို့မှာ တခုနှင့်တခု ခွဲခြား၍ မရနိုင်လောက်အောင် ဆက်စပ်လျက် ရှိသည်။ မဟာရွှေပေးခြင်းသည် လက်ထပ်ထိမ်းမြားခြင်း၏ အဓိက အင်္ဂါရပ်တခု ဖြစ်သည်။ ထိမ်းမြားခြင်း မြောက်ရန်အတွက် လိုအပ်သည့် အချက်လည်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် မဟာရွှေပေးခြင်းကို လက်ထပ်ထိမ်းမြားခြင်းမှ ခွဲထုတ်၍ မရနိုင်သည့်အလျောက် ထိုကိစ္စမှာ လက်ထပ်ထိမ်းမြားခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ပြဿနာသာလျှင် ဖြစ်လေရာ ယင်းကိစ္စသည် (The Burma's Law Act) ပုဒ်မ ၁၃ (၁) တွင် အကျုံးဝင် သဖြင့်၊ မဟာမေဒင် ဥပဒေအရသာလျှင် အဆုံးအဖြတ် ပြုရမည်ဖြစ်သည်။ ပထမ အယူခံရုံး၏ စီရင်ချက်တွင် ဤပြဿနာသည် မဟာမေဒင် ဥပဒေနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ယူဆချက်များသည် မှားယွင်းနေပါသည်ဟူ၍လည်း ဦးသန်းအောင်က တင်ပြနိုင်ခြင်း မရှိချေ။ ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့ရွှေရှိ အထူးအယူခံဝင်ခွင့် လျှောက်လွှာကို ပလပ် လိုက်သည်။ ။

၁၉၇၀
 ခလစ်(တ်)ဝိုင်
 အက်(စ်)ဂျမား
 နှင့်
 ခါတုန်ဘီဘီ။

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

တရားမအထွေထွေအယူခံမှု

တရားသူကြီး ဦးထွန်းတင်က၊ တရားသူကြီး ဦးကျော်စံဦးနှင့် တရားသူကြီး ဦးသက်ဖေတို့ ကဲ့လဲ့ ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်ကိုသုံးသပ်ဆုံးဖြတ်ခြင်း။

† ၁၉၇၀
ဇွန်လ ၂၆ ရက်။

ဆူလူချန် (ခ) နိုလာအန်နို (အရွယ်မရောက်သေးသူ)
(၎င်း၏အနီးစပ်ဆုံး မိတ်ဆွေ ဒေါက်တာ ဦးဘစန်) (အယူခံတရားလို)

နှင့်

ဒေါ်စိန် (အယူခံတရားခံ)*

ဟိန္ဒူဥပဒေ—ကွယ်လွန်သူသည် အာရိယားဟိန္ဒူလူမျိုးဖြစ်၍ ဟိန္ဒူမိတ္တဌာရ ဥပဒေအရ၊ ဆုံးဖြတ်ရမည်ဖြစ်ခြင်း—အမေ့စားအမေ့ခံများသည် အမှုတွင် တရားလိုအနေဖြင့် ပါဝင်ခဲ့သဖြင့် အမေ့ဆက်ခံခြင်းအက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၁၄ (ခ) (က) အရ၊ အမေ့ဆက်ခံသည့် သက်သေခံလက်မှတ်ကို၊ ၎င်းတို့က တင်ပြမှုသာ ရုံးမှတရားဝင်သည့် ဒီကရီတရပ်ချမှတ်ပေးနိုင်ခွင့်ရှိပေမည်ဟု ဆုံးဖြတ်ခြင်းမှာ မှန် မမှန်။

မူလတရားလိုဖြစ်သူ မစ္စတာ တီ၊ အယ် (လ်)၊ ပတ်နိုတ်သည်၊ အမှုကိုစီရင်ချက်မချမှတ်ကွယ်လွန်သွားသဖြင့်၊ ၎င်း၏တရားဝင်ကိုယ်စားလှယ်များအဖြစ် ဇနီးနှင့်သမီးတို့အား အမေ့စားအမေ့ခံများအဖြစ်အမှုတွင်ထည့်သွင်းခဲ့သောကြောင့်၊ ထိုသို့ထည့်သွင်းပြီးမှချမှတ်သည့် စီရင်ချက်နှင့် ဒီကရီမှာ အမေ့ဆက်ခံခြင်းအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၁၄ (ခ)(က) အရ၊ အမေ့ဆက်ခံသည့်လက်မှတ် တင်ပြခဲ့ခြင်း မရှိသောကြောင့် ဒီကရီမှာ တရားဝင်သည့် ဒီကရီမဟုတ်ကြောင်း တရားသူကြီးနှစ်ဦးစလုံးကပင် သဘောတူညီတော့ရှိခဲ့သည်။ ထို့ပြင် ဒီကရီကို နှစ်ဦးနှစ်ဖက်အမှုသည်များက အယူခံခြင်းမရှိ၍ ဒီကရီမှာတည်မြဲလျက်ရှိနေသည်ဟုလည်း ယူဆခဲ့ကြသည်။

ဒီကရီပြုနေောက် တရားဝင်ကိုယ်စားလှယ် တဦးဖြစ်သူဇနီးမှာ ဇာရီပြုလုပ်နေစဉ် ကွယ်လွန်သွားပြန်သဖြင့်၊ ၎င်း၏သမီးက ဇာရီမှုကိုဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရန် အမိန့်ထောင်းခံသည်ကို မူလရုံးမှ ဇာရီပြုလုပ်ရန်ခွင့်ပြုသော်လည်း အမေ့ဆက်ခံခြင်း အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၁၄ အရ၊ အမေ့ဆက်ခံသည့်လက်မှတ်တင်ပြနိုင်သည့်အခါမှ ဇာရီမှုကိုဆက်လက်ဆောင်ရွက်မည်ဟု အမိန့်ချမှတ်ခဲ့သည်။ ထိုအမိန့်မှန်ကန်ခြင်းရှိမရှိနှင့် ပတ်သက်၍ ယခင်ကြားနာခဲ့သည့် ရုံးခုံတရားသူကြီး ဦးကျော်စံဦးနှင့်

* ၁၉၆၉ ခုနှစ်၊ တရားမအထွေထွေအယူခံမှုအမှတ် ၇၃။

† ၁၉၆၃ ခုနှစ်၊ တရားမကြီးမှု ၁၀၇၅ မှပေါ်ပေါက်လာသော တရားမဇာရီမှုအမှတ် ၂၀၀/၆၈ တွင် ၁၉၆၉ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၁၉ ရက်နေ့စွဲပါ ရန်ကုန်မြို့ တရားမရုံးတရားသူကြီးချုပ်ရုံး၏ ချမှတ်သောအမိန့်ကိုအယူခံဝင်မှု။

တရားသူကြီးဦးသက်ဖေတို့ ကဲ့လဲ့စွာယူဆနေသဖြင့်၊ တရားသူကြီးချုပ်က တရားသူကြီး ဦးထွန်းတင်ထံ ထပ်မံကြားနာ၍ အဆုံးအဖြတ်ပေးရန် ပေးပို့ခဲ့သည်။

၁၉၇၀

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ ကွယ်လွန်သူ တီ၊ အယ် (လ်)၊ ပတ်နိုတ်မှာ အူရီယား ဟိန္ဒူလူမျိုးဖြစ်၍ ဟိန္ဒူမိတ္တရာရ ဥပဒေအရ၊ ၎င်း၏အမွေဆက်ခံခွင့်ကို စဉ်းစားရမည်ဖြစ်ကြောင်းမှာ အငြင်းမပွားရ ကား၊ ထိုမိသားစု၏ ကွယ်လွန်သူ တီ၊ အယ် (လ်)၊ ပတ်နိုတ်မှာ၊ ဘခင်ဖြစ်သည့်အတိုင်း ဟိန္ဒူမိသားစု ၏မန်နေဂျာ (ကာတာ) ဖြစ်သောကြောင့် ကျန်ရစ်သည့်ပစ္စည်းများကို မိသားစုဝင်များဖြစ်သူ ဇနီးနှင့်သမီးဖြစ်သူအယူခံတရားလိုတို့သည်၊ မိသားစုအရသာ ဆက်ခံခဲ့ကြောင်းကို အထက်ဖော်ပြပါ စီရင်ထုံးများအရ ယူဆရမည်ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် ဟိန္ဒူမိသားစုများသည် ကွယ်လွန်သူ၏ ပစ္စည်းကို မိသားစုများအဖြစ် ဆက်ခံသဖြင့် (by survivorship) အမွေဆက်ခံသည့် လက်မှတ်ကိုရယူ တောင်းဆိုခွင့်မရှိဟု ဆုံးဖြတ်ထားသောကြောင့်၊ ယခုအမှုနှင့်ပတ်သက်၍ အယူခံတရားလိုတို့သည် အမွေဆက်ခံသည့် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၁၄ အရ၊ အမွေဆက်ခံသည့် လက်မှတ်ကို တင်ပြမှသာဇာရီကို ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရန် အမိန့်ချမှတ်ပေးမည်ဆိုသည်မှာ ဥပဒေအရ မှန်ကန်သည့်အမိန့်တရပ် ဖြစ်သည်ဟုမဆိုနိုင်ပေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အယူခံတရားလိုသည် ကွယ်လွန်သူ တီ၊ အယ် (လ်)၊ ပတ်နိုတ်၏ ပစ္စည်းများကို သီးခြားအမွေဆက်ခံသူမဟုတ်၊ ဟိန္ဒူမိသားစုအဖြစ်သာ ဆက်ခံခြင်း ဖြစ်သောကြောင့် အမွေဆက်ခံသည့် ဥပဒေလုံးဝ အကျုံးဝင်ခြင်းရှိတော့မည်မဟုတ်ပေ။

ဆူလူချွန် (ခ) နီလာ အနန် (အရွယ်မရောက်သေးသူ) (၎င်း၏ အနီးစပ်ဆုံး မိတ်ဆွေ ဒေါက်တာ ဦးဘစန်) နှင့် ဒေါ်စိန်။

အယူခံတရားလိုအတွက်။ ။ မစ္စာအာ (ရ်)၊ ချော်ဘေး၊ တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေ။

အယူခံတရားခံအတွက်။ ။ ဦးထွန်းညို၊ တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေ။

တရားသူကြီးဦးကျော်စံဦး။ ။ အယူခံ တရားလို၏ အဖေက အယူခံတရားပြိုင် အပေါ် ရန်ကုန်မြို့၊ ကျောက်မြောင်း၊ စိတ္တသုခလမ်းရှိ နှစ်ထပ်အိမ်အမှတ် ၃၂ ကို လက်၍ပေးအပ်ရန်၊ သို့မဟုတ် ၎င်းအစား ငွေကျပ် ၂၅,၀၇၂ ကို ပေးရန် တရားစွဲဆို၍ အမှုကို ၁၉၆၇ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၁၁ ရက်နေ့က စီရင်ချက်ချမှတ်ရန် သီးသန့်ထားရာ ၁၉၆၇ ခု ဇွန်လ ၂၀ ရက်နေ့ ရောက်သွား၍ ၎င်း၏ဇနီး အယူခံတရားလို၏ အမေ မနစ်အမာ (လ်) က ၁၉၆၇ ခု ဇူလိုင်လ ၁၇ ရက်နေ့က ၎င်းနှင့် သမီး အယူခံ တရားလိုတို့သည် သေသူ၏ အမွေစား အမွေခံများ ဖြစ်ကြသည့်အလျောက် သေသူ၏ ကိုယ်စား အမှုတွင် တရားလိုများ အနေဖြင့် ထည့်သွင်းရန် တရားမကျင့်ထိုးအမိန့် ၂၂ နည်းဥပဒေ ၃ အရ လျှောက်ထားရာ အယူခံ တရားပြိုင်က ငြင်းဆိုသဖြင့် စုံစမ်းရန် တရားမ အသေး အဖွဲ့မှ ဖွဲ့လှစ်၍၊ သက်သေများကို စစ်ဆေးပြီး ၁၉၆၈ ခု၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၂ ရက် နေ့က လျှောက်လွှာကို ခွင့်ပြု၍ ၁၉၆၈ ခု၊ ဧပြီလ ၂ ရက်နေ့က စီရင်ချက်ချပြီး ငွေ ၂၃,၃၈၃ ကျပ် ၅၂ ပြားကိုသာ တရားစရိတ်နှင့် တကွ ပေးဆပ်ရန် ဒီကရီချ မှတ်လိုက်ရာ ၁၉၆၈ ခု၊ မေလ ၁၆ ရက်နေ့က အယူခံတရားလို၏ အမေ မနစ်အမာ (လ်) သည် ၁၉၆၈ ခုနှစ်၊ တရားမ ဇာရီမှ အမှတ် ၂၁ တွင် စုစုပေါင်းငွေကျပ် ၂၅,၇၈၄ ကျပ်

၁၉၇၈

ဆူလူချန် (၁)
နီလာ အန်နီ
(အရွယ်မရောက်
သေးသူ) (၎င်း
၏ အနီးစပ်ဆုံး
မိတ်ဆွေ ခေါက်
တာ ဦးဘစန်)
နှင့်
ခေါ်ဝေါ်။

၀၂ ပြားအတွက် အထက်ဖော်ပြပါ အိမ်ကို ဝါရမ်းဖမ်းကပ်ရန် လျှောက်ထားရာ အယူခံ တရားပြိုင်က ဒီကရီဇွဲကို အရစ်ကျ တလလျှင် ကျပ် ၂၅ ကျပ် ပေးဆပ်ရန် ခွင့်တောင်းရာ မအောင်မြင်ခဲ့၍ ဤရုံးသို့ အယူခံ ဝင်ခဲ့သော်လည်း အောင်မြင်ခြင်းမရှိခဲ့ပေ။ ၁၉၆၈ ခု၊ အောက်တိုဘာလ ၂၈ ရက်နေ့တွင် အဆိုပါပစ္စည်းကို လေလံတင်ရောင်းချခွင့်ပြုရန် လျှောက်ထားရာ ၁၉၆၉ ခု၊ မေလ ၂၁ ရက်နေ့တွင် အယူခံ တရားပြိုင်က တဖန် ၎င်း၏ တရားရုံးချုပ် ရွှေနေဖြင့် တလလျှင် အရစ်ကျ ငွေကျပ် ၃၀၀ ပေးဆပ်ခွင့် တောင်းပြန်သော်လည်း မအောင်မြင်ခဲ့ပေ။ ထို့ကြောင့် ပစ္စည်းကို ၁၉၆၉ ခု၊ ဩဂုတ်လ ၈ ရက်နေ့တွင် ရောင်းရန် အမိန့်ချမှတ်ပြီး ၁၉၆၉ ခု၊ ဇူလိုင်လ ၈ ရက်နေ့တွင် အရောင်းကြော်ငြာ ထုတ်ရန် ချိန်းဆိုရာ ကြော်ငြာ မထုတ်မီပင် အယူခံ တရားလို၏ အမေ မနစ်အမာ(လ်)သည် သေဆုံးသွားသဖြင့် အမေ့ဆက်ခံခြင်း အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၁၄ (၁)(ခ) အရ အမေ့ဆက်ခံရန် လက်မှတ် မတင်ပြနိုင်က ဇာရီမူကို ဆက်လက် မဆောင်ရွက်နိုင်သဖြင့် ပလပ်ရန် တရားပြိုင်က ၎င်း၏ တရားရုံးချုပ် ရွှေနေဖြင့် လျှောက်ထားရာ ပစ္စည်းရောင်း ကြော်ငြာထုတ်ရန် နှင့် လေလံတင် ရောင်းချရန် ချိန်းဆိုထားသော ရက်များကို ပယ်ဖျက်လိုက်၍ အယူခံ တရားလိုက ၎င်း၏ တရားရုံးချုပ် ရွှေနေဖြင့် ၁၉၆၉ ခု၊ ဩဂုတ်လ ၅ ရက်နေ့က လျှောက်ထားသည်မှာ ၎င်း၏အဖေ မူလ တရားလို သေဆုံးသွားသည်ကပင် သူမနှင့် သူမ၏ အမေတို့ကို အမှုတွင် သေသူ၏ အမေ့စားအမွေခံ ဖြစ်သည်အား လျော်စွာ ၎င်း၏ကိုယ်စား တရားလိုများအဖြစ် တရားမကျင့်ထုံး အမိန့် ၂၂ နည်းဥပဒေ ၃ အရ ရုံးကအမိန့် ချထားခဲ့သည့်အတိုင်း စီရင်ချက်မချမှတ်မီကပင် အမှုတွင် ထည့်သွင်း ထားရှိပြီးဖြစ်၍ ဇာရီမူကိုလည်း ၎င်း၏အမေသည် တရားနိုင်တဦးအနေဖြင့် ဆက်လက် ဆောင်ရွက်နေခဲ့သဖြင့် ပစ္စည်းကို ရောင်းချရန် နေ့ကိုသာ သတ်မှတ်ရန် ရှိပေသည်။ အယူခံ တရားပြိုင်က အယူခံ တရားလိုသည် သေသူ မနစ်အမာ(လ်)၏ သမီး၊ သို့မဟုတ် အမေ့စား အမွေခံမဟုတ်ဟု တဖန် ကန့်ကွက်လွှာတင်သည်။ ဤအချက်ကို ရုံးက ၁၉၆၈ ခု၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၂ ရက်နေ့ကပင် ဆုံးဖြတ်ချက် ပေးခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ အယူခံတရားလိုနှင့် ၎င်း၏အမေတို့ကို မူရင်း တရားမကြီးမှုတွင် သေသူ၏ကိုယ်စား တရားလိုများအဖြစ် ထည့်သွင်းထား၍ အနိုင်ဒီကရီပေးခဲ့ပြီးဖြစ်သည်မှာ မှန်ပေ၏။ သို့သော်လည်း ရန်ကုန်မြို့ တရားမရုံး၏ တရားသူကြီးချုပ်က ၁၉၆၉ ခု၊ စက်တင်ဘာလ ၁၉ ရက်နေ့က အယူခံ တရားလိုအား ဇာရီမူကို ဆက်လက် ဆောင်ရွက်ရန် ခွင့်ပြုသော်လည်း အမေ့ဆက်ခံခြင်း အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၁၄ အရ လက်မှတ် တောင်းခံ၍ စာင်ပြုမှုသာ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရန် အမိန့် ချမှတ်သည်ကို မကျေနပ်၍ ဤအယူခံမှုကို တင်သွင်းခြင်းဖြစ်သည်။

အယူခံတရားလို၏ တရားရုံးချုပ်ရွှေနေက အယူခံ တရားလို၏ နာမည်သည် အမှုတွင် ပါရှိပြီး ဖြစ်နေ၍ တရားနိုင်တဦးအနေဖြင့် ဇာရီမှုကို ဆက်လက်ဆောင်ရွက်နိုင်ခွင့်ရှိသဖြင့် အမွေဆက်ခံသော လက်မှတ် တောင်းယူရန်မလိုဟု လျှောက်လဲသည်။ အယူခံ တရားလိုသည် တရားနိုင်တဦးအနေဖြင့် အမှုတွင် ပေါ်လွင်နေသည် ကားမှန်၏။ သို့သော် သူမသည် မူရင်း တရားလို၏ အမွေစား အမွေခံတဦးအနေ ဖြင့်သာ အမှုတွင် ပါဝင်နေခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် တရားရုံးချုပ်ရွှေနေက တင်ပြသော ၎င်း၏ အယူအဆမှာ မှားယွင်းသည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ထင်မြင်သည်။

၁၉၇၀
ဆူလူချန် (၁)
နီလာ အန်နီ
(အရွယ်မထောက်
သေးသူ) (၎င်း
၏ အနီးစပ်ဆုံး
မိတ်ဆွေ ဒေါက်
တာ ဦးဘစန်)
နှင့်
ဒေါ်စိန်။

အမွေ ဆက်ခံခြင်း အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၄၁၂ (၁)က

“ 214 (1) No Court shall—

(a) pass a decree against a debtor of a deceased person for payment of his debt to a person claiming on succession to be entitled to the effects of the deceased person or to any part thereof, or

(b) proceed, upon an application of a person claiming to be so entitled, to execute against such a debtor a decree or order for the payment of his debt.

except on the production, by the person so claiming of

- (i) ... ..
- (ii) ... ..
- (iii) a succession certificate having the debt specified therein with effect in the Union of Burma.”

ဟု ပြဌာန်းထားပါလျက်နှင့် အောက်ရုံးက တရားပြိုင်အပေါ် ဒီကရီချမှတ်ခဲ့သည်မှာ ဥပဒေနှင့် မကိုက်ညီ။ အယူခံတရားလို၏ အဖေ မူလ တရားလို သေဆုံးသွားသော အခါ အယူခံဘုရားသို့နှင့် ၎င်း၏အမေ မနစ်အမာ(လ်)တို့ကို တရားမကျင့်ထုံးအမိန့် ၂၂ နည်းဥပဒေ ၃ အရ အမွေစား အမွေခံအဖြစ် သေသူ၏ ကိုယ်စား တရားလိုအဖြစ်ထည့်သွင်းထားသည်မှာမှန်သော်လည်းအယူခံတရားပြိုင်အပေါ် ဒီကရီချမှတ်ပေးခြင်းမှာ မှားယွင်းပေသည်။ အမွေဆက်ခံသော လက်မှတ်ကို သက်ဆိုင်ရာရုံးမှရရှိရုံသို့ တင်ပြခဲ့မှသာလျှင် ဒီကရီချမှတ်ပေးနိုင်သည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ၊ ဒီကရီမှာ ယခုအထိ တည်လျက် ရှိနေပေသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော်တရားပြိုင်ကဏ္ဍီအချက်ကို အယူခံမဝင်ခဲ့သောကြောင့်ဖြစ်သည်။ စီရင်ချက်ဒီကရီတခုကို အယူခံရုံးကဖြစ်စေ၊ တရားမကြီးမှုတွင်ဖြစ်စေ၊ မည်သို့မျှပြောင်းလဲပယ်ဖျက်ခြင်းမရှိလျှင် ထိုဒီကရီမှာ မှန်သည်ဖြစ်စေ၊ မှားသည်ဖြစ်စေ တည်လျက်ပင် ရှိနေရမည်။ သို့သော်လည်း အယူခံ တရားလို၏

၁၉၇၀
 ဆူလူချန် (ခ)
 နီလာ အန်နီ
 (အရှယ်မရောက်
 ဆေးသူ) (၎င်း
 ၏ အနီးဝတ်ဆုံး
 ခံတ်ဆွေ ဖခင်က
 တာ ဦးဘဝန်)
 နှင့်
 ဒေါ်စိန်။

အမေသည် ထိုဒီကရီကို အမွေဆက်ခံလက်မှတ် မရရှိပဲ တရားပြိုင်၏အိမ်ကို ဝါရမ်းကပ်
 ၍ ဇာချိပြုလုပ်ခြင်းမှာလည်း အထက်ဖော်ပြပါ အမွေဆက်ခံခြင်း အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ
 ၂၁၄(၁)(ခ)အရ ရုံးက ခွင့်မပြုနိုင်သော အချက်တခု ဖြစ်ပေသည်။

ထိုနည်းတူစွာ ယခုတဖန် အမေသေဆုံးသွားသဖြင့် အယူခံ တရားလိုက ဇာချိ
 မှုတွင် တရားနိုင်တဦးအဖြစ် ပါဝင်နိုင်သော်လည်း အဆိုပါပုဒ်မ ၂၁၄(၁) (ခ)အရ
 အမွေဆက်ခံသောလက်မှတ်ကို ရယူရှိပြီးမှသာ ထိုထိရောက်ရောက် ဆက်လက်ဆောင်
 ရွက်ရပေမည်ဖြစ်သည်။ ဤဥပဒေအချက်နှင့်ပတ်သက်၍ အားကိုး အားထားပြုရန်
 ကျွန်ုပ်တို့မှာ ထိုထိရောက်ရောက် စီရင်ထုံးများမရှိ။ နှစ်ဖက် တရားရုံးချုပ် ရွှေနေ
 များကလည်း တင်ပြခြင်းမပြုခဲ့ပေ။ သို့သော် အထောက်အထား ပြုရမည်ဆိုလျှင်
 နိုင်ငံခြား စီရင်ထုံးများပင် ဖြစ်လင့်ကစား အကျိုးရှိမည်ဖြစ်၍ အောက်ပါအတိုင်း
 အတိုင်း ဖော်ပြထားသည်။ *Di Di Torregrosa Vasquez v. Pra Gji
 Hurji and others* (၁) စီရင်ထုံးများတွင် တရားဝန်ကြီး Farran သည်။

“Undoubtedly assumed that upon the death of the
 Plaintiff *pendente lite*, though the suit might be continued
 by his representative, a certificate in proof of his represen-
 tative title must be produced, before a decree could be
 made.”

ဟုဆိုထားကြောင်းကို *Sahadeo Sukui and others. v. Shrikh Sakhawat* (၂)
 စီရင်ထုံးတွင် ညွှန်ပြထား သည်ကိုတွေ့ရှိရသည်။ ဤဥပဒေအချက်နှင့်ပတ်သက်၍
 တရားဝန်ကြီးများ Sir Asutosh Mokerjee, Kt. and Mr. Beachcroft
 တို့၏ ခုံရုံးမှ *Nepusi Bewa v. Nasiruddin* (၃) စီရင်ထုံးတွင် ရေးသားထား
 သည်ကို ဖော်ပြလျှင် ပို၍ အကျိုးရှိမည်ဟုယူဆ၍ အောက်တွင် ပြဋ္ဌာန်းလိုက်သည်။

“The claim contemplated by section 4 (1) (a) [214 (1) (a)
 Succession Act] is a claim made by a person in the capacity
 of and as a personal representative of a deceased person,
 and from the point of view of the purpose of the Statute
 as set out in the preamble, it is clearly immaterial whether
 the decree has to be made in favour of a personal repre-
 sentative, who has himself instituted the suit or in favour
 of one who has taken the conduct of the suit in hand
 after its institution by the original creditor. The essence

(၁) I.L.R. 16 Bombay, 518. (၂) 12 Calcutta Weekly Notes 145.
 (၃) 45 I.C. 730.

of the matter is that, in both the cases, when the decree is passed, it is passed in favour of a person who claims to be entitled to the effects of the deceased person and who must consequently produce proof of the representative title. Whether the same principle does or does not apply to execution cases, does not arise for consideration on the present reference, but it may be observed that there appears to be a substantial difference in phraseology between clauses (a) and (b); the former contemplates the point of time when the decree is passed, the latter refers to the point of time when the Court is called upon to proceed on the basis of the application for execution. *Mohamed Yusuf v. Abdur Rahim Bepari* (၄). We hold accordingly that section 4 (1) (a) of the Succession Certificate Act [section 214 (1) (a) of the Succession Act] applies to the case of a person who has been substituted as plaintiff upon the death of the original plaintiff during the pendency of the suit."

၁၉၇၀
 ဆူလူချန် (ခ)
 နီလာ အန်နီ
 (အရွယ်မရောက်
 သေးသူ) (၄၄)
 ၏ အနီးစပ်ဆုံး
 မိတ်ဆွေ ဒေါက်
 တာ ဦးဘစန်)
 နှင့်
 ဒေါ်စိန်။

အထက်ပါ အကြောင်းများကြောင့် ဤအယူခံမှုကို စရိတ်နှင့်တကွ ပလပ်လိုက်သည်။ တရားရုံးချုပ်ရွှေနေစရိတ်ငွေ ကျပ် ၈၅ သတ်မှတ်လိုက်သည်။

တရားသူကြီး ဦးသက်ဖေ။ ။ ရန်ကုန်မြို့၊ တရားမရုံးတွင် အယူခံတရားလိင်္ဂာဘင် မစ္စတာ တီအယ်(လ်)ပတ်နီတ်က၊ အယူခံ တရားပြိုင် အပေါ် ရန်ကုန်မြို့၊ ကျောက်မြောင်းရပ်၊ စိတ္တသုခလမ်း၊ အိမ်အမှတ် ၃၂ ကို လက်ငှိ ပေးအပ်ရန်နှင့် ပေးအပ်ခြင်းမပြုက၊ လျှော်ကြေးငွေ ကျပ် ၂၅,၈၇၂ ရလိုကြောင်း တရားစွဲဆိုခဲ့ရာ၊ နှစ်ဘက်သစ်သေများကို ကြားနာစစ်ဆေးပြီးနောက် စီရင်ချက် ချမှတ်ရန် သီးသန့်ထားစဉ် မစ္စတာ တီအယ်(လ်)ပတ်နီတ်သေဆုံးသွားသဖြင့်၊ အယူခံ တရားလိင်္ဂာနှင့်၎င်း၏ မိခင် မနစ်အမာ(လ်)တို့က သေသူ၏ တရားဝင် ကိုယ်စားလှယ်များအဖြစ် အမှုတွင် ထည့်သွင်းပေးရန် လျှောက်ထားရာ၊ အယူခံ တရားပြိုင်တို့က ကန့်ကွက်သောကြောင့် တရားမ ကျင့်ထုံးအမိန့် ၂။ နည်းဥပဒေ ၅ အရ၊ စွဲစမ်းစစ်ဆေးပြီးနောက် ၎င်းတို့၏ လျှောက်ထားချက်ကို လက်ခံကာ အမှုတွင် သေသူ၏ တရားဝင် ကိုယ်စားလှယ်များ အဖြစ် ထည့်သွင်းခဲ့သည်။ ထို့နောက် မူလရုံးမှ အယူခံ တရားပြိုင် အပေါ် ငွေ ၂၃,၃၈၃ ကျပ် ၅၂ ပြားကို ပေးဆောင်ရန် ဒီကရီ ချမှတ်လိုက်သည်။

ထိုဒီကရီငွေအတွက် မနစ်အမာ(လ်)က ရန်ကုန်မြို့၊ တရားမရုံး၏ ၁၉၆၈ ခုနှစ်၊ ဇာဂျီမှ အမှတ် ၂၀၁ တွင် အထက်ဖော်ပြပါ အိမ်အား၊ ဝါရမ်းပမ်းရန် လျှောက်ထားရာ၊

၁၉၇၀

အလှူချန် (၁)
နီလာအန်နီ (အ
ရွယ် မထောက်
သေးသူ) (၎င်း
၏ အနီးစပ်ဆုံး
မိတ်ဆွေ ခေါက်
တာ ဦးဘစန်)
နှင့်
ခေါ်ဝန်။

အယူခံတရားပြိုင်က ဒီကရီကျငွေများကို တလလျှင် ကျပ် ၂၅ နှုန်းဖြင့် ပေးဆပ်ခွင့် ပြုရန် ခွင့်တောင်းသည်။ ဇာချီရုံးမှ ခွင့်မပြုသဖြင့်၊ ဤရုံးသို့ အယူခံဝင်သော်လည်း အောင်မြင်ခြင်းမရှိပေ။ အယူခံ တရားပြိုင်က တလလျှင် ကျပ် ၃၀၀ နှုန်းဖြင့် အရစ်ကျ ပေးဆပ်ရန် ထပ်မံ လျှောက်ထားပြန်ရာ ထိုလျှောက်ထားချက်ကို ဇာချီရုံးက လက်မခံပဲ၊ အိမ်တို့ ၁၉၆၉ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၈ ရက်နေ့တွင် ထောင်းချရန် အမိန့်ချမှတ်လိုက် သည်။ သို့ရာတွင် အထောင်း ကြော်ငြာစာမထုတ်မီ မနစ်အမာ(လ်) သေဆုံးပြန်သဖြင့် အယူခံတရားလိုက ဇာချီရုံးကို ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ခွင့်ပြုရန် လျှောက်ထားလေသည်။ ယင်းလျှောက်ထားနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အယူခံတရားပြိုင်က အမေ့ခံခြင်း အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၁၄ (၁) (ခ) အရ၊ အယူခံတရားလိုသည် အမေ့ဆက်ခံသည့် သက်သေခံ လက်မှတ် တင်ပြရန် လိုကြောင်း ကန့်ကွက်ရာ ဇာချီရုံးမှ အယူခံတရားလိုသည် အယူခံတရားပြိုင် အပေါ်ဖွင့်လှစ်ထားသည့် ဇာချီရုံးကို ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ခွင့် ရှိသော်လည်း အမေ့ ဆက်ခံခြင်း အက် ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၁၄ အရ၊ အမေ့ ဆက်ခံသည့် သက်သေခံလက်မှတ် တင်ပြမှသာ ဇာချီရုံးကို ဆက်လက် အရေးယူမည် ဖြစ်ကြောင်း အမိန့်ချမှတ်လိုက် သည်။ ထိုကဲ့သို့ အမေ့ဆက်ခံသည့် လက်မှတ်ကို တင်ပြရမည် ဆိုသော အမိန့်ကို အယူခံ တရားလိုက မကျေနပ်၍၊ ဤအယူခံမှု တင်သွင်းလာခြင်းဖြစ်သည်။

အယူခံတရားလို၏ တရားရုံးချုပ် ရွေးနေ့ မစွတာ ချော်ဘေးက မူလအမှုတွင် အယူခံ တရားလိုသည် အမှုသည်တဦးအဖြစ် ပါဝင်ခဲ့ပြီးဖြစ်ရာ၊ ထိုအမှုတွင် ရရှိခဲ့သော ဒီကရီ၏ တရားနိုင်တဦးအနေဖြင့် ဇာချီရုံးကို ဆောင်ရွက်ခွင့် ရှိသည့်အလျောက်အမေ့ ဆက်ခံသည့် သက်သေခံ လက်မှတ်ကို တင်ပြရန် မလိုကြောင်း လျှောက်လဲသွားသည်။

မြီရှင်သေဆုံးသဖြင့်၊ ၎င်း၏ တရားဝင် ကိုယ်စားလှယ်က၊ တရားလိုအဖြစ် စွဲဆို သည့် ကြွေးငွေရလို့မူတွင်ဖြစ်စေ၊ မြီရှင်က တရားလိုအဖြစ် တရားစွဲဆိုပြီးနောက်၊ သေဆုံးသဖြင့် ၎င်း၏ တရားဝင် ကိုယ်စားလှယ် နှ့် အမှုသည်အဖြစ် ထည့်သွင်းခဲ့သည့် အမှု၌ဖြစ်စေ အမေ့ဆက်ခံခြင်း အက် ဥပဒေ ၂၁၄ (၁) (က) အရ၊ အမေ့ဆက်ခံ သည့် သက်သေခံလက်မှတ် တင်ပြမှသာ ဒီကရီရနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ ယင်းကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်း၍ နိုင်ငံခြား စီရင်ထုံးများကို ရည်ညွှန်းရန် မလိုပေ။ ဦးဂုဏ် နှင့် ဦးကျော် ဂေါင် (၁)၊ မနော်ဇာ နှင့် မသက်ပုံ (၂) တို့၏ စီရင်ထုံးများတွင် ၎င်းသဘော သက်ရောက်သည့် ဆုံးဖြတ်ချက်များရှိပေသည်။

ယခုအမှုတွင် မူလ တရားလို မစွတာ တီအယ်(လ်)ပတ်နိတ် သေဆုံးပြီးနောက် အယူခံတရားလိုနှင့် ၎င်း၏ မိခင် မနစ်အမာ (လ်) တို့ထံမှ အမေ့ဆက်ခံသည့် သက်သေခံ

(၁) (၁၈၉၂-၉၆) အဘွဲ့ ၂၊ အထက်မြန်မာပြည် စီရင်ထုံး ၂၀၄။
(၂) ပုံနှိပ်ထားသော စီရင်ထုံးများ၊ အောက်မြန်မာပြည် ၃၃၄။

လက်မှတ် တောင်းဆိုခြင်းမပြုပဲ၊ အယူခံတရားပြိုင် အပေါ်စွဲဆိုသည့် အမှုကို ဒီကရီချမှတ်ပေးခဲ့ခြင်းသည် မှားယွင်းနေကြောင်း ယုံမှားဘွယ် မရှိပေ။ သို့ရာတွင် ယင်းသို့ မှားယွင်းကာ ချမှတ်ခဲ့သော ဒီကရီကို အယူခံဝင်ခြင်း မပြုသဖြင့်၊ ထိုဒီကရီ သည် မှန်သည်ဖြစ်စေ၊ မှားသည်ဖြစ်စေ ခိုင်မာ တည်မြဲလျက် ရှိပေသည်။

၁၉၇၀

ဆူလူချန် (၁)
နီလာအန်နီ (အ
ရှယ် မထောက်
သေးသူ) (၎င်း
၏ အနီးစပ်ဆုံး
မိတ်ဆွေ ခေါက်
တာ ဦးတစ်စုံ)
နှင့်
ဒေါ်စိန်။

ယင်းသို့ ခိုင်မာ တည်မြဲလျက်ရှိသော ဒီကရီကို ထိုတရားနိုင်တဦးဖြစ်သူ အယူခံ တရားလိုက ဇာရီပြုရန် လျှောက်ထားရာ၌၊ အမေ့ဆက်ခံသည့် သက်သေခံ လက်မှတ် တင်ပြရန် လိုမလို ဟူသော အချက်ကို စိစစ်ရန် လိုပေသည်။ အမေ့ဆက်ခံခြင်း အက်ဥပဒေ ဗုဒ္ဓမ ၂၁၄ (၁) မှာ ဤအမှုအတွက် လိုအပ်သလောက် ပေါ်ပြရပါမူ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

“ 214 (1) No Court shall—

- (a) pass a decree against a debtor of a deceased person for payment of his debt to a person claiming on succession to be entitled to the effects of the deceased person or to any part thereof, or
- (b) proceed, upon an application of a person claiming to be so entitled, to execute against such a debtor a decree or order for the payment of his debt.

except on the production, by the person so claiming of

- (i) ... ..
- (ii) ... ..
- (iii) a succession certificate having the debt specified therein with effect in the Union of Burma.”

အပိုဒ်ခွဲ (၁) ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်သည် မြီရှင် အနေဖြင့် ဒီကရီ ရရှိပြီးနောက် သေဆုံးသဖြင့် ၎င်း၏ အမေ့စား အမေ့ခံ ဖြစ်သည်ဆိုသော ပုဂ္ဂိုလ်က ထိုဒီကရီကို ဇာရီပြုလုပ်ရန် လျှောက်ထားသည့် ကိစ္စနှင့်သာ အကျိုးဝင်မည်ဖြစ်သည်။ အမှုသည် တဦးအဖြစ် အနိုင် ဒီကရီရရှိခဲ့သည့် မြီရှင်၏ တရားဝင် ကိုယ်စားလှယ်က တရားနိုင် အနေဖြင့် ဇာရီ ပြုလုပ်ရန် လျှောက်ထားသည့် ကိစ္စနှင့် အကျိုးဝင်မည်မဟုတ်ပေ။

ယခုအမှုတွင် အယူခံတရားလိုအား မူလအမှု၌ တရားလို၏ တရားဝင် ကိုယ်စား လှယ် အဖြစ် ထည့်သွင်းရန် တရားမ ကျင့်ထုံး အမိန့် ၂၂၊ နည်း ဥပဒေ ၃ အရ လျှောက်ထားချက်အရ စုံစမ်းစစ်ဆေးပြီး အမှုသည် အပြစ် ထည့်သွင်းခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ယင်းသို့ အမှုသည်အပြစ် ထည့်သွင်းပြီးနောက် မူလဦးက ဒီကရီ ချမှတ်ပေးခဲ့သဖြင့်၊ အယူခံတရားလိုသည် တရားနိုင် တဦး ဖြစ်ခဲ့သည်။ သို့ဖြစ်ရာ အယူခံတရားလိုက

၁၉၇၀

ဆူလူချွန် (ခ) နီလာအန်နီ (အရှယ် မထောက်သေးသူ) (၎င်း၏ အနီးစပ်ဆုံး မိတ်ဆွေ ဒေါက်တာ ဦးဘစန်) နှင့် ဒေါ်စိန်။

၎င်းအနေဖြင့် အမှုသည်တဦးအဖြစ် ရရှိခဲ့သော ဒီကရီကို ဇာရီမူဆောင်ရွက်လိုကြောင်း လျှောက်ထားခြင်းသည် မူလ တရားလို၏ အမေ့စား အမေ့ခံ တဦးအနေဖြင့် ဇာရီမူ ဖွင့်လိုသည်ဟု လျှောက်ထားခြင်း မဟုတ်ဘဲ၊ တရားနိုင်တဦးအဖြစ် လျှောက်ထားခြင်းသာ ဖြစ်ကြောင်း ပေါ်ပေါက်လျက်ရှိပေသည်။ သို့ဖြစ်ရာ အယူခံ တရားလို၏ လျှောက်ထားချက်သည် အမေ့ဆက်ခံခြင်း အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၁၄ (၁) (ခ) နှင့် အကျိုးမဝင်ဟု ယူဆသည့် အလျောက် အမေ့ဆက်ခံသော သက်သေခံလက်မှတ် တင်ပြရန် မလိုဟု ဆိုရမည် ဖြစ်သည်။

ထုပုဒ်မအရ၊ အမေ့ဆက်ခံသည့် သက်သေခံ လက်မှတ်ကို တင်ပြရန် ပြဋ္ဌာန်းထားရသည့် ရည်ရွယ်ချက်မှာ၊ မြီရှင်သေဆုံးပြီးနောက်၊ မြီရှင်၏ အမေ့စားအမေ့ခံ ဖြစ်သည်ဆိုသောပုဂ္ဂိုလ်က ကြွေးမြီကိုတောင်းခံလာလျှင် တရားမရုံးအနေဖြင့် စိတ်ချ လက်ချ ထိုသူအား ကြွေးငွေအတွက် အနိုင် ဒီကရီချပေးခြင်း၊ ဒီကရီကို ဇာရီပြု၍ ငွေထုတ်ပေးခြင်း ပြုနိုင်ရန်ဖြစ်သည်။ ဒီကရီတွင် တရားနိုင် တဦး အနေဖြင့် နာမည် ပါရှိသူက ဇာရီပြုလုပ်ရာ၌ ဇာရီရုံးသည် ထိုသူအား ဒီကရီကျငွေကို စိတ်ချလက်ချ မထုတ်ပေးနိုင်ရုံအပြင် အကြောင်း မပေါ်ပေါက်နိုင်ပေ။

အထက်ပါ အကြောင်းများကြောင့် ဤအယူခံကို လက်ခံပြီး အယူခံတရားလို အား အမေ့ဆက်ခံသည့် သက်သေခံလက်မှတ် တင်ပြရမည် ဆိုသော ဇာရီခွဲ၏ အမိန့်ကို ပယ်ဖျက်သင့်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ယင်းကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တရားသူကြီး ဦးကျော်ဦးဦးက အယူခံကို ပလပ်သင့်ကြောင်း ယူဆခဲ့သဖြင့်အခြား တရားသူကြီး တဦးဦးထံသို့ လိုအပ်သည့် ဆုံးဖြတ်ချက်ပြုနိုင်ရန် အလို့ငှါ ပေးပို့ရန် တရားသူကြီးချုပ် ထံသို့ တင်ပြပါသည်။

တရားသူကြီး ဦးထွန်းတင်။ ။ ယခုအယူခံမှုမှာ ရန်ကုန်မြို့၊ တရားမရုံး၊ တရားမ ကြီးမူအမှတ် ၁၀၇၂/၆၃ တွင် ချမှတ်သည့် ဒီကရီကို ဇာရီပြုလုပ်ခဲ့သည့် ဇာရီ မူအမှတ် ၂၀၁/၆၈ တွင်၊ ၁၉၆၉ ခု၊ စက်တင်ဘာလ ၁၉ ရက်နေ့စွဲပါ နေ့စဉ်မှတ်တမ်း အရ၊ ချမှတ်ခဲ့သည့် အမိန့်ကို မကျေနပ်၍ အယူခံဝင်ရောက်သည့် အမှုဖြစ်ပေသည်။

အမှုအကြောင်းအရာ အသေးစိတ်ကို ကြားနာခဲ့သည့် ယခင်ခုံရုံး တရားသူကြီး များဖြစ်သူဦးကျော်ဦးဦးနှင့် ဦးသက်ဖေတို့၏ စီရင်ချက်တွင် ပြည့်စုံစွာ ပေါ် ပြထားပြီး ဖြစ်ပေသည်။ အမှုကိုကြားနာခဲ့သည့် ခုံရုံးတရားသူကြီး နှစ်ဦးစလုံးကပင်၊ တရားမ မူအမှတ် ၁၀၇၂/၆၃ တွင်၊ မူလတရားလိုဖြစ်သူ မစ္စတာ တီအယ်(လ်)ပတ်နိုတ်သည်၊ အမှုကိုစီရင်ချက်မချမှီ ကွယ်လွန်သွားသဖြင့်၊ ၎င်း၏ တရားဝင် ကိုယ်စားများအဖြစ်

ဇနီးဖြစ်သူ မနစ်အမာ(လ်)နှင့် သမီး ဆူလူချန် (ခ) နီလာအန်နီတို့အား၊ အမေ့စား အမေ့ခံများအဖြစ် အမှုတွင်ထည့်သွင်းခဲ့သောကြောင့်၊ ထိုသို့ထည့်သွင်းပြီးမှ ၁၉၆၈ ခု၊ ဧပြီလ ၂ ရက်နေ့တွင် ချမှတ်ခဲ့သည့် စီရင်ချက်နှင့် ဒီကရီမှာ အမေ့ဆက်ခံခြင်း အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၁၄ (၁) (က) အရ၊ အမေ့ဆက်ခံသည့် လက်မှတ်တင်ပြခဲ့ခြင်း မရှိသောကြောင့်၊ ဒီကရီမှာ တရားဝင်သည့် ဒီကရီတရပ်မဟုတ်ကြောင်း တရားသူကြီး နှစ်ဦးစလုံးကပင် သဘောတူညီ တွေ့ရှိခဲ့ပေသည်။ ထို့ပြင် ဒီကရီနှင့် ပတ်သက်၍၊ နှစ်ဦးနှစ်ဘက် အမှုသည်များက၊ အယူခံခဲ့ခြင်း မရှိသောကြောင့် ဒီကရီမှာ တည် မြဲလျက်ရှိနေသည်ဟုလည်း ယူဆခဲ့ကြသည်။

ဆူလူချန် (ခ) နီလာအန်နီ (အရွယ် ၈ ရောက် သေးသူ) (၎င်း၏ အနီးစပ်ဆုံး မိတ်ဆွေ ခေါက်တာ ဦးဘစန်) နှင့် ဒေါ်စိန်။

ဒီကရီရရှိပြီးနောက် တရားဝင် ကိုယ်စားလှယ် တဦးဖြစ်သူ မနစ်အမာ(လ်)က၊ ဇာရီပြုလုပ်နေစဉ် ကွယ်လွန်သွားပြန်သဖြင့်၊ ၎င်း၏ သမီးဖြစ်သူ လျှောက်ထားသူ ဆူလူချန် (ခ) နီလာအန်နီက၊ ဇာရီမှုတွင် ဝါရမ်းပမ်းဆီးထားသည့် ပစ္စည်းများကို ဆက်လက်ဆောင်းချရန်အတွက်၊ အမိန့်တောင်းခံခဲ့လေသည်။ ထိုသို့ အမိန့်တောင်း ခံသည်ကို၊ မူလရုံးမှ ဇာရီပြုလုပ်ရန် ခွင့်ပြုသော်လည်း၊ အမေ့ဆက်ခံခြင်း အက် ဥပဒေပုဒ်မ ၂၁၄ အရ၊ အမေ့ဆက်ခံသည့် လက်မှတ် တင်ပြနိုင်သည့် အခါမှ၊ ဇာရီမှုကို ဆက်လက် ဆောင်ရွက်မည်ဟု အမိန့်ချမှတ်ခဲ့ပေသည်။

လျှောက်ထားသူ တရားနိုင်က၊ ယင်းကဲ့သို့ ဒီကရီနှင့် ပတ်သက်၍ ဇာရီမှု တွင် ဆက်လက် ဆောင်ရွက်ရန် လျှောက်ထားသည်တွင်၊ အမေ့ဆက်ခံခြင်း အက် ဥပဒေပုဒ်မ ၂၁၄ အရ၊ အမေ့ဆက်ခံသည့် လက်မှတ်တင်ပြရန်လို မလိုနှင့်ပတ်သက်၍၊ တရားသူကြီး ဦးကျော်ဇံဦးက ၎င်း၏ စီရင်ချက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့် အိန္ဒိယပြည်၊ ဘုံဘေစီရင်ထုံးနှင့် ကာလကတ္တား စီရင်ထုံးများကို ကိုးကား၍၊ ဇာရီမှုကို ဆက်လက် ဆောင်ရွက်ရာ၌၊ လျှောက်သူသည် အမေ့ဆက်ခံသူ တဦးအဖြစ် ဒီကရီရရှိခဲ့ခြင်း သာဖြစ်သောကြောင့်၊ အမေ့ဆက်ခံခြင်း အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၁၄ (၁) (ခ) အရ မူလရုံးမှ ဇာရီဆက်လက်ပြုလုပ်နိုင်ရန် အမေ့ဆက်ခံခဲ့သည့် လက်မှတ်လိုအပ်မည်ဟု ဆုံးဖြတ်ခဲ့ခြင်းမှာ၊ ဥပဒေအရ မှန်ကန်သည်ဟု ယူဆ၍၊ အယူခံမှုကို စရိတ်နှင့်တကွ ပယ်လျှန် စီရင်ချက်ချမှတ်ပေသည်။

တရားသူကြီး ဦးသက်ဖေကမူ၊ လျှောက်ထားသူသည် အမှုတွင် တရားလိုတဦး အနေဖြင့် ပါဝင်ခဲ့ပြီး၊ ဒီကရီရရှိခဲ့သည့် တရားနိုင်တဦးဖြစ်သဖြင့်၊ ၎င်းက ဇာရီမှုကို ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရန် လျှောက်ထား တောင်းဆိုခြင်းကို အမေ့ဆက်ခံခြင်း အက် ဥပဒေပုဒ်မ ၂၁၄ (၁) (ခ) အကျုံးဝင်မည် မဟုတ်ဟုယူဆခဲ့ပေသည်။ အဘယ် ကြောင့်ဆိုသော်၊ တရားသူကြီး ဦးသက်ဖေက အပိုင်ခွဲ (ခ) ပါပြဋ္ဌာန်းချက်သည်၊ မြို့ဝင်အနေဖြင့် ဒီကရီရရှိပြီးနောက် သေဆုံးသွားသဖြင့်၊ ၎င်း၏ အမေ့စား အမေ့ခံ

၁၉၇၀

ဆူလူချန် (ခ) နီလာအန်နီ (အရွယ် မ ဧကန် သေးသူ) (၎င်း၏ အနီးစပ်ဆုံး မိတ်ဆွေ ခေါက် တာ ဦးဘစန်) နှင့် ဒေါ်စိန်။

ဖြစ်သည်ဆိုသော မုဂ္ဂိုလ်က ထိုဒီကရီကို ပြုလုပ်ရန် လျှောက်ထားသည့် ကိစ္စနှင့် သာ အကျိုးဝင်ပြီး၊ အမှုသည် တဦးအဖြစ် အနိုင်ဒီကရီ ရရှိခဲ့သည့် မြိုင်၏ တရားဝင် ကိုယ်စားလှယ်က၊ တရားနိုင်အနေဖြင့် ဇာရီပြုလုပ်ရန် လျှောက်ထားသည့် ကိစ္စနှင့် အကျိုးဝင်မည် မဟုတ်ကြောင်း ပြဆိုလေသည်။ ထို့ကြောင့် တရားသူကြီး ဦးသက်ဖေ က အယူခံကိုခွင့်ပြုပြီး၊ မူလရုံးမှချမှတ်ခဲ့သည့် ၁၉၆၉ ခု၊ စက်တင်ဘာလ ၁၉ ရက်နေ့ စွဲပါ အမိန့်ကို ပယ်ဖျက်သင့်ပါသည်ဟု ဆုံးဖြတ်ခဲ့လေသည်။ ထိုသို့အမှုကို ကြားနာ ခဲ့သည့်ခုံရုံးတရားသူကြီး နှစ်ဦး၏ ဆုံးဖြတ်ချက်တို့မှာ ဝိဝါဒ ကွဲပြားနေသဖြင့်၊ တရားသူကြီးချုပ်ထံသို့ တင်ပြခဲ့ရာ၊ တရားသူကြီးချုပ်၏ ညွှန်ကြားချက်အရ၊ အမှုကို ထပ်မံ၍ ကြားနာခဲ့ရခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

အထက်ကပြဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း၊ မူလအမှုတွင် လျှောက်သူသည်၊ ကွယ်လွန်သူ မိခင် မနစ်မာ(လ်)နှင့် အမှုစွဲဆိုသူ၊ တီအယ်(လ်)ပတ်နိုတ်၏ အမွေစား အမွေခံများ အဖြစ်အမှုတွင် ပါဝင်ခဲ့သဖြင့်၊ အမွေဆက်ခံခြင်း အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၁၄ (၁) (က) အရ၊ အမွေဆက်ခံသည့် သက်သေခံ လက်မှတ်ကို ၎င်းတို့ကတင်ပြမှသာ ရုံးမှ တရားဝင်သည့် ဒီကရီတရပ် ချမှတ်ပေးနိုင်ခွင့် ရှိပေမည်ဟု အမှုကိုကြားနာခဲ့သည့် ခုံရုံးတရားသူကြီးများ၏ ယူဆဆုံးဖြတ်ချက်မှာ မှန်ကန်ခြင်းရှိ မရှိဆိုသည်ကို စဉ်းစား ရန်လိုပြီး၊ ဒီကရီမှ အယူခံဝင်ရောက်ခြင်း မရှိသော်လည်း၊ ယင်းဒီကရီမှာ ဥပဒေ အရ တရားဝင်သည့် ဒီကရီဟုတ် မဟုတ်ဆိုသည်ကို၊ အယူခံရုံးအနေနှင့် ပြန်လည် သုံးသပ်ခွင့်ရှိကြောင်း နှစ်ဦးနှစ်ဘက် ချွေနေကြီးများက မငြင်းဆိုနိုင်ပေ။

ထိုအချက်နှင့်ပတ်သက်၍၊ အယူခံတရားလိုအတွက် လိုက်ပါဆောင်ရွက်သည့် ချွေနေကြီးက ကွယ်လွန်သူ တီအယ်(လ်)ပတ်နိုတ်မှာ အူရီယား ဟိန္ဒူလူမျိုး ဖြစ်သော ကြောင့် မိတ္တရှာရ (Mitakshara) ဟိန္ဒူဥပဒေနှင့် အကျိုးဝင်သူ တဦးဖြစ်ပါသည်။ ထိုဥပဒေအရ၊ လျှောက်ထားသူနှင့် ၎င်း၏ မိခင် မနစ်မာ(လ်)တို့သည်၊ ကွယ်လွန်သူ တီအယ်လ်ပတ်နိုတ်၏ ဟိန္ဒူမိသားစုဝင်များ ဖြစ်ပေသည်။ မိတ္တရှာရဟိန္ဒူ ဥပဒေ အရ၊ ဟိန္ဒူမိသားစုဝင်များတို့သည် အမွေဆက်ခံရာ၌ ကွယ်လွန်သူ၏ အမွေကို အခြားဘာသာလင်များကဲ့သို့ တဦးချင်း အနေနှင့် ဆက်ခံခြင်းမဟုတ်။ မိသားစု အနေ နှင့်သာ ဆက်ခံခြင်းဖြစ်ကြောင်း (not by succession but by survivorship) ကို၊ ဟိန္ဒူဥပဒေ၌ အတိအလင်း ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် အပြင်၊ ယခင် တရားလွတ် တော်မှ ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည့် တီ၊ အာ(ရ်)၊ ဂို(လ်)ပလာဆွာမိပလေးနှင့် မိနာဂွီအမာပါ (၁) စီရင်ထုံးတူင်၊ အောက်ပါအတိုင်း ပြဆိုခဲ့သည်။

“There is no such thing as succession, properly so called, in an undivided Hindu family; there is devolution of the

(၁) ရန်ကုန်အထဲ ၇၊ စာ ၃၉။

property upon the members of the family for the time being by survivorship."

၁၅၇၀

ထို့ပြင်၊ ယခုကဲ့သို့ တရားသူကြီး ၂ ဦး ဝိဝါဒကွဲပြားနေ၍ တတိယတရားသူကြီးက ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည့် ရာဂူဘာဒယာ နှင့် ရန်ဒူလာရီ (၂) စီရင်ထုံး၌ အောက်ပါ အတိုင်းပြဆိုထားသည်ကို ရည်ညွှန်းပေးသည်။

ဆူလူခွန် (၁)
နီလာအန်နီ (အ
ဂ္ဂယ် မ ဇောက်
သေးသူ) (၄င်း၏
အနိစပ်ဆုံး မိတ်
ဆွေ ဒေါက်တာ
ဦးဘစန်)
နှင့်
ဒေါ်စိန်။

"Now in every part of India where the Mitakshara prevails the position of an undivided family is exactly the same, except that within certain limits each male member has a right to claim a partition, if he likes. But until they elect to do so, the property continues to devolve upon the members of the family for the time being by survivorship and not by succession."

ထို့ပြင်၊ ယခုအမှုမှာကဲ့သို့၊ ကွယ်လွန်သူ ဘခင်ဖြစ်သူ တိအယ်(လ်)ပတ်နိုတ်သည် ထိုမိသားစု၏ မန်နေဂျာဖြစ်သည်ဟု ယူဆရမည် ဖြစ်ကြောင်းကို၊ ကေ၊ ရပ်မာအာမီ နှင့် ချက်ရန်ရ (ဂျ) ကူမားမိန်းနီ (၃) စီရင်ထုံးတွင် ပြဆိုထားပြီး၊ ဘခင်ဖြစ်သူ၏ အမည်နှင့်ချုပ်ဆိုထားသည့် ဖခင်ညာဉ်စာချုပ်အပေါ်တွင်မူ ဟိန္ဒူမိသားစုအား တရားစွဲဆိုနိုင်ခွင့်ရှိကြောင်း ဖော်ပြထားခဲ့သဖြင့်၊ ယခုအမှုတွင်၊ ဟိန္ဒူမိသားစု ဖြစ်သည့် ကွယ်လွန်သူ လျှောက်သူ၏ ဟိန္ဒူမိသားစု၏ ဘခင်ဖြစ်သူအတွက် ရရန်ရှိသည့်ငွေများကို မိသားစုဝင် တဦးဖြစ်သူ လျှောက်သူက ရပိုင်ခွင့်ရှိမည် ဖြစ်ကြောင်းတင်ပြ သွားပေးသည်။

ထိုမှအပ၊ အယူခံတရားလို၏ ရွှေနေကြီးက အမွေဆက်ခံခြင်း အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၁၄ (၁) တွင် "person claiming on succession" ဟုသာ ပြဆိုထားသောကြောင့်၊ ထိုပုဒ်မသည် ဟိန္ဒူမိသားစုများနှင့် အကျုံးဝင်ခြင်းမရှိပါ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော်၊ ဟိန္ဒူမိသားစုများ၏ အမွေဆက်ခံခွင့်မှာ "not by way of succession but by survivorship" ဖြစ်ကြောင်း ဟိန္ဒူဥပဒေက အတိအလင်း ပြဋ္ဌာန်းထားသောကြောင့်ဖြစ်ကြောင်းကို ဂျန်မီဟာဒတ်စ်ကီလာအိုင် နှင့် အလူမာလီယားဒတ်စ် (၆)ကား (၄) စီရင်ထုံးတွင်အောက်ပါအတိုင်း ပြဆိုထားချက်ကို ရည်ညွှန်းပေးသည်။

"Under the Succession Certificate Act VII of 1889 a plaintiff does not require a certificate where his claim is for family property by right of survivorship."

- (၂) ရန်ကုန်စီရင်ထုံး၊ အတွဲ ၆၊ စာ ၃၇၂။
- (၃) ၁၉၆၄ ခု၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး၊ စာ ၅၀၉။
- (၄) အိန္ဒိယစီရင်ထုံး၊ အတွဲ ၁၉၊ ဘုံသေ၊ စာ ၃၁၈။

၁၉၇၁

ဆူလူချန် (ခ) နိုလာအန်နို (အရှယ် မ ဖောက်သေးသူ) (၎င်း၏ အနီးစပ်ဆုံး ဒီဇင်ဆွဲ ဒေါက်တာ ဦးသစ်) နှင့် ဒေါ်စိန်။

ထို့အတွက် ယခုအမှုတွင် လျှောက်ထားသူသည် ကွယ်လွန်သူ တစ်အယ်(လ်) ပတ်နိုတ်၏ ဟိန္ဒူမိသားစုဝင် တဦးအနေနှင့် ဒီကရီငွေများကို ဆက်ခံခဲ့သူ တဦး ဖြစ်သောကြောင့် အမွေဆက်ခံခြင်း အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၁၄ သည်၊ လုံးဝ အကျုံးဝင်မည် မဟုတ်သဖြင့်၊ အမှုတွင် ချမှတ်ပေးခဲ့သည့် ဒီကရီမှာ တရားဝင်သည့် ဒီကရီတရပ်သာဖြစ်သဖြင့်၊ လျှောက်သူသည် ထိုဒီကရီကို အမွေဆက်ခံသည့် သက်သေခံလက်မှတ် တင်ပြခြင်းမရှိပဲ၊ ဆက်လက် ဇာရီပြုလုပ်ခွင့်ရှိပါသည်ဟု တင်ပြ ပေသည်။

အထက်ပါ အယူခံ တရားလို၏ တင်ပြချက်နှင့် ပတ်သက်၍၊ အယူခံ တရားခံ အတွက် လိုက်ပါဆောင်ရွက်သည့် ရွှေနေကြီးက၊ ကွယ်လွန်သူတီအယ်(လ်)ပတ်နိုတ်မှာ အူရိယားဟိန္ဒူ လူမျိုးဖြစ်သဖြင့်၊ ဟိန္ဒူမိတ္တူရှာရ ဥပဒေအရ၊ ဆုံးဖြတ်ရမည်ဖြစ် ကြောင်းကို ဝန်ခံပေသည်။ သို့ရာတွင် အယူခံတရားခံ၏ ရွှေနေကြီးက၊ ကွယ်လွန်သူ တီအယ်(လ်)ပတ်နိုတ်ကအမှုကို ဟိန္ဒူမိသားစုဝင် တဦးအဖြစ်၊ သို့မဟုတ်၊ ဟိန္ဒူ မိသားစု၏ (ကတ)အဖြစ် တရားစွဲဆိုခဲ့ကြောင်း ပြဆိုထားခြင်း မရှိသဖြင့်၊ ၎င်း ကွယ်လွန်ပြီးနောက် ဇနီးဖြစ်သူ မနစ်အမာ(လ်)နှင့် သမီးဖြစ်သူ အယူခံ တရားလို တို့သည် ကွယ်လွန်သူ၏ ပစ္စည်းများကို (Succession) အရသာ အမွေဆက်ခံသည် ဟုပြဆိုလိုပေသည်။ သို့ရာတွင် အထောက်အထား ရည်ညွှန်းတင်ပြနိုင်ခြင်း မရှိပေ။

ထို့အတွက်၊ အယူခံ တရားခံ၏ ရွှေနေကြီးက အမွေဆက်ခံသည့် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၁၄ သည်၊ ယခုအမှုနှင့် အကျုံးဝင်နေပါသဖြင့်၊ အယူခံတရားလိုသည် အမှုတွင် ကွယ်လွန်သူ တီအယ်(လ်)ပတ်နိုတ်၏ တရားဝင် ကိုယ်စားလှယ် တဦး အနေနှင့် အမှုသည်တဦးအဖြစ်ဖြင့် ပါဝင်ခဲ့သော်ငြားလည်း ပုဒ်မ ၂၁၄ (၁) (က) အရ၊ ဒီကရီရရှိရန် အမွေဆက်ခံသည့် သက်သေခံ လက်မှတ် တင်ပြခဲ့ခြင်း မရှိသောကြောင့် မူလရုံးမှ ချမှတ်ပေးခဲ့သည့် ဒီကရီမှာ တရားဝင်သည့် ဒီကရီတရပ် မဟုတ်သော ကြောင့်၊ ထိုဒီကရီအပေါ် ဇာရီပြုလုပ်ခွင့် မရှိသည့်အတိုင်း၊ အယူခံမှုကိုပယ် သင့်ပါသည်ဟုတင်ပြလေသည်။

ယခုအယူခံမှုနှင့် ပတ်သက်၍၊ အယူခံ တရားလို နှင့် မိခင် ကွယ်လွန်သူ မနစ်အမာ(လ်)တို့သည် သေသူ တီအယ်လ်ပတ်နိုတ်၏ ပစ္စည်းများကို ဟိန္ဒူမိတ္တူရှာရ ဥပဒေအရ၊ မိသားစု အနေဖြင့် အမွေဆက်ခံခဲ့ခြင်းသာ ဖြစ်ကြောင်း နှစ်ဦးနှစ်ဘက် ရွှေနေကြီးများက၊ အမှုကို မူလကြားနာခဲ့သည့် ခုံရုံးတရားသူကြီးများရွှေ တင်ပြ လျှောက်ထားခဲ့ခြင်း မပြုကြသဖြင့်၊ ထိုအချက်ကို ယခင်ကြားနာခဲ့သည့် ခုံရုံးတရား သူကြီးများက သုံးသပ်ခွင့်မရရှိခြင်းဖြစ်သည်ကို တွေ့ရှိရပေသည်။

အသက်ဘွင်ပြုဆိုခဲ့သည့် အဘိုင်းကွယ်လွန်သူတီအယ်(လ်)ပတ်နိုတ်မှာ အူရီယား
 ဟိန္ဒူလူမျိုးဖြစ်၍၊ ဟိန္ဒူမိတ္တူရီရ ဥပဒေအရ၊ ၎င်း၏အမွေ ဆက်ခံခွင့်ကို စဉ်းစား
 ရမည်ဖြစ်ကြောင်းမှာ အငြင်းမပွားရကား၊ ထိုမိသားစု၏ ကွယ်လွန်သူ တီအယ်လ်
 ပတ်နိုတ် မှာ၊ ဘခင်ဖြစ်သည့်အတိုင်း၊ ဟိန္ဒူမိသားစု၏ မန်နေဂျာ (ကာတာ)
 ဖြစ်သောကြောင့်၊ ကျန်ရစ်သည့် ပစ္စည်းများကို မိသားစုဝင်များဖြစ်သူ ဇနီးနှင့်
 သမီးဖြစ်သူ အယူခံတရားလိုတို့သည်၊ မိသားစုအရသာ ဆက်ခံခဲ့ကြောင်းကို အထက်
 ဖော်ပြပါ စီရင်ထုံးများအရ ယူဆရမည် ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ပြင် ဟိန္ဒူမိသားစုများသည်
 ကွယ်လွန်သူ၏ပစ္စည်းများကို မိသားစုများအဖြစ် ဆက်ခံသဖြင့် (by survivorship)
 အမွေဆက်ခံသည့် လက်မှတ်ကို ရယူစတောင်းဆိုခွင့်မရှိဟု ဆုံးဖြတ်ထားသောကြောင့်၊
 ယခု အမှုနှင့်ပတ်သက်၍၊ အယူခံတရားလိုတို့သည် အမွေဆက်ခံသည့် အက်ဥပဒေ
 ပုဒ်မ ၂၁၄ အရ၊ အမွေဆက်ခံသည့် သက်သေခံ လက်မှတ်ကို တင်ပြမှသာ ဇာရီကို
 ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရန် အမိန့်ချမှတ်ပေးမည်ဆိုသည်မှာ၊ ဥပဒေအရ မှန်ကန်သည့်
 အမိန့်တရပ်ဖြစ်သည်ဟု မဆိုနိုင်ပေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အယူခံ တရားလိုသည်
 ကွယ်လွန်သူ တီအယ်(လ်)ပတ်နိုတ်၏ ပစ္စည်းများကို သီးခြား အမွေဆက်ခံသူ မဟုတ်၊
 ဟိန္ဒူမိသားစုအဖြစ်သာ ဆက်ခံခဲ့ခြင်း ဖြစ်သောကြောင့် အမွေဆက်ခံသည့် အက်
 ဥပဒေလုံးဝအကျိုးဝင်ခြင်းရှိတော့မည်မဟုတ်ပေ။

၁၉၇၀
 ဆူလူချန် (ခ)
 နီလာအန်နီ (အ
 ရွယ် မ ထောက်
 သေးသူ) (၎င်း၏
 အနီးစပ်ဆုံး မိတ်
 ဆွေ ခေါက် တာ
 ဦးဘစန်)
 နိုင်
 ဒေါ်စိန်။

ဖော်ပြပါ အကြောင်းများကြောင့်၊ ယခုအယူခံမှုကို တရားသူကြီး ဦးသက်ဖေ
 အခြေပြုဆုံးဖြတ်ခဲ့သည့် အကြောင်းများအရ မဟုတ်သော်ငြားလည်း၊ အခြားဥပဒေ
 အချက်ပေါ်မူတည်၍ သဘောတူညီ ခွင့်ပြုရမည်သာ ဖြစ်ပေသည်။ ထို့အတူက
 ယခုအယူခံမှုကို ခွင့်ပြုပြီး၊ မူလရုံးမှ ချမှတ်ခဲ့သည့် ၁၉၆၉ ခု၊ စက်တင်ဘာလ ၁၉
 ရက်နေ့စွဲပါ အမိန့်မှာ ဥပဒေအရ မှန်ကန်သည့် အမိန့်တရပ် မဟုတ်သဖြင့်၊ စမျိတ်
 နှင့်တကွ ပယ်ဖျက်လိုက်သည်။ ရွှေနေကြီးစရိတ်အဖြစ် ကျပ် ၅၁ သတ်မှတ်သည်။ ။

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

တရားမစောဒကမူ

တရားသူကြီးချုပ် ဒေါက်တာ မောင်မောင် နှင့် တရားသူကြီး ဦးသက်ဖေ တို့ရွှေတွင်

†၁၉၇၀

မတ်လ ၁၀ ရက်

တရားရုံးချုပ်ရွှေနေကြီးတဦး ကိစ္စ*

တရားရုံးချုပ် ရွှေနေကြီးများ၏ ကျင့်ဝတ်သိက္ခာပုဒ်—သက်သေအစစ်နေရာတွင် သက်သေအတူ အယောင်ကို ထည့်သွင်းစစ်ဆေးခြင်းသည် ရွှေနေကြီးတို့၏ ကျင့်ဝတ်သိက္ခာကို ဖောက်ဖျက်ရာ ရောက်မရောက်—ရွှေနေကြီးများ စောင့်ထိန်းအပ်သည့် ကျင့်ဝတ်သိက္ခာများ—အချို့သော ရွှေနေကြီးများ၏ အကျင့်သိက္ခာ ဖောက်ဖျက်မှုနှင့်အက်တီ တပါးပါးသို့ တိမ်းပါးသော တရား သူကြီးတို့ကြောင့် တရားစီရင်ရေးကို ပြည်သူတို့က ယုံကြည်သင့်သလောက် ယုံကြည်အားကိုး ခြင်းမရှိသေးခြင်း။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ကျင့်ဝတ်သိက္ခာဟူသည် ကိုယ်ကျင့်တရားပင်ဖြစ်၍ တာဝန်သိသိ၊ စေတနာ ဝှံ့ရှိဆောင်ရွက်သူတို့အဖို့ အထူးပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်ရန်မလို၊ သဘာဝအားဖြင့် အမှန်အမှားခွဲခြား သိမြင်ရာမှ အမှန်အတိုင်း စောင့်ထိန်းကျင့်သုံးသော အလေ့အကျင့်ဖြစ်ပေါ်လာသည်။

ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ရွှေနေကြီးအများသည်ပြည်သူအကျိုးပြုတရားစီရင်ရေးတွင် စေတနာ ဖြင့် ပါဝင်လုပ်ကိုင်နေကြသော်လည်း၊ အမှန်တရားကိုထိမ်ဝှက်ခြင်း၊ လာဘ်ပေးလာဘ်ယူပြုခြင်း၊ နာမည်ကိုအလုံ့လုံစားပြုခြင်း၊ မတရားစွပ်စွဲတိုင်တန်းခြင်း၊ အမှုပါးများအောင် မဟုတ်မမှန်နှိုးဆော် လှုံ့ဆွဲခြင်းပြုသောပုဂ္ဂိုလ်တို့လည်း ရှိတန်သရွေ့ရှိသေးဟန်တူသည်။ ယင်းသို့သော ပုဂ္ဂိုလ်အချို့နှင့် အက်တီတပါးပါးသို့တိမ်းပါးသောတရားသူကြီးအချို့တို့ကြောင့်၊ တရားစီရင်ရေးသည် ပြည်သူအကျိုး ကို ဖြစ်ထွန်းစေသင့်သလောက် မဖြစ်ထွန်း၊ တရားစီရင်ရေးကို ပြည်သူတို့ယုံကြည်အားကိုးကြသင့် သလောက်ယုံကြည်အားကိုးခြင်းမရှိသေး။ ဦးခန်းဘေကိစ္စ၊ ၁၉၆၈ ခုနှစ်၊ တရားမအထွေထွေ လျှောက်ထားမှုအမှတ် ၃ တရားရုံးချုပ်။ ရန်ကုန်စီရင်ထုံး အတွဲ ၁၃၊ ၅၀၆။ ၁၉၅၃၊ မြန်မာနိုင်ငံ စီရင်ထုံး၊ တရားလွှတ်တော် ၁၂၉။ ၁၉၃၉ ခုနှစ်၊ ရန်ကုန်စီရင်ထုံးများ၊ ၂၁၃။ ရန်ကုန်စီရင်ထုံးအတွဲ ၁၃၊ ၅၁၈။ ၁၉၃၉ ခုနှစ်၊ ရန်ကုန်စီရင်ထုံးများ ၅၁၄။ (၁၈၉၇—၁၉၀၁) အတွဲ ၂ အထက်မြန်မာပြည် စီရင်ထုံးများ၊ ၃၆၈။ ရန်ကုန်စီရင်ထုံးအတွဲ ၈၊ ၄၄၆။ အောက်မြန်မာပြည်စီရင်ထုံး၊ အတွဲ ၈၊ ၂၉၄။ ၁၉၆၅ ခုနှစ်၊ တရားမအထွေထွေလျှောက်ထားမှုအမှတ် ၄။ ၁၉၅၆ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး၊ တရားလွှတ်တော်၊ ၄၀။ ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး၊ တရားလွှတ်တော် ၄၃၁။ ရန်ကုန် စီရင်ထုံး၊ အတွဲ ၁၂၊ ၁၈၀။ ၁၉၆၂၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး၊ ၄၈၇ တို့ကိုရည်ညွှန်းသည်။

* ၁၉၆၈ ခုနှစ်၊ တရားမစောဒကမူအမှတ် ၂။
† ပြည်မြို့ ၂ ရာဘက်ရာဇဝတ်တရားသူကြီးရုံးတွင်၊ ၁၉၆၆ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်ကြီးမှုအမှတ် ၁၃၂၅ တရားခံဘက်မှ လိုက်ပါဆောင်ရွက်ရာတွင် သက်သေအစားထိုး၍တင်ပြသည်ဟု ယင်းရုံးတရားသူကြီး ကတိုင်ကြားခဲ့သောအမှု။

လျှောက်ထားသူအတွက်။ ။ဦးလှဖေ (၂)။

ရွှေနေကြီးများ ကောင်စီအတွက်။ ။မစ္စတာ ဘီ၊ ကေ၊ ဆင်း။

ရုံးသဟာယအတွက်။ ။အစိုးရ တရားရုံးချုပ် ရွှေနေကြီး ဒေါ်မြသန်းနု။

တရားသူကြီးချုပ် ဒေါက်တာမောင်မောင်။ ။တရားရုံးချုပ် ရွှေနေ ဦးညိုသည် ပြည်မြို့ ၂ ရာဘက် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးရုံးတွင် ၁၉၆၆ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်ကြီးမှု အမှတ် ၁၃၂၅၊ တရားခံဘက်မှ လိုက်ပါဆောင်ရွက်ခဲ့ရာတွင် သက်သေ အစားထိုး၍ တင်ပြ သည်ဟု ယင်းရုံးတရားသူကြီးက တိုင်ကြားခဲ့လေသည်။ ခရိုင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီး က၊ ဦးညိုအပေါ် ရွှေနေကြီးများ စောင့်ထိန်း ကျင့်သုံးအပ်သော ကျင့်ဝတ်သိက္ခာ ပေါက်ဖျက်မှုဖြင့် အရေးယူပါရန် တင်ပြခဲ့သည်။

၁၉၇၀
တရားရုံးချုပ်
ရွှေနေကြီး
တဦးကိစ္စ။

ဦးညိုက ထုချေရာ၌၊ တရားသူကြီးသည် ဘိန်းမှုတမှု၌ လာဘ်ငွေယူသည်ဟု ပြန် လှန်စွပ်စွဲရာ၊ ယင်းစွပ်စွဲချက်ကိုလည်း စုံစမ်းရန် ဖြစ်ပေါ်လာလေသည်။

အပြန်အလှန် စွပ်စွဲချက်တို့ကို စေ့စုံစွာ စုံစမ်းအစီရင်ခံရန် ပြည်ခရိုင် တရားမနှင့် စက်နှင့်တရားသူကြီးအား တာဝန်ပေးခဲ့သည်။ စုံစမ်းမှုတွင် နှစ်ဖက်တိုင်တန်းသော ပုဂ္ဂိုလ်များ၊ သက်သေများကို စစ်ဆေးပြီးနောက်၊ ဦးညိုသည် သက်သေ အစား ထိုးခဲ့သည်နှင့်ကြောင်း၊ဘိန်းမှုတွင် တရားသူကြီးက လာဘ်ယူသည်ဆိုသည့် စွပ်စွဲချက် မမှန်ပါ။ ဦးညိုကိုယ်တိုင် တရားသူကြီးအား လာဘ်ငွေ ကျပ် ၅၀၀ သွားရောက်ပေးရန် ၎င်း၏ အမှုသည်များအား တိုက်တွန်းကြောင်း ဦးညိုကိုယ်တိုင် တင်ပြသော သက်သေ များက ထွက်ဆိုကြပါသည်ဟု အစီရင်ခံသည်။

အစီရင်ခံစာကို တရားရုံးချုပ် ရွှေနေကြီးများ ကောင်စီနှင့်တကွ နိုင်ငံတော် ရွှေနေချုပ်တို့က သုံးသပ်ပြီးနောက်၊ ကျွန်ုပ်တို့၏ ခုံရုံးက ဦးညို၏ ရွှေနေကြီး ဦးလှဖေအား၎င်း၊ ရွှေနေကြီးများ ကောင်စီအတွက်ရွှေနေကြီး မစ္စတာဘီ၊ကေ၊ဆင်း အား၎င်း၊ နိုင်ငံတော် ရွှေနေချုပ်ကိုယ်စား အစိုးရရွှေနေကြီး ဒေါ်မြသန်းနုအား၎င်း ကြားနာခဲ့သည်။

ဦးညိုသည် အမှုတွင် တရားခံပြသက်သေအဖြစ် ခေါ်ထားသော မအုန်းကြည် ဆိုသူအား ရုံးမှပြန်စေ၍၊ အခြားအမျိုးသမီး တဦးကို မအုန်းကြည်အဖြစ် ငင်ရောက် သက်သေခံစေသည်ဟူသော စွဲချက်နှင့် ပတ်သက်၍၊ အထောက်အထားများ ရှိလေ သည်။ မအုန်းကြည် ကိုယ်တိုင်က ဦးညိုသည် မိမိအား ရုံးတွင် တရားခံမောင်သောင်း နှင့်တဦး မိမိအိမ်၌ တည်အိပ်သွားကြောင်း ထွက်ဆိုပေးပါဟု သင်ကြားကြောင်း မိမိကတရားခံတို့ကိုသိပင်မသိ၍မထွက်နိုင်ကြောင်းပြောရာ၊ ဦးညိုက၊ ရုံးမှ ပြန်သွား

၁၉၇၀
တရားရုံးချုပ်
ရွှေနေကြီး
တဦးကိစ္စ။

တော့ဟုဆိုကြောင်း၊ ပြန်လို့ဖြစ်ရဲ့လားဟု မိမိကမေးရာ၊ ဖြစ်ကြောင်းဦးညိုပြော၍ ရုံးတွင် ခေတ္တနေပြီးနောက် ပြန်ခဲ့ကြောင်း၊ မကြာခင် ရဲလွတ် ခေါ်သဖြင့်၊ ရုံးသို့ ပြန်ခဲ့ရာ တရားသူကြီးက မအုန်းကြည်အစစ်လား ဟုမေးကြောင်း၊ ဟုတ်သည်ဟု ပြောကြားရာ၊ သက်သေခံခေါ်ပါလျက် ခွင့်မရပဲ ဘာကြောင့်ပြန်သလဲမေးကြောင်း ဦးညို ပြန်ခိုင်း၍ပြန်သည်ဟု ရုံးတွင်ပြောပါသည်။ ဦးညိုက ငြင်းသော်လည်း မညိမ်းမြဆိုင်ရွှေမှာ ဦးညိုကပြောတာဟု မိမိက ပြန်ပြောခဲ့ကြောင်း၊ ရုံးကမိမိအား၎င်း၊ မကြည်ဆိုသော မိန်းမတဦးအား၎င်း၊ ဒဏ်ဒဠ ကျပ် ၇၀ စီတပ်ခိုက်ရာ၊ ဦးညိုကပင် ဒဏ်ဒဠများကို ပေးဆောင်ကြောင်း ထွက်ဆိုခဲ့သည်။

ရုံးတွင် လောလောလပ်လပ် ဖြစ်ပျက်အရေးယူခဲ့သော ကိစ္စများဖြစ်၍၊ အထက် ပါ အချက်အလက်တို့သည် အထင်အရှား ရှိနေသည်။ မှတ်တမ်းများလည်း ဝင်နေ သည်။ မညိမ်းမြ၏ သက်သေခံချက်ကလည်း မအုန်းကြည်အား ထောက်ခံသည်။ အမှုလိုက် လျှို့ဝှက်ရေးမှူး ဦးမောင်မောင်ကလည်း ဦးညိုသည် ၎င်းထံလာ၍ သက်သေ မအုန်းကြည်နေရာတွင် အခြားသူတယောက် အစစ်ခံခဲ့၍ ပြဿနာဖြစ်နေပါသည်။ အမှုတွင် လိုက်ပါဆောင်ရွက်သော ဒု-လျှို့ဝှက်ရေးမှူး ဦးချိတ်ကို တောင်းပန်ပေးပါ။ ပြောကြောင်း ထွက်ဆိုသည်။ မအုန်းကြည်၏ စုံစမ်းမှုတွင် ထွက်ဆိုချက်၌၊ စက်ရှင် ရုံးမှ ပင်စင်စား စားရေးကြီး ဦးမောင်မောင်ကြီးသည် မိမိထံလာ၍၊ ဦးညိုအပေါ် အသင့်အတင့်ပြင်၍ ထွက်ပေးပါဟုပြောကြောင်းပါသည်။

အထက်ပါအချက်အလက်တို့ကိုထောက်ရှု၍ စုံစမ်း စစ်ဆေးခဲ့သော ခရိုင်တရားမ နှင့် စက်ရှင်တရားသူကြီးက၊ ဦးညိုသည် သက်သေ အစားထိုးကြောင်း ထင်ရှား ပါသည်ဟု တင်ပြခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ဦးညို၏ ရွှေနေကြီး ဦးလှဖေက၊ သက်သေ အစားထိုးမိသည် မှန်သော်လည်း အစားထိုးသည့် သက်သေ မကြည်ကလည်း ထူးထူးခြားခြား ထွက်ဆိုသည်မဟုတ်ပါ။ ဦးညိုကိုယ်တိုင်ကပင် မကြည်၏သက်သေခံချက်ကို စွန့်ပယ်ပါမည်ဟု ရုံးသို့ လျှောက် ထားခဲ့ပါသည်။ သက်သေ အစားထိုးခြင်းဖြင့် အမှုသွား အမှုလာ ထူးကဲစွာ ပြောင်း လွဲခြင်းမရှိခဲ့ပါ။ ထို့ကြောင့် ဤစွဲချက်နှင့် ပတ်သက်၍ သက်ညှာစွာ စဉ်စားသင့် ပါသည်ဟု လျှောက်လဲသည်။

တရားရုံးချုပ် ရွှေနေကြီးများ ကောင်စီမှ မစွတာ ဘီ၊ ကေ၊ ဆင်းက စွဲချက် ခိုင်လုံပါသည်။ ပြစ်ဒဏ်ကို ရုံးကသင့်မြတ်သလို သတ်မှတ်သင့်ပါသည်ဟု တင်ပြသည်။ ဒေါ်မြသန်းနုကလည်း အလားတူ တင်ပြ၍၊ အမှန်တရားကို ဖော်ထုတ်ရန်ဖြစ်သော ရွှေနေကြီးများ၏ တာဝန်ကို ပျက်ကွက်ရုံမျှမကပဲ ပေါက်ဖျက် ဆန့်ကျင်ရာရောက် သော အပြုအမူဖြစ်ပါသည်ဟု တင်ပြသည်။

ထုတ်ဝေရေးဦးစီးဌာန
ရွှေနေကြီး
တိုင်းကိစ္စ။

ဒုတိယ ပေါ်ပေါက်သော ပြဿနာမှာ၊ ဦးညိုသည် ဘိန်းမှုတွင် တရားသူကြီးအား လာဘ်ပေးရန် အမှုသည်အား တိုက်တွန်းခြင်း ပြုမပြုပင်ဖြစ်သည်။ ဤပြဿနာကို ဦးညိုကပင် ၎င်းအပေါ် အရေးယူရာတွင် ထုခချရာ၌ ဖော်ထုတ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ တရားသူကြီးက ဦးညို၏ ပြန်လှန် စွပ်စွဲချက်ကိုပါ စုံစမ်းရာတွင်၊ ထည့်သွင်းစစ်ဆေး ပါရန် တောင်းဆိုခဲ့သည်။ စစ်ဆေးရာ၌ တရားသူကြီး လာဘ်ယူကြောင်းမပေါ်၊ ဘိန်းမှု တွင် တရားခံတို့ ထောင်ဒဏ်ပေးခံကြရ၍၊ အယူခံတွင်လည်း အမှုစစ် တရားသူကြီး၏ ဆုံးဖြတ်ချက်တည်ခဲ့သည်။ ဦးညိုတင်ပြသော သက်သေ အချို့ကပင်၊ ဦးညိုက ၎င်းတို့အား တရားသူကြီးအား လာဘ်ငွေ ပေးရန် တိုက်တွန်း၍ တရားသူကြီးအိမ်သို့ သွားရာလမ်းကို ညွှန်ပြခဲ့ကြောင်း ထွက်ဆိုကြသည်။

ရွှေနေကြီး ဦးလှဖေက၊ ဤကိစ္စတွင် ဦးညိုအား အရေးယူလောက်အောင် အထောက်အထားမခိုင်လုံပါ။ တရားသူကြီးနှင့် ပဋိပက္ခဖြစ်ခဲ့ရာမှ အပြန်အလှန်ဒေါသ အလျောက် ဖြစ်ခဲ့ကြခြင်းသာဖြစ်ပါသည်ဟု တင်ပြသည်။ မေ့တတ်သောကောဆင်းက လည်း ဤစွဲချက်နှင့်ပတ်သက်၍ ဦးညိုအား အပြစ်မပေးထိုက်ပါဟုဆိုသည်။ ဧဝါမြ သန်းနုကမူ ဦးညိုက မတရား စွပ်စွဲတုန့်ပြန်ခြင်းပေါ်လွင်သဖြင့် ယင်းအချက်သည် ရွှေနေကြီးများ၏ ကျင့်ဝတ်သိက္ခာပေါက်ဖျက်ခြင်း မြောက်မြောက် စဉ်စားရန်ရှိ ပါသည်ဟုတင်ပြသည်။

ဦးညိုကိုယ်တိုင် ဤခုံးသို့ ဖြည့်စွက် လျှောက်ထားရာ၌၊ သက်သေအစားထိုးမှု တွင် မအုန်းကြည်အား တရားသူကြီးက အရေးယူ ဒဏ်တပ်ခဲ့ခြင်းသည်၊ ဥပဒေ ကျင့်ထုံးနှင့် မညီခကြောင်း စက်ရှင်ခုံးက တရားရုံးချုပ်သို့ ပြင်ဆင်မှုဖြင့် ထောက်ခံ တင်ပို့ပြီးပါပြီ။ မအုန်းကြည်အပေါ် အရေးယူ အပြစ်ပေးခြင်း ပျက်ပြယ်လျှင် မိမိ အပေါ် အရေးယူရန် အခြေခံ ရှိတော့မည် မဟုတ်ပါဟု ဦးညိုက လျှောက်ထားသည်။ တရားသူကြီးက မအုန်းကြည်အပေါ် မိမိကိုယ်တိုင် အမှုဖွင့်လှစ် အရေးယူခြင်းသည်၊ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၁၉၅ (၁) (က) နှင့် ပုဒ်မ ၄၇၇(၂) တို့ကို ဆန့်ကျင်ရာထောက်၍ အမှုပျက်ပြယ်ကြောင်း၊ ဤခုံးက ဆုံးဖြတ်ပြီးဖြစ်သည်မှန်၏။ (၁) သို့ရာတွင် ယခု ကျွန်ုပ်တို့ စစ်ဆေးကြရသည်မှာ ဦးညို၏ အပြစ်အမှုဖြစ်သည်။ တရားသူကြီးက မအုန်းကြည်အပေါ် အရေးယူခဲ့ပုံ မှန် မမှန်ကို စစ်ဆေးကြရသည် မဟုတ်ချေ။ ဦးညိုက မအုန်းကြည်အား ရုံးမှ ပြန်သွားစေ၍၊ ၎င်းနေရာတွင် အခြားသူတဦးအား မအုန်းကြည်အဖြစ် သက်သေ ခံခဲ့စေခြင်းသည်၊ ရွှေနေကြီးများ၏ ကျင့်ဝတ်သိက္ခာ ပေါက်ဖျက်ရာ ထောက်မထောက်ကို ကျွန်ုပ်တို့သည် သုံးသပ်ရန်ရှိသည်။

(၁) ၁၉၆၈ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၁၁၀ (ခ)။

၁၉၇၀
တရားရုံးချုပ်
ရွှေနေကြီး
တရားကိစ္စ။

တရားရုံးချုပ် ရွှေနေကြီးများ၏ ကျင့်ဝတ်သိက္ခာကိစ္စတွင် တရားရုံးချုပ်၊ ရွှေနေကြီးများကောင်စီနှင့်၎င်း၊ ယင်းကောင်စီ၏ ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သော နိုင်ငံတော် ရွှေနေချုပ်နှင့်၎င်း၊ တိုင်ပင်ညှိနှိုင်း၍ ဤရုံးက အဆုံးအဖြတ်ပေးရသည်။ ရွှေနေကြီးအချို့ ကျင့်ဝတ်သိက္ခာဖောက်ဖျက်သဖြင့် အရေးယူရခြင်းသည်၊ ကျွန်ုပ်တို့အဖို့ နှစ်မြို့ပွယ်ကောင်းသော တာဝန်မဟုတ်ပါချေ။ ရွှေနေကြီးများ အချင်းချင်း ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ကြကာ ကျင့်ဝတ်သိက္ခာနှင့်အညီ ပြည်သူ့ အကျိုးပြု တရားစီရင်ရေးတွင် ပါဝင်ကူညီကြသော် ကောင်းမြတ်၏ဟု ကျွန်ုပ်တို့ ယုံကြည်မျှော်လင့်ကြပါသည်။ ကျင့်ဝတ်သိက္ခာ ဖောက်ဖျက်ခြင်းမျိုး တရံတခါ ပေါ်ပေါက်ပါလျှင်လည်း ရွှေနေကြီးများကောင်စီကပင် မကြန့်မကြာ စုံစမ်း၍ သင့်မြတ်သလို အရေးယူနိုင်ပါလျှင် လည်းကောင်းမြတ်လှပေမည်၊ ဟု ယူဆကြပါသည်။

ရွှေနေကြီးများသည်၊ ပြည်သူ့ အကျိုးဆောင်များဖြစ်ကြ၍ မှန်မြတ်သော တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ကြသည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ကျွန်ုပ်တို့သည် ကြံကြိုက်သလို မြှောက်ဆိုခဲ့ကြပူးပြီ။ “တရားဥပဒေအရာတွင်၊ မကျွမ်းကျင်ကြသော ပြည်သူတို့ကိုယ်စား၊ ဆောင်ရွက်ကြရသောကြောင့်၊ ရွှေနေကြီးများသည် ပြည်သူ့ အကျိုးဆောင်များဖြစ်ကြပေသည်။ မှန်ကန်မှုတခြင်းကို ဖြစ်ထွန်းစေအောင်၊ တရားရုံးများနှင့်အတူ တွဲ၍ အမှားကိုဖယ်ရှောင် အမှန်ကိုဖော်ထုတ်ကြရသောကြောင့်၊ ရွှေနေကြီးများသည် အမှန်တရား၏ အကျိုးဆောင်၊ တရားရုံးများ၏ အရာရှိများလည်းဖြစ်ကြသည်။ ဤကဲ့သို့ တာဝန်ရှိကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်အမှန်တရားအပေါ် မပြတ်သစ္စာထား၍ ပြည်သူ့ အကျိုးပြု တရားစီရင်ရေးကို ဖြစ်ထွန်းစေသော ကျင့်ဝတ်သိက္ခာများကို စောင့်ထိန်း ဆောင်ရွက်ကြရန် လိုပေသည်” ဟုလည်း ကျွန်ုပ်တို့ မကြာခင်က မှတ်ချက်ပြုခဲ့ကြသည်။ (၂)

ကျင့်ဝတ်သိက္ခာဟူသည် ကိုယ်ကျင့်တရားပင်ဖြစ်၍၊ တာဝန်သိသိ၊ စေတနာရှိရှိ ဆောင်ရွက်သူတို့အဖို့၊ အထူးပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်ရန် မလို၊ သဘာဝအားဖြင့် အမှန်အမှား ခွဲခြားသိမြင်ရာမှ၊ အမှန်အတိုင်း စောင့်ထိန်းကျင့်သုံးသော အလေ့အကျင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည်။

ထို့ကြောင့်လည်း ရွှေနေကြီးများ၏ ကျင့်ဝတ်သိက္ခာပြဋ္ဌာန်းချက်များဟူ၍ သီးခြား မရှိခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ များစွာသော ရွှေနေကြီးများသည်၊ မိမိတို့၏ မှန်မြတ်သော လုပ်ငန်း၊ တာဝန်ကို လေးစားခြင်းဖြင့်၊ ကျင့်ဝတ်သိက္ခာ စောင့်သိခဲ့ကြသည်။

(၂) ဦးဒုန်းဆေ ကိစ္စ၊ ၁၉၆၈ ခုနှစ်၊ တရားမအထွေထွေလျှောက်ထားမှု အမှတ် ၃၊ တရားရုံးချုပ်။

ရံဖန်ရံခါ၊ ဖေါက်ပြားသူတို့နှင့် ပတ်သက်၍သာ၊ အရေးယူခြင်း၊ စုံစမ်းမှုကို ဆုံးဖြတ်ရခြင်းဖြင့် စီရင်ထုံးအချို့ ပေါ်ထွက်ခဲ့ရသည်။ တာဝန်ကို စတင်ထမ်းဆောင်ကြသော ပေါ်ထွန်းစ ရွှေနေများ၏ အကျိုးငှါ၊ ကျင့်ဝတ်သိက္ခာပုဒ်အချို့ကို ဖော်ထုတ်သော စီရင်ထုံးများကို အောက်တွင် ရည်ညွှန်းအပ်ပေသည်။

ရွှေနေကြီးများသည် ရုံးအရာရှိဖြစ်သည်။ အမှန်တရား၏ အကျိုးဆောင်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ရုံးတွင် သက်သေ လိမ်လည်ထွက်ဆိုအောင် ကြိုးပမ်းအားထုတ်ခြင်း မပြုအပ်။ ပြုလျှင် ကျင့်ဝတ်သိက္ခာကို ချိုးဖောက်ရာရောက်သည်။ ဤသို့ချို့ဖောက်ခြင်း အတွက် ရွှေနေလိုက်ပါ ဆောင်ရွက်ခွင့်ကို လုံးဝရုပ်သိမ်းခဲ့သည်များပင်ရှိခဲ့သည်။ (၃)

ရွှေနေကြီးတဦးသည် ရုံးတွင် မမှန်သည်ကို မမှန်ကြောင်း သိလျက် ပြောဆိုတင်ပြလျှင် ကျင့်ဝတ်သိက္ခာ ချိုးဖောက်ရာရောက်သည်။ (၄)

တရားသူကြီးအားလတ်ထိုးခြင်း၊ လတ်ပေးရန် ကြိုးပမ်းခြင်းပြုသော ရွှေနေကြီးသည်လည်း အမှန်တရားကို သစ္စာမဲ့ပြုခြင်းဖြစ်သည်။ ဤသို့ ပြုလုပ်ကြောင်းထင်ရှားလျှင် ရွှေနေအဖြစ်မှ ပယ်ထုတ်ခြင်းပင်ခံရနိုင်သည်။ (၅)

ရွှေနေကြီးတဦးသည် တဖက်အမှုသည်နှင့် အမှုအကြောင်း ဆွေးနွေးပြီး၍ ယင်းအမှုသယ်ပတ်အကြောင်းကို သိပြီးမှ၊ တဖက်အမှုသယ်အတွက် ယင်းအမှုတွင်လိုက်ပါဆောင်ရွက်လျှင်၊ ကျင့်ဝတ်သိက္ခာမည်။ (၆)

ရွှေနေကြီးတဦးသည်၊ အမှုသည်ထံမှ အခကြေးငွေယူပြီးမှ အမှုသယ်အတွက် ထိရောက်စွာ လိုက်ပါဆောင်ရွက်ခြင်း မပြုလျှင် ကျင့်ဝတ်သိက္ခာမည်။ (၇)

ရွှေနေကြီးတဦးသည် မိမိ၏ နာမည်ကို ကြော်ငြာခြင်း၊ မိမိအား ငှားရမ်းအောင် အမှုဆွယ်ခြင်း၊ မိမိကိုယ်တိုင် ဆောင်ရွက်ခြင်းမပြုပဲ၊ လျှောက်လွှာများကို လက်မှတ်ရေးထိုးပေးကာ၊ စာရေးအား တာဝန်ပေးအပ်ထားခြင်း မပြုရ။ (၈)

-
- (၃) ရန်ကုန်စီရင်ထုံး အတွဲ ၁၃၊ ၆၀၅။ ၁၉၅၃၊ မြန်မာနိုင်ငံ၊ စီရင်ထုံးတရားလွှတ်တော်၊ ၁၂၉။
  - (၄) ၁၉၅၃၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး၊ တရားလွှတ်တော်၊ ၁၂၉။
  - (၅) ၁၉၃၉ ခုနှစ်၊ ရန်ကုန်စီရင်ထုံးများ ၂၁၃၊ ရန်ကုန်စီရင်ထုံး၊ အတွဲ ၁၃၊ ၅၁၈။
  - (၆) ၁၉၃၉ ခုနှစ်၊ ရန်ကုန်စီရင်ထုံးများ ၅၁၄၊ (၁၈၉၇-၁၉၀၁) အတွဲ ၂ အထက်မြန်မာပြည် စီရင်ထုံးများ ၃၆၈ ရန်ကုန် စီရင်ထုံး အတွဲ ၈၊ ၄၄၆။
  - (၇) အောက်မြန်မာပြည် စီရင်ထုံး၊ အတွဲ ၈၊ ၂၉၄။
  - (၈) ၁၉၆၅ ခုနှစ်၊ တရားမအထွေထွေလျှောက်ထားမှုအမှတ် ၄။

၁၉၇၀
တရားရုံးချုပ်
ရွှေနေကြီး
ထုတ်ဝေစွဲ။

ရွှေနေကြီးတဦးသည်၊ အမှန်လျှင် ရွှေနေခ မည်မျှရဦးမည်ဟု အမှုသယ်နှင့် အနိုင်အရှုံးပေါ်မူတည်၍ သဘောတူညီ လိုက်ပါဆောင်ရွက်ခြင်း မပြုရ။ အခြား မလျော်သော သဘောတူညီချက် ပြုလုပ်၍ ရွှေနေခ မယူရ။ (၉)

ရွှေနေကြီးတဦးသည်၊ မိမိ၏ အပြုအမူသိက္ခာ၊ ရုံး၏ဂုဏ်သိက္ခာ ကို စောင့် ထိန်းရသည်။ သို့မှသာလည်း တရားစီရင်ရေးကို အများပြည်သူ လေးစား အားကိုး မည်။ ရုံးတွင် မူးရစ်ကာ တာဝန်မဲ့ပြောခြင်း၊ ရုံးကအမှုကို မည်သို့ဆုံးဖြတ်လျှင် သိစေမည်ဟု ကြိမ်းမောင်း ခြိမ်းချောက်ခြင်း၊ စသည်တို့သည် ကျင့်ဝတ်သိက္ခာနှင့် မညီ။ (၁၀)

အထက်ပါ ကျင့်ဝတ်သိက္ခာတို့သည် ကုန်ဆုံးပြီးဆုံးပြီ မဟုတ်သေး။ ရွှေနေကြီး တို့၏ ကျင့်ဝတ်သိက္ခာတို့ကို အရိပ်ပြခြင်းမျှသာဖြစ်သည်။ အလားတူပင်၊ တရား သူကြီးများ၏ ကျင့်ဝတ်သိက္ခာများလည်း အလေးအနက်ရှိသည်။ အပြီးအစုံသတ် မှတ်ထားသည် မဟုတ်သော်လည်း၊ အမှန်မြတ်နိုး၍၊ အများအကျိုးကို ပြုလိုသော တရားသူကြီးတို့ အလိုအလျောက် သိနားလည်ကာ လိုက်နာကြသည်။ ဖေါက်ဖျက် သူတို့ကို အရေးယူရာမှ စီရင်ထုံးများ ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့သည်ကိုလည်း ကြုံကြိုက်သော အခါ စုဆောင်းပေါ်ပြရပေဦးမည်။ ကျင့်ဝတ်သိက္ခာ ဖေါက်ဖျက်သော တရားသူကြီး များကိုလည်း ထိရောက်စွာ အရေးယူလျက်ရှိပေသည်။

ဤစံစမ်းမှုမှ ထင်ရှားသည်တို့မှာ၊ ဦးညိုက သက်သေ စစ် ခို ဖယ်ရှား၍ အခြားသူကို အစားထိုးတင်သွင်းခြင်း နှင့် တရားသူကြီးအပေါ် တုံ့ပြန်သည့်သဘော ပြန်လှန် စွပ်စွဲခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ဦးညိုသည်တရားသူကြီးအား လာဘ်ထိုးရန် ကြိုးစား ပြုသည်ဟု ခိုင်လုံခြင်း မရှိစေဦး၊ တရားသူကြီးက ၎င်းအပေါ် အရေးယူသောအခါ တုံ့ပြန်စွပ်စွဲခြင်း ပြုသည်ကား ထင်ရှားသည်။ အမှန်ပင် တရားစီရင်ရေး၏ သန့်ရှင်း မှုကို လိုလားခဲ့ပါလျှင်၊ တရားသူကြီး အကတိလိုက်စားသည်ဟုလည်း အမှန်တကယ် ကြားခဲ့ငြားမူ၊ ကြားသည်နှင့် တိုင်ကြားရန်သာရှိသည်။ မိမိက ကျင့်ဝတ်သိက္ခာ မညီ လုပ်ခဲ့သည်ကို၊ တရားသူကြီးက အရေးယူသော အခါမှ တုံ့ပြန်သည့် အနေနှင့် စွပ်စွဲရန် မဟုတ်ချေ။

ရွှေနေကြီးအများသည်၊ ပြည်သူ့ အကျိုးပြု တရားစီရင်ရေးတွင် စေတနာဖြင့် ပါဝင်လုပ်ကိုင်နေကြသော်လည်း၊ အမှန်တရားကိုထိန်းသွန်ခြင်း၊ လာဘ်ပေးလာဘ်ယူ ပြုခြင်း၊ နာမည်ကို အလွဲသုံးစားပြုခြင်း၊ မတရားစွပ်စွဲ တိုင်တန်းခြင်း၊ အမှုပွား

(၉) ၁၉၅၆ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး၊ တရားလွှတ်တော် ၄၀။
၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး၊ တရားလွှတ်တော် ၄၃၁။
(၁၀) ရန်ကုန်စီရင်ထုံး၊ အတွဲ ၁၂၊ ၁၀၀၊ ၁၉၆၂ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး ၄၇၇။

များအောင် မဟုတ်မမှန် နှိုးဆော်လှုံ့ဆွဲခြင်း ပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့လည်း ရှိတန်သရွေ့ ရှိသေးဟန်တူသည်။ ယင်းသို့သော ပုဂ္ဂိုလ်အချို့နှင့် အင်တို တပါးပါးသို့ တိမ်းပါးသော တရားသူကြီး အချို့တို့ကြောင့်၊ တရားစီရင်ရေးသည် ပြည်သူ့အကျိုးကို ဖြစ်ထွန်းစေသင့်သလောက် မဖြစ်ထွန်း၊ တရားစီရင်ရေးကို ပြည်သူတို့ ယုံကြည် အားကိုးကြသင့်သလောက် ယုံကြည်အားကိုးခြင်းမရှိသေး။

၁၉၇၀
တရားရုံးချုပ်
ရွှေနေကြီး
တဦးကိစ္စ။

အထက်ပါ အကြောင်းတို့ကို ထောက်ရှု၍၊ တရားရုံးချုပ် ရွှေနေ ဦးညို ကျင့်ဝတ် သိက္ခာ ဖောက်ဖျက် ကျူးလွန်ခဲ့သည်တို့အတွက် ၎င်း၏ရွှေနေ လိုက်ပါဆောင်ရွက်ခွင့်ကို ၂ နှစ်ရပ်သိမ်းလိုက်သည်။

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

ရာဇဝတ်ပြင်ဆင်မှု

တရားသူကြီး ဦးချစ် နှင့် တရားသူကြီး ဦးသက်ဖေ တို့ရွှေ့တွင်

ဒေါက်တာ ပြည်စိုး (ပြင်ဆင်ရန် လျှောက်ထားသူ)

† ၁၉၇၀

ဇွန်လ
၂၆ ရက်။

နှင့်

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ (ပြင်ဆင်ရန် လျှောက်ထားခံရသူ) *

လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်အမိန့်အပိုဒ် ၂—ကိုယ်တိုင်ထိခိုက်နှစ်နာသူက ၎င်းတိုင်ကြားခဲ့သည့်အမှုမပြီးမီအထိ။ အသက်ရှင်လျက်ရှိရန်လို မလို—ရဲအရေးပိုင်သည့်အမှုတွင် ဦးတိုက်လျှောက်သူသေဆုံးသွားသော်လည်း အမှုကိုဆက်လက်စစ်ဆေးရန်မျှတသည့် အမိန့်မှာ မှားယွင်းခြင်းရှိ မရှိ။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။၁၉၆၃ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၁ ရက်နေ့တွင် ထုတ်ပြန်ခဲ့သည့် လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်အမိန့်စာ၊ စာပိုဒ်ခွဲ ၂ ၌ ကိုယ်တိုင်ထိခိုက်နှစ်နာသူက တိုင်ကြားခြင်းပြုလျှင် လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်အမိန့်နှင့်မသက်ဆိုင်ဟုသာပြဋ္ဌာန်းထားသောကြောင့်၊ ကိုယ်တိုင်ထိခိုက်နှစ်နာသူအနေဖြင့် ၎င်းတိုင်ကြားခဲ့သည့်အမှုမပြီးမီအထိ။ အသက်ရှင်လျက်ရှိရမည်ဟု ယူဆရန်အကြောင်းမရှိပေ။ သို့ဖြစ်ရာ ကိုယ်တိုင်ထိခိုက်နှစ်နာသူက ၎င်း၏အခွင့်အရေးကို သုံးစွဲလျက်တိုင်ကြားခဲ့လျှင်၊ တိုင်ကြားခဲ့သည့်သူ သေဆုံးသည့်အကြောင်းကြောင့် တရားခံတဦးအပေါ် အရေးယူထားသောအမှုသည် ပျက်ပြယ်ရမည်ဟု ကောက်ယူခြင်းမပြုနိုင်။

ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။လျှောက်ထားသူအပေါ် အရေးယူထားသည့်အမှုမှာ ရဲအရေးပိုင်ပြီးကြေအေးခွင့်မရသည့်ပြစ်မှုတခုဖြစ်သည့်အလျောက် မူလရုံးကဦးတိုက်လျှောက်ထားသူအပေါ်တင်တင်သေဆုံးသွားသော်လည်း၊ ၎င်းစွဲဆိုခဲ့သည့်အမှုကို ဆက်လက်စစ်ဆေးမည်ဆိုသည့်အမိန့်မှာ တစ်စုတစုမှားယွင်းသည်ဟုမဆိုနိုင်ပေ။ ဦးမိုးစကောင်း နှင့် ဦးဘိုးဆင်၊ အတွဲ ၆၊ ရန်ကုန်၊ ၆၆၄ ရည်ညွှန်းသည်။

ပြင်ဆင်ရန်လျှောက်ထားသူအတွက်။ ။ဦးမောင်မောင်၊ တရားရုံးချုပ် ရွှေနေ။

ပြင်ဆင်ရန်လျှောက်ထားခံရသူအတွက်။ ။ဦးကျော်ဂေါင်၊ အစိုးရတရားရုံးချုပ်ရွှေနေ။

တရားသူကြီး ဦးသက်ဖေ။ ။၁၉၆၁ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၇ ရက်နေ့ ည ၁၀ နာရီခန့် အချိန်တွင်၊ တပ်ကြပ်ကြီး မောင်မောင်ခင်သည် ရန်ကုန်မြို့၊ အရွှေ

* ၁၉၇၀ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်ပြင်ဆင်မှုအမှတ် ၃၀ (ခ)။

† ၁၉၆၆ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်ကြီးမှုအမှတ် ၅၂ တွင်ချမှတ်သော၊ ၁၉၆၈ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၁၇ ရက်နေ့စွဲပါ ရန်ကုန်မြို့၊ စတုတ္ထရောက် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးရုံး၏အမိန့်ကို ပြန်၍ဆင်ခြင်မှု။

မြင်းပြိုင်ကွင်းလမ်း၌ မော်တော်ကားအတိုက်ခံရ၍ သေဆုံးခဲ့သည်။ ယင်းကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ လျှောက်ထားသူ ဒေါက်တာ ပြည်စိုးအပေါ် ရာဇသတ်ပုဒ်မ ၃၀၄ (က)အရ ရန်ကုန်မြို့အနောက်ပိုင်း နယ်ပိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီးရုံးမှ မှုပြစ် ထင်ရှားစီရင်ခဲ့သည်။ ထိုသို့ ပြစ်ဒဏ်ထင်ရှား စီရင်ခဲ့သည့် အမိန့်ကို လျှောက်ထားသူက မကြေနပ်၍ အယူခံဝင်ရာ၊ အယူခံဝင်ဆဲကာလ၌ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့် အမိန့် ထုတ်ပြန်လိုက်သဖြင့်၊ မူလက အမှုကို ကိုယ်တိုင်ထိခိုက်နှစ်နာသူတဦးအနေဖြင့် တိုင်တန်းခဲ့ခြင်းမရှိသည့် အကြောင်းကြောင့်၊ လျှောက်ထားသူအား လုံးဝ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်အမိန့်ခံစားခွင့်ရှိသည်ဟု အယူခံရုံးမှယူဆပြီး၊ အမှုကိုပိတ်၍ လျှောက်ထားသူအားလွှတ်လိုက်သည်။

၁၉၇၀
ဒေါက်တာ
ပြည်စိုး
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ။

ထို့နောက် သေဆုံးသူ တပ်ကြပ်ကြီး မောင်မောင်ခင်၏ ဇနီး ဒေါ်တင်တင်က ကိုယ်တိုင် ထိခိုက်နှစ်နာသူတဦးအနေဖြင့် ၁၉၆၃ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၄ ရက်နေ့တွင် လျှောက်ထားသူအပေါ် ဦးတိုက် တရားစွဲဆိုသဖြင့်၊ ရန်ကုန်မြို့-စတုတ္ထရာဘက် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးရုံးတွင်၊ ဒေါ်တင်တင်၏ ဦးတိုက် လျှောက်ထားမှုကို စစ်ဆေးလာခဲ့ရာ၊ အမှုမပြီးပြတ်မီ ၁၉၆၈ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၂ ရက်နေ့၌ ဒေါ်တင်တင်သည်၊ ကွယ်လွန် အနိစ္စ ရောက်သွားခဲ့သည်။ ယင်းသို့ ဒေါ်တင်တင် ကွယ်လွန် အနိစ္စ ရောက်သည့်အတွက်၊ လျှောက်ထားသူက ကိုယ်တိုင် ထိခိုက်နှစ်နာသူ မရှိတော့သဖြင့်၊ စစ်ဆေးလျက်ရှိသော အမှုကို ပိတ်ပေးရန် မူလရုံး တရားသူကြီးအား တင်ပြရာ၊ မူလရုံးက ၎င်း၏တင်ပြချက်ကို လက်မခံဘဲ ပယ်ချခဲ့သည်။ လျှောက်ထားသူက ထိုသို့ ပယ်ချသည့် အမိန့်ကို မကြေနပ်၍၊ ရန်ကုန်မြို့-စက်ရှင်တရားသူကြီးရုံးသို့ စောဒကမှု တင်သွင်းသော်လည်း အောင်မြင်ခြင်း မရှိသည့်အလျောက်၊ ဤပြင်ဆင်မှုကို တင်သွင်းလာခြင်း ဖြစ်သည်။

လျှောက်ထားသူ၏ တရားရုံးချုပ် ရွှေနေ ဦးမောင်မောင်က၊ လျှောက်ထားသူအပေါ် နိုင်ငံတော် အစိုးရသည် မူလကပင် လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့် အမိန့်ကို ပေးခဲ့ပြီးဖြစ်ကြောင်း၊ သို့ရာတွင် ကိုယ်တိုင် ထိခိုက် နှစ်နာသူ ဒေါ်တင်တင်က၊ ၎င်း၏အခွင့်အရေးကို သုံးစွဲလျက် တိုင်ကြားခဲ့သည့်အတိုင်း အမှုကို ဆက်လက် စစ်ဆေးခဲ့ရာ ယခုအခါ ကိုယ်တိုင် ထိခိုက်နှစ်နာသူ ဒေါ်တင်တင်မှာလည်း သေဆုံးသွားပြီဖြစ်၍၊ မူလက ပေးခဲ့သည့် လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့် အမိန့်မှာ ပြန်လည် အတည်ဖြစ်လျက် ရှိကြောင်း၊ ယင်းကဲ့သို့ အတည်ဖြစ်လျက်ရှိလျှင် လျှောက်ထားသူအပေါ် အမှုကို ဆက်လက်စစ်ဆေးခြင်းမပြုဘဲ၊ လွတ်ငြိမ်း ချမ်းသာခွင့် အမိန့်အရ အမှုကိုပိတ်ပြီး၊ လျှောက်ထားသူကို လွတ်ရန်သာ ရှိတော့ကြောင်း တင်ပြသွားသည်။

တော်လှန်ရေး ကောင်စီသည် နိုင်ငံတော် စည်းလုံးမှုကို ဆောက်တည်ရန်၊ လူသစ်တည်၍ ပြည်သစ် ထူထောင်ရန်သာ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့် အမိန့်ကို ၁၉၆၃ ခု၊

၁၉၇၀

ဒေါက်တာ
ပြည်စိုး
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ။

ပြေလ ၁ ရက်နေ့တွင် ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ ထိုအမိန့်စာ အပိုဒ် ၂ မှာ အောက်ပါ အတိုင်းဖြစ်သည်။

၂။ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ တော်လှန်ရေး အစိုးရ၌ ပြည်သူ့ပြည်သား တဦး၏ အခွင့်အရေးကို ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ရန် တာဝန်ရှိသည့် အားလျော်စွာ၊ ထိုပြည်သူ့ပြည်သား တဦးက ၎င်းကိုယ်တိုင် ထိခိုက်နစ်နာခြင်း ခံရသည်ဟု ၎င်း၏ အခွင့်အရေးကို သုံးစွဲလျက် တိုင်ကြားခြင်းပြုသည့်—

(က) လူသတ်မှု၊ သို့တည်းမဟုတ် မုဒိမ်းမှုများ။

(ခ) သူတဦးအား ထိခိုက်နစ်နာစေသည့်၊ သို့တည်းမဟုတ် ပုဂ္ဂလိက ပိုင်ပစ္စည်း ဆုံးရှုံးနစ်နာစေသည့် ပြစ်မှုများနှင့်၎င်း၊

ဤအမိန့်မှာ မသက်ဆိုင်စေရ။

အထက်ပါ စာပိုဒ်ခွဲအရဆိုလျှင်၊ ကိုယ်တိုင် ထိခိုက်နစ်နာခြင်း ခံရသူက ၎င်း၏ အခွင့်အရေးကို သုံးစွဲလျက် တိုင်ကြားခြင်းပြုလျှင်၊ လွှတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့် အမိန့်နှင့် မသက်ဆိုင်ကြောင်း ထင်ရှားပေါ်လွင်နေသည်။ ယခု အမှုတွင် ကိုယ်တိုင် ထိခိုက် နစ်နာခြင်းခံရသူ ဒေါ်တင်တင်သည်၊ ၎င်း၏ အခွင့်အရေးကို သုံးစွဲလျက် လျှောက် ထားသူအပေါ် တိုင်ကြားခဲ့သဖြင့်၊ အမှုဖွင့်လှစ်ပြီး အရေးယူခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည့် အလျောက်၊ လွှတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့် အမိန့်သည် လျှောက်ထားသူအပေါ် တိုင်ကြား ခဲ့သည့်အမှုနှင့်ပတ်သက်၍၊ အကျုံးဝင်ခြင်း မရှိဟု ယူဆရမည် ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်ရာ လျှောက်ထားသူအား နိုင်ငံတော် အစိုးရက မူလကပင် လွှတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့် ပေးပြီး ဖြစ်သည်ဆိုသော တင်ပြချက်ကို ကျွန်ုပ်တို့ လက်မခံနိုင်။

ထို့ပြင်၊ ထိုစာပိုဒ်ခွဲ၌ ကိုယ်တိုင် ထိခိုက်နစ်နာသူက တိုင်ကြားခြင်းပြုလျှင်၊ လွှတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်အမိန့်နှင့် မသက်ဆိုင်ဟုသာ ပြဋ္ဌာန်း ထားသောကြောင့်၊ ကိုယ် တိုင် ထိခိုက် နစ်နာသူအနေဖြင့် ၎င်းတိုင်ကြားခဲ့သည့် အမှု မပြီးမီခြင်း၊ အသက်ရှင် လျှက်ရှိရမည်ဟု ယူဆရန် အကြောင်း မရှိပေ။ သို့ဖြစ်ရာ၊ ကိုယ်တိုင် ထိခိုက်နစ်နာ သူက ၎င်း၏ အခွင့်အရေးကို သုံးစွဲလျက် တိုင်ကြားခဲ့လျှင်၊ တိုင်ကြားခဲ့သူ သေဆုံး သည့် အကြောင်းကြောင့်၊ တရားခံ တဦးအပေါ် အရေးယူထားသော အမှုသည် ပျက်ပြယ်ရမည်ဟု ကောက်ယူခြင်း မပြုနိုင်။

၎င်းပြင်တင်၊ လျှောက်ထားသူအပေါ် အရေးယူထားသည့် အမှုမှာ၊ ရဲ အရေးပိုင် ပြီး ကြေအေးခွင့်မရသည့် ပြစ်မှုတခု ဖြစ်သည့်အလျောက်၊ မူလရုံးက ဦးတိုက်

လျှောက်ထားသူ ဒေါ်တင်တင် သေဆုံးသွားသော်လည်း၊ ၎င်းစွဲဆိုခဲ့သည့် အမှုကို ဆက်လက် စစ်ဆေးမည်ဆိုသည့် အမိန့်မှာ၊ တစ်တရာ ချွတ်ချော် မှားယွင်းသည်ဟု မဆိုနိုင်ပေ။ ဦးမိုးကောင်း နှင့် ဦးဘိုးဆင် (၁) အမှုကိုကြည့်ပါ။

အထက်ပါ အကြောင်းများကြောင့်၊ ဤပြင်ဆင်မှုကို ခွင့်ပြုရန် အကြောင်း မရှိ၍ ပလပ်လိုက်သည်။

၁၉၇၀
ဒေါက်တာ
ပြည်စိုး
နှင့်
ပြည်ထောက်စု
မြန်မာနိုင်ငံ။

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

တရားမအထွေထွေလျှောက်လွှာ

တရားသူကြီးချုပ် ဒေါက်တာ မောင်မောင် နှင့် တရားသူကြီး ဦးကျော်စံဦး တို့ရွေ့တွင်

† ၁၉၇၀
ဧပြီလ
၁ ရက်။

ဒေါ်ပုစိန် (လျှောက်ထားသူ)

နှင့်

မကျင်မွေးပါ ၃ (လျှောက်ထားခံရသူ)*

ပြည်ထောင်စု တရားစီရင်ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၆ အရ၊ အခွင့်ထူးအယူခံဝင်ရန်လျှောက်ထားခြင်း—အိမ်ကိုသယ်ယူဖျက်သိမ်း၍ထွက်ခွါသွားရန် တရားစွဲဆိုခြင်း—မြေကိုအခွန် တံဆိပ်ခေါင်း ၂ ကျပ် တန်ဖြင့်စာချုပ်ဝယ်ယူပြီး ပစ္စည်းလွှဲပြောင်းရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၅၄ အရ မှတ်ပုံမထင်သဖြင့် ၎င်းစာချုပ်မှာ သက်သေခံအဖြစ်လက်ခံနိုင်မခံနိုင်—စာချုပ်မှာမှတ်ပုံမထင်သော်လည်း ပစ္စည်းလွှဲပြောင်းရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅၃ (အေ) အရ လက်ရှိဖြစ်ကြောင်းကို ပြသရန် လက်ခံထိုက်မထိုက်—ချေလွှာတွင်မချေပခဲ့သော အချက်ကို အယူခံရုံးကစဉ်းစားဝေဖန်ခြင်းပြုနိုင် မပြုနိုင်။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ အယူခံတရားလို၏ ချေလွှာတွင်စာချုပ်မှာ မှတ်ပုံမထင်ခဲ့သော်လည်း ပစ္စည်းလွှဲပြောင်းရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၅၃ (အေ) ကို အကိုးအကားပြု၍ ခုခံနိုင်ကြောင်း ဖော်ပြခြင်း မရှိသည်မှာ မှန်၏။ ဤအချက်မှာ ဥပဒေအချက်သာဖြစ်သည့်အလျောက် ပုဒ်မ ၅၃ (အေ)အရ ပစ္စည်းကိုငွေ ကျပ် ၂၅၀ နှင့် စာဖြင့်ရေး၍လက်မှတ်ရေးထိုးပြီးဝယ်ယူခဲ့သည်သာမက၊ ပစ္စည်းကိုလက်ရှိ ရရှိ၍ အုတ်များစုပုံပြီးဝါးအိမ်တလုံးဆောက်ထား၍ လူငှါးများကိုစောင့်ရှောက်ထားစေသည်မှာ အမှု၏ ချေလွှာဖြေလွှာနှင့် တခြားအကြောင်းများတွင် ပေါ်လွင်နေသည်ကို မငြင်းပေ။ အယူခံတရားခံက လက်ရှိဖြစ်၍သာ လျှောက်ထားသူက ထွက်ခွါသွားရန် လျှောက်ခြင်းဖြစ်သည်မှာ ထင်ရှားသည်။ အမှုတွင်ပေါ်ပေါက်နေသောအကြောင်းအရာများကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် ပစ္စည်းလွှဲပြောင်းရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၅၃ (အေ) နှင့်အကျုံးဝင်နေသည်ကို ကျွန်ုပ်တို့တွေ့ရှိသည်။ ဤစာချုပ်ကို ဤပုဒ်မအရသော်၎င်း၊ မှတ်ပုံထင်အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၄၉ ခြွင်းချက်အရသော်၎င်း လက်ခံနိုင်သည်ကို မူလရုံးက မမြင်ခဲ့သော်လည်း ပထမအယူခံရုံးက အယူခံလွှာတွင် လက်ခံသင့်သည်ဟု လျှောက်ထားသော်လည်း တစုံတခုမျှ ဤပုဒ်မများအကြောင်းနှင့်ပတ်သက်၍ ဖော်ထုတ်ရေးသားခြင်းမရှိသည်မှာ မစုံလင်ဟုဆိုရပေမည်။ *Connecticut Fire Insurance Co. v. Kavanagh, 1892 A.C.*

* ၁၉၆၈ ခုနှစ်၊ တရားမအထွေထွေ လျှောက်လွှာ ၃။

† ၁၉၇၀ ခုနှစ်၊ ပြည်ထောင်စုတရားစီရင်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၆ အရ အခွင့်ထူးအယူခံဝင်ရန် လျှောက်လွှာ။

473 at 480. *Abdul Shakopr Khan v. The Burma publishers Ltd.*, 1956 B.L.R. p. 1 (S.C.) *Ma Ain Yu v. Dr. Miss A. G. D. Netto and others*, 1952 B.L.R. p. 65 (S.C.) ရည်ညွှန်းသည်။

၁၉၇၀
ဒေါ်ပုစိန်
နှင့်
မကျင်မွေး ပါ
၃။

လျှောက်ထားသူအတွက်။ ။ တရားရုံးချုပ် ရွှေနေ ဦးမောင်မောင်ခင်။

လျှောက်ထားခံရသူအတွက်။ ။ တရားရုံးချုပ် ရွှေနေ ဦးသန်းအောင်။

တရားသူကြီး ဦးကျော်စံဦး။ ။ လျှောက်ထားသူသည် ဒေါ်ကျင်မွေး (သေဆုံး၍ ၎င်း၏ တရားဝင်ကိုယ်စား လျှောက်ခံရသူများ အားဖြင့်) နှင့် ၎င်း၏ လူငှါးများ ပြစ်မှု ကိုလူသစ်နှင့် မကုန်းရီ (ယခုအမှုမှ စွန့်လွှတ်ထားသူများ) အပေါ် ကျပ်ပျော် မြို့နယ်၊ တရားမရုံးတွင် အချင်းဖြစ် ကျပ်ပျော်မြို့နယ်၊ အုပ်စုအမှတ် ၁၅၊ ဒနော်ကွင်း အမှတ် ၁၀၅၄-(အေ) ဦးပိုင် အမှတ် ၈၊ ဧရိယာ ၅.၆၉ ဧကမြေအနက် အဆိုလွှာနှင့် ပူးတွဲတင်ပြသော မြေပုံအရ ဧရိယာ ၁.၉၀ ဧကအပေါ် စုပုံထားသော အုတ်နှစ် သောင်းနှင့် ဆောက်ထားသော ဝါးအိမ်တို့ကို သယ်ယူဖျက်သိမ်း၍ ထွက်ခွာ သွားရန် လျှောက်ထားရာတွင်၊ အဆိုပါမြေကို ပိုင်ဆိုင်သူဟု အဆိုရှိသည်။

ဒေါ်ကျင်မွေးက အဆိုပါ ၁.၉၀ ဧကရှိ မြေကို လျှောက်ထားသူက သက်သေ ခံအမှတ် (၂) စာချုပ်အရ ၄၉၂၀ ကျပ်ဖြင့် အပိုင်ရောင်းချ လက်ရောက် ပေးအပ် သဖြင့် ပိုင်ဆိုင်၍ အုတ်များ စုပုံထားပြီး၊ စောင့်ရှောက်သည့် လူငှါးများ နေထိုင်ရန် အတွက် သုံးပင် ဝါးအိမ်တလုံး ဆောက်ထားသည်ဟု ချေပသည်။ ဤစာချုပ်မှာ အခွန်တံဆိပ်ခေါင်း ကျပ် ၂ တန်ပေါ်တွင် မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၃၁၃ ခုနှစ် (၁၉၅၁-၅၂ ခုနှစ်) ဟု ရေးသားထားပြီး မှတ်ပုံမတင်သော စာချုပ် ဖြစ်သည်။ လျှောက်ထားသူ (မူလတရားလို) က ဤစာချုပ်မှာ တရားဥပဒေအရ ရုံးက သက်သေခံအဖြစ် လက်မခံ နိုင်ဟု ချေလွှာတွင် ဆိုထားသည်။

ကောက်ချက် (၇) ခုအနက်၊ အောက်၌ ဖော်ပြထားသော ကောက်ချက်အမှတ် (၃) နှင့် (၄) သာ အရေးကြီးသည်။

“၃။ အခြေအပိုဒ် ၁ တွင် ရည်ညွှန်းသော မြေအရောင်းအဝယ် စာချုပ် စာတမ်းများမှာ၊ တရားဥပဒေအရ ရုံးတွင် သက်သေခံအဖြစ် တင်သွင်းနိုင် သလား။

၄။ အခြေအပိုဒ် ၁ အရ အချင်းဖြစ်မြေကို ၁-တရားခံလက်ရှိ ပိုင်ဆိုင် ခဲ့သည်ဆိုခြင်းမှာ မှန်သလော။”

အမှုကို စုံစမ်းစစ်ဆေးပြီး မြို့နယ် တရားမ တရားသူကြီးက ၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာ ၂၂ ရက်နေ့စွဲပါ စီရင်ချက်တွင်၊ စာချုပ်အပေါ် ဥပဒေအရ ပေးသင့်သော အခွန်

၁၉၇၀
ဒေါ်ပုစိန်
နှင့်
မကျင်မွေးပါ
၃။

နှင့် ပြစ်ဒဏ်တို့ကို ထမ်းဆောင်သော်လည်း စာချုပ်ကို ၁၉၅၃ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၈ ရက်နေ့ကရောင်းသည်ဟု စာချုပ် ကျောပေါ်တွင် ရေးရှိသည်ကို တွေ့ရှိရသဖြင့်၊ မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၃၁၃ ခုနှစ် (၁၉၅၁-၅၂ ခုနှစ်) နှင့်မကိုက်ညီ၍ သက်သေခံအဖြစ် မတင်သွင်းနိုင်ဟု ယူဆပြီး၊ ဒေါ်ကျင်မွေးသည် လက်ရှိ ပိုင်ဆိုင်ခြင်းမရှိဟု ဆိုကာ လျှောက်ထားသူ (မူလတရားလို)အား စရိတ်နှင့်တကွ ဒီကရီ ချမှတ်ပေးလိုက်ရာ၊ အယူခံ ဝင်ရာ၌ စာချုပ်ကို လက်ခံသင့်ကြောင်းနှင့် ဒေါ်ကျင်မွေး လက်ရှိ ပိုင်ဆိုင်သည်ဟုသာ ယူဆရမည်ဟု အယူခံလွှာတွင် တင်ပြ ရေးသားထားသော်လည်း စာချုပ်မှာ ပစ္စည်း လွှဲပြောင်းရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅၄ အရ၊ မှတ်ပုံမတင်သဖြင့် မူလရုံးက လက်မခံခဲ့သည်မှာ မှန်ကန်သည်ဟု ယူဆပြီး ဒေါ်ကျင်မွေးသည် လက်ရှိ ပိုင်ဆိုင်ကြောင်းနှင့် ပတ်သက်၍ စာချုပ်မှာ တရားမဝင်သဖြင့် လက်ရှိ မပိုင်ဟု ယူဆပြီး အောက်ရုံး၏ စီရင်ချက် ဒီကရီကို အတည်ပြုလေသည်။ သို့သော် မူလရုံးက သယ်ယူပျက်သိမ်း ထွက်ခွာသွားရန် ရက်ပေါင်း ၃၁ ပေးထားသည်ကို ဒီကရီတွင် မထည့်သွင်းရန် ညွှန်ကြားထားသည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် တရားရုံးချုပ်က၊ အိမ်-မြေ တို့မှ နှင်ထုတ်ရန် ယာယီ တားမြစ်ထားသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

မူလရုံးနှင့် ပထမအယူခံရုံးတို့က စာချုပ်အပေါ်မူတည်၍ ဒေါ်ကျင်မွေး လက်ရှိ မပိုင်ဟုဆိုပြီး အရှုံးပေးထားသည်မှာ ပေါ်လွင်သည်။ အရေးကြီးသော အချက်မှာ စာချုပ်ကို သက်သေခံအဖြစ် လက်ခံ သင့်မသင့်ပင် ဖြစ်သည်။ စာချုပ်မှာ မှတ်ပုံ မတင်ခြင်းကို အရေးတကြီး လက်ခံပြီး ဒေါ်ကျင်မွေးသည် မြေကို လက်ရှိယူထားပြီး အုတ်များကို စုပုံ၍ ဝါးဖြင့်ဆောက်ထားသော အိမ်တွင် အစောင့်များချထားလျက် လက်ရှိယူထားခြင်းကို အထူးသတိ ပြုကြဟန် မတူပေ။ ဒေါ်ကျင်မွေးက မကျေနပ် ပြန်၍ ဤရုံး၌ ဒုတိယ အယူခံဝင်ရာတွင်၊ စာချုပ်မှာ မှတ်ပုံ မတင်သော်လည်း ပစ္စည်း လွှဲပြောင်းရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၅၃ (အေ) အရ၊ လက်ရှိဖြစ်ကြောင်းကိုပြသရန် လက်ခံထိုက်ကြောင်း တင်ပြချက်ကို လက်ခံ၍၊ မူလရုံးနှင့် ပထမ အယူခံရုံးတို့၏ စီရင်ချက် ဒီကရီများမှာ ဥပဒေအရ မှားယွင်း ချွတ်ချော်နေသည်ကို ဝင်ရောက် မစွက်ဖက်ဘဲ မနေသာဟု ယူဆပြီး အယူခံမှုကို စရိတ်နှင့်တကွ ခွင့်ပြု၍ စီရင်ချက် ဒီကရီ နှစ်ရပ်စလုံးကို ပယ်ဖျက်လိုက်ရာ၊ ယခုကျွန်ုပ်တို့ရှေ့တွင် လျှောက်ထားသူ (မူလတရားလို)က ပြည်ထောင်စု တရားစီရင်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၆ အရ၊ အယူခံ ဝင်ရန် အထူးအခွင့်တောင်းဆိုရာတွင် တင်ပြသည့် အချက်မှာ၊ မူလရုံးနှင့် ပထမ အယူခံရုံးတို့က သဘောတူစွာ ဆုံးဖြတ်ချက် ချထားသည်ကို ဒုတိယ အယူခံရုံးက၊ ပယ်ဖျက်လိုက်သည့် အကြောင်းမှာ၊ လျှောက်ထားခံရသူ (မူလတရားခံ) ဒေါ်ကျင်

မေးသည် ၎င်း၏ ထုချေလွှာတွင် မချေပခဲ့သော အချက်ကို စဉ်းစား ဝေဖန်လက်ခံ
ရာတွင်၊ ဥပဒေအရ မှားယွင်းသည်ဟုဆိုသည်။

ဒေါ်ကျင်မွှေး၏ ချေလွှာတွင်စာချုပ်မှာမှတ်ပုံမတင်ခဲ့သော်လည်း ပစ္စည်းလွှဲပြောင်း
ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅၃ (အေ) ကို အကိုး အကားပြု၍ ခုခံနိုင်ကြောင်း ပေါ်ပြခြင်း
မရှိသည်မှာ မှန်၏။ ဤအချက်မှာ ဥပဒေအချက်သာ ဖြစ်သည့် အလျောက် ပုဒ်မ ၅၃
အရ ပစ္စည်းကိုငွေ ကျပ် ၂၅၀ နှင့် စာဖြင့်ရေး၍ လက်မှတ်ရေးထိုးပြီး ဝယ်ယူခဲ့သည်
သာမက၊ ပစ္စည်းကို လက်ရှိရရှိ၍ အုတ်များစုပုံပြီး ဝါးအိမ်တလုံး ဆောက်ထား၍ လူ
ငှားများကို စောင့်ရှောက် ထားစေသည်မှာ အမှု၏ချေလွှာ၊ ဖြေလွှာနှင့်တခြား အ
ကြောင်းများတွင် ပေါ်လွင်နေသည်ကို မငြင်းနိုင်ပေ။ စာချုပ်တွင် သက်သေ အဖြစ်
ပါဝင်သော ကိုအောင်ထင်(ခံပြု-၂) ကအချင်းဖြစ်မြေကို ၁၉၅၁ ခုနှစ်လောက်တွင်
ဒေါ်ကျင်မွှေးက လျှောက်ထားသူ မပုစိန် ထံမှ ဝယ်ယူခဲ့ကြောင်း ထောက်ခံသည်။
တံဆိပ်ခေါင်း စာချုပ်ထောင်းသူကို သက်သေ မပြုကြပေ။ စာချုပ်ရေးသူကိုထွန်းမြတ်
(ခံပြု-၃)က ၁၉၅၁-၅၂ ခုနှစ် မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၃၁၃ ခုနှစ်တွင်ရေးထိုးသည်ဟုဆိုရာ၊
၁၉၅၁-၅၂ ခုနှစ်သို့မဟုတ် ၁၉၅၃ ခုနှစ် မေလ ၈ ရက်နေ့တွင် ရေးကြောင်းအမှုတွင် အ
ရေးမကြီးလှပေ။ ဒေါ်ကျင်မွှေး လက်ရှိ ဖြစ်၍သာ လျှောက်ထားသူက ထွက်ခွာသွား
ရန် လျှောက်ခြင်းဖြစ်သည်မှာ ထင်ရှားသည်။ အမှုတွင်ပေါ်ပေါက်နေသော အ
ကြောင်း အရာ များကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် ပစ္စည်းလွှဲပြောင်းရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ
၅၃ (အေ)နှင့် အကျုံးဝင်နေသည်ကို ကျွန်ုပ်တို့တွေ့ရှိရသည်။ ဤစာချုပ်ကို ဤပုဒ်မ
အရသော်၎င်း၊ မှတ်ပုံတင် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၄၉ ခြင်းချက်အရသော်၎င်း လက်ခံနိုင်
သည်ကို မူလရုံးက မမြင်ခဲ့သော်လည်း ပထမ အယူခံရုံးက အယူခံလွှာတွင် လက်ခံ
သင့်သည်ဟု လျှောက်ထားသော်လည်း တစ်စုံတစ်ရာမျှ ဤပုဒ်မများ အကြောင်းနှင့်
ပတ်သက်၍ ဖော်ထုတ် ရေးသားခြင်း မရှိသည်မှာ မရိုလင့်ဟု ဆိုရပေမည်။

၁၉၅၀
ဒေါ်ပုစိန်
နှင့်
မကျင်မွှေးပါ
၃။

Connecticut Fire Insurance Co. v. Kavanagh (၁) စီရင်ထုံးကို
အကိုးအကားပြု၍ ကျွန်ုပ်တို့၏ ယခင် တရားလွှတ်တော်ချုပ်က *Haji Abdul
Shakoor Khan v. The Burma Publishers, Ltd.* (၂) စီရင်ထုံးကွင်

“When a question of law is raised for the first time in a
Court of last resort upon the construction of a document
or upon facts either admitted or proved beyond controversy,
it is not only competent but expedient in the interests of
justice to entertain the plea.

The expediency of adopting that course may be doubted
when the plea cannot be disposed of without deciding nice

(၁) (1892) A.G. 473 at 480. (၂) 1956. B.L.R. p.1. (S.C.)

၁၉၇၀
—
ဒေါ်ပုခိန်
နှင့်
မကျင်မွေးပါ
၃။

questions of fact in considering which the Court of ultimate review is placed in much less advantageous position than the Courts below. But their Lordships have no hesitation in holding that the course ought not in any case to be followed unless the Court is satisfied that the evidence upon which they are asked to decide, established beyond doubt that the facts if fully investigated would have supported the new plea.”

ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။ ဤမှုကို နောက်စီရင်ထုံး အမြောက်အမြားတွင် လိုက်နာခဲ့ကြသည်။ *Ma Ain Yu v. Dr. Miss A. G. D. Netto and others* (၃) စီရင်ထုံးတွင်လည်း ယခင် တရားလွှတ်တော်ချုပ်က—

“The practice with regard to the concurrent findings of fact is well established. Such findings will not be disturbed unless there has been a miscarriage of justice or violation of some principle of law or procedure.”

ဟုဆိုသည်။ ထိုစီရင်ထုံးတွင် တရားလိုက အရောင်းအဝယ် စာချုပ်မှာ အတင်းအကြပ်ပြုလုပ်၍ ချုပ်ဆိုခဲ့ရသဖြင့် ပယ်ဖျက်၍ ပစ္စည်းကို လက်ရောက်ရရှိရန် တောင်းဆိုရာ၊ မူလခံနှင့် ပဌမ အယူခံရုံးတို့က အတင်းအကြပ် ပြုသည်ကို လက်မခံဘဲ အမှုကို ပလပ်ခဲ့ရာ၊ ဒုတိယ အယူခံရုံးက အမှု၏ အကြောင်းအရာနှင့် နှစ်ဦးနှစ်ဘက် အငြင်းမရှိသော အချက်အလက်များကို ကြည့်ရှု၍ အတင်းအကြပ် ပြုလုပ်ကြောင်း ပေါ်လွင်သည်ဟုဆိုကာ အယူခံမှုကို ခွင့်ပြုခဲ့သည်ကို စီရင်ထုံးများ အပိုအကားပြု၍ တရားလွှတ်တော်ချုပ်က လက်ခံခဲ့သည်။

အထက်ပါ အကြောင်းများကြောင့် ဤလျှောက်လွှာကို စရိတ်နှင့်တကွ ပယ်လိုက်သည်။ တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေ စရိတ်အဖြစ် ငွေကျပ် ၅၁ သတ်မှတ်သည်။

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

တရားမ ပဌမအယူခံမှု

တရားသူကြီး ဦးထွန်းတင် နှင့် တရားသူကြီး ဦးချစ်တို့ရွှေတွင်

ဒေါ်ခင်မြ (အယူခံတရားလို)

နှင့်

ဦးခင်မောင် (အယူခံတရားခံ) *

† ၁၉၇၀

မတ်လ ၂၀
ရက်။

အယောင်ဆောင် (၁) အမည်ငှါးစာချုပ်—မှတ်ပုံတင်စာချုပ်အရ၊ အပြီးအပိုင်ပေးသည့်စာချုပ် မှာ အယောင်ဆောင်စာချုပ်အဖြစ် ထည့်သွင်းပြုလုပ်ခဲ့သည့် စာချုပ်ဖြစ်ကြောင်းနှင့် ပတ်သက် ၍ တရားလိုအပေါ်တွင် ထိုအချက်ကို သံသယကင်းရှင်းအောင် လုံလောက်စွာပြသရန် တာဝန် ရှိခြင်း။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ ပစ္စည်းအပေးခံရသူအယူခံ တရားလိုသည် အချင်းဖြစ်အိမ်ကို မိမိနာမည်ဖြင့် ငှါးရမ်းခဲ့ခြင်း၊ ထိုအိမ်အတွက် အိမ်လခများကို ကောက်ခံသုံးစွဲခဲ့ခြင်းများရှိသည့်အပြင်၊ အဆောက် အဦမှာလည်း အိမ်ငှါးလက်တွင်သာရှိနေသဖြင့် ထိုပစ္စည်းများနှင့်ပတ်သက်သည့် စာချုပ်စာတမ်း များမှအပ၊ ယင်းပစ္စည်းများမှာလည်း ၎င်း၏လက်ဝယ်ရှိနေကြောင်း မည်သို့မျှထင်ရှားခြင်းမရှိသဖြင့် တရားလိုဖြစ်သူ အယူခံတရားပြိုင်က သက်သေခံအမှတ် (င) အရ အပြီးအပိုင်ပေးခဲ့သည့်စာချုပ် တွင်ပါရှိသည့် အယူခံတရားလို၏ အမည်မှာ အမည်ငှါးသာဖြစ်ပြီး ၎င်းအားမည်သို့မျှ အကျိုးခံစားခွင့် ရရှိရန်ချုပ်ဆိုပေးခဲ့သည့် စာချုပ်မဟုတ်ပါဆိုသည့် တင်ပြချက်ကို ပေါ်လွင်ထင်ရှား၍ သံသယဖြစ် စရာမရှိအောင် ပြဆိုနိုင်ခဲ့သည်ဟု မည်သို့မျှ ယူဆနိုင်ရန်မရှိပေ။

မောင်ဘိုးခင် ပါ ၂ နှင့် မောင်ဘိုးရွှန်း၊ ရန်ကုန် စီရင်ထုံး၊ အတွဲ ၄၊ စာ ၅၁၀။ အကြီး နှင့် မမယ် ပါ ၆၊ ရန်ကုန်စီရင်ထုံး၊ အတွဲ ၄၊ စာ ၅၂၂။ လက်ကွန် နှင့် လက်ကွန်၊ ရန်ကုန်စီရင်ထုံး၊ အတွဲ ၂၊ စာ ၂၇၃ တို့ကိုရည်ညွှန်းသည်။

အယူခံတရားလိုအတွက်။ ။ ဦးသန်းအောင် ။

အယူခံတရားခံအတွက်။ ။ ဦးဩ။

တရားသူကြီး ဦးထွန်းတင်။ ။ အယူခံတရားလို မခင်မြမှာ အယူခံတရားပြိုင် ဦးခင်မောင်၏ ဇနီး မတင်ဦး (ခေါ်) မပုလေးနှင့် ရရှိသည့် သမီး တဦးဖြစ်သည်။

* ၁၉၆၉ ခုနှစ်၊ တရားမ ပဌမအယူခံမှုအမှတ် ၆၂။
† ၁၉၆၈ ခုနှစ်၊ တရားမကြီးမှုအမှတ် ၁၇၆ တွင်၊ ရန်ကုန်မြို့၊ တရားမရုံးတရားသူကြီးချုပ်ရုံး၏ ချမှတ်သော အမိန့်ကို အယူခံဝင်မှု။

၁၉၇၀
ဒေါ်ခင်မြ
နှင့်
ဦးခင်မောင်။

ရန်ကုန်မြို့ တရားမရုံး တရားမကြီးမှု အမှတ် ၁၇၆/၆၈ တွင် အယူခံတရားပြိုင် ဦးခင်မောင်က ၎င်း၏ သမီးအယူခံတရားလို အပေါ် ရန်ကုန်မြို့၊ သြဘာလမ်း၊ အိမ်အမှတ် ၇ နှင့် မြေတိုမှာ ၎င်းပိုင်ဆိုင်ကြောင်း မြက်ပေါ်ချက် ဒီကရီရရှိရန် တရားစွဲဆိုခဲ့လေသည်။

တရားလိုဖြစ်သူ အယူခံတရားပြိုင် ဦးခင်မောင်၏ စွဲလွှာအရ အချင်းဖြစ်အိမ်နှင့် မြေမှာ မိမိပိုင်ဖြစ်ပြီး ၁၉၆၃ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၁၀ ရက်နေ့၌ သက်သေခံ အမှတ် (c) ရေစတုဂြိုဟ် မှတ်ပုံတင် စာချုပ်အရ၊ ထိုပစ္စည်းများကို တရားခံဖြစ်သူအယူခံ တရားလိုရှိ အပြီးအပိုင်စာချုပ် ပြုလုပ်ပေးခဲ့သော်လည်း ထိုစာချုပ်မှာ အကျိုး သက်ဆောက်စေရန် မရည်ရွယ်ပဲ အချင်းဖြစ် ပစ္စည်းများကို သမီးဖြစ်သူ၏အမည် ငှားနှင့် ထားရှိခဲ့ခြင်းသာ ဖြစ်ကြောင်း၊ ထိုသို့စာချုပ် ချုပ်ဆိုပေးပြီးနောက် တရားလို ဖြစ်သူ အယူခံ တရားပြိုင်သည်ပင် ၎င်းပစ္စည်းများကို လက်ရှိထားရှိ အကျိုးခံစား နေသူဖြစ်သော်လည်း များမကြာမီက အချင်းဖြစ်ပစ္စည်းများကို ရောင်းချရန် ပြုလုပ် သည့်အခါ တရားခံဖြစ်သူ အယူခံတရားလိုက ဆန့်ကျင်အရေးဆိုသောကြောင့် ၎င်း ပစ္စည်းများမှာ မိမိပိုင်ဆိုင်ကြောင်း အတိအလင်းမြက်ပေါ်ချက် ဒီကရီချမှတ်ပေးရန် တရားစွဲဆိုခြင်း ဖြစ်ပါသည်ဟု တင်ပြလေသည်။

တရားပြိုင်ဖြစ်သူ အယူခံ ကျားလူ မမြခင်ကလည်း အချင်းဖြစ်ပစ္စည်းများကို တရားလိုဖြစ်သူ အယူခံတရားပြိုင်က မိမိအား သမီးဖြစ်သည့်အတိုင်း ချစ်မြတ်နိုး၍ အလိုအလျောက် အပြီးအပိုင် သက်သေခံ အမှတ် (c) မှတ်ပုံတင်စာချုပ် ပြုလုပ် ပေးခြင်းသာ ဖြစ်ပြီး အမည်ငှား အနေနှင့် အပေးစာချုပ် ပြုလုပ်ခဲ့ခြင်းသာ ဖြစ်သည် ဆိုသည်မှာ မမှန်ပါဟု ချေပခဲ့လေသည်။ အယူခံတရားပြိုင်၏ အဆိုလွှာနှင့် အယူခံ တရားလိုရှိ၏ ချေပလွှာများအရ မူလဦးမှ အမှုကို စစ်ဆေးနိုင်ရန် အောက်ပါ ငြင်းချက် ငါးချက်ကို ထုတ်နှုတ်ခဲ့လေသည်။

1. Is the deed of gift dated 10th September 1963 in respect of the suit house executed by the plaintiff in favour of the Defendant a benami transaction?
2. Is the suit house in the possession of the plaintiff or the defendant?
3. Is the plaint sufficiently stamped?
4. Whether the provision of section 126 Transfer of Property Act are applicable to the instant case?
5. To what relief, if any, is the plaintiff entitled?

၁၉၇၀
ဒေါ်ခင်မြ။
နှင့်
ဦးခင်မောင်။

အမှုတွဲပါ သက်သေခံချက်များအရ ဘခင်ဖြစ်သူ အယူခံ တရားပြိုင် ဦးခင်မောင်က ၁၉၆၃ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၁၀ ရက်နေ့၌ အချင်းဖြစ်အိမ်နှင့် မြေကို သက်သေခံ အမှတ် (၄) မှတ်ပုံတင် စာချုပ်အရ အယူခံ တရားလိုသို့ လွှဲပြောင်းပေးသည့်နေ့၌ပင် အယူခံတရားပြိုင်အား အယူခံတရားလိုက သက်သေခံ အမှတ် (၈) အရ၊ အထွေထွေ ကိုယ်စားလှယ်စာ ခန့်အပ်လေသည်။ ထို့ပြင် အချင်းဖြစ်မြေအိမ်နှင့် ပတ်သက်သည့် စာချုပ်စာတမ်းများမှာလည်း တရားလိုဖြစ်သူ အယူခံတရားပြိုင်၏ လက်ဝယ်တွင်ပင် အမှုစွဲသည့်တိုင် ရှိနေကြောင်း အငြင်းမပွားပေ။ ထိုမှအပ အချင်းဖြစ်အိမ် နှင့်မြေကို ၁၉၆၅ ခုနှစ်၊ မေလ ၃၁ ရက်နေ့၌ ယခုလက်ရှိဖြစ်သူ အိမ်ငှား ဦးမောင်စိန်သို့ ငှားရမ်း ခဲ့သည့်အခါက သက်သေခံ အမှတ် (က) အငှား စာချုပ်ကို အယူခံ တရားလို မခင်မြ၏ နာမည်နှင့်ပင် ချုပ်ဆိုခဲ့ကြောင်းကိုလည်း အယူခံ တရားပြိုင်က ဝန်ခံ လေသည်။ ထိုအိမ် အတွက် အိမ်လခများကို ဦးမောင်စိန်၏ ထွက်ချက်အရ ပဌမ တရားလိုဖြစ်သူ အယူခံ တရားပြိုင်က ကောက်ခံခဲ့သော်လည်း ပြေစာများမှာ၊ မခင်မြ လက်မှတ်နှင့်သာ ဖြစ်ကြောင်းနှင့် ထိုသို့ တလ၊ နှစ်လကောက်ပြီးနောက် အိမ်လခများကို မခင်မြ ကိုယ်ဘိုင်ပင်လာကောက်ကြောင်း အိမ်ငှား ဦးမောင်စိန်က ထွက်ဆိုထားပေသည်။

သို့ရာတွင် အောက်ရုံးမှ အချင်းဖြစ် အိမ်နှင့် မြေကို အယူခံ တရားပြိုင်က အယူခံ တရားလိုသို့ သက်သေခံ အမှတ် (၄) စာချုပ်အရ အပေး စာချုပ် ပြုလုပ်ခဲ့သော်လည်း ထိုပစ္စည်းများနှင့် ပတ်သက်သည့် စာချုပ် စာတမ်း များကို ပေးအပ်ခြင်း မပြုပဲ မိမိလက်သားဘွဲ့သာ ထားရှိခြင်း၊ ထိုပစ္စည်းများနှင့်ပတ် သက်၍ အယူခံတရားလိုသို့ အထွေထွေ ကိုယ်စားလှယ်စာယူထားခဲ့ခြင်း၊ အချင်းဖြစ် အိမ်ကို အယူခံတရားပြိုင်ကပင် ကြည့်ရှု၍ လက်သမားများနှင့် ပြင်ဆင်ခဲ့ကြောင်း လက်သမား ဦးပန်၏ ထွက်ချက်အရ တွေ့ရှိရခြင်းနှင့် လက်ရှိ အိမ်ငှား ဦးမောင်စိန်က အိမ်ကို အငှားချထားရန် အယူခံ တရားပြိုင်နှင့် ပြောဆို စေ့စပ်ခဲ့ကြောင်း၊ ထို့နောက် စပေါ်ငွေ ကျပ် ၂,၀၀၀ ကို အငှားစာချုပ်တွင် မခင်မြ နာမည်နှင့် ချုပ်ဆိုခဲ့သော် လည်းအယူခံ တရားပြိုင်တို့သာ ပေးလိုက်ရခြင်းများ တွေ့ရှိရသဖြင့် အချင်းဖြစ်အိမ်နှင့် မြေမှာ တရားလိုဖြစ်သူ အယူခံ တရားပြိုင်၏ လက်ဝယ်တွင်သာ ရှိပြီး အပြီးအပိုင် အပေးခံရသည်ဆိုသူ အယူခံတရားလိုက မည်သို့မျှ အကျိုးခံစားခဲ့ရခြင်း မရှိသော ကြောင့်၊ ထိုသို့ သက်သေခံ (၄) စာချုပ်အရ ပေးခဲ့ခြင်းမှာ အယူခံ တရားလိုအား ပစ္စည်းပေါ်တွင် အကျိုးခံစားခွင့် ရရှိရန် အတွက် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ပေးခဲ့ခြင်းမဟုတ်၊ စာချုပ်မှာ အမည်ငှားစာချုပ်သာ ဖြစ်သည်ဟု ပဌမငြင်းချက်ကို ဖြေဆိုခဲ့ပေ သည်။

၁၉၇၀
ဒေါ်ခင်မြ
နှင့်
ဦးခင်မောင်။

ဒုတိယ ငြင်းချက်နှင့် ပတ်သက်၍လည်း အချင်းဖြစ်မြေနှင့် အိမ်မှာ တရားလို ဖြစ်သူ အယူခံတရားပြိုင်၏ လက်ရှိဖြစ်သဖြင့် တရားလို စွဲဆိုသည့်အတိုင်း မြက်ဟာ ချက် ဒီကရီကို ချမှတ်ပေးလိုက်လေသည်။ ထို့အတွက် တရားပြိုင်ဖြစ်သူ အယူခံတရား လိုကယခုအယူခံမှုကို တင်သွင်းခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

ယခုကဲ့သို့ ဥပဒေ လိုအပ်ချက်နှင့် ကိုက်ညီစွာ မှတ်ပုံတင် စာချုပ်အရ အပိုင် စာချုပ်ကို ချုပ်ဆို၍ အချင်းဖြစ် ပစ္စည်းများကို အယူခံတရားလိုအား ပိုင်ရှင်ဖြစ်သူ ဘခင် အယူခံ တရားပြိုင်က ပေးခဲ့ကြောင်းမှာ ထင်ရှားနေသဖြင့် ထိုသို့ ပေးခဲ့ခြင်း မှာ အပေးခံရသူ အယူခံ တရားလိုအား ပေးသည့် ပစ္စည်းများနှင့် ပတ်သက်၍ အကျိုးသက်ရောက်စေရန် ရည်ရွယ်ချက်မရှိဘဲ အမည်ငှါးအဖြစ် ထည့်သွင်းပေးခဲ့ခြင်း သာဖြစ်ကြောင်း တင်ပြလိုသော် ထိုတင်ပြချက်ကို ထင်ရှားအောင် ပြသရန် တရားလို ဖြစ်သူ အယူခံ တရားပြိုင် အပေါ်တွင် ကြီးလေးသည့် တာဝန်ရှိပါလျက် အောက်ရုံးမှ ထိုတာဝန်ကို အယူခံ တရားပြိုင်က လုံလောက်စွာ ပြသနိုင်စွမ်း ရှိကြောင်း ပေါ်ပြခဲ့ခြင်း မရှိပဲ အမှုတွင် စွဲဆိုသည့်အတိုင်း ဒီကရီ ချမှတ်ပေးခဲ့ခြင်းမှာ ဥပဒေ အရ လွဲမှား ချွတ်ချော်နေသဖြင့် ပယ်ဖျက်သင့်ပါသည်ဟု တင်ပြလေသည်။

အထက်ပါ တင်ပြချက်နှင့် ပတ်သက်၍ အယူခံ တရားလိုအတွက် လိုက်ပါဆောင် ရွက်သည့် ရွေးနေကြီးက ယခုကဲ့သို့ မှတ်ပုံတင် စာချုပ်အရ အပြီးအပိုင် ပေးခဲ့သည့် စာချုပ်မှာ အယောင်ဆောင် (ဝါ) အမည်ငှါးအဖြစ်ထည့်သွင်းပြုလုပ်ခဲ့သည့် စာချုပ် သာဖြစ်ကြောင်း သက်သာခွင့် ရရှိရန် တောင်းဆိုသည့် အမှုမျိုးတွင် တရားလိုအပေါ် တွင် ထိုအချက်ကို သံသယ ကင်းရှင်းအောင် လုံလောက်စွာ ပြသရန် တာဝန်ရှိ ကြောင်း ယခင် တရားလွှတ်တော်မှ ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည့် မောင်ဘိုးခင် ပါ ၂ နှင့် မောင်ဘိုး ရှိန် (၁) ဝှို့အမှုတွင် အောက်ပါအတိုင်း ပြဆိုထားချက်ကို ရည်ညွှန်းသည်။

“The person who alleges that property conveyed to another belongs to him must prove his allegation and prove it beyond doubt.”

အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော်၊ ဗုဒ္ဓဘာသာလူမျိုးများတွင် ယခု ဝှို့ အပြီးအပိုင်စာချုပ် အရ ပေးကမ်းသည့် လိစွဲများတွင် အမည်ငှါးအဖြစ်ပြုလုပ်သည့်ဟုဆိုသည်။ ထို ဝှို့ ယူဆ ရန်လုံလောက်သည့်အကြောင်း တင်ပြနိုင်မှ လက်ခံရန် ရှိကြောင်းများကို ယခင် တရား လွှတ်တော်မှ မကြီးနှင့် မမယ် ပါ ၆ (၂) ဝှို့အမှုတွင် အောက်ပါအတိုင်း ပြဆိုခဲ့ပေသည်။

“Held, that there is no presumption that a gift among Burmans is *benami*. The practice of *benami* among Burmans

(၁) ရန်ကုန်စီရင်ထုံး အတွဲ ၄၊ စာ ၅၁၈။
(၂) ရန်ကုန်စီရင်ထုံး အတွဲ ၄၊ စာ ၅၂၂။

is not indigenous or common, and if employed it is to defeat or delay an immediately impending claim of some creditor or other person. Decisions as to *benami* transactions between Hindus and Mahomedans afford but little help in such cases."

၁၉၇၀
—
ဒေါ်ခင်မြ
နှင့်
ဦးခင်မောင်။

ထိုမှအပ၊ ယခုကဲ့သို့ ဥပဒေ လိုအပ်ချက်နှင့်အညီ မှတ်ပုံတင် စာချုပ် ပြုလုပ် ပေးကမ်းသည့် စာချုပ်များတွင် ဖော်ပြထားသည့် အတိုင်းသာ ယူဆရန်ရှိပြီး၊ ဖော်ပြချက်များနှင့် ဆန့်ကျင်၍ ယူဆနိုင်ရန်ကိုမူ စွပ်စွဲသူက ထင်ရှားအောင် သက်သေပြသရန် ရှိကြောင်း ယခင် တရားလွှတ်တော်မှ လက်ကွန် နှင့် လက်ကွန် (၃) တို့ အမှုတွင် အောက်ပါအတိုင်း ပြဆိုခဲ့ပေသည်။

"Held also, that a document executed in solemn form should be presumed primarily to express the intention of the executant according to the tenor thereof and that strong evidence is necessary to prove a different intention."

Held further, that evidence of the subsequent conduct and acts of the parties is admissible to prove that the transaction entered into is not what it purports to be."

ထို့ကြောင့် အယူခံ တရားလို၏ ရွှေနေကြီးက အထက်ပါ စီရင်ထုံးများတွင် ပြဆိုထားခဲ့သည့်အတိုင်း ယခုအမှုတွင် စာချုပ် ပြုလုပ်ခဲ့သည့် အယူခံတရားပြိုင်ဘက်ဖြစ်သူအပေါ် သမီးအား မှတ်ပုံတင်စာချုပ်အရ အပြီးအပိုင် ပေးခဲ့သည့် စာချုပ် စာတမ်းပါ ပြဆိုချက်များမှာ မှန်ကန်ခြင်းမရှိ၊ ထိုပစ္စည်းများနှင့် ပတ်သက်၍ သမီးအား အကျိုးသက်ရောက် ခံစားခွင့် ရှိစေရန် ချုပ်ခဲ့ခြင်းမရှိ၊ အမည်ငှားအဖြစ်သာ ထည့်သွင်းခဲ့ကြောင်း ပြသရန် ကြိုးလေးသည့် တာဝန်ရှိသော်လည်း ထိုတာဝန်နှင့် ပတ်သက်၍ အယူခံ တရားလိုက အချင်းဖြစ် ပစ္စည်းများ၏ စာချုပ် စာတမ်းများ ၎င်းလက်ဝယ်တွင် ရှိနေသည် ဆိုသည့် အချက်နှင့် အိမ်ကို ၎င်းက ကြည့်ရှုပြင်ဆင် ပေးရသည် ဆိုသည့်အချက်တို့ အပေါ်သာ မူတည်ပြီး တရားလိုဖြစ်သူ အယူခံ တရားပြိုင်က အချင်းဖြစ် ပစ္စည်းများကို သမီးအမည်ဖြင့် စာချုပ်ချုပ်ဆို၍ အပြီးအပိုင် ပေးခဲ့ခြင်းမှာ အမည်ငှား အနေဖြင့်သာ ပေးခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ယူဆ ဆုံးဖြတ်နိုင်ရန် လုံလောက် ထင်ရှားခြင်း မရှိသည်နှင့်အမျှ တရားလိုဖြစ်သူ အယူခံ တရားပြိုင်သည် ၎င်းအပေါ် ကျရောက်သည့် ကြိုးလေးသော တာဝန်ကို လုံလောက် ထင်ရှား ကျေလည်အောင် ပြဆိုနိုင်ခြင်း ရှိသည်ဟု မည်သို့မျှ မဆိုနိုင်

(၃) ရန်ကုန်စီရင်ထုံး အတွဲ ၂၊ စာ ၂၅၃။

၁၉၇၀
ဒေါ်ခင်မြ
နှင့်
ဦးခင်မောင်။

သောကြောင့်၊ ဆောက်ရုံးမှ ချမှတ်ခဲ့သည့် ဖိရင်ချက်နှင့် ဒီကရီကို ပယ်ဖျက်သင့်ကြောင်း တင်ပြလေသည်။

ယခုအမှုနှင့်ပတ်သက်၍ အထက်က ပြဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း၊ အချင်းဖြစ် ပစ္စည်းများ၏ စာချုပ် စာတမ်းများမှာ လွှဲပြောင်း ပေးသည် ဆိုသည့် ဘခင်အယူခံတရားပြိုင်၏ လက်ဝယ်တွင် ရှိနေကြောင်း အငြင်း မပွါးပေ။ သို့ရာတွင် အယူခံ တရားလိုက အချင်းဖြစ် ပစ္စည်းများကို လက်ခံ ရယူပြီးနောက် အယူခံ တရားပြိုင်အား အထွေထွေ ကိုယ်စားလှယ်စာ လွှဲအပ်သားသဖြင့် ထိုကိုယ်စားလှယ် ခန့်စာအရ အယူခံ တရားပြိုင်က စာချုပ် စာတမ်းများကို ထိန်းသိမ်း၍ အချင်းဖြစ် ပစ္စည်းများနှင့်ပတ်သက်၍ ဆောင်ရွက်နေသည်ဟုလည်း ယူဆနိုင်ရန် ရှိပေသည်။ ထို့အတွက် အယူခံ တရားပြိုင်ထံ စာချုပ် စာတမ်းများရှိပြီး ၎င်းအား အယူခံ တရားလိုက အထွေထွေ ကိုယ်စားလှယ် စာ လွှဲအပ်သားနှင့် အယူခံ တရားလိုသည် ထိုပစ္စည်းများနှင့် ပတ်သက်၍ အမည် ငှားအဖြစ်သာ တည်ရှိနေသူ တဦးဖြစ်သည်ဟု ယူဆနိုင်ရန် လုံလောက်ခြင်း ရှိသည်ဟု မဆိုနိုင်ပေ။ တဖန် အချင်းဖြစ်အိမ်ကို အယူခံ တရားလိုအား အပိုင်ပေးပြီးနောက် ထိုအိမ်ကို အိမ်ငှား ဦးမောင်စိန် (လိုပြ-၁) သို့ ငှားရမ်းသည့် အခါက သက်သေခံ အမှတ်(က) အငှားစာချုပ်ကို အယူခံတရားလိုက ပိုင်ရှင် အနေနှင့် ချုပ်ဆိုခဲ့ကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ အိမ်ငှားဖြစ်သူ ဦးမောင်စိန်ကလည်း အိမ်အတွက် စပေါ်ငွေ ကျပ် ၂,၀၀၀ ပေးစဉ်က အယူခံ တရားလိုနှင့် အယူခံ တရားပြိုင်တို့နှစ်ဦးရွှေ ပေးခြင်း ဖြစ်ပြီး၊ ငွေကို မည်သူက ယူသည်ကို အတိအကျ မသိပါဟု ထွက်ဆိုထားပေသည်။ သို့သော် အယူခံတရားပြိုင် ဦးခင်မောင်က သိမ်းသွားသည်ဟုသာ ထွက်ဆိုနိုင်ပေသည်။ တဖန် ဦးမောင်စိန်က အိမ်လခများကို ဦးခင်မောင်သို့ တလ၊ နှစ်လသာ ပေးသော်လည်း ပြေစာများမှာမူ ဒေါ်ခင်မြ အမည်နှင့်ဖြစ်ပြီး၊ နောက်လများ အတွက်ကိုမူ ဒေါ်ခင်မြ ကိုယ်တိုင် လာရောက်ကောက်ခံ ပေးခဲ့ကြောင်း ဝန်ခံထားပေသည်။ ထိုအိမ်နှင့် ပတ်သက်၍ ဦးမောင်စိန်က အိမ်လခ လျှော့ရန်ကို မခင်မြအား ပြောပြီး ဦးခင်မောင်အား ထပ်မံ ပြောသည့်အခါတွင် ဦးခင်မောင်က သမီးကို ပြောပါ၊ သူ့ကြေးပုံရင် ပြီးရောဟု ပြောကြောင်း ထွက်ဆိုထားသဖြင့် ၎င်းအချက် များကပင် ထိုအိမ်နှင့် ပတ်သက်၍ အကျိုးခံစား ခွင့်များကို အယူခံ တရားလိုက လုံးဝ ရရှိခံစားခဲ့ခြင်း မရှိခဲ့ပါဟု မည်သို့မျှ ယူဆနိုင်ရန် မရှိချေ။ ထိုမှအပ၊ တရားလို ဖြစ်သူ အယူခံ တရားပြိုင်က အချင်းဖြစ်အိမ်ကို ဦးမောင်စိန်သို့ မငှားမီ ဦးခင်မောင်က လက်သမားဆရာ ဦးပန်နှင့် ကြည့်ရှုပြင်ဆင်ခဲ့ရာ၊ ဦးပန်အား ပြင်ဆင်သည့် အခကြေးငွေများကို ဦးခင်မောင်က ပေးခဲ့ပါသည်ဆိုသော ထွက်ဆိုချက် အပေါ်မူတည်၍ အချင်းဖြစ်အိမ်နှင့် မြေမှာ ဦးခင်မောင်၏ လက်ဝယ်တွင်သာ တလျှောက်လုံး

၁၉၇၀
ဒေါ်ခင်မြ
နှင့်
ဦးခင်မောင်။

ရှိနေသည်ဟု ယူဆခဲ့သည်မှာလည်း လုံလောက်ထင်ရှားသည်ဟု ဆိုရန် ခဲယဉ်းပေသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော်၊ ဦးပန်၏ ထွက်ချက်အရပင်ထိုအိမ်ကို မည်သူပိုင်သည်မသိ ဦးခင်မောင်ခိုင်း၍ ၎င်းထံမှ အခကြေးငွေရရှိခဲ့ကြောင်းသာ ထွက်ဆိုနိုင်သောကြောင့် ဖြစ်ပေသည်။ ဦးခင်မောင်မှာ သမီးဖြစ်သူထံမှ အချင်းဖြစ်အိမ်နှင့် ပတ်သက်၍ ဂိုဏ်း စားလှယ်စာရရှိထားသည်အတိုင်း သမီးအတွက် ထိုသို့ရွက်ဆောင်နေခြင်းဖြစ်သည်ဟု ယူဆနိုင်ရန်ရှိသောကြောင့်လည်းဖြစ်ပေသည်။ ထိုအတွက်အမှုတွင်စစ်ဆေးခဲ့သည့်သက် သေခံအထောက်အထားများအရ တရားလိုဖြစ်သူ အယူခံတရားပြိုင်က အချင်းဖြစ် ပစ္စည်းများကို သက်သေခံအမှတ် (င) မှတ်ပုံတင်စာချုပ်အရ သမီးဖြစ်သူအယူခံတရား လိုသို့ အပြီးအပိုင်လွှဲပြောင်း ပေးခဲ့သည့် စာချုပ်ပါ ချုပ်ဆိုခဲ့သော်လည်း ထိုပစ္စည်းများ ကိုမူ ၎င်း၏လက်ဝယ်တွင်သာ တလျှောက်လုံး ထားရှိခဲ့ပြီး ၎င်းကပင်ထိုပစ္စည်းများ နှင့် ပတ်သက်၍ အကျိုးခံစားခဲ့ကြောင်း လုံလောက် ထင်ရှားအောင် ပြဆိုနိုင်စွမ်းရှိ သည် ဟုမတွေ့ရှိရချေ။

ထိုမှအပ၊ အောက်ရုံးက ယခုအမှုမှ တရားပြိုင် ဖြစ်သူ ဦးခင်မောင်က အခြား သမီးများနှင့် နောက်အိမ်ထောင်များမှ ရရှိသည့် သမီးနှင့်ဇနီးတို့ အပေါ် အခြား အဆောက်အဦများနှင့် ပတ်သက်၍ နိုင်ငံတော် တရားရုံးချုပ်တွင် စွဲဆိုခဲ့သည့် တရားမကြီးမှု အမှတ် ၁၁/၆၈ နှင့် အမှုအမှတ် ၁၆/၆၈ တွင် ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည့် ဆုံးဖြတ်ချက်များကို ရည်ညွှန်းပြီး ထိုအမှုများတွင် ယခုအမှုမှာကဲ့သို့ ဘခင်ဖြစ်သူက အခြားသမီးများအား ပစ္စည်းကို အပိုင်ပေးခဲ့ခြင်းနှင့် အခြားအမှုတွင်လည်း ၎င်းတို့ အမည်ဖြင့် ဝယ်ထားခဲ့ခြင်းတို့မှာ အဆောင်ဆောင် စာချုပ်များသာ ဖြစ်ပြီး အကျိုး သက်ရောက်စေရန်ချုပ်ဆိုခဲ့သည့်စာချုပ်များမဟုတ်ဟုဆုံးဖြတ်၍ဦးခင်မောင်စွဲဆိုသည့် အတိုင်းအနိုင်ဒီကရီမှတ်ပေးလိုက်သည်ကို ကိုးကားပြီးယခုအမှုတွင်လည်းဦးခင်မောင် ပြုလုပ်ခဲ့ခြင်းမှာသမီးဖြစ်သူအား အကျိုးသက်ရောက်စေရန်မဟုတ်အမည်ငှားအနေဖြင့် ထည့်သွင်းချုပ်ဆိုခဲ့ခြင်းသာ ဖြစ်သည်ဟု ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြောင်းတွေ့ရှိရပေသည်။

သို့ရာတွင် ထိုအမှုများကို လေ့လာမှု၊ အမှုအမှတ် ၁၁/၆၈ တွင် ပစ္စည်းကို သမီးနှင့် ဇနီးများအမည်ဖြင့် ဝယ်ထားခြင်းဖြစ်ပြီး၊ အမှု အမှတ် ၁၆/၆၈ တွင်မူ အယူခံ တရားလိုမှ အပ ဦးခင်မောင်၏ ပဌမ ဇနီးနှင့် ရရှိသည့် သမီးနှစ်ဦးနှင့် ဒုတိယ ဇနီးနှင့် ရရှိသည့် ကွယ်လွန်သူ သမီး၏ ယောက်ျားတို့ အပေါ် အပြီးအပိုင် ပေးခဲ့သည့် စာချုပ် စာတမ်းများအရ ပစ္စည်းများမှာ အမည်ငှားအဖြစ် ထည့်သွင်း ပေးကမ်းခဲ့ခြင်းသာ ဖြစ်ကြောင်း တရားစွဲဆိုထားခဲ့သည်ကို တွေ့ရှိရပေသည်။

ထိုအမှုများအနက် အမှုအမှတ် ၁၆/၆၈ တွင် ပေါ်ပြထားသော အကြောင်း ချင်းရာများသည် ယခုအမှုပါ အကြောင်းချင်းရာများနှင့် ပစ္စည်းကို အပိုင်ပေးခြင်း

၁၉၇၀
ဒေါ်ခင်မြ
နှင့်
ဦးခင်မောင်။

အတွက် တူညီသော်လည်း၊ ထိုသို့ အပိုင်ပေးသည့် ပစ္စည်းနှင့် ပတ်သက်၍ စာချုပ် ချုပ်ဆိုပြီးနောက် ဆောင်ရွက်ချက်များမှာ များစွာမှ ကွဲလွဲခြားနားနေကြောင်းကို တွေ့ရှိရပေသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော်၊ အမှု အမှတ် ၁၆/၆၈ တွင် အပြီးအပိုင် စာချုပ် ချုပ်ဆိုပေးခဲ့သူ ဦးခင်မောင်ပင် ထိုတိုက်၏ အောက်ထပ်နှင့် အပေါ်ထပ် များကို မိမိအလုပ်ကိစ္စအတွက် လက်ရှိထားရှိပြီး အခြားအခန်းများတွင် သမီးများ အား ခွင့်ပြုနေထိုင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရှိရသဖြင့် ထိုပစ္စည်းများမှာ ဦးခင်မောင်၏ လက်ဝယ်တွင်ပင်တလျှောက်လုံးရှိနေပြီး၊ အပေးခံရသည်ဆိုသူတို့ကပစ္စည်းများနှင့်ပတ် သက်၍မည်သို့မျှ အကျိုးခံစားခွင့်ရရှိခဲ့ကြောင်း လုံးဝမတွေ့ရှိရသောကြောင့်ဖြစ်သည်။

ယခုအမှုတွင်မူ ပစ္စည်းအပေးခံရသူ အယူခံတရားလိုသည် အချင်းဖြစ် အိမ်ကို မိခင်နာမည်ဖြင့် ငှါရမ်းခဲ့ခြင်း၊ ထိုအိမ် အတွက် အိမ်လခများကို ကောက်ခံသုံးစွဲခဲ့ ခြင်းများရှိသည့်အပြင်၊ အဆောက် အဦမှာလည်း အိမ်ငှါးလက်တွင်သာ ရှိနေသဖြင့် ထိုပစ္စည်းများကို အယူခံတရားလိုသို့ အပြီးအပိုင် ပေးပြီးနောက် ပေးကမ်းသူဘခင် အယူခံ တရားပြိုင် ဦးခင်မောင်လက်တွင် ပစ္စည်းများနှင့် ပတ်သက်သည့် စာချုပ် စာဘမ်းများမှအပ၊ ယင်းပစ္စည်းများမှာလည်း၊ ၎င်း၏ လက်ဝယ်ရှိနေကြောင်း မည်သို့ မျှ ထင်ရှားခြင်း မရှိသဖြင့် တရားလိုဖြစ်သူ အယူခံတရားပြိုင်က သက်သေခံအမှတ် (င) အရ အပြီးအပိုင်ပေးခဲ့သည့် စာချုပ်တွင် ပါရှိသည့် အယူခံတရားလို၏ အမည်မှာ အမည်ငှါးသာဖြစ်ပြီး ၎င်းအား မည်သို့မျှ အကျိုးခံစားခွင့် ရရှိရန် ချုပ်ဆိုပေးခဲ့သည့် စာချုပ်မဟုတ်ပါ ဆိုသည့် တင်ပြချက်ကို ပေါ်လွင်ထင်ရှား၍ သံသယဖြစ်စရာမရှိ အောင် ပြဆိုနိုင်ခဲ့သည်ဟု မည်သို့မျှ ယူဆနိုင်ရန် မရှိပေ။

ထို့အတွက် တရားလိုဖြစ်သူ အယူခံတရားပြိုင်သည် စွဲဆိုခဲ့သည့် အတိုင်း သက်သေခံ အမှတ် (င) စာချုပ်မှာ အကျိုးသက်ရောက်စေသည့် စာချုပ် မဟုတ် အမည်ငှါး (ဝါ) အယောင်ဆောင် စာချုပ်တရပ်သာ ဖြစ်ပြီး အချင်းဖြစ် အိမ်နှင့် မြေမှာ မိမိအစဉ်တစိုက် လက်မှတ် ပိုင်ဆိုင်နေသည့် မြေနှင့် အိမ် ဖြစ်ကြောင်း ပြသရန် တာဝန်ကို လုံလောက်စွာ ပြသနိုင်သည်ဟု မဆိုနိုင်သောကြောင့်၊ အောက်ခုံးမှ တရားလိုဖြစ်သူ အယူခံ တရားပြိုင် စွဲဆိုသည့် အတိုင်း ဧရင်ချက်နှင့် ဒီကရီချမှတ်ပေး ခဲ့သည်မှာ ဥပဒေအရသော်၎င်း၊ အကြောင်းချင်းရာများအရ သော်၎င်း၊ မှန်ကန် သည်ဟု မဆိုနိုင်ပေ။

ဒေါ်ပြုပါ အကြောင်းများကြောင့် ယခုအယူခံမှုကို ခွင့်ပြုပြီး ရန်ကင်းမြို့ တရားမရုံး တရားမကြီး မှ အမှတ် ၁၇၆/၆၈ တွင် ချမှတ်ထားသည့် စီရင်ချက်နှင့် ဒီကရီ ကို ပယ်ဖျက်၍၊ တရားလိုဖြစ်သူ အယူခံ တရားပြိုင်၏ အမှုကို စီရင်နှင့်တကွ ပလပ် လိုက်သည်။ ရွှေနေကြီး စရိတ် အဖြစ် ကျပ် ၅၄ သတ်မှတ်သည်။

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

တရားမအထူးထွေလျှောက်လွှာ

တရားသူကြီးချုပ် ဒေါက်တာ မောင်မောင် နှင့် တရားသူကြီး ဦးသက်ဖေ တို့ရွှေတွင်

ဒေါ်အုန်းစိန် ပါဝှ (လျှောက်ထားသူ)

နှင့်

ဦးဘတင် (လျှောက်ထားခံရသူ) *

† ၁၉၇၀

မတ်လ ၁၃
ရက်။

ပြည်ထောင်စု တရားစီရင်ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၆ အရ အခွင့်ထူးအယူခံဝင်ခြင်း—မရွေ့မပြောင်း နိုင်သည့်ပစ္စည်းကို မိမိပိုင်ပြေအဖြစ် ရောင်းချရာ၌ ရောင်းသူသည် ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ကို တာဝန်ယူ ရခြင်း။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ပစ္စည်းလွှဲပြောင်းခြင်း အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၅၅ (၂) အရ မရွေ့မပြောင်းနိုင်သည့် ပစ္စည်းကိုရောင်းချသူသည် ထိုပစ္စည်းအားပိုင်ဆိုင်သည်ဟု တာဝန်ယူရသည်ဖြစ်သည်။ ပိုင်ဆိုင်ခွင့် ရှိမှသာ ရောင်းချနိုင်မည်ဖြစ်ပြီး ပစ္စည်း၏တန်ဖိုးငွေကို ပုဒ်မ ၅၅(၄) (ခ) အရ တောင်းဆိုပိုင်ခွင့် ရှိမည်ဖြစ်သည်။

ဆာဒူး နှင့် စီကြီး၊ ၁၉၀၇-၀၉၊ အတွဲ ၂၊ အထက်မြန်မာပြည်စီရင်ထုံး၊ ၁ (သက်သေခံ) ဖြည့်ညွှန်းသည်။

ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ရောင်းသူနှင့်ဝယ်သူတို့သည် အရောင်းအဝယ် ပစ္စည်းပြုလုပ်စဉ်က ရောင်းသူပိုင်သည်ဟု ရောင်းသူရော၊ ဝယ်သူပါမှားယွင်းယုံကြည်ခဲ့သည့် ကိစ္စတရပ်ဖြစ်၍ ထိုပစ္စည်းအား သည် ပစ္စည်းအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၀ အရ မလက်ပင် ပျက်ပြယ်နေသည့် ပစ္စည်းဖြစ်သည်ဟု ယူဆရမည်ဖြစ်သည်။ ပျက်ပြယ်နေသည့် ပစ္စည်းအရ ပေးဆောင်ရန် ဂတိပြုထားသည့် အဘိုး ဇားနားငွေကို ရောင်းသူအနေဖြင့် တောင်းဆိုခြင်း ပြုနိုင်မည်မဟုတ်ပေ။

လျှောက်ထားသူအတွက်။ ။တရားရုံးချုပ် ရွှေနေ ဒေါက်တာ မောင်ဖြူး။

လျှောက်ထားခံရသူအတွက်။ ။တရားရုံးချုပ် ရွှေနေ ဦးထွန်းအောင် (၂)။

တရားသူကြီး ဦးသက်ဖေ။ ။လျှောက်ထားသူများက လျှောက်ထား ခံရသူ အပေါ် တောင်ငူမြို့၊ ခရိုင် တရားမရုံးတွင် ခြံမြေဘိုးကျန်ငွေ ကျပ် ၉,၀၀၀ နှင့်

* ၁၉၆၇ ခုနှစ်၊ တရားမအထူးထွေလျှောက်လွှာအမှတ် ၅၇။
† ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ ပြည်ထောင်စု တရားစီရင်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၆ အရအခွင့်ထူးအယူခံလွှာ ။

၁၉၇၀
ဒေါ်အုန်းစိန်
နှင့်
ဦးဘထင်။

ထိုငွေအပေါ် ကျသင့်သည့် အတိုးငွေ ကျပ် ၃,၆၉၀ ကျပ် စုစုပေါင်းငွေ ၁၂,၆၉၀ ရလို့ကြောင်း တရားစွဲဆိုရာ၊ စွဲဆိုသည့် အမှုကို တရားစရိတ်နှင့်တကွ ပလပ်လိုက် သဖြင့် ဤရုံးသို့ အယူခံ ဝင်ကြသော်လည်း အောင်မြင်ခြင်း မရှိသည့်အလျောက် အထူး အယူခံခွင့်ပြုရန် ဤလျှောက်လွှာကို တင်သွင်းလာခြင်းဖြစ်သည်။

လျှောက်ထားခံရသူသည် ဖြူးမြို့နယ်၊ ထန်းကုန်းကွင်း အမှတ် ၃-အေ၊ ဦးပိုင် အမှတ် ၅၃ ခြံမြေကို လျှောက်ထားသူတို့ထံမှ ငွေကျပ် ၁၂,၀၀၀ ဖြင့် ဝယ်ရန် နှုတ်ကတိ ပြုကာ စရံငွေကျပ် ၃,၀၀၀ ကို ပေးခဲ့၏။ ထို့နောက် လျှောက်ထားသူတို့၏ ခွင့်ပြုချက် အရ လျှောက်ထားခံရသူသည် ထိုမြေပေါ်၌ တိုက်ဆောက်လုပ်ရန်ပြုရာ ပိုင်ရှင် ဖြစ်သူ ကွယ်လွန်သူ ဒေါ်အေးသာ၏ သားသမီးများက ကန့်ကွက်သောကြောင့် လျှောက်ထားခံရသူသည် သတင်းစာမှ ကြော်ငြာကာ ဒေါ်အေးသာ၏ အမွေဆိုင် များထံမှ အဆောင်းအဟယ် စာချုပ်ပြုလုပ်ပြီး မြေကိုဝယ်ယူခဲ့ရသည်။

လျှောက်ထားသူတို့က မူလ ပဋိညာဉ်အတိုင်း မြေတိုးကျန်ငွေ ကျပ် ၉,၀၀၀ ကို အတိုးနှင့်တကွ ရလို့ကြောင်း လျှောက်ထားခံရသူအပေါ် တရားစွဲဆိုရာ၊ မူလရုံးမှ အခင်းဖြစ်ခြံမြေကို ဒေါ်အေးသာ ပိုင်ဆိုင်ခဲ့ကြောင်း၊ ဒေါ်အေးသာတွင် သား သမီး ၄ ဦးရှိရာ ၃ ဦးက ထိုမြေကို လျှောက်ထားသူတို့၏ မိခင် ဒေါ်ရွှေအိမ် ထံ၌ မှတ်ပုံတင်ထားခြင်း မရှိသည့် စာချုပ် ချုပ်ဆို၍ ငွေ ကျပ် ၅၀၀ ဖြင့် ပေါင်နှံခဲ့ခြင်းသာ ဖြစ်၍ တရားဥပဒေအရ အပေါင် မမြောက်ကြောင်း၊ လျှောက်ထားသူတို့သည် အခင်း ဖြစ်မြေ၏ ပိုင်ရှင်များ မဟုတ်သဖြင့် ပစ္စည်း လွှဲပြောင်းခြင်း အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၅၅(၄) (ခ)အရ ခြံတိုးငွေကို တောင်းဆိုရန် အခွင့်အရေး မရှိကြောင်း ကောက်ယူ ဆုံးဖြတ် ခဲ့သည်။ ထိုဆုံးဖြတ်ချက်ကို ဤရုံး တရားသူကြီး ဦးထွန်းတင်က သဘောတူ လက်ခံ၍ လျှောက်ထားသူတို့၏ အယူခံမှုကို ပလပ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

လျှောက်ထားသူတို့၏ တရားရုံးချုပ် ရွှေနေ ဒေါက်တာ မောင်ဖြူးက ပစ္စည်း လွှဲပြောင်းခြင်း အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၅၅(၄) (ခ) အရ ရောင်းသူသည် ဝယ်သူထံမှ ရောင်းသည့် ပစ္စည်းတန်ဖိုးငွေကို တောင်းဆိုပိုင်ခွင့် ရှိသဖြင့် လျှောက်ထားသူတို့ စွဲဆိုသော အမှုကို ပလပ်ခဲ့သည့် မူလရုံးနှင့် အယူခံရုံးတို့၏ ဆုံးဖြတ်ချက်များသည် အထင်အရှား မှားယွင်းနေ၍ အထူး အယူခံခွင့် ပြုသင့်ကြောင်း တင်ပြသွားသည်။ လျှောက်ထားခံရသူ၏ တရားရုံးချုပ် ရွှေနေ ဦးထွန်းအောင်က လျှောက်ထားသူတို့ သည် ရောင်းချသည့် ပစ္စည်း၏ ပိုင်ရှင်မဟုတ်သဖြင့် ထိုပစ္စည်း၏ တန်ဖိုးငွေကို တောင်းဆိုပိုင်ခွင့် မရှိဟုဆိုသော ဆုံးဖြတ်ချက်သည် ဥပဒေအရသော်၎င်း၊ အကြောင်း ၏ ချင်းထုအရသော်၎င်း မှားယွင်းနေသည်ဟု မဆိုနိုင်၍ အထူးအယူခံခွင့် ပြုရန် အကြောင်းမရှိပါဟု ပြန်လှန် တင်ပြသွားသည်။

လျှောက်ထားသူတို့သည် အခင်းဖြစ် ခြံမြေကို ပိုင်ဆိုင်သူများ မဟုတ်ကြောင်း မူလရုံးနှင့် အယူခံရုံးတို့မှ ထပ်တူထပ်မျှ ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ပစ္စည်းလွှဲပြောင်းခြင်း အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၅၅(၂)အရ မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သည့် ပစ္စည်းကို ရောင်းချသူသည် ထိုပစ္စည်းအား ပိုင်ဆိုင်သည်ဟု တာဝန်ယူရသည်ဖြစ်သည်။ ပိုင်ဆိုင်ခွင့် ရှိမှသာ ရောင်းချနိုင်မည်ဖြစ်ပြီး ပစ္စည်း၏ တန်ဖိုးငွေကို ပုဒ်မ ၅၅(၄)(ခ) အရ တောင်းဆို ပိုင်ခွင့်ရှိမည်ဖြစ်သည်။ ဆာဒူးနှင့်စီကြီး (၁) တို့အမှုတွင် ရောင်းသူက မြေကို ဘိုးဘပိုင် မြေဟုထင်မှတ်ပြီး ရောင်းခဲ့ရာ၊ ဘိုးဘပိုင် မြေမဟုတ်ပဲ အစိုးရမြေ ဖြစ်နေသည့် ကိစ္စ၌ ရောင်းသူသည် ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ကို တာဝန်ယူခဲ့သည်ဟု မှတ်ယူရမည် ဖြစ်ကြောင်း ဆုံးဖြတ်ထားသည်ကို တွေ့မြင်နိုင်ပေသည်။

ထို့ပြင် ဤအမှု၌ ရောင်းသူနှင့် ဝယ်သူတို့သည် အရောင်းအဝယ် ပဋိညာဉ် ပြုလုပ် စဉ်က ရောင်းသူပိုင်သည်ဟု ရောင်းသူရော ဝယ်သူပါ မှားယွင်း ယုံကြည်ခဲ့သည့် ကိစ္စတရပ်ဖြစ်၍ ထိုပဋိညာဉ်သည် ပဋိညာဉ် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၀ အရ မူလကပင် ပျက်ပြယ်နေသည့် ပဋိညာဉ်ဖြစ်သည်ဟု ယူဆရမည်ဖြစ်သည်။ ပျက်ပြယ်နေသည့် ပဋိညာဉ်အရ ပေးဆောင်ရန် ကတိပြုထားသည့် အဘိုးစားနားငွေကို ရောင်းသူ အနေဖြင့် တောင်းဆိုခြင်း ပြုနိုင်မည်မဟုတ်ပေ။

အထက်ပါ အကြောင်းရပ်များကြောင့် မူလရုံးနှင့် အယူခံရုံးတို့၏ ဆုံးဖြတ်ချက် များသည် တရားဥပဒေအရသော်၎င်း၊ အကြောင်းချင်းရာ အရသော်၎င်း မှားယွင်း ချွတ်ချော်နေသည်ဟု မဆိုနိုင်သဖြင့်၊ အထူးအယူခံဝင်ခွင့် ပြုရန် အကြောင်းမရှိ၍ ဤလျှောက်လွှာကို တရားစရိတ်နှင့်တကွ ပယ်လိုက်သည်။ ဓမ္မနေစရိတ် ကျပ် ၅၁ သတ်မှတ်သည်။

---

(၁) (၁၉၁၇-၀၉) အတွဲ ၂ အထက်ပြန်မာပြည်စီရင်ထုံး ၁ (သက်သေခံ) ။

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

ရာဇဝတ်ပြင်ဆင်မှု

တရားသူကြီး ဦးချစ် နှင့် တရားသူကြီး ဦးသက်ဖေ တို့ရွှေ့တွင်

† ၁၉၇၀
ဖေဖော်ဝါရီလ
၂၀ ရက်။

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ (ပြင်ဆင်ရန်လျှောက်ထားသူ)

နှင့်

တင်ရွှေ ပါ ၁၃ (ပြင်ဆင်ရန် လျှောက်ထားခံရသူ) *

ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၃၄၂—ဝါရမ်းမှုများတွင် ဤပုဒ်မအရ စစ်ဆေးခြင်းမပြုလျှင် အမှုတခုလုံး ပျက်ပြယ်ခြင်း—သဗ္ဗာန်မှုများမှာ အသေးအဖွဲ့အမှုများသာဖြစ်၍ ဝါရမ်းမှုတွင် ကျင့်သုံးရ မည့်လုပ်ထုံးလုပ်နည်းကိုလိုက်နာရန်မလို။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၂၄၄ တွင် တရားခံအား စစ်ဆေးရမည်ဟုဆိုထား သည်မှာမှန်၏။ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးရှိ မပြုမနေရသဘောသက်ရောက်သည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်တခုခုကို လိုက်နာကျင့်သုံးခြင်းမပြုကာမျှဖြင့် အမှုတခုလုံးသည် ပျက်ပြယ်သည်ဟု ယူဆရန်မဟုတ်ချေ။ အဓိကစဉ်းစားရန်အချက်မှာ ထိုကဲ့သို့လိုက်နာကျင့်သုံးခြင်းမပြုသည့်အတွက် တရားခံအဘို့ တရားမျှ တမှုမရှိပဲဆုံးရှုံးနှစ်နာခံရပါသလောဆိုခြင်းပင်ဖြစ်သည်။

ဘိန်း (ခေါ်) မကျင်နု နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ၊ ၁၉၇၁၊ မြန်မာပြည်စီရင်ထုံး၊ ၁၁၀ (တရားလွှတ်တော်)။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ နှင့် ဂိုဗင်ဒါဆွာမီ၊ ၁၉၄၉၊ မြန်မာပြည်စီရင်ထုံး၊ ၆၆၂ (တရားလွှတ် တော်)။

မရွာဘီ နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ၊ ၁၉၇၀၊ မြန်မာပြည်စီရင်ထုံး၊ ၃၇၄ (တရားလွှတ်တော်) ရည်ညွှန်းသည်။

ပြင်ဆင်ရန်လျှောက်ထားသူအတွက်။ ။အစိုးရ တရားရုံးချုပ် ရွှေနေ ဦးဝင်းဖေ၊

ပြင်ဆင်ရန်လျှောက်ထားခံရသူ။ ။

* ၁၉၆၉ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်ပြင်ဆင်မှုအမှတ် ၁၆၁ (ခ)။

† ၁၉၆၉ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်ကြီးမှုအမှတ် ၅ တွင် ချမှတ်သော၊ ၁၉၆၉ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၂၃ ရက်နေ့စွဲပါ သုံးခွဲမြို့၊ တွဲဘက်မြို့နယ် ရာဇဝတ်တရားသူကြီး၏ အမိန့်ကိုဖျက်သိမ်းပယ်ဖျက်၍ အမှုကိုအခြားရုံးတရုံး သို့ပြန်လည်စစ်ဆေး၍ အမိန့်ချပေးရန်အတွက် ဟံသာဝတီခရိုင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီး၊ရာပြင်ဆင်မှု ၁/၆၉ ဖြင့် ထောက်ခံမှု။

၁၉၇၀

ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ
တင်၍ပါ ၁၃။

တရားသူကြီး ဦးသက်ဖေ။ ။ပံသဝတီခရိုင်၊ သုံးခွဲမြို့၊ တွဲဘက်မြို့နယ် ရာဇဝတ်
တရားသူကြီးရုံးတွင် မောင်အောင်တင်၊ မောင်ဘန်စွန်း၊ မောင်လှရွှေနှင့် အခြား
၁၀ ဦးတို့အပေါ် လောင်းကစား အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၁/၁၂ အရ တရားစွဲဆိုသဖြင့်
ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည် တရားလို တရားခံ သက်သေများကို စစ်ဆေးပြီးနောက်
မောင်သိန်းဇံ ဆိုသူမှအပ ကျန်တရားခံ ၁၂ ဦးအား လောင်းကစား အက်ဥပဒေ
ပုဒ်မ ၁၁ အရ အလုပ်နှင့် ထောင်ဒဏ်တလစီ ကျခံစေရန် အမိန့်ချမှတ်လိုက်သည်။
မောင်သိန်းဇံကိုမူ တရားသေလွှတ်လိုက်သည်။

ထို ကဲ့သို့ ပြစ်ဒဏ်ထင်ရှားစီရင်ခဲ့သည့်အမိန့်ကို မောင်အောင်တင်၊ မောင်ဘန်စွန်းနှင့်
မောင်လှရွှေတို့ သုံးဦးက မကျေနပ်၍ ပံသဝတီခရိုင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးရုံးသို့
အယူခံဝင်ကြသည်။ ကျန်တရားခံများက အယူခံမဝင်ကြချေ။ ခရိုင် ရာဇဝတ်တရား
သူကြီးက မူလရုံး တရားသူကြီးသည်တရားခံများအား ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၂၄၄
အရ စစ်ဆေးရန် ပျက်ကွက်ခဲ့ရာ ထိုပျက်ကွက်မှုသည် ကုစား၍ ရနိုင်သည့် ပျက်ကွက်မှု
မဟုတ်သဖြင့် အမှုတခုလုံးမှာ ပျက်ပြယ်နေ၍ မူလရုံး၏ အမိန့်ကို ပယ်ဖျက်ပြီး
အယူခံဝင်သည့် တရားခံများသာမက အယူခံမဝင်သော တရားခံတို့ကိုလည်း တရား
ဥပဒေနှင့်အညီ ပြန်လည် စစ်ဆေးရန် အမိန့်ချမှတ်သင့်ကြောင်း ထောက်ခံတင်ပြ
လာသည့် ကိစ္စဖြစ်သည်။

ဝါရမ်းမှုများတွင် တရားခံအား ရာဇဝတ် ကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၃၄၂ အရ စစ်ဆေးခြင်း
မပြုလျှင် အမှုတခုလုံး ပျက်ပြယ်သည်။ ပုဒ်မ ၅၃၇ အရ ကုစား၍မရနိုင်သော ချို့ယွင်း
ချက်ဖြစ်ပေသည်။ ဘီနူး (ခေါ်) မကျင်နု နှင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ (၁)။
သမ္မာန်မှုများ၌မူ တရားခံအား ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၃၄၂အရ စစ်ဆေးရမည်ဟု
ပြဋ္ဌာန်းထားခြင်းမရှိ သမ္မာန်မှုများမှာ အသေးအဖွဲ့အမှုများသာဖြစ်၍ ဝါရမ်းမှုတွင်
ကျင့်သုံးရမည့် လုပ်နည်း လုပ်ထုံးကို လိုက်နာရန် မလိုပေ။

ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၂၄၄ တွင် တရားခံအား စစ်ဆေးရမည်ဟု ဆိုထားသည်
မှာမှန်၏။ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးရှိ မပြုမနေရ သဘောသက်ရောက်သည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်
တခုခုကို လိုက်နာကျင့်သုံးခြင်း မပြုကာမျှဖြင့် အမှုတခုလုံးသည် ပျက်ပြယ်သည်ဟု
ယူဆရန် မဟုတ်ချေ။ အဓိက စဉ်းစားရန်အချက်မှာ ထိုကဲ့သို့ လိုက်နာကျင့်သုံးခြင်း
မပြုသည့်အတွက် တရားခံအဘို့ တရားမျှတမှု မရရှိပဲ ဆုံးရှုံးနှစ်နာ ခဲ့ရပါသလော
ဆိုခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ တရားခံအဘို့ ဆုံးရှုံးနှစ်နာမှုမရှိပဲ တရားမျှတမှု ရခဲ့ပြီး
ဖြစ်ပါမူ ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို လိုက်နာ ကျင့်သုံးခြင်း မပြုသည့် အကြောင်းကြောင့်

(၁) ၁၉၅၃ မြန်မာပြည်စီရင်ထုံး ၁၁၁ (တရားလွှတ်စာ)။

၁၉၇၀

ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ
နှင့်
တင်ရွှေပါ ၁၃။

အမှုတခုလုံးသည် ပျက်ပြယ်ခြင်းမရှိ။ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ နှင့် ဂိုဗဒေါဆွာမိ(၂)၊
မရှာဘိ နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ(၃)။

အထက်ပါ အကြောင်းများကြောင့် မူလရုံး၏ အမှုတွဲသည် လုံးဝ ပျက်ပြယ်နေ
သည်ဆိုသော ခရိုင် ရာဇဝတ်တရားသူကြီး၏ ယူဆချက်ကို ကျွန်ုပ်တို့ သဘောမတူ
သဖြင့် ၎င်း၏ ထောက်ခံချက်ကို လက်မခံပဲ အထက်ပါ မှတ်ချက်များနှင့် အမှုတွဲကို
ပြန်လည် ပေးပို့လိုက်သည်။

---

(၂) ၁၉၄၉ မြန်မာပြည် စီရင်ထုံး၊ ၆၆၂ (တရားလွှတ်တော်)။
(၃) ၁၉၅၀ မြန်မာပြည်စီရင်ထုံး၊ ၃၇၄၁ (တရားလွှတ်တော်)။

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

ရာဇဝတ်အယူခံမှု

တရားသူကြီးချုပ် ဒေါက်တာ မောင်မောင်၊ တရားသူကြီး ဦးထွန်းတင်၊ တရားသူကြီး ဦးချစ်နှင့် တရားသူကြီး ဦးသက်ဖေ တို့ရှေ့တွင်

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ (အယူခံတရားလို)

နှင့်

လားဆင်း(ခေါ်)လှစိန် (အယူခံတရားခံ)*

† ၁၉၇၀
ဧကဝါဒီလ
၁၇ ရက်

နိုင်ငံခြားသား မှတ်ပုံတင်အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ (၅) (၁) အရ စစ်ဆေးစီရင်ခြင်း—ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံသားတဦးသည် နိုင်ငံခြားသား မှတ်ပုံတင် လက်မှတ်ကိုင်ဆောင်ခြင်းဖြင့် နိုင်ငံခြားသားဖြစ်မဖြစ်—နိုင်ငံခြားသားမှတ်ပုံတင် အက်ဥပဒေကိုကျူးလွန်ရာရောက်မရောက်— ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံသားဖြစ်မှု အက်ဥပဒေကို ပြင်ဆင်သော ၁၉၅၄ ခုနှစ် (ပြင်ဆင်ချက်) ဥပဒေက အသစ်ပြင်တင်ထားသည့် ပုဒ်မ ၁၄ (က)၏ ရည်ရွယ်ချက်— နိုင်ငံသားအဖြစ်ကို ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံမှ၎င်း၊ အခြားနိုင်ငံမှ၎င်း တချိန်တည်းခံယူခြင်း ဖြင့် လျှော့နှုတ်ဖက်ခြင်း၊ သစ္စာနှစ်သွယ်ခံယူထားခြင်းပြုသည်ကို ဖယ်ရှားတားမြစ်ရန် ဖြစ်ခြင်း—အယူခံတရားခံသည် ပုဒ်မ ၁၄ (က) က ပြဋ္ဌာန်းသည့်အတိုင်း စွန့်လွှတ်ခြင်း ဝန်ကြီးထံအစီရင်ခံခြင်း စသည်တို့ကို သတ်မှတ်ထားသော ကာလအတွင်း ပြုမပြုဟူသော ပြဿနာ—ပုဒ်မ ၁၄ (က) ၏အကျိုးသက်ရောက်မှုကို အကြောင်းအချက် အပြည့်အစုံပေါ် ထုတ်ကာ စဉ်းစားဆုံးဖြတ်ရန်လိုနေသေးခြင်း။

ဆုံးဖြတ်ချက်။[†] ။ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံသား တဦးဦးသည်၊ နိုင်ငံခြားသားအဖြစ်ကို မိမိဆန္ဒဖြင့် တောင်းခံရယူသော လုံ့လကိုစိုက်ထုတ်၍ ရနိုင်ပေသည်။ ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံသား တဦးဦးသည် မိမိအရွယ်မရောက်သေးမီ၊ မိမိ၏ဘဝကိုမိမိချီဖြစ်စေ၊ မိမိမွေးဖွားရာနေရာကြောင့်ဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံခြားသား ဘဝကို ရနေသည်လည်းရှိတတ်သည်။ နိုင်ငံခြားအစိုးရက ပြဋ္ဌာန်းသောဥပဒေတရပ်ရပ်ကြောင့်၊ မိမိ ကမတောင်းခံဘဲလည်း ရနိုင်ပေသည်။ ယင်းသို့တနည်းနည်းဖြင့် နိုင်ငံခြားသားအဖြစ်ကိုပါရှိနေသော ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံသား တဦးဦးသည် ပုဒ်မ ၁၄ (က) (၁) အရ၊ ၁၉၅၅ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၁ ရက်နေ့ မတိုင်မီဖြစ်စေ၊ အရွယ်ရောက်ပြီးတနစ်အတွင်းဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံခြားအစိုးရက သက်ဆိုင်ရာတရားဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းသည့်နေ့မှတနစ်အတွင်းဖြစ်စေ၊ ယင်းသတ်မှတ်ပေးထားသောကာလသုံးရပ်အနက် မိမိအဟွက်

* ၁၉၆၈ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်အယူခံမှုအမှတ် ၃၁၉။

† ၁၉၆၇ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်ကြီးမှုအမှတ် ၂၈၇ တွင်ချမှတ်သော ၁၉၆၈ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၉ ရက်နေ့စွဲပါ၊ မံရွာမြို့၊ မြို့မရာဇဝတ်တရားသူကြီး၏အမိန့်ကိုအယူခံမှု။

၁၉၇၀

ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ
နှင့်
လားဆင်း
(ခေါ်)
လှစိန်။

အချိန်အများဆုံးရသည့်ကာလအတွင်း နိုင်ငံခြားသားအဖြစ်ကို သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံခြား၏ တရား
ဥပဒေနှင့်အညီ စွန့်လွှတ်ပြီးကြောင်းကို နိုင်ငံတော်အစိုးရသက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးထံအစီရင်ခံရမည်။
လုံလောက်သောအကြောင်းကြောင့် အချိန်မီ အစီရင်ခံစာ မတင်သွင်းနိုင်ဟု ဝန်ကြီးက ထင်မြင်
လျှင် ဝန်ကြီးကသင့်လျော်သောအချိန်တိုး၍ပေးနိုင်သည်။ အစီရင်ခံရန်ပျက်ကွက်လျှင်၊ သတ်မှတ်
သောကာလကုန်ဆုံးသည့်အခါ၌ ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံသားအဖြစ်မှရပ်စဲသည်။

မိုဟာမက်ရာဟုအာမင် နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ၊ ၁၉၇၇ ခု၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး၊ တရား
လွှတ်တော်ချုပ်၊ စာ ၂၅ ရည်ညွှန်းသည်။

ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။နိုင်ငံသားအဖြစ်ကို ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံမှ၎င်း၊ အခြားနိုင်ငံမှ၎င်း
တချိန်တည်းခံယူခြင်းဖြင့်၊ လျှော့နှစ်ဖက်နှင်းခြင်း၊ သစ္စာနှစ်သွယ်ခံယူထားခြင်း ပြုသည်ကိုဖယ်ရှား
တားမြစ်ရည်ရွယ်သော ၁၉၅၄ ခုနှစ်၊ ပြင်ဆင်ချက်ဥပဒေသည်၊ ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံသားတဦးက
နိုင်ငံခြား အစိုးရအား သစ္စာခံခြင်းကိုအဓိကထား၏။ နိုင်ငံခြားအစိုးရက နိုင်ငံကူးလက်မှတ်ထုတ်
ပေးခြင်း၊ ယင်းနိုင်ငံ၏သံရုံး၌ ယင်းနိုင်ငံသားအဖြစ် မှတ်ပုံတင်စေခြင်းတို့သည်၊ ထိုသစ္စာခံမှုကို
ထင်ရှားစေခြင်းဖြစ်၏။

Joyce v. Director of Public Prosecutions, 1946 A.C., 347 at 369 ကိုရည်ညွှန်းသည်။

ချန်ယူတ နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ၊ ၁၉၆၄ ခု၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံးများ၊ စာ ၆၆၁။

ထိန်ယူဟန် နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ၊ ၁၉၇၃၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံးများ၊ တရားလွှတ်
တော်ချုပ်၊ စာ ၄၇ ခွဲခြားရှင်းလင်းပြသည်။

အယူခံဘုရားလိုအတွက်။ ။လက်ထောက် နိုင်ငံတော် ရွှေနေချုပ် ဦးလှသင်း။

အယူခံဘုရားခံအတွက်။ ။ဦးအေးမောင် (ပန်းတနော်)။

တရားသူကြီးချုပ် ဒေါက်တာ မောင်မောင်။ ။မုံရွာမြို့နေ လားဆင်း (ခေါ်)၊
ဦးလှစိန်သည် နိုင်ငံခြားသား မှတ်ပုံတင်လက်မှတ်ကို ကိုင်ဆောင်ခဲ့ရာမှ ၁၉၆၃ ခုနှစ်
မှစ၍ နှစ်စဉ် လဲလှယ်ကိုင်ဆောင်ရန် ပျက်ကွက်သောကြောင့် ၎င်းသည် နိုင်ငံခြားသား
မတ်ပုံတင် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၅(၁)ပါ ပြစ်မှုကျူးလွန်သည်ဟု လူဝင်မှု ကြီးကြပ်ရေး
ဌာနက တရားစွဲဆိုခဲ့သည်။ အမှုကို စစ်ဆေးခဲ့သော မုံရွာမြို့၊ မြို့မ ရာဇဝတ် တရား
သူကြီးက လားဆင်းသည် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံသား မိခင်မှ ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း တွင် မွေးဖွား သက်ဆင်းခဲ့သည်ဟု တွေ့ရှိကာ၊ မျိုးရိုးဇာတိအရ
၎င်းသည် ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံသားဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် နိုင်ငံခြားသားမှတ်ပုံတင်
လက်မှတ် ထုတ်ယူကိုင်ဆောင် ခဲ့ရုံမျှဖြင့် ၎င်းသည် နိုင်ငံခြားသားမဖြစ်နိုင်။ နိုင်ငံ
ခြားသား မှတ်ပုံတင်လက်မှတ်ကို လဲလှယ်ကိုင်ဆောင်ရန် ပျက်ကွက်ခြင်းဖြင့်လည်း
ပြစ်မှု ကျူးလွန်ခြင်း မမြောက်ဟု ဆုံးဖြတ်ကာ ၎င်းအား တရားသေလွှတ်ခဲ့သည်။

အမှုစစ်ရုံးက ဆုံးဖြတ်ခဲ့ခြင်းသည် အကြောင်းချင်းရာမစုံ ဥပဒေနှင့် မညီပါဟု နိုင်ငံတော် အစိုးရက လားဆင်းအား တရားသေလွှတ်ခြင်းမှ အယူခံဝင်ရောက်သည်။ အယူခံကို ခုံရုံးဖြင့် ကြားနာ သုံးသပ်သောအခါ၊ ၁၉၄၈ ခုနှစ် ပြည်ထောင်စု မြန်မာ နိုင်ငံသား ဖြစ်မှု အက်ဥပဒေကို ပြင်ဆင်သော ၁၉၅၄ ခုနှစ် (ပြင်ဆင်ချက်) ဥပဒေက အသစ်ပြည့်တင်းထားသည့် ပုဒ်မ ၁၄-က ၏အကျိုးသက်ရောက်မှုကို အမှုပါ အချက် အလက်များနှင့် စပ်ဟပ် ကျင့်သုံးခြင်း၊ အကျယ် အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်၍ ညီညွတ်သောထုံး ပြုခြင်း၊ ယခင်စီရင်ထုံးအချို့ကို စုစည်းခြင်း၊ ရှင်းလင်းခြင်း၊ စသည်ကိုပြုလုပ်ရန်လိုသည် ကို တွေ့ကြရသောကြောင့်၊ စုံညီ ခုံရုံးဖွဲ့ကာ ပိုမိုကျယ်ပြန့်စွာ ကြားနာခဲ့ကြသည်။

၁၉၇၀
 ပြည်ထောင်စု
 မြန်မာနိုင်ငံ
 နှင့်
 လားဆင်း
 (ခေါ်)
 လှစိန်။

အယူခံကို လျှောက်လဲသော လက်ထောက် ရွှေနေချုပ် ဦးလှသင်းက၊ အမှုတွင် ပေါ်ပေါက်သော အချက် အလက်တို့အရ၊ လားဆင်းသည် ဇာတိအရ၊ ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံသားဖြစ်ခဲ့သည်ဆိုသည့် အမှုစစ်ရုံး၏ ကောက်ယူဆုံးဖြတ်ချက်ကို စောဒကမတက် လိုပါ။ သို့ရာတွင် လားဆင်းသည် ၁၉၅၃ ခုနှစ်တွင် အိန္ဒိယနိုင်ငံသို့ သွားရောက်ခဲ့ ပြီးလျှင်၊ ထိုနှစ်တွင်ပင် အိန္ဒိယနိုင်ငံကူး လက်မှတ်ကို ထုတ်ယူကာ၊ မြန်မာပြည်သို့ ပြန်လာခဲ့ပါသည်။ ပြန်ရောက်ပြီးလျှင် နိုင်ငံခြားသား မှတ်ပုံတင် လက်မှတ်ကို ထုတ် ယူ ကိုင်ဆောင်၍ ၁၉၆၃ ခုနှစ်မှ စ၍ ယင်းလက်မှတ်ကို လဲလှယ်ခြင်း မပြုတော့ပါ။

၁၉၅၄ ခုနှစ်၊ (ပြင်ဆင်ချက်) အက်ဥပဒေဖြင့် ပြည့်တင်းထားသော ပုဒ်မ ၁၄ (က) အရ—

“၁၄-က။ ။(၁) ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံသား ဖြစ်လျက် နိုင်ငံခြားတခုခု၏ တရားဥပဒေကြောင့် ထိုနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံသားအဖြစ်ကိုလည်း ရရှိသူသည်—

- (က) ၁၉၅၅ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၁ ရက်နေ့မတိုင်မီဖြစ်စေ၊
- (ခ) အရွယ်ရောက်ပြီး တနှစ် အတွင်းဖြစ်စေ၊
- (ဂ) နိုင်ငံခြား အစိုးရက ထိုတရားဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းသည့်နေ့မှ တနှစ် အတွင်းဖြစ်စေ

ဤသုံးရပ်အနက် မိမိအတွက် အချိန်အများဆုံးရသည့် ကာလအတွင်း၊ ထိုနိုင်ငံ ခြားသားအဖြစ်ကို သက်ဆိုင်ရာ နိုင်ငံခြား၏ တရားဥပဒေနှင့်အညီ စွန့်လွှတ် ပြီးကြောင်း ဝန်ကြီးထံသို့ အစီရင်ခံစာ တင်သွင်းခြင်း မရှိလျှင်၊ ထိုကာလ ကုန်ဆုံးသည့် အခါ၌ ထိုသူသည်၊ ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံသား အဖြစ်မှ ရပ်စဲ သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။

သို့ရာတွင်၊ တဦးတယောက်သော သူသည်၊ လုံလောက်သော အကြောင်း ကြောင့် အချိန်မီ အစီရင်ခံစာ မတင်သွင်းနိုင်ဟု ဝန်ကြီးက ထင်မြင်လျှင် ဝန်ကြီးသည်၊ ထိုသူအတွက် သင့်လျော်သော အချိန်တိုး၍ ပေးနိုင်သည်။

၁၉၇၀

ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ
နှင့်
လားဆင်း
(ခေါ်)
လှစိန်။

(၂) အခြေခံ ဥပဒေပုဒ်မ ၁၁၊ အပိုဒ်(က) (ခ) နှင့် (ဂ) တခုခုအရသော်၎င်း
ဤအက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄(၂) နှင့် ပုဒ်မ ၅(ခ) တခုခုအရသော်၎င်း၊ ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံသားဖြစ်သည်ဟု အသိအမှတ်ပြုခြင်းခံရသူသည်၊ နိုင်ငံခြား သံရုံး
တွင် နိုင်ငံခြားသားအနေနှင့် မှတ်ပုံတင်ခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် သက်ဆိုင်ရာ နိုင်ငံ
ခြားအစိုးရထံမှ နိုင်ငံခြားသားအနေနှင့် နိုင်ငံကူးလက်မှတ် ရယူခြင်းမရှိလျှင်၊
ပုဒ်မခွဲ(၁)ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များသည်၊ ထိုသူနှင့် သက်ဆိုင်ခြင်း မရှိစေရ။

(၃) ပုဒ်မခွဲ (၂) ၌ ရည်ညွှန်းသောသူသည် အရည် အချင်း ချိုင့်သူလည်း
မဟုတ်မူ၍၊ ၁၉၅၅ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၁ ရက်နေ့ ဆိုက်ရောက်ပြီးသည့်နောက်
နိုင်ငံခြား သံရုံးတွင် နိုင်ငံခြားသား အနေနှင့် မှတ်ပုံတင်သွင်းခြင်း၊ သို့တည်း
မဟုတ် သက်ဆိုင်ရာ နိုင်ငံခြား အစိုးရထံမှ နိုင်ငံခြားသား အနေနှင့် နိုင်ငံကူး
လက်မှတ်ရယူခြင်းကို ပြုလျှင်၊ ယင်းသို့ပြုသည်နှင့် တပြိုင်နက်၊ ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ သားအဖြစ်မှ ရပ်စဲပြီဟု မှတ်ယူရမည်။”

ဖြစ်ပါသည်။

အထက်ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်အရ၊ လားဆင်းသည် ဇာတိအရ၊ ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံသား
ပင်ဖြစ်ခဲ့စေဦး၊ ၁၉၅၃ ခုနှစ်တွင် နိုင်ငံခြား အစိုးရထံမှ နိုင်ငံခြားသား အနေဖြင့်
နိုင်ငံကူး လက်မှတ်ရယူခဲ့ခြင်း၊ ပုဒ်မ ၁၄-က (၁) (က)က သတ်မှတ်သည့်အတိုင်း၊
၁၉၅၅ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၁ ရက်နေ့ မတိုင်မီ နိုင်ငံခြားသားအဖြစ်ကို၊ ယင်းနိုင်ငံခြား၏
တရားဥပဒေနှင့်အညီ စွန့်လွှတ်ပြီးကြောင်း၊ သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးသို့ အစီရင်ခံစာ
မတင်သွင်းခဲ့ခြင်း တို့ကြောင့်၊ လားဆင်းသည် ထိုရက်လွန်သည်နှင့်၊ ပြည်ထောင်စု
နိုင်ငံသားအဖြစ်မှ ရပ်စဲပြီးသည်ဟု မှတ်ယူရမည်ဖြစ်ပါသည်ဟု ဦးလှသင်းက တင်ပြ
သည်။

ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံသား အဖြစ်မှ ရပ်စဲပြီးဖြစ်၍၊ လားဆင်းသည် နိုင်ငံခြားသား
အဖြစ် မှတ်ပုံတင်ကာ၊ လက်မှတ်ကို နည်းဥပဒေများနှင့်အညီ လဲလှယ် ကိုင်ဆောင်
ရပါမည်။ ပျက်ကွက်လျှင် နိုင်ငံခြားသား မှတ်ပုံတင် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၅ အရ
ဖြစ်မှု ကျူးလွန်ပါသည်။ ထို့အချက်၊ ထိုဥပဒေတို့ကို ထည့်သွင်း မစဉ်းစားပဲ အမှုစစ်
ရုံးက လားဆင်းအား တရားသေ လွှတ်ခဲ့ခြင်းသည် မှားယွင်းပါသည်ဟု ဦးလှသင်းက
လျှောက်လဲလေသည်။

လက်ထောက် နိုင်ငံတော် ရွှေနေချုပ်က၊ ၁၉၇၄ ခုနှစ်၊ ပြင်ဆင်ချက် ဥပဒေဖြင့်
ပုဒ်မ ၁၄(က) ကိုပြည့်တင်းရခြင်းမှာ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်သည် တချိန်တည်းတွင်ပင်
ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံသား အဖြစ်ကို ခံယူလျက်၊ နိုင်ငံခြားသား အဖြစ်ကိုပါ ယူထား
သော လှေနှံ နှစ်ဘက်နင်းထားခြင်းမျိုး မဖြစ်စေရအောင် ကာကွယ် သတ်မှတ်ခြင်း

ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ
နှင့်
လားဆင်း
(ခေါ်)
လှစိန်။

ဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံ ၂ နိုင်ငံ၏ နိုင်ငံသား ဘဝကို တပြိုင်နက် ခံယူထားခြင်းဖြင့် (dual nationality) မိခင် နိုင်ငံ တခုတည်းအပေါ် သစ္စာမထားပဲ၊ သစ္စာ ကဲ့ပြားကာ ရှုပ်ထွေးစေပါသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ပြင်ဆင်ချက်ကို တင်သွင်းသော တရားရေးဌာနနှင့်ကြီးက ပြည်သူ့လွှတ်တော်တွင် အဆိုပြုရာ၌၊ ဥပဒေပြင်ဆင်ချက်ကို နိုင်ငံတော် လုံခြုံမှုအတွက် ရည်ရွယ်ကြောင်း၊ ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံသား အဖြစ်ကို ခံယူထားလျက် နိုင်ငံခြားသား ဘဝကိုပါ တနည်းနည်းရယူထားသူကို “ ပြတ်ပြတ် သားသား တိတိကျကျ နိုင်ငံခြားသားဆိုလျှင်လည်း နိုင်ငံခြားသား၊ မြန်မာနိုင်ငံ သားဆိုလျှင်လည်း မြန်မာနိုင်ငံသား အဖြစ်ကို ရယူအောင် သတ်မှတ်ချက်ပြုလုပ်ရ ခြင်း ” ဖြစ်ကြောင်း ရှင်းလင်း ပြောကြားခဲ့ပါသည်ဟု ဦးလှသင်းက တင်ပြသည်။ (၁)။

ဥပဒေကြမ်းကို အများပြည်သူ သိသာချန် ထုတ်ပြန်ကျေညာရာ၌လည်း “ နိုင်ငံ သားဖြစ်ရေးတွင် လှေနှံ နှစ်ဘက်နှင့်နေသူများ၏ အခြေအနေကို ရှင်းလင်းရန် လို အပ်ပါသည် ” ဟု ဥပဒေ၏ ရည်ရွယ်ချက်နှင့် ကျိုးကြောင်းကို ဖော်ပြခဲ့ပါသည်။ (၂)။ ထိုနောက်မှ ပြင်ဆင်ချက်ကို ၁၉၅၄ ခုနှစ်၊ အက်ဥပဒေ ၂၃ အဖြစ် ယင်းနှစ် ဧပြီ လ ၂၄ ရက်နေ့တွင် မြန်မာနိုင်ငံ ပြန်တမ်းတွင် ထုတ်ပြန်ခဲ့ပါသည်ဟု ဦးလှသင်းက တင်ပြသည်။ ပြင်ဆင်ချက် ဥပဒေသည် ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံသား ဖြစ်မှု အက်ဥပဒေ စတင်အာဏာတည်သည်ဟု မှတ်ယူရမည် ဖြစ်ကြောင်း၊ ပြင်ဆင် ချက် ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁ (၂) တွင် အဘိအလင်း ပြဋ္ဌာန်းထားသည်ကိုလည်း ဦးလှသင်း က ညွှန်ပြသည်။

လားဆင်း၏ ရှေးနေကြီး ဦးအေးမောင်က လားဆင်းသည် ဇာတိအရ ပြည်ထောင် စု နိုင်ငံသား ဖြစ်ပါသည်။ အိန္ဒိယပြည်သို့ ၁၉၅၃ ခုနှစ်တွင် အရောင်းအဝယ်သွား ရင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံသို့ ပြန်ရာတွင် လွယ်ကူအောင် အိန္ဒိယ နိုင်ငံကူးလက်မှတ်က ထုတ်ယူ၍ ပြန်လာခြင်းဖြစ်ပါသည်။ အိန္ဒိယ နိုင်ငံသား ပြုလုပ်ရန် ရည်ရွယ်ချက်မရှိ၊ ပြည်ပသားစု နိုင်ငံသားဖြစ်၍ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အိုးအိမ် စိုက်ထူသူဖြစ်ပါသည်။ အိန္ဒိယ နိုင်ငံကူး လက်မှတ်ကို မြန်မာနိုင်ငံသို့ ပြန်လာပြီးနောက်၌ အသုံးမပြုခဲ့ တော့ပါ။ မုံရွာသို့ ပြန်ရောက်ပြီးနောက် အိန္ဒိယ နိုင်ငံကူးလက်မှတ် ကိုင်ခဲ့မိ၍၊ နိုင်ငံခြားသား မှတ်ပုံတင်ယူရမည် ထင်ကာ မှားယွင်းထုတ်ယူခဲ့ခြင်းသာ ဖြစ်ပါ သည်။ ၁၉၆၃ ခုနှစ်လောက်တွင် နိုင်ငံကူး လက်မှတ်နှင့် နိုင်ငံခြားသား မှတ်ပုံတင် လက်မှတ်များ ပျောက်ဆုံးသွားသဖြင့်၊ နောက်ထပ် မလဲလှယ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ အိန္ဒိယ နိုင်ငံကူး လက်မှတ်ကို တကြိမ်တခါက ထုတ်ယူခဲ့ကာမျှနှင့် လားဆင်းသည်

(၁) ပြည်သူ့လွှတ်တော် ညီလာခံမှတ်တမ်းများ၊ ၁၉၅၄ ခုနှစ်၊ စာမျက်နှာ ၂၉၄-၅။
(၂) မြန်မာနိုင်ငံပြန်တမ်း၊ ၂၀-၂-၅၄၊ အပိုင်း ၃၊ စာမျက်နှာ ၂၇။

၁၉၇၀
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ
နှင့်
လားဆင်း
(ခေါ်)
လှစိန်။

အိန္ဒိယ နိုင်ငံသားဘဝကို မရနိုင်ပါ။ ထို့ပြင် လားဆင်းသည် ၁၉၅၃ ခုနှစ်က ယင်းသို့ အိန္ဒိယ နိုင်ငံကူး လက်မှတ်ဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံသို့ ပြန်လာခဲ့ခြင်းဖြစ်ရာ၊ ၁၉၅၄ ခုနှစ် ပြင်ဆင်ချက် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၄(က) တွင် အကျုံးမဝင်ပါ။ ပြင်ဆင်ချက်အက်ဥပဒေ သည် နောက်ကြောင်းပြန် အကျိုးသက်ရောက်မှု မရှိပါ။ ၁၉၅၅ ခုနှစ် ဧပြီလ ၁ ရက် နေ့ နောက်ပိုင်းတွင် မိမိအလိုအတိုင်း နိုင်ငံခြား အစိုးရမှ နိုင်ငံကူးလက်မှတ် ရသူများ နှင့်သာ သက်ဆိုင်ကြောင်း ချန်ယုတ နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ (၃) တွင် နိုင်ငံတော် တရားရုံးချုပ် ခုံရုံးက ဆုံးဖြတ်ထားပါသည်ဟု လျှောက်လဲသည်။

ချန်ယုတ အမှုနှင့် ဤအမှုမတူချေ။ အခြေခံတွင် ကွဲလွဲချက်များရှိ၏။ ချန်ယုတ သည် ဇာတိအရ ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံသား ဖြစ်နေပုံပေါ်၏။ ၎င်းသည် နိုင်ငံသား ဖြစ်မှုကို ဆုံးရှုံးခဲ့သည်ကို သက်သေမထူ၊ မပြုပဲ၊ ၎င်းအား နိုင်ငံတော် အစိုးရက ပြည်နှင့်ဒဏ်ပေးကာ၊ အစိုးရကပင်၊ တရုတ် ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ သံရုံးနှင့် ဆက်သွယ်၍ ချန်ယုတအား တရုတ်ပြည်သို့ ပို့ရန် စီစဉ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် တရုတ်ပြည် သို့သွားရန် နိုင်ငံကူးလက်မှတ်ကို ချန်ယုတက ၎င်း၏အလိုအတိုင်း၊ တရုတ်နိုင်ငံသား တဦးအနေနှင့် ရယူခဲ့သည်ဟု မဆိုနိုင်ကြောင်း၊ ချန်ယုတ၏ အယူခံကို ကြားနာသော ခုံရုံးက ဆုံးဖြတ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးဘေးမှ ထွက်ပြေး တိမ်းရှောင် ရန် ချန်ယုတ သည် ရန်ကုန်မြို့ တရုတ်ကောင်စစ်ဝန် ရုံးမှ နိုင်ငံကူး လက်မှတ်ကို ၁၉၄၁ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၃၀ ရက်နေ့စွဲဖြင့် ထုတ်ယူခဲ့သေးသည်ဆို၏။ ထိုသို့ထုတ်ယူ ခဲ့ခြင်းကြောင့်လည်း ချန်ယုတသည် ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံသားအဖြစ်မှ ရပ်စဲခြင်းမရှိ၊ ၁၉၅၄ ခုနှစ် ပြင်ဆင်ချက် ဥပဒေပုဒ်မ ၁၄(က) (၃) အရဆိုလျှင်၊ ၁၉၅၅ ခုနှစ်၊ ဧပြီ လ ၁ ရက်နေ့ ဆိုက်ရောက်ပြီးနောက်မှ နိုင်ငံခြား အစိုးရသို့မှ နိုင်ငံခြားသား အနေနှင့် နိုင်ငံကူး လက်မှတ် ရယူမှုသာလျှင် ကိုသူသည် ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံသားအဖြစ် မှ ရပ်စဲသည်ဟု ခုံရုံးက မှတ်ချက်ပြု၏။

ယင်းမှတ်ချက်များသည် ချန်ယုတ ၏အယူခံကို ဆုံးဖြတ်ရန် လိုသည်ထက်ပိုသည်။ ပုဒ်မ ၁၄(က) ကိုအဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ရာတွင် မပြည့်စုံ၊ မရှင်းလင်းဖြစ်စေသည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ ဆိုရပေမည်။ ချန်ယုတသည် စစ်ဘေးမှ တိမ်းရှောင်ရန် တရုတ်နိုင်ငံကူး လက်မှတ်ကို ထုတ်ယူခဲ့သည်ဟု ဆိုရာ၊ ယင်းလက်မှတ်၏ သဘောသက်ရောက်မှု အပြည့်အစုံကို သက်သေထူရန် လိုသေးသည်။ စစ်အန္တရာယ် ထူးပြောချိန်မျိုးတွင် လူသားချင်း စောင့်ရှောက် ကာကွယ်ကြသည့်သဘောဖြင့် ဘေးကင်းရာ အနီးအနား နိုင်ငံများက ပြည်ဝင်ခွင့် ခိုလှုံခွင့် ကိုရက်ရောစွာ ထုတ်ပေး တတ်ကြသည်။ ယင်းလက်မှတ်မျိုးကို ထုတ်ပေးကာမျှဖြင့် မိမိတို့ နိုင်ငံသားအဖြစ်ကို ပေးသည်ဟု မဆိုသာ၊ ထုတ်ယူသူ

(၃) ၁၉၆၄ ခု၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်စုများ ၆၆၁။

တို့ကလည်း ယင်းနိုင်ငံသားအနေဖြင့် ထုတ်ယူကြသည်ဟု မဆိုသာချေ။ ထို့ပြင် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ ပေါ်ထွန်းလာပြီးနောက်၌၊ ချန်ယူတသည် ၁၉၄၇ ခုနှစ်က ၎င်းထုတ်ယူခဲ့သည်ဆိုသော လက်မှတ်ကို ပြန်လည် ပေးအပ်ခဲ့သလော၊ စသော အကြောင်းချင်းရာများကို အပြည့်အစုံသက်သေထူကာ ချန်ယူတသည် ပုဒ်မ ၁၄(က) တွင် အကျုံးဝင်သည်ဟု အစိုးရဘက်မှ ပြဆိုရမည် ဖြစ်ပေသည်။ ယင်းသို့ မပြနိုင် ခဲ့ခြင်းကြောင့် အယူခံရုံးက ၁၉၄၁ ခုနှစ်တွင် ချန်ယူတသည် စစ်ဘေးမှ ပြေးရှောင်ရန် တရုတ် ကောင်စစ်ဝန်ရုံးမှ လက်မှတ် ထုတ်ယူခဲ့ကာမျှနှင့်လည်း ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံ သားအဖြစ်ကို ပုဒ်မ ၁၄-က အရ ဆုံးရှုံးပြီ မဆိုနိုင်ဟု မှတ်ချက် ပြုခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပေ လိမ့်မည်။

၁၉၇၀
 ပြည်ထောင်စု
 မြန်မာနိုင်ငံ
 နှင့်
 လားဆင်း
 (ခေါ်)
 လှူစီနီ။

၁၉၅၅ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၁ ရက်နေ့ ဆိုက်ရောက်ပြီးသည့် နောက်မှ နိုင်ငံခြား အစိုးရ ထံမှ နိုင်ငံခြားသား အနေနှင့် နိုင်ငံကူး လက်မှတ် ရယူမှုသာလျှင် ယင်းသို့ ရယူသူသည် ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံသား အဖြစ်မှ ရပ်စဲသည်ဟု အယူခံရုံးက ချန်ယူတ အမှုတွင် မှတ်ချက် ပြုခဲ့ခြင်းမှာမူကား၊ ပြည့်စုံတိကျသည်ဟုမဆိုသာချေ။ ပုဒ်မ ၁၄(က) သည် ပုဂ္ဂိုလ်တဦးဦးအား တချိန်တည်းတွင်ပင် ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံသား အဖြစ်ကို၎င်း၊ နိုင်ငံခြားသား အဖြစ်ကို၎င်း ခံယူထားခြင်းမှ တားမြစ်ရန် ရည်ရွယ်သည်ဖြစ်ရာ ယင်းပုဒ်မ၏ ပုဒ်မခွဲ (၁)၊ (၂) နှင့် (၃) တို့ကို ပူးတွဲဖတ်ရှုမှသာလျှင် အဓိပ္ပါယ်ပေါ်လွင် ပြည့်စုံပေသည်။

ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံသား တဦးဦးသည်၊ နိုင်ငံခြားသား အဖြစ်ကို မိမိဆန္ဒဖြင့် တောင်းခံရယူသော လုံ့လကို စိုက်ထုတ်၍ ရနိုင်ပေသည်။ ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံသား တဦးဦးသည် မိမိအရွယ်မရောက်သေးမီ၊ မိမိ၏ မိဘတို့ကို မှီ၍ဖြစ်စေ၊ မိမိမွေးဖွားရာ နေရာကြောင့်ဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံခြားသားဘဝကို ရနေသည်လည်း ရှိတတ်သည်။ နိုင်ငံခြား အစိုးရက ပြဋ္ဌာန်းသော ဥပဒေ တရပ်ရပ်ကြောင့်၊ မိမိက မတောင်းမခံပဲလည်း ရနိုင်ပေသည်။ ယင်းသို့ တနည်းနည်းဖြင့် နိုင်ငံခြားသား အဖြစ်ကိုပါ ရရှိနေသော ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံသား တဦးဦးသည် ပုဒ်မ ၁၄(က) (၁)အရ ၁၉၅၅ ခုနှစ်၊ ဧပြီ လ ၁ ရက်နေ့မတိုင်မီဖြစ်စေ၊ အရွယ်ရောက်ပြီး တနှစ်အတွင်းဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံခြား အစိုးရက သက်ဆိုင်ရာ တရားဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းသည့် နေ့မှ တနှစ်အတွင်းဖြစ်စေ၊ ယင်းသတ်မှတ်ပေးထားသော ကာလသုံးရပ်အနက် မိမိအတွက် အချိန်အများဆုံး ရသည့် ကာလအတွင်း နိုင်ငံခြားသား အဖြစ်ကို သက်ဆိုင်ရာ နိုင်ငံခြား၏ တရားဥပဒေ နှင့်အညီ စွန့်လွှတ်ပြီးကြောင်းကို နိုင်ငံတော်အစိုးရက သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးထံ အစီရင် ခံရမည်။ လုံလောက်သော အကြောင်းကြောင့် အချိန်မီ အစီရင်ခံစာ မတင်သွင်း နိုင်ဟု ဝန်ကြီးက ထင်မြင်လျှင် ဝန်ကြီးက သင့်လျော်သော အချိန်တိုး၍ ပေးနိုင်သည်။

၁၉၇၀

ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ
နှင့်
လားဆင်း
(ခေါ်)
လှစိန်။

အစီရင်ခံရန် ပျက်ကွက်လျှင် သတ်မှတ်သော ကာလ ကုန်ဆုံးသည့် အခါ၌ ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံသား အဖြစ်မှ ရပ်စဲသည်။

အထက်၌ဖော်ပြခဲ့ပြီးသော ပုဒ်မခွဲ (၁)၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုကိုပုဒ်မ ၁၄(က) (၂)က ထိန်းချုပ်ထားသည်။ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံ ဥပဒေပုဒ်မ ၁၁(က)(ခ)၊ သို့မဟုတ် (ဂ)တခုခုအရဖြစ်စေ၊ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံသားဖြစ်မှု အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄(၂)နှင့် ပုဒ်မ ၅(ခ) တခုခုအရဖြစ်စေ၊ ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံသားဖြစ်သူ (ယေဘုယျအားဖြင့်ဆိုလျှင် ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံသား အဖြစ်ကို ရွေးချယ်ခံယူသူ၊ သို့မဟုတ် လျှောက်ထားပြုလုပ်သူ မဟုတ်ပဲ၊ မျိုးရိုးဇာတိအရ ပြည်ထောင်စု မြန်မာ နိုင်ငံသားဖြစ်သူ) သည်၊ နိုင်ငံခြားသံရုံးတွင် နိုင်ငံခြားသား အနေနှင့် မှတ်ပုံတင်ခြင်း၊ သို့မဟုတ် နိုင်ငံခြား အစိုးရထံမှ နိုင်ငံခြားသားအနေနှင့် နိုင်ငံကူး လက်မှတ် ရယူ ခြင်းမရှိလျှင်၊ ပုဒ်မခွဲ (၁) ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များသည် ထိုသူနှင့် မသက်ဆိုင်ချေ။ အဓိပ္ပါယ်မှာ မိမိ၏ ဆန္ဒ လုံလပ်ဖြင့်ယင်းနိုင်ငံခြား အစိုးရက ထုတ်ပေးသည့် နိုင်ငံကူး လက်မှတ်ကို ရယူခြင်းကိုဖြစ်စေ၊ ယင်းနိုင်ငံခြားသားအဖြစ် ယင်းနိုင်ငံခြားသံရုံးတွင် မှတ်ပုံတင်ခြင်းကိုဖြစ်စေ၊ ပြုလျှင်သာ မျိုးရိုးဇာတိအရ ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံသား ဖြစ်သူသည် ပုဒ်မ ၁၄(က) (၁)တွင် အကြုံးဝင်ကာ၊ သတ်မှတ်သော ကာလအတွင်း သတ်မှတ်သော စွန့်လွှတ်ခြင်း၊ အစီရင် ခံခြင်းကို မပြုလျှင် ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံသား အဖြစ်မှ ရပ်စဲသည်။

၁၉၅၄ ခုနှစ်၊ ပြင်ဆင်ချက် ဥပဒေကို မထုတ်ပြန်မီ ကာလအတွင်း၊ သို့မဟုတ် ထုတ်ပြန်ပြီးသည်မှာ ၁၉၅၅ ခုနှစ်ပြေလ ၁ ရက်နေ့မတိုင်မီပုဒ်မ ၁၄(က) (၂)တွင် ရည်ညွှန်းသည့် မျိုးရိုးဇာတိအရ ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံသားဖြစ်သူ တဦးဦးသည် နိုင်ငံခြား အစိုးရ၏ နိုင်ငံကူး လက်မှတ်ကို ရယူထားလျှင်၊ သို့မဟုတ် နိုင်ငံခြားသံရုံး၌ ယင်း နိုင်ငံခြားသားအဖြစ် မှတ်ပုံတင်ထားလျှင်၊ ယင်းနိုင်ငံခြားသား အဖြစ်ကို ပင် ဆက်လက်ခံယူ၍ ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံသား အဖြစ်ကို အဆုံးရှုံးခံမည်လော၊ ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံသား အဖြစ်ကိုသာ ဆက်လက်ခံယူ၍ နိုင်ငံခြားသား အဖြစ်ကို စွန့်လွှတ်မည်လော ဟူ၍ ရွေးချယ် ဆုံးဖြတ်နိုင်ပေသည်။ ၁၉၅၅ ခုနှစ်၊ ပြေလ ၁ ရက်နေ့မတိုင်မီ သို့မဟုတ် လုံလောက်သော အကြောင်း ရှိသည်ဟု ဝန်ကြီးက လက်ခံ၍ တိုးမြှင့်ပေးသော အချိန် အတွင်း၊ ပုဒ်မ ၁၄(က) (၁) က သတ်မှတ်သည့်အတိုင်း ဆောင်ရွက်နိုင်လေသည်။

၁၉၅၅ ခုနှစ်၊ ပြေလ ၁ ရက်နေ့ ဆိုက်ရောက်ပြီးသည့်နောက်၌ကား၊ နိုင်ငံခြား သံရုံးတွင် နိုင်ငံခြားသား အနေနှင့် မှတ်ပုံတင်ခြင်း၊ နိုင်ငံခြား အစိုးရထံမှ နိုင်ငံခြား သား အနေနှင့် နိုင်ငံကူး လက်မှတ်ကို ယူခြင်း ပြုသည်နှင့် တပြိုင်နက်၊ ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံသား အဖြစ်မှ ရပ်စဲပြီဟု ပုဒ်မ ၁၄-က(၃)က ပြဋ္ဌာန်းသည်။ အရည်အချင်း

ချို့တဲ့သူတို့အားသာ ခြင်းချက်ပြုထားရာ၊ ယင်းအရည်အချင်း ချို့တဲ့သူတို့သည်လည်း ပုဒ်မ ၁၄(က)(၁)(ခ)အရ၊ အရွယ်ရောက်ပြီး တနှစ်အတွင်းတွင်မည်သည့် နိုင်ငံသား အဖြစ်ကို စွန့်လွှတ်မည်ကို ဆုံးဖြတ်၍ လိုအပ်သလို ဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်သည်။

၁၉၇၀
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ
နှင့်
လားဆင်း
(ခေါ်)
လှစိန်။

ပုဒ်မ ၁၄(က) (၁) နှင့် (၂) တို့ကို အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆို၍ လက်တွေ့ ကျင့်သုံးပုံကို မှီဟာမက်ရာဟူအာမင် နှင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ (၄) တွင် တွေ့မြင်နိုင်ပေသည်။ ယင်းအမှုတွင် ၁၉၅၅ ခုနှစ်တွင် ပါကစ်စတန် အစိုးရ၏ နိုင်ငံကူး လက်မှတ်ကို ကိုင်ဆောင်၍ မြန်မာပြည်သို့ ပြန်လာသော သူတစ်ဦးက ၎င်းသည် မျိုးရိုးဇာတိအရ ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံသား ဖြစ်ပါသည်ဟု ထုချေစေကာမူ၊ ၁၉၅၅ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၁ ရက် နေ့မတိုင်မီ ပါကစ္စတန် နိုင်ငံသား အဖြစ်ကို စွန့်လွှတ်ခြင်း မရှိခဲ့သောကြောင့်၎င်း၊ ယင်းနေ့ရက် ဆိုက်ရောက်ပြီးနောက်ပါကစ္စတန် နိုင်ငံကူး လက်မှတ် ယူခဲ့သည် ကြောင့်၎င်း၊ ပုဒ်မ ၁၄ (က) (၁) (၃) တို့အရ၊ ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံသား အဖြစ်မှ ရပ်စဲခဲ့ပြီဟု တရားလွှတ်တော်ချုပ်က ဆုံးဖြတ်ခဲ့လေသည်။

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ ပေါ်ထွန်းလာသည်နှင့် ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံသား ဖြစ်မှု၊ ရွေးချယ်မှု၊ ပြုမှု တို့ပေါ်ပေါက်လာသည်။ ယင်းတို့ကို နိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်း အုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံ ဥပဒေဖြင့်၎င်း၊ သီးခြား ပြဋ္ဌာန်းသော နိုင်ငံသားဖြစ်မှု ဥပဒေ ရွေးချယ်မှု ဥပဒေတို့ဖြင့်၎င်း၊ ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်ခဲ့သည်။ သတ်မှတ်ရာတွင်လည်း အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ထုံးတမ်းဥပဒေတို့ကို နှလုံးသွင်းခဲ့ကြသည်။ ၁၉၅၄ ခုနှစ် ပြင်ဆင်ချက် ဥပဒေသည်၊ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံသားဖြစ်မှု ဥပဒေ စတင် အာဏာတည်သည့် နေ့မှ စတင်အာဏာ တည်သည်ဟု အတိအလင်း ပြဋ္ဌာန်းထားသည်ဖြစ်ရာ ယင်းသို့ အာဏာတည် အကျိုးသက်ရောက်ကြောင်းကို စောဒက တက်ရန်ဖြစ်စေ၊ အဓိပ္ပါယ် အကျယ်ဖွင့်ရန်ဖြစ်စေ မလိုပါချေ။ နှစ်နိုင်ငံ၏ နိုင်ငံသားအဖြစ်ကို တပြိုင်တည်း ယူထားခြင်းမျိုး (dual nationality)၊ တဖက်တွင်လည်း မိခင် နိုင်ငံဟူ၍ ပြုရောမရှိသည့် မိခင်နိုင်ငံမဲ့ အဖြစ် (statelessness) မျိုးတို့သည် လိုလား အပ်သည်မဟုတ်ဟု နိုင်ငံအများက လက်ခံကြ၍၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ သဘောတူ စာချုပ်များဖြင့်၎င်း၊ မိမိတို့နိုင်ငံတွင်း ဥပဒေများဖြင့်၎င်း၊ တားဆီး ကာကွယ်ကြရန် စီမံလျက်ရှိကြသည်။

ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံသား တဦးဦးသည် မိမိဆန္ဒ၊ လုံ့လဖြင့် နိုင်ငံခြား အစိုးရထံမှ နိုင်ငံကူး လက်မှတ်ယူခြင်း၊ သို့မဟုတ် နိုင်ငံခြား သံရုံးတွင် နိုင်ငံခြားသား အနေနှင့် မှတ်ပုံတင်ခြင်းနှင့် နိုင်ငံခြား အစိုးရ၏ တရားဥပဒေ တရပ်ရပ်ကြောင့် မိမိ၏ဆန္ဒ၊

(၄) ၁၉၇၇ ခု၊ မြန်မာနိုင်ငံ စီရင်ထုံး၊ တရားလွှတ်တော်ချုပ်၊ စာ ၂၅။

၁၉၇၀
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ
နှင့်
ယားဆင်း
(ခေါ်)
လှစိန်။

လုံ့လ မပါပဲ ယင်းနိုင်ငံခြားသား အဖြစ်ကို ရရှိခြင်းတို့သည် အခြေခံ သဘောဥပဒေများ မတူချေ။ ထို့ကြောင့် အကျိုးသက်ရောက်မှုတွင်လည်း မတူချေ။

သာဓကတရပ် ပေါ်ပေါက်ဖူးသည်။ တရုတ် ပြည်သူ့ သမတ နိုင်ငံက တရုတ်သွေး ပါသူတို့ကို ယင်းနိုင်ငံသားများအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုကာ “ ရေ၊မြေ၊ရပ်ခြားနေ တရုတ် ပြည်သူ့ သမတ နိုင်ငံသားများ ” အားပင်လျှင်၊ တရုတ်ပြည်သူ့ သမတနိုင်ငံ အမျိုး သားကွန်ဂရက်သို့ ကိုယ်စားလှယ် လွှတ်ခွင့်ပြုသည်ဟု ၎င်းတို့၏ ဖွဲ့စည်း အုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံ ဥပဒေတွင် ဆိုလေသည်။(၅)။ ယင်းသို့ တရုတ်ပြည်သူ့ သမတနိုင်ငံ တရား ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်ကြောင့်၊ မျိုးရိုးဇာတိအရ ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံသား ဖြစ်သော တရုတ်သွေး မကင်းသည့် ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်းသည် ပုဒ်မ ၁၄(က) ၏ အကျိုးသက်ရောက်မှု ကြောင့် ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံသားအဖြစ်မှ ရပ်စဲရပြီ။ ထို့ကြောင့် ယင်းပုဂ္ဂိုလ်သည် ၁၉၅၆ ခုနှစ်၊ ပါလီမန် ရွေးကောက်ပွဲများတွင် ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ရန် အရည်အချင်း ချို့တဲ့သည်ဟု တဖက်မှစွပ်စွဲလေရာ၊ ယင်းပြဿနာကို ပါလီမန် ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင် က စစ်ဆေးဆုံးဖြတ်ခဲ့ရ၏။ ကော်မရှင်က၊ ကန့်ကွက်ခြင်း ခံရသူသည် နိုင်ငံခြား သံရုံး၌ မှတ်ပုံတင်ခြင်း၊ သို့မဟုတ် နိုင်ငံခြား အစိုးရ၏ နိုင်ငံကူး လက်မှတ်ကို ထုတ်ယူ ခြင်းမပြု၊ မျိုးရိုးဇာတိအရ ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံသား ဖြစ်သူတို့သည် ယင်းသို့မပြုလျှင် ပုဒ်မ ၁၄(က) တွင် အကျိုးမဝင်။ ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံသား ဖြစ်မှုနှင့် နိုင်ငံခြားသား အဖြစ်ကို တချိန်တည်း ခံယူခြင်းကို တားမြစ်ခြင်း စသည်တို့ကို ပြည်ထောင်စု မြန်မာ နိုင်ငံ၏ တရားဥပဒေများကသာ သတ်မှတ် ပြဋ္ဌာန်းရသည်ဟု မှတ်ချက်ပြုခဲ့လေသည်။

“ It should be remembered that the question whether a Burmese citizen possesses dual nationality or not, i.e., the nationality of another State in addition to Burmese national- ity, will have to be judged primarily in accordance with the Municipal Law of Burma and not the law of any other State. In the present case, the problem is when should a Burmese citizen be considered to have also acquired the citizenship of another State? The legislature in its supreme wisdom obviously realized that embarrassing and awkward situations were certain to arise for Burmese citizens especially those of the mixed blood if other States began to claim them as their own citizens and proceeded to legislate accord- ingly. Section 14 (က) of the Union Citizenship Act sets out the position of those Burmese nationals who may acquire dual nationality owing to the acts of foreign governments.

(၅) Article 23. Constitution of the People's Republic of China, 1954.

It should be noted however that there are several ways and means by which Burmese nationality may be acquired, *e.g.*, direct descent from Burmese nationals or by naturalization and these are to be found in the Union Citizenship Act. As and when a Burmese national acquires dual nationality the Municipal Law of Burma, *i.e.*, the Union Citizenship Act, proceeds to divest him of Burmese citizenship unless he takes steps to renounce the nationality of the foreign state concerned. The procedure to be adopted in such cases is divided into two periods, *i.e.*, those occurring before the 1st April 1955 or at a later date. An interesting feature of the above section is that in so far as Burmese nationals covered by Section 11 of the Constitution and section 4 (2) and 5 (b) of the Union Citizenship Act are concerned they are expressly excluded except where such individuals have 'registered as a foreigner in a foreign embassy or obtained a passport as a foreigner from a foreign Government concerned.' The Burmese nationals mentioned in those sections are in fact direct descendants of Burmese citizens and as far as we can see, the legislature was bent on safeguarding them from harassment by the acts of foreign governments. So far as such individuals are concerned, they are not deemed to have acquired dual nationality unless and until they have acquired foreign passports or registered themselves as nationals of a foreign State. The Respondent U Sin Koi has not registered as a foreigner with the Chinese Embassy nor has he obtained any passport from that quarter. We fail to see therefore how he would possibly be said to have acquired dual nationality." (6)

၁၉၇၀

 ပြည်ထောင်စု
 မြန်မာနိုင်ငံ
 နှင့်
 လားဆင်း
 (ခေါ်)
 လှစိန်။

ဤအမှုတွင် လားဆင်းသည် ၁၉၅၄ ခုနှစ်၌ အိန္ဒိယပြည်သို့ ရောက်ရှိနေစဉ်၊ အိန္ဒိယ အစိုးရထံမှ နိုင်ငံကူး လက်မှတ်ကို တောင်းယူ၍ မြန်မာနိုင်ငံသို့ ပြန်လာခဲ့ကြောင်း ပေါ်လွင်နေ၏။ ၎င်း၏ ရွှေနေကြီး ဦးအေးမောင်က အိန္ဒိယ အစိုးရသည်၊ လားဆင်း အား နိုင်ငံကူး လက်မှတ် ထုတ်ပေးကာမျှဖြင့်၊ အိန္ဒိယနိုင်ငံသားဖြစ်မှုကို ပေးသည် မဟုတ်ပါဟု လျှောက်လဲသည်။ သို့ရာတွင် ၁၉၅၄ ခုနှစ်၊ ပြင်ဆင်ချက် ဥပဒေက ဖြည့်တင်းသော ပုဒ်မ ၁၄-က (၂) သည် ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံသား တဦးဦးက နိုင်ငံခြား အစိုးရထံမှ နိုင်ငံကူးလက်မှတ်ရယူခြင်း၊ နိုင်ငံခြား သံရုံး၌ နိုင်ငံခြားသား အနေနှင့်

(6) U San Win v. U Sin Koi, Reports of the Parliamentary Election Petitions Enquiry Commission, Government Press, 1959, p. 80.

၁၉၇၀

ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ
နှင့်
လားဆင်း
(ခေါ်)
လှစိန်။

မှတ်ပုံတင်ခြင်းတို့ကိုသာ ရည်ညွှန်းသည်။ ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံသား၏ ဆန္ဒလွှဲလနှင့် ၎င်းက နိုင်ငံခြားအစိုးရ၏ သစ္စာခံခြင်းတို့အပေါ် မူတည်၍ ၎င်းအား ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံသားအဖြစ်မှ ရပ်စဲခြင်းကို သတ်မှတ်ခြင်းဖြစ်သည်။

နိုင်ငံခြား အစိုးရထံမှ နိုင်ငံကူး လက်မှတ်ရယူခြင်း၊ နိုင်ငံခြား ဝံ့ခွဲ၌ ယင်း နိုင်ငံခြားသား အဖြစ် မှတ်ပုံတင်ခြင်းတို့သည် လေးနက်သော ကိစ္စဖြစ်သည်။ အရှယ် ထောက်ပြီးသူတို့ ပေါ့ပေါ့ လွယ်လွယ် ပြုလုပ်ကြသည့် ကိစ္စ မဟုတ်ချေ။ အပြည်ပြည် ဆိုင်ရာ ဥပဒေ၊ ထုံးတမ်းတို့အရလည်း နိုင်ငံကူး လက်မှတ်သည် လက်မှတ်ကို ရယူ ကိုင်ဆောင်သူနှင့် နိုင်ငံကူးလက်မှတ်ကို ထုတ်ပေးသော အစိုးရတို့ အပြန် အလှန် သစ္စာခံခြင်း၊ စောင့်ရှောက်ခြင်းကို ထင်ရှားစေ၏။

နိုင်ငံသားအဖြစ်ကို ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံမှ၎င်း၊ အခြားနိုင်ငံမှ၎င်း တချိန် တည်း ခံယူခြင်းဖြင့်၊ လှေနှစ်ဖက်နင်းခြင်း၊ သစ္စာနှစ်သွယ် ခံယူသားခြင်း ပြုသည်ကို ဖယ်ရှားတားမြစ်ရန် ရည်စူးသော ၁၉၅၄ ခုနှစ်၊ ပြင်ဆင်ချက် ဥပဒေသည် ပြည် ထောင်စု နိုင်ငံသား တဦးက နိုင်ငံခြား အစိုးရအား သစ္စာခံခြင်းကို အဓိကထား၏။ နိုင်ငံခြားအစိုးရက နိုင်ငံကူးလက်မှတ် ထုတ်ပေးခြင်း၊ ယင်းနိုင်ငံ၏ ဝံ့ခွဲများ၌ ယင်းနိုင်ငံသားအဖြစ် မှတ်ပုံတင် စေခြင်းတို့သည်၊ ထိုသစ္စာခံမှုကို ထင်ရှားစေခြင်း ဖြစ်၏။

နိုင်ငံကူးလက်မှတ်သည် သစ္စာခံခြင်း အမှတ်အသား ဖြစ်ကြောင်းကို ဗြိတိန် နိုင်ငံ အထက်လွှတ်တော် (House of Lords) က ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်ကြီး အပြီးတွင် ထင်ရှားသော ရာဇဝတ် အယူခံမှု၌ ဆုံးဖြတ်ခဲ့ဖူး၏။ ဝီလျံရွိုက်ဆိုသူ သည် အမှန်အားဖြင့် အမေရိကန် နိုင်ငံသားဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် ဗြိတိသျှနယ်ပယ် အတွင်း၌ နှစ်ပေါင်းများစွာ နေထိုင်ခဲ့သည်ကို အမှီပြု၍ ၎င်းသည် ၁၉၃၃ ခုနှစ်တွင် ဗြိတိသျှနိုင်ငံကူးလက်မှတ်ကို တောင်းယူခဲ့လေသည်။ ထိုနိုင်ငံကူး လက်မှတ်ကို ၁၉၃၉ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လမှ နောက်တနှစ် ဆက်လက်၍ လဲလှယ်ကိုင်ဆောင်ရန်၍၊ စစ်ကြီး ဖြစ်ပွား၍၊ ရွိုက်သည် နာဇီဂျာမန်အစိုးရ၏ အသံလွှင့်ဌာနတွင် ဝင်ထောက်အမှုထမ်း ကာ၊ “လောဒ်ဟောဟော” (Lord Haw Haw) အမည်ဖြင့် ဗြိတိသျှ စစ်စိတ်ခေါက် အင်အားကျဆင်းမှုကို ချိန်ရွယ်၍ အသံလွှင့်ခဲ့လေသည်။ ၁၉၄၅ ခုနှစ်တွင် စစ်ကြီး ပြီးဆုံး၍၊ ရွိုက်အား ဗြိတိသျှတို့က ဖမ်းမိကြသောအခါ၊ ၎င်းကို နိုင်ငံတော် သစ္စာ ဒေါက်မှုဖြင့် ရုံးတင်စစ်ဆေး၍ အပြစ်ပေးကြလေသည်။ ရွိုက်က ၎င်းသည် ဗြိတိသျှ သစ္စာခံမဟုတ်၊ နိုင်ငံခြားသားဖြစ်၍ ဗြိတိသျှနိုင်ငံအား သစ္စာပေါက်မှုကို မကျူး လွန်ပါဟု ခုခံထုခေလေသည်။ သို့ရာတွင် ရုံးများက ထုခေချက်ကို လက်မခံ၊ ရွိုက်သည် ဗြိတိသျှ နိုင်ငံကူးလက်မှတ်ကို ကိုင်ဆောင်ခြင်းဖြင့်ပင် ဗြိတိသျှ သစ္စာကို

ခံသည်ဟု ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြသည်။ အထက်သွတ်တော်ကလည်း အယူခံတွင် ထိုသို့ပင် ဆုံးဖြတ်ရာတွင်၊ ရှိကြသည် ၎င်း၏ဆန္ဒ လွှဲလဲဖြင့် ပြိဘိသျှ နိုင်ငံကူးလက်မှတ်ကို ယူခြင်းဖြင့် ပြိဘိသျှအစိုးရ၏ သစ္စာကိုခံယူကာ၊ နိုင်ငံခြားများတွင် ပြိတိသျှအစိုးရ၏ အစောင့်အရှောက်ကိုလည်း ရဘန်သရွေ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် ခံယူသော သစ္စာကို ဖောက်လျှင် သစ္စာဖောက်မှု မြောက်သည်ဟု မှတ်ချက်ပြုကြလေသည်။ နိုင်ငံကူးလက်မှတ် ၎င်း၏သဘော၊ အကျိုးသက်ရောက်မှုနှင့် ပတ်သက်၍ အောက်ပါကဲ့သို့မှတ်ချက်ပြုကြသည်။

၁၉၇၀
 ပြည်ထောင်စု
 ပြန်မာနိုင်ငံ
 နှင့်
 လားဆင်း
 (ခေါ်)
 လှစိန်။

“It (a passport) is a document issued in the name of the sovereign on the responsibility of a minister of the Crown to a named individual, intended to be presented to the governments of foreign nations and to be used for that individual's protection as a British subject in foreign countries. By its terms it requests and requires in the name of His Majesty all those whom it may concern to allow the bearer to pass freely without let or hindrance and to afford him every assistance and protection of which he may stand in need. It is, I think, true that the possession of a passport by a British subject does not increase the sovereign's duty of protection, though it will make his path easier. For him it serves as a voucher and means of identification. But the possession of a passport by one who is not a British subject gives him rights and imposes upon the sovereign obligations which would otherwise not be given or imposed. It is immaterial that he has obtained it by misrepresentation and that he is not in law a British subject. By the possession of that document he is enabled to obtain in a foreign country the protection extended to British subjects. By his own act he has maintained the bond which while he was within the realm bound him to his sovereign. The question is not whether he obtained British citizenship by obtaining the passport, but whether by its receipt he extended his duty of allegiance beyond the moment when he left the shores of this country. As one owing allegiance to the King he sought and obtained the protection of the King for himself while abroad.” (၇)

ထို့ကြောင့် နိုင်ငံကူးလက်မှတ် ရယူခြင်း၊ စသည်ကို ပေါ့ပေါ့တန်တန် ပြုလုပ်ရန် မဟုတ်။ ထုတ်ပေးသော နိုင်ငံအစိုးရ၏ သစ္စာခံခြင်း မြောက်သည်။ ပြည်ထောင်စု

(၇) *Joyce v. Director of Public Prosecutions*, 1946 A.C., 347 at 369.

ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ
နှင့်
လားဆင်း
(၁၆)
လူစိန်။

နိုင်ငံသားတို့သည် နိုင်ငံခြား အစိုးရထံမှ နိုင်ငံကူးလက်မှတ် ထုတ်ယူလျှင် ၁၉၅၄ ခုနှစ်၊
ပြင်ဆင်ချက် ဥပဒေပုဒ်မ ၁၄ (က) တွင်အကြီးဝင်သည်။

ဤအမှုတွင် လားဆင်းသည် မူလက မျိုးရိုးဇာတိအရ ပြည်ထောင်စု မြန်မာ
နိုင်ငံသားပင်ဖြစ်ခဲ့စေဦး၊ ၁၉၅၃ ခုနှစ်တွင် ၎င်းသည် အိန္ဒိယအစိုးရထံမှနိုင်ငံကူး
လက်မှတ်ထုတ်ယူခဲ့သည်မှာ ပေါ်လွင်နေသည်။ ထို့ကြောင့် ၎င်းသည် ပုဒ်မ ၁၄
(က) (၁) က ပြဋ္ဌာန်းသည့်အတိုင်း စွန့်လွှတ်ခြင်း၊ ဝန်ကြီးထံအစီရင်ခံခြင်း စသည်ကို
သတ်မှတ်ထားသော ကာလအတွင်း၌ ပြုလုပ်ခဲ့ပါ၏လော၊ ဟူသောပြဿနာပေါ်
လာသည်။ ယင်းပြဿနာကို ၎င်းအား အထင်အရှား ပေါ်ပြု၍ ၎င်းကလည်း
အပြေအလည်ဖြေရှင်း သက်သေထူရန် တာဝန်ရှိပေသည်။ အကယ်၍ ပုဒ်မ ၁၄ (က)
အရ ၎င်းသည် ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံသား အဖြစ်မှ ရပ်စဲသွားပြီး ဖြစ်နေလျှင်ကား၊
တရားဥပဒေအမြင်တွင် ၎င်းသည် နိုင်ငံခြားသားပင် ဖြစ်နေပေမည်ဖြစ်ရာ၊ ၎င်း
အပေါ်နိုင်ငံခြားသား မှတ်ပုံတင်လက်မှတ် လဲလှယ်ကိုင်ဆောင်ရန် ပျက်ကွက်မှုဖြင့်
စွဲဆိုခြင်းသည်၊ တရားဥပဒေအရ လွဲမှားသည်ဟု ဆိုနိုင်မည် မဟုတ်ချေ။ နိုင်ငံ
ခြားသား လက်မှတ်ကို လဲလှယ်ကိုင်ဆောင် ထားရှိကာ၊ ၎င်းသည် ပြည်ထောင်စု
နိုင်ငံသားအဖြစ်ကို ပြန်လည်ရရှိလိုလျှင် ပုဒ်မ ၁၄ (ခ) အရ လျှောက်ထားရန်သာ
ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ ထိုသို့လျှောက်ထားခွင့်သည် လားဆင်း၌ရှိပေမည် ဖြစ်ကြောင်းကို
လက်ထောက် နိုင်ငံတော် ရွှေနေချုပ်ကလည်း တင်ပြသည်။

ဤအမှုကိုစစ်ဆေးခဲ့ရာ၌၊ လားဆင်းသည် မျိုးရိုးဇာတိအရ ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံ
သားဖြစ်သည်ဟု အမှုစစ်ရုံးက ဆုံးဖြတ်ကာ ၎င်းက နိုင်ငံခြား အစိုးရထံမှ နိုင်ငံကူး
လက်မှတ်ယူခဲ့ခြင်း၊ ယင်းအချက်သည် ပုဒ်မ ၁၄ (က) အရ မည်သို့ အကျိုးသက်
ရောက်ခြင်း စသော အဓိကကျသော အချက်အလက်၊ ဥပဒေတို့ကို မစဉ်းစား
တော့ပဲ၊ မျိုးရိုးဇာတိအရ ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံသားဖြစ်သူ တဦးသည်၊ နိုင်ငံခြားသား
မှတ်ပုံတင်လက်မှတ်ကို ယူခဲ့မိကာမျှနှင့် ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံသားအဖြစ်ကို ဆုံးရှုံး
ခြင်းမရှိ၊ ဟု တိန်ယူဟန် နှင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ (၇) ဝို ဝိုးကား၍
ဆုံးဖြတ်ခဲ့လေသည်။ တိန်ယူဟန်သည် နိုင်ငံခြား၏ နိုင်ငံသားပြုမှု လက်မှတ်ကို
ရခဲ့သည်မဟုတ်။ နိုင်ငံခြား၏ နိုင်ငံသားပြုခြင်းကို ခံခဲ့ရသည်မဟုတ်၊ နိုင်ငံတော်
အစိုးရ၏ နိုင်ငံခြားသား လက်မှတ်ကို ထုတ်ယူခဲ့ခြင်းသာ ဖြစ်သည်ဟု တရား
လွှတ်တော်ချုပ်က ယင်းအမှုအဖြစ်အပျက်များကို ထောက်ရှု၍ မှတ်ချက်ပြုခဲ့ပေ
သည်။ ဤအမှုတွင်မူကား နိုင်ငံခြားအစိုးရထံမှ နိုင်ငံကူးလက်မှတ် ယူခြင်းပေါ်လွင်
နေသည်။ ယင်းသို့ယူခြင်းဖြင့် ပုဒ်မ ၁၄ (က) ၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုကိုအကြောင်း

(၇) ၁၉၅၃ မြန်မာနိုင်ငံ စီရင်ထုံးများ၊ တရားလွှတ်တော်ချုပ် ၄၇။

အချက်အပြည့်အစုံ ဖော်ထုတ်ကာ စဉ်းစားဆုံးဖြတ်ရန် လိုနေပေသေးသည်။ အမှု စစ်ရုံးသည် အမှု၏အစကိုဖော်၍၊ အဓိကဖြစ်သော အလယ်ကိုကျော်ကာ၊ အဆုံး အဖြတ်ပေးခဲ့သည်ကဲ့သို့ဖြစ်နေပေသည်။

ထို့ကြောင့် အစိုးရ၏ အယူခံကို လက်ခံကာ၊ အမှုစစ်ရုံး၏ တရားသေလွတ် မိန့်ကိုပယ်လိုက်သည်။ အထက်ပါ မှတ်ချက်တို့ကို ကောင်းစွာလေ့လာပြီးနောက် အမှုတွင်ဆီလျော်သော အချက်အလက်အပြည့်အစုံကို ပြန်လည်ဖော်ထုတ် စစ်ဆေး ကာ ဥပဒေအရ အဆုံးအဖြတ်ပေးရန် မုံရွာခရိုင် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက မိမိ ကိုယ်တိုင်တာဝန်ယူ၍ဖြစ်စေ၊ အခြားသင့်တော်သော ရာဇဝတ် တရားသူကြီးတဦးဦး အား တာဝန်ပေး၍ဖြစ်စေ၊ ဆောင်ရွက်စေရမည်။

၁၉၇၀
ပြည်ထောင်စု
ပြန်မာနိုင်ငံ
နှင့်
လားဆင်း
(ခေါ်)
လှစိန်။

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

တရားမ ပဌမအယူခံမှု

တရားသူကြီး ဦးကျော်စံဦး နှင့် တရားသူကြီး ဦးသက်ဖေ တို့ရွှေတွင်

† ၁၉၇၀
ဖေဖော်ဝါရီလ
၂၇ ရက်။

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ (၎င်း၏ ကိုယ်စား၊ တောင်ကြီးမြို့)
ပြည်သူ့ဘဏ် အမှတ် ၂၉ ၏ မန်နေဂျာ (အယူခံတရားလို)

နှင့်

ဦးအုံးမောင် (အယူခံတရားခံ) *

ဘဏ်သို့ပေးသွင်းခဲ့သည့် ချက်လက်မှတ်ကိုဘဏ်မန်နေဂျာက စာရင်းသို့မထည့်သွင်းပဲ ဖျောက်ဖျက်
ခဲ့ခြင်း—ဘဏ်မန်နေဂျာတဦးအနေဖြင့် ဆောင်ရွက်ရသည့် ဝတ္တရားအပြင်ဘက်ကျရောက်ခြင်း
ရှိမရှိနှင့်ထိုသို့ပြုမဆောင်ရွက်ခြင်းအတွက် ဘဏ်တွင်တာဝန်ရှိမရှိ—ငွေသွင်းငွေထုတ်စာအုပ်ကို
တလနစ်ကြိမ်စစ်ဆေးပြီး မှန်ကန်ခြင်းမရှိက ဘဏ်သို့အကြောင်းကြားရန် တာဝန်ပျက်ကွက်က၊
ဘဏ်၌ ယင်းငွေများအတွက် တာဝန်ရှိမရှိ—ခွဲဆိုသောငွေမှာ ဘဏ်စာရင်းရှင်းငွေပြန်ခြင်း
အတိုးပေးရန်အမိန့်ချမှတ်ခြင်းပြုသင့်မပြုသင့်။

အယူခံတရားပြိုင်သည် ၁၉၇၇ ခု၊ ဩဂုတ်လ ၁၄ ရက်နေ့တွင် ငွေကျပ် ၂၀,၀၀၀ ဘန်ချက်
လက်မှတ်ဘီ-၆၉၇၁၅၃ ကိုအယူခံတရားလိုဘဏ်မှ ထုတ်ပေးထားသည့် ငွေသွင်းမှတ်တမ်းစာအုပ်ဖြင့်
ပေးသွင်း၍၊ အယူခံတရားလိုဘဏ်မှ လက်ခံရရှိခဲ့ကြောင်း သက်သေခံ (က) အရ၊ ယုံမှားဘွယ်
မရှိနိုင်ပေ။ ထိုသို့ငွေသွင်းခြင်းကို လက်ခံသူမှာ အယူခံ တရားလိုဘဏ်၏ မန်နေဂျာ ဦးဟန်ညွန့်
အနေဖြင့် လက်ခံရရှိသည့်ချက်လက်မှတ်၌ ဖော်ပြထားသောငွေများအား ကောက်ခံ၍ နိုင်ငံတော်
ကူးသန်းဧရိယာဝယ်ရေးဘဏ်သို့ တဆင့်ပေးပို့ရန်တာဝန်ရှိသော်လည်း တဆင့်ပေးပို့ခြင်းမပြုပဲသိမ်း
ဆည်းပျောက်ပျက်ခဲ့သည်။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ ချက်လက်မှတ်ကို သိမ်းဆည်း ပျောက်ပျက်ခြင်းသည် ဘဏ်မန်နေဂျာ တဦး၏
တာဝန်ဝတ္တရားမဟုတ်သော်လည်း၊ ဘဏ်မန်နေဂျာအဖြစ် ဝတ္တရားဆောင်ရွက်စဉ် ထိုကဲ့သို့ပြုမှုရန်
အခွင့်အရေးရှိခဲ့သည်အတိုင်း ပြုမူခဲ့ခြင်းဖြစ်သည့်အလျောက် တာဝန်ဝတ္တရားအတွင်းကျရောက်ခြင်း
မရှိဟုမဆိုသာချေ။

ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ ဘဏ်လုပ်ငန်းသည် အင်္ဂလန်နိုင်ငံ၏ဘဏ်လုပ်ငန်းနှင့်နှိုင်း
စာလျှင် များစွာနုနယ်သေးသည့်အခြေခံပင်ရှိသေးသည်ဆိုခြင်းကို ငြင်းနိုင်မည်မဟုတ်၍ အမျိုးသုံး

* ၁၉၆၄ ခုနှစ် ဟုတ်လ ၂၅။
† ၁၉၆၂ ခုနှစ်၊ တရားမအယူခံမှုအမှတ် ၁ တွင် ၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ မေလ ၄ ရက်နေ့စွဲပါ တောင်ကြီးမြို့
ခရိုင်တရားရုံး၏ ချမှတ်သောဖီကဒီကိုအယူခံဝင်မှု။

အနေဖြင့် အင်္ဂလန်နိုင်ငံတွင် ကျင့်သုံးလျက်ရှိသောလုပ်ထုံးလုပ်ဟန်ကိုပင် လိုက်နာကျင့်သုံးသင့်သည် ဟုယူဆသည်။ ထို့ထက်တင်းကြပ်သောလုပ်ထုံးလုပ်ဟန်ကို အသုံးမပြုသင့်ဟု ထင်မြင်သည်။ ယခု အမှုတွင် ငွေအပ်သူအယူခံတရားပြိုင်သည် အင်္ဂလိပ်စာတတ်သူ တဦးဘယောက်မဟုတ်၍၊ ငွေသွင်း ငွေထုတ် စာအုပ်တွင်ရှိသော ရေးသားချက်များကို ကောင်းစွာနားလည်သူ တယောက်မဟုတ် သည့်ပြင် ထိုစာအုပ်ရှိရေးသားချက်များကို ဘက်နှင့်ငွေအပ်သူတို့သည် နှစ်ဦးနှစ်ဖက်အတည်ပြုသည့် ငွေစာရင်းအနေဖြင့် လက်ခံကြရန် သဘောတူညီချက် သော်လည်းကောင်း၊ ဓလေ့ထုံးစံသော် လည်းကောင်း ရှိခဲ့သည်ဆိုသော အထောက်အထား မရှိသဖြင့်၊ ၁၉၅၇ ခု၊ ဩဂုတ်လ ၁၄ ရက် နေ့တွင် ပေးသွင်းခဲ့သောငွေကျပ် ၂၀,၀၀၀ အတွက် ငွေသွင်း ငွေထုတ်စာအုပ်၌ ရေးသားချက် မရှိသည်ကို ချက်ခြင်းကန့်ကွက်ပြောဆိုခြင်းမပြုသည့် အကြောင်းကြောင့် အယူခံတရားပြိုင်သည် ယင်းကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ တင်ပြပြောဆိုခြင်းမှ ပိတ်ပင်ပြီးဖြစ်သည်ဟု ယူဆခြင်းမပြုနိုင်ပေ။

၁၉၇၀
ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ (၄င်း ၏ ကိုယ်စား၊ တောင်ကြီးမြို့၊ ပြည်သူ့ဘဏ်အမှတ် ၂၉ ၏ မန်နေဂျာ) နှင့် ဦးအုံးမောင်။

ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ အယူခံတရားပြိုင်စွဲဆိုသောငွေမှာ ဘဏ်တွင်ငွေရှင်စာရင်းအရအပ်သည့် ငွေဖြစ်၍ သာမန်အားဖြင့် အတိုးတောင်းဆိုနိုင်သည့် ငွေမျိုးမဟုတ်ချေ။ ထို့ပြင်အယူခံတရားလို ဘဏ်သည် အယူခံတရားပြိုင်၏ ငွေကိုမတရားလက်ဝယ်ထားရှိခြင်းမဟုတ်ပဲ၊ ၎င်း၏ကိုယ်စားလှယ် ကလိမ်လည်ခဲခြင်းသာဖြစ်၍၊ အယူခံတရားလိုဘဏ်အပေါ် ဒဏ်ခံပေးသည့်အနေဖြင့် အတိုးပေးဆောင် ရန်အမိန့်ချမှတ်ခြင်းမပြုသင့်ဟုယူဆသည်။

အယူခံတရားလိုအတွက်။ ။ အစိုးရတရားရုံးချုပ်ရွှေနေ့ မစွတာ အက်(စ်)၊ ကေ၊ ဂို (၄) ။

အယူခံတရားခံအတွက်။ ။ တရားရုံးချုပ် ရွှေနေ့ ဦးထွန်းမောင် ။

တရားသူကြီးဦးသက်ဖေ။ ။ တောင်ကြီးမြို့၊ အလယ်ပိုင်းနှင့် အနောက်ပိုင်းဆိုင်ရာ နယ်ပိုင်တရားမရုံးတွင်၊ အယူခံတရားပြိုင် ဟိုပုန်း ဦးအုံးမောင်က၊ တောင်ကြီးမြို့၊ ဗဟိုကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဘဏ် အပေါ် ငွေ ကျပ် ၂၀,၀၀၀ အပြင်၊ ထိုငွေအပေါ် တထုလျှင် ၁ ကျပ် ၅၀ ပြား နှုန်းဖြင့် အတိုးရလိုကြောင်းတရားစွဲဆိုရာ၊ အတိုးကို အခွင့်မပြုပဲ ငွေကျပ် ၂၀,၀၀၀ ကိုသာဒီကရီချပေးခဲ့သည်။ ထိုဒီကရီကို ကူးသန်း ရောင်းဝယ်ရေးဘဏ်မှ မကျေနပ်၍၊ တောင်ကြီးမြို့၊ ခရိုင်တရားမရုံးသို့ အယူခံဝင်ပြီး၊ ဦးအုံးမောင်က၊ အတိုးငွေ ခွင့်မပြုသည့် အမိန့်ကို အပြန်အလှန် အယူခံဝင်ရာ အယူခံရုံးမှ ဗဟိုကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဘဏ်၏ အယူခံကို ပလပ်လိုက်သည့် အပြင်၊ ဦးအုံးမောင်၏ အယူခံကို ခွင့်ပြုကာ ရုံးနှုန်းအတိုင်း အတိုးငွေပေးဆောင်ရမည်ဟု အမိန့်ချမှတ်လိုက်သောကြောင့်၊ ဗဟိုကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဘဏ် [ယခုပြည်သူ့ဘဏ် အမှတ် (၉)] က၊ ဤဒုတိယအယူခံမှုကို တင်သွင်းသာခြင်းဖြစ်သည်။

၁၉၅၇ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လတွင် တောင်ကြီးမြို့၊ ဗဟိုကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဘဏ်၏ မန်နေဂျာမှာ ဦးဟန်ညွန့်ဆိုသူဖြစ်သည်။ ထိုဘဏ်၌ အယူခံတရားပြိုင် ဦးအုံးမောင် သည် ငွေရှင်စာရင်းဖွင့်လှစ်ကာ ငွေအပ်၍ ငွေသွင်း ငွေထုတ်ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ တောင်ကြီး ဦးအုံးမောင်ဆိုသူထံမှ တောင်ကြီး နိုင်ငံတော် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဘဏ်တွင်

၁၉၇၁
 ပြည်ထောင်စု
 ပြန်မာနိုင်ငံ(၎င်း
 ၏ ကိုယ်စား၊
 တောင်ကြီးမြို့၊
 ပြည်သူ့ဘဏ်အ
 မှတ် ၂၉ ၏ မန်
 နေဂျာ)
 နှင့်
 ဦးအုံးမောင်။

ထုတ်ရမည့်ငွေကျပ် ၂၀,၀၀၀ တန်ချက်လက်မှတ် ဘီ-၆၉၅၁၅၃ ကိုရရှိသဖြင့် အယူခံတရားပြိုင် ဦးအုံးမောင်သည် ၁၉၅၇ ခု၊ ဩဂုတ်လ ၁၄ ရက်နေ့၌ မိမိ၏ စာရင်းသို့ ကောက်ခံထည့်ပေးရန်၊ အယူခံတရားလိုဘဏ်သို့ ပေးသွင်းခဲ့သည်။ ထို ချက်လက်မှတ်ကို ဘဏ်မန်နေဂျာဖြစ်သူ ဦးဟန်ညွန့်ကိုယ်တိုင် ရေးပေးခဲ့ပြီး၊ ချက် လက်မှတ်ပါငွေကိုပေးရန် နိုင်ငံတော် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဘဏ်ရှိ ၎င်း၏ငွေစာရင်း၌ ငွေအလုံအလောက် မရှိသဖြင့်၊ ဦးဟန်ညွန့်သည် ချက်လက်မှတ်အား၊ နိုင်ငံတော် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဘဏ်သို့ ပေးပို့ခြင်းမပြုပဲ၊ ဖျောက်ဖျက်ထားလိုက်သည်။ ၁၉၅၇ ခုနှစ်၊ ဇွန်လလောက်တွင် ဦးဟန်ညွန့်သည် လောင်းကစားပြုလုပ် သဖြင့် ကြွေးမြီများတင်ရှိပြီး၊ ဘဏ်အပ်ငွေများကို အလွဲသုံးစားပြုလုပ်သည်ဟု သတင်းပြန့်နှံ့ လာသောကြောင့်၊ အယူခံတရားပြိုင် ဦးအုံးမောင်သည် ဘဏ်မှ ထုတ်ပေးထားသည့် ငွေသွင်းငွေထုတ် စာအုပ်ကို စစ်ဆေးကြည့်ရှုသောအခါ၊ ၁၉၅၇ ခု၊ ဩဂုတ်လ ၁၄ ရက်နေ့က ပေးသွင်းခဲ့သည့် ချက်လက်မှတ် အတွက် ငွေကျပ် ၂၀,၀၀၀ ကို ထည့်သွင်းထားခြင်းမရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဦးဟန်ညွန့်အားမေးမြန်း ရာ၊ ချက်လက်မှတ်ကို သိမ်းဆည်းထားကြောင်း ဝန်ခံပြီး၊ ထိုငွေအတွက် စာချုပ် တစောင်ချုပ်ပေးထားမည် ဖြစ်ကြောင်း ပြောဆိုခဲ့သည်။ ထိုအချက်အလက်များမှာ မူလရုံးနှင့် ပထမအယူခံရုံးတို့က သက်သေထွက်ချက်များအပေါ် တွေ့ရှိချက်များ ပင်ဖြစ်သည်။

ဤဒုတိယအယူခံမှုတွင် အယူခံ တရားလိုဘဏ်၏ တရားရုံးချုပ် ရွှေနေ မစွတာ ဂို(ရှ်)က၊ ၁၉၅၇ ခု၊ ဩဂုတ်လ ၁၄ ရက်နေ့တွင်ပေးသွင်းခဲ့သည့် ငွေကျပ် ၂၀,၀၀၀ တန်ချက်လက်မှတ်ကို၊ အယူခံတရားပြိုင် ဦးအုံးမောင်၏ စာရင်းသို့ မထည့်သွင်းပဲ ဖျောက်ဖျက်ခဲ့သည့် ဦးဟန်ညွန့်၏ ပြုမူဆောင်ရွက်ချက်မှာ ဘဏ်မန်နေဂျာ တဦး အနေဖြင့် ဆောင်ရွက်ရသည့် ဝတ္တရား၏ပြင်ဘက်သို့ ကျရောက်နေသဖြင့်၊ ဘဏ်တွင် တာဝန်မရှိကြောင်း။ ငွေသွင်းငွေထုတ် စာအုပ်ကို တလနှစ်ကြိမ် စစ်ဆေးပြီးရေး သားချက်များ မှန်ကန်ခြင်းမရှိက၊ ဘဏ်သို့ အကြောင်းကြားရန် တာဝန်ရှိပါလျက်၊ ဦးအုံးမောင်သည် ထိုတာဝန်ကို ပျက်ကွက်သဖြင့်၊ ဘဏ်၌ ယင်းငွေများ အတွက် တာဝန်မရှိကြောင်း။ စွဲဆိုသောငွေမှာ ဘဏ်စာရင်းရှင်ငွေဖြစ်၍ အတိုးပေးရန်အမိန့် ချမှတ်ခဲ့သော ပထမအယူခံရုံး၏ အမိန့်မှာ မှားယွင်းနေကြောင်း စသည်ဖြင့် အချက် သုံးရပ်တင်ပြခဲ့သည်။

ပထမတင်ပြချက်နှင့်ပတ်သက်၍၊ အယူခံတရားပြိုင်သည် ၁၉၅၇ ခု၊ ဩဂုတ်လ ၁၄ ရက်နေ့တွင် ငွေကျပ် ၂၀,၀၀၀ တန်ချက်လက်မှတ် ဘီ-၆၉၅၁၅၃ ကို၊ အယူခံ တရားလိုဘဏ်မှ ထုတ်ပေးထားသည့် ငွေသွင်းမှတ်တမ်း စာအုပ်ဖြင့် ပေးသွင်း၍၊

အယူခံတရားလိုဘက်မှ လက်ခံရရှိခဲ့ကြောင်း သက်သေခံ (က) အရ၊ ယုံမှားဘွယ် မရှိနိုင်ပေ။ ထိုသို့ ငွေသွင်းခြင်းကို လက်ခံသူမှာ အယူခံတရားလိုဘက်၏ မန်နေဂျာ ဦးဟန်ညွန့်အနေဖြင့် လက်ခံရရှိသည့် ချက်လက်မှတ်၌ ဖော်ပြထားသော ငွေများ အား ကောက်ခံ၍၊ နိုင်ငံတော် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဘဏ်သို့ တဆင့်ပေးပို့ရန် တာဝန်ရှိသော်လည်း၊ တဆင့်ပေးပို့ခြင်းမပြုပဲ သိမ်းဆည်းဖျောက်ဖျက်ခဲ့သည်။ ယင်းသို့ ချက်လက်မှတ်ကို သိမ်းဆည်းဖျောက်ဖျက်ခြင်းသည် ဘဏ်မန်နေဂျာ တဦး၏ တာဝန် ဝတ္တရားမဟုတ်သော်လည်း၊ ဘဏ်မန်နေဂျာအဖြစ် ဝတ္တရား ဆောင်ရွက်စဉ် ထိုကဲ့သို့ ပြုမူရန်အခွင့်အရေး ရရှိခဲ့သည့်အတိုင်း ပြုမူခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည့် အလျောက်၊ တာဝန် ဝတ္တရားအတွင်း ကျရောက်ခြင်း မရှိဟု မဆိုသာချေ။ အယူခံတရားလို ဘဏ်၏ ရွှေနေ မစ္စတာ ဂျီ(ဂျီ)က ဦးဟန်ညွန့်သည် ဘဏ်၏ အလုပ်သမားတဦးသာ ဖြစ်၍၊ အလုပ်သမား၏ တာဝန်ဝတ္တရား မဟုတ်သော ပြုမူချက်အတွက်၊ ဘဏ်တွင် တာဝန် မရှိပါဟုဆိုလာပြန်သည်။ မူလရုံးနှင့် ပထမ အယူခံရုံးတို့တွင် ဦးဟန်ညွန့်သည် မန် နေဂျာဖြစ်သည့် အားလျော်စွာ အယူခံ တရားလိုဘက်၏ ကိုယ်စားလှယ် ဖြစ်သည်ဟု ဝန်ခံခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ သာမန် အလုပ်သမားသာ ဖြစ်သည်ဟု ထုချေခဲ့ခြင်းမရှိသဖြင့်၊ ဤဒုတိယအယူခံ၌ သာမန် အလုပ်သမားတဦးသာ ဖြစ်သည်ဟု တင်ပြခြင်းမပြုနိုင်။

ပြည်ထောင်စု
ပြန်မာနိုင်ငံ(၎င်း
၏ ကိုယ်စား၊
တောင်ကြီးမြို့၊
ပြည်သူ့ဘဏ် အ
မှတ် ၂၉ ၏ မန်
နေဂျာ)
နှင့်
ဦးအုံးမောင်။

ဦးဟန်ညွန့်သည် ဘဏ်၏ကိုယ်စားလှယ် ဖြစ်သည်ဆိုသော အယူခံ တရားပြိုင်၏ အဆိုလွှာပါ စွပ်စွဲချက်ကို ငြင်းဆိုခြင်း မပြုခဲ့သည်သာမက၊ အယူခံ တရားလိုဘက်၏ ကိုယ်စားလှယ် မစ္စတာ ဖုမန်ကလည်း၊ ၎င်း၏ထွက်ချက် စာမျက်နှာ နံပါတ် ၅ တွင်၊ ဦးဟန်ညွန့်သည် ဘဏ်၏ ကိုယ်စားလှယ်ဖြစ်၍၊ ကိုယ်စားလှယ်၏ အလုပ်မှာ မှားသည်ဖြစ်စေ၊ လိမ်သည်ဖြစ်စေ၊ ဘဏ်၏ တာဝန်ဖြစ်ကြောင်း ဝန်ခံခဲ့သည်။ သို့ဖြစ်ရာ အယူခံ တရားလိုဘက်သည် ၎င်း၏ ကိုယ်စားလှယ်ဖြစ်သူ မန်နေဂျာ ဦးဟန်ညွန့်၏ ပြုမူဆောင်ရွက်ချက်အတွက် တာဝန်ရှိသည်ဆိုသော မူလရုံးနှင့် ပထမ အယူခံ ရုံးတို့၏ ဆုံးဖြတ်ချက်များသည် မှားယွင်းသည်ဟု မဆိုနိုင်ပေ။

ဒုတိယတင်ပြချက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍၊ ငွေသွင်းငွေထုတ် စာအုပ်တွင် ပြုလုပ်ထား သောရေးသားချက်များသည် မည်သို့ အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိသည်ဆိုသော ပြဿနာ ကိုစဉ်းစားရာတွင်၊ ဘဏ်လုပ်ငန်း၌ တိုးတက်နေသည့် အင်္ဂလန်နိုင်ငံ၌ပင် ဘဏ်နှင့် ငွေအပ်သူတို့အချင်းချင်း ငွေသွင်းငွေထုတ် စာအုပ်ရှိရေးသားချက်များကို နှစ်ဦး နှစ်ဖက်အတည်ပြုသည့် ငွေစာရင်း အနေဖြင့် လက်ခံရန် သဘောတူညီချက် သို့မဟုတ် ဓလေ့ထုံးစံရှိကြောင်း အထောက်အထား ပေါ်လွင်မှသာ ထိုရေးသားချက်ကို ငွေ အပ်သူအနေဖြင့် မဟုတ်မမှန်ဟု ငြင်းဆိုခြင်းမှ ပိတ်ပင်မည်ဖြစ်သည်။ ယင်းသဘော တူညီချက် သို့မဟုတ် ဓလေ့ထုံးစံရှိသည်ဆိုသော အထောက်အထား မရှိပါက၊

၁၉၇၀

ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ(၎င်း)
၏ ကိတ်စား၊
ထောင်ကြီးမြို့၊
ပြည်သူ့ဘဏ်အ
မှတ် ၂၉ ၏ မန်
နေဂျာ)
နှင့်
ဦးဆုံးမောင်။

ဘဏ်အနေဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ငွေအပ်သူအနေဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ငွေ
သွင်းငွေထုတ်စာအုပ်ရှိ ရေးသားချက်များမှာ မှန်ကန်ခြင်း မရှိဟု တင်ပြခွင့်ရှိသည်ဟု
ကျင့်သုံးလျက်ရှိပေသည်။ *Vagliano Brothers v. Bank of England*(၁) တို့
အမှုတွင် အယူခံရုံးမှ စာမျက်နှာ ၂၆၃ ၌ အောက်ပါအတိုင်း ဝေဖန်ခဲ့ပေသည်။

“There is another point to be considered. The plaintiff from time to time received from the bank his pass-book, with entries debiting the payments made, for which the bank sent the bills as vouchers, which were retained by the plaintiff when he returned without objection the pass-books. It was contended that this was a settlement of account between him and the bank, and that he had been guilty of such negligence with respect to the examination of the vouchers as would have prevented him from being relieved from this settlement of account. But there was no evidence to show that, as between a customer and his banker, is the implied contract as to the settlement of account by such a dealing with the pass-book, or that, having regard to the ordinary course of dealing between a banker and his customers, the plaintiff had done anything which can be considered a neglect of his duty to the bank or negligence on his part.”

မြန်မာနိုင်ငံရှိ ဘဏ်လုပ်ငန်းသည် အင်္ဂလန်နိုင်ငံ၏ ဘဏ်လုပ်ငန်းနှင့် နှိုင်းစာလျှင်
များစွာနုနယ်သေးသည့် အခြေခံပင်ရှိသေးသည်ဆိုခြင်းကို ငြင်းနိုင်မည် မဟုတ်ချေ။
အများဆုံးအနေဖြင့် အင်္ဂလန်နိုင်ငံတွင် ကျင့်သုံးလျက်ရှိသော လုပ်ထုံး လုပ်ဟန်
ကိုပင် လိုက်နာကျင့်သုံးသင့်သည်ဟု ယူဆသည်။ ထို့ထက် တင်းကြပ်သောလုပ်ထုံး
လုပ်ဟန်ကို အသုံးမပြုသင့်ဟု ထင်မြင်သည်။ ယခုအမှုတွင် ငွေအပ်သူ အယူခံ
တရားပြိုင်သည် အင်္ဂလိပ်စာတတ်သူ တယောက်မဟုတ်ချေ။ ငွေသွင်းငွေထုတ်စာအုပ်
တွင်ရှိသော ရေးသားချက်များကို ကောင်းစွာ နားလည်သူ တယောက် မဟုတ်
သည့်အပြင်၊ ထိုစာအုပ်ရှိ ရေးသားချက်များကို ဘဏ်နှင့်ငွေအပ်သူတို့သည် နှစ်ဦး
နှစ်ဖက်အတည်ပြုသည့် ငွေစာရင်းအနေဖြင့် လက်ခံကြရန် သဘောတူညီချက်သော်
လည်းကောင်း၊ ဓလေ့ထုံးစံသော်လည်းကောင်း ရှိခဲ့သည်ဆိုသော အထောက်အထား
မရှိသဖြင့်၊ ၁၉၅၇ ခု၊ ဩဂုတ်လ ၁၄ ရက်နေ့တွင် ပေးသွင်းခဲ့သော ငွေကျပ် ၂၀,၀၀၀
အတွက် ငွေသွင်းငွေထုတ်စာအုပ်၌ ရေးသားချက်မရှိသည်ကို ချက်ခြင်း ကန့်ကွက်
ပြောဆိုခြင်းမပြုသည့် အကြောင်းကြောင့်၊ အယူခံတရားပြိုင်သည် ယင်းကိစ္စနှင့်ပတ်
သက်၍ တင်ပြပြောဆိုခြင်းမှ ပိတ်ပင်ပြီးဖြစ်သည်ဟု ယူဆခြင်း မပြုနိုင်ပေ။

(1) (1889) 23 Q.B.D. 243.

နောက်ဆုံးတင်ပြသည့် အချက်မှာ အတိုးပြဿနာဖြစ်သည်။ တရားမကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၃၄ အရ တရားစွဲဆိုသည့် နေ့မှစ၍ စွဲဆိုသည့် ငွေအပေါ် အတိုးပေးသင့် မပေးသင့်ဆိုသော ပြဿနာမှာ မူလရုံးက ဆင်ခြင်တုံတရား လက်ကိုင်ထား၍ ဆုံးဖြတ် ရသည့်ကိစ္စဖြစ်သည်။ ထိုကိစ္စကို မူလရုံးမှ နှိုင်းနှိုင်းချိန်ချိန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါမူ အယူခံ ရုံးအနေဖြင့် ဝင်ရောက်ဖက်စွက်ခြင်း မပြုသင့်ပေ။ အယူခံတရားပြိုင်စွဲဆိုသည့်ငွေမှာ ဘဏ်တွင် ငွေရွှင်စာရင်းအရ အပ်သည့်ငွေဖြစ်၍ သာမန်အားဖြင့် အတိုးတောင်း ဆိုနိုင်သည့်ငွေမျိုး မဟုတ်ချေ။ ထို့ပြင် အယူခံတရားလိုဘဏ်သည် အယူခံတရား ပြိုင်၏ငွေကို မတရားလက်ဝယ်ထားရှိခြင်း မဟုတ်ပါ။ ၎င်း၏ ကိုယ်စားလှယ်က လိမ်လည်ခဲ့ခြင်းသာဖြစ်၍ အယူခံတရားလိုဘဏ်အပေါ် ပြစ်ဒဏ်ခံသည့်အနေဖြင့် အတိုးပေးဆောင်ရန် အမိန့်ချမှတ်ခြင်း မပြုသင့်ဟုယူဆသည်။

အထက်ပါအကြောင်းများကြောင့် အယူခံတရားလိုဘဏ်က အယူခံတရား ပြိုင်အား ငွေကျပ် ၂၀,၀၀၀ ပေးဆောင်ရမည်ဆိုသော မူလရုံး၏ ဒီကရီကို အတည် ပြုပြီး၊ ထိုငွေအပေါ် ရုံးနှုန်းအတိုင်း အတိုးပေးဆောင်ရမည်ဆိုသော ပထမအယူခံ ရုံး၏အမိန့်ကိုမူ ပယ်ဖျက်လိုက်သည်။ ဤဒုတိယအယူခံတွင် မည်သူမျှ လွတ်လွတ် ကျွတ်ကျွတ်အနိုင်မရရှိသဖြင့်၊ ဤရုံးတရားစရိတ်များကို မိမိတို့ဘာသာ ကျခံကြရ မည်ဖြစ်သည်။ ။

၁၉၇၀

ပြည်ထောင်စု
ပြန်မာနိုင်ငံ(၎င်း
၏ကိုယ်စား၊
ဘောင်ကြီးမြို့၊
ပြည်သူ့ဘဏ်အ
မှတ် ၂၉ ၏ မန်
နေဂျာ)
နှင့်
ဦးအုံးမောင်။

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ် (မန္တလေးရုံးထိုင်)

ရာဇဝတ်ပြင်ဆင်မှု

တရားသူကြီး ဦးချစ် နှင့် တရားသူကြီး ဦးသက်ဖေ တို့ရွှေ့တွင်

မနန်းဝမ်းနား (လျှောက်ထားသူ)

နှင့်

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ (လျှောက်ထားခံရသူ) *

† ၁၉၇၀
မေလ ၁၆
ရက်။

သေခါနီး စွပ်စွဲချက်—သက်သေခံအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃၂ (၁) အရ၊ တရားသူကြီးရွှေ့မှောက်တွင်သာ ပြုလုပ်ရမည်ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားမြစ်ခြင်းမရှိခြင်း—တရားသူကြီးရွှေ့တွင် ပေးသောစွပ်စွဲချက်နှင့် သာမန်အရပ်သားတဦး၏ရွှေ့တွင် ပေးသောစွပ်စွဲချက်တို့ကို ကွဲပြားခြားနားမှု။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ သက်သေခံအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃၂ (၁) အရ၊ သေခါနီးစွပ်စွဲချက်ကို တရားသူကြီး ရွှေ့မှောက်၌သာ ပြုလုပ်ရမည်ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားခြင်းမရှိ။ တရားသူကြီးမဟုတ်သည့်အရပ်သူအရပ်သား၊ သို့မဟုတ် အစိုးရအရာထမ်း၊ အမှုထမ်းတဦးဦး၏ရွှေ့တွင် ပြုလုပ်ခြင်းမပြုရဟု တားမြစ်ထားခြင်းလည်း မရှိချေ။ တရားသူကြီးသည် နေရာတကာ၌ မရှိနိုင်။ တရားသူကြီးမရှိ၍ သေခါနီးစွပ်စွဲချက်ကို မပြုလုပ် နိုင်ဟု ဆိုသည့် အများအားဖြင့် သေခါနီးစွပ်စွဲချက် ပြုလုပ်ရန် အခွင့်အရေးလုံးဝရှိတော့မည်မဟုတ်ပေ။

သေခါနီးစွပ်စွဲချက်တစ်ခုခုကို အာဏာဆန့်သည့် တရားသူကြီးတဦး၏ရွှေ့တွင် ပေးခဲ့ပါမူ၊ ထိုသေခါ နီးစွပ်စွဲချက်အား သက်သေခံ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၈၀ အရ၊ တရားသူကြီးကို ခေါ်ယူစစ်ဆေးရန်မလိုဘဲ၊ သက်သေအဖြစ်အသုံးပြုနိုင်ပေသည်။ သာမန်အရပ်သား တဦးဦးရွှေ့ပေးခဲ့သည့် သေခါနီးစွပ်စွဲ ချက်နှင့် ပတ်သက်၍မူ ထိုအရပ်သားကို ခေါ်ယူစစ်ဆေးမှသာ သက်သေခံအဖြစ် အသုံးပြုနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ ဤအချက်သာလျှင် ကွဲပြားခြားနားမှုရှိပေသည်။ ။ သို့ဖြစ်ရာ သေခါနီးစွပ်စွဲချက်ကို တရားသူကြီးသာမက၊ ရဲအရာရှိကလည်း ယူနိုင်သည်။ ဆရာဝန်ကလည်း ယူနိုင်သည်။ တို့တို့ဆိုရသော် မည်သူမဆို ယူနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် ဆရာဝန် ဦးအေပုန်ရွှေ့တွင် ပေးခဲ့သော မနန်းဆိုင်၏ သေခါနီး စွပ်စွဲချက်ကို သက်သေအဖြစ်အသုံးပြုနိုင်သည်။ မောင်သာထွန်း ပါ ၂ နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ၊ ၁၉၆၆ ခု၊ မြန်မာပြည်စီရင်ထုံး၊ ၄၆၅ ကိုးကားသည်။

လျှောက်ထားသူအတွက်။ ။ ဦးဟန်ကိုယ်စား ဦးညွန့်မြိုင်၊ တရားရုံးချုပ် ရွှေ့နေ။

လျှောက်ထားခံရသူအတွက်။ ။ ဦးတင်ညွန့်၊ အစိုးရ တရားရုံးချုပ် ရွှေ့နေ။

* ၁၉၇၀ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်ပြင်ဆင်မှု ၁၆ (ခ)။
† ၁၉၆၉ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်ကြီးမှုအမှတ် ၈၅ တွင် ချမှတ်သော ၁၉၇၀ ခု၊ ဇူလိုင်လ ၆ ရက်။ နေ့စွဲပါ ကျွင်းကျိပ်၊ ၁ ရာဘက် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးအဖွဲ့ကို ပြန်၍ ပြင်ဆင်မှု။

မနန်းဝမ်းနား
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ။

တရားသူကြီးဦးသက္ကဓပ။ ။ကျိုင်းတုံမြို့၊ ပထမရာဘက် ရာဇဝတ် တရားသူကြီး
ရုံးမှ လျှောက်ထားသူ ဒေါ်နန်းဝမ်းနား အား၊ ရာဇသတ်ပုဒ်မ ၃၁၄ အရ၊ အလုပ်နှင့်
ဘောင်ဒဏ်ဘနှစ်ကျခံစေရန် အမိန့်ချမှတ်ခဲ့ရာ ထိုအမိန့်ကို မကျေနပ်၍ တောင်ကြီးမြို့၊
စက်ရှင်ရုံးသို့ အယူခံဝင်သောအခါ အယူခံလွှာကို ကကျဦးနည်းဖြင့် ပလပ်လိုက်
သဖြင့် ဤပြင်ဆင်မှု တင်သွင်းလာခြင်းဖြစ်သည်။

၁၉၆၈ ခု၊ စက်တင်ဘာလ ၃ ရက်နေ့တွင် ကျိုင်းတုံမြို့၊ ပြည်သူ့ဆေးရုံသို့မနန်း
ဆိုင်ဆိုသော အမျိုးသမီးသည် မေးခိုင်ထောက်နှင့် ထောက်ရှိလာသဖြင့် အလှည့်ကျ
ဆရာဝန် ဦးအေမုန် (လိပြ ၁) က စစ်ဆေးကြည့်ရှုသောအခါ ကိုယ်ဝန်ဖျက်ထားသည့်
လက္ခဏာများတွေ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် မေးမြန်းသောအခါ မနန်းဆိုင်က မိမိ၏
ကိုယ်ဝန်ကို လျှောက်ထားသူ ဒေါ်နန်းဝမ်းနားသည် အခေကျပ် ၃၀၀ ဖြင့်ဖျက်
ပေးကြောင်း၊ ငွေမရှိ၍ လက်စွပ်တကွင်းကို ကျပ် ၂၅၀ တန်ဘိုးထားပြီး ငွေကျပ်
၅၀ ကိုလည်းပေးခဲ့ကြောင်း ဝန်ခံပြောဆိုသည်။ ထိုကဲ့သို့ ပြောဆိုစဉ်က သူနာပြု
ဆရာမ မအေစီ (လိပြ ၂) နှင့် ဒေါ်စောခင် (လိပြ ၃) တို့လည်းရှိကြသည်။

မနန်းဆိုင်အား ဆေးရုံမှ အတွင်းလူနာအဖြစ် ကုသပေးသော်လည်း သားအိမ်
တွင်ရရှိသော ဒဏ်ရာမှာ မသက်သာဘဲ ၁၉၆၉ ခု၊ စက်တင်ဘာလ ၉ ရက်နေ့၌ သေဆုံး
သွားလေသည်။

ဆရာဝန် ဦးအေမုန်က မနန်းဆိုင်၏ ကိုယ်ဝန်ကို လျှောက်ထားသူ ဖျက်ခဲ့ကြောင်း
ရဲဘော်စခန်းသို့ တိုင်ကြားခဲ့သဖြင့် လျှောက်ထားသူသည် မနန်းဆောင် (လိပြ ၄)
အား ခေါ်ပြီး ဆရာဝန်ထံသို့ သွားရောက်၍ မိမိပေါ် အရေးမယူရန်ပြောသည်။
သို့ရာတွင် ဆရာဝန်က ရဲဘော်စခန်းသို့ သွားရောက်ပြောကြားရန် ညွှန်ကြားလိုက်
သည်။

လျှောက်ထားသူက မနန်းဆိုင်၏ ကိုယ်ဝန်ကို ဖျက်ပေးရသည်ဆိုခြင်းမှာ မဟုတ်
ကြောင်း၊ မနန်းဆိုင်ကို မသေခင်က ချော်လဲသဖြင့် လက်မောင်းကို နှိပ်ပေးရကြောင်း
ထုခချသော်လည်း ၎င်း၏ သုခချချက်မှာ အသောက် အသား လုံးဝမရှိသဖြင့် မူလရုံး
နှင့် အယူခံရုံးသို့မှ လက်ခံခြင်းမပြုခဲ့ကြပေ။

လျှောက်ထားသူ၏ တရားရုံးချုပ် ရွှေခန ဦးညွန့်မြိုင်က မိမိ၏ ကိုယ်ဝန်ကို
လျှောက်ထားသူက ဖျက်ပေးရပါသည်ဆိုသော မနန်းဆိုင်၏ ဆရာဝန်ရွှေ၌ ပြောဆို
ခဲ့သည့် စကားရပ်သည် သေခါနီး စွပ်စွဲချက်တခု ဖြစ်ကြောင်း။ သေခါနီး စွပ်စွဲ
ချက်ကို တရားသူကြီးရွှေဘွဲ့ ပြုလုပ်ခြင်းမရှိဘဲ။ ဆရာဝန်၏ရွှေ၌ ပြုလုပ်ခဲ့သဖြင့်
ထိုသေခါနီး စွပ်စွဲချက်ဖြင့် ပြစ်ဒဏ်ဘနှစ် ရှားစီရင်ခြင်းသည် မှားယွင်းနေသည်ဟု
ယူဆသင့်ကြောင်း အဓိကအားဖြင့် တင်ပြသွားသည်။

၁၉၇၀

မနန်းဝမ်းနား
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ။

သက်သေခံ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၂ (၁) အရ၊ သေခါနီးစွပ်စွဲချက်ကိုတရားသူကြီး ရွှေ့မှောက်၌သာ ပြုလုပ်ရမည်ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားခြင်း မရှိ။ တရားသူကြီး မဟုတ်သည့် အရပ်သူ အရပ်သား၊ သို့မဟုတ် အစိုးရ အရာထမ်း၊ အမှုထမ်း တဦးဦး၏ ရွှေ့တွင် ပြုလုပ်ခြင်း မပြုရဟု တားမြစ်ထားခြင်းလည်း မရှိချေ။ တရားသူကြီးသည် နေရာ တကာ၌ မရှိနိုင်၊ တရားသူကြီး မရှိ၍ သေခါနီး စွပ်စွဲချက်ကို မပြုလုပ်နိုင်ဟု ဆိုလျှင် အများအားဖြင့် သေခါနီး စွပ်စွဲချက်ပြုလုပ်ရန် အခွင့် အရေး လုံးဝရှိတော့မည် မဟုတ်ချေ။

သေခါနီး စွပ်စွဲချက်တခုကို အာဏာဆန်သည့် တရားသူကြီး တဦး၏ ရွှေ့တွင် ပေးခဲ့ပါမူ ထိုသေခါနီး စွပ်စွဲချက်အား သက်သေခံ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၈၀ အရ၊ တရားသူကြီးကို ခေါ်ယူစစ်ဆေးရန် မလိုဘဲ သက်သေခံ အဖြစ် အသုံးပြုနိုင်ပေသည်။ သာမန် အရပ်သား တဦးဦးရွှေ့၌ ပေးခဲ့သည့် သေခါနီး စွပ်စွဲချက်နှင့် ပတ်သက်၍မူ ထိုအရပ်သားကို ခေါ်ယူစစ်ဆေးမှသာ သက်သေခံ အဖြစ် အသုံးပြုနိုင်မည်ဖြစ် သည်။ ဤအချက်သာလျှင် ကွဲပြားခြားနားမှု ရှိပေသည်။

သို့ဖြစ်ရာ သေခါနီး စွပ်စွဲချက်ကို တရားသူကြီးသာမက ရဲအရာရှိကလည်း ယူနိုင် သည်။ ဆရာဝန်ကလည်း ယူနိုင်သည်။ တိုတိုဆိုရသော်၊ မည်သူမဆို ယူနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် ဆရာဝန် ဦးအေမုန်ရွှေ့တွင် ပေးခဲ့သော မနန်းဆိုင်၏ သေခါနီး စွပ်စွဲချက်ကို သက်သေခံအဖြစ် အသုံးပြုနိုင်သည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ ဆုံးဖြတ်သည်။

ဦးညွန့်မြိုင်က တဖန် သေခါနီး စွပ်စွဲချက်တခုတည်းနှင့် လျှောက်ထားသူအပေါ် အပြစ်မပေးသင့်ကြောင်း၊ အခြား အထောက် အကူပြုသည့် သက်သေခံချက်ရှိရန် လိုအပ်ကြောင်း ထပ်လောင်း တင်ပြသည်။ သေခါနီး စွပ်စွဲချက်တခုတည်း ယုံကြည် စိတ်ချရပါမူ ထိုစွပ်စွဲချက်တခုတည်းပင်လျှင် တရားခံအပေါ် အပြစ်ပေးနိုင်ပေသည်။ မောင်သာထွန်း ပါ ၂ နှင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ (၁) ယခု အမှုတွင် မနန်းဆိုင်၏ သေခါနီး စွပ်စွဲချက်ကို အထောက်အကူပြုလျက်ရှိသော သက်သေခံချက်များရှိနေသည်။ မနန်းဆောင် (လိပြ-၄)က မနန်းဆိုင်၏ ကိုယ်ဝန်ကို ဖျက်ရန် လျှောက်ထားသူအား ခေါ်ပေးရကြောင်း ထွက်ဆိုထားသည်။ ဆရာဝန် ဦးအေမုန်အား လျှောက်ထားသူက အမှုမလုပ်ရန် သွားရောက်ပြောကြားခဲ့သည်။ ထိုကဲ့သို့ ပြောကြားစဉ်က မနန်း ဆောင်ရှိနေသည်။ မနန်းဆိုင်၏ ခင်ပွန်းဖြစ်သူ အိုက်ဆော့ (လိပြ-၅)က ကိုယ်ဝန် ဖျက်ခံ အပြစ် ပေးခဲ့ရသည့် လက်စွပ်ကို လျှောက်ထားသူထံမှ ပြန်ရကြောင်း ထွက်ဆို ထားသည်။ ချော်လဲ၍ လက်မောင်းကို နှိပ်ပေးရသဖြင့် နှိပ်ခင်္ဇေ့ ကျပ် ၄၀၀ ရသည်ဆိုသော လျှောက်ထားသူ၏ ထုချေချက်မှာလည်း လုံးဝ ယုတ္တိမရှိပေ။ အထက်

(၁) ၁၉၆၆ ခု၊ မြန်မာပြည်စီရင်ထုံးများ ၄၆၅။

ပါအချက် အလက်များသည် မိမိ၏ ကိုယ်ဝန်ကို ဖျက်ပေးသူမှာ လျှောက်ထားသူ ပင်ဖြစ်သည်ဆိုသော မနန်းဆိုင်၏ သေခါနီး စွပ်စွဲချက်ကို အထောက်အကူပြုလျက် ရှိသည်ဟု ဆိုရမည်ဖြစ်သည်။

၁၉၇၀
မနန်းဝမ်းနား
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ။

အထက်ပါ အကြောင်းများ ကြောင့် လျှောက်ထားသူသည် ကိုယ်ဝန် ဖျက်ပေး၍ ကိုယ်ဝန်ဆောင် မိန်းမ သေဆုံးခြင်း အတွက် ဂုဏ်သတ် ပုဒ်မ ၃၁၄ အရ၊ ပြစ်မှု ထင်ရှားသည်ဆိုသော မုလချုံးနှင့် အယူခံရုံးတို့၏ ယူဆချက်တို့သည် မှန်ကန်သည်။ ၎င်းအပေါ်ချမှတ်ထားသည့် အပြစ်ဒဏ်မှာလည်း ကြီးလေးသည်ဟု မဆိုသင့်သဖြင့် ဤပြစ်ဆင်မှုကို ပယ်လိုက်သည်။

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

ရာဇဝတ်အယူခံမှု

တရားသူကြီး ဦးချစ်နှင့် တရားသူကြီး ဦးသက်ဖေ တို့ရွှေတွင်

† ၁၉၇၀

ဖေဖော်ဝါရီလ
၂၈ ရက်။

မအေးရင်ဖြူ (အယူခံတရားလို)

နှင့်

မောင်ညွှန်သွန်း (အယူခံတရားခံ) *

ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၄၇၈ အရ စီရင်ဆုံးဖြတ်ခြင်း—တရားမရှုံး၌ လင်မယားပြန်လည်ပေါင်းသင်း
လို့မူဒီကရီရရှိလျှင် ရာဇဝတ်ရှုံးမှချမှတ်ထားသည့် စားစရိတ်အမိန့်သည် ပျက်ပြယ်ခြင်းရှိမရှိ။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။လင်ယောကျ်ားကဇနီးအပေါ် ပြန်လည်ပေါင်းသင်းလို့မူ ဒီကရီရရှိခဲ့သည့်
အကြောင်းကြောင့် ရာဇဝတ်ရှုံးမှချမှတ်ထားသည့် စားစရိတ်အမိန့်သည် အလီအလျောက်ပျက်ပြယ်
ခြင်းမရှိပေ။ ယင်းသို့လင်ယောကျ်ားက ဒီကရီရရှိခဲ့သည့်အကြောင်းကြောင့် စားစရိတ်အမိန့်ကို
ပြောင်းလဲပယ်ဖျက်သင့်ကြောင်း တင်ပြမှသာပြောင်းလဲသင့်မည်။ ပယ်ဖျက်သင့်မသင့်ဆိုသော
ပြဿနာကို ရာဇဝတ်ရှုံးမှ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၄၇၉ (၂) အရ စဉ်းစားဆုံးဖြတ်ရန် တာဝန်ရှိ
ပေသည်။ မောင်ခွန်း နှင့် မစိန်၊ အတူ ၃၊ ရန်ကုန်၊ ၁၅၀ ရည်ညွှန်းသည်။

ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။လင်ယောကျ်ားတဦးသည် ဇနီးမယားအား ပြန်လည်ပေါင်းသင်းလို့မူ
စွဲဆိုရာတွင် တကယ်ပြန်လည်ပေါင်းသင်းလို့ရှိမဟုတ်ပါ။ မယားစားစရိတ်မပေးလိုသည့်အတွက်ကြောင့်
ဖြစ်သည်ဟု ပေါ်ပေါက်နေပါက ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည် မယားစားစရိတ်အမိန့်ကို ပယ်ဖျက်ရန်
ငြင်းဆိုပြီး၊ လင်ဖြစ်သူအားစားစရိတ်ပေးရန် အမိန့်ချမှတ်နိုင်ပေသည်။ မောင်ဘိုးခွေး နှင့် မစွမ်းရှိန်၊
၁၉၃၉၊ ရန်ကုန်စီရင်ထုံး၊ ၇၄၁ ရည်ညွှန်းသည်။

အယူခံတရားလိုအတွက်။ ။တရားရုံးချုပ်ရွှေနေ ဦးမောင်မောင်ခင်။

အယူခံတရားခံအတွက်။ ။တရားရုံးချုပ် ရွှေနေ ဒေါက်တာ ရွှေဘော်။

တရားသူကြီး ဦးသက်ဖေ။ ။လျှောက်ထားသူ မအေးရင်ဖြူ သည်၊ လျှောက်
ထားခံရသူ မောင်ညွှန်သွန်း အပေါ် ကျောက်ဖြူမြို့၊ ဒုတိယ ရာဘက် ရာဇဝတ်

* ၁၉၆၉ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်အယူခံမှုအမှတ် ၁၃၈ (ခ)။
† ၁၉၆၈ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်သေးမှုအမှတ် ၁၄ တွင်ချမှတ်သော ၁၉၆၈ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၄ ရက်
နေ့စွဲပါ ကျောက်ဖြူမြို့၊ ဒုတိယရာဘက်တရားသူကြီး၏ အမိန့်ကိုအယူခံမှု။

၁၉၇၀

မအေးရင်ဖြူ
နှင်း
မောင်ဉာဏ်
ထွန်း။

တရားသူကြီးရုံးတွင် ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၁၁ ရက်နေ့က မယား စားစရိတ် တလလျှင် ကျပ် ၅၁ နှုန်းဖြင့် ပေးဆောင်ရန် အမိန့် တရပ် ရရှိခဲ့သည်။ ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ မေလ ၄ ရက်နေ့၌ မောင်ဉာဏ်ထွန်းက၊ မအေးရင်ဖြူ အပေါ် ရန်ကုန်မြို့၊ တရားမရုံး၏ ၁၉၆၁ ခုနှစ်၊ တရားမကြီးမှု အမှတ် ၄၁၆ တွင် လင်မယား ပြန်လည် ပေါင်းသင်းရန်၊ သို့မဟုတ် ကွာရှင်းပေးရန် တရားစွဲဆိုရာ၊ မူလရုံးမှ ကွာရှင်း ပြတ်စဲသည့် ဒီကရီချမှတ်ပေးလိုက်သော်လည်း၊ မအေးရင်ဖြူက အယူခံဝင်သော အခါ၊ တရားရုံးချုပ်မှ ၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၂၁ ရက်နေ့၌ ကွာရှင်း ပြတ်စဲသည့် ဒီကရီကို ပယ်ဖျက်လိုက်ပြီး၊ လင်မယား ပြန်လည် ပေါင်းသင်းရန် အမိန့်ချမှတ်လိုက်သည်။

၁၉၆၅ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၁၃ ရက်နေ့တွင် မောင်ဉာဏ်ထွန်းက၊ ထိုဒီကရီကို ဇာချီပြုရန်၊ ရန်ကုန်မြို့၊ တရားမရုံး၏ ၁၉၆၅ ခုနှစ်၊ တရားမ ဇာချီမှုအမှတ် ၄၄၇ တွင် လျှောက်ထားရာ၊ မအေးရင်ဖြူက၊ အိမ် တဆောင် မီးတပြောင်ထားရမည့်အပြင်၊ မယားစားစရိတ် ကျန်ငွေများကိုလည်း ပေးဆောင်မှသာ ပြန်လည် ပေါင်းသင်း နိုင်မည်ဟု ကန့်ကွက်သဖြင့် ဇာချီရုံးမှ ၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ မေလ ၃၀ ရက်နေ့၌ ၆ လ အတွင်း ပြန်လည်ပေါင်းသင်းကြရန် အမိန့်ချမှတ်လိုက်သည်။ ၁၉၆၇ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၂၅ ရက်နေ့တွင် မအေးရင်ဖြူက၊ ထိုအမိန့် အတိုင်း ပြန်လည် ပေါင်းသင်းရန် ကြိုးစား သော်လည်း၊ မောင်ဉာဏ်ထွန်းသည် တိမ်းရှောင်နေသဖြင့် သင့်လျော်သည့် အမိန့် တချို့ ချမှတ်ပေးပါရန် လျှောက်ထားရာ၊ မောင်ဉာဏ်ထွန်းက ကန့်ကွက်သည့် အတွက် ဇာချီရုံးမှ မအေးရင်ဖြူ၏ လျှောက်လွှာကို ပယ်လိုက်သည်။

၁၉၆၈ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၅ ရက်နေ့၌ မအေးရင်ဖြူက ကျောက်ဖြူမြို့၊ ဒုတိယ ဘဏ် ဘဏ်ရုံး တရားသူကြီးရုံးတွင် ၁၉၆၇ ခုနှစ်၊ မတ်လမှ ၁၉၆၈ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီ လ အထိ ပေးရန် ရှိသည့်မယား စားစရိတ်ငွေ ကျပ် ၆၁၁ ကို၊ မောင်ဉာဏ်ထွန်းထံမှ တောင်းခံပေးရန် လျှောက်ထားရာ၊ မောင်ဉာဏ်ထွန်းက မအေးရင်ဖြူသည် ပြန်လည် ပေါင်းသင်းရန် ဒီကရီချမှတ်ခဲ့သော်လည်း၊ ထိုဒီကရီကို လိုက်နာခြင်းမရှိသဖြင့်၊ စား စရိတ် တောင်းဆိုခြင်း မပြုနိုင်ကြောင်း ထုချေသည်။ မအေးရင်ဖြူက တရားမရုံး ဒီကရီ အတိုင်း ပြန်လည်ပေါင်းသင်းရန် မိမိအနေဖြင့် ကြိုးပားသော်လည်း မောင် ဉာဏ်ထွန်းသည် တိမ်းရှောင်နေသဖြင့် ပေါင်းသင်းခြင်း မပြုခဲ့ရကြောင်း ချေပဒသာ ကြောင့်၊ ဘဏ်ရုံး တရားသူကြီးသည် စုံစမ်းမှုပြုကာ မောင်ဉာဏ်ထွန်း၏ ပထောင့် ကြောင့် လင်မယား ပြန်လည် ပေါင်းသင်းခြင်း မပြုရကြောင်း ထင်ရှားသည်ဟု ဆုံးဖြတ်ပြီး၊ မယား စားစရိတ်ငွေ ကျပ် ၆၁၀ ကို ပေးဆောင်ရန် အမိန့်ချမှတ်လိုက် သည်။

၁၉၇၀
မအေးရင်ဖြူ
နှင့်
မောင်ညွှန်
ထွန်း။

ထိုအမိန့်ကို မောင်ညွှန်ထွန်းက ကျောက်ဖြူမြို့၊ ရာဘက် စက်ရုံရုံးသို့ အယူခံ
ဝင်သောအခါ၊ ရာဘက်စက်ရုံ တရားသူကြီးက ၆ လ အတွင်း လင်မယား ပြန်
လည် ပေါင်းသင်းရန် ချမှတ်ခဲ့သော တရားမရုံး၏ အမိန့်ကို မအေးရင်ဖြူသည် လိုက်နာ
ခဲ့ခြင်းမရှိသဖြင့်၊ မယားစားစရိတ်ပေးရမည် ဆိုသော ရာဇဝတ်ရုံး၏ အမိန့်သည်
အလို အလျောက် ပျက်ပြယ်ခဲ့သည်ဟု ကောက်ယူကာ မူလရုံး၏ အမိန့်ကို ပယ်ဖျက်
လိုက်သည်။ မအေးရင်ဖြူက၊ ယင်းအမိန့်ကို မကျေနပ်သဖြင့် ဤပြင်ဆင်မှုကို တင်သွင်း
လာခြင်းဖြစ်သည်။

အယူခံရုံး၏ စီရင်ချက်၌ မူလရုံး၏ အမိန့်သည် ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၄၉၀ အရ၊
ချမှတ်ခဲ့သည့် အမိန့်တခု ဖြစ်သယောင် မှတ်ချက်ပြုထားသည်ကို တွေ့ရပြီး၊ ထိုပုဒ်မ
အရ ချမှတ်သည့် အမိန့်မှာ ပုဒ်မ ၄၀၆ (က) အရ၊ အယူခံဝင်နိုင်သည့် အမိန့်မဟုတ်သည့်
အလျောက်၊ ကျောက်ဖြူမြို့၊ ရာဘက် စက်ရုံရုံးသို့ မူလရုံး၏ အမိန့်ကို အယူခံဝင်နိုင်
မဝင်နိုင်ဆိုသော ပြဿနာပေါ်ပေါက်ခဲ့သဖြင့်၊ ထိုပြဿနာနှင့် ပတ်သက်၍ နှစ်ဘက်
ရွေးနေများကို ကျွန်ုပ်တို့ ကြားနာခဲ့ရပေသည်။ ရာဇဝတ် ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၄၉၀ မှာ
စား စရိတ် ချမှတ်ခြင်းခံရသူသည်၊ စားစရိတ် အမိန့်ချမှတ်သည့် ရုံး၏ စီရင်ပိုင်ခွင့်
အတွင်း နေထိုင်ခြင်း မပြုသဖြင့်၊ ၎င်းနေထိုင်ရာ အရပ်ရှိ ရာဇဝတ်ရုံးသို့ စားစရိတ်
အမိန့်ကို အတည်ပြုပေးရန် လျှောက်ထားသည့် ကိစ္စနှင့်သာ အကျုံးဝင်မည်ဖြစ်ပြီး
စားစရိတ် အမိန့်ချမှတ်သည့် ရုံးတွင် လျှောက်ထားသည့် ကိစ္စနှင့် မသက်ဆိုင်ပေ။
သို့ဖြစ်ရာ မူလရုံး၏ အမိန့်သည် ရာဇဝတ် ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၄၉၀ အရ မဟုတ်ပါ။ ပုဒ်မ
၄၇၈ (၃) အရ ချမှတ်ခဲ့သော အမိန့်သာ ဖြစ်ကြောင်း ပေါ်ပေါက်နေသည်။ ထိုအမိန့်
ကို ပုဒ်မ ၄၀၆ (က) အရ၊ အယူခံဝင်နိုင်သည်ဆိုခြင်းမှာ မပြင်းနိုင်ပေ။

အယူခံရုံးက မောင်ညွှန်ထွန်းသည် မအေးရင်ဖြူ အပေါ် ရန်ကုန်မြို့၊ တရားမရုံး၌
လင်မယား ပြန်လည် ပေါင်းသင်းလို့မူ ဒီကရီ ရရှိခဲ့ပြီးဖြစ်ရာ၊ ရာဇဝတ်ရုံးမှ ချမှတ်
ထားသည့် စားစရိတ် အမိန့်မှာ ပျက်ပြယ်ပြီး ဖြစ်သည်ဟု ယူဆထားသည်ကို တွေ့ရ
သည်။ လင်ယောက်ျားက ဇနီး အပေါ် ပြန်လည် ပေါင်းသင်းလို့မူ ဒီကရီရရှိခဲ့သည့်
အကြောင်းကြောင့် ရာဇဝတ်ရုံးမှ ချမှတ်ထားသည့် စားစရိတ် အမိန့်သည် အလို
အလျောက် ပျက်ပြယ်ခြင်း မရှိပေ။ ယင်းသို့ လင်ယောက်ျားက ဒီကရီရရှိခဲ့သည့်
အကြောင်းကြောင့် စား စရိတ် အမိန့်ကို ပြောင်းလဲ ပယ်ဖျက်သင့်ကြောင်းတင်ပြ
မှသာပြောင်းလဲသင့် မသင့်၊ ပယ်ဖျက်သင့် မသင့်ဆိုသော ပြဿနာကို ရာဇဝတ်
ရုံးမှ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၄၇၉ (၂) အရ၊ စဉ်းစားဆုံးဖြတ်ရန် တာဝန်ရှိပေသည်။
မောင်ထွန်း နှင့် မစိန် (၁) တို့စီရင်ထုံးတွင် တရားမရုံး၏ အမိန့်ကြောင့် စားစရိတ်

(၁) အတွဲ ၃ ရန်ကုန် ၁၅၀။

၁၉၇၀

မအေးရင်ဖြူ
နှင့်
မောင်ဉာဏ်
ထွန်း။

အမိန့်သည် အလိုအလျောက် ပျက်ပြယ်ခြင်း မရှိကြောင်း၊ စားစရိတ် အမိန့်ကို ပယ်ဖျက် သုံး-မသုံး စဉ်းစားရာတွင် တရားမရုံး၏ အမိန့်ကို မျက်စိမှိတ်၍ လိုက်နာရန် မလိုပဲ ပေါ်ပေါက်နေသည့် အကြောင်းခြင်းရာ အပေါ် ဆုံးဖြတ်ရမည်ဟု ဆုံးဖြတ်ထား သည်ကို တွေ့မြင်နိုင်ပေသည်။

ယခုအမှုတွင် စားစရိတ် အမိန့်ချမှတ်ခဲ့သည့် မူလရုံးသည်၊ စားစရိတ်ငွေများကို ဘောင်းခံသည့် မအေးရင်ဖြူ၏ လျှောက်လွှာကို စဉ်းစားရာ၌ မောင်ဉာဏ်ထွန်း ရရှိခဲ့သော တရားမရုံး၏ ဒီကရီကို ထည့်သွင်း ဆင်ခြင်သုံးသပ်ခဲ့ပေသည်။ ထိုကဲ့သို့ ဆင်ခြင်သုံးသပ်ရာ၌ တရားမရုံး ဒီကရီအတိုင်း လင်မယားအဖြစ် ပြန်လည် ပေါင်းသင်း ရန် မအေးရင်ဖြူက ကြိုးစားအားထုတ်ခဲ့သော်လည်း၊ မောင်ဉာဏ်ထွန်းသည် တိုင်း ချောင်းနေသဖြင့် တရားမရုံး၏ ဒီကရီနှင့်အညီ လင်မယား အဖြစ် ပေါင်းသင်းခြင်း မပြုရသည့် အကြောင်းမှာ မောင်ဉာဏ်ထွန်း၏ ပျက်ကွက်မှုကြောင့် ဖြစ်သည်ဟု ကောက်ယူဆုံးဖြတ်ခဲ့ပေသည်။ ထိုကဲ့သို့ ဆုံးဖြတ်ရာတွင် မောင်ဉာဏ်ထွန်း၏ ဘက် မှပျက်ကွက်ခဲ့ကြောင်း မအေးရင်ဖြူက သက်သေများ ထူသော်လည်း၊ မောင်ဉာဏ် ထွန်းကမူ မိခင်၏ ပျက်ကွက်မှု မရှိဟု ပြန်လှန်၍ သက်သေမထူခဲ့သဖြင့်၊ မူလရုံး၏ ဆုံးဖြတ်ချက်သည် မှားယွင်းသည်ဟု မဆိုနိုင်ပေ။ ယင်းဆုံးဖြတ်ချက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အယူခံခုံးမှ ဝေဘန် သုံးသပ်သည်ကို မတွေ့ရပေ။

လင်ယောက်ျား တဦးသည် ဇနီးမယားအား ပြန်လည် ပေါင်းသင်းလိုမှု စွဲဆိုရာတွင် တကယ် ပြန်လည် ပေါင်းသင်းလို၍ မဟုတ်ပဲ၊ မယား စားစရိတ် မပေးလိုသည့် အဘက်ကြောင့် ဖြစ်သည်ဟု ပေါ်ပေါက်နေပါက၊ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည် မယား စားစရိတ် အမိန့်ကို ပယ်ဖျက်ရန် ငြင်းဆိုပြီး၊ လင်ဖြစ်သူအား စားစရိတ် ပေးရန် အမိန့်ချမှတ်နိုင်ပေသည်။ ယင်းကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ မောင်ဘိုးဇွေးနှင့်မမိုးရှိန် (၂) တို့ စီရင်ထုံးကိုသာ ရည်ညွှန်းလိုပေသည်။ ယခု အမှုတွင် ယခုရုံးမှ မောင် ဉာဏ်ထွန်းသည် ပြန်လည်ပေါင်းသင်းလိုမှု ဒီကရီကို မယားစားစရိတ်ပေးဆောင်ခြင်း မပြုရအောင် စွဲဆိုရယူခဲ့ခြင်းသာဖြစ်သည်ဟု ယူဆပြီး၊ မယား စားစရိတ် ကြေး ငွေ ကျပ် ၆၁၁ ကို မအေးရင်ဖြူအား ပေးဆောင်ရန် အမိန့်ချမှတ်ခဲ့သည်။ ထိုအမိန့်မှာ ပေါ်ပေါက်နေသော ကြောင်းခြင်းရာများအရင်း၊ စီရင်ထုံးများအရင်း၊ မှားယွင်း သည်ဟု မဆိုနိုင်၍၊ ၁၉၆၇ ခုနှစ်၊ မေလ ၁၇ ရက်နေ့စွဲပါ ကျောက်ဖြူမြို့၊ ရာသက်စက် ရှင်ရုံး၏ အမိန့်ကိုပယ်ဖျက်လိုက်ပြီး၊ ၁၉၆၈ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၄ ရက်နေ့စွဲပါ ကျောက်ဖြူ မြို့၊ ဒုတိယရာဘက် ရာဇဝတ် တရားသူကြီး၏ အမိန့်ကိုပြန်လည် အတည်ပြုလိုက်သည်။

(၂) ၁၉၃၉ ရန်ကုန်စီရင်ထုံး ၇၄၁။

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

တရားမအထွေထွေလျှောက်ထားမှု

တရားသူကြီး ဦးထွန်းတင် နှင့် တရားသူကြီး ဦးကျော်စံဦး တို့ရွှေတွင်

မောင်ကျော်ရှိန် ပါ ၂ (လျှောက်ထားသူ)

နှင့်

ဂေ၊ ကြည်မောင် (လျှောက်ထားခံရသူ) *

† ၁၉၇၀
မတ်လ ၆
ရက်။

မြန်မာဗုဒ္ဓဘာသာ တရားဥပဒေအရ အမွေခွဲဝေပေးရန် တောင်းဆိုခြင်း—ကာလစည်းကမ်းသတ်နှင့် ပတ်သက်၍ မည်သည့်အချိန်ကာလအတွင်း အမွေခွဲဝေပေးရန်တောင်းဆိုရမည်ဟု သတ်မှတ် ထားခြင်းမရှိခြင်းကြောင့် ပစ္စည်းအမျိုးအစားပေါ်တွင်တည်၍ သတ်မှတ်ရခြင်း။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။မရွှေပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းနှင့်ပတ်သက်၍ကာလစည်းကမ်းသတ် အက် ဥပဒေအပိုဒ် ၁၄၄ အရသော်၎င်း၊ ရွှေပြောင်းနိုင်သောပစ္စည်းများအတွက်အပိုဒ် ၁၂၀ အရသော်၎င်း တောင်းဆိုရမည်ဖြစ်သည်။

Mohamed Raisat Ali v. Hasin Banu I.L.R. 21 Cal. 157 at 163. *Bashir-Un-Nissa BiBi v. Abdur Rahman and Others*, I.L.R. 44 All 244. *Sm. Swarnamoyee Dasi v. Probodh Chandra Sarkar and Others*, A.I.R. 1933. Calcutta 253. *Mohamedally Tyebally and Others v. Safiabai and Others*, A.I.R. 1940 Privy Council 215. *Khadarsa Hajee Bappu v. Puthen Veettil Ayissa Ummah and Others*, I.L.R. 34 Mad. 511. (FB). *Mohamed Ameen v. Eusoof Hajee Ahmed and Others*, A.I.R. 1936 Rangoon, 407.

ဦးမောင်ညို နှင့် အဘူး (၁) မောင်အေးမောင် ပါ ၁၉၊ ၁၉၆၆၊ မြန်မာပြည်စီရင်ထုံးများ၊ ၁၅၀၀ တို့ကိုရည်ညွှန်းသည်။

လျှောက်ထားသူအတွက်။ ။ကိုယ်တိုင်လာသည်။

လျှောက်ထားခံရသူအတွက်။ ။တရားရုံးချုပ် ရွှေနေ ဦးဘိုးသာ။

ရုံးသဟာယအတွက်။ ။အစိုးရတရားရုံးချုပ်ရွှေနေ၊ မစ္စတာ အက်(စ်)၊ အေ၊ ဂို (ရှ်) ။

* ၁၉၆၉ ခုနှစ်၊ တရားမအထွေထွေလျှောက်လွှာအမှတ် ၁၀။
† ၁၉၆၈ ခုနှစ်၊ တရားမကြီးမှုအမှတ် ၂၅ တွင် ၁၉၆၉ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၂၀ ရက်နေ့စွဲဖြင့် နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ် (ဦးစိန်သင်း) ရုံး၏ချမှတ်သောအမိန့်ကိုအယူခံဝင်မှု။

တရားသူကြီး ဦးကျော်စံဦး။ ။ လျှောက်ထားသူတို့သည် အမေတူ အဖေကဲ့
ညီအစ်ကို ဖြစ်ကြသည်။ ၎င်းတို့သည် မိခင်၏ ပဌမ အိမ်ထောင်နှင့် ဒုတိယ အိမ်ထောင်
မှ သားများ အဖြစ် မိခင် ၁၉၅၄ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၁၂ ရက်နေ့က မကွယ်လွန်မီ ကျန်ရှိ
ခဲ့သော ရွှေပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းများနှင့် မရွှေပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းများကို
မြန်မာ ဗုဒ္ဓဘာသာ တရား ဥပဒေအရ အမွေခွဲဝေပေးရန်၊ သို့မဟုတ် ပစ္စည်းများ၏
တဝက်တန်ဘိုး ခွဲဝေပေးရန်၊ ၎င်းတို့၏ ပထွေးဖြစ်သော လျှောက်ထားခံရသူအပေါ်
တရားစွဲဆိုသည်။ လျှောက်ထားသူတို့က မိခင်နှင့် လျှောက်ထားခံရသူတို့သည် ၁၉၅၀
ခုနှစ်ကပင် အကြောင်းပါခဲ့ကြသည့် အတိုင်း၊ ပစ္စည်းများမှာလက်ထက်ပွားပစ္စည်းများ
ဖြစ်သည်ဟု စာရင်းတွင် ပြထားသည်။

၁၉၇၀
မောင်ကျော်ရှိန်
ပါ ၂
နှင့်
ကေ-ကြည့်
မောင်။

လျှောက်ထားခံရသူက၊ ၎င်းထံတွင် သွားစိုက်ကိရိယာပစ္စည်းများမှအပ၊ ကွယ်လွန်
သူ၏ ပစ္စည်း တစ်စုံတရာ မကျန်ရှိခဲ့ကြောင်း ထုချေသည့်အပြင်၊ လျှောက်ထားသူ
အမှတ် ၂ ကေ၊ စိန်သန်းသည် ၎င်း၏ မိခင် သေဆုံးပြီးနောက် ၁၉၆၇ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ
၁၇ ရက်နေ့စွဲပါ စာချုပ်အရ၊ လျှောက်ထားခံရသူထံမှ အမွေကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍
တရားစွဲဆိုတောင်းယူခြင်း မပြုပါဟု ကတိပြုပြီး၊ ငွေ ကျပ် ၁,၀၀၀ ယူသွားပါသည်ဟု
တင်ပြသည်။ လျှောက်ထားသူတို့က စာချုပ် ချုပ်ဆိုခဲ့သည်ကို မငြင်းသော်လည်း၊
တရားစွဲဆိုပိုင်ခွင့် မရှိဟု ဆိုသည်ကို ငြင်းထားသည်။ နောက်ဆုံး ထုချေချက်မှာ၊
အမှုသည် ကာလ စည်းကမ်းသတ် ကျော်လွန်ကြောင်းဖြစ်သည်။

မူလရုံး၏ စီရင်ချက်တွင်၊ လျှောက်ထားသူတို့နှင့် ၎င်းတို့၏ တဦးတည်း သက်သေ
ဖြစ်သော မိခင်၏ အစ်မအရင်း၏ သက်သေထွက်ဆိုချက်များ အရ၊ စာရင်းတွင်
ဖော်ပြထားသော ပစ္စည်းများမှာ၊ မိခင်သေဆုံးသောအခါ မရှိသော ပစ္စည်းများသာ
ဖြစ်ပြီး၊ မည်သည့် ပစ္စည်းများ ကျန်ခဲ့သည်ကို မသိကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။

ကာလ စည်းကမ်းသတ်နှင့် ပတ်သက်၍၊ မြန်မာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ အတွက်
မည်သည့် အချိန်ကာလအတွင်း အမွေခွဲဝေပေးရန် တောင်းဆိုရမည်ဟု သတ်မှတ်
ထားခြင်း မရှိသည်ဖြစ်ရကား၊ ပစ္စည်း အမျိုးအစားပေါ်တွင် တည်သည်ဟု ယူဆရ
မည်။ ဥပမာ မရွှေပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းနှင့် ပတ်သက်၍ ကာလစည်းကမ်းသတ်
အက်ဥပဒေ အပိုဒ် ၁၄၄ ဖြင့် သော်၎င်း၊ ရွှေပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းများ အတွက်
အပိုဒ် ၁၂၀ အရသော်၎င်း တောင်းဆိုရမည် ဖြစ်သည်။ ယခုအမှုတွင် ကွယ်လွန်
သူတွင် မရွှေပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်း ကျန်ရှိခဲ့သည်ဟု သက်သေ မပြနိုင်သဖြင့်
ဤအချက်ကို စဉ်းစားရန် မလိုပေ။ ရွှေပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းများနှင့် ပတ်သက်၍
ကာလ စည်းကမ်းသတ် အက်ဥပဒေ အပိုဒ် ၁၂၀ အရ၊ လျှောက်ထားသူတို့သည်
မိခင်သေဆုံးသောအခါ အမွေခွဲဝေပေးရန် တောင်းဆိုနိုင်ကြသဖြင့်၊ သေဆုံးသည့်နေ့

၁၉၇၀
မောင်ကျော်ရှိန်
ပါ ၂
နှင့်
ကေ-ကြည်
မောင်။

၁၉၅၄ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၁၂ ရက်နေ့မှ ၆ နှစ် အတွင်း တောင်းဆိုရမည်ဖြစ်ရာ၊ ၁၉၆၀ ခုနှစ် ဧပြီလ ၁၁ ရက်နေ့အထိ အချိန်ရခဲ့သော်လည်း၊ အမှုစွဲဆိုသည်မှာ ၁၉၆၈ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၃ ရက်နေ့သာဖြစ်သဖြင့်၊ မူလရုံးက ကာလ စည်းကမ်းသတ် ကျော်လွန် နေသည်ဟု ယူဆခြင်းမှာ မှန်ကန်သည်ဟု ဆိုရပေမည်။ သို့သော် လျှောက်ထားသူ အမှတ် ၂ ကေ၊ စိန်သန်းက၊ သူသည် ၁၉၄၂ ခုနှစ်တွင် မွေးဖွား၍ အရွယ် မထောက် သေးသူ ဖြစ်သည်ဟုဆိုရာ၊ ၁၉၆၀ ခုနှစ်တွင် အရွယ်ထောက်သော်လည်း တောင်းဆိုခြင်း မပြုခဲ့ပေ။ ကာလစည်းကမ်းသတ် ဥပဒေ အပိုဒ် (ဂ) အရ၊ ၃ နှစ် အပိုရရှိရမည်ဟု ဆိုထားရာ၊ ၁၉၆၃ခုနှစ်တွင် တောင်းဆိုရမည် ဖြစ်သော်လည်း မတောင်းဆိုခဲ့သဖြင့်၊ ၎င်းကို ဥပဒေက မည်သို့မျှ အကူအညီ မပေးနိုင်တော့ပေ။ လျှောက်ထားသူ အမှတ် ၁၊ ကိုကျော်ရှိန်မှာလည်း၊ ၁၉၆၀ ခုနှစ်တွင် အရွယ်ထောက်ရှိနေသူဖြစ်၍၊ ၎င်းအတွက် အထူးပြောရန် မလိုပေ။

အမေ့စား အမေ့ခံတို့သည်၊ မည်သည့် အချိန်ကာလ အတွင်း မရွှေ့ပြောင်းနိုင် သော ပစ္စည်း၊ သို့မဟုတ် ရွှေ့ပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းများကို၊ ကာလစည်းကမ်းသတ် ဥပဒေအရ တောင်းဆိုရမည်ဟု စီရင်ထုံး အကိုး အကားဖြင့် မြန်မာပြည်၌ ဆုံးဖြတ် ထားခြင်းများ မတွေ့ရှိရသဖြင့်၊ ပြဿနာမှာလည်း အများပြည်သူနှင့် သက်ဆိုင် သည်ဖြစ်၍၊ ကျွန်ုပ်တို့သည် အချိန်ပိုယူ၍ ရှာဖွေစစ်ဆေး ဝေဖန်ခဲ့ကြရာ၊ ပဌမ ပရိဗို ကောင်စီ၏ စီရင်ထုံးဖြစ်သော *Mohamed Raisat Ali v. Hasin Banu (1)* အမှုတွင် ဤကဲ့သို့ တွေ့ရသည်။

“The next objection was that the claim to cash and moveables was rightly held by the first Court to be barred by limitation. Their Lordships do not agree with either the Judicial Commissioner or the District Judge as to the article in the schedule to the Limitation Act which is applicable. This is not a suit for a distributive share of property (article 123), nor a suit for specific moveable property wrongfully taken (article 49). This latter article does not appear to be applicable to a suit to establish a right to inherit the property of a deceased person. Article 120 provides a period of limitation of six years for a suit for which no period of limitation is provided elsewhere in the schedule. Their Lordships think this article should be applied, unless it is clear that the suit is within some other article, which in their opinion it is not, and consequently the suit as regards the moveable property is not barred.”

(1) I.L.R. 21 Cal. 157 at 163.

ဤစီရင်ထုံးကို *Bashir-Ur-Nissa Bibi v. Abdur Rahman and Others* (2) အမှုတွင် လိုက်နာ၍၊ ရွှေ့ပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းများနှင့်ပတ်သက်၍ ကာလ စည်းကမ်းသတ် ဥပဒေ အပိုဒ် ၁၂၀ နှင့် အကျုံးဝင်သည်ဟု ဆိုထားသည်။ ထို့ပြင် *Sm. Swarnamoyee Dasi v. Probodh Chandra Sarkar and others* (3) အမှုနှင့် *Mohamedally Tyebally and other v. Safiabai and others* (4) အမှုတို့တွင်လည်း လိုက်နာခဲ့ကြသည်။ နောက်ဆုံး စီရင်ထုံးတွင် အောက်ပါ အတိုင်းပေါ်ပြထားသည်။

၁၉၇၀
 မောင်ကျော်ရှိန်
 ပါ ၂
 နှင့်
 ကေ-ကြည်
 မောင်။

“The heirs of a Mahomedan succeed to his estate in specific shares as tenants in common and such suit is governed as regards immoveable property by Article 144 and as regards moveables by Article 120.”

မြန်မာ ဗုဒ္ဓဘာသာ အမွေခန်း တရားဥပဒေတွင်၊ အမွေစား အမွေခံ အစဉ် အလာအရ၊ မည်သူမည်ဝါသည် အမွေစား အမွေခံဖြစ်ရမည်၊ မည်ရွှေ့မည်မျှဖြစ်ရမည် စသည်ဖြင့် အတိအကျ သတ်မှတ်ပြီး ဖြစ်သည်။ အမွေစား အမွေခံသည် သတ်မှတ်ထားသည့် အမွေဝေစုကို တဦးချင်း အနေဖြင့် သီးခြား ဆက်ခံပြီး၊ သို့မဟုတ် အတူပိုင်ဆိုင်ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ စုပေါင်းပြီး ဆက်ခံရရှိခြင်း မဟုတ်ပေ။ (Tenants-in-commom and not joint tenants.) *Khadersa Hajee Bappu v. Puthen Veetil Ayissa Ummah and Others* (5)

အမှုတွင်လည်း၊ သေဆုံးသူ၏ ပစ္စည်းများမှ မိမိ၏ ဝေစုကို တောင်းခံရာ၌—

“Article 144 will apply in the case of immoveables and Article 120 when the property sought to be recovered is moveable.”

ဟု အဆိုရှိသည်။ စီရင်ထုံးများ အကိုးအကားမပြုဘဲ တရားသူကြီး တဦးစီ ဆုံးဖြတ်ထားသော မြန်မာပြည် စီရင်ထုံးများမှာ၊ *Mohamed Ameen v. Eusooif Hajee Ahmed and others* (6) နှင့်၊ ဦးမောင်ညို နှင့် အတူး (၁) မောင်အေးမောင် ပါ ၁၉ (7) အမှုများဖြစ်သည်။

ပဌမ စီရင်ထုံးတွင် ခေါင်းစဉ်၌ အောက်ပါ အတိုင်းပြထားသည်။

“Where an estate partly consists of immoveable property and partly of business, a suit for share in the estate of a

(2) I.L.R. 44 All. 244. (3) A.I.R. 1933 Calutta 253.
 (4) A.L.R. 1940 Privy Council 215. (5) I.L.R. 34 Mad. 511 (F.E.)
 (6) A.I.R. 1936 Rangoon. 407. (7) ၁၉၆၆၊ မြန်မာပြည် စီရင်ထုံးများ ၁၅၀၀။

၁၉၇၀

မောင်ကျော်ရှိန်
ပါ ၂
နှစ်
ကေ-ကြည်
မောင်။

deceased ancestor, against heirs in possession and managing the same cannot be maintained, so far as it relates to immoveable property, if not brought within 12 years of the death of the ancestor, under Article 144, and that for an account of the business of the deceased ancestor if not brought within six years under Article 120, Limitation Act.”

ဒုတိယ စီရင်ထုံးတွင် အောက်ပါအတိုင်း ပြထားသည်။

“ရွှေပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းများနှင့် ပတ်သက်၍ ရှာရတန် မညွှန်နှင့် အယူခံတရားလိုတို့ လက်ဝယ်သို့ ရောက်ရှိနေသည့် နေ့ကစ၍၊ ၆ နှစ် အတွင်း ကာလ စည်းကမ်းသတ် အက် ဥပဒေ ဇယား ၁၂၀ အရ၊ တောင်းခံရန်သာ ဖြစ်သည်။”

အထက်ဖော်ပြပါ ဥပဒေ အချက်အလက်များနှင့် အမှု အဖြစ်အပျက် အကြောင်း အရာများကို ရေးသားရခြင်းမှာ၊ လျှောက်ထားသူတို့သည် လူမှု အဖြစ် တရားမကျင့် ထုံး အမိန့် ၄၄၊ နည်း ၁ အရ၊ အယူခံဝင်ခွင့် တောင်း၍ အဆိုပါ အမိန့်၏ ခြင်းချက် နှင့် အကျိုးဝင်သဖြင့်၊ မူလရုံး၏ စီရင်ချက်နှင့် ဒီကရီကို ကျွန်ုပ်တို့ သေချာစွာ ဘတ်ရှု လေ့လာသောအခါ၊ ဥပဒေ၊ သို့မဟုတ်သုံးစွဲလေ့လာချက်တို့မှာ မှားယွင်းပြီးတရားမျှတ မှုမရှိဟုမတွေ့မြင်ဘဲ၊ ကျွန်ုပ်တို့ အထက်က ဖော်ပြခဲ့သည့် ထင်မြင်ချက်နှင့် ကိုက်ညီ သည်ကို တွေ့ရှိသဖြင့်၊ မူလရုံး၏ စီရင်ချက်နှင့် အမိန့်တို့ကို အတည်ပြု၍၊ ဤလျှောက် လွှာကို စရိတ်နှင့်တကွ ပလပ်လိုက်သည်။ တရားရုံးချုပ် ရွှေနေ့ စရိတ် ၅၁ ကျပ် သတ် မှတ်သည်။

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

တရားမ ပဌမအယူခံမှု

တရားသူကြီး ဦးသက်ဖေ နှင့် တရားသူကြီး ဦးစိန်သင်း တို့ရွှေတွင်

မောင်စိုးအောင် ပါ ၃ (အယူခံတရားလို)

နှင့်

ဒေါ်မြသန်း ပါ ၃ (အယူခံတရားခံ) *

† ၁၉၇၀
ဇူလိုင်လ
၂၄ ရက်။

ရုံးခွန်တော် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၇(၄) (ဂ)—စာချုပ်စာတမ်း တခုခုအား ဖျက်သိမ်းပေးရန်စွဲဆိုသော အမှုမြှောက်ဟကျေညာ၍ အကျိုးဆိုင်ရာကပ်မည့်သက်သာခွင့်တောင်းဆိုသော အမှုဖြစ်၍ ဤပုဒ်မအရ အကျုံးဝင်ခြင်း—သို့သော် တောင်းဆိုသော သက်သာခွင့်၏ တန်ဖိုးကိုမိမိဆန္ဒ အတိုင်း သတ်မှတ်ခြင်းမပြုနိုင်။

ဆိုပြုတ်ချက်။ ။တောင်းဆိုသည့် သက်သာခွင့်၏တန်ဖိုးကို ခန့်မှန်း၍ ရနိုင်သည့်အမှုများ ဟွင်မှု ထိုတန်ဖိုးအတိုင်း စီရင်ပိုင်ခွင့်အတွက်သော်၎င်း၊ ရုံးခွန်တော်အတွက်သော်၎င်း၊ သတ်မှတ်ရ မည်ဖြစ်သည်။ ယင်းသို့သတ်မှတ်ခြင်းမပြုလျှင် တရားလိုအား မိမိသဘောအတိုင်း ထင်သလို တန်ဖိုးသတ်မှတ်ခွင့်ပြုရာရောက်မည်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် စာချုပ်စာတမ်းအား ဖျက်သိမ်းပေးရန် စွဲဆိုသည့်အမှုတွင် တောင်းဆိုသော သက်သာခွင့်မှာ ဖျက်သိမ်းပေးစေလိုသည့် စာချုပ်စာတမ်း၏ တန်ဖိုးအပေါ် သတ်မှတ်ရမည်ဟု သဘောရရှိသည်။ ထိုကဲ့သို့သတ်မှတ်ရမည်ဟု မြန်မာပြည်၌အစဉ် တစိုက်ကျင့်သုံးခဲ့ပေသည်။

မကျင့်မြိုင် နှင့် ဟိုလန်း၊ ၁၉၄၉၊ မြန်မာပြည်စီရင်ထုံး၊ ၃၅၇ (တရားလွှတ်တော်)။ ဦးညီမောင် နှင့် မန္တလေးမြို့နယ်စီရင်ထုံး၊ အတွဲ ၁၂၊ ရန်ကုန်၊ ၃၃၅။ မောင်ကျင် နှင့် အိုးသင်း၊ အတွဲ ၂၊ အောက်မြန်မာပြည်စီရင်ထုံး၊ ၂၆၆။ ချစ်ဝက် နှင့် ကွာနန်း၊ ၁၉၁၄-၁၆၊ အတွဲ ၂၊ အထက်မြန်မာပြည် စီရင်ထုံး၊ ၁၀၂။ မောင်နိုး နှင့် မောင်ခါပု၊ အေ၊ အိုင်၊ အာရ်၊ ၁၉၃၃ ရန်ကုန်၊ ၄၀ ရည်ညွှန်းသည်။

အယူခံတရားလိုအတွက်။ ။ဦးမြင့်စိုး။

အယူခံတရားခံ ၁ အတွက်။ ။ဦးချန်ထွန်းအောင်။

၂ အတွက်။ ။မလာ။

၃ အတွက်။ ။ဦးမြဘင်။

* ၁၉၆၉ ခုနှစ်၊ တရားမ ပဌမအယူခံမှုအမှတ် ၅၅။
† ၁၉၆၈ ခုနှစ်၊ တရားမကြီးမှုအမှတ် ၃ တွင် ၁၉၆၉ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၁၄ ရက်နေ့စွဲပါ၊ ထားဝယ် မြို့၊ ၁ရိုင်တရားမတရားသူကြီးရုံး၏ ချမှတ်သောဒီကရီကိုအယူခံဝင်မှု။

၁၉၇၀

မောင်စိုးအောင်
ပါ ၃
နှင့်
ခေါ်မြသန်း
ပါ ၃။

တရားသူကြီး ဦးသက်ဖေ။ ။ ထားဝယ်မြို့၊ ခရိုင်တရားမရုံးတွင် အယူခံတရား
လိုတို့က အယူခံ တရားပြိုင်များ အပေါ် ၁၉၆၁ မှ၊ ဒီဇင်ဘာလ ၁၄ ရက်နေ့စွဲဖြင့်
ချုပ်ဆိုခဲ့သည့် မှတ်ပုံတင် အရောင်းစာချုပ် အမှတ် ၃၇၁ သည် တရားမဝင်ပျက်ပြယ်
သည့် စာချုပ်ဖြစ်ကြောင်း မြက်ဟပြီးထိုစာချုပ်ကို ဖျက်သိမ်းပေးရန် တရားစွဲဆို
ရာ၌ ရုံးခွန်တော်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ တန်ဘိုးကျပ် ၂၀၀ သတ်မှတ်ကာ ထိုတန်ဘိုး
အပေါ် ရုံးခွန်တော် ကျပ် ၃၁ ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် မူလရုံးက ဖျက်သိမ်း
လိုသော စာချုပ်၏ တန်ဘိုးမှာ ငွေကျပ် ၅၀,၀၀၀ ဖြစ်သည့်အလျောက် ထိုတန်
ဘိုးအပေါ်၌ ရုံးခွန်တော် ထမ်းဆောင်ရမည်ဟု ညွှန်ကြားကာ အချိန်ပေးခဲ့သော်
လည်း ထမ်းဆောင်ခြင်း မပြုသဖြင့် တရားမကျင့်ထုံးအမိန့် ၇၊ နည်းဥပဒေ ၁၁ အရ
အဆိုလွှာကို ပလပ်လိုက်၍ ဤအယူခံပေါ်ပေါက်လာခြင်းဖြစ်သည်။

အယူခံတရားလိုတို့၏ တရားရုံးချုပ် ငွေနေ ဦးမြင့်စိုးက စာချုပ်စာတမ်းသည်
ပျက်ပြယ်သဖြင့် ဖျက်သိမ်းပေးစေလိုကြောင်း တောင်းဆိုသည့် အမှုမှာ မြက်ဟ
ကျေညာ၍ အကျိုးဆိုင်ရောက်မည့် သက်သာခွင့် တောင်းဆိုသော အမှုသာဖြစ်
သောကြောင့် ရုံးခွန်တော် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၇ (၄) (ဂ) နှင့် အကျုံးဝင်ကြောင်း။
ထိုပုဒ်မအရဆိုပါမူ တောင်းဆိုသော သက်သာခွင့်၏ တန်ဘိုးကို တရားလိုအနေဖြင့်
မိမိဆန္ဒအတိုင်း သတ်မှတ်နိုင်ကြောင်း၊ စာချုပ်စာတမ်းအား ဖျက်သိမ်းရန် စွဲဆိုသည့်
အမှုတွင် ဖျက်သိမ်းလိုသည့် စာချုပ်၏ တန်ဘိုးအပေါ် တံဆိပ်တော်ခွန် ထမ်း
ဆောင်ရမည်ဆိုသည့် ဦးသန်းမောင် နှင့် မခင်ကြည်(၁) တို့ အမှုပါမှတ်ချက်မှာ
ထိုအမှု၌ ဆုံးဖြတ်ရန် ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည့် အချက်အလက်မဟုတ်၍ လိုက်နာရန်မလို
ကြောင်း စသည်ဖြင့် တင်ပြသွားသည်။

စာချုပ်စာတမ်းတခုခုအား ဖျက်သိမ်းပေးရန် စွဲဆိုသော အမှုသည် မြက်ဟ
ကျေညာ၍ အကျိုးဆိုင်ရောက်မည့် သက်သာခွင့် တောင်းဆိုသော အမှုဖြစ်၍
ရုံးခွန်တော် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၇ (၄) (ဂ) နှင့် အကျုံးဝင်သည်ဆိုခြင်းကို ကျွန်ုပ်တို့
သဘောတူလက်ခံသည်။ ယင်းသို့ အကျုံးဝင်သော အမှုတွင် တရားလိုသည် တောင်း
ဆိုသော သက်သာခွင့်၏ တန်ဘိုးကို မိမိဆန္ဒအတိုင်း သတ်မှတ်နိုင်သည်ဆိုသော
တင်ပြချက်ကိုမူ ကျွန်ုပ်တို့ လက်ခံနိုင်။ မကျင့်မြိုင် နှင့် ဟိုလန်း (၂) တို့အမှုတွင်
မြက်ဟကျေညာ၍ အကျိုးဆိုင်ရောက်မည့် သက်သာခွင့် တောင်းဆိုသော အမှု
များတွင် တရားလိုသည် တောင်းဆိုသော သက်သာခွင့်၏ တန်ဘိုးကို မိမိဆန္ဒ
အတိုင်း သတ်မှတ်ခြင်း မပြုနိုင်ဟု စီရင်ထုံးဖွဲ့ထားပြီးဖြစ်သည်။ တရားလိုအနေဖြင့်

(၁) ၁၉၆၇၊ မြန်မာပြည်စီရင်ထုံးများ ၂၇၁။
(၂) ၁၉၄၉၊ မြန်မာပြည်စီရင်ထုံး ၃၅၀ (တရားလွှတ်တော်)။

မိမိတောင်းဆိုသော သက်သာခွင့်၏ တန်ဖိုးကို ၎င်းသဘောအတိုင်း သတ်မှတ် ခွင့်ရှိသည်ဆိုသော နိုင်ငံခြား စီရင်ထုံးများကို ကျွန်ုပ်တို့ သဘောမတူပေ။

၁၉၇၀
မောင်စိုးအောင်
ပါ ၃
နှင့်
ဒေါ်မြသန်း
ပါ ၃။

ရုံးခွန်တော် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၇ (၄) (ဂ) နှင့် အကျုံးဝင်သည့် အမှု၏တန်ဖိုး သတ်မှတ်ရာ၌ တန်ဖိုးခန့်မှန်း၍ မရနိုင်သည့် တားဝါရမ်းထုတ်ပေးစေလိုမှုများတွင် တရားလိုက သတ်မှတ်သော တန်ဖိုးကို လက်ခံရမည်ဖြစ်သည်။ ဦးညီမောင် နှင့် မန္တလေးမြို့နယ်ပီယံ ကော်မတီ (၃)။ တောင်းဆိုသည့် သက်သာခွင့်၏ တန်ဖိုး ကို ခန့်မှန်း၍ ရနိုင်သည့် အမှုများတွင်မူ ထိုတန်ဖိုးအတိုင်း စီရင်ပိုင်ခွင့် အတွက် သော်၎င်း၊ ရုံးခွန်တော်အတွက်သော်၎င်း၊ သတ်မှတ်ရမည်ဖြစ်သည်။ ယင်းသို့ သတ်မှတ်ခြင်းမပြုလျှင် တရားလိုအား မိမိသဘောအတိုင်း ထင်သလို တန်ဖိုးသတ်မှတ် ခွင့်ပြုရာရောက်ပျက်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် စာချုပ်စာတမ်းအား ဖျက်သိမ်းပေးရန် စွဲဆိုသည့် အမှုတွင် တောင်းဆိုသော သက်သာခွင့်မှာ ဖျက်သိမ်းပေးစေလိုသည့် စာချုပ် စာတမ်း၏ တန်ဖိုးအပေါ် သတ်မှတ်ရမည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ သဘောမတူပါ။ ထိုကဲ့သို့ သတ်မှတ်ရမည်ဟု မြန်မာပြည်၌ အစဉ်တစိုက် ကျင့်သုံးခဲ့ပေသည်။ မေဇင်ကျင် နှင့် ဘိုးသင်း (၄)။ ချစ်ဝက် နှင့် ကွာနန်း (၅)။ မောင်နိုး နှင့် မောင်ခါပု (၆) တို့အမှုများတွင် စာချုပ်စာတမ်းအား ဖျက်သိမ်းပေးရန် တောင်းဆိုသည့် အမှု၏ တန်ဖိုးကို ရုံးခွန်တော် အလို့ငှါ ဖျက်သိမ်းပေးစေလိုသည့် စာချုပ်စာတမ်း၏တန်ဖိုး အပေါ် သတ်မှတ်ရမည်ဟု ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်ကို တွေ့မြင်နိုင်သည်။ မောင်နိုး နှင့် မောင်ခါပု (၆) တို့အမှုကို မကျင်မြိုင် နှင့် ဟိုလန်း (၂) တို့စီရင်ထုံးတွင် သဘောတူလက်ခံ ကြောင်း မှတ်ချက်ပြုခဲ့သည်။ အဆိုပါ စီရင်ထုံးများအား သဘောကွဲလွဲခြင်း၊ ယမ် ဖျက်ခြင်း ပြုခဲ့သည့် စီရင်ထုံး တစ်စုံတရာရှိသည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ မတွေ့ရပေ။

သို့ဖြစ်ရာ အယူခံတရားလိုတို့သည် ဖျက်သိမ်းပေးရန် တောင်းဆိုသည့် အရောင်း စာချုပ်၏ တန်ဖိုးဖြစ်သည့် ငွေကျပ် ၅၀,၀၀၀ အပေါ် ရုံးခွန်တော် ကိစ္စအတွက် တန်ဖိုးသတ်မှတ်၍ ကျသင့်သော ရုံးခွန်တော်ကို ထမ်းဆောင်ရမည်ဆိုသော မူလ ရုံး၏ဆုံးဖြတ်ချက်သည် မှားယွင်းသည်ဟု မဆိုနိုင်သဖြင့် ဤအယူခံမှုကို တရား စခိုက်နှင့်တကွ ပယ်ပစ်လိုက်သည်။ ရွှေနေစရိတ် တဦးလျှင် ကျပ် ၈၅ စီသတ်မှတ်သည်။

(၃) အတွဲ ၁၂ ရန်ကုန် ၃၃၅။
(၄) အတွဲ ၂ အောက်မြန်မာပြည် စီရင်ထုံး ၂၆၆။
(၅) (၁၉၁၄-၁၆) အတွဲ ၂ အောက်မြန်မာပြည်စီရင်ထုံး ၁၀၂။
(၆) အေ၊ အိုင်၊ အာ ၁၉၃၃ ရန်ကုန် ၄၀။

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

ရာဇဝတ်အယူခံမှု

တရားသူကြီး ဦးထွန်းတင် နှင့် တရားသူကြီး ဦးကျော်ဦး တို့ရွှေတွင်

မောင်သန်းမောင် (အယူခံတရားလို)

နှင့်

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ (အယူခံတရားခံ)*

ရာဇဝတ်ကြီးပုဒ်မ ၃၀၄ အရ မှုပြစ်ထင်ရှားစီရင်ခြင်း—ရာဇဝတ်ပုဒ်မ ၉၉ တွင်ပြဆိုထားသည့် အတိုင်းအယူခံတရားလိုက မိမိအသက်အန္တရာယ်ဖြစ်မည်ကိုစိုးရိမ်မကင်း၍ရန်အခြေအနေရှိသည့် အတွက်ပြုလုပ်ခဲ့ခြင်းဟုတ်မဟုတ်။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ အယူခံတရားလိုက သေသူ မိမိ၏ခေါင်းကို တချက်ခါးနှင့်ခုတ်လျှင်ခုတ်ခြင်းပင်၊ အမဲဖျက်နေသည့်တံရိုးနှင့်ထိုးလိုက်ခြင်းဖြစ်သောကြောင့် အယူခံတရားလို၏ ပြုမူချက်မှာ ခု ကာကွယ်ပိုင်ခွင့်အရ ပြုမူခဲ့ခြင်းသာဖြစ်သည်ဟု ယူဆရမည်ဖြစ်သည်။

မောင်ကတုံး နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ၊ ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ မြန်မာပြည်စီရင်ထုံး၊ စာ ၆၆၁ ကိုးကားသည်။

အယူခံတရားလိုအတွက်။ ။

အယူခံတရားခံအတွက်။ ။ အစိုးရတရားရုံးချုပ် ရွှေနေ ဦးဘသန်း (၂)။

တရားသူကြီး ဦးထွန်းတင်။ ။ အယူခံတရားလို မောင်သန်းမောင်က၊ ပဲခူးမြို့၊ ဒုတိယ အထူးတရားသူကြီးရုံး၊ ရာဇဝတ်မှုအမှတ် ၂၉/၆၉ တွင်၊ ညောင်လေးပင် မြို့နယ် လက်ပန်ဘူရှာနေ မောင်အေးမောင်ဆိုသူအား ခါးဒဏ်ရာ ရရှိသေဆုံးသည့် အတွက်၊ ၎င်းအား ရာဇဝတ်ကြီးပုဒ်မ ၃၀၄ အရ၊ မှုပြစ်ကျူးလွန်၍ အလုပ်ကြမ်း နှင့် ထောင်ဒဏ် ၇ နှစ် ကျခံစေရမည်ဟု၊ ပြစ်ဒဏ်စီရင်ထားခြင်းကို မကျေနပ်၍၊ ယခုအယူခံမှုကို တင်သွင်းခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ အမှုအကြောင်းအရာ လိုရင်းမှာ၊ အချင်း ဖြစ်သည့် ၁၉၆၄ ခု၊ ဧပြီလ ၂၆ ရက်နေ့ညနေ ၄ နာရီအချိန်ခန့်တွင်၊ အယူခံတရားလို

* ၁၉၆၉ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်အယူခံမှုအမှတ် ၃၆၉။

† ၁၉၆၉ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်ကြီးမှုအမှတ် ၂၉ တွင်ချမှတ်သော၊ ၁၉၆၉ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၉ ရက်နေ့စွဲပါ ပဲခူးမြို့၊ ဒုတိယအထူးတရားသူကြီး၏အမိန့်ကိုအယူခံမှု။

၁၉၇၀
ဇန်နဝါရီလ ၂၄
က်။

၁၉၇၀
မောင်သန်း
မောင်
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
ပြန်မာနိုင်ငံ။

မောင်သန်းမောင်၊ ဦးတင်အောင် (လူပြ ၁)၊ မောင်လွန်း (လူပြ ၃)၊ ဦးထွန်းမြိုင် (လူပြ ၄)၊ ဦးစပါယ်သစ် (လူပြ ၅) တို့သည်၊ ဒေါ်အုံးတင် (လူပြ ၂) ပိုင်နွား တကောင် မိုးကြိုးပစ်ခံရပြီး သေဆုံးသွားသည်ကို ငွေကျပ် ၁၀၀ ဖြင့်ဝယ်ယူ၍၊ ရွာတောင်ဘက် ခြံစည်းခိုးအနီး၌၊ ညနေ ၆ နာရီအချိန်ခန့် ဖျက်ကြသည်ဆိုသည်။ ထိုသို့လုပ်ကိုင်နေစဉ်၊ ဦးစပါယ်သစ်က ဇီးကုန်းရွာနေ သေသူ မောင်အေးမောင်ထံ အရက်သွားဝယ်ရာ အရက်ဖိုးအတွက် အမဲသား တပိဿာပေးရန် သဘောတူညီခဲ့၍၊ မောင်အေးမောင်သည် ည ၈ နာရီအချိန်ခန့်၌ အရက်သုံးပုလင်းနှင့် ငှက်ကြီးတောင် ဒါးရှည်ကိုကိုင်ဆောင်ကာ၊ အမဲဖျက်သည့်နေရာသို့ ယူလာပြီး အားလုံးသောက်ကြ သည်ဆိုသည်။ ထိုအခါက အမဲဖျက်သည့်နေရာ၌ သက်သေခံအမှတ် (၃) အဖြစ် တင်ပြထားသည့် မီးခွက်သုံးခွက်ကို ထွန်းထားသည်ဆိုသည်။

အရက်သောက်ပြီးနောက်၊ ဦးစပါယ်သစ်က မောင်အေးမောင်အားကြိုက်ရာ အမဲသားတစ်ပုလွန်ပြောဆိုရာ၊ မောင်အေးမောင်သည် အမဲသားတစ်ပုလွန်ကို၊ တချိုးတခု ရွေးနေသဖြင့်၊ အမဲသား စည်းထားသည့်ကြိုး လျော့ရဲရဲဖြစ်လာသော ကြောင့်၊ အမဲဖျက်နေသည့် အယူခံတရားလိုက ထိုသို့ မပြုလုပ်ရန် ပြောသည် ဆိုသည်။ ထိုအတွက် မောင်အေးမောင်က စိတ်ဆိုးပြီး တယောက်တခွန်း စကား များကြ၍၊ သေသူကပင် လက်ဦးအသင့်ဆောင်လာသည့် သက်သေခံ အမှတ် (၂)၊ ငှက်ကြီးတောင် ဒါးဖြင့်၊ အယူခံတရားလို မောင်သန်းမောင်၏ခေါင်းကို လှမ်းခုတ်ရာ ဆောင်းထားသည့် သက်သေခံအမှတ် (၄) ခမောက်ခုတ်မိပြီး၊ ခမောက်မှာအောက် သို့ကျသွားသည်ဆိုသည်။ ထိုအခါ အယူခံတရားလိုက အမဲဖျက်နေသည့် ဒါးမောက် နှင့် အေးမောင်အား တချက်ထိုးလိုက်ရာ၊ ဝမ်းဗိုက်တွင် ထိသွားသဖြင့်၊ အယူခံ တရားလို ထွက်ပြေးသွားသည် ဆိုသည်။ များမကြာမီ မောင်အေးမောင်အား ညောင်လေးပင် ဆေးရုံသို့ လည်းဖြင့် တင်ပို့ခဲ့သူ၊ ဦးတင်အောင် (လူပြ ၁) က ရဲစခန်းတွင် သက်သေခံအမှတ် (က) သဘင်းချက် ရေးဖွင့်လေသည်။ နောက်နေ့ နံနက် မောင်အေးမောင်အား ညောင်လေးပင်ဆေးရုံမှ ပဲခူးဆေးရုံသို့ပို့ရာ လမ်းခ လပ်ဦး သေဆုံးသွားလေသည်။

မောင်အေးမောင် ရရှိသည့် ဒဏ်ရာများနှင့် ပတ်သက်၍၊ ဆရာဝန်၏ ထွက်ဆို ချက်အရ၊ ညာဘက် ပေါင်ခြံအထက်နားတွင် ဝမ်းခေါင်းထိနက်၍ ဝင်သွားသည့် ဒဏ်ရာတခုနှင့် ဦးခေါင်းနောက်၊ လက်ဝဲဘက် နေရာတွင် ပြတ်ရှူသည့် ဒဏ်ရာတခု တွေ့ရှိကြောင်း။ ထိုဒဏ်ရာများအနက်၊ ဝမ်းခေါင်းမှ ဒဏ်ရာသည် ဒူးသေးတခု ပေါက် သွားသောကြောင့်၊ မုချသေစေမည့် ဒဏ်ရာဖြစ်ပြီး၊ ဦးခေါင်းမှ ဒဏ်ရာမှာလည်း

၁၉၇၀

မောင်ဆန်း
မောင်
နှင်း
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ။

လဲကျ၍ရရှိနိုင်သည့် ဒဏ်ရာဖြစ်သည်ဟု ပြဆိုပေသည်။ ထိုအတွက် အယူခံတရားလို အား အမှုတွင်၊ ရာဇသတ်ပုဒ်မ ၃၀၂ အရ တရားစွဲဆိုခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

တရားခံဖြစ်သူ အယူခံတရားလိုက သေသူအား ဒါးနှင့်တချက် လှမ်းထိုးလိုက်ခြင်းကို မငြင်းဆို။ သို့ရာတွင် ၎င်းကို သေသူဒါးနှင့် ခုတ်သောကြောင့် မိမိကိုယ်ကို ခုခံကာကွယ်သည့်အနေဖြင့်၊ အမဲဖျက်နေသည့် ဒါးစူးနှင့် တချက်ရမ်းထိုးပြီးထွက် ပြေးသွားခြင်းသာဖြစ်၍၊ မူပြစ်ကျူးလွန်ခြင်း မရှိပါဟု ချေပလေသည်။ တရားလို တက်မှ မျက်မြင်သက်သေများဖြစ်သူ၊ ဦးတင်အောင်၊ မောင်လွန်း၊ ဦးထွန်းမြိုင်၊ ဦးစပါယ်သစ်နှင့် မောင်တင်လှတို့၏ ထွက်ဆိုချက်များအရ၊ သေသူက အမဲသား တွဲများကို တခုပြီးတခု ရွေးချယ်နေသောကြောင့်၊ အစည်းများ ချည်ထားသည့် ကြိုးလျော့သွားသဖြင့်၊ အယူခံတရားလိုနှင့် စကားများပြီး၊ သေသူက စတင်၍ လက်တွင်ကိုင်ဆောင်ထားသည့် ဒါးရှည်ဖြင့်၊ အယူခံတရားလို ဦးခေါင်းကို လှမ်း ခုတ်လိုက်ရာ၊ ခမောက်ကို ထိသွားပြီး ဒါးလွတ်ကျသွားသည်ဆိုသည်။ ထိုအခိုက် မှာပင်၊ အယူခံတရားလိုက သေသူအား ဒါးနှင့်တချက်ထိုးလိုက်ကြောင်း တူညီစွာ ထွက်ဆိုထားကြပေသည်။ မူလရုံးမှ သေသူအား အယူခံတရားလိုက ဒါးနှင့်ထိုး လိုက်သည့်အခါ၊ သေသူ၏လက်တွင် ဒါးမရှိပဲ အောက်ကျသွားကြောင်း သက်သေ ခံချက်ရှိသဖြင့်၊ အယူခံတရားလိုသည် ခုခံကာကွယ်ပိုင်ခွင့်အရ ပြုလုပ်ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု မဆိုနိုင်၊ ရာဇသတ် ဥပဒေပုဒ်မ ၂၉၉ (၂) (က) အရ ပြုလုပ်ခြင်းသာဖြစ်၍၊ ပုဒ်မ ၃၀၄ အရ မူပြစ်ကျူးလွန်သည်ဟုယူဆ၍ ပြစ်ဒဏ်ပီရင်ခံခဲ့လေသည်။

ယခုအယူခံရာဝယ်၊ အယူခံတရားလိုက သေသူအားဒါးနှင့်တချက်ထိုးလိုက်ခြင်းမှာ မိမိအသက် အန္တရာယ် ကာကွယ်သည့် အနေနှင့် ထိုးလိုက်ခြင်းသာ ဖြစ်သော ကြောင့်၊ ခုခံကာကွယ်ပိုင်ခွင့်ရှိသည့် အတိုင်း၊ ပြစ်မှုကျူးလွန်ခြင်း မဖြစ်ပါဟု တင်ပြပေသည်။ အမှုတွဲပါ သက်သေခံချက်များကို လေ့လာသည့်အခါ၊ သေသူက ရွေးဦးစွာ အယူခံ တရားလိုအား ကိုင်ဆောင်ထားသည့် ငှက်ကြိုးတောင် ဒါးနှင့် ခေါင်းကိုခုတ်လိုက်သည်တွင်၊ ဆောင်းထားသည့် ခမောက်ကြောင့်သာ ဒဏ်ရာ ရရှိခြင်းမရှိပဲ၊ ခမောက်နှင့်အတူ ဒါးပါလွတ်ကျသွားခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုအခိုက် ၌ပင် အယူခံတရားလိုက သေသူအား အမဲဖျက်နေသည့် တံစူးနှင့် တချက်ထိုး လိုက်ကြောင်း ထင်ရှားပေသည်။ အယူခံတရားလို၏ ထွက်ဆိုချက်အရ၊ ထိုသူထိုး လိုက်စဉ်၊ သေသူ၏ လက်ဝယ်တွင် ဒါးရှိသည် မရှိသည်ကို မိမိကမပြောနိုင်ပါဟု ထွက်ဆိုထားလေသည်။ ထိုထွက်ဆိုချက်မှာလည်း မှန်ကန်ခြင်း မရှိဟု မဆိုနိုင်ပေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော်ယခုကဲ့သို့ ရန်ခိုက်ဖြစ်နေစဉ်၊ အယူခံတရားလိုကသေသူထံလက် နက်နှိမ့်၍ အသေအချာ ကြည့်ရှု ချင့်ချိန်နိုင်မည် မဟုတ်သောကြောင့်ဖြစ်ပေသည်။

၁၉၇၀
မောင်သန်း
မောင်
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ။

အထက်ပါသက်သေခံချက်များအရ ယခုအမှု၌ အယူခံတရားလိုက သေသူအား ထိုကဲ့သို့ဒါးနှင့်တချက်သာ ထိုးလိုက်ခြင်းမှာ၊ ရာဇသတ် ပုဒ်မ ၉၉ တွင် ပြဆိုထားသည့် အတိုင်း၊ အယူခံတရားလိုက မိမိအသက် အန္တရာယ်ဖြစ်မည်ကို စိုးရိမ်မကင်းရှိရန် အခြေအနေရှိသည့်အတွက် ပြုလုပ်ခဲ့ခြင်းဟုတ် မဟုတ်ဆိုသည်ကို စဉ်းစားရမည်ဖြစ် ပေသည်။ ထိုအချက်နှင့် ပတ်သက်၍ ယခုအမှုနှင့် အလားတူဖြစ်သည့် ယခင် တရားလွှတ်တော်မှ ချမှတ်ခဲ့သည့် မောင်ကတုံးနှင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ အမှု (၁) စီရင်ထုံးတွင်၊ သေသူက မောင်ကတုံးအား စတင်၍ မြှိုနှိုးထိုးလိုက်ရာ မောင်ကတုံးကိုမထိပါ မြေသို့စိုက်သွားပေသည်။ ထိုသို့ ထိုးလိုက်သည်နှင့် တပြိုင်နက်၊ မောင်ကတုံးက မိမိတွင် ပါလာသည့် ဒါးမဖြင့် သေသူကို တချက်ခုတ်လိုက်ရာ၊ သေသူသည်ဒဏ်ရာရရှိသေဆုံးသွားသော်လည်း၊ မောင်ကတုံးသည် သေသူအား ဒါး ဖြင့်ခုတ်ရာဝယ်၊ ခုခံကာကွယ်ပိုင်ခွင့်အရ ခုတ်သည် မခုတ်သည် ဟူသော အချက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍၊ ဒို့ဟသံသယအကျိုးခံစားခွင့်ရှိသည်ဆိုပြီး၊ မှုပြစ်ကျူးလွန်ခြင်း မဖြစ် ဟုဆုံးဖြတ်ထားလေသည်။ ယခုအမှုတွင်လည်း၊ အယူခံတရားလိုက သေသူ မိမိ၏ ခေါင်းကို တချက်ဒါးနှင့်ခုတ်လျှင် ခုတ်ခြင်းပင်၊ အမဲဖျက်နေသည့် တံစူးနှင့်ထိုးလိုက် ခြင်းဖြစ်သောကြောင့်၊ အယူခံတရားလို၏ ပြုမူချက်မှာ ခုခံကာကွယ်ပိုင်ခွင့် အရ ပြုမူခဲ့ခြင်းသာ ဖြစ်သည်ဟု ယူဆရမည် ဖြစ်ကြောင်း၊ အစိုးရတို့က လိုက်ပါဆောင် ရွက်သည့်အစိုးရရှေ့နေကြီး ဦးဘသန်းက၊ အထက်ပါ မောင်ကတုံး၏ စီရင်ထုံးပါ ပြဆိုချက်ကို မူတည်တင်ပြလေသည်။ ထိုပြဆိုချက်အရ ကျွန်ုပ်တို့ကလည်း သဘောတူ ညီသဖြင့်၊ ယခုအမှုတွင် အယူခံတရားလို၏ ပြုမူချက်မှာ မှုပြစ်ကျူးလွန်ခြင်းမမြောက် ခုခံကာကွယ်ပိုင်ခွင့်အရသာ ပြုလုပ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ယူဆရမည် ဖြစ်သောကြောင့် ၎င်းပေါ်အောက်ရုံးမှ မှုပြစ်တွေ့၍ ပြစ်ဒဏ်စီရင်ထားခြင်းတို့မှာ ဥပဒေအရ မှန်ကံ သည်မဆိုနိုင်၍ ပယ်ဖျက်ရမည် ဖြစ်ပေသည်။

ဖော်ပြပါအကြောင်းများကြောင့်၊ ယခုအမှုကို ခွင့်ပြုပြီး အယူခံတရားလို အပေါ်၊ ပဲခူးမြို့ ဒုတိယ အထူးတရားသူကြီးရုံး၊ ရာဇဝတ်ကြီးမှုအမှတ် ၂၉/၆၉ တွင် ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၃၁၄ အရ မှုပြစ်တွေ့၍ အလုပ်ကြမ်းနှင့် ထောင်ဒဏ် ၇ နှစ် ကျခံစေရမည်ဟုပြစ်ဒဏ်စီရင်ထားသည်ကို ပယ်ဖျက်၍၊ အယူခံတရားလိုအားအမှုမှ ထုတ်ပေးလွှတ်ရန်အမိန့်ချမှတ်လိုက်သည်။

(၁) ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ မြန်မာပြည်စီရင်ထုံး စာ ၆၆၁။

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

တရားမ ပဌမအယူခံမှု

တရားသူကြီး ဦးချစ် နှင့် တရားသူကြီး ဦးသက်ဖေ တို့ရွေ့တွင်

ဦးကောင်းညွန့် (အယူခံတရားလို)

နှင့်

ဒေါ်လှစိန်၊ မောင်သံချောင်း (အယူခံတရားခံများ) *

၁၉၇၀
† _____
မတ်လ ၆ ရက်။

မြို့နယ်စီမံရေး စည်းကမ်းကိုချိုးဖောက်လျက် ဆိုင်ခန်းများကို တဆင့်အငှားချထားခြင်း—မြို့နယ်စီမံ အဖွဲ့ကဆိုင်ရောင်းခွင့်ကို ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းပြီး လက်ရှိရောင်းချလျက်ရှိသူအားရောင်းချခွင့်ပြု ခြင်း—မြို့နယ်စီမံအဖွဲ့သည် မူလရောင်းချခွင့်ပြုသူအား အငှားချထားခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသလား၊ သို့မဟုတ် ရောင်းရန်ခွင့်ပြုခြင်းဖြစ်ပါသလား။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ လိုင်စင်စီ တဦးအားပေးခဲ့သည့် ခွင့်ပြုချက်ကို ခွင့်ပြုသူအနေဖြင့် အချိန် မရွေးပြန်လည်ရုပ်သိမ်းခွင့်ရှိပေသည်။ လိုင်စင်စီသည်ခွင့်ပြုချက်ထက်ပို၍ အခွင့်အရေးတစ်စုံတရာမရှိ သဖြင့် ခွင့်ပြုချက်ကိုရုပ်သိမ်းရုပ်သိမ်းလိုက်သည်တပြိုင်နက် ယခင်ခွင့်ပြုချက်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ တစ် တရာအကျိုးခံစားခွင့်မရှိနိုင်ပေ။ ခွင့်ပြုချက်ကိုပြန်လည်ရုပ်သိမ်းစဉ် လိုင်စင်စီအား ထွက်ခွါသွားရန် တရားစွဲဆိုဘို့လိုကောင်းလိုမည်ဖြစ်သော်လည်း လက်မဲ့ဖြစ်နေပါက မြို့နယ်စီမံအဖွဲ့အနေဖြင့်အခြား သူတပါးအား ခွင့်ပြုချက် အသစ်မထုတ်ပေးနိုင်စရာ အကြောင်းမရှိပေ။

ဦးကြည် နှင့် မန္တလေးမြို့မြို့နယ်စီမံကော်မတီ၊ ၁၉၆၄၊ မြန်မာပြည်စီရင်ထုံး၊ ၈၁ ၄၇၁ ရည်ညွှန်း သည်။

အယူခံတရားလိုအတွက်။ ။ တရားရုံးချုပ် ရွေ့နေ ဦးသန်းအောင်။

အယူခံတရားခံအတွက်။ ။ တရားရုံးချုပ်ရွေ့နေ၊ ဦးဝင်းလှိုင်။

တရားသူကြီး ဦးသက်ဖေ။ ။ ယခုအမှုကို ၁၉၆၉ ခုနှစ်၊ ဒုတိယအယူခံမှုအမှတ် ၆၊ ၇ တို့နှင့်အတူ နှစ်ဖက်ရွေ့နေများ၏ သဘောတူညီချက်အရ တပေါင်းတည်း ကြားနာခဲ့သည့်အလျောက် ဤစီရင်ချက်သည် အဆိုပါအမှု ၃ မှုစလုံး၏ စီရင်ချက် ဖြစ်သည်ဟုမှတ်ယူရမည်ဖြစ်သည်။

* ၁၉၆၉ ခုနှစ်၊ တရားမပဌမအယူခံမှုအမှတ် ၅။
† ၁၉၆၆ ခုနှစ်၊ တရားမပဌမအယူခံမှုအမှတ် ၆ တွင် တောင်ငူမြို့၊ ခရိုင်တရားမတရားသူကြီးရုံး၏ ချမှတ်သော ဒီ.ဘီ.ကိုအယူခံဝင်မှု။

ဦးကောင်းညွန့်
နှင့်
ဒေါ်လှစိန်၊
မောင်သံ
ချောင်း။

တောင်ငူမြို့ မြို့နီစီပါယ်ဈေးမြေပေါ်၌ ဈေးရုံများ ဆောက်လုပ်ထားရာ၊ ဆိုင်ခန်း ၁၅ ခန်းပါသော ဈေးရုံတခုတွင် အယူခံတရားလိုသည် ဆိုင်ခန်း ၂ ခန်းကို တခန်းလျှင် ဈေးဆိုင်ခွန်တလ ကျပ် ၁၀ နှုန်းဖြင့် မြို့နီစီပါယ်အဖွဲ့သို့ပေး၍ပန်းဂံဆိုင် ဖွင့်ခဲ့သည်။ ၁၉၆၀ ခု၊ ဧပြီလ ၅ ရက်နေ့၌ အယူခံတရားလိုသည် ထိုဆိုင်ခန်း ၂ ခန်းကို တခန်းလျှင် တလ ကျပ် ၆၀ နှုန်းဖြင့် အယူခံတရားပြိုင် ဒေါ်လှစိန်အား တဆင့်အငြိုးချထားလိုက်သည်။ ထိုကဲ့သို့ အငြိုးချထားစဉ်က ဒေါ်လှစိန်သည် အယူခံ တရားလိုအား စပေါ်ငွေအဖြစ် ငွေကျပ် ၁,၂၀၀ ပေးထားရသည်။ အယူခံတရားပြိုင် မောင်သံချောင်းမှာ ဒေါ်လှစိန်၏သားဖြစ်သည်။

၁၉၆၃ ခု၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁ ရက်နေ့တွင် မြို့နီစီပါယ်အဖွဲ့မှ အယူခံတရားလိုသည် မြို့နီစီပါယ်ဈေးစည်းကမ်းကို ချိုးဖောက်ကာ ဆိုင်ခန်းများကို တဆင့် အငြိုးချထား သဖြင့်၊ ၎င်းအား ခွင့်ပြုထားသည့် ဆိုင်ရောင်းခွင့်ကို ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းပြီး လက်ရှိ ရောင်းချလျက်ရှိသူ ဒေါ်လှစိန်အား ရောင်းချခွင့် ပြုလိုက်သည်။ ထို့ကြောင့်ဒေါ်လှစိန် သည် ၁၉၆၃ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလမှစ၍ ဆိုင်ခန်းငြိုးရမ်းခများကို အယူခံတရားလိုအား မပေးတော့ဘဲ မြို့နီစီပါယ်အဖွဲ့သို့သာ ဈေးဆိုင်ခွန်များကို ပေးခဲ့သည်။ ၁၉၆၃ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလတွင် ဒေါ်လှစိန်က ဈေးဆိုင်များ၌ သားဖြစ်သူ မောင်သံချောင်းကိုယ်တိုင် ဆိုင်ရောင်းချကြောင်း လျှောက်ထားသဖြင့် ဈေးဆိုင်ခွန်များကို ထိုလမှစ၍ မောင်သံချောင်း၏နာမည်ဖြင့် မြို့နီစီပါယ်အဖွဲ့မှ ကောက်ခံခဲ့ပေသည်။

ထိုအခါ အယူခံ တရားလိုက အယူခံတရားပြိုင်တို့အပေါ် အဆိုပါဆိုင်ခန်းများ၏ လပေါင်း ၃၀ အတွက် ငြိုးရမ်းခငွေ ကျပ် ၃,၆၀၀ ကိုရလိုကြောင်း တောင်ငူမြို့ နယ်ပိုင်တရားမရုံး၏ ၁၉၆၅ ခုနှစ်၊ တရားမကြီးမှုအမှတ် (၆) တွင်၎င်း၊ အဆိုပါ ဆိုင်ခန်းများမှ ထွက်ခွါပေးရန် ထိုရုံး၏ ၁၉၆၅ ခုနှစ်၊ တရားမကြီးမှုအမှတ် (၁၁) တွင်၎င်း တရားစွဲဆိုခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် အယူခံတရားပြိုင် ဒေါ်လှစိန်ကလည်း စပေါ်ငွေ ကျပ် ၁,၂၀၀ ကို ပြန်ပေးရန် ထိုရုံး၏ ၁၉၆၅ ခုနှစ်၊ တရားမကြီးမှုအမှတ် ၁၀ ၌ အယူခံတရားလိုအပေါ် ပြန်လှန်၍ တရားစွဲဆိုခဲ့ပေသည်။

မူလရုံးမှ နှစ်ဘက်တင်ပြသော သက်သေအထောက်အထားများကို စစ်ဆေး ကြားနာပြီးနောက် အယူခံတရားလို စွဲဆိုသည့် အစွဲ ၂ မှ စလုံးကို အနိုင်ဒီကရီ ချပေးလိုက်ပြီး၊ ဒေါ်လှစိန်က အယူခံတရားလိုအပေါ် စွဲဆိုသည့်အမှုကိုမူ ပယ်ချ ခဲ့သည်။ မူလရုံး၏ ဒီကရီများကို အယူခံတရားပြိုင်တို့က မကျေနပ်သဖြင့် တောင်ငူမြို့ ခရိုင်တရားမရုံးသို့ အယူခံဝင်ရာ ခရိုင်တရားမ တရားသူကြီးသည် မူလရုံး၏ ဒီကရီ များကို ပယ်ဖျက်လိုက်ပြီး အယူခံတရားပြိုင်တို့အား အနိုင်ပေးလိုက်သဖြင့် အယူခံ တရားလိုက တဖန် ဤဒုတိယ အယူခံမှုများကို တင်သွင်းလာခြင်းဖြစ်ပေသည်။

၁၉၇၀

ဦးကောင်းညွန့်
နှင့်
ဒေါ်လှစိန်၊
မောင်သံ
ချောင်း။

အယူခံတရားလို၏ တရားရုံးချုပ်ရွှေနေ ဦးသန်းအောင်က တောင်ငူ မြို့နယ်စီပါယ် အဖွဲ့သည် အခင်းဖြစ် ဆိုင်ခန်းများနှင့် ပတ်သက်၍ အငြိုးချထားခြင်းကို ပစ္စည်း လွှဲပြောင်းခြင်း အက်ဥပဒေနှင့်အညီ ရပ်ဆိုင်းကာ လက်ရောက် မရရှိဘဲ အယူခံ တရားပြိုင်များအား ငှားရမ်းချထားခြင်း မပြုနိုင်ကြောင်း၊ ယင်းသို့ ငှားရမ်းချထား ခြင်းမပြုနိုင်သဖြင့် အယူခံတရားလိုသာလျှင် ထိုဆိုင်ခန်းများ၏ ငှားရမ်းသူ အဖြစ် ရပ်တည်လျက်ရှိကြောင်း၊ အယူခံ တရားပြိုင်တို့သည် မိမိထံမှတစ်ဆင့် ငှားရမ်းသူ များသာဖြစ်၍ ငှားရမ်းခများကို ပေးရန်တာဝန် ရှိကြောင်း၊ ဆိုင်ခန်းများမှထွက်ခွါ ပေးရန်လည်း တာဝန်ရှိကြောင်း၊ ဆိုင်ခန်းမှ မထွက်ပေးသရွေ့ စဘော်ငွေ ကျပ် ၁,၂၀၀ ကိုလည်း ပြန်ပေးရန် တာဝန်မရှိကြောင်း စသည်ဖြင့် တင်ပြလာသည်။

ယခုအမှုတွင် အဓိကစဉ်းစားရမည့် ပြဿနာမှာ တောင်ငူမြို့ မြို့နယ်စီပါယ်အဖွဲ့သည် အခင်းဖြစ်ဆိုင်ခန်း ၂ ခန်းကို အယူခံတရားလိုအား အငြိုးချထားခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါ သလား၊ သို့တည်းမဟုတ် ဈေးရောင်းရန် ခွင့်ပြုခဲ့ခြင်းသာ ဖြစ်ပါသလား ဆိုခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ တနည်းဆိုသော် အယူခံတရားလိုသည် တောင်ငူ မြို့နယ်စီပါယ် အဖွဲ့၏ လိုင်စင်စီသာဖြစ်ပါသလား၊ သို့တည်းမဟုတ် အငြိုးချထားခံရသူ ဖြစ်ပါသလားဆို ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ယင်းကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ အယူခံတရားလို၏ ရွှေနေ ဦးသန်းအောင် က ဈေးမြေပေါ် တွင်ရှိသည့် ဈေးဆိုင်ခန်းပင် ဖြစ်သော်လည်းအငြိုးချထားနိုင်ကြောင်း တင်ပြကာ ဦးကြည် နှင့် မန္တလေးမြို့မြို့နယ်စီပါယ် ကော်မတီ(၁)စီရင်ထုံးကို ရည်ညွှန်း သွားသည်။ ထိုအမှုတွင် မန္တလေးမြို့ ဈေးချိုအပြင်ဘက်ရှိ ဈေးမြေတကွက်ကိုဒေါ်မြိုင် အားငှားရမ်းသဖြင့်ဒေါ်မြိုင်က ကိုယ်ပိုင်ဆိုင်ခန်းဆောက်လုပ်ပြီးလူလည်းနေသည့်အပြင် ဆံပင်ညှပ်ဆိုင်လည်းဖွင့် လှစ်ခဲ့သည့်အတွက် မြို့နယ်စီပါယ်အဖွဲ့မှသာမန် ဈေးရောင်းရန် ခွင့်ပြုခဲ့ခြင်း မဟုတ်ဘဲ အငြိုးချထားခဲ့ခြင်းသာ ဖြစ်သည်ဟုဆုံးဖြတ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ဤအမှုတွင် အခင်းဖြစ် ဆိုင်ခန်း ၂ ခန်းသည် အခန်း ၁၅ ခန်းပါသောဈေးရုံ ကြီး၏ တစိတ်တဒေသသာ ဖြစ်သည်။ သီးသန့်ဆောက်လုပ်ထားသည့် အဆောက် အဦတခု မဟုတ်ချေ။ ထိုဈေးရုံကို ဆောက်လုပ်စဉ်က မြို့နယ်စီပါယ် အခွန်ဝန်အဖြစ် ၎င်း၊ ဈေးခေါင်းအဖြစ်၎င်း ဝတ္တရားဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် ဦးဘသိန်း၏ ထွက်ချက်အရ အဆိုပါဈေးရုံကို ဒုတိယမြို့ဝန် ဦးမြဒင်ဆိုသူက ဈေးရောင်းသူများထံမှ စပေါ်ငွေ ယူပြီးဆောက်လုပ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်၍၊ အယူခံတရားလိုအား အခင်းဖြစ်ဆိုင်ခန်းများ၌ ဈေးရောင်းခွင့်ပြုခဲ့ခြင်းသာဖြစ်ပြီး အငြိုးချထားခဲ့ခြင်းမဟုတ်ကြောင်း ပေါ်လွင် နေပေသည်။ ၎င်းဈေးရုံရှိ အခြားအခန်း တခန်း၌ အထည်ဆိုင် ဖွင့်ထားသည့် အယူခံတရားလို၏ သက်သေ ကိုမောင်လှိုင်ကလည်း ဈေးရောင်းလိုသူများထံမှ ဦးမြဒင်

(၁) ၁၉၆၄ ခု၊ မြန်မာပြည်စီရင်ထုံး ၄၇၁။

သည် အခန်းတခန်းအတွက် ငွေကျပ် ၂၅၀၀ တောင်းခံပြီး အဆိုပါဈေးရုံကို ဆောက်လုပ်ခဲ့ကြောင်း ထွက်ဆိုထားပေသည်။ သို့ဖြစ်ရာ အယူခံတရားလိုသည် အခင်းဖြစ်ဆိုင်ခန်းများနှင့်ပတ်သက်၍ ဈေးရောင်းခွင့်သာရှိသည့် လိုင်စင်စီသာ ဖြစ်သည်။ ငှားရမ်းနေထိုင်သူဖြစ်သည်ဟုမဆိုနိုင်ချေ။

တောင်ငူမြို့ မြို့နယ်စီမံအဖွဲ့၏ လက်ရှိအခွန်ဝန်ဖြစ်သူ ဦးသန်းထွန်းက ဈေးရောင်းခွင့်သာရှိသည့် လိုင်စင်စီဖြစ်သူ အယူခံတရားလိုသည် မိမိကိုယ်တိုင် ဈေးမရောင်းဘဲ ဆိုင်ခန်းကို တဆင့်ငှားရမ်းသည့်အတွက် မြို့နယ်စီမံအဖွဲ့၏ လောအပိုင် ၂၂ ကိုကျူးလွန်ရာထောက်ခံဖြင့် မြို့အဖွဲ့မှ ခွင့်ပြုမိန့်ကို ပယ်ဖျက်ပြီး လက်ရှိဈေးရောင်းသူ အယူခံ တရားပိုင်တို့အား ဈေးရောင်းခွင့် ပြုခဲ့ခြင်း ဖြစ်ကြောင်းထွက်ဆိုထားပေသည်။ လိုင်စင်စီ တဦးအား ပေးခဲ့သည့် ခွင့်ပြုချက်ကို ခွင့်ပြုသူအနေဖြင့် အချိန်မရွေးပြန်လည်ရုပ်သိမ်းခွင့်ရှိပေသည်။ လိုင်စင်စီသည် ခွင့်ပြုချက်ထက်ပို၍အခွင့်အရေးတစုံတရာမရှိသဖြင့် ခွင့်ပြုချက်ကို ရပ်ဆိုင်း ရုပ်သိမ်းလိုက်သည် တပြိုင်နက် ယခင်ခွင့်ပြုချက်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ တစုံတရာ အကျိုးခံစားခွင့် မရှိနိုင်ပေ။ ခွင့်ပြုချက်ကို ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းစဉ် လိုင်စင်စီသည် ခွင့်ပြုထားသော ပစ္စည်းအား လက်ရှိဖြစ်နေပါမူ လိုင်စင်စီအား ထွက်ခွာသွားရန် တရားစွဲဆို၍ လိုကောင်းလိုမည် ဖြစ်သော်လည်း လက်မဲ့ဖြစ်နေပါက မြို့နယ်စီမံအဖွဲ့ အနေဖြင့် အခြားသူတပါးအား ခွင့်ပြုချက်အသစ်ထုတ်ပေးနိုင်စရာ အကြောင်းမရှိပေ။

သို့ဖြစ်ရာ အယူခံတရားလိုသည် ဆိုင်ခန်းများ၌ ကိုယ်တိုင်ဈေးရောင်းခြင်းမပြုဘဲ အယူခံတရားပိုင်များအား တဆင့်ငှားရမ်းခဲ့သည့်အတွက် မြို့နယ်စီမံအဖွဲ့မှ အယူခံတရားလိုအားပေးခဲ့သည့် ခွင့်ပြုချက်ကို ရုပ်သိမ်းပယ်ဖျက်လိုက်ပြီး လက်ရှိဈေးရောင်းနေသည့် အယူခံတရားပိုင်တို့အား ခွင့်ပြုချက်အသစ် ထုတ်ပေးခဲ့ခြင်းသည် ဥပဒေနှင့်ညီညွတ်ခြင်းမရှိဟု မဆိုနိုင်ချေ။ ထိုကဲ့သို့ ထုတ်ပေးသည့် ခွင့်ပြုချက်အရ အယူခံတရားပိုင်တို့သည် ခိုင်ခန်းများအား အသုံးပြုခဲ့ခြင်းဖြစ်၍ ငှားရမ်းခများကို အယူခံတရားလိုအား ပေးဆောင်ရန် တာဝန်မရှိဟုဆိုသော ပဌမအယူခံရုံး၏ ဆုံးဖြတ်ချက်သည် မှားယွင်းသည်ဟု မဆိုသာပေ။ အလားတူပင် မြို့နယ်စီမံအဖွဲ့မှ အယူခံတရားလိုအားပေးခဲ့သည့်ခွင့်ပြုချက်ကိုရုပ်သိမ်းပယ်ဖျက်ပြီးဖြစ်၍ ၎င်းအနေဖြင့်အယူခံတရားပိုင်တို့အား အခင်းဖြစ်ဆိုင်ခန်းများမှ နှင်ထုတ်လိုမှု ဒီကရီ မရနိုင်ဟုဆိုခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ အယူခံတရားပိုင်သည် ဒေါ်လှစိန်ထံမှယူထားသည့်စပေါ် ငွေများကိုပြန်၍ ပေးရန်တာဝန်ရှိသည်ဟုဆိုခြင်းသည်လည်းကောင်း မှန်ကန်သည်ဟုဆိုရမည်ဖြစ်သည်။

အထက်ပါအကြောင်းရပ်များကြောင့် ဤဒုတိယအယူခံမှု သုံးမှုစလုံးကိုတရားစရိတ်များနှင့်တကွပလုပ်လုပ်သည်။

၁၉၇၀
—
ဦးကောင်းညွန့်
နှင့်
ဒေါ်လှစိန်၊
မောင်သံ
ချောင်း။

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

တရားမအထွေထွေအယူခံမှု

တရားသူကြီးချုပ် ဒေါက်တာ မောင်မောင် နှင့် တရားသူကြီး ဦးကျော်ဇံဦး တို့ရှေ့တွင်

† ၁၉၇၀

ဦးသွန်းရှင် (အယူခံတရားလို)

မတ်လ
၂၆ ရက်။

နှင့်

လှိုကျော်ရွှေပါ ၂ (အယူခံတရားခံ)*

အလုပ်သမားလျော်ကြေး အက်ဥပဒေအရ စီရင်ဆုံးဖြတ်ခြင်း—အလုပ်ခွင်အတွင်း တာဝန်များ ထမ်းဆောင်နေစဉ် အခြေအနေအရ ထိခိုက်ဒဏ်ရာရခြင်း ဟူသောစကားစုနှင့်ပတ်သက်၍ ရှင်းလင်းချက်။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ သိရှိနားလည်လျက်နှင့် အလုပ်လုပ်နေသည်မှာ အလုပ်မှပေါ်ပေါက်လာသော အန္တရာယ်ဖြင့် မတော်တဆထိခိုက်ရရှိသောဒဏ်ရာဟု ဆိုရပေမည်။ စက်ဆရာတဦးသည် အလုပ်ခွင်တွင် စက်တခုတည်းကိုသာကြည့်ရှုလုပ်ကိုင်ရခြင်းမဟုတ်ပေ။ မိမိအလုပ်နှင့်အမှတ်မဲ့တကြိမ်တခါကျ ရောက်ဖြစ်ပွားတတ်သော တာဝန်ဝတ္တရားများကိုလည်း ဆောင်ရွက်ရပေမည်။ အလုပ်မှပေါ်ပေါက်သောမတော်တဆထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိခြင်း၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ကောက်ယူရမည်။ အလုပ်ဝတ္တရားမှ တိုက်ခိုက်ပေါ်ပေါက်ခြင်းမဟုတ်စေကာမူ၊ သွယ်ဝိုက်သည့်နည်းဖြင့် ဆက်စပ်လျှင်လည်း အလုပ်မှဖြစ်ပေါ်လာသော မတော်တဆထိခိုက်ရရှိသောဒဏ်ရာဟုဆိုရမည်။ မိမိအလုပ်ဝတ္တရားများကိုထမ်းဆောင်နေစဉ် ရုတ်တရက်ဖြစ်ပေါ်လာသည့် အရေးတခုခု ထွက်ပေါ်လာလျှင် မိမိ၏ ကိုယ်ကျိုး၊ သို့မဟုတ် အလုပ်၏အကျိုးအတွက် ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်ပေးရာတွင် မတော်တဆဒဏ်ရာ ရရှိခဲ့လျှင်၊ မိမိအလုပ်မှပေါ်ပေါက်လာသော အန္တရာယ်ဖြင့် ထိခိုက်ရရှိသောဒဏ်ရာဟုဆိုရမည်။

Rees v. Thomas 1899 I.Q.B.D. p. 1015 ရည်ညွှန်းသည်။

အယူခံတရားလိုအတွက် ။ ဦးဗဂျမ်း။

အယူခံတရားခံအတွက် ။ အဖိုးရတရားရုံးချုပ်ရှေ့နေ မစ္စတာဘို(ရှ်)။

တရားသူကြီး ဦးကျော်ဇံဦး။ ။ အယူခံတရားလို၏ အလုပ်သမား၊ ဇဝနကြီး(ခ) မော်တော် စက်လှေမှ စက်ဆရာ၊ အယူခံ တရားပြိုင်သည် အငိုဒ်းခုက ဝယ်ယူသေစပါးကို သယ်ယူပို့ဆောင်ရန် အခြား မော်တော် စက်လှေ ၃ စင်းနှင့် အတူ တပ်မတော် တပ်ရင်း (၉၀)မှ ရဲဘော်များနှင့် ဖျာပုံခရိုင်၊ ကျိုက်လတ်မြို့နေ၊ အစုကြီးရွာ၌

* ၁၉၆၉ ခုနှစ်၊ တရားမအထွေထွေအယူခံမှုအမှတ် ၈၆။

† ၁၉၆၉ ခုနှစ်၊ လျော်ကြေးမှုအမှတ် ၃ တွင် ၁၉၆၉ ခု၊ အောက်တိုဘာလ ၈ ရက်နေ့စွဲပါ၊ ဖျာပုံမြို့၊ အလုပ်သမားလျော်ကြေးမင်းကြီးရုံး၏ ချမှတ်သောဒီကရီကိုအယူခံမှု။

၁၉၇၀
ဦးထွန်းရှင်
နှင့်
ကိုကျော်ရွှေ။

ဆိုက်ကပ်နေစဉ်၊ နံနက် ၈ နာရီခန့် အချိန်တွင်၊ သောင်းကျန်းသူများနှင့် တိုက်ပွဲ
ဖြစ်ပွား၍ ကုန်သွယ်ရေး အမှတ် (၁)မှ ဒိုင်မူး၊ ဇဝနကြီးမှ ဆလင်တို့နှင့်အတူ
တပ်မတော်ဘက်မှ ကျည်ဆန်အားဖြည့်ရန် အလို့ငှါ ကျည်ဆန် သေတ္တာများကို
တိုက်ပွဲအရောက်ထမ်းပို့ကြပြီး၊ ရိုင်ဖယ်၊ ဘရင်းတို့နှင့် ကူပစ်ပေးကြစဉ်၊ ကျည်ဆန်
ထိ၍ ပါးရိုးကျိုးသွားသဖြင့်၊ ဆေးရုံတွင် ဆေးကုသပြီး အလုပ်ကို ဆက်လက်၍
လုပ်ကိုင်နေရာမှ တခြား မော်တော် တခုတွင် လခအပိုနှင့် ပြောင်းရွှေ့ လုပ်ကိုင်ပြီး
ဖျာပုံခရိုင် အလုပ်သမား လျော်ကြေးမင်းကြီးထံ အလုပ်ရှင် အယူခံ တရားလို
အပေါ် လျော်ကြေးငွေ လျှောက်တောင်းရာ အမှုကို စစ်ဆေးပြီး “အလုပ်သမား
လျော်ကြေး ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃ နှင့် အညီ အလုပ်ခွင် အတွင်း တာဝန်များ ထမ်းဆောင်
နေရင်း အခြေအနေအရ ထိခိုက် ဒဏ်ရာရခြင်း ဖြစ်ပါသည်ဟု” ယူဆပြီး လျော်ကြေး
ငွေ ၂,၂၃၀ ကျပ် ၄၀ ပြား ပေးရန် အမိန့်ချမှတ်လိုက်သည်ကို မကျေနပ်၍ ဤအယူခံ
မှုကို တင်သွင်းခြင်း ဖြစ်သည်။

အယူခံ တရားပိုင်သည် လခငွေ ၁၇၀ ကျပ် ဖြင့်အယူခံ တရားလို၏ အလုပ်သမား
ဖြစ်သည်ကို အငြင်းမရှိ၊ အယူခံတရားလိုတွင် ၁၉၆၈ ခုနှစ်၊ မေလတွင် ဇဝနကြီးကို
တပ်မတော် ခလရ (၉၀)မှ ငှားရမ်းလျက်၊ ကျိုက်လတ်မြို့နယ် အတွင်း စပါးဝယ်ယူ
ရာတွင် လုံခြုံရေးအဖြစ်ဖြင့် လိုက်ပါလာသော တပ်ဖွဲ့ကို သယ်ယူ ပို့ဆောင်ရန် အတွက်
အသုံးပြုခဲ့သည်ဟု ဆိုသည်။ အယူခံတရားပိုင်သည် ဒဏ်ရာရရှိသော အခါ၊ဇဝနကြီး
စက်လှေ၏ စက်ဆရာ ဖြစ်သည့် အားလျော်စွာ မိမိ အလုပ် လက်ရှိ ရှိနေသည့်အချိန်
တွင် ဖြစ်ပွားသည်ဟု ဆိုရပေမည်။ သူသည် အလုပ် လက်ရှိ မရှိလျှင် ထိုနေရာတွင်လည်း
ရှိမည် မဟုတ်ပေ။ လုံခြုံရေး အဖြစ်လိုက်လာသော တပ်ဖွဲ့ကို သယ်ယူ ပို့ဆောင်ရာတွင်
မိမိနှင့် အလုပ်ရှင်၏ စက်လှေလုံခြုံရေးကိုစောင့်ထိန်းထမ်းဆောင်ရန် တာဝန်လည်း
ရှိပေသည်။ ဤတာဝန်မှာ မော်တော်စက်ကိုကြည့်၍ပြုပြင်ရာ၌အမှတ်မဲ့ တကြိမ်တခါ
ကျရောက် ဖြစ်ပွားတတ်သော တာဝန် ဖြစ်သည်ဟု ဆိုရပေမည်။ အရေး တကြီးစဉ်း
စားငွေဖန်ရန် အချက်မှာ ဒဏ်ရာရခြင်းသည် မိမိလုပ်နေသော အလုပ်မှ ပေါ်ပေါက်
သော အန္တရာယ်ဖြင့် မတော်တဆ ထိခိုက်ရရှိသော ဒဏ်ရာဟုတ်မဟုတ်ပင် ဖြစ်သည်။
အယူခံ တရားပိုင်နှင့် အယူခံ တရားလိုတို့သည် စက်လှေကို ကျိုက်လတ်မြို့နယ်အတွင်း
အစိုးရ စပါးများ ဝယ်ယူရာတွင် လုံခြုံရေး အစောင့်အဖြစ်ဖြင့် လိုက်ပါလာသောတပ်ဖွဲ့
ကို သယ်ယူ ပို့ဆောင်ရန်အသုံးပြုရာတွင် ဤကဲ့သို့တိုက်ပွဲဖြစ်နိုင်ပြီး၊ဒဏ်ရာမကအသက်
ပင် သေဆုံးနိုင်သည်ကို မသိဟု မငြင်းဆိုနိုင်ပေ။ ဇဝနကြီးစက်လှေတွင် စက်ဆရာ
အလုပ်ကိုမလုပ်လျှင် ဤကဲ့သို့ ဒဏ်ရာရရှိမည်မဟုတ်ပေ။ သိရှိနားလည်လျက်နှင့်အလုပ်
လုပ်နေသည်မှာ အလုပ်မှ ပေါ်ပေါက်လာသောအန္တရာယ်ဖြင့်မတော်တဆ ထိခိုက်ရရှိ

၁၉၇၀
—
ဦးဆွန်းရှင်
နှင့်
ကိုကျော်ရွှေ။

သော ဒဏ်ရာဟုဆိုရပေမည်။ စက်ဆရာတဦးသည်အလုပ်ခွင်တွင်စက်တခုတည်းကိုသာ ကြည့်ရှုလုပ်ကိုင်ရခြင်း မဟုတ်ပေ။ မိမိအလုပ်နှင့် အမှတ်မဲ့ တကြိမ် တခါ ကျရောက် ဖြစ်ပွားတတ်သောဘာဝန် ဝတ်တရားများကိုလည်း ဆောင်ရွက်ရပေမည်။ အလုပ်မှ ပေါ်ပေါက်သောမတော်တဆ ထိခိုက် ဒဏ်ရာရရှိခြင်း၏အဓိပ္ပါယ်ကို ကျယ်ကျယ် ပြန့် ပြန့် ကောက်ယူရမည်။ အလုပ်ဝတ်တရားမှ တိုက်ရိုက်ပေါ်ပေါက်ခြင်း မဟုတ်စေကာမူ၊ သွယ်ဝိုက်သည့်နည်းဖြင့် ဆက်စပ်လျှင်လည်းအလုပ်မှ ဖြစ်ပေါ်လာသော မတော်တဆ ထိခိုက်၍ ရသော ဒဏ်ရာဟု ဆိုရပေမည်။ မိမိ အလုပ်ဝတ်တရားများကို ထမ်းဆောင် နေစဉ် ရုတ်တရက် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် အရေး တခုခု ထွက်ပေါ်လာလျှင်မိမိ၏ကိုယ်ကျိုး၊ သို့မဟုတ် အလုပ်၏ အကျိုး အတွက် ဝင်ရောက် လုပ်ကိုင်ပေးရာတွင် မတော်တဆ ဒဏ်ရာရရှိခဲ့လျှင်၊ မိမိ အလုပ်မှ ပေါ်ပေါက်သော အန္တရာယ်ဖြင့် ထိခိုက်ရရှိသော ဒဏ်ရာဟု ဆိုရမည်။ ဤကဲ့သို့ဝင်ရောက် လုပ်ကိုင်ခြင်းဖြင့် မိမိစက် အလုပ်လည်း ကောင်း မှန်ချောမောစွာ အောင်မြင်ခဲ့သည်မှာ မငြင်းနိုင်ပေ။ *Rees V. Thomas (1)* - စီရင်ထုံးတွင်—

“An accident happening to a workman who, while in his master’s employment and on his master’s work, does upon an emergency an act in the interests of his master outside the scope of what he was employed to do, and suffers injury while doing the act, is within the purview of the Workmen’s Compensation Act, 1897.”

ဟုပြဋ္ဌာန်းထားသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ ထိုအမှုတွင် မီးသတ် တဦးသည် မိမိ အလုပ် ဝတ်တရားအရ အလုပ်ခွင်မှ ရုံးသို့ အစီရင်ခံရန် သွားရာ သူစီးလာသော ရထားကို ဆွဲသောမြင်းသည် ထွက်ပြေးသွား၍ လိုက်ဖမ်းရာတွင် လိမ့်ကျ၍ သေဆုံးသွားရာ သေဆုံးသွားခြင်းသည်မိမိအလုပ်ကိုဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်နေစဉ် အလုပ်မှရုတ်တရက်ပေါ် ပေါက်လာသော အန္တရာယ်ဖြင့်ဖြစ်ရပေမည်ဟုဆုံးဖြတ်ထားသည်။ ထိုစီရင်ထုံးတွင်—

“But the deceased was acting in the interest of his master in an emergency which suddenly arose, and in which any one would, I should think, have tried to do the same thing. I think, therefore, that the accident arose out of his employment ; and there is no doubt that it arose in the course of it, as he was taking the report to the office in the ordinary course of his duty.”

ဟုရေးသားထားသည်ကို ကျွန်ုပ်တို့ သဘောတူညီ လက်ခံကြသည် အလျောက် ဤအမှုခံမှုကို စရိတ်မဲ့ ပလပ်လိုက်သည်။

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

တရားမ ပဌမအယူခံမှု

တရားသူကြီး ဦးကျော်ဝင်းနှင့် တရားသူကြီး ဦးစိန်သင်း တို့ရွှေတွင်

ဦးထွန်းလှိုင် (အယူခံတရားလို)

နှင့်

ဦးချစ်လှ (အယူခံတရားခံ)*

† ၁၉၇၀

မတ်လ ၃၁
ရက်။

ကြီးမန်စာချုပ်အတွက် ရင်းထိုးငွေရလို့မူ—ငွေထိုးချစားသူများ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၆(၃) အရ ထုတ်ပေးသောမှတ်ပုံတင်လက်မှတ်မှာ ရင်းဥပဒေပုဒ်မ ၆(၂)အရပယ်ဖျက်ပြီးဖြစ်လျှင်တရား စွဲဆိုခြင်း ပြုနိုင်မပြုနိုင်—ခွဲထိုးချစားသည့်လက်မှတ်မရှိပုံနှင့် ဒီကရီရပိုင်ခွင့်ရှိ မရှိ။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ အယူခံတရားလိုက ချေလွှာအပိုဒ် (၄) တွင်ငွေထိုးချစားသူများ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၆ (၃) အရ၊ အယူခံတရားပြိုင်အား ထုတ်ပေးသော မှတ်ပုံတင်လက်မှတ်မှာ ၁၉၆၇ ခု၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၂ ရက်နေ့ကပင်ကုန်ဆုံးသဖြင့် ပုဒ်မ ၆ (၂) အရ၊ လက်မှတ်မှာပယ်ဖျက်ပြီးဖြစ်၍ တရားစွဲဆိုခြင်းမပြုထိုက်ဟု ထုချေရာ၊ မူလရုံးက အထက်ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ၁၉၆၇ ခု၊ ဇွန်လ ၁၀ ရက်နေ့က တရားစွဲဆိုခွင့်ရှိသည်ဟု ခြေဆိုသည်မှာ မှန်ကန်သည်ကို အငြင်းမရှိကြပေ။ ကျွန်ုပ်တို့ ကလည်း ပုဒ်မ ၉ အရဆုံးဖြတ်ချက်မှာ မှန်ကန်သည်ကိုလက်ခံသည်။

ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ ဤအယူခံမှုတွင် အကြောင်းပြချက်မှာ မူလရုံးသည် တရားစွဲဆိုနိုင်ခွင့် ရှိသည်ဟု ခြေဆိုခြင်းမှာ မှန်ကန်သော်လည်း နောက်ဆုံး ၁၉၆၉ ခု၊ ဇွန်လ ၂၆ ရက်နေ့က ဒီကရီ ချမှတ်ပေးခဲ့သည်မှာ မှားယွင်းသည်ဟု တင်ပြချက်ကို အယူခံတရားပြိုင်၏ တရားရုံးချုပ်ရွှေနေ ကသည်းခိုးသားစာ၊ ကျွန်ုပ်တို့ခွဲထွင် ဝန်ခံထားသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ကလည်း မူလရုံးသည် ဒီကရီ ချမှတ်ပေးခဲ့သည်မှာ မှားသည်ဟု ထင်မြင်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ငွေထိုးချစားသူများ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၉ ကမှတ်ပုံတင်မရှိလျှင် ဒီကရီချမှတ်၍ မပေးရဟုသာဆိုသည်။ တရားမစွဲဆိုနိုင်ဟု မဆို။ *Jagroup v. Jeet Singh and one*, 1955 B.L.R. p. 164 (H.C.); *Kodairam v. Pardeshi*, 1956 B.L.R. p. 449(C.H.); *K. M. Chidambaram Chettyar v. S.T.P.N. Subbiah Chettyar, Agent and Attorney of S.T.P. Nachiappa Chettyar*, 1963 B.L.R. p. 509 ရည်ညွှန်းသည်။

ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ အမှန်မှာ မူလရုံးသည် ဒီကရီချမှတ်မပေးဘဲ၊ မှတ်ပုံတင်လက်မှတ်ကို ထင်ပြန်အချိန်ပေး၍ စောင့်ဆိုင်းသင့်သည်။

* ၁၉၆၉ ခုနှစ်၊ တရားမ ပထမအယူခံမှုအမှတ် ၇၇။
† ၁၉၆၆ ခုနှစ်၊ တရားမကြီးမှုအမှတ် ၂ တွင် ပြည်မြို့၊ ရာဘက်ခရိုင်တရားမတရားသူကြီးခွဲ၏ ၁၉၆၉ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၂၆ ရက်နေ့က ချမှတ်သော ဒီကရီကိုအယူခံဝင်မှု။

၁၉၇၀
ဦးထွန်းလွင်
နှင့်
ဦးချစ်လှ။

ဒေါ်တင် နှင့် ဒေါ်သန်းစေပါ ၄၊ ၁၉၆၆ ခု၊ မြန်မာပြည်စီရင်ထုံး၊ စာ ၁၁၉၇ သဘောမတူ၊
သဘောကွဲပြားသည်။

R. D. Ram v. Kunja Maistry, 1955 B. L. R. p. 164 (H. C.), P. R. M. Annamplia Chettiar and others v. A. L. V. Alagappa Chettiar, 1964, B. L. R. p. 37. Civil Revision No. 33/63, Chief Court. Civil First Appeal No. 91 of 1967 ရည်ညွှန်းသည်။

အယူခံတရားလိုအတွက်။ ။ တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေ ဦးလှဖေ(၂)၊ ဦးချေ။

အယူခံတရားခံအတွက်။ ။ တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေ ဦးသက်ငွေ။

တရားသူကြီး ဦးကျော်စံဦး။ ။ အယူခံ တရားပြိုင်သည် အယူခံ တရားလိုအပေါ်
ဩဒိမန်စာချုပ် ၂ စောင် အတွက် ရင်းဝိုးငွေပေါင်း ၁၁,၁၁၀ ကျပ်၊ ၇၅ ပြားကို
ရလို့မူ အတွက် ၁၉၆၇ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၇ ရက်နေ့တွင် တရားစွဲဆိုရာ မူလရုံးက
ပဏာမငြင်းချက် အမှတ် ၅ ဖြစ်သော “ တရားလိုသည် ယခု အမှုကို ငွေတိုးချစား
သူများ အက် ဥပဒေအရ တရားစွဲဆိုနိုင်ခွင့် ရှိမရှိ ” ကို ပထမဦးစွာ ၁၉၆၇ ခုနှစ်၊
ဇွန်လ ၁၀ ရက်နေ့က တရားစွဲဆိုနိုင်ခွင့်ရှိသည်ဟု ဖြေဆိုပြီးနောက်၊ ကျန်ငြင်းချက်များ
အတွက် သက်သေများကို စစ်ဆေး အတည်ပြုပြီး ၁၉၆၉ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၂၆ ရက်နေ့က
အယူခံ တရားလိုအပေါ် တရားစွဲဆိုသည့် အတိုင်း စရိတ်နှင့်တကွ ဒီကရီချမှတ်ပေး
သည်ကို မကျေနပ်၍ ဤအယူခံမှု၌ ဆုံးဖြတ်ရန် လျှောက်လဲနေစဉ် တင်ပြသော
ပြဿနာမှာ အယူခံတရားပြိုင် (မူလတရားလို)သည် ငွေတိုး ချစားသည့် လက်မှတ်
မရှိပဲနှင့် ဒီကရီပိုင်ခွင့် ရှိမရှိဖြစ်သည်။ အယူခံတရားလို ထုချေလွှာ အပိုဒ် (၄) တွင်
ငွေတိုးချစားသူများ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၆ (၃) အရ၊ အယူခံ တရားပြိုင်အား ထုတ်ပေး
သော မှတ်ပုံတင် လက်မှတ်မှာ ၁၉၆၅ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၂ ရက်နေ့ကပင်
ကုန်ဆုံးသဖြင့်၊ ပုဒ်မ ၆ (၂) အရ၊ လက်မှတ်မှာ ပယ်ဖျက်ပြီး ဖြစ်၍ တရားစွဲဆိုခြင်း
မပြုထိုက်ဟု ထုချေရုံရာ၊ မူလရုံးက အထက်က ဖော်ပြခဲ့သည့် အတိုင်း ၁၉၆၇ ခုနှစ်၊
ဇွန်လ ၁၀ ရက်နေ့က တရားစွဲဆိုခွင့် ရှိသည်ဟု ဖြေဆိုသည်မှာ မှန်ကန်သည်ကို
အငြင်းမရှိကြပေ။ ကျွန်ုပ်ဘိကလည်း ပုဒ်မ ၉ အရ ဆုံးဖြတ်ချက်မှာ မှန်ကန်သည်ကို
လက်ခံသည်။ လက်မှတ်မှာ ၁၉၆၅ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၂ ရက်နေ့ကပင် ကုန်ဆုံး
နေသည်မှာ ထင်ရှားသည်။

ဤအယူခံမှုတွင် အကြောင်းပြချက်မှာ မူလရုံးသည် ပဏာမငြင်းချက် အမှတ်
၅ ကို တရားစွဲဆိုပိုင်ခွင့် ရှိသည်ဟု ဖြေဆိုခြင်းမှာ မှန်ကန်သော်လည်း နောက်ဆုံး
၁၉၆၉ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၂၆ ရက်နေ့က ဒီကရီ ချမှတ်ပေးခဲ့သည်မှာ မှားယွင်းသည်ဟု

ဦးထွန်းလွင်
နှင့်
ဦးချစ်လှ။

တင်ပြချက်ကို ယူဆံ တရားပြိုင်၏ တရားရုံးချုပ် ရွှေနေကလည်း ရိုးသားစွာ ကျွန်ုပ်တို့ ရွှေတွင် ဝန်ခံထားသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ကလည်း မူလရုံးသည် ဒီကရီ ချမှတ် ပေးခဲ့သည်မှာ မှားသည်ဟု ထင်မြင်သည်။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် ငွေတိုးချစားသူ များ အက် ဥပဒေ ပုဒ်မ ၉ (က) —

“ 9. Notwithstanding anything contained in any other law for the time being in force, no Court shall pass a decree on a suit by a money-lender for the recovery of a loan, ... unless the money-lender is registered under this Act and the registration is in force.”

ဟုဆိုထားသည်။ မှတ်ပုံတင် မရှိလျှင် ဒီကရီချမှတ်၍ မပေးရဟုသာ ဆိုသည်။ တရားမစွဲ ဆိုနိုင်ဟုမဆို။ *Jagroup v. Jeet Singh and one* (1); *Kodairam v. Pardeshi* (2); *K. M. Chidhambaram Chettyar v. S.T.P.N. Subbiah Chettyar, Agent and Attorney of S. T. P. Nachiappa Chettyar* (3) အမှန်မှာ မူလရုံးသည် ဒီကရီကို ချမှတ်မပေးဘဲ၊ မှတ်ပုံတင် လက်မှတ်ကို တင်ပြနိုင်ရန် အချိန်ပေး၍ စောင့်ဆိုင်းသင့်သည်။ ဒေါ်တင် နှင့် ဒေါ်သန်းမေ ပါ ၄ (၄) စီရင်ထုံး တွင် ငွေတိုးချစားသူသည် မှတ်ပုံတင် လက်မှတ် မတင်ပြ၍ ၎င်း၏ အမှုကို ပလပ် ခဲ့သော အမိန့်မှာ မှန် မမှန်ဆိုသည့် အချက်ကို ဤရုံး တရားသူကြီး ဦးသက်ဖေက ကြားနာပြီး မည်သည့် ကာလတွင် တင်ပြနိုင်မည်ဟု မခန့်မှန်းနိုင်သဖြင့် အချိန် မပေးဘဲ အမှုကို အောက်ရုံးများက ပလပ်ခဲ့သည့် အမိန့်များကို အတည်ပြုထားချက် မှာ ကျွန်ုပ်တို့ ထင်မြင်ချက်နှင့် မကိုက်ညီပေ။ ထိုစီရင်ထုံးမှာလည်း တရားရုံးချုပ် ရွှေနေက အမှုကို ပလပ်ခြင်းမှာ မှားယွင်းကြောင်း ငွေတိုးချစားသူ လက်မှတ်ကို တင်ပြရန် အချိန်ပေးကာ အမှုကို ရပ်ဆိုင်းထားသင့်ကြောင်း စသည်ဖြင့် လျှောက်လဲ သွားသော်လည်း တရားသူကြီးက လက်မခံခဲ့ချေ။ အမှုကို မှန်မှန်နှင့် မြန်မြန်စစ်ဆေး စီရင် ဆုံးဖြတ်ရမည် ဖြစ်သည့် အလျောက် အမှုကို ပယ်ရန်မှ အပ အခြား နည်းလမ်း မရှိတော့ပေဟု ရေးသားထားသည်နှင့် ပတ်သက်၍၊ အမှုများကိုမှန်မှန် စီရင်ဆုံးဖြတ် နိုင်သော်လည်း မြန်မြန်စစ်ဆေးရန်မလွယ်ကူပေ။ ရာဇဝတ်မှုများမှာလည်း တရားခံ သက်သေ၊ ရဲ၊ ဆရာငန်၊ ရွှေငန်၊ တရားသူကြီးတို့က အသင့်အတင့် အကူအညီပေး၍ ရောက်ရှိပြီးယူ၏ဟုကြောင်းအရာအခြေအနေမှာလည်းကောင်း၊ မှန်လှမှုသာမြန်မြန်စစ်

(1) 1955 B. L. R. p. 164 (H.C.). (2) 1956 B. L. R. p. 449 (H.C.).

(3) 1963 B. L. R. p. 509 (H.C.).

(၄) ၁၉၆၆ ခု၊ မြန်မာပြည်စီရင်ထုံး၊ စာ ၁၁၉၇။

၁၉၇၀
—
ဦးထွန်းလွင်
နှင့်
ဦးချစ်လှ။

ဆေးနိုင်မည်ဖြစ်ပေသည်။ ယခု ပြဿနာနှင့်ပတ်သက်၍ *Succession Act* ပုဒ်မ ၂၁၄ ကိုညွှန်ပြလိုသည်။ ထို့အပြင် ကျွန်ုပ်တို့သည် *R. D. Ram v. Kunja Maistry*(5); *P. R. M. Annamplia Chettiar and another v. A. L. V. Alagappa Chettiar* (6) စီရင်ထုံးများကိုလည်းညွှန်ပြလိုပေသည်။ ပထမ စီရင်ထုံးတွင်ငွေတိုးစားသူလက်မှတ်သည် အမှုစစ်ဆေးနေစဉ်ကုန်ဆုံးသဖြင့်အမှုကိုပလပ်ခဲပြီးနောက် ၂၅ ရက် ကြာသောအခါမှ လက်မှတ် အသစ်ရရှိခဲ့ရာ အယူခံမှုတွင် ဤရုံး တရားသူကြီး ဦးစံမောင်က အောက်ရုံး တရားသူကြီးသည် အမှုကို ပလပ်ခြင်း မပြုဘဲ၊ လက်မှတ် တင်ပြရန် သင့်တော်သော အချိန်ပေးသင့်သည်ဟု ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပြီး၊ အောက်ရုံး၏ စီရင်ချက် ဒီကရီကို ပယ်ဖျက်၍ အမှုကို ဥပဒေအရ ဆက်လက် ဆောင်ရွက်ရန် ပြန်လည် ပေးပို့ခဲ့လေသည်။ ဒုတိယ စီရင်ထုံးတွင် တရားသူကြီး ဒေါက်တာ မောင်မောင် (ယခု နိုင်ငံတော် တရားသူကြီးချုပ်) ကလည်း ဤကဲ့သို့ပင် လက်မှတ် တင်ပြရန် အချိန်ပေးခဲ့ပြီး လက်မှတ် တင်ပြသော အခါမှသာ ဒီကရီကို ချမှတ်ပေးရန် ဆုံးဖြတ် ထားသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ ထိုစီရင်ထုံးက ကောက်နုတ်ချက်ကို အောက်တွင် ရှည်လျားစွာ ဖော်ပြအံ့။

“ In *S. P. Subramanian Chettiar v. Hajee Ahmed Abdulla* (7) U San Maung, J. of this court had had to deal with a similar situation. In that case the learned trial Judge of the Rangoon City Civil Court tried a suit on a pro-note but did not pass a decree, holding that section 9 of the Money-Lenders Act stood as a bar. Plaintiff then applied by way of a revision application to the Chief Court. The same arguments that Mr. Jaganathan made before me were advanced by the learned Advocate for the applicant before U San Maung, J. The learned Judge held that the trial Judge was correct in refraining from passing a decree because section 9 of the Money-Lender’s Act clearly stood in the way.”

“ . . . . As section 9 of the Act makes a decree in favour of the plaintiff whose registration as a money-lender is not in force incompetent, I must hold that the decree passed by the learned 2nd Judge of the Rangoon City Civil Court is without jurisdiction. The decree must therefore be vacated.”

“U Aung Min submits that the suit may be remanded to the learned 2nd Judge to be kept pending, in fairness to the plaintiff-respondent, until such time as he may be able to

---

(5) 1963 B.L.R. p. 928. (6) 1964 B.L.R. p. 371.
(7) Civil Revision 33/63, Chief Court.

obtain and produce a valid certificate as money-lender. I direct that that be done. . . .”

၁၉၇၀

ဦးထွန်းလွင်
နှင့်
ဦးချစ်လှ။

အထက်ပါစီရင်ထုံးများအပြင်၊ ဤပြဿနာကို စီရင်ဆုံးဖြတ်ထားသော နောက်ဆုံး အမှုတစ်ခုတော့ရှိသည်မှာ *Babu Bhagwandas v. Messrs. Santlal and Sons* (8) ဖြစ်သည်။ ထိုအမှုတွင် ဤရုံး တရားသူကြီး ဦးထွန်းတင်က ၁၉၆၈ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၃ ရက် နေ့စွဲဖြင့်စီရင်ချက်တွင်၊ “အောက်ရုံးမှအယူခံတရားလိုစွဲဆိုသည့် အမှုကို စရိတ်မရှိပလပ်လိုက်သည် ဆိုသည့် စီရင်ချက်နှင့် ဒီကရီကို စရိတ်နှင့်တကွ ပယ်ဖျက်၍ အမှုကိုမူလရုံးသို့ပြန်လည်ပေးပို့ပြီး ထိုရုံးမှ ၎င်းအမှုကို မိမိ၏မှတ်ပုံတင်စာအုပ်တွင်မူလနံပါတ်အရ ပြန်လည် ထည့်သွင်းပြီး လိုအပ်သည့် စီရင်ချက်ကို ရေးမှတ်၍ ဒီကရီရေးစွဲခြင်းကိုသာ ဆိုင်းငံ့ထားရန် ဥပဒေအရ ရွက်ဆောင်နိုင်စေရန် ပြန်လည်ပေးပို့လိုက်သည်။” ဟု ရေးသားထားသည်။ ထိုအမှုမှာလည်း တရားလိုမှာ ငွေတိုးချစားသူများ အက်ဥပဒေအရ မှတ်ပုံတင်ထားသူ ဖြစ်သော်လည်း လက်မှတ်မှာ သက်တမ်း ကုန်ဆုံးသွားသဖြင့် အသစ်လဲလှယ်ပေးရန် လျှောက်ထားသောအခါ အောင်မြင်ခြင်းမရှိသဖြင့် အမှုကို တရားမစွဲဆိုနိုင်ဟု ဆိုကာ ပလပ်ခဲ့သည်ကို ပယ်ဖျက်လိုက်ပြီး အမှုကို လက်မှတ် တင်ပြနိုင်သောအခါ ဒီကရီ ချမှတ်ပေးရန် အောက်ရုံးသို့ အမှုတွဲကို ပြန်လည် ပေးပို့လိုက်ရန် အမိန့်ချမှတ်ထားခြင်းဖြစ်သည်။

အထက် ပေါ်ပြပါ အကြောင်းများကြောင့် ဤအယူခံမှုကို ခွင့်ပြု၍ မူလရုံး၏ စီရင်ချက်ကို အတည်ပြုပြီး ဒီကရီချမှတ်ခြင်းကိုသာ ပယ်ဖျက်လိုက်သည်။ ငွေတိုးချစားသူများ အက်ဥပဒေအရ အယူခံ တရားပိုင် (မူလတရားလို)အား မှတ်ပုံတင်လက်မှတ် တင်ပြရန် သင့်လျော် လုံလောက်စွာ အချိန်ပေးပြီး လက်မှတ် တင်ပြနိုင်သောအခါမှသာ ဥပဒေအရ ဒီကရီ ချမှတ်ပေးရန် အမှုတွဲကို စရိတ်မဲ့ မူလရုံးသို့ ပြန်လည် ပေးပို့လိုက်သည်။

အယူခံ တရားလိုအား ရုံးခွန် အက် ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၃ အရ၊ ဤအယူခံမှုတွင် ထမ်းဆောင်ထားသည့် တံဆိပ်ခေါင်းများ၏ တန်ဖိုးကို ပြန်လည် ရယူနိုင်ရန်ရုံးက လက်မှတ်ထုတ်ပေးစေဟု ထပ်မံ၍ ကျွန်ုပ်တို့ အမိန့်ချမှတ်လိုက်သည်။

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ် (မန္တလေးရုံးထိုင်)

ရာဇဝတ်ပြင်ဆင်မှု

တရားသူကြီး ဦးချစ် နှင့် တရားသူကြီး ဦးသက်ဖေ တို့ရွှေတွင်

† ၁၉၇၀
မေလ ၂၃
ရက်။

ဦးမြင့်ထွန်း (လျှောက်ထားသူ)

နှိုင်း

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ (လျှောက်ထားခံရသူ)*

ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၄၄၇ အရ၊ မူပြစ်ထင်ရှားစီရင်ခြင်း—အပြစ်ပေးပြီးဖြစ်သော်လည်း မြေပေါ်မှ ထွက်ခွာခြင်းမပြုသည့်သစ်ပင်များစိုက်ပျိုးခြင်းကို နောက်ထပ်ရာဇဝတ်မကင်းသောကျော်နင်းမှုကို တစ်နိမ့်ကျူးကျော်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်ဟု ယူဆခြင်းဖြင့် မပြုနိုင်။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ဦးမြင့်ထွန်းနှင့် ဦးထွန်းစိန် တို့အပေါ် ဦးကြီးက နောက်ထပ်၍ ရာဇသတ် ပုဒ်မ ၄၄၇ အရ၊ အရေးယူတရားစွဲဆိုသည့်အမှုနှင့်ပတ်သက်၍ ဦးကြီးအတွက်လိုက်ပါဆောင်ရွက် သည့်တရားရုံးချုပ် ရွှေနေ ဦးဘရီက၊ ဦးမြင့်ထွန်းနှင့် ဦးထွန်းစိန်တို့သည် ကျူးကျော်ဝင်ရောက်သည့် မြေမှထွက်ခွာခြင်းမပြုသည့်ပြင် ထိုမြေပေါ်၌ သစ်ပင်များကို စိုက်ပျိုးလာသောကြောင့် နောက်ထပ် ကျူးကျော်မှုတရားလွန်ခဲ့သည်ဟု ယူဆသင့်ကြောင်း တင်ပြသွားသည်။ ဦးမြင့်ထွန်းနှင့်ဦးထွန်းစိန် တို့အား ဦးကြီး၏အိမ်တံဆက်မိတ်အောက်ထိဝင်းထရံခတ်ခဲ့သည့် ပထမကျူးကျော်မှုအတွက်အပြစ် ပေးခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ထိုကဲ့သို့အပြစ်ပေးခဲ့ပြီးဖြစ်သော်လည်း ၎င်းတို့သည်၊ ထိုမြေပေါ်မှထွက်ခွာသွား ခြင်းမပြုဘဲ သစ်ပင်များစိုက်ပျိုးခြင်းသည် ကျူးကျော်ပြီးဖြစ်သည့်မြေပေါ်၌ ဆက်လက်နေထိုင် ခြင်းသာဖြစ်သည်။ နောက်ထပ်ရာဇဝတ်မကင်းသော ကျော်နင်းမှုကိုတစ်နိမ့် ကျူးကျော်ခဲ့ပြန်သည်ဟု ယူဆခြင်းမပြုနိုင်။ မိုးကဲ နှင့် အစိုးရ၊ အဘွဲ့ ၂၊ အောက်မြန်မာပြည်စီရင်ထုံး၊ ၃၁၉၊ မလ ၇ နှင့် အစိုးရ ၃၊ အဘွဲ့ ၄၊ အောက်မြန်မာပြည်စီရင်ထုံး၊ ၂၇၆ တို့ကိုကိုးကားသည်။

လျှောက်ထားသူအတွက် ။ ။

လျှောက်ထားခံရသူအတွက် ။ ဦးသိန်းဟန်၊ အစိုးရတရားရုံးချုပ်ရွှေနေ၊ ဦးဘရီ၊ တရားရုံးချုပ်ရွှေနေ။

* ၁၉၇၀ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်ပြင်ဆင်မှု ၄၄ (ခ)/၄၃ (ခ)။
† ၁၉၆၉ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်ကြီးမှုအမှတ် ၁၃၈ တွင်ချမှတ်သော ၁၉၆၉ ခု၊ စက်တင်ဘာလ ၁၃ ရက်နေ့စွဲပါ အမူပုဒ်မ (၁)ရာဇဝတ်တရားသူကြီး၏အမိန့်ကိုအယူခံပြန်၍ဆင်ခြင်မှု။

တရားသူကြီး ဦးသက်ဖေ။ ။ယခုအမှုကို ဤရုံး၏ ၁၉၇၀ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ
ပြင်ဆင်မှု အမှတ် ၄၃ (ခ) ဖြင့် အတူ ကြားနာခဲ့သည့် အလျောက် ယခု ချမှတ်သည့်
အမိန့်သည် ထိုအမှု နှစ်မှုစလုံး အတွက် အမိန့်ပြင်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။

၁၉၇၀
—
ဦးမြင့်ထွန်း
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ။

လျှောက်ထားသူ ဦးမြင့်ထွန်းနှင့် လျှောက်ထားခံရသူ ဦးကြီးတို့သည် အမရပူရမြို့၊
ယက္ကန်းခေတ်ရပ်ဘွင် နေထိုင်လျက်ရှိကြသည့် အိမ်နီးခြင်းများ ဖြစ်ကြသည်။
၎င်းတို့၏ အိမ်နှစ်ဆောင်မှာ အကျယ်အားဖြင့်၊ ၄-၅ တောင်ခန့်ရှိသည့် လူသွားလမ်း
တခုသာခြားသည်။ လွန်ခဲ့သည့် ၁၃၂၉ ခုနှစ်၊ တန်ခူးလဆန်း ၅ ရက်နေ့ နံနက်တွင်၊
ဦးမြင့်ထွန်းသည် ၎င်း၏ ဝင်းထဲရှိ ကာရန်ရာ အဆိုပါ လူသွားလမ်းသာမက၊ ဦးကြီး၏
အိမ်တံစက်မိတ်အောက်သို့လည်း ရောက်ရှိသွားသည်။ ဦးကြီးက၎င်း၏အိမ်ကို ပိတ်၍
မကာရန် ပြော၍ မရသဖြင့် ရွာရှိ လူကြီးများအား တိုင်တန်းရာ ရွာလူကြီးများက
ဝင်းထဲရှိကာရန် မြေနေရာကို သတ်မှတ်ပေးသော်လည်း ဦးမြင့်ထွန်းက လိုက်နာခြင်း
မရှိသည့် အလျောက် ဦးကြီးသည် ဦးမြင့်ထွန်း အပေါ်၊ အမရပူရမြို့၊ ပထမ ရာဘက်
ရာဇသတ် ဘုရားသူကြီးရုံး၏ ၁၉၆၉ ခု၊ ဇူလိုင်လ ၁၃ ရက် ၁၃၂၉ ခု၊ ဇူလိုင်လ
ပုဒ်မ ၄၄၇ အရ အရေးယူရန်တိုင်တန်းခဲ့သည်။ ထိုအမှုတွင် ဦးမြင့်ထွန်းက ဝင်းထဲရှိ
၎င်း ကိုယ်တိုင် ကာရန်ခြင်းမရှိဘဲ မြေပြင်ရှင်ဖြစ်သူ ဦးထွန်းစိန်ကိုယ်တိုင် ကာရန်ကြောင်း
ထုခချသည့်အပြင်၊ ဦးထွန်းစိန်ကလည်း ဝင်းထဲရှိ မိမိကိုယ်တိုင် ကာရန်ခဲ့ကြောင်း
ဝန်ခံသည့် အလျောက် အမရပူရမြို့၊ ပထမရာဘက် ရာဇသတ် တရားသူကြီးရုံး၏
၁၉၆၉ ခု၊ ဇူလိုင်လ ၁၃ ရက် တွင် ဦးထွန်းစိန် အပေါ် ရာဇသတ် ပုဒ်မ
၄၄၇ အရ ဝယ်မံ တရားစွဲဆိုခဲ့သည်။

ပထမ ရာဘက် ရာဇသတ် တရားသူကြီးသည် အမှုနှစ်မှုစလုံးကို အတူကြားနာပြီး
နောက် ဦးမြင့်ထွန်းထံမှ ဦးထွန်းစိန်ပါ ဝင်းထဲရှိ ကာရန်ရာ၌ ပါဝင်ခဲ့ကြသဖြင့်
ရာဇသတ် မကင်းသော ကျော်နင်းမှုကို ကျူးလွန်ခဲ့ကြောင်း ထင်ရှားသည်ဟု ဆိုကာ
ရာဇသတ်ပုဒ်မ ၄၄၇ အရ ဒဏ်ငွေ ၂၅ ကျပ်စီ ပေးဆောင်စေရန်နှင့် ဒဏ်ငွေ မဆောင်က
အလုပ်နှင့် ထောင်ဒဏ်၊ ရက်သတ္တပတ် ၃ ပတ် ကျခံစေရန် အမိန့်ချမှတ်ခဲ့သည်။

ထိုနောက် ဦးထွန်းစိန်နှင့် ဦးမြင့်ထွန်းတို့သည် ဝင်ရောက် ကျူးကျော်သည့်
မြေပေါ်မှ ထွက်ခွာသွားခြင်း မပြုသည့်အပြင် ထိုမြေပေါ်၌ သစ်ပင်များကို စိုက်ကြသဖြင့်
အမရပူရ၊ ပထမ ရာဘက် ရာဇသတ် တရားသူကြီးရုံး၏ ၁၉၆၉ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ
ကြီးမှု အမှတ် ၂၉၄ တွင် တပန် ရာဇသတ် ပုဒ်မ ၄၄၇ အရ၊ နောက်ထပ် အရေးယူရန်
ဦးကြီးက ဦးတိုက်လျှောက်ထားပြန်သည်။ ထိုအမှုမှာ ကြားနာစစ်ဆေးခြင်း မပြုရ
သေးပေ။

၁၉၇၀
ဦးမြင့်ထွန်း
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ။

ဦးမြင့်ထွန်းနှင့် ဦးထွန်းစိန်တို့က ၎င်းတို့အပေါ် ရာဇသတ် ပုဒ်မ ၄၄၇ အရ ပြစ်ဒဏ်ထင်ရှားစီရင်ထားသည့် မူလရုံး၏အမိန့်မှာ မှားယွင်းနေသဖြင့် ထိုအမိန့်အား ပယ်ဖျက်ပေးရန်၊ မန္တလေးမြို့၊ စက်ရှင်ရုံးသို့ လျှောက်ထားရာ၊ ရာဘက် စက်ရှင် တရားသူကြီးက အငြင်းပွားနေသည့် မြေနှင့် ပတ်သက်၍ သူ့ပိုင်သည်၊ ငါပိုင်သည် ဆိုသော ပြဿနာပေါ်ပေါက်နေကြောင်း။ ထိုမြေကို ဦးထွန်းစိန်က ၎င်းပိုင်ဆိုင်သည့် မြေဖြစ်ကြောင်း တင်ပြထားသဖြင့် ထိုပြဿနာကို တရားမမှု စွဲဆို၍ ရှင်းလင်းရန် လိုကြောင်း။ ယင်းသို့ တရားမကြောင်းဖြင့် ဆုံးဖြတ်ရမည့် ကိစ္စကို ရာဇဝတ်ကြောင်း ဖြင့် အရေးယူ အပြစ်ပေးခဲ့ခြင်းသည် ဥပဒေနှင့် မညီညွတ်ကြောင်း ထို့ပြင် ဦးကြီးက ဦးမြင့်ထွန်းနှင့် ဦးထွန်းစိန်တို့ အပေါ် ရာဇသတ် ပုဒ်မ ၄၄၇ အရ၊ နောက်ထပ် တထုံး စွဲဆိုထားသည့် အမှုကိုလည်း ထိုအကြောင်းကြောင့်ပင် ပယ်ဖျက်သင့်ကြောင်းထောက်ခံတင်ပြလာသည်။

ရာဇသတ် ပုဒ်မ ၄၄၁ အရ၊ ရာဇဝတ် မကင်းသော ကျော်နင်းမှုတွင် အဓိက စဉ်းစားရမည့် ပြဿနာမှာ ပစ္စည်းကို လက်ရှိဖြစ်သူအား ချောက်လှန်ရန်၊ သို့မဟုတ် စော်ကားရန်၊ သို့မဟုတ် စိတ်ငြိုငြင်စေရန် အကြံဖြင့် ဝင်ရောက်ခြင်း ဟုတ်သည် မဟုတ်သည်ဆိုခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ မည်သူ၏ ပစ္စည်း ဖြစ်သည်ဟု ဆိုသော ပိုင်ဆိုင်မှုကို စဉ်းစားရန် မလိုပေ။ ဤကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ ကိုကြွယ် ပါ ၂ နှင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ (၁)။ ထိုအမှုကိုသာ ရည်ညွှန်းလိုပေသည်။ ထိုအမှုတွင် ရာဇဝတ် မကင်းသော ကျော်နင်းမှုများ၌ အဓိက အရေးကြီးသည့် အချက်မှာ ပစ္စည်းအား လက်ရှိဖြစ်သူကို အထက်၌ ဖော်ပြခဲ့သည့် အကြံတခုခုဖြင့် နောက်ယှက်ရန် ဝင်ရောက် ခြင်းဖြစ်ပြီး ယင်းအမှုများ၌ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် မလိုကြောင်း ဆုံးဖြတ်ထားသည်။

ယခုအမှုတွင် မူလရုံး အမှုတွဲများ၌ သက်သေများ၏ တွက်ချက်အရ ဦးထွန်းစိန်နှင့် ဦးမြင့်ထွန်းတို့က ဝင်းထဲသို့ မကားမီ ဦးကြီးသည် မိမိ၏ အိမ်ကို ပြင်ဆောက်ခဲ့ ကြောင်း ပေါ်လွင်နေသည်။ ထိုကဲ့သို့ ပြင်ဆောက်ပြီး တနစ်ခေါ်ကြာမှ ဦးထွန်းစိန်နှင့် ဦးမြင့်ထွန်းတို့က ၎င်းတို့ပိုင်မြေကို ကျူးကျော်နေသည်ဟု ဆိုပြီး ဝင်းထဲသို့ ဦးကြီး၏ အိမ် တံစက်မိတ် အောက်အထိ ကာရန်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ရာ၊ ဦးကြီးသည် ဦးထွန်းစိန်နှင့် ဦးမြင့်ထွန်းတို့ ကျော်နင်း ကျူးလွန်စဉ်က မြေကို လက်ရှိဖြစ်သည်ဆိုခြင်းမှာ ယုံမှား ဘွယ်ရာ မရှိပေ။

ဦးထွန်းစိန်က မြေကို ၎င်းပိုင်ဆိုင်သည့် အဘွက် ဝင်းထဲသို့ ကာရန်ဖြစ်၍ ရာဇဝတ် ပြစ်မှု မပြောက်ဟု ထုချေခဲ့သည်။ ကျော်နင်းမှုကို အထက်၌ ဖော်ပြခဲ့သည့် အကြံ

(၁) ၁၉၆၆ ခု၊ မြန်မာပြည်စီရင်ထုံး ဂဏ္ဍ။

ဦးမြင့်ထွန်း
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ။

တခုနှင့်ပြုမှသာ ရာဇဝတ် မကင်းသော ကျော်နင်းမှု မြောက်မည်ဖြစ်၍ ပိုင်ဆိုင်ခွင့် ရှိသည်ဟု သဘောရိုးဖြင့် ကျော်နင်းခြင်း ဖြစ်လျှင် အဆိုပါ ဗကြံတခုနှင့် ဝင်ရောက် ကျူးကျော်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဆိုနိုင်မည် မဟုတ်သည်မှာ မှန်၏။ သို့ရာတွင် အထက်၌ ဖော်ပြခဲ့သည့် အတိုင်း ဦးထွန်းစိန်နှင့် ဦးမြင့်ထွန်းတို့သည် ဦးကြီးအိမ်ပြင်ဆောက်ပြီး နောက် တနှစ်ခန့်ကြာမှ ယခုကဲ့သို့ ဝင်းထရံကော၍ ကျော်နင်းခြင်း ဖြစ်၍ ပိုင်ဆိုင်ခွင့် ရှိ၍ သဘောရိုးဖြင့် ပြုလုပ်ပါသည်ဆိုသော ထုချေချက်မှာ အခြေအမြစ် ရှိသည်ဟု ဆိုရန် ခဲယဉ်းသည်။ သဘောရိုးဖြင့် ဝင်ရောက် ကျော်နင်းခြင်း မဟုတ်လျှင် လက်ရှိ ဖြစ်သကဲ့သို့ စိတ်ငြိုငြင်စေရန် ပြုသည်ဟု ယူဆရမည် ဖြစ်သည်။ ဖိုးကဲနှင့်အစိုးရ (၂) ။

သို့ဖြစ်ရာ လျှောက်ထားသူ ဦးမြင့်ထွန်းနှင့် ဦးထွန်းစိန်တို့အား ရာဇဝတ် မကင်း သော ကျော်နင်းမှုကိုကျူးလွန်ခဲ့သည်ဟု ဆိုကာ ရာဇသတ် ပုဒ်မ ၄၄၇ အရ၊ ဒဏ် ထင်ရှားစီရင်ခဲ့သည့် မူလရုံး၏ အမိန့်များသည် မှားယွင်းသည်ဟု မဆိုသာသဖြင့် ထိုအမိန့်များအား ပယ်ဖျက်ပေးရန် တင်ပြလာသည့် မန္တလေးမြို့၊ ရာဘက် စက်ရှင် တရားသူကြီး၏ ထောက်ခံချက်ကို ကျွန်ုပ်တို့ အနေဖြင့် လက်မခံနိုင်ပေ။

ဦးမြင့်ထွန်းနှင့် ဦးထွန်းစိန်တို့ အပေါ် ဦးကြီးက နောက်ထပ်၍ ရာဇသတ် ပုဒ်မ ၄၄၇ အရ၊ အရေးယူ တရားစွဲဆိုသည့် အမှုနှင့် ပတ်သက်၍ ဦးကြီး အတွက် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည့် တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေ ဦးဘရီက ဦးမြင့်ထွန်းနှင့် ဦးထွန်းစိန်တို့သည် ကျူးကျော်ဝင်ရောက်သည့် မြေမှ ထွက်ခွာခြင်း မပြုသည့်ပြင် ထိုမြေပေါ်၌ သစ်ပင် များကို စိုက်ပျိုးလာသောကြောင့် နောက်ထပ် ကျူးကျော်မှုတခု ကျူးလွန်ခဲ့သည်ဟု ယူဆသင့်ကြောင်း တင်ပြသွားသည်။ ဦးမြင့်ထွန်းနှင့် ဦးထွန်းစိန်တို့အား ဦးကြီး၏ အိမ် တံစက်မိတ်အောက်အထိ ဝင်းထရံခတ်ခဲ့သည့် ပထမကျူးကျော်မှုအတွက် အပြစ် ပေးခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ထိုကဲ့သို့ အပြစ်ပေးခဲ့ပြီး ဖြစ်သော်လည်း ၎င်းတို့သည် ထိုမြေ ပေါ်မှ ထွက်ခွာသွားခြင်း မပြုဘဲ သစ်ပင်များစိုက်ပျိုးခြင်းသည် ကျူးကျော်ပြီး ဖြစ်သည့် မြေပေါ်၌ ဆက်လက် နေထိုင်ခြင်းသာဖြစ်သည်။ နောက်ထပ် ရာဇဝတ် မကင်းသော ကျော်နင်းမှုကို တဖန် ကျူးကျော်ခဲ့ပြန်သည်ဟု ယူဆခြင်း မပြုနိုင်။ တရားပုံ တဦးအား ရာဇဝတ် မကင်းသော ကျူးကျော်မှုဖြင့် အပြစ်ပေးပြီး ဖြစ်လျှင် ထိုသို့ ကျူးကျော်သည့် ပစ္စည်းပေါ်၌ ဆက်လက်နေထိုင်ခြင်း အတွက် နောက်ထပ်၍ ပြစ်ဒဏ် ထင်ရှား စီရင်ခြင်း မပြုနိုင်ပေ။ ထိုအတိုင်းပင်၊ မလ္လာ ၇ နှင့် အစိုးရ (၃) အမှု၌ အဆုံးအဖြတ်ပြုထားသည်ကို တွေ့မြင်နိုင်ပေသည်။ သို့ဖြစ်ရာ ဦးမြင့်ထွန်းနှင့်

(၂) အတွဲ ၂၊ အောက်မြန်မာပြည် စီရင်ထုံး ၃၁၉။
(၃) အတွဲ ၄၊ အောက်မြန်မာပြည် စီရင်ထုံး ၂၇၆။

၁၉၇၀

ဦးမြင့်ထွန်း
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ။

ဦးထွန်းစိန်တို့ အပေါ် ကျူးကျော်ခဲ့သည့် မြေပေါ်မှ ထွက်ခွါခြင်း မပြုဘဲ ဆက်သက်
နေထိုင်သည့် အတွက် အရေးယူခဲ့သည့် အမှုကိုမူ ပယ်ဖျက် ရမည် ဖြစ်သည်။

အထက်ပါ အကြောင်းများကြောင့်၊ အမရပူရမြို့၊ ပထမ ရာဘက် ရာဇဝတ်တရား
သူကြီးရုံး၏ ၁၉၆၉ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်ကြီးမှု အမှတ် ၁၃၈ နှင့် ၁၃၉ တို့တွင် ချမှတ်ထား
သော အမိန့်များကို ပယ်ဖျက်ရန် ထောက်ခံထားသည့် ရာဘက် စက်ရှင် တရားသူကြီး၏
ထောက်ခံချက်ကို လက်မခံသော်လည်း အမရပူရမြို့၊ ပထမ ရာဘက် ရာဇဝတ် တရား
သူကြီးရုံး၊ ၁၉၆၉ ခုနှစ်နှင့် ရာဇဝတ်ကြီးမှု အမှတ် ၂၉၄ အမှုတွဲအား ပယ်ဖျက်ရန်
ထောက်ခံထားခြင်းကို လက်ခံပြီး၊ ယင်းအမှုအား ကျွန်ုပ်တို့ ပယ်ဖျက်လိုက်သည်။

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

တရားမ အထွေထွေအယူခံမှု

တရားသူကြီး ဦးထွန်းတင် နှင့် တရားသူကြီး ဦးချစ် တို့ရွှေတွင်

ဦးဝင်းချူ (အယူခံတရားလို)

နှင့်

ဒေါ်သိန်းတင် (အယူခံတရားခံ) *

† ၁၉၇၀

ပြေလ ၁၀
ရက်။

အလုပ်သမားလျော်ကြေးအက်ဥပဒေအရ စီရင်ဆုံးဖြတ်ခြင်း—အနားယူနေခိုက် ထိခိုက်ဒဏ်ရာရ
ခြင်း—အလုပ်ခွင်တွင် အလုပ်လုပ်နေခိုက်ဟု ယူဆရန်သင့်မသင့်။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ အလုပ်သမားတဦးသည် အလုပ်ခွင်ပြီး၍၊ နောက်အလုပ်ခွင်မဝင်မီ
ကြားကာလ၌ အနားယူနေခိုက်၊ မတော်တဆဒဏ်ရာရရှိခဲ့သော်၊ အလုပ်ခွင်အလုပ် လုပ်နေခိုက်
ဒဏ်ရာရဘိသကဲ့သို့ မှတ်ယူရမည်ဖြစ်ပြီး၊ အလုပ်ခွင်က ယင်းဒဏ်ရာရသောသူအား လျော်ကြေး
ပေးရမည်။

London and North Eastern Railway Company v. Brentnall, 1933 Appeal Cases, p. 489 ရည်ညွှန်းသည်။

အယူခံတရားလိုအဘွက်။ ။ ဦးဝင်းလှိုင်။

အယူခံတရားခံအဘွက်။

ရုံးသဟာယအဖြစ်။ ။ အစိုးရတရားရုံးချုပ် ရွှေနေ့ မစ့ဘာ အက်(စ်)၊ အေဂျီ(ရှ်)၊

တရားသူကြီးဦးချစ်။ ။ ဤအမှုမှ အယူခံတရားလို ဦးဝင်းချူအား၊ ၎င်း၏အ
လုပ်သမား ကားပြင် ဆရာ မောင်ထွန်းရင်သည် အလုပ်ခွင်၌ အလုပ် လုပ်နေခိုက်၊
မီးလောင်၍ သေဆုံးသွားမှုကြောင့်၊ လျော်ကြေးငွေ ကျပ် ၄,၇၆၀ ကို မောင်ထွန်းရင်၏
မိခင် ဒေါ်သိန်းတင်အား ပေးရန် ချမှတ်သော အမိန့် ၊ မကျေနပ်သဖြင့်၊ ဤရုံးသို့
အလုပ်သမား လျော်ကြေး အက် ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၀ အရ အယူခံ ၎င်းလာခြင်းဖြစ်သည်။

* ၁၉၆၉ ခုနှစ်၊ တရားမ အထွေထွေအယူခံမှုအမှတ် ၁၃။
† ၁၉၆၇ ခုနှစ်၊ တောင်ငူမြို့ အလုပ်သမားလျော်ကြေးမင်းကြီးရုံးတော်၊ တရားမလျော်ကြေးမှု
အမှတ် ၆ တွင်၊ ၁၉၆၈ ခု၊ ဒီဇင်ဘာလ ၃၁ ရက်နေ့၌ ချမှတ်သော အမိန့်ကို အယူခံမှု။

၁၉၇၁
—
ဦးဝင်းဈေး
နှင့်
ဒေါ်သိန်းတင်။

အယူခံ တရားလို ဦးဝင်းဈေးသည်။ သစ်ဆွဲကားများကို ပိုင်ဆိုင်သူဖြစ်သည်။ ယင်းသည် ရေတာရှည်မြို့ အနောက်ဘက်ရှိ ကျွန်းတောစုရပ်ကွက်တွင် အလုပ်စခန်း ဖွင့်၍၊ သစ်တင် သစ်ချ လုပ်ငန်းကို သစ်တောဌာနမှ ကန်ထရိုက်ဖြင့် လုပ်ကိုင်နေသူ တဦးဖြစ်သည်။ ကားများကို မောင်းသူနှင့် ကားပြင် ဆရာများကိုလည်း အခကြေးငွေ ပေး၍ ခန့်အပ်ထားသည်။ ဆိုခဲ့သော စခန်းတွင် ဦးဝင်းဈေး၏ အလုပ်သမားများသည် ခြောက်သွေ့သောရာသီဥတုတွင် ၆ လမျှ အလုပ်လုပ်ရန် ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့သည် အိုးအိမ်များကို ပစ်ကား၊ ထိုစခန်း၌ လာရောက်၍ အချိန်ပြည့် အလုပ် လုပ်နေသည်ဟု ဆိုသည်။ ၁၉၆၇ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၇ ရက်နေ့ ညနေပိုင်းလောက်တွင် အလုပ် သမား တဦးဖြစ်သော မောင်ဝင်းနိုင်က ပရောင်းတိုင်မီးနှင့် ဓါတ်ဆီထည့်ထား သောပုံးကို ကြည့်ရာမှ မီးစတင် လောင်သော ကိစ္စဖြစ်သည်။ အလုပ်သမားများသည် မီးလောင်ရာသို့ ဝိုင်းဝန်း ပြိမ်းသတ်ကြသည်။ အလုပ်သမား မောင်ဝင်းနိုင်နှင့် မောင်ထွန်းရင်တို့မှာ ဒဏ်ရာ အသီးသီးရရှိပြီး၊ တောင်ငူဆေးရုံတွင် အတွင်းလူနာ အဖြစ် ကုသကြရာ၊ မောင်ဝင်းနိုင်မှာ အသက်ချမ်းသာရာရသော်လည်း၊ မောင်ထွန်းရင် မှာ သေဆုံးသွားလေသည်။ မီးလောင်၍ ဒဏ်ရာရသော မောင်ဝင်းနိုင်က၊ အလုပ် သမား လျော်ကြေးမင်းကြီး (တောင်ငူခရိုင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီး) ရုံး လျော်ကြေးမှု အမှတ် ၆/၆၇ တွင်၊ လျော်ကြေးတောင်းခံခဲ့ရာ ရရှိပြီးဖြစ်သည်။ အလုပ်သမား မောင်ထွန်းရင်မှာ သေဆုံးသွားသဖြင့်၊ ၎င်း၏ ပထွေး ဦးမြမောင်က လျော်ကြေး တောင်းခံခဲ့လေသည်။ ဘောင်ငူ၊ ကယားပြည်နယ်နှင့် ကော်သူးလေ တို့ဘက်အလုပ် သမား လျော်ကြေးမင်းကြီး ဦးအောင်ဇေက၊ သက်သေများကို စစ်ဆေးခဲ့ပြီးနောက် အမိန့် မချမှတ်ခါ၊ အမှုကို တောင်ငူမြို့ အလုပ်သမား လျော်ကြေးမင်းကြီး (အလုပ် သမား အရာရှိ ဦးစန်းမောင်) သို့ လွှဲအပ်လိုက်လေသည်။ ဦးစန်းမောင်က ဦးအောင်ဇေ စစ်ဆေးထားသော စစ်ချက်များကို သုံးသပ်ကာ ၁၉၆၈ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၃၁ ရက် နေ့က အမိန့်ချမှတ်ခဲ့လေသည်။ ယင်း အမိန့်အရဆိုလျှင် သေသူ ကားပြင်ဆရာ မောင်ထွန်းရင်သည် အလုပ်ရှင် ဦးဝင်းဈေး၏ အလုပ် သမားတဦး ဖြစ်ကြောင်း။ ၎င်းမောင်ထွန်းရင်သည် အလုပ်ရှင်၌ အလုပ်ချိန် အတွင်း မတော်တဆ မီးလောင် ခံရ၍ သေဆုံးသွားကြောင်း။ ၎င်း၏ လစာမှာ ကျပ် ၁၃၅ ဖြစ်သဖြင့်၊ အလုပ်သမား လျော်ကြေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄ (၁)က(၁) အရ၊ ယင်းလစာ၏ ၃၆ ဆဖြစ်သော လျော်ကြေးငွေ ကျပ် ၄,၈၆၀ ကို သေဆုံးသူ၏ မိခင်ဖြစ်သူ ဒေါ်သိန်းတင်အား ပေး စေရန်အမိန့် ချမှတ်ခဲ့သောကြောင့်၊ ဤအယူခံမှု ဖြစ်ပေါ်လာသည်။

အယူခံ တရားလို၏ တရားရုံးချုပ် ရွေး ဦးဝင်းလှိုင်က၊ ဤအမှုကို မူလက လျော်ကြေးမင်းကြီး ဦးအောင်ဇေက သက်သေများကို စစ်ဆေးခဲ့ပါသည်။ ထိုအမှုကို

၁၉၇၀

ဦးဝင်းချို
နှင့်

ပေါ် သိန်းတင်၊

ဦးအောင်ဇေက၊ အလုပ်သမား လျော်ကြေးမင်းကြီး ဦးစန်းမောင်သို့ အမှု လွှဲပြောင်း ပေးသောအခါ၊ ရုံးတွင်း စာတစောင် ရေးခဲ့ပါသည်။ ထိုရုံးတွင်းစာအရ မောင်ထွန်းရင် သည် လျော်ကြေး မရထိုက်သူဟု မှတ်ချက်ပြုထားပါသည်။ ယင်းကဲ့သို့ မှတ်ချက် ပြုထားလျက်နှင့် အလုပ်သမား လျော်ကြေးမင်းကြီး ဦးစန်းမောင်သည် သေသူ မောင်ထွန်းရင် အတွက် လျော်ကြေးပေးရန် အမိန့်ချမှတ်ခြင်းမှာ၊ အကြောင်းခြင်းရာ အရသော်၎င်း၊ ဥပဒေအရ သော်၎င်း မှားယွင်းပါသည်။ သေသူ မောင်ထွန်းရင် သည် ဦးဝင်းချို၏ အလုပ်သမား တဦးဖြစ်သည်မှာ မှန်ပါ၏။ သို့သော် ၎င်းသည် နေမကောင်းနေ၍ အနားယူချိန်တွင် မီးလောင်သော ဒဏ်ရာရရှိသဖြင့်၊ အလုပ်ခွင်တွင် အလုပ် လုပ်နေခိုက် ရရှိသော ဒဏ်ရာ မဟုတ်သောကြောင့် လျော်ကြေးမရထိုက်ပါ။ ထို့ပြင် သေသူ မောင်ထွန်းရင်သည် မီးလောင်စဉ်အခါက ဓါတ်ဆီနှင့် လျော်ထားသော အင်္ကျီနှင့် ဘောင်းဘီကို ဝတ်ထားလျက် မီးလောင်သော နေရာသို့ လာ၍ မီးသတ် ခြင်းမှာ၊ ၎င်း၏ ပေါ့လျော့မှုဖြစ်သဖြင့်လည်း ၎င်းသည် လျော်ကြေးမရထိုက်ပါ။ ထို့ပြင် အလုပ်ခွင် ဦးဝင်းချိုက သေသူ မောင်ထွန်းရင်၏ မိခင် ဒေါ်သိန်းတင်အား သဂြိုဟ် စရိတ်ငွေ ကျပ် ၈၀၀ ပေးပြီး ဖြစ်ပါသည်ဟု တင်ပြသွားလေသည်။

ရုံးသဟာယ အဖြစ် ဆောင်ရွက်သော၊ အစိုးရ တရားရုံးချုပ် ရွှေနေ့ မစ္စတာ အက်(စ်)၊ အေ၊ ဂျီ(ရ်)က၊ ယခုအမှုတွင် စဉ်းစားရာ၌ သေသူ မောင်ထွန်းရင်တွင် ဒဏ်ရာရရှိခြင်းမှာ၊ အလုပ်ခွင် အလုပ် လုပ်နေခိုက် ဖြစ်-မဖြစ် ဟူသော ကိစ္စ ဖြစ်ပါ သည်။ သေသူ မောင်ထွန်းရင်သည် ဦးဝင်းချို၏ အလုပ်သမား တဦး ဖြစ်သည်မှာ အငြင်းမထွက်ပါ။ လခ တလ ကျပ် ၁၃၅ ရသည်မှာလည်း အငြင်းမထွက်ပါ။ အချင်း ဖြစ်သည့်အချိန်က သေသူမောင်ထွန်းရင်မှာ အနားယူနေသည်ဟု ဆိုစေကာမူယင်း အနားယူရာမှာလည်း အလုပ်ကို ဆက်လက် လုပ်ကိုင်ရန် အနားယူခြင်းဖြစ်သဖြင့်၊ အလုပ်ခွင်တွင် အလုပ်လုပ်နေခိုက် သဘော သက်ရောက်ပါသည်ဟု တင်ပြပြီးလျှင်၊ *London and North Eastern Railway Company v. Brentnall (1)* အမှုကို ညွှန်ပြလေသည်။ ယင်းအမှုတွင် ပရီဗီကောင်စီက၊ အလုပ်သမား တဦး သည် အလုပ်ခွင်ပြီး၍၊ နောက် အလုပ်ခွင် မဝင်မီကြားကာလ၌ အနားယူနေခိုက် မတော်တဆ ဒဏ်ရာရရှိခဲ့သော်၊ အလုပ်ခွင် အလုပ် လုပ်နေခိုက် ဒဏ်ရာရဘိသကဲ့သို့ မှတ်ယူရမည်ဖြစ်ပြီး၊ အလုပ်ခွင်က ယင်းဒဏ်ရာရသော သူအား လျော်ကြေးပေးရ မည်ဟု အဆုံး အဖြတ်ပေးထားကြောင်း တင်ပြသွားလေသည်။

ရွှေနေ့ကြီး ဦးဝင်းလှိုင် တင်ပြချက်ကို၊ ကျွန်ုပ်တို့ အထူး လေးနက်စွာ သုံးသပ်ကြ သည်။ အမှုကို အလုပ်သမား လျော်ကြေးမင်းကြီး ဦးအောင်ဇေက သက်သေများကို

(1) 1933 Appeal Cases, p. 489.

၁၅၇၀
—————
ဦးဝင်းချို။
နှင့်
ဒေါ်သိန်းထင်။

စစ်ဆေးပြီး စီရင်ချက် မရေးမီ အလုပ်သမား မင်းကြီး ဦးစန်းမောင်အား အမှုလွှဲ
ပြောင်းပေးစဉ် အခါက ရေးသည် ဆိုသော ရုံးတွင်းစာနှင့် ပတ်သက်၍၊ ဦးဝင်းလှိုင်က
အားသွန်ခွန်စိုက် လျှောက်လဲချက်ပေးခဲ့လေသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ အမြင်မှာ၊ ဦးအောင်ဇေ-
သည် ရုံးတွင်းစာ၌ မည်သို့ပင် မှတ်ချက်ပြုစေကာမူ၊ အမှုကို စီရင်ချက်ချသူမှာ
ဦးစန်းမောင်ဖြစ်သဖြင့်၊ ဦးစန်းမောင်သည် အမှု အကြောင်းခြင်းရာနှင့်တကွ၊ ဥပဒေ
အချက်အလက်များကို သုံးသပ်သဖြင့်၍ ဆင်ခြင်တုံ တရားကို သုံးသပ်ကာ၊ အမှုကို
လွတ်လပ်စွာ အဆုံး အဖြတ်ပေးခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဦးအောင်ဇေ၏ မှတ်
ချက်ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် မထိုက်ပေ။ သေသူ မောင်ထွန်းရင်သည် အလုပ်ရှင်
ဦးဝင်းချို၏ အလုပ်သမားဖြစ်သည်မှာ အငြင်း မထွက်ပေ။ ၎င်းသည်ကားပြင်ဆရာ
တဦးဖြစ်သည်။ အလုပ် သဘောမှာလည်း၊ အထက်တွင် ပြဆိုခဲ့သော တော စခမ်းတွင်
ခြောက်သွေ့သော ရာသီဥက္ကဋ္ဌသာလျှင်၊ အိုးအိမ်ပစ်ခွါပြီး လုပ်ရခြင်းဖြစ်သည်။ အလုပ်
မှာ ကန်ထရိုက် အလုပ်မျိုးဖြစ်သဖြင့်၊ အလုပ်မှာ နေ့ည အားမည် မဟုတ်ပေ။
ဆိုလိုရင်း အဓိပ္ပါယ်မှာ၊ ယင်း ၆ လအတွင်း အလုပ်မှာ အမြဲရှိနေပေသည်ဟု ယူဆ
ရပေမည်။ အခါမရွေး အချိန်မရွေးကားများကို သစ်တင် သစ်ချ ပြုလုပ်ရသည့်
အတွက်၊ ကားများပျက်စီးလာသောအခါ၊ မောင်ထွန်းရင်ကဲ့သို့ ကားပြင်ဆရာများက
အသင့်ရှိနေရမည် ဖြစ်သဖြင့်၊ ၎င်းတို့သည် ဧကုပ်ခွင်၌ အလုပ် လုပ်နေခိုက်ဟု
ယူဆမည်ဆိုပါက မှားမည်ဟု မဆိုနိုင်ပေ။

အချင်း မဖြစ်မီက၊ သေသူ မောင်ထွန်းရင်မှာ နေမကောင်းနေသဖြင့် အနားယူ
နေသည်ဟု သက်သေ အချို့ကဆိုသည်။ နေမကောင်းသူ တဦးသည် စက်ပြင်ရာတွင်
ဝတ်ဆင်သော ဆီချေးပေသည့် အင်္ကျီနှင့် ဘောင်းဘီကို ဓါတ်ဆီဖြင့် လျှော်ဖွတ်ကာ၊
ထိုအင်္ကျီနှင့် ဘောင်းဘီပင် ဝတ်ဆင်ထားခြင်းမှာ၊ စက်ပြင်မည့် အလုပ်ခွင်
အတွက် အဆင်သင့်ဖြစ်စေရန် ဝတ်ဆင်သည်ဟု ယူဆရန် မှီသည်။ နေမကောင်းိုး
မှန်လျှင်၊ သေသူ မောင်ထွန်းရင်သည် ဓါတ်ဆီဖြင့် အင်္ကျီနှင့်ဘောင်းဘီကို လျှော်
မည် မဟုတ်ပေ။ ဝတ်ရန်လည်း အကြောင်း မရှိပေ။ အခြား သင့်လျော်သော
အင်္ကျီနှင့် လုံချည်ကိုသာလျှင် ဝတ်ရန်သာလျှင် ရှိပေသည်။ ထိုအကြောင်းခြင်းရာ
များကို ထောက်ထားခြင်းအားဖြင့်၊ သက်သေများက သေသူ မောင်ထွန်းရင်သည်
ထိုအခါက နေမကောင်း၍ အနားယူနေပါသည် ဆိုသော ထွက်ချက်မှာ၊ အလုပ်ရှင်
အလိုကျခိုင်း၍ မုသားပြောဆိုခြင်းသာဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် သေသူမောင်ထွန်းရင်
သည် မီးလောင်၍ ဒဏ်ရာရခြင်းမှာ အလုပ်ခွင်တွင် အလုပ် လုပ်နေခိုက် ဖြစ်သည်ဟု
ယူဆရပေမည်။ သေသူ မောင်ထွန်းရင်သည် အနားယူနေခိုက် အချင်းဖြစ်ပေါ်လာ
သည်ဟု ဆိုစေကာမူ၊ ယင်းကဲ့သို့ အနားယူခြင်းမှာလည်း အလုပ်ကို ဆက်လက်၍

လုပ်ကိုင်နိုင်အောင် အနားယူခြင်းမျိုးဖြစ်သဖြင့်၊ အထက်တွင် ပြဆိုခဲ့သည့် ပရိဗိ
ကောင်စီ စီရင်ထုံးအရ၊ အလုပ်ခွင်တွင် အလုပ် လုပ်နေခိုက်ဟုယူဆရပေမည်။
ထို့အပြင် အထက်တွင် ပြဆိုခဲ့သည့် ဒဏ်ရာရသူ မောင်ဝင်းနိုင်အား လျော်ကြေးမင်း
ကြီးက လျော်ကြေးပေးခဲ့သည့်နည်းတူ၊ ယခုသေဆုံးသူ မောင်ထွန်းရင်ဂိုလည်း၊
အလုပ်သမား လျော်ကြေးမင်းကြီးက လျော်ကြေးပေးခြင်းမှာ မှားယွင်းသည်ဟု
မဆိုနိုင်ပေ။

၁၉၇၀
ဦးဝင်းချို
နှင့်
ဒေါ်သိန်းဘင်

ရှေ့နေကြီး ဦးဝင်းလှိုင်က၊ သေသူ မောင်ထွန်းရင် အတွက် လျှောက်သူမှာ
လျှောက်ခွင့် လျှောက်ထိုက်သူ မဟုတ်သည့် ဦးမြဲမောင်ဆိုသူက လျှောက်ထားခြင်း
ဖြစ်သဖြင့်၊ မူလကတည်းက အလုပ်သမား လျော်ကြေးမင်းကြီးသည် လျှောက်လွှာကို
လက်မခံထိုက်ပါဟု တင်ပြခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍၊ ဦးမြဲမောင်မှာ သေသူ မောင်ထွန်းရင်၏
ပထွေးဖြစ်သည်။ မိခင်အရင်း ဒေါ်သိန်းဘင်မှာ မိန်းမသားဖြစ်သဖြင့်၊ ပထွေးဖြစ်သူက
လျှောက်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ ဦးမြဲမောင်မှာ တစ်ခါမျှ ပြင်ပြင် မဟုတ်ပေ။ မည်သို့ပင်
ဖြစ်စေ၊ အလုပ်သမား လျော်ကြေး မင်းကြီးက လျော်ကြေးအား၊ မိခင်အရင်း
ဖြစ်သူ ဒေါ်သိန်းဘင်အား ပေးလိုက်ခြင်းမှာ၊ မည်သို့မျှ ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ရန်
အကြောင်း မမြင်ပေ။

သို့ဖြစ်ရကား၊ အထက်တွင် ပြဆိုခဲ့သော အကြောင်းများအရ၊ ဤအယူခံကို
စရိတ်မရှိ ပလပ်လိုက်သည်။

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

တရားမဒုတိယအယူခံမှု

တရားသူကြီး ဦးချစ် နှင့် တရားသူကြီး ဦးသက်ဖေ ထို့ရွေ့တွင်

၁၉၇၀

ဦးအုန်းခင်မော် (အယူခံတရားလို)

နှင့်

ဦးကုတ်ရန် (အယူခံတရားခံ)*

ဇနီးမိတ်ဖွဲ့
၃၁ ရက်။

ကာလစည်းကမ်းသတ် ဥပဒေအချက် ၅၇ အရ၊ ချေးငွေကိုပြန်ဆပ်စေခြင်းနှင့် အကျုံးဝင်ခြင်း—
အချက် ၁၂၀ အရ အခြားသီးခြားပြဋ္ဌာန်းထားသည့် အချက်တခုနှင့်အကျုံးဝင်မှသာ
သက်ဆိုင်မည်ဖြစ်ခြင်း—အချက် ၁၁၅ နှင့်ပတ်သက်၍ ရှင်းထင်းချက်။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။အချက် ၁၁၅ မှာစာနှင့်ရေးသားမှတ်ပုံတင်ခြင်းမရှိသည့် အတိအလင်း
ပြောဆို၍ဖြစ်စေ၊ အဘိအလင်းမဟုတ်သော်လည်း၊ သဘောသက်ရောက်သည့်အနေဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ပြု
လုပ်ခဲ့သည့်ပဋိညာဉ်ကိုဖောက်ဖျက်သည့်အတွက် လျော်ကြေးငွေရလို့မရှိနှင့်သက်ဆိုင်သည်။ ဤအချက်
နှင့်အကျုံးဝင်ရန်စာနှင့်ရေးသားမှတ်ပုံတင်ခြင်းမရှိသည့် ပဋိညာဉ်ရှိရမည်။ ထိုပဋိညာဉ်ကိုချိုးဖောက်
ခဲ့ပြီးဖြစ်ရမည်။ ယင်းသို့ချိုးဖောက်ခဲ့သည့်ပဋိညာဉ်အတွက် လျော်ကြေးငွေတောင်းဆိုခြင်း ဖြစ်ရ
ပေမည်။ ယခုအမှုတွင် အယူခံတရားလို၊ အယူခံတရားပြိုင်နှင့်အခြားပုဂ္ဂိုလ် ၁၆ ဦးတို့သည်၊ တလ
လျှင်ငွေကျပ် ၃၀၀ စီ ၁၇ လတိုင်တိုင်ထည့်ဝင်ကြပြီး၊ တလလျှင် ထိုပဋိညာဉ်ပေးကြရန် နှုတ်ဂတိရှိ
ကြသည်။ ၁၁ လအကြာတွင် ထိုပဋိညာဉ်အတိုင်း ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ခြင်းမပြုသဖြင့်၊ ပဋိညာဉ်
ချိုးဖောက်မှုရှိခဲ့သည်။ ထိုကဲ့သို့ပဋိညာဉ်ကိုချိုးဖောက်ခဲ့သည့်အကြောင်းကြောင့်၊ အယူခံတရားလို
အပေါ် အယူခံတရားပြိုင်က မိမိထည့်ဝင်သည့်ငွေကျပ် ၃,၁၅၀ ကိုတောင်းဆိုခဲ့ရာ၊ ယင်းသို့တောင်းဆို
ခြင်းသည်လျော်ကြေးငွေတောင်းဆိုခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ လျော်ကြေးငွေဆိုသည်မှာ ငွေမည်ရွှေမည်မျှ
ရလိုသည်ဟု သီးခြားသေချာစွာ ဖော်ပြသည်ဖြစ်စေ၊ မဖော်ပြသည်ဖြစ်စေ၊ နစ်နာမှုအတွက်
တောင်းဆိုသည့်ငွေအားလုံးနှင့် အကျုံးဝင်သည်။ သို့ဖြစ်ရာ အယူခံတရားပြိုင်က အယူခံတရားလို
အပေါ်တောင်းဆိုသောငွေမှာ ကာလစည်းကမ်းသတ် အက်ဥပဒေ ပထမဇယား၏ အချက် ၁၁၅ နှင့်
အကျုံးဝင်နေသည်ဟုကျွန်ုပ်တို့ယူဆသည်။ ယင်းသို့အကျုံးဝင်နေလျှင် အချက် ၁၂၀ ကိုသုံးစွဲခြင်း
မပြုနိုင်။

* ၁၉၆၉ ခုနှစ်၊ တရားမ ဒုတိယအယူခံမှုအမှတ် ၁၃။
† ၁၉၆၉ ခုနှစ်၊ တရားမအယူခံမှုအမှတ် ၁ တွင် ၁၉၆၉ ခုနှစ်၊ မေလ ၈ ရက်နေ့စွဲပါ၊ ပုသိမ်မြို့၊
နယ်စပ်တရားမတရားသူကြီးရုံး၏ ချမှတ်သော ဒီကရီကိုအယူခံဝင်မှု။

အယူခံတရားလိုအတွက်။ ။ဦးအုန်းခင်။

၁၉၇၀

အယူခံတရားခံအတွက်။ ။မစ္စတာ အင်စါဆင်း။

ဦးအုန်းခင်မော်
နှင့်
ဦးကုတ်ရန်။

တရားသူကြီး ဦးသက်ဖေ။ ။ပုသိမ်မြို့နယ် နယ်ပိုင်တရားမရုံးတွင် အယူခံတရား ပြိုင်က၊ အယူခံတရားလိုအပေါ် ငွေကျပ် ၃,၅၀၀ ရလိုကြောင်း တရားစွဲဆိုရာ၊ စွဲဆိုသည့်အမှုသည် စည်းကမ်းသတ် အချိန်ကျော်လွန်နေပြီဟု မူလရုံးမှ ဆုံးဖြတ်၍ ပလပ်လိုက်သဖြင့်၊ ပုသိမ်မြို့၊ ခရိုင်တရားမရုံးသို့ အယူခံတရားပြိုင်က အယူခံဝင် သောအခါ၊ အယူခံရုံးက စည်းကမ်းသတ် အချိန်ကျော်လွန်ခြင်း မရှိသေးဟု ကောက် ယူပြီး၊ အယူခံတရားပြိုင် စွဲဆိုသော အမှုကို ပြန်လည် စစ်ဆေးရန် အမိန့်ချမှတ် လိုက်သောကြောင့်၊ ဤဒုတိယအယူခံမှု ပေါ်ပေါက်လာခြင်းဖြစ်သည်။

လွန်ခဲ့သည့် ၁၉၆၃ ခုနှစ်၊ မေလတွင်၊ အယူခံတရားလိုနှင့် အယူခံတရားပြိုင်တို့ အပါအဝင်၊ ပုသိမ်မြို့နေ၊ ကုန်သည်အငယ်စား ၁၈ ဦးသည် ငွေစုသက်သာချောင် ချိရေးအသင်း တသင်းဖွဲ့စည်း တည်ထောင်ခဲ့သည်။ အသင်းသားတိုင်းသည် တလ လျှင် ငွေကျပ် ၃၀၀ စီထည့်ဝင်ကြရန်ဖြစ်ပြီး၊ ပထမလအတွက် စုဆောင်းရရှိသည့် ငွေများကို အတိုးနှုန်းအများဆုံးပေးသည့် အသင်းသားက ယူရန်ဖြစ်သည်။ အတိုးကို ကျန်အသင်းသားများက ညီတူညီမျှ ခွဲဝေယူကြရမည် ဖြစ်သည်။ နောက်လများ ငွေရရှိပြီးသူများကို ဖယ်၍၊ ငွေမရသေးသော သူများအား ထိုစနစ်အတိုင်း၊ အလှည့် ကျယူကြရန် ဖြစ်ပေသည်။ အယူခံတရားလိုက အသင်းသားများကို လစဉ်အစည်း အဝေးခေါ်ပြီး ကိုအစီအစဉ်အတိုင်း ဒိုင်အနေဖြင့် ဆောင်ရွက်ပေးရန်ဖြစ်သည်။

ယင်းသဘောတူညီချက်အရ၊ ၁၉၆၃ ခုနှစ်၊ မေလအတွက် စုဆောင်းရရှိ သော ငွေကျပ် ၅,၅၀၀ ကို အယူခံတရားလိုသည် အတိုးငွေအများဆုံး ကျပ် ၂၄၀ ပေးနိုင်သဖြင့် ရရှိခဲ့ပေသည်။ နောက်လများတွင်လည်း ထိုအစီအစဉ် အတိုင်း ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ၊ ၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ၌ ဆိုင်လုပ်ငန်းများကို အစိုးရက ပြည်သူပိုင်သိမ်းလိုက်သဖြင့်၊ ထိုလမှစ၍ မူလသဘောတူညီချက်အတိုင်း မဆောင် ရွက်နိုင်တော့ပဲ ရပ်ဆိုင်းဖွယ်ဖြစ်ခဲ့သည်။ ယင်းသို့ ရပ်ဆိုင်းလိုက်သည့် အချိန်တွင်၊ အယူခံတရားပြိုင်သည် တလလျှင် ကျပ် ၃၀၀ နှုန်းဖြင့် ၁၁ လတိတိ ငွေကျပ် ၃,၃၀၀ ထည့်ဝင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ထို ၁၁ လအချိန်အတွင်း ၎င်းသည် အတိုးငွေ အဖြစ် ငွေကျပ် ၁၅၀ ကိုသာ ရရှိခဲ့သည်။ နောက်ပိုင်းတွင် အယူခံတရားပြိုင်က မူလ အစီအစဉ်အတိုင်း ဆက်လက် ဆောင်ရွက်ရန် အယူခံတရားလိုအား ပြောကြား သော်လည်း မရသဖြင့်၊ ထည့်ဝင်ငွေမှ ပြန်မရသည့် ငွေကျပ် ၃,၁၅၀ ကိုအယူခံ တရားလိုအပေါ် တရားစွဲဆိုခဲ့ခြင်းဖြစ်ပေသည်။

၁၉၇၀
ဦးအုန်းခင်မော်
နှင့်
ဦးထုတ်ရန်။

မူလရုံးမှ အယူခံ တရားပြိုင် တရားစွဲဆို တောင်းခံသော ငွေမှာ ချေးငွေသာ ဖြစ်၍၊ ကာလစည်းကမ်းသတ် အက်ဥပဒေ ပထမ နောက်ဆက်တွဲ၏ အချက် ၅၇ အရ၊ နောက်ဆုံး ငွေကြေး အဆက်အသွယ် ရှိခဲ့ကြသည့် ၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ ပြေလက စ၍၊ သုံးနှစ်အတွင်း တရားစွဲဆိုရမည်ဖြစ်ရာ၊ ၁၉၆၈ ခုနှစ်၊ သြဂုတ်လကျမှ တရား စွဲဆိုခဲ့ခြင်းဖြစ်၍၊ စည်းကမ်းသတ်အချိန် ကျော်လွန်နေပြီဟု ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ ပထမ အယူခံရုံးမှ အယူခံ တရားပြိုင်စွဲဆိုသည့် ငွေသည် အယူခံတရားလိုက အယူခံ တရားပြိုင်တဦးတည်းထံမှ တကြိမ်တည်း ချေးယူခဲ့သည့် ငွေမဟုတ်သဖြင့်၊ အချက် ၅၇ နှင့် အကျိုးမဝင်ပါ။ အချက် ၁၂၀ နှင့်သာ သက်ဆိုင်သောကြောင့် စည်းကမ်း သတ်အချိန်ကျော်လွန်ခြင်း မရှိသေးဟု ယူဆခဲ့ပေသည်။

အယူခံတရားလို၏ တရားရုံးချုပ်ရွှေနေ ဦးအုံးခင်က အချက် ၅၇ နှင့် အကျိုး မဝင်ဟုဆိုစေကာမူ၊ အချက် ၁၁၅ နှင့် အကျိုးဝင်နေသောကြောင့် အချက် ၁၂၀ နှင့်သက်ဆိုင်သည်ဆိုသော ပထမအယူခံရုံး၏ ဆုံးဖြတ်ချက်သည် မှားယွင်းနေကြောင်း တင်ပြသွားသည်။

ကာလစည်းကမ်းသတ် အက်ဥပဒေ ပထမဇယား၏ အချက် ၁၂၀ သည် အခြားသီးခြားပြဋ္ဌာန်းထားသည့် အချက်တခုနှင့် အကျိုးမဝင်မှသာ သက်ဆိုင်မည် ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်၍ အယူခံတရားပြိုင်စွဲဆိုသော အမှုသည် အခြား သီးခြားပြဋ္ဌာန်း ထားသည့် အချက်တခုနှင့် အကျိုးဝင်ခြင်းရှိမရှိဆိုသော ပြဿနာကို ဆန်းစစ် ရန်လိုပေသည်။

အချက် ၅၇ မှာ၊ ချေးငွေကို ပေးဆပ်စေလိုမှုနှင့်သာ အကျိုးဝင်သည်။ ယခု အမှုတွင် အထက်၌ ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း၊ အယူခံတရားလိုက အယူခံတရားပြိုင် ထံမှစွဲဆိုခဲ့သည့် ငွေများကို တိုက်ရိုက်ချေးငါးခဲ့သည့် ကိစ္စမဟုတ်ပါ။ ၎င်းတို့နှစ်ဦး အပါအဝင် လူ ၁၈ ဦးက တလလျှင် ငွေကျပ် ၃၀၀ စီ ၁၇ လတိုင်တိုင် ထည့်ဝင် စုဆောင်းပြီး အလှည့်ကျ တယောက်လျှင် တလစီ ခွဲဝေယူကြရန် သဘောတူ ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြခြင်းသာဖြစ်သည့်အလျောက်၊ အချက် ၅၇ နှင့် သက်ဆိုင်ခြင်း မရှိဟု ယူဆသော ပထမအယူခံရုံး၏ ဆုံးဖြတ်ချက်သည် မှားယွင်းသည်ဟု မဆိုသာပေ။

အယူခံတရားပြိုင်၏ တရားရုံးချုပ် ရွှေနေ မစ္စတာဆင်းက အယူခံတရားပြိုင် သည် တလလျှင် ငွေကျပ် ၃၀၀ စီအယူခံ တရားလိုထံ၌ ယုံကြည်အပ်နှံသည်ဟု ဆိုရမည်ဖြစ်ရာ၊ ကာလစည်းကမ်းသတ် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၀ အရ၊ အယူခံတရားလို အပေါ် စွဲဆိုသည့်အမှုသည် ကာလစည်းကမ်းသတ်အား အကြောင်းပြု၍၊ ပိတ်ပင် ခြင်းမရှိကြောင်း တင်ပြသွားသည်။ အယူခံတရားလိုက အယူခံတရားပြိုင် အပါ အဝင် အခြား အသင်းသား ၁၇ ဦးထံမှ ၎င်းတို့အချင်းချင်း သဘောတူညီချက်

အရာ၊ လစဉ်တည့်ဝင်ပေးသွင်းငွေများကို လက်ခံပြီး၊ အလှည့်ကျ အသင်းသားအား ပေးအပ်သည့်ကိစ္စကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်းသာ ဖြစ်ရာ၊ ၎င်းသည် အယူခံတရားပြိုင်၏ ငွေများကို ယုံမှတ်အပ်နှံခြင်း ခံရသူဖြစ်သည်ဟု ယူဆရန် ခဲယဉ်းပေသည်။

၁၉၇၀
—
ဦးအုန်းခင်မော်
နှင့်
ဦးကုတ်ရန်။

အချက် ၁၁၅ မှာ စာနှင့်ရေးသား မှတ်ပုံတင်ခြင်း မရှိသည့် အတိအလင်း ပြောဆို၍ဖြစ်စေ၊ အတိအလင်း မဟုတ်သော်လည်း၊ သဘောသက်ရောက် အနေဖြင့် ဖြစ်စေ၊ ပြုလုပ်ခဲ့သည့် ပဋိညာဉ်ကို ဖောက်ဖျက်သည့်အတွက် လျော်ကြေးငွေ ရလိမ့်နှင့်ထက်ဆိုင်သည်။ ဤအချက်နှင့်အကျုံးဝင်ရန် စာနှင့်ရေးသား မှတ်ပုံတင် ခြင်းမရှိသည့် ပဋိညာဉ်ရှိရမည်။ ထိုပဋိညာဉ်ကို ချိုးဖောက်ခဲ့ပြီး ဖြစ်ရမည်။ ယင်းသို့ ချိုးဖောက်ခဲ့သည့် ပဋိညာဉ်အတွက် လျော်ကြေးငွေ တောင်းဆိုခြင်း ဖြစ်ရပေမည်။ ယခုအမှုတွင်၊ အယူခံတရားလို၊ အယူခံတရားပြိုင်နှင့် အခြားပုဂ္ဂိုလ် ၁၆ ဦးတို့သည်၊ တလလျှင် ငွေကျပ် ၃၀၀ စီ ၁၇ လတိုင်တိုင် ထည့်ဝင်ကြပြီး၊ တလလျှင် တဦးစီ ခွဲဝေကြရန် နှုတ်ကတိရှိကြသည်။ ၁၁ လအကြာတွင်၊ ထိုပဋိညာဉ်အတိုင်း ဆက်လက် ဆောင်ရွက်ခြင်း မပြုသဖြင့်၊ ပဋိညာဉ် ချိုးဖောက်မှုရှိခဲ့သည်။ ထိုကဲ့သို့ပင် ပဋိညာဉ်ကို ချိုးဖောက်ခဲ့သည့် အကြောင်းကြောင့်၊ အယူခံတရားလို အပေါ် အယူခံတရားပြိုင်က မိမိထည့်ဝင်ခဲ့သည့်ငွေကျပ် ၃,၅၅၀ ကို တောင်းဆိုခဲ့ရာ၊ ယင်းသို့ တောင်းဆိုခြင်း သည် လျော်ကြေးငွေ တောင်းဆိုခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။ လျော်ကြေးငွေ ဆိုသည်မှာ ငွေမည်ရွှေမည်မျှရလိသည်ဟု သီးခြားသေချာစွာ ဖော်ပြသည် ဖြစ်စေ၊ မဖော် ပြသည်ဖြစ်စေ၊ နစ်နာမှုအတွက် တောင်းဆိုသည့် ငွေအားလုံးနှင့် အကျုံးဝင်သည်။ သို့ဖြစ်ရာ အယူခံတရားပြိုင်က အယူခံတရားလိုအပေါ်တောင်းဆိုသော ငွေမှာကာလ စည်းကမ်းသတ်အက်ဥပဒေ ပထမဇယား၏ အချက် ၁၁၅ နှင့်အကျုံးဝင်နေသည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ယူဆသည်။ ယင်းသို့အကျုံးဝင်နေလျှင် အချက် ၁၂၀ ကိုသုံးစွဲခြင်းမပြုနိုင်ပေ။

အချက် ၁၁၅ အရ၊ စည်းကမ်းသတ် အချိန်ကို ပဋိညာဉ် ဖောက်ဖျက်သည့် အချိန်မှစတင်၍ ရေတွက်ရမည် ဖြစ်ပြီး၊ သုံးနှစ်အတွင်း တရားစွဲဆိုရမည် ဖြစ်သည်။ ပဋိညာဉ်ကို ၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ ဧပြီလတွင် ဖောက်ဖျက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်၍၊ ၁၉၆၈ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ကျမှ ဆိုခဲ့သည့် အယူခံ တရားပြိုင်၏ အမှုသည် စည်းကမ်းသတ် အချိန်ကျော်လွန် နေကြောင်းထင်ရှားသည်။

အထက်ပါအကြောင်းရပ်များကြောင့် ပထမအယူခံရုံး၏အမိန့်ကို ပယ်ဖျက် လိုက်ပြီး၊ အယူခံတရားပြိုင်၏ အမှုကို ပလပ်လိုက်သော မူလရုံး၏ ဒီကရီကိုပြန်လည် အတည်ပြုလိုက်သည်။ အမှုတွင် ပေါ်ပေါက်နေသော ကြောင်းချင်းရာများ အရ၊ အယူခံတရားလိုနှင့် အယူခံတရားပြိုင်တို့သည် သုံးရုံးစလုံး တရားစရိတ်များကိုမိမိတို့ တာသာကျခံကြရမည်။ ။

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

တရားမအခွင့်ထူးအယူခံမှု

တရားသူကြီးချုပ် ဒေါက်တာ မောင်မောင်၊ တရားသူကြီး ဦးထွန်းတင် နှင့် တရားသူကြီးဦးသက်စေ တို့ရွှေ့တင်

ကာမလင်ဆင်း ပါ ၂

နှင့်

ယူ စီ၊ ပေါ (လ်) *

† ၁၉၇၀

စက်တင်ဘာလ
၅ ရက်။

၁၉၄၅ ခုနှစ်၊ ငွေချေးသူများ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၅—ယင်းပုဒ်မပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များသည် ငွေ တောင်းဆိုရယူပိုင်ခွင့် လွှဲပြောင်းနိုင်သည့်စာချုပ်စာတမ်းများအက်ဥပဒေ (*Negotiable Instruments Act*) ပုဒ်မ ၂၀ ကိုလွှမ်းမိုးခြင်း ပြုနိုင်မပြုနိုင်—ငွေချေးစားသူများ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၅ (၂) အရ၊ သက်သေပြရန်တာဝန်သည် ဒီကရီတောင်းဆိုသူအပေါ်၌ ရှိခြင်း။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ မြီရှင်တဦးသည်၊ မြီစားထံမှ ချေးငွေအတိအကျကို စာပြင်ငရားသား ပေါ်ပြချက်၊ အတိုးနှုန်း၊ ချုပ်ဆိုသည့်ရက် စသည်တို့အတွက် ဖြည့်စွက်ရေးသွင်းခြင်းမပြုဘဲကွက်လပ် ထားရှိသည့် အော်ဒီမံစာချုပ်ကို ယူမထားနိုင်ပေ။ ယင်းသို့ ကွက်လပ်များပါ သော အော်ဒီမံစာချုပ် မှာ အဆိုပါ ပုဒ်မ၏ ပုဒ်မခွဲ (၂) အရပျက်ပြယ်သည်။ ပုဒ်မခွဲ (၂) တွင် “ တည်ဆဲတရားဥပဒေ တခုခုတွင် မည်သို့ပင်ရှိစေကာမူ ” ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားသည့်အလျောက်၊ ကြေးငွေတောင်းဆိုရယူပိုင်ခွင့် လွှဲပြောင်းသည့် စာချုပ်စာတမ်းများ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၀ တွင်မည်သို့ပင်ဆိုထားစေကာမူ၊ ၁၉၄၅ ခုနှစ်၊ ငွေချေးသူများ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၅ က လွှမ်းမိုးသည်ဟု ဆိုရမည်ဖြစ်သည်။

ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ သက်သေထူရန် တာဝန်ဆိုသော စကားရပ်နှင့် ပတ်သက်၍ အဓိပ္ပါယ် နှစ်မျိုးနှစ်စား ရှိပေသည်။ ပဌမအမျိုးမှာ၊ မည်သူကစတင်၍ သက်သေပြရမည်ဆိုသော ကိစ္စဖြစ်ပြီး၊ စုတိယအမျိုးအစားမှာ၊ စွဲဆိုသောအမှု ထင်ရှားအောင် သက်သေပြရမည့် တာဝန်ဖြစ်လေသည်။ မည်သူကစတင်၍ သက်သေပြရမည်ဆိုသည့်ကိစ္စသည် ကျင့်ထုံးတရပ်သာ ဖြစ်သည်။ ထိုကိစ္စသည် အမှုသည်တဦးဦးအပေါ်၌ တသမတ်တည်း မတည်ရှိပေ။ သက်သေအထောက်အထားများ တင်ပြ လာကြသည်နှင့်အမျှ အမှုသည် အသီးသီးအပေါ်၌ တာဝန်ပြောင်းလဲကျရောက်နိုင်ပေသည်။ အမှု ထင်ရှားအောင် သက်သေပြရမည့်တာဝန်မှာ သက်သာခွင့်တောင်းဆိုသော အမှုသည်အပေါ်၌ တသမတ်တည်း တည်ရှိနေပေသည်။ ရာဇဝတ်မှုများတွင် တရားခံအပြစ်ရှိကြောင်း ပြသရန်တာဝန်

* ၁၉၆၉ ခုနှစ်၊ တရားမအခွင့်ထူးအယူခံမှုအမှတ် ၃။
† ၁၉၆၇ ခုနှစ်၊ တရားမ ဒုတိယအယူခံမှုအမှတ် ၁၀ တွင်၊ ရန်ကုန်မြို့၊ တရားရုံးချုပ် ရုံးတော်၏ ချမှတ်သော ဒီကရီကို အယူခံဝင်မှု။

သည်တရားပို့ပေး၍ အစဉ်ရှိသည်။ အလားတူပင် တရားမမှုများ၌ ဒီကရီတောင်းဆိုသူသည် မည်သည့်အတွက် ဒီကရီရသင့်ကြောင်း တင်ပြရန်တာဝန်ရှိသည်။ ထိုသို့တင်ပြခြင်း မရှိဘဲတဘက်မှ အထောက်အထားပြနိုင်ခြင်းမရှိဟုဆိုသော အကြောင်းဖြင့် အနိုင်ရရန် အခွင့်အရေးမရှိပေ။

၁၉၇၀
—
ကာမလင်ဆင်း
ပါ ၂
နှင့်
ယူစီပေါ(လ်)။

ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ အမှုသည်များ အနေဖြင့် မိမိတို့သိသမျှ တင်ပြနိုင်သမျှ အထောက်အထားများကို တင်ပြကြရန် တာဝန်ရှိပေသည်။ သို့မှသာ တရားမျှတမှုကို ရရှိမည်ဖြစ်သည်။ အမှန်တရားကိုထုတ်ဖော်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ တင်ပြသင့်တင်ပြလိုက်သော သက်သေအထောက်အထားကို မတင်ပြလျှင်၊ တင်ပြပါက မိမိ၏အမှုကို ထောက်ခံခြင်းမပြု၍သာ ဖြစ်သည်ဟု ယူဆခြင်းခံရမည်ဖြစ်သည်။ သက်သေထူရန် တာဝန်မရှိ၍ တင်ပြခြင်း မပြုဟု စာတွေ့သဘောသက်သက် ထုချေခြင်းမပြုနိုင်ပေ။ ဂျေကရန်ဆင်း နှင့် မိုဟာမက်ဝါလီဂျန်၊ ၁၉၆၀၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး၊ ၁၂ (တရားလွတ်တော်)။ မောင်ရေး နှင့် မမယ်တင်၊ ၁၉၆၂၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး၊ ၃၀၄ (တရားရုံးချုပ်)။ အပေရီကန် အင်တာနေရှင်နယ်အင်ဂျူးဝါးရင့်(စ်)ကုမ္ပဏီလီမိတက် နှင့် ဘားမီ (စ်) အီကော်နော်မစ်ဘဏ် လီမိတက်၊ ၁၉၆၆၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး၊ ၁၅၂၅ နှင့် မမလေး (ခ) မေဒီယန်ဘီ နှင့် နာဇာခန်ပါ ၂၊ ၁၉၄၉၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး၊ ၉၅ (တရားလွှတ်တော်) တို့ကိုရည်ညွှန်းသည်။

အယူခံတရားလိုအတွက်။ ။ တရားရုံးချုပ်ရွှေနေ ဦးသန်းအောင်။

အယူခံ တရားခံအတွက်။ ။ တရားရုံးချုပ်ရွှေနေ ဦးဘိုးသာ။

တရားသူကြီး ဦးသက်မေ။ ။ မော်လမြိုင်မြို့၊ နယ်ပိုင်တရားမရုံး၏ ၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ တရားမကြီးမှုအမှတ် ၁၄ တွင် အယူခံတရားပြိုင် ယူစီပေါလ်က အယူခံ တရားလို ကာမလင်ဆင်းနှင့် မအုန်းရင်တို့အပေါ် အော်ဒီမီစာချုပ်ဖြင့် ချေးယူခဲ့သည့် ရင်းတိုးငွေ ၁,၃၀၀ ကျပ် ကို ရလိုကြောင်း တရားစွဲဆိုရာ စွဲဆိုသည့်အမှုကို တရားစရိတ်နှင့်တကွ ပလင်လိုက်သဖြင့် မော်လမြိုင်မြို့၊ ခရိုင်တရားမရုံးသို့ အယူခံဝင်သော်လည်း အောင်မြင်ခြင်းမရှိပေ။ ထို့ကြောင့် ဤရုံးသို့ ဒုတိယအယူခံဝင်ပြန်ရာ၊ တဦးထိုင်တရားသူကြီးက ၁၉၆၇ ခုနှစ် တရားမ ဒုတိယအယူခံမှုအမှတ် ၁၈ တွင်မူလရုံးနှင့် ပဌမအယူခံရုံးတို့၏ စီရင်ချက်နှင့် ဒီကရီများကို ပယ်ဖျက်လိုက်ပြီး၊ အယူခံတရားပြိုင် စွဲဆိုသည့်အမှုကို ရုံးအားလုံး၏ တရားစရိတ်များနှင့်တကွ အနိုင်ဒီကရီချပေးလိုက်သဖြင့် အယူခံတရားလိုတို့က ဤအထူးအယူခံမှုကို တင်သွင်းလာခြင်း ဖြစ်သည်။

အယူခံတရားပြိုင်က အယူခံတရားလိုတို့သည် ၁၉၆၂ ခုနှစ်၊ မေလ ၃၁ ရက်နေ့တွင် သက်သေခံ(က)အော်ဒီမီစာချုပ်ကို ချုပ်ဆိုကာ ငွေ ၁,၀၀၀ ကျပ် ကို ငွေတရားလျှင် အတိုး ၁ ကျပ် ၅၀ ပြား နှုန်းဖြင့် ချေးယူခဲ့ကြောင်း၊ အယူခံတရားလိုတို့သည် ရင်းတိုးငွေများကို လုံးဝပေးဆပ်ခြင်းမပြုကြောင်း၊ ချေးယူသည့်နေ့မှ တရားစွဲဆိုသည့် ၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၃၀ ရက်နေ့အထိ အတိုးငွေ ၃၄၅ ကျပ် ကျသော်လည်း ၄၅ ကျပ် ကို နှုန်းပယ်၍ ရင်းတိုးငွေ ၁,၃၀၀ ကျပ် ကို ရလိုကြောင်း အဆိုပြုခဲ့သည်။

၁၉၇၀
ကာမလင်ဆင်း
ပါ ၂
နှင့်
ယူစီပေါ(လ်)။

အယူခံတရားလိုတို့က အော်ဒီမံစာချုပ်ကို ချုပ်ဆိုစဉ်၊ စာချုပ်ထပ်ပိုင်းရှိ ငွေ ၁,၀၀၀ ကျပ် ဆိုသည့် ဂဏန်းနှင့် ၁၉၆၂ ခုနှစ်၊ မေလ ၃၁ ရက်နေ့ဆိုသည့် စာပျားကိုသာ ရေးသားထားပြီး၊ စာချုပ်ကိုယ်ပေါ်၌ တစ်စုံတရာရေးသားထားခြင်း မရှိကြောင်း၊ စာချုပ်ကိုယ်ပေါ်ရှိ မြဲစားအမည်နှင့် အတိုးနှုန်းကို ရေးသားခြင်းမပြုဘဲ ကွက်လပ် ထားကာ နောက်မှ ဖြည့်စွက် ထည့်သွင်းခြင်း ဖြစ်၍ ထိုအော်ဒီမံ စာချုပ်သည် ၁၉၄၅ ခုနှစ်၊ ငွေချေးစားသူများ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၅ (၂) အရ ပျက်ပြယ်နေကြောင်း အဓိကအားဖြင့်ထုချေခဲ့သည်။

မူလရုံးသည် နှစ်ဖက်သက်သေများကို ကြားနာစစ်ဆေးပြီးနောက် အော်ဒီမံ စာချုပ်ကိုချုပ်ဆိုစဉ်က အပြည့်အစုံရေးသွင်းခဲ့ခြင်း မဟုတ်ဘဲ အချို့သော အချက်အလက်များကို နောက်မှ ဖြည့်စွက်ရေးသွင်းခဲ့သည်ဟု ပေါ်လွင်နေသဖြင့် ငွေချေးစားသူများ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၅ (၂) အရ ပျက်ပြယ်နေကြောင်း ဆုံးဖြတ်ကာ၊ အယူခံတရားပြိုင် စွဲဆိုသောအမှုကို ပလပ်ခဲ့သည်။ ထိုကဲ့သို့ ပလပ်လိုက်သောဧကရီကို မော်လမြိုင်ခရိုင် တရားမရုံးသို့ အယူခံဝင်သော်လည်း အယူခံရုံးမှ မူလရုံး၏ တွေ့ရှိချက်များကိုလက်ခံလိုက်ပြီး အယူခံကိုပလပ်ခဲ့သည်။ ဤရုံးသို့ ဒုတိယ အယူခံဝင်လာသောအခါ၊ တဦးထိုင်တရားသူကြီးက အော်ဒီမံစာချုပ်ကို အယူခံတရားလိုတို့က လက်မှတ်ထိုး၍ ချုပ်ဆိုခဲ့ကြောင်း ဝန်ခံထားသဖြင့် ထိုစာချုပ်ကို နောက်မှဖြည့်စွက်ရေးသားထားပါသည်ဆိုသော ထုချေချက်ကို ကျေးဇူးတမ်းပေးခြင်း နှင့် ချွတ်မြောက်ခြင်း (၁) တို့စီရင်ထုံးအရ အထင်အရှားသက်သေထူရန်တာဝန်မှာ အယူခံတရားလိုတို့အပေါ်တွင် ကျရောက်နေကြောင်း၊ ယင်းသို့ ကျရောက်သည့်တာဝန်ကို ကျေပွန်အောင် ထမ်းဆောင်နိုင်ခြင်း မရှိကြောင်း အဆုံးအဖြတ်ပြုကာ မူလရုံးနှင့် ပဌမအယူခံရုံးတို့၏ စီရင်ချက်နှင့် ဧကရီများကို ပယ်ဖျက်လိုက်ခြင်းဖြစ်လေသည်။

အယူခံတရားလိုတို့အား အထူးအယူခံဝင်ခွင့်ပြုစဉ်က သုံးသပ်ရန်ရှိသည့် ပြဿနာများကို အောက်ပါအတိုင်း သတ်မှတ်ခဲ့သည်။

- (၁) ၁၉၄၅ ခုနှစ်၊ ငွေချေးသူများ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၅ ပါပြဋ္ဌာန်းချက်များသည် ကြေးငွေတောင်းဆိုရယူပိုင်ခွင့် လွှဲပြောင်းနိုင်သည့် စာချုပ်စာတမ်းများ အက်ဥပဒေ (Negotiable Instruments Act) ပုဒ်မ ၂၀ ကိုလွှမ်းမိုးပါသလား။
- (၂) အေ၊ အိုင်၊ အာ (ရ်)၊ ၁၉၃၉ ခုနှစ်၊ ရန်ကုန်စီရင်ထုံး၊ ဇာမျက်နာ ၃၃၄ (*J. K. Shaha vs. Dulah Meah*) စီရင်ထုံးတွင် သက်သေပြသရန် တာဝန်နှင့်ပတ်သက်၍ ပြဆိုချက်တို့မှာ ငွေချေးစားသူများ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၅ (၂) အကျုံးဝင်သည့်အမှုမျိုးအတွက် မှန်ကန်နိုင်မည်လား ဆိုသည့် ဥပဒေ ပြဿနာ

(၁) အေ၊ အိုင်၊ အာ (ရ်)၊ ၁၉၃၉၊ ရန်ကုန်။ ၃၃၄၊ ၁၉၃၉၊ ရန်ကုန် စီရင်ထုံး၊ ၃၉၇။

တို့ကို ကျယ်ပြန့်စွာ စဉ်းစားရန် လိုအပ်ကြောင်း တွေ့ရှိရသဖြင့် လျှောက်ထား
တောင်းဆိုသည့်အတိုင်း အထူးအယူခံဝင်ခွင့်ပေးလိုက်သည်။

၁၉၇၀

ကြေးငွေတောင်းဆိုရယူပိုင်ခွင့် လွှဲပြောင်းနိုင်သည့် စာချုပ်စာတမ်းများ အက်
ဥပဒေပုဒ်မ ၂၀ က ဤသို့ဆိုထားသည်။

ကမလင်ဆင်း
ပါ ၂
နှင့်
ယူစီပေါ(လ်)။

“ 20. Where one person signs and delivers to another a paper stamped in accordance with the law relating to negotiable instruments then in force in the Union of Burma, and either wholly blank or having written thereon an incomplete negotiable instrument, he thereby gives *prima facie* authority to the holder thereof to make or complete, as the case may be upon it a negotiable instrument, for any amount specified therein and not exceeding the amount covered by the stamp. The person so signing shall be liable upon such instrument, in the capacity in which he signed the same, to any holder in due course for such amount: Provided that no person other than a holder in due course shall recover from the person delivering the instrument anything in excess of the amount intended by him to be paid thereunder.”

ထိုပုဒ်မအရဆိုပါက ကြေးငွေတောင်းဆိုရယူပိုင်ခွင့်လွှဲပြောင်းနိုင်သည့် စာချုပ်
စာတမ်းများတွင် လိုအပ်သည့် တံဆိပ်ခွန်ကပ်ထားပါက လုံးဝရေးသွင်းထားခြင်း
မရှိသည်ဖြစ်စေ၊ ကွက်လပ်ချွန်ထားသည်ဖြစ်စေ တရားဥပဒေအရ အထမြောက်သည်။
တနည်းဆိုရသော်၊ ရေးသားချက် လုံးဝမရှိသည့် အော်ဒီမံစာချုပ် ဖြစ်စေကာမူ၊
မြီရှင်ကကွက်လပ်ကို ပြည့်စွက်ရေးသွင်းရန် ဥပဒေက ခွင့်ပြုထားသည်။ သို့ရာတွင်
၁၉၄၅ ခုနှစ်၊ ငွေချေးစားသူများ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၅ တွင် အောက်ပါ ပြဋ္ဌာန်း
ချက်ကို ပြုလုပ်ခဲ့သည်။

“ 15. (1) No creditor shall take from a debtor or intending debtor any note, bond, security or promise to pay, which does not state the actual amount in words of the loan, the terms of the loan, the date of execution of the document, the rate of interest charged and the time, if any, within which the principal is stipulated to be repaid in full, or which states any of such particulars incorrectly; nor shall any creditor take from any debtor or intending debtor any instrument in which any of the above particulars is left blank to be filled up at a subsequent date.

၁၉၇၀

ကာမလင်ဆင်း

ပါ
၂
နှင့်
ယူဖီပေါ(လ်)။

(2) Notwithstanding anything contained in any law for the time being in force, any such note, bond, security, promise, or document shall be void."

ထိုပြဋ္ဌာန်းချက်အရဆိုပါမူ မြီရှင်တဦးသည် မြီစားထံမှ ချေးငွေ အတိအကျ ကို စာဖြင့်ရေးသားပေါ်ပြချက်၊ အတိုးနှုန်း၊ ချုပ်ဆိုသည့်ရက် စသည်တို့ အတွက် ဖြည့်စွက်ရေးသွင်းခြင်းမပြုဘဲ ကွက်လပ်ထားရှိသည့် အော်ဒီမံစာချုပ်ကို ယူမထားနိုင်ပေ။ ယင်းသို့ ကွက်လပ်များပါသော အော်ဒီမံစာချုပ်မှာ အဆိုပါ ပုဒ်မ၏ ပုဒ်မခွဲ (၂) အရ ပျက်ပြယ်သည်။ ပုဒ်မခွဲ (၂) တွင် "တည်ဆဲတရားဥပဒေတခုခု တွင်မည်သို့ပင်ရှိစေကာမူ" ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားသည့်အလျောက်၊ ကြေးငွေတောင်းဆိုရယူ ပိုင်ခွင့်လွှဲပြောင်းသည့် စာချုပ်စာတမ်းများ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၀ တွင် မည်သို့ပင် ဆိုထားစေကာမူ၊ ၁၉၄၅ ခုနှစ်၊ ငွေချေးသူများ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၅ က လွှမ်းမိုး သည်ဟုဆိုရမည်ဖြစ်သည်။ ဂျေ၊ ကရန်ဆင်း နှင့် မိုဟာမက်ဝါလီဂျန် (၂)။

အော်ဒီမံစာချုပ်ကို အခြေပြု၍ တရားစွဲဆိုသော အမှုများ၌ သက်သေထူရန် တာဝန်သည် မည်သူ့ အပေါ်၌ တည်းနာပါသနည်းဆိုသည့် ပြဿနာနှင့် ပတ်သက်၍ ဒုတိယအယူခံရုံးမှ ဂျေ၊ကေ၊ဂျားဟား နှင့် ဒူလာမြား၊ (၁) လို့အမှုကို ကိုးကား ကာ စာချုပ် ချုပ်ဆိုခဲ့ရကြောင်း ဝန်ခံသည့်အမှု၊ စာချုပ်၌ မြီစားလက်မှတ်ထိုး ကြောင်း ထင်ရှားသည့်အမှုများတွင် စာချုပ်စာတမ်းတခုသည် ရုံးတွင်တင်ပြထား သည့်အတိုင်း မဟုတ်ပါဟု ထုချေလာလျှင်၊ ထုချေသူက ထင်ရှားအောင် သက်သေ ထူရန်တာဝန်ရှိသည်ဟု ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ အဆိုပါ စီရင်ထုံးတွင် ယင်းသို့ ယူဆ ခဲ့ခြင်းမှာ ကြေးငွေတောင်းဆိုရယူပိုင်ခွင့် လွှဲပြောင်းနိုင်သည့် စာချုပ်စာတမ်းများ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၀ ကို အခြေပြုထားခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုပုဒ်မအရဆိုပါမူ၊ လုံးဝ ရေးသွင်းထားခြင်းမရှိသည့် စာချုပ်၊ သို့မဟုတ် ကွက်လပ်များ ချန်ထားသည့်စာချုပ် ပင်ဖြစ်စေ တရားဝင်သော စာချုပ်ဖြစ်သည်။ တရားဝင်စာချုပ် ဖြစ်လျှင် ပုဒ်မ ၁၁၈ အရ စာချုပ်ပါ အချက်အလက်များသည် မှန်ကန်ကြောင်း ယူဆရမည်ဖြစ်၍ မမှန် ကန်ပါဟု ငြင်းဆိုသောသူတွင် မမှန်ကန်ကြောင်း ထင်ရှားအောင် သက်သေထူရန် တာဝန်ကျရောက်ခြင်းဖြစ်ပေသည်။

သို့ရာတွင် ၁၉၄၅ ခုနှစ်၊ ငွေချေးစားသူများ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၅ အရ ချုပ်ဆိုသည့်နေ့စွဲ၊ စာဖြင့်ရေးသားထားသည့် ချေးယူငွေ၊ အတိုးနှုန်းစသည့် အချက် အလက်တခုခုကို ရေးသွင်းခြင်းမပြုဘဲ၊ ကွက်လပ်ထားသည့် စာချုပ်သည် ပျက် ပြယ်သော စာချုပ်ဖြစ်သည့် အလျောက်၊ ယင်းစာချုပ်အပေါ်တွင် အမှီယာပြုကာ

(၂) ၁၉၆၀၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး၊ ၁၂ (တရားလွှတ်တော်)။

ဒီကရီရလိုပါသည်ဟုဆိုလျှင် ပျက်ပြယ်သော စာချုပ်မဟုတ်ကြောင်း သက်သေထင်ရှားအောင်ပြရန် တာဝန်သည် ဒီကရီ တောင်းဆိုသူအပေါ်တွင် တည်ရှိမည်ဖြစ်သည်။ အယူခံတရားပြိုင်၏ တရားရုံးချုပ်ရွှေနေ ဦးဘိုးသာ တင်ပြသည့် အဗ္ဗဒ္ဓန္တကူးအဘားနှင့် ဒါဝတ်ဟာဂျီအလီမိုဟာမက် (၃) စီရင်ထုံး၌တွေ့ချေးစားသူများ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၅ အရ မည်သို့အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိသည်ဟု စဉ်းစားထားသည်ကို မတွေ့ရချေ။ သို့ဖြစ်ရာ ဂျေးကေးရှားဟား နှင့် ဒုလမြား (၂) တို့ စီရင်ထုံးပါ သက်သေပြရန်တာဝန်နှင့်ပတ်သက်၍ ပြဆိုချက်သည် တွေ့ချေးစားသူများ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၅ (၂) ဖြင့် အကျိုးဝင်သည့် အမှုမျိုးနှင့် သက်ဆိုင်ခြင်းမရှိဟု ကျွန်ုပ်တို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်သည်။

၁၉၇၀
 ကာမလင်ဆင်း
 ပါ ၂
 နှင့်
 ယူစီပေါ(လ်)။

သက်သေထူရန် တာဝန်ဆိုသောစကားရပ်နှင့်ပတ်သက်၍ အဓိပ္ပါယ်နှစ်မျိုးနှစ်စား ရှိပေသည်။ ပဌမအမျိုးအစားမှာ မည်သူကစတင်၍ သက်သေပြရမည်ဆိုသော ကိစ္စဖြစ်ပြီး၊ ဒုတိယအမျိုးအစားမှာ စွဲဆိုသော အမှုထင်ရှားအောင် သက်သေပြရမည့် တာဝန်ဖြစ်လေသည်။ မည်သူကစတင်၍ သက်သေပြရမည်ဆိုသည့် ကိစ္စသည်ကျင့်ထုံးတရပ်သာဖြစ်သည်။ ထိုကိစ္စသည် အမှုသည် တဦးဦးအပေါ်၌ တသမတ်တည်း မတည်ရှိပေ။ သက်သေအထောက်အထားများ တင်ပြလာကြသည်နှင့်အမျှ အမှုသည် အသီးသီးအပေါ်၌ တာဝန် ပြောင်းလဲကျရောက်နိုင်ပေသည်။ အမှုထင်ရှား အောင် သက်သေပြရမည့် တာဝန်မှာ သက်သာခွင့် တောင်းဆိုသော အမှုသည် အပေါ်၌ တသမတ်တည်း တည်ရှိနေပေသည်။ ရာဇဝတ်မှုများတွင် တရားခံ အပြစ်ရှိကြောင်း ပြသရန်တာဝန်သည် တရားလိုအပေါ်၌ အစဉ်ရှိသည်။ အလားတူပင် တရားမမှုများ၌ ဒီကရီတောင်းဆိုသူသည် မည်သည့်အတွက် ဒီကရီရသင့်ကြောင်း တင်ပြရန် တာဝန်ရှိသည်။ ထိုသို့တင်ပြခြင်းမရှိဘဲ တဘက်မှ အထောက်အထား ပြနိုင်ခြင်း မရှိဟုဆိုသော အကြောင်းဖြင့် အနိုင်ရရန် အခွင့်အရေးမရှိပေ။ မောင်ရေး နှင့် မမယ်တင် (၄)၊ ထို့ပြင်အမှုသည်များအနေဖြင့် မိမိတို့သိသမျှ၊ တင်ပြနိုင်သမျှ၊ အထောက်အထားများကို တင်ပြကြရန် တာဝန်ရှိပေသည်။ သို့မှသာ တရားမျှတမှုကိုရရှိမည်ဖြစ်သည်။ အမှန်တရားကို ထုတ်ဖော်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ တင်ပြသင့်တင်ပြ ထိုက်သော သက်သေအထောက်အထားကို မတင်ပြလျှင်၊ တင်ပြပါက မိမိ၏အမှုကို ထောက်ခံခြင်းမပြု၍သာ ဖြစ်သည်ဟု ယူဆခြင်းခံရမည်ဖြစ်သည်။ သက်သေထူရန် တာဝန်မရှိ၍ တင်ပြခြင်းမပြုဟု စာတွေ့သဘော သက်သက် ထုချေခြင်း မပြုနိုင်ပေ။

(၃) ၁၉၅၃၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး၊ ၇၈ (တရားလွှတ်တော်)။
 (၄) ၁၉၆၂၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး၊ ၃၀၄ (တရားရုံးချုပ်)။

၁၉၇၀
ကောမလင်ဆင်း
ပါ ၂
နှင့်
ယူစီပေါ(လ်)။

၎င်းပြင်တဝ၊ တရားမမှုများ၌ နှစ်ဖက်အမှုသည်များက သက်သေအထောက်အထားများကို အပြိုင်အဆိုင် ပြသခဲ့ကြလျှင်၊ သက်သေထူရန် တာဝန်ဆိုသည့် ကိစ္စမှာ အရေးကြီးသည့် ပြဿနာတရပ်မဟုတ်တော့ပေ။ နှစ်ဖက်တင်ပြသောသက်သေအထောက်အထားများအပေါ် စိစစ်သုံးသပ်၍ အဆုံးအဖြတ် ပြုရန်သာ ရှိပေသည်။ အမေရိကန်အင်တာနေရှင်နယ်အင်ရှူးဝါးရင့် (၆) ကုမ္ပဏီလီမိတက် နှင့် ဘားမိ(၆) အီကော်နော်မစ်ဘဏ်လီမိတက် (၅)။

ယခုအမှုတွင် အော်ဒီမီစာချုပ်သည် ပျက်ပြယ်သော စာချုပ်တခုဟုတ် မဟုတ်ဆိုသောပြဿနာနှင့်ပတ်သက်၍ အယူခံတရားလိုနှင့် အယူခံတရားပြိုင်တို့ နှစ်ဦးနှစ်ဖက်စလုံးက သက်သေအထောက်အထားများကို တင်ပြခဲ့သဖြင့် သက်သေထူရန် တာဝန်ဆိုသော စာတွေ့သဘောတရားသည် လုံးဝမပေါ်ပေါက်ခဲ့ပေ။ နှစ်ဖက်တင်ပြသော သက်သေအထောက်အထားများအရ မူလရုံးနှင့် ပဌမအယူခံရုံးတို့က အော်ဒီမီစာချုပ်သည် ချုပ်ဆိုစဉ်က ကွက်လပ်များ ချန်ထားခဲ့သည့် စာချုပ်ဖြစ်သည်ဟု တသဘောတည်း ကောက်ယူဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြသည်။ ထိုဆုံးဖြတ်ချက်သည် ကြောင်းချင်းရာဆုံးဖြတ်ချက်သာဖြစ်သည်။ ယင်းသို့ ကြောင်းချင်းရာနှင့် ပတ်သက်၍ နှစ်ရုံးစလုံးမှ တသဘောတည်း ကောက်ယူဆုံးဖြတ်ထားလျှင် ဒုတိယ အယူခံရုံးသည် ဝင်ထောက်စွက်ဖက်ခြင်းမပြုနိုင်ပေ။ မမလေး (ခေါ်) မေဒီယန်ဘီ နှင့် နာဇာခန် ပါ ၂ (၆)။

အထက်ပါအကြောင်းရပ်များကြောင့် ဤရုံး၏ ၁၉၆၇ ခုနှစ်၊ ဒုတိယအယူခံမှုအမှတ် ၁၈ တွင်ချမှတ်ခဲ့သော စီရင်ချက်နှင့် ဒီကရီတို့ကို ပယ်ဖျက်လိုက်ပြီး အယူခံတရားပြိုင်က အယူခံတရားလိုတို့အပေါ် စွဲဆိုသည့်အမှုအား ပလုပ်ခဲ့သည့် မူလရုံးနှင့် ပထမအယူခံရုံးတို့၏ စီရင်ချက်နှင့် ဒီကရီတို့ကို ရုံးအားလုံး တရားစရိတ်များနှင့်တကွ ပြန်လည်အတည်ပြုလိုက်သည်။ ဤရုံးရွှေ့နေစရိတ် ၁၇၀ ကျပ်သတ်မှတ်သည်။

---

(၅) ၁၉၆၆၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး၊ ၁၅၂၅။
(၆) ၁၉၄၉၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး၊ ၉၅ (တရားလွှတ်ထား)။

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

ရာဇဝတ်ပြင်ဆင်မှု

တရားသူကြီးချုပ် ဒေါက်တာ မောင်မောင်၊ တရားသူကြီး ဦးထွန်းတင် နှင့် တရားသူကြီးဦးသက်ဖေ တို့ရွေ့တွင်

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ

နှင့်

မောင်ဘညိမ်း *

† ၁၉၇၀

ဩဂုတ်လ

၇ ရက်။

၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ မော်တော်ယာဉ် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၃—ယင်းပုဒ်မအရ၊ သတ်မှတ်ထားသော လျော်ကြေးငွေကိုပေးဆောင်ရန် ပျက်ကွက်ပါက၊ ထောင်ဒဏ်ချမှတ်နိုင် မချမှတ်နိုင်—ပုဒ်မ ၂၃ တွင်ဖော်ပြထားသော “ပစ္စည်း” ဟူသောစကားရပ်နှင့်ပတ်သက်၍ အဓိပ္ပါယ်ပွင့်ဆိုချက်— ပစ္စည်းပျက်စီးခြင်းသည်ဖြစ်မှုနှင့်သူယ်စိုက်၍သာ သက်ဆိုင်ခြင်းမဟုတ်ဘဲ တိုက်ခိုက်သက်ဆိုင်ကြောင်း လျော်ကြေးတောင်းသူက ပြသရန်တာဝန်ရှိခြင်း—လျော်ကြေးပေးသွင်းနည်း— တရားရုံးများလက်စွဲအပိုဒ် ၁၀၄၇။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ပုဒ်မ ၂၃ တွင်ဖော်ပြသော လျော်ကြေးသည် ပြစ်ဒဏ်မဟုတ်၊ ငွေဒဏ်မဟုတ်၊ လျော်ကြေးကိုအရတောင်းသည်၊ ပေးဆပ်ရသည်။ ငွေဒဏ်ကိုစီရင်သည်၊ တပ်ခိုက်သည်။ ဥပဒေစကားအသုံးအနှုန်းမှအစ အတွေးအခေါ်အထိ မတူချေ။ ယခုခေတ်တွင် အချို့သော ရာဇဝတ်ဖြစ်မှုများ၌၊ ထောင်ဒဏ်အစား နှစ်နာသူအား ပေးရန်လျော်ကြေးသတ်မှတ်သည့် နည်းစနစ်ကို စမ်းသပ်လျက်ရှိကြရာဝယ်၊ ကျွန်ုပ်တို့ကလျော်ကြေးမပေးက ထောင်ဒဏ်သတ်မှတ်ခြင်းသည် လျော်ကန်သင့်မြတ်သည်ဟုလည်း မဆိုသာချေ။ ထို့ကြောင့် မော်တော်ယာဉ်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၃ တွင်လျော်ကြေးပေးရန်ပျက်ကွက်မှသာလျှင်၊ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၃၈၆ အရ၊ ပစ္စည်းဝရမ်းကပ်ခြင်း စသည့်နည်းဖြင့် (တရားရုံးများလက်စွဲအပိုဒ် ၇၃၁ ကိုကြည့်) အရ ကောက်ခံနိုင်ရန်ပုဒ်မခွဲ ၄ က “ငွေဒဏ်ကဲ့သို့အရ တောင်းခံရမည်” ဟုလမ်းညွှန်ပြဋ္ဌာန်းထားခြင်းဖြစ်သည်။ လျော်ကြေးမပေးက ထောင်ဒဏ်ကျခံစေရမည်ဟု မောင်ဘညိမ်း ပြင်ဆင်မှုတွင် အမိန့်ချမှတ်ခဲ့ခြင်းသည်၊ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့်မညီချေ။

ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။တိုက်ခိုက်မိ၍ ကျွမ်းပဲ့ပျက်စီးသော ဓါတ်မီးတိုင်၊ မော်တော်ယာဉ် စသည်တို့သည်ထင်ရှားသော “ပစ္စည်း” များဖြစ်ကြသည်။ ထိုကဲ့သို့ထင်ရှားသော ပစ္စည်းထက်လွန်၍ပျက်စီးသော ပစ္စည်းများရှိလျှင်၊ အထင်အရှားပြုရန် လျော်ကြေးတောင်းသူတွင် တာဝန်

*၁၉၆၉ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်ပြင်ဆင်မှုအမှတ် ၃၂၆ (က)။
†၁၉၆၆ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်ပြင်ဆင်မှုအမှတ် ၁၈၇ (ခ) တွင်ချမှတ်သော ၁၉၆၆ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂ ရက်နေ့စွဲပါ တရားရုံးချုပ် တရားသူကြီး၏ အမိန့်ကိုပြန်၍ ဆင်ခြင်မှု။

၁၉၇၀

ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ
နှင့်
မောင်ဘညိမ်း။

ရှိသည်။ ပျက်စီးခြင်းသည် ပြစ်မှုနှင့် သွယ်ဝိုက်၍သာ သက်ဆိုင်ခြင်းမဟုတ်ပါ။ တိုက်ရိုက် သက်ဆိုင်ကြောင်းလည်း ပြုမိလိမ့်မည်။ ရုံးကလျော်ကြေး တောင်းခံရသူအား ခုခံချေပရန် အခွင့်အရေးပေးရပေလိမ့်မည်။ ဌာန၊ ပုဂ္ဂိုလ်စသော နစ်နာသူသည်၊ ပုဒ်မ ၂၃ (၅) အရ၊ လျော်ကြေးပေးရန်အမိန့်ကို ရာဇဝတ်မှုတွင် ရုံးကချမှတ်ပေးပြီးစေကာမူ၊ တရားမကြောင်းဖြင့် လည်း စွဲဆိုနိုင်သေးသည်ဖြစ်ရာ၊ လက်ထောက်ရွှေနေချုပ်တင်ပြသကဲ့သို့၊ ရာဇဝတ်မှုတွင် တိုက်ရိုက် ပျက်စီးသော ပစ္စည်းအတွက် မပျားလွန်းသော လျော်ကြေးကိုသာ တောင်းသင့်သည်။ ဌာန ဆိုင်ရာက စဉ်းစားဆုံးဖြတ်ပြီးနောက်၊ ဆက်လက်၍ လျော်ကြေးရသင့်သေးသည်ဟူဆကာ၊ တရား မကြောင်းစွဲဆိုသင့်သည်။

ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။လျော်ကြေးငွေကို ဒဏ်ငွေနှင့် ရောနှောထည့်သွင်းလျှင် စာရင်းရှုပ် ထွေးနိုင်သဖြင့်၊ ဘီးလစ်က ၎င်းထံ အပ်နှံငွေအဖြစ် ငွေစာရင်း မှတ်ပုံတင်စာအုပ် (၂) တွင် ထည့်သွင်း၍ ဆောင်ရွက်လျှင် စာရင်းလည်း မရှုပ်၊ ကြန့်ကြာခက်ခဲမှုလည်း မဖြစ်နိုင်ပါဟူ၍ ခရိုင်ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက တင်ပြသည်။ ယင်းကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်ခြင်းသည်၊ သင့်မြတ်သည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ယူဆသည်။ တရားရုံးများ လက်စွဲအပိုဒ် ၁၀၄၇ ပါ လုပ်ထုံးနှင့်ဆီလျော်ပေလိမ့်မည်။

လျော်ကြေးပေးရန်ရှိသူက၊ ရုံးကညွှန်ကြားသည့်အတိုင်း လျော်ကြေးကို တကြိမ်တည်း ဖြစ်စေ၊ အရစ်ကျမှန်မှန်ဖြစ်စေ ပေးသွင်းပါက မူလရာဇဝတ်ကြီးမှုတွင်ပင် စီရင်ချက် ချမှတ်ပြီး နောက်၊ နေ့စဉ်မှတ်တမ်းဖြင့် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်သင့်ကြောင်း၊ ပေးသွင်းရန် ပျက်ကွက်မှသာ ပုဒ်မ ၂၃ (၄) အရ၊ ဆောင်ရွက်ရန် ရာဇဝတ်ကြီးမှုကိုပိတ်၍ ရာဇဝတ်သေးစွဲမှုနှင့်လွှတ်သင့်ကြောင်း ကို ခရိုင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက အဆိုပြုသည်မှာလည်း သင့်မြတ်သည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ ယူဆသည်။ တရားရုံးများ လက်စွဲအပိုဒ် ၁၁၃၄ တွင် လုပ်နည်းအကျယ်ပါသည်။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ နှင့် မောင်ဘညိမ်း၊ ၁၉၆၆ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံ စီရင်ထုံးများ၊ တရားရုံးချုပ်၊ စာ-၁၄၃၂ ပယ်ဖျက်သည်။

ပြင်ဆင်ရန်လျှောက်ထားသူအတွက်။ ။လက်ထောက် နိုင်ငံဘော်ရွှေနေချုပ် ဦးလှသင်း။
အစိုးရ တရားရုံးချုပ်ရွှေနေ ဦးမြရှိန်။

ပြင်ဆင်ရန်လျှောက်ထားခံရသူအတွက်။ ။တရားရုံးချုပ်ရွှေနေ ဦးသန်းမောင်

တရားသူကြီးချုပ်ဒေါက်တာ မောင်မောင်။ ။မော်တော်ယာဉ်မောင်း မောင် ဘညိမ်းသည် ၁၉၆၅ ခု၊ ဧပြီလ ၁ ရက်နေ့တွင်၊ ရန်ကုန်မြို့တနေရာ၌ ဓါတ်တိုင်ကို ကားဖြင့်တိုက်မိသည်။ ဓါတ်တိုင်ကျိုးပျက်ပြီးလျှင် အနီးရှိဆေးရုံ နံရံလည်း အနည်း ငယ်ပျက်စီးသည်။ ကားပေါ်တွင် ပါလာသူ ၂ ဦး ဒဏ်ရာရကြသည်။

မောင်ဘညိမ်း အပေါ် ရန်ကုန်မြို့ ပထမ ရာဘက်ရာဇဝတ်တရား သူကြီးက ရာဇသတ်ပုဒ်မ ၃၃၇ အရ ပေါ့လျော့ရမ်းကားသဖြင့်၊ သူတပါးထိခိုက် နာကျင်စေမှု ဖြင့် ပြစ်မှုထင်ရှားတွေ့ရှိကာ၊ ထောင်ဒဏ် ၄ လ ချမှတ်ခဲ့သည်။

ယာဉ်တိုက်မှုဖြစ်ပွားချိန်တွင်၊ ၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ မော်တော်ယာဉ် ဥပဒေအာဏာ တည်လျက်ရှိလေပြီ (၁)။ ယင်းဥပဒေပုဒ်မ ၂၃ (၁) နှင့် (၂) တို့ကအောက်ပါကဲ့သို့ ပြဋ္ဌာန်းသည်။

၁၉၇၀
—
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ
နှင့်
မောင်ဘညိမ်း။

(၁) မော်တော်ယာဉ် တခုခုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပြုလုပ်မှု၊ သို့မဟုတ် ပျက်ကွက်မှု တခုခုကြောင့်၊ တဦးတယောက်သောသူသည်၊ ဗုဒ္ဓကမ္ဘာကြီး ပုဒ်မ ၂၇၉၊ ၃၃၇၊ ၃၃၈၊ သို့မဟုတ် ပုဒ်မ ၃၀၄ က အရ၊ ပြစ်ဒဏ်ထိုက်သော ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်း ခံရ၍၊ ထိုသို့ပြုလုပ်သည့်၊ သို့မဟုတ် ပျက်ကွက်သည့် ကိစ္စကြောင့်ပစ္စည်းတခုခု ပျက်စီးလျှင်၊ ထိုသူသည်၊ အဆိုပါပြစ်မှုအတွက် စီရင်ခြင်း ခံရသည့်ပြစ်ဒဏ်ဘုခူ အပြင်၊ အဆိုပါပစ္စည်းပျက်စီးသည့်အတွက် လျော်ကြေးကိုလည်း၊ ဤပုဒ်မတွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် နည်းလမ်းအတိုင်း ပေးရမည်။

(၂) အစိုးရပိုင်၊ သို့မဟုတ် အစိုးရ လက်အောက်ခံ ဘုတ်အဖွဲ့၊ ကော်ပိုရေးရှင်း၊ ကောင်စီ၊ ကော်မီတီ၊ ဘဏ်၊ သို့မဟုတ် အစိုးရအခြား အဖွဲ့အစည်းပိုင် ပစ္စည်း တခုခုပျက်စီးလျှင်၊ တရားရုံးသည် အဆိုပါပစ္စည်း ပျက်စီးသည်ကို ပြုပြင်ရန်၊ သို့မဟုတ် လိုအပ်လျှင် ထိုပစ္စည်း အစားထိုးရန် ငွေအလုံအလောက်ပေးဆောင် စေအမိန့်ချမှတ်ရမည်။

မောင်ဘညိမ်းက ကားဖြင့် တိုက်သဖြင့် ပျက်စီးသွားသော ဓါတ်ဘိုင်အတွက် ပြုပြင်ခငွေ ၄၃၀ ကျပ်နှင့် ၆ ပြားကို အထက်ပါပြဋ္ဌာန်းချက် အရလျှပ်စစ်ဓါတ်အား ပေးရေးအဖွဲ့က လျော်ကြေးအဖြစ် တောင်းခံခဲ့သည်။ ခရိုင် ဗဟိုတရားသူကြီးက၊ ဗဟိုတရားပြင်ဆင်မှုနှင့်၍ ဤရုံးသို့ တင်ပို့ခဲ့ရာ တရားသူကြီးတဦးထိုင် ဤရုံးက ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ နှင့် မောင်ဘညိမ်း (၂) တွင်၊ ယင်းငွေ ၄၃၀ ကျပ်၊ ၆ ပြားကို လျော်ကြေးအဖြစ် ပေးသွင်းစေ၊ ပျက်ကွက်က အလုပ်နှင့် ထောင်ဒဏ် ၄ လ ကျခံ စေဟုအမိန့်ချမှတ်ခဲ့သည်။

မောင်ဘညိမ်း စီရင်ချက်ကို ညွှန်း၍ ပုဒ်မ ၂၃ ပါပြဋ္ဌာန်းချက် အချို့ကိုအဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုရာတွင်၎င်း၊ လက်တွေ့ ဆောင်ရွက်ရာတွင်၎င်း၊ ဒီဗီဒီ ဖြစ်နေပါသည်ဟု၊ သာယာဝတီ ခရိုင် ဗဟိုတရားသူကြီးက ပြဿနာ ဖော်ထုတ်၍ ဤရုံးသို့ တင်ပို့သဖြင့် မောင်ဘညိမ်း အမှုကိုပင် ကျွန်ုပ်တို့ကပြင်ဆင်မှု ဖွင့်ကာ၊ ပြန်လည် သုံးသပ်ခဲ့ကြသည်။

(၁) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးဌာန၏ ၁၉၆၅ ခု၊ ဇူလိုင်လ ၂၅ ရက်နေ့စွဲပါ အမိန့်အရ၊ ၁၉၆၅ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁ ရက်နေ့မစ၍ အာဏာတည်သည်။

(၂) ၁၉၆၆ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံးမျှား၊ တရားရုံးချုပ်၊ စာ-၁၄၃၂။

၁၉၇၀

ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ
နှင့်
ဆောင်ဘဦးမိ။

ပထမပြဿနာမှာ၊ ပုဒ်မ ၂၃ အရသတ်မှတ်သောလျော်ကြေးငွေကိုပေးဆောင်ရန်ပျက်ကွက်ပါက ထောင်ဒဏ် ချမှတ်နိုင်ပါသလား။ မောင်ဘဦးမိသည် လျော်ကြေးငွေကို ပေးဆောင်သွားသည်ဟု အမှုမှတ်တမ်းတွင် ပေါ်သည်။ သို့ရာတွင် မပေးခဲ့လျှင် ထောင်ဒဏ် ၄ လကျခံ စေရမည်ဟု ချမှတ်သော အမိန့်သည်၊ စီရင်ထုံးများတွင် ဝင်နေသဖြင့်၊ ယင်းအမိန့်သည် ဥပဒေနှင့်ညီ မညီ၊ သုံးသပ်ရန်လိုအပ်ခြင်း ဖြစ်သည်။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ နှင့် ကိုချစ်လှိုင် (၃) တွင် အလားတူ ကားတိုက်မှု ဖြစ်ပွားခဲ့ရာ၊ လျှပ်စစ်ဓါတ်အားပေးရေး အဖွဲ့က တောင်းခံသော လျော်ကြေးကို ပြစ်မှုကျူးလွန်သူက ပေးစေရမည်ဟု ဤရုံးတရားသူကြီး ၂ ဦးက ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြသည်။ လျော်ကြေးပေးရန် ပျက်ကွက်လျှင် ပုဒ်မ ၂၃ (၄) အရ ကျူးလွန်သူအပေါ် တပ်ရိုက် သည့် ဒဏ်ငွေကဲ့သို့ တောင်းခံရမည်ဟု အမိန့်တင်ပါသည်။ ထောင်ဒဏ်အစားထိုးသတ် မှတ်ခြင်းမပြုခဲ့။ သို့ရာတွင် ယင်းအမိန့်သည် မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံးများတွင် မပါဝင် ချေ။ ထို့ကြောင့် မောင်ဘဦးမိ ပြင်ဆင်မှုအမိန့်၌ လျော်ကြေးမပေးလျှင် ထောင်ဒဏ် သင့်စေမည်ဟူ၍ ချမှတ်ထားခြင်း မှန်ကန်သကဲ့သို့ မြင်နေရသေးသည်။

ရုံးသဟာယ လက်ထောက် နိုင်ငံတော် ရွှေနေချုပ် ဦးလှသင်းက ယင်းသို့အစား ထိုးရန် ဥပဒေကပြဋ္ဌာန်းခြင်းမရှိပါ။ ပုဒ်မ ၂၃ ၏ ပုဒ်မခွဲ ၄ ကလျော်ကြေးငွေပေးရန် ပျက်ကွက်လျှင်၊ အဆိုပါသူအပေါ် တပ်ရိုက်သည့် ငွေဒဏ်ကဲ့သို့ အရတောင်းရမည်ဟု သာဆိုပါသည်။ ပုဒ်မ ၂၁ တွင် ပြစ်မှုများ၊ ပြစ်ဒဏ်များကို ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်။ ပြစ်မှုအတွက် ထောင်ဒဏ်ကိုဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ကိုဖြစ်စေ “စီရင်ရမည်” ဟုအတိ အလင်းဆိုပါသည်။ ပုဒ်မ ၂၃ သည်မူကား လျော်ကြေးနှင့် သက်ဆိုင်၍ လျော်ကြေးကို သက်ဆိုင်သူက “ပေးရမည်” ၎င်းထံမှ “အရတောင်းရမည်” ဟူသောစကားရပ် များကို သုံးနှုန်းထားပါသည်။ လျော်ကြေး သတ်မှတ်ခြင်းသည် ပြစ်ဒဏ်တရပ်သတ်မှတ် ခြင်းမဟုတ်ပါ။ ထို့ကြောင့် ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မများ ၆၄ မှ ၆၇ သည်လျော်ကြေးနှင့် မဆိုင်၊ ငွေဒဏ်မဆောင်သည့်အတွက် ထောင်ဒဏ် ချမှတ်နိုင်သော ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို လျော်ကြေးအရ တောင်းခြင်းအတွက် သုံးစွဲခြင်း မပြုနိုင်ပါ။ လျော်ကြေးပေးရန် ပျက်ကွက်သူအပေါ် ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၃၈၆ အရအရေးယူရန်သာ ရှိပါသည်ဟု တင်ပြသည်။

မောင်ဘဦးမိအတွက် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သော ရွှေနေကြီး ဦးသန်းမောင် ကလည်း ၎င်း၏ အမှုသယံသည် လျော်ကြေးအပြေ ပေးပြီးဖြစ်၍၊ ဤပြဿနာနှင့်

(၃) ၁၉၆၉ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်ပြင်ဆင်မှုအမှတ် ၂၄-၁။

၁၉၇၀

ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ
နှင့်
မောင်ဘညိမ်း။

မဆိုင်တော့ပါ။ သို့ရာတွင် ညီညွတ်သော လမ်းညွှန်ချမှတ်နိုင်စေရန်၊ လက်ထောက်
ရှေ့နေချုပ် တင်ပြသည့်အတိုင်း အဆုံးအဖြတ် ပေးသင့်ပါသည်ဟု လျှောက်လဲသည်။

ပြစ်မှု ပြဋ္ဌာန်းခြင်း၊ ပြစ်ဒဏ်သတ်မှတ်ခြင်း စသော ဆုဇာတ် ဥပဒေတို့ကိုတိကျ
စွာ ကျင့်သုံးရသည်။ ရှင်းလင်းထင်ရှားသည့် အတိုင်းသာ အဓိပ္ပါယ်ကောက်ယူ
ရသည်။ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုသလိုနှင့် ချဲ့ထွင်၍မရချေ။ ထို့ကြောင့်လည်း ဆုဇာတ်ဥပဒေ
များကို ရေးသားပြဋ္ဌာန်းသောအခါ၌၊ ပြည်သူ့ နားလည်သော စကားလုံးကိုသုံး၍
ရှင်းလင်းထင်ရှားစေရသည်။

ပုဒ်မ ၂၃(၄) တွင်လျှော်ကြေးပေးရန် ပျက်ကွက်လျှင် အဆိုပါသူအပေါ် တပ်ရိုက်
သည့် ငွေဒဏ်ကဲ့သို့ အရတောင်းခံရမည် ဟုဆိုသောကြောင့် လျှော်ကြေးသည်
ငွေဒဏ်ကဲ့သို့ပင် ဖြစ်သည်ဟု ထင်မြင်ဖွယ်ဖြစ်စေသည်။ သို့ရာတွင် “အရတောင်းခံ
ရမည်” ဟူသောစကားရပ်က ချုပ်ထားသဖြင့် လျှော်ကြေး မပေးလျှင် ထောင်ဒဏ်
စီရင်ရမည်မဆိုလို။ ဥပဒေက သတ်မှတ်သောနည်းဖြင့် ဆောင်ရွက်ရန် ဖြစ်ကြောင်း
ထင်ရှားသည်။ ယင်းနည်းလမ်းကို ဆုဇာတ်ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၃၈ တွင် ပြဋ္ဌာန်းထား
သည်။

ထို့ကြောင့် ပုဒ်မ ၂၃ တွင်ဖော်ပြသော လျှော်ကြေးသည် ပြစ်ဒဏ်မဟုတ်။
ငွေဒဏ်မဟုတ်။ လျှော်ကြေးကို အရတောင်းသည်။ ပေးဆပ်ရသည်။ ငွေဒဏ်ကို
စီရင်သည်။ တပ်ရိုက်သည်။ ဥပဒေစကားအသုံးအနှုန်းမှ အစအတူးအခေါ်အထိမတူ
ချေ။ ယခုခေတ်တွင် အချို့သော ဆုဇာတ်ပြစ်မှုများ၌၊ ထောင်ဒဏ်အစား နစ်နာ
သူအား ပေးရန်လျှော်ကြေးသတ်မှတ်သည့် နည်းစနစ်ကို စမ်းသပ်လျက် ရှိကြရာဝယ်၊
ကျွန်ုပ်တို့က လျှော်ကြေး မပေးက ထောင်ဒဏ်သတ်မှတ်ခြင်းသည် လျှော်ကန်သင့်
မြတ်သည်ဟုလည်း မဆိုသာချေ။ ထို့ကြောင့် မော်တော်ယာဉ် ဥပဒေပုဒ်မ ၂၃ တွင်
လျှော်ကြေးပေးရန်ပျက်ကွက်မှသာလျှင်၊ ဆုဇာတ်ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၃၈ အရ ပစ္စည်း
ဝရမ်းကပ်ခြင်းစသည့်နည်းဖြင့် [တရားရုံးများ လက်စွဲအပိုဒ် ၇၃၁ ကိုကြည့်(၄)] အရ
ကောက်ခံနိုင်ရန် ပုဒ်မခွဲ ၄ က “ငွေဒဏ်ကဲ့သို့အရ တောင်းခံရမည်” ဟု လမ်းညွှန်ပြဋ္ဌာန်း
ထားခြင်းဖြစ်သည်။ လျှော်ကြေး မပေးက ထောင်ဒဏ်ကျခံ စေရမည်ဟု မောင်ဘညိမ်း
ပြင်ဆင်မှုတွင်အမိန့်ချမှတ်ခဲ့ခြင်းသည်၊ ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့် မညီချေ။

သာယာဝတီခရိုင် ဆုဇာတ်တရားသူကြီးက ဤရုံးသို့တင်ပို့သော ဒုတိယပြဿနာ
မှာ ပုဒ်မ ၂၃ တွင် ဖော်ပြသော “ပစ္စည်း” ဟူသည့်စကားရပ်တွင် ပျက်စီးသွားသော
စားသုံးကုန်စသောပစ္စည်းများ ပါဝင်သည်မပါဝင်သည်ပင်ဖြစ်၏။ ခရိုင်ဆုဇာတ်တရား
သူကြီး ရည်ညွှန်းသော ယာဉ်တိုက်မှုတွင်၊ ကုန်သွယ်ရေးပိုင် ခေါက်ဆွဲပိဏ္ဍာ ၁၅၀

(၄) တရားရုံးများလက်စွဲ၊ မြန်မာဘာသာဖြင့်၊ ဖယ်ပုံနှိပ်တိုက် ၁၉၇၀။

၁၉၇၀

ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ
နှင့်
မောင်ဘညိမ်း။

ကျော်၊ တန်ဘိုးဇွေ ၅၀၀ ခန့်၊ နှင့် ပြည်သူ့ လုပ်ငန်းကော်ပိုရေးရှင်းပိုင် တံတား
ပျက်စီးသည့်အတွက် ပြုပြင်ရန်ငွေ ၁၀၀၀ ခန့်ကို လျော်ကြေးအဖြစ် ဆိုင်ရာများက
တောင်းခံထားလေသည်။

ဤပြဿနာနှင့် ပတ်သက်၍ လက်ထောက် ရွှေနေချုပ်က ကုန်သွယ်ရေးပိုင်
စားသုံးကုန်များသည်လည်း အမှန်တကယ် ယာဉ်တိုက်ခိုက်မှုကြောင့် ပျက်စီးရလျှင်
“ပစ္စည်း” ဟူသောစကားရပ်တွင် အကျုံးဝင်ပါမည်။ သို့ရာတွင် ပစ္စည်းပျက်စီးသည့်
အတွက်သတ်မှတ်သောလျော်ကြေးသည်အဆမတန်မကြီးသင့်ပါ။ မျှတ၍ထင်ရှားရပါ
မည်။ ထုထုတ်ပုဒ်မ ၆၃ တွင် ငွေဒဏ်နှင့်ပတ်သက်၍ အကန့်အသတ် သတ်မှတ်
နိုင်စေမှုလည်း မများလွန်းစေရ ဟုပြဋ္ဌာန်းထားသည့်မှုကို လိုက်နာသင့်ပါသည်။ အမှန်
တကယ် ပျက်စီးကြောင်းနှင့် တန်ဖိုး၊ သို့မဟုတ် ပြုပြင်ခကို တောင်းခံသော ဌာနက
သက်သေထူရန်လိုပါသည်ဟုတင်ပြသည်။

ရွှေနေကြီး ဦးသန်းမောင်က၊ ယာဉ်မောင်း အလုပ်သမားတို့သည် ကြွယ်ဝချမ်း
သာကြသူများ မဟုတ်ကြပါ။ ထို့ကြောင့် လျော်ကြေးများပေး ပေးနိုင်ကြမည်မဟုတ်
ပါ။ “ပစ္စည်း” ဆိုသောစကားရပ်ကို အကျယ်ချဲ့၍ အဓိပ္ပါယ် မဖွင့်သင့်ပါ။ တိုက်ခိုက်
မိ၍ ပျက်စီးသော ဓါတ်မီးတိုင်၊ တံတား၊ တံတိုင်း၊ စသည်တို့ကိုသာ အဓိက ရည်ရွယ်
သော ဥပဒေဖြစ်ပါသည်ဟုတင်ပြသည်။

တိုက်ခိုက်မိ၍ ကျိုးပဲ့ပျက်စီးသော ဓါတ်မီးတိုင်၊ မော်တော်ယာဉ် စသည်
တို့သည် ထင်ရှားသော “ပစ္စည်း” များဖြစ်ကြသည်။ ထိုကဲ့သို့ ထင်ရှားသောပစ္စည်း
ထက်လွန်၍ ပျက်စီးသော ပစ္စည်းများရှိလျှင်၊ အထင်အရှားပြုရန် လျော်ကြေးတောင်း
သူတွင် တာဝန်ရှိသည်။ ပျက်စီးခြင်းသည် ပြစ်မှုနှင့်သွယ်ဝိုက်၍သာ သက်ဆိုင်ခြင်း
မဟုတ်ဘဲ၊ တိုက်ခိုက်သက်ဆိုင်ကြောင်းလည်း ပြုဖို့လိုအပ်မည်။ ရုံးကလျော်ကြေး
တောင်းခံသူအား ခုခံ ချေပရန်အခွင့်အရေး ပေးရပေလိမ့်မည်။ ဌာန၊ ပုဂ္ဂိုလ်
စသောနစ်နာသူသည် ပုဒ်မ ၂၃(၅) အရ၊ လျော်ကြေးပေးရန် အခွင့်ကိုရုဇဝတ်မှုတွင်
ရုံးကချမှတ် ပေးပြီးစေကာမူ၊ တရားမကြောင်းဖြင့်လည်း စွဲဆိုနိုင် သေးသည်ဖြစ်ရာ၊
လက်ထောက်ရွှေနေချုပ် တင်ပြသကဲ့သို့၊ ရုဇဝတ်မှုတွင် တိုက်ခိုက်ပျက်စီးသောပစ္စည်း
အတွက် မများလွန်းသော လျော်ကြေးကိုသာ တောင်းသင့်သည်။ ဌာနဆိုင်ရာက
စဉ်းစားဆုံးဖြတ်ပြီးနောက်၊ ဆက်လက်၍ လျော်ကြေး ရသင့်သေးသည်ဟူဆက၊ တရား
မကြောင်းစွဲဆိုသင့်သည်။

ခမိုင် ရုဇဝတ်တရားသူကြီးက တတိယအဆိုပြုသည်မှာ၊ ရုဇဝတ်မှုတွင် သတ်
မှတ်သော လျော်ကြေးကို တကြိမ်တည်းဖြစ်စေ၊ ရုံးက သင့်မြတ်သလို ခွင့်ပြုသော
အရစ်ကျဖြင့်ဖြစ်စေ ပေးသွင်းစေကာ နစ်နာသူက တိုက်ခိုက် လက်ခံနိုင်သည့်အခြေ

၁၉၇၀

ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ
နှင့်
မောင်ဘညိမ်း။

အနေမရှိလျှင်၊ တရားရုံးကဋေကို ယာယီလက်ခံထားရှိရမည့် လုပ်ထုံးပင် ဖြစ်သည်။
လျော်ကြေးဋေကို ဒဏ်ဋေနှင့် ရောနှော ထည့်သွင်းလျှင် စာရင်း ရှုပ်ထွေးနိုင်သဖြင့်၊
ဘီးလစ်က ၎င်းထံ အပ်နှံဋေအဖြစ် ငွေစာရင်းမှတ်ပုံတင် စာအုပ် (၂) တွင် ထည့်သွင်း၍
ဆောင်ရွက်လျှင် စာရင်းလည်း မရှုပ်၊ ကြန့်ကြာခက်ခဲမှုလည်း မဖြစ်နိုင်ပါ ဟူ၍
ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက ဘင်ပြသည်။ ယင်းကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်ခြင်းသည်သင့်
မြတ်သည်ဟူ၍ ကျွန်ုပ်တို့ယူဆသည်။ တရားရုံးများ လက်စွဲအပိုဒ် ၁၀၄၇ ပါလုပ်ထုံး
နှင့် ဆီလျော်ပေလိမ့်မည်။

လျော်ကြေးပေးရန် ရှိသူက ရုံးကညွှန်ကြားသည့်အတိုင်း လျော်ကြေးကိုတကြိမ်
တည်းဖြစ်စေ၊ အရစ်ကျမှန်မှန် ဖြစ်စေ ပေးသွင်းပါက၊ မူလရာဇဝတ်ကြီးမှုတွင်ပင်၊
စီရင်ချက်ချမှတ်ပြီးနောက်၊ နေ့စဉ် မှတ်တမ်းဖြင့် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်သင့်ကြောင်း၊
ပေးသွင်းရန်ပျက်ကွက်မှသာ ပုဒ်မ ၂၃ (၄) အရဆောင်ရွက်ရန် ရာဇဝတ်ကြီးမှုကို
ပိတ်၍ ရာဇဝတ်သေးဖွဲ့မှု ဖွင့်လှစ်သင့်ကြောင်းကို ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက
အဆိုပြုသည်မှာလည်း သင့်မြတ်သည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ ယူဆသည်။ တရားရုံးများလက်စွဲ
အပိုဒ် ၁၁၃၄ တွင်လုပ်နည်းအကျယ်ပါသည်။

အထက်ပါမှတ်ချက်များဖြင့် မောင်ဘညိမ်း အမှုတွင် လျော်ကြေး ပေးသွင်းရန်
ပျက်ကွက်ပါက၊ ထောင်ဒဏ် ကျခံစေရမည်ဟု ချမှတ်ထားသည့် အမိန့်ပိုင်းကိုပယ်
ဖျက်လိုက်သည်။

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

ရာဇဝတ်ပြင်ဆင်မှု

တရားသူကြီး ဦးထွန်းတင်နှင့် တရားသူကြီး ဦးသက်ဖေတို့ရွှေတွင်း၊

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ (မောင်သောင်းလှ)

နှင့်

မောင်ဟန်သာ*

† ၁၉၇၀

ဇူလိုင်လ ၄ ရက်။

ရာဇဝတ်ကြီး ပုဒ်မ ၃၂၃ အရ၊ မှုပြစ်ထင်ရှားစီရင်ခြင်း—နာကျင်စေမှုတစ်ခုသည် အစိုးရကိုကျိုးအက် ကဲ့အောင်ဖြစ်စေလျှင်၊ အပြင်းအထန် နာကျင်မှုပြောက်မည် ဖြစ်သော်လည်း၊ ယင်းသို့ ကဲ့အက်ခြင်းသည် အတွင်းဘက်သို့တိုင်မအောင် ထောက်လျှောက်ကဲ့အက်မှု ဤသို့ယူဆရမည် ဖြစ်ခြင်း—ဆေးရုံတွင်ရက်ပေါင်း ၂၀ ကျော်နေရသည်ဆိုကာမျှဖြင့် ပုဒ်မ ၃၂၀ ၏ အဋ္ဌမ အပိုဒ်တွင်ပါဝင်သော ဒဏ်ရာအမျိုးအစားဟုတ်မဟုတ်။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ယခုအမှုတွင် ဆရာဝန် ဦးညီညီက မောင်သောင်းလှ၏ နဖူးရိုးမှာ ကဲ့အက် သွားသည်ဟု ထုတ်ဆိုထားသော်လည်း၊ အပြင်မှ အတွင်းသို့ ထောက်လျှောက်ကဲ့အက်သွားသည် မသွားသည်ကို ဖော်ပြထားခြင်းမရှိသဖြင့်၊ ရာဇဝတ်ပုဒ်မ ၃၂၀ ၏ သတ္တမအပိုဒ်၌ အကျုံးဝင် မဝင်ဆိုသောပြဿနာမှာ ဝေခံကြာထိကျခြင်းမရှိပေ။ သို့ဖြစ်ရာ မောင်ဟန်သာအား အပြင်းအထန် နာကျင်စေမှုအစား၊ သာမန်နာကျင်စေမှုဖြင့် ပြစ်ဒဏ်ထင်ရှား စီရင်ခဲ့ခြင်းသည် အထင်အရှား မှားယွင်းသည်ဟုမဆိုနိုင်ပေ။

မောင်သောင်းလှသည် ဆေးရုံတွင် ရက်ပေါင်း ၂၀ ကျော်နေခဲ့ရသည်ဟု ဆိုသော်လည်း၊ ထိုကဲ့သို့နေခဲ့စဉ်က ကိုယ်အင်္ဂါ အပြင်းအထန် ဝေဒနာခံရလျှင်သော်လည်းကောင်း၊ မိမိလုပ် ဆောင်မြဲ အလုပ်အကိုင်တို့ကို မလုပ်ကိုင်နိုင်သည့် အခြေအနေ၌ ရှိသည်ဟုသော်လည်းကောင်း ပေါ်ပေါက်ခြင်း မရှိသဖြင့်၊ ၎င်းအား အပြင်းအထန် နာကျင်စေမှုအတွက် ပြစ်ဒဏ်စီရင်ခြင်း ပြုနိုင်မည်မဟုတ်ပေ။

မောင်သိုးရီ နှင့် မအေးထင်၊ အေ၊အိုင်၊အေ(ရ်)၊ ၁၉၃၇၊ ရန်ကုန်၊ ၂၅၃။

အစိုးရ နှင့် မောင်ရာဘော်၊ အတွဲ ၁၊ အောက်မြန်မာပြည် စီရင်ထုံး၊ ၂၁၁ တို့ကိုရည်ညွှန်း သည်။

* ၁၉၇၀ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်ပြင်ဆင်မှုအမှတ် ၄၅ (ခ)။

† အင်ဆိန်မြို့၊ ၅ ရာဘက်ရာဇဝတ် တရားသူကြီးရုံး၊ ရာကြီး ၁၈/၆၈ တွင်၊ ရာဇဝတ်ပုဒ်မ ၃၂၃ အရ၊ မောင်ဟန်သာအပေါ် ထောင် ၁ လချမှတ်ထားသည့်အပီဒ်ကို၊ စက်ရှင်တရား သူကြီးက၊ ၎င်းရုံးရာဇဝတ်ပြင်ဆင်မှု ၆/၆၉ တွင် ရာဇဝတ်ပုဒ်မ ၃၂၅ အရ၊ ထောင်ဒဏ် ၆ လထိ တို့ဖြင့်ပေးရန် ၁၉၇၀ ခု၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၇ ရက်နေ့စွဲအရ၊ ထောက်ခံတင်ပို့သည့်လျှောက်လွှာ။

အယူခံတရားလိုအတွက်။ ။အစိုးရ တရားရုံးချုပ်ရွှေနေ၊ ဦးဝင်းဖေ။

အယူခံတရားခံအတွက်။ ။တရားရုံးချုပ်ရွှေနေ၊ မစ္စတာ၊ ဦး၊ စံစိပိုး။

၁၉၇၀

ပြည်ထောင်စု
ပြန်မာနိုင်ငံ
မောင်သောင်း
လှ
နှင့်
မောင်ဟန်သာ။

တရားသူကြီး ဦးသက်ဖေ။ ။မော်ဘီခရိုင်၊ ပေါက်သလောက်ရွာနေ ဦးတင်ညွန့်
ဒေါ်ငွေလှိုင်တို့၏သမီး မငွေဝင်းဆိုသူ၏ မင်္ဂလာဆောင်၌ မောင်သောင်းလှ ဆိုသူသည်
အရက်မူးပြီးရမ်းသဖြင့်၊ လျှောက်ထားခံရသူ မောင်ဟန်သာက မောင်သောင်းလှ အား၊
ထုတ်ဖြင့်ရိုက်လိုက်သောကြောင့် မောင်သောင်းလှ၏ လက်ဝဲဘက် နဖူးတွင် ဒဏ်ရာ
တခုရှိခဲ့သည်။ မောင်သောင်းလှ သည် ရန်ကုန်မြို့၊ ပြည်သူ့ဆေးရုံသို့ ၁၉၆၈ ခု၊
ဖေဖော်ဝါရီလ ၈ ရက်နေ့တွင် အတွင်းလူနာအဖြစ် တက်ရောက်ကုသပြီး၊ ၁၉၆၈ ခု၊
မတ်လ ၁ ရက်နေ့ကျမှ ဆေးရုံမှဆင်းခဲ့ရသည်။ ယင်းကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ မောင်ဟန်သာ
အား၊ မော်ဘီခရိုင်၊ ပဉ္စမရာဘက် ရာဇသတ် တရားသူကြီးရုံးတွင် တရားစွဲဆိုရာ၊
၎င်းအပေါ်ရာဇသတ်ပုဒ်မ ၃၂၃ အရစွဲချက်တင်ပြီး၊ အလုပ်နှင့်ထောင်ဒဏ် ၁ လ
ကျခံစေရန် အမိန့်ချမှတ်ခဲ့သည်။

ထိုအမိန့်ကိုအခိုက်ခံရသူ မောင်သောင်းလှက မကျေနပ်၍၊ မော်ဘီခရိုင် စက်ရှင်
တရားသူကြီးရုံးသို့ ပြစ်ဒဏ်ဘိုးမြင့်သတ်မှတ်ပေးရန် လျှောက်ထားရာ၊ စက်ရှင်တရား
သူကြီးက မောင်ဟန်သာ၏ လက်ချက်ကြောင့် မောင်သောင်းလှတွင် နဖူးရိုးကွဲအက်
သောဒဏ်ရာရှိခဲ့ကြောင်း ဆရာဝန်က ထွက်ဆိုထားသည့် အလျောက်၊ မောင်ဟန်သာ
အပေါ် ရာဇသတ် ပုဒ်မ ၃၂၃ အရ ပြစ်ဒဏ်ထင်ရှား စီရင်ခဲ့ခြင်းသည် မှားယွင်း
နေကြောင်း။ ပုဒ်မ ၃၂၅ အရသာလျှင် ပြစ်ဒဏ်ထင်ရှား စီရင်သင့်သည့် အလျောက်၊
ထိုပုဒ်မအရ အလုပ်နှင့် ထောင်ဒဏ် ၆ လပြင်ဆင်၍ ချမှတ် ပေးသင့်ကြောင်း
ထောက်ခံတင်ပြခဲ့သည်။

ယင်းတင်ပြချက်နှင့်ပတ်သက်၍ မောင်ဟန်သာ၏ တရားရုံးချုပ် ရွှေနေ မစ္စတာ
ဦး၊ စံစိပိုးက၊ နဖူးရိုးကွဲအက်သွားသည်ဆိုသော်လည်း၊ အရိုး၏ အပြင်ဘက်မှ အတွင်း
ဘက်သို့တောက်လျှောက် ကွဲအက်သွားသည်ဟု ဆရာဝန်က ထွက်ဆိုထားခြင်းမရှိ
သဖြင့်၊ အပြင်းအထန် နာကျင်မှု ဖြစ်သည်ဟု မယူဆသင့်ကြောင်း။ မောင်ဟန်သာ
အား မူလရုံးမှ ရာဇသတ် ပုဒ်မ ၃၂၃ ဖြင့်စွဲချက်တင်ပြီး၊ အပြစ်ပေးခဲ့ခြင်းဖြစ်သည့်
အလျောက်၊ ၎င်းအပေါ် ပိုမို၍ ကြီးလေးသည့် ပုဒ်မဖြစ်သော ပုဒ်မ ၃၂၅ ဖြင့်
ပြောင်းလဲ၍ ပြစ်ဒဏ်ထင်ရှားစီရင်ခြင်းမပြုနိုင်ကြောင်း စသည်ဖြင့် တင်ပြသွားသည်။

နာကျင်စေမှုတခုသည် အရိုးကို ကျိုးအက်ကွဲအောင် ဖြစ်စေလျှင်၊ ရာဇသတ်
ပုဒ်မ ၃၂၀ ၏ သတ္တမအပိုဒ်အရ အပြင်းအထန် နာကျင်မှု မြောက်မည်ဖြစ်သည်။
အရိုးကွဲအက်သည်ဆိုရာ၌ အရိုး၏ အပြင်ဘက်မှ အတွင်းဘက်သို့တိုင်အောင် တောက်

၁၉၇၀

ပြည်တောင်ရ
မြန်မာနိုင်ငံ
မောင်သောင်း

လှ
နင်း
မောင်ဟန်သာ။

လျှောက်ကဲ့သွားခြင်းကိုသာ ကဲ့အက်သည်ဟု ယူဆရမည် ဖြစ်သည်။ မောင်ဘိုးရီ နှင့် မအေးတင် (၁) တို့အမှုတွင်၊ ဦးခေါင်းခွံကဲ့အက်သည် ဆိုရာ၌ ဦးခေါင်းခွံ၏ အပြင်ဘက်မျက်နှာမှ အတွင်းဘက်မျက်နှာသို့ တောက်လျှောက် အက်ကဲ့သွားသည် ကိုဆိုလိုကြောင်း ရှင်းလင်းထားသည်ကို တွေ့နိုင်ပေသည်။

ယခုအမှုတွင် ဆရာဝန် ဦးညီညီက မောင်သောင်းလှ၏ နဖူးရိုးမှာ ကဲ့အက် သွားသည်ဟု ထွက်ဆိုထားသော်လည်း၊ အပြင်မှ အတွင်းသို့ တောက်လျှောက် ကဲ့အက်သွားသည် မသွားသည်ကို ဖော်ပြထားခြင်းမရှိသဖြင့်၊ ရာဇသတ်ပုဒ်မ ၃၂၀ ၏ သတ္တမအပိုဒ်၌ အကျုံးဝင် မဝင်ဆိုသော ပြဿနာမှာ သေခြာတိကျခြင်း မရှိပေ။ သို့ဖြစ်ရာ မောင်ဟန်သာ အား အပြင်းအထန် နာကျင်စေမှုအစား၊ သာမန်နာကျင်စေ မှုဖြင့် ပြစ်ဒဏ်ထင်ရှား စီရင်ခဲ့ခြင်းသည် အထင်အရှား မှားယွင်းသည်ဟုမဆိုနိုင်ပေ။

နိုင်ငံတော် အစိုးရအတွက် လိုက်ပါဆောင်ရွက်သည့် အစိုးရတရားရုံးချုပ်ရွှေနေကြီး ဦးဝင်းဖေ က၊ မောင်သောင်းလှ သည် ဆေးရုံတွင်၊ ၁၉၆၈ ခု၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၈ ရက်နေ့မှ ၁၉၆၈ ခု၊ မတ်လ ၁ ရက်နေ့အထိ ကုသခံရသဖြင့်၊ ရက်ပေါင်း ၂၀ ကျော် ဆေးရုံ၌နေထိုင်ခဲ့ရသည့်အလျောက်၊ ရာဇသတ်ပုဒ်မ ၃၂၀ ၏ အဋ္ဌမအပိုဒ်နှင့်အကျုံး ဝင်သည်ဟုတင်ပြသွားသည်။ ဆေးရုံတွင် ကုသစဉ်က မောင်သောင်းလှသည် ရက်ပေါင်း ၂၀ ကျော်အပြင်းအထန် ကိုယ်အင်္ဂါဝေဒနာခံရသည်ဟု သော်လည်းကောင်း၊ မိမိ လုပ်ကိုင်မြဲအလုပ်အကိုင်ကို မလုပ်ကိုင်နိုင်ပါဟုသော်လည်းကောင်း တစုံတရာထွက်ဆို ချက်မရှိပေ။ ဆေးရုံတွင် ရက်ပေါင်း ၂၀ ကျော်နေရသည်ဆိုကာမျှဖြင့် ၎င်း၌ ရရှိခဲ့သောဒဏ်ရာ အမျိုးအစားသည် ပုဒ်မ ၃၂၀ ၏ အဋ္ဌမအပိုဒ်တွင်ပါဝင်သော ဒဏ်ရာအမျိုးအစားဖြစ်သည်ဟု တထစ်ချယူဆရန် မဟုတ်ပေ။ ထိုကာလအတွင်း မိမိအလုပ်အကိုင်များကို လုပ်ကိုင်ခြင်း မပြုနိုင်သည့် အခြေအနေရှိမှသာ၊ ထိုအပိုဒ်နှင့် အကျုံးဝင်မည်ဖြစ်သည်။ အစိုးရနှင့် မောင်ရာဘော် (၂)။ ယခုအမှု၌မောင်သောင်းလှ သည် ဆေးရုံတွင် ရက်ပေါင်း ၂၀ ကျော်နေခဲ့ရသည်ဟု ဆိုသော်လည်း၊ ထိုကဲ့သို့ နေခဲ့စဉ်က ကိုယ်အင်္ဂါအပြင်းအထန် ဝေဒနာခံရလျှင် သော်လည်းကောင်း၊ မိမိ လုပ်ဆောင်မြဲ အလုပ်အကိုင်တို့ကို မလုပ်ကိုင်နိုင်သည့် အခြေအနေ၌ ရှိသည်ဟု သော်လည်းကောင်း ပေါ်ပေါက်ခြင်း မရှိသဖြင့်၊ ၎င်းအား အပြင်းအထန်နာကျင် စေမှုအတွက် ပြစ်ဒဏ် စီရင်ခြင်း ပြုနိုင်မည်မဟုတ်ပေ။

အထက်ပါအကြောင်းများကြောင့် မောင်ဟန်သာအပေါ် ရာဇသတ်ပုဒ်မ ၃၂၀ အရ၊ ပြစ်မှုထင်ရှားသည်ဆိုသော မူလရုံး၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို အတည်ပြုလိုက်

(၁) အေ၊ ဆိုင်၊ အာ (ရီ)၊ ၁၉၃၇၊ ရန်ကုန် ၂၅၃။
(၂) အထူး ၁၊ အောက်မြန်မာပြည်စီရင်ထုံး ၂၁။

သည်။ သို့ရာတွင် မူလရုံးမှ ချမှတ်ထားသည့် ပြစ်ဒဏ်မှာ ပေါ်ပေါက်လျက်ရှိသော မှုပြစ်အကြောင်းခြင်းရာများအရ၊ လွန်စွာမှ ပေါ့လျော့နေကြောင်း တွေ့ရှိရသဖြင့် ၎င်းအပေါ်မူလရုံးမှ ချမှတ်ထားသည့် ထောင်ဒဏ် ၁ လအပြင်၊ နောက်ထပ် ဒဏ်ငွေ ၁၀၀ ပေးဆောင်စေရန်နှင့် ထိုဒဏ်ငွေကို မဆောင်နိုင်က အလုပ်နှင့်ထောင်ဒဏ် ၂ လကျခံစေရန် အပြစ်ဒဏ်ကို တိုးမြှင့်သတ်မှတ်လိုက်သည်။ ဒဏ်ငွေများရရှိပါက အချိန်ခံရသူ မောင်သောင်းလှ အား လျော်ကြေးငွေအဖြစ် ငွေ ၇၅ ပေးရန် ထပ်လောင်းအမိန့်ချမှတ်လိုက်သည်။

၁၉၇၀
 ပြည်ထောင်စု
 မြန်မာနိုင်ငံ
 မောင်သောင်း
 လှ
 နှင့်
 မောင်ဟန်သာ။

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

တရားမအထွေထွေလျှောက်လွှာ

တရားသူကြီးချုပ် ဒေါက်တာ မောင်မောင် နှင့် တရားသူကြီး ဦးထွန်းတင်ထို့ရွှေတို့

† ၁၉၇၁
ဇူလိုင်လ ၁၇
ရက်။

ဦးဘရှင်
နှင့်

အိပ်(ချ)၊ အေ၊ ဟန်ဆန်*

၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ ငှါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၁—၁၉၅၇ ခုနှစ်၊ တွင် ဆောက်လုပ် ခဲ့သည့် အဆောက်အဦသည်၊ ၎င်းအက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၁ ပါပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် အကျုံးဝင် မဝင်—တရားရုံးများသည် ဥပဒေက အထင်အရှား ပြဋ္ဌာန်းထားသည်ကို ကျော်လွန်၍ မရချေ။ ကျော်လွန်လျှင် ဥပဒေပြုအာဏာကို ထွန်ရာရောက်သည်။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ ငှါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၁ ပါပြဋ္ဌာန်း ချက်အရဆိုမှု၊ ငှါးရမ်းခကြီးကြပ်ရေးဝန်၌ အခင်းဖြစ် ဥပစာတွင် စည်းကမ်းသတ်မှတ်ခဲ့သည့် ၁၉၄၁ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၁ ရက်နေ့ မတိုင်မီက ထိုပြင်မှုမှာ စီမံထားရှိခဲ့ခြင်းမရှိမှု၊ ငှါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေးဝန်က ထိုပြင်မှုများကို အိမ်ရှင်ဖြစ်သူက ရွက်ဆောင်ပေးရမည်ဟု အမိန့်ချမှတ် နိုင်ခွင့်ရှိမည်မဟုတ်ပေ။

ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။တရားရုံးများသည် တည်ဆဲဥပဒေကို လက်တွေ့ အခြေအနေနှင့်ဆက် စပ်၍ ကျင့်သုံးရာတွင် မျှတချောမွေ့စေအောင် ဆောင်ရွက်ရသည်မှန်၏။ သို့ရာတွင် ဥပဒေက အထင်အရှားပြဋ္ဌာန်းထားသည်ကို ကျော်လွန်၍ကားမရချေ။ ကျော်လွန်လျှင် ဥပဒေပြုအာဏာကို ထွန်ရာရောက်သည် အထင်အရှားရှိသော ပြဋ္ဌာန်းချက်တရပ်သည် လက်တွေ့ အခြေအနေများနှင့် ကင်းလွတ်၍နေသည်ကိုတွေ့လျှင် အစိုးရက သုံးသပ်၍ လိုအပ်သော ဥပဒေပြင်ဆင်ခြင်းကို ပြုလုပ် နိုင်ရန် ဥပဒေပြုအဖွဲ့သို့ တင်ပြရန်သာရှိပေသည်။ ထိုစိုးပြည်ပြုထွက်တော် (ပါဏိမန်) ကောဇာဇာမ ညီလာခံမှတ်တမ်း၊ အတွဲ ၁၁၊ အစည်းအဝေးအမှတ် ၂၆၊ စာမျက်နှာ ၁၃၉၁ ရည်ညွှန်းသည်။

လျှောက်ထားသူအတွက်။ ။တရားရုံးချုပ်ရွှေနေ့ မစ္စတာဂျပါး။
လျှောက်ထားခံရသူ (၁) အတွက်။ ။တရားရုံးချုပ်ရွှေနေ့ ဦးသန်းဟင်။
လျှောက်ထားခံရသူ (၂) တွက်။ ။အစိုးရ တရားရုံးချုပ် ရွှေနေ့ကြီး။
ဦးမျိုးထွန်းလင်း။

---

* ၁၉၆၉ ခုနှစ်၊ တရားမအထွေထွေလျှောက်လွှာအမှတ် ၇။
† ရန်ကုန်မြို့၊ လက်ထောက်ငှါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေးဝန်၏ ၁၉၆၇ ခု၊ ငှါးရမ်းခ အမှုအမှတ် ၁၅၃၆ အေ/တွင် ၁၉၆၈ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၃ ရက်နေ့စွဲပါ အမိန့်ကို မကျေနပ်၍ အမှုခေါ် စာချွန်တော်အမိန့် ထုတ်ဆင့်ပေးပါရန် လျှောက်ထားသော လျှောက်လွှာ။

တရားသူကြီး ဦးထွန်းတင် ။ ။ လျှောက်ထားသူ ဦးဘရွှင်မှာ အခင်းဖြစ်နေသည့် ရန်ကုန်မြို့၊ မောင်ထော်လေးလမ်း၊ အမှတ် ၁၈၄ အဆောက်အဦကို ပိုင်ဆိုင်သူဖြစ်သည်။ ထိုအဆောက်အဦကို ၁၉၅၈ ခုနှစ်က ဆောက်လုပ်ခဲ့ကြောင်းမှာ နှစ်ဦးနှစ်ဘက် အငြင်းမပွါးပေ။ အဆောက်အဦ၏ အခန်းအမှတ် ၂ ကို လျှောက်ထားခံရသူ အိပ်ချ်၊ အေး၊ ဟာဆန် ဆိုသူက ၁၉၅၉ ခုနှစ်မှစ၍ ငှားရမ်းပြီး ဝင်ရောက် နေထိုင်ခဲ့သည် ဆိုသည်။ ယခု အမှုစွဲဆိုနေစဉ် အိပ်ချ်၊အေး၊ ဟာဆန်ကွယ်လွန်သွားသဖြင့် မရိယံဘီဘီ ပါ ဂ ဦးတို့အား ၎င်း၏ တရားဝင်ကိုယ်စားအဖြစ် အမှုတွင် ထည့်သွင်းခဲ့ခြင်းဖြစ်ပေသည်။

အိမ်ငှားဖြစ်သူက မူလငှားရမ်းနေထိုင်ခဲ့စဉ်က အိမ်ရှင် ဖြစ်သူက ရေကိုပိုက်နှင့် တင်ပေးခဲ့သော်လည်း၊ အိမ်ငှားဖြစ်သူက အိမ်လခ လျှော့ပေးရန်၊ ငှားရမ်းခကြီးကြပ်ရေးဝန်ထံ လျှောက်ထားသည့်အခါ အိမ်ရှင်ကရေတင်ရသည့်အတွက် ဓါတ်မီးမီတာခ သီးခြားတောင်းဆိုပြီး၊ မပေးသဖြင့် ၁၉၆၆ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလမှစ၍ ရေတင်ပေးခြင်းကို ဖြတ်တောက်လိုက်သည်ဆိုသည်။ ထို့အတွက် အိမ်ငှား ဖြစ်သူက ငှားရမ်းခကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၁ အရ ငှားရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေးဝန်ထံ အရေးယူဆောင်ရွက်ပေးရန် လျှောက်ထားရာ၊ ငှားရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေးဝန်က ၎င်း၏ရုံး၊ အမှုအမှတ် ၁၅၁၆ အေ/၆၇ တွင် အရေးယူဆောင်ရွက်ခဲ့ပေသည်။

အခင်းဖြစ်သည့် အဆောက်အဦ၏ အခန်းအမှတ် ၃ တွင်၊ ၁၉၆၀ ခုနှစ်မှစ၍ ဝင်ရောက် နေထိုင်ခဲ့သူ အိမ်ငှား ဒေါ်သန်းသန်းကလည်း အိမ်ရှင်ကမူလက ရေပေးနေသည်ကို ၁၉၆၆ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလတွင် ရပ်စဲလိုက်သည့် အတွက် ငှားရမ်းခကြီးကြပ်ရေးဝန်ထံ အလားတူ ပုဒ်မ ၁၁ အရ၊ လျှောက်ထားခဲ့ရာ ငှားရမ်းခကြီးကြပ်ရေးဝန်က ၎င်း၏ရုံး၊ အမှုအမှတ် ၈၄၁ အေ/၆၈ တွင် အရေးယူဆောင်ခဲ့ပေသည်။ ထိုအမှု နှစ်မှုစလုံးနှင့် ပတ်သက်၍ လိုအပ်သည့် သက်သေခံချက်များ ရယူပြီး၊ နှစ်ဦးနှစ်ဘက် ရွှေ့နေကြီးများအား ကြားနာ၍ ငှားရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေးဝန်က အမှုနှစ်မှုစလုံးတွင်ပင် ၁၉၆၈ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၃ ရက်နေ့စွဲပါ နေ့စဉ်မှတ်တမ်းအရ အောက်ပါအမိန့်ကို ချမှတ်ပေးလိုက်လေသည်။

အမိန့်

“အိမ်ရှင်က အိမ်ငှား လျှောက်ထားသူ ငှားရမ်းနေသည့် နေ့မှစ၍ ရေပေးသကဲ့သို့၊ ၁၉၆၉ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၂၃ ရက်နေ့မှစ၍ ပြန်လည်ပေးရမည်။ ပျက်ကွက်ခဲ့လျှင်၊ အိမ်ငှားက ရေသွယ်ရန်၊ ကျန်ကျစရိတ် တင်ပြရမည်။ အကယ်၍ ရေစုတ်စက် အသုံးပြုရန် လိုအပ်လျှင် အိမ်ငှားက ကျန်ကျခံရမည်။ ကျန်ရေသွယ်မှု

၁၉၇၀

ဦးဘရှင်

အိပ်(ချိ)အေး
ဟာဆန်။

လိုအပ်သည်ကို အပဝကို အိမ်ရှင်သို့ ပေးရန်ရှိသော အိမ်လခမှ ခုနှိမ်ခွင့် ပြုရမည် ဖြစ်ကြောင်းအမိန့်ချမှတ်လိုက်သည်။ ”

လျှောက်သူက ငှားရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေးဝန်သည် ထိုကဲ့သို့ ချမှတ်ပေးခဲ့သည့် အမိန့်မှာ ငှားရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၁ အရ ၎င်းတို့ အခွင့်အာဏာ မရှိပဲချမှတ်ခဲ့သည့် အမိန့်တရပ်သာ ဖြစ်၍ ဤငှားမှု အမှုခေါ် စာချွန်တော် အမိန့်ဖြင့် ပယ်ဖျက်ပေးရန် ယခုအမှုတွင် လျှောက်ထားခဲ့ပြီး၊ အခန်းအမှတ် ၃ နှင့် ပတ်သက်၍ ဆက်စပ်နေသည့် ဤရုံးတရားမ အထွေထွေ အမှုအမှတ် ၈/၆၉ ကို လျှောက်ထားခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ ထိုအမှု နှစ်မှုမှာ အင်းဖြစ်အဆောက်အဦတခုတည်းတွင်ရှိသည့် အခန်း နှစ်ခန်းနှင့် ပတ်သက်ပြီးအကြောင်းချင်းရာများ တူညီ နေသဖြင့် ယခုအမှုတွင် ချမှတ်မည့်အမိန့်မှာဆက်စပ်နေသည့် အမှုအမှတ်၈/၆၉ အတွက်ပါအကျုံးဝင်ပေသည်။

ယခုလျှောက်လွှာနှင့် ပတ်သက်၍ လျှောက်သူ၏ ရွှေနေကြီးက၊ ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ ငှားရမ်းခကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၀ (က) (ယခု ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ ငှားရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၁) တို့မှာ အတူတူပင် ဖြစ်ပြီး ထိုပုဒ်မ၌ အောက်ပါ အတိုင်း ပြဆိုထားလေသည်။

“ ၁၁ (၁) အခြား တရား ဥပဒေ တခုခုတွင် မည်သို့ပင် ပါရှိစေကာမူ ကြီးကြပ် ရေးဝန်သည်၊ ဤအက်ဥပဒေနှင့် သက်ဆိုင်သည့် အဆောက်အဦတွင် လက်ရှိ နေထိုင်သော၊ ပုဒ်မ ၁၃ (၁) ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ နေထိုင်ခွင့်ရသူ အပါအဝင် အိမ်ငှား၏ လျှောက်ထားချက်အရ၊ ထိုအဆောက် အဦပိုင်အိမ်ရှင် အပေါ် နို့ တစ်ဇာ ချအပ်စေ၍၊ အဆိုပါ အဆောက်အဦကို လူနေထိုင်နိုင်သည့် အခြေအနေတွင် ထားရှိရန်လိုအပ်သည်ဟု မိမိထင်မြင်သဘောရရှိသော ပြုပြင်မှု တရပ်ရပ်၊ သို့တည်း မဟုတ်၊ အရပ်ရပ် ပြုလုပ်စေရန် သော်လည်းကောင်း၊ ချေ၊ သို့တည်းမဟုတ် လျှပ်စစ်ဓါတ်အား ပေးသွင်းမှုမရှိ၍၊ ရေပြန်နှင့် မိလ္လာပြန်များ ပြုပြင်ထားရှိမှု အတွက် လိုအပ်သော စီမံချက်များပြုလုပ်ပါက၊ ထိုသို့သော ချေ၊ သို့တည်းမဟုတ် လျှပ်စစ်ဓါတ်အားကို ရနိုင်၍ ရေပြန်နှင့် မိလ္လာပြန်များကို အသုံးပြုနိုင်မည်ဟု မိမိကျေနပ်လျှင်၊ ထိုစီမံချက်များကို ပြုလုပ်စေရန်သော်လည်းကောင်း၊ ဆင့်ဆိုရ မည်။ သို့ရာတွင်အဆိုပါချေ၊ သို့တည်းမဟုတ် လျှပ်စစ်ဓါတ်အား ပေးသွင်းမှုကိုသော် လည်းကောင်း၊ အဆိုပါ ရေပြန်နှင့် မိလ္လာပြန်ကို သော်လည်းကောင်း၊ ၁၉၄၁ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၁ ရက်နေ့မတိုင်မီက စီမံထားရှိခဲ့ပြီးဖြစ်စေရမည်။

ထို့အတွက်၊ လျှောက်သူ၏ ရွှေနေကြီးက အခင်းဖြစ် အဆောက်အဦမှာ ၁၉၅၇ ခုနှစ်တွင် ဆောက်လုပ်ခဲ့သည့်အဆောက်အဦဖြစ်ကြောင်း အပြင်းပန်းခဲ့ပေ။ ထိုဥပဒေ

မှာ ငှားရမ်းခကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၁ (၁)-သို့ အကျုံးဝင်မည် မဟုတ်ပါ။
 ၁၉၄၁ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၁ ရက်နေ့ မတိုင်မီက တည်ရှိသည့် ဥပစာများ၌ ထိုစီမံချက်
 များထားရှိခဲ့မှသာ ငှားရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေးဝန်သည် ပုဒ်မ ၁၁ အပိုဒ် (၃) အရ၊
 အိမ်ရှင်အား ပြုလုပ်စေရန် အမိန့်ချမှတ်ခွင့် ရှိမည်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ယခု
 အမှုနှင့် ပတ်သက်၍ ငှားရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေးဝန်က ၁၉၆၈ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၃ ရက်
 နေ့တွင် ချမှတ်ခဲ့သည့် အမိန့်မှာ ၎င်းတို့အခွင့်အာဏာမရှိပဲ၊ ချမှတ်ခဲ့သည့် အမိန့်တရပ်
 ဖြစ်ကြောင်း အပေါ်ယံကျောကြည့်ခြင်းအားဖြင့် ပေါ်လွင်နေပါသဖြင့်၊ ထိုအမိန့်ကို
 အမှုခေါ်စာချွန်တော်အမိန့်ဖြင့် ပယ်ဖျက်သင့်ကြောင်း တင်ပြလေသည်။”

၁၉၇၀
 ဦးဘရွှင်
 နှင့်
 အိမ်(ချ)အေ၊
 ဟာဆန်။

ပထမလျှောက်ခံရသူ အိမ်ငှားများအတွက် လိုက်ပါဆောင်ရွက်သည့် ရွှေနေကြီး
 ကမ္မ၊ မူလ အိမ်ငှားစဉ်ကပင် အိမ်ရှင်က ရေပေးရန် သဘောတူသည့် အတိုင်းလခများ
 ပေး၍ နေထိုင်ခဲ့ပါသည်။ ထို့နောက် အိမ်ငှားက အိမ်လခ လျော့ပေါ့ရန် လျှောက်
 ထားသည့်အခါမှ အိမ်ရှင်က ရေတင်ရသည့် မိတ်မီး မီးတာခသီးခြားပေးရမည်
 ဆိုပြီး ရေကို ဖြတ်တောက်လိုက်ခြင်း ဖြစ်သောကြောင့် အိမ်ရှင်၏ ပြုမူချက်မှာ
 တရားမမှုတခြင်း မရှိ။ တဘက်စီးနှင်း ဖြစ်နေသဖြင့် ငှားရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေးဝန်က
 မိမိ၏ဆင်ခြင်တုံတရားအရ၊ အိမ်ရှင်သည် ထိုအခွင့် အရေးကို ပေးသင့်သည်ဟုယူဆပြီး
 ချမှတ်ပေးခဲ့သည့် အမိန့်မှာ လျော်ကန်သင့်မြတ်သည့် အမိန့်တရပ် မဟုတ်ပါဟု
 မည်သို့မျှယူဆနိုင်ရန် မရှိသဖြင့်၊ အမှုခေါ် စာချွန်တော် အမိန့်ဖြင့် ပယ်ဖျက်ရန်
 မသင့်ဟုတင်ပြလာသည်။

ငှားရမ်းခကြီးကြပ်ရေးဝန် အတွက် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည့် အစိုးရ ရွှေနေကြီး
 ဦးမျိုးထွန်းလင်းက အိမ်ငှားခကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၁ (၁) တွင်
 ၁၉၄၁ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၁ ရက်နေ့ မတိုင်မီက စီမံထားရှိခဲ့ပြီး ဖြစ်စေရမည်ဆိုသည့်
 စည်းကမ်းချက်ကို ထည့်သွင်းခဲ့ခြင်းမှာ၊ ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်ကြီး ဖြစ်ပြီးသည့် နောက်
 အိမ်ရှင်များသည် ငှားစားသည့် အိမ်နန်း အတွက် ရှိသည့် စီမံချက်များ ဆောင်ရွက်
 ပေးနိုင်ခြင်း မရှိသောကြောင့် စစ်မဖြစ်မီကလ အပေါ် မူတည်ပြီး ၁၉၄၁ ခုနှစ်၊
 ဇူလိုင်လ ၁ ရက်နေ့တွင် သတ်မှတ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု တွေ့ရှိရပေသည်။ မည်သို့ပင်
 ဖြစ်စေ၊ အခင်းဖြစ်သည့် အဆောက်အဦမှာ ၁၉၅၈ ခုနှစ်မှ ဆောက်လုပ်ခဲ့သည့်
 အဆောက်အဦ ဖြစ်သော်လည်း၊ အိမ်ရှင်က မူလက ရေပေးခဲ့ကြောင်း ထင်ရှား
 နေသဖြင့်၊ ထိုအခွင့် အရေးကို ဆက်လက်ပေးသင့်သည်ဟုငှားရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေးဝန်က
 တွေ့ရှိ ဆုံးဖြတ်ခဲ့ခြင်းမှာ ဥပဒေ လိုအပ်ချက်နှင့် ကိုက်ညီခြင်း မရှိသော်လည်း တရား
 မှုတသည့် အမိန့်တရပ် မဟုတ်ကြောင်း မဆိုနိုင်ပါဟု ပြဆိုလေသည်။

၁၉၇၀
—
ဦးဘဇွန်
နှင့်
အိမ်(၅)၊ အေ၊
ယာအန်။

ထို့ကြောင့် ယခုလျှောက်လွှာနှင့် ပတ်သက်၍ သက်ဆိုင်သည့် ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊
ငှါးရမ်းခဲ ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၁ တွင် စီမံ သတ်မှတ်ပေးထားသည်။
၁၉၄၁ ခုနှစ်၊ ဇန္နဝါရီလ ၁ ရက်နေ့ မတိုင်မီက စီမံထားရှိခဲ့ပြီး ဖြစ်စေရမည်ဆိုသည့်
ပြုပြင်မှုနှင့် ပတ်သက်၍သာ ငှါးရမ်းခဲ ကြီးကြပ်ရေးဝန်က အမိန့်ချမှတ်ရန် အခွင့်
အာဏာရှိပေမည်ဟု ရေးသားထည့်သွင်းခဲ့ခြင်းမှာ မည်သည့် ရည်ရွယ်ချက်နှင့် ထည့်
သွင်းခဲ့ကြောင်း၊ တိုင်းပြည်ပြုလွှတ်တော် (ပါလီမန်) ၏ ၁၉၅၀ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ
၂ ရက်နေ့စွဲပါ သက်ဆိုင်သည့် အစည်းအဝေး မှတ်တမ်းကို လေ့လာခဲ့ပါသည်။
ထိုအစည်းအဝေး မှတ်တမ်း၌ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်တော်ဌာန ဝန်ကြီးက
၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်၊ အိမ်ငှါး မြေငှါး ကြီးကြပ်ရေး (ပြင်ဆင်ချက်) အက်ဥပဒေကြမ်းကို
တင်သွားဆွေးနွေးရာ၌ ယခင် ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ ငှါးရမ်းခဲ ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေ
ပုဒ်မ ၁၀ (က) နှင့် ပတ်သက်၍ အောက်ပါ အတိုင်း ဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့ရှိရလေ
သည်။ ။

“ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၀ (က) မှာ၊ ယခု လက်ရှိ ဥပဒေအရဆိုလျှင်၊ အိမ်ငှါးက
လျှောက်ထားတဲ့အခါမှာ၊ အိမ်ရှင်က အိမ်ကို ပြင်ဆင်ပေးသို့ တာဝန်ရှိပါတယ်။
သည်တော့ ပြင်ဆင်ပေးသို့ တာဝန်တွေက ဘာတွေလဲဆိုလျှင်၊ ရေပိုက်များကို
ဆက်သွယ်ပေးသို့၊ မိလ္လာပြွန်များတပ်ပေးသို့၊ ဓါတ်မီးကြိုးများ ဆက်သွယ်ပေးသို့
ဆိုတဲ့ တာဝန်တွေ ဖြစ်ပါတယ်။ ဖမ်းပြင်မီက သည်လိုတပ်ဆင်ပြီး မရှိတဲ့ အိမ်တွေ
မှာ၊ ယခုအခါမှာတပ်ဆင်ပေးရမည်ဆိုလျှင်၊ အိမ်ရှင်တွေရဲ့ တာဝန်ဟာ အတော်ဘဲ
ကြီးပြီး အခက်အခဲလည်း အများကြီး တွေ့ရပါလိမ့်မည်။ တာကြောင့်မို့ ၁၀ (က)
မှာ ၁၉၄၁ ခုနှစ် မတိုင်မီက သည်လိုတပ်ဆင်ပြီး မရှိတဲ့ အိမ်တွေရဲ့ အိမ်ရှင်များကို
တာဝန် မရှိစေရဘူးဆိုပြီး ပြင်ဆင်ထားခြင်းဖြစ်ပါတယ်။” (၁)

အထက်ပါ အခွန်တော်ဌာန ဝန်ကြီး၏ တင်ပြချက်ကို အများ သဘောတူညီ
အတည်ပြုပြီး၊ ၁၉၄၁ ခုနှစ်၊ ဇန္နဝါရီလ ၁ ရက်နေ့ ဆိုသည့် စည်းမျဉ်းကို ထည့်သွင်း
ခဲ့ကြောင်း တွေ့ရှိရလေသည်။

သို့ဖြစ်ရာ၊ ယင်းပုဒ်မ ၁၀ (က) (ယခု ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၁) ပါပြဋ္ဌာန်း
ချက်အရဆိုမူ၊ ငှါးရမ်းခဲ ကြီးကြပ်ရေးဝန်၌ အခင်းဖြစ် ဥပစာတွင် စည်းကမ်းသတ်
မှတ်ခဲ့သည့်၊ ၁၉၄၁ ခုနှစ်၊ ဇန္နဝါရီလ ၁ ရက်နေ့ မတိုင်မီက ထိုပြုပြင်မှုမှာ စီမံ
ထားရှိခဲ့ခြင်း မရှိမူ၊ ငှါးရမ်းခဲ ကြီးကြပ်ရေးဝန်က ထိုပြုပြင်မှုများကို အိမ်ရှင်ဖြစ်သူက
ရွက်ဆောင်ပေးရမည်ဟု အမိန့်ချမှတ်နိုင်ခွင့် ရှိမည် မဟုတ်ပေ။ အခင်းဖြစ် အဆောက်

(၁) တိုင်းပြည်ပြုလွှတ်တော် (ပါလီမန်) ကော့ဆာမ ညီလာခံမှတ်တမ်း။ အတွဲ ၁၁၊
အစည်းအဝေးအမှတ် ၂၆၊ စာမျက်နှာ ၁၃၉၁။

အဦမှာ ၁၉၅၈ ခုနှစ်က အောက်လုပ်ခဲ့သည့် အဆောက် အဦဖြစ်ကြောင်း အငြင်း
 မပွားရကား။ ထိုအဆောက်အဦနှင့် ပတ်သက်၍ ပုဒ်မ ၁၁ ပါပြဋ္ဌာန်းချက်များသည်၊
 အကျုံးဝင်မည် မဟုတ်သဖြင့်၊ ငှားရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေးဝန်က ယင်း အဆောက်အဦရှိ
 အခန်း အမှတ် ၂ နှင့် ၃ များအတွက် ၁၉၆၈ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၃ ရက်နေ့စွဲပါ
 နေ့စဉ် မှတ်တမ်းအမိန့်အရ ချမှတ်ပေးခဲ့သည့် အမိန့်များသည် ပုဒ်မ ၁၁ တွင် အတိ
 အလင်း ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်ထားသော နေ့ရက် သတ်မှတ်ချက်နှင့် ဆန့်ကျင်ကြောင်း
 ထင်ရှားနေပေသည်။

၁၉၇၀
 ဦးဘရှင်
 နှင့်
 အိမ်(ချ်)၊ အေ၊
 ဟာဆန်။

သက်ဆိုင်သော အဆောက်အဦတွင် ရေ၊ သို့မဟုတ် လျှပ်စစ်ဓါတ်အား၊ မရပြန်၊
 သို့မဟုတ် မိလ္လာပြန်များကို ပေးသွင်းတပ်ဆင်ထားရှိရန် တာဝန်သည် ၁၉၄၁ ခုနှစ်၊
 ဇန္နဝါရီလ ၁ ရက်နေ့ မတိုင်မီက စီမံထားရှိခဲ့ပြီးမှသာ အိမ်ရှင် အပေါ် ကျရောက်
 သည်။ ယင်းသို့ နေ့ရက် ကန့်သတ်၊ သတ်မှတ်ခြင်းကို ၁၉၅၀ ခုနှစ်၊ ပြင်ဆင်ချက်
 ဥပဒေဖြင့် အတိအလင်းပြုလုပ်ခဲ့သည်သာမက၊ ၁၉၆၀ ခုနှစ်တွင် ဥပဒေ တရပ်လုံးကို
 ပြန်လည် ပြဋ္ဌာန်းဆွဲလည်း ယင်းနေ့ရက်ကိုပင် ပုဒ်မ ၁၁ တွင် ဖော်ပြထားပြန်
 သည်။ ထို့ကြောင့် ယင်း နေ့ရက်သည် ဥပဒေပြုအဖွဲ့ အစည်းက အထင်အရှား
 ပြုလုပ်ထားသော ဥပဒေ အာနိသင် သက်ဝင်နေသော သတ်မှတ်ချက်ဖြစ်သည်။

တရားရုံးများသည် တည်ဆဲ ဥပဒေကို လက်တွေ့ အခြေအနေနှင့် ဆက်စပ်၍
 ကျင့်သုံးရာတွင် မျှတချောမွေ့စေအောင် ဆောင်ရွက်ရသည် မှန်၏။ သို့ရာတွင်
 ဥပဒေက အထင်အရှား ပြဋ္ဌာန်းထားသည်ကို ကျော်လွန်၍ကား မရချေ။ ကျော်
 လွန်လျှင် ဥပဒေပြုအာဏာကို လွန်ရာရောက်သည်။ အထင် အရှားရှိသော
 ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက် တရပ်သည် လက်တွေ့ အခြေအနေများနှင့် ကင်းလွတ်၍
 နေသည်ကို တွေ့လျှင် အစိုးရက သုံးသပ်၍ လိုအပ်သော ဥပဒေ ပြင်ဆင်ခြင်းကို
 ပြုလုပ်နိုင်ရန် ဥပဒေပြုအဖွဲ့သို့ တင်ပြရန်သာ ရှိပေသည်။

ဤလျှောက်လွှာပါ ကိစ္စတွင်လည်း လျှောက်ထားသူ၏ ရှေ့နေကြီးက အိမ်ရှင်တွင်
 အိမ်လခလျှော့၍ရသည့်အပြင်၊ ရေတင်သည့် မီတာခကိုပါကျခံမည်ဆိုပါက မမျှမတ
 ဖြစ်၍သာ လျှောက်ရပါသည်။ အိမ်ငှားများနှင့် မျှတအောင် ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်ရန်
 အသင့်ရှိပါသည်ဟု တင်ပြသည်။

အထက်ပါ အကြောင်းတို့ကြောင့်၊ စာချွန်တော် လျှောက်လွှာများ ပေါ်ပေါက်
 လာရသော လက်ထောက် ငှားရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေးဝန်၏ အမိန့်များသည် ဥပဒေနှင့်
 ဆန့်ကျင်နေသဖြင့်၊ ယင်းအမိန့်များကို ပယ်ဖျက်လိုက်သည်။ အမှုသည်များသည်
 မိမိတို့ စရိတ်ကို မိမိတို့ ကျခံကြရမည်။

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ

ရာဇဝတ်ပြင်ဆင်မှု

တရားသူကြီး ဦးချစ်နှင့် တရားသူကြီး ဦးသက်စေတို့ရွှေတွင်

† ၁၉၇၀

စက်တင်ဘာလ
၁၉ ရက်။

ဘိုးတော် (ခေါ်) ဦးမောင်ချို

နှင့်

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ*

ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၄၃၅ မှ ၄၃၈ တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် အချက်များ—တရားခံအား စွဲချက် တင်ခြင်း အမိန့်မှာ မှန် မမှန်၊ တရားဝင် မဝင် သုံးသပ်ရန် စက်ရှင်တရားသူကြီး၊ သို့မဟုတ် ခရိုင်ရာဇဝတ်တရားသူကြီးကသာ မူလကနဦး အနေဖြင့် ဆောင်ရွက်သင့်ခြင်း။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ မူလအမှုစစ် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးရုံးက၊ တရားခံအပေါ် စွဲချက်တင်ခြင်း သည် အမိန့်တရပ်၊ သို့မဟုတ် စီရင်ဆုံးဖြတ်ချက်တရပ် ဖြစ်သဖြင့်၊ ယင်းအမိန့် ဆုံးဖြတ်ချက်မှန် မှန်၊ တရားဝင် မဝင်ကြည့်ရှုကာ ပြင်ဆင်ရန်လိုအပ်က ဆက်လက်ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် လုပ်ပိုင်ခွင့် လှုပ်ထိုးတို့ကို၊ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၄၃၅ မှ ၄၃၈ တွင်၊ အကျယ်တဝင့် ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။ ထို့ပြင် စက်ရှင်တရားသူကြီးများ၊ သို့မဟုတ် ခရိုင်ရာဇဝတ်တရားသူကြီးများမှာ၊ ၎င်းတို့၏လက် အောက်ခံရုံးများ၏ တရားစီရင်ရေးနှင့် အုပ်ချုပ်မှုတို့ကို ကြီးကြပ်ကွက်ကဲခြင်း၌ မပြတ်မလပ် ဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ယင်းကဲ့သို့ စွဲချက်တင်သည့် အမိန့်မှာ မှန် မမှန် တရားဝင် မဝင်ကို သုံးသပ်ပေးပါရန်၊ စက်ရှင်တရားသူကြီး၊ သို့မဟုတ် ခရိုင် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးကသာ၊ မူလကနဦး အနေဖြင့် ဆောင်ရွက်သင့်ကြပေသည်။

ဦးစံလှ နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ၊ ၁၉၆၇၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံးများ၊ ၆၈၀ကို ဖယ်ဖျက်သည်။ ဦးဘမောင် နှင့် မောင်စိန်ရ ပါ ၂၊ ၁၉၆၆၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံးများ၊ ၁၀၇၅ ကိုလိုက်နာသည်။ ဦးဝိလာသ နှင့် ဦးပညာလောက ပါ ၂၊ ၁၉၆၉၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံးများ၊ ၇၃ နှင့် ဦးဝိမလ နှင့် ဦးပညာဝံသ၊ ၁၉၆၉၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံးများ၊ ၁၄၄ တို့ကို ရည်ညွှန်းသည်။ ၁၉၇၀ ခုနှစ်၊ တရားရုံး များ ညွှန်ကြားလွှာ အမှတ် ၁၃ ကိုလည်းရည်ညွှန်းသည်။

* ၁၉၇၀ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်ပြင်ဆင်မှုအမှတ် ၁၂၃ (ခ)။

† လျှောက်သူက၊ ယံသာဝတီခရိုင် ကော့မွန်းမြို့နယ် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးရုံး၊ ရာဇဝတ်ကြီးမှု ၈၆/၇၀ တွင်၊ မြေခွန်တော်ပုဒ်မ ၁၉(က) အရ၊ ၁၉၇၀ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၂၇ ရက်နေ့ကစွဲချက်တင်တာ သဖြင့် ဖယ်ဖျက်ပေးရန် ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၅၆၁(က) အရ လျှောက်ထားသောလျှောက်လွှာ။

ပြင်ဆင်ရန်လျှောက်ထားသူအတွက်။ ။ တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေ ဦးခင်မောင် (၄)။

၁၉၇၀

ပြင်ဆင်ရန်လျှောက်ထားခံရသူအတွက်။ ။

ဘိုးတော် (၁)
ဦးမောင်ချို
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ။

တရားသူကြီး ဦးချစ်။ ။ လျှောက်သူ ဘိုးတော် (၁) ဦးမောင်ချို အပေါ်
အောက်မြန်မာပြည်မြို့နှင့် ကျေးရွာ မြေခွန်တော် လက်စွဲအက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၉ (က)
အရ၊ ဟံသာဝတီခရိုင်၊ ကော့မှူးမြို့နယ် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးရုံး၊ ရာဇဝတ်ကြီးမှု
အမှတ် ၈၆/၇၀ တွင်စွဲချက်တင်ခြင်းကို မကျေနပ်သဖြင့် ဤရုံးသို့ တိုက်ရိုက်တက်လာ
၍၊ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၄၃၉/၅၆၁ (က) အရ ပယ်ဖျက်ပေးပါရန် လျှောက်ထား
လေသည်။

ယင်းကဲ့သို့ ဤရုံးသို့ တိုက်ရိုက် လျှောက်ထားခြင်းမှာ ဤရုံးမှတရားသူကြီး
တဦးထိုင် ဦးစံလှနှင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ(၁)အမှုတွင်၊ ရာဇဝတ်မှုတွင်စွဲချက်တင်
ခြင်းကိုပယ်ဖျက်ပေးပါရန် တရားရုံးချုပ်သို့ တိုက်ရိုက် ပြင်ဆင်မှုဖြင့် လျှောက်ထား
ရမည်။ စက်ရှင်တရားသူကြီးရုံးက လျှောက်လွှာကို လက်ခံစဉ်းစား၍ တရားရုံးချုပ်သို့
ထောက်ခံချက်ဖြင့် အမှုတင်ပို့ပိုင်ခွင့် မရှိဟု မှတ်ချက်ပြုချက်အရ၊ ယခုကဲ့သို့ စွဲချက်
တင်ခြင်းကို ပယ်ဖျက်ပေးရန် စက်ရှင်တရားသူကြီး၊ သို့မဟုတ် ခရိုင် ရာဇဝတ်တရား
သူကြီးရုံးသို့ လျှောက်ထားသောအခါ၊ ယင်းရုံးများက လက်မခံခြင်းကြောင့် ဤရုံးသို့
တိုက်ရိုက်တက်လာသည့် လက္ခဏာရှိသည်။ မူလအမှုစစ် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးရုံးက
တရားခံအပေါ် စွဲချက်တင်ခြင်းသည် အမိန့်တရပ်၊ သို့မဟုတ်စီရင်ဆုံးဖြတ်ချက်တရပ်
ဖြစ်သဖြင့် ယင်းအမိန့် ဆုံးဖြတ်ချက် မှန်-မမှန် တရား ဝင်-မဝင်ကြည့်ရှုကာပြင်ဆင်ရန်
လိုက ဆက်လက်ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် လုပ်ပိုင်ခွင့် လုပ်ထုံးတို့ကို ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး
ပုဒ်မ ၄၁၅ မှ ၄၃၈ တွင် အကျယ်တဝင့် ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။ ထို့ပြင် ဧကန်ရှင် တရား
သူကြီးများ၊ သို့မဟုတ် ခရိုင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးများမှာ ၎င်းတို့၏ လက်အောက်
ခံ ရုံးများ၏ တရားစီရင်ရေးနှင့် အုပ်ချုပ်မှုတို့ကို ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲခြင်း၌ မပြတ်မလပ်
ဆောင်ရွက်ရန် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ယင်းကဲ့သို့ စွဲချက်တင်သည့် အမိန့်မှာ
မှန်-မမှန် တရားဝင်-မဝင်ကို သုံးသပ်ပေးပါရန်၊ စက်ရှင်တရားသူကြီး၊ သို့မဟုတ်
ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီးများကသာ မူလကနဦး အနေဖြင့် ဆောင်ရွက်သင့်ကြပေ
သည်။ ထိုကဲ့သို့ အမိန့်ကို ဤရုံးတွင် တိုက်ရိုက်တင်သွင်းခြင်းကို ပိတ်ပင်ခြင်း
မရှိသော်လည်း၊ သာမန်အားဖြင့် ယင်းသို့ တိုက်ရိုက်တက်ရောက်ခြင်းကို ခွင့်မပြုသင့်

(၁) ၁၉၆၇၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး၊ ၆၀၀။

၁၉၇၀

သို့တော် (ခ)
ဦးမောင်ခိုင်
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ။

ကြောင်း တရားရုံးချုပ် စုံညီခုံရုံးက ဦးဘမောင်နှင့် မောင်စိန်ရ ပါ ၂ (၂) အမှုတွင် အောက်ပါကဲ့သို့ ရှင်းလင်းညွှန်ပြခဲ့သည်။

“နယ်များ၌ ရာဇဝတ်တရားစီရင်ရေးကို ခရိုင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီး၊ ခရိုင် စက်ရှင် တရားသူကြီးတို့က အုပ်ချုပ် ကွပ်ကဲကြသည်။ ထိုသို့ အုပ်ချုပ်ကွပ်ကဲ သူများသည် လက်အောက်ရုံးများက တရားစီရင်ရာတွင် မှားယွင်း နေသည်များကို တွေ့မြင်လျှင် ပြုပြင် ပညာပေးရန်လိုသည်။ အချို့ အခက်အခဲရှိနေသော ပြဿနာ များကို ညှိနှိုင်း၍၊ အစိုးရဌာန အချင်းချင်း ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ဖြေရှင်းပေးနိုင်သည်။ ပြင်ဆင်ရန် လိုသောအခါ၌ အမှုတွဲကို တရားရုံးချုပ်သို့ တင်ပို့ပေးကြရသည်။ ထိုအခါ တရားရုံးချုပ်နှင့်တကွ ခရိုင်တွင် အုပ်ချုပ်ကွပ်ကဲ ရသော ရှိလှယ်များသည် စုပေါင်း၍ အမှားကို ပြင်ပေးခြင်း၊ အခက်အခဲရှိသော ပြဿနာများကို ဖြေရှင်း ပေးခြင်းတို့ကို ပြုလုပ်နိုင်ကြသည်။ ထို့ကြောင့်ဥပဒေက ပြင်ဆင်မှုတင်သွားခြင်းနှင့် ပတ်သက်သော စည်းကမ်းများကို ပြဋ္ဌာန်းထားခြင်း ဖြစ်သည်။”

အထက်ဖော်ပြပါ စီရင်ထုံးပါ မှုများကိုဦးဝိလာသနှင့်ဦးပညာလောက ပါ ၂ (၃) အမှုနှင့် ဦးဝိမလ နှင့် ဦးပညာဝံသ(၄) အမှုတို့တွင် လိုက်နာခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။

ထို့ပြင် တရားလွှတ်တော်ရုံး လက်စွဲအပိုဒ် ၃၃၀ တွင်၊ အောက်ပါကဲ့သို့သတ်မှတ် ထားပြီးဖြစ်သည်။

“ 330. No application for revision in a Criminal case shall be accepted if the relief asked for can be granted by the District Magistrate or Sessions Judge under sections 435 to 437, Code of Criminal Procedure, unless application has already been unsuccessfully made to either the District Magistrate or Sessions Judge. Such applications, shall, under the orders of a Judge, be returned for presentation to the orders of a Judge, be returned for presentation to the District Magistrate or Sessions Judge.”

အထက်တွင် ပြဋ္ဌာန်းသည့် ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ပြဋ္ဌာန်းချက်များ၊ စီရင်ထုံးများ ညွှန်ကြားချက်နှင့်အညီ စက်ရှင် တရားသူကြီးနှင့် ခရိုင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးများ သည်၊ လက်အောက်ရာဇဝတ်ရုံးများကိုထိထိရောက်ရောက် တိတိကျကျကွပ်ကဲကြရန်

- (၂) ၁၉၆၆၊ မြန်မာနိုင်ငံ စီရင်ထုံး ၁၀၇၅။
- (၃) ၁၉၆၉၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံးများ ၇၃။
- (၄) ၁၉၆၉၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံးများ ၁၄၄။

ဖြစ်သည်။ ယင်းကဲ့သို့ဆောင်ရွက်မှသာလျှင် တရားရုံးချုပ်သို့ ထောက်ခံ တင်ပို့သော အမှုများ၌ ၎င်းတို့၏ ယူဆချက် သဘောတရား အာဘော် စသည်တို့ကိုတရားရုံးချုပ်က အမှုကိုသုံးသပ်ရာတွင် သိနိုင်ပေမည်။ “ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲမှု အရေးကြီးခြင်း” ခေါင်းစဉ်ဖြင့် တရားရုံးချုပ်က တရားရုံးအသီးသီးသို့ ထုတ်ပြန်ခဲ့သော ၁၉၇၀ ခုနှစ်၊ တရားရုံးများ ညွှန်ကြားလွှာ အမှတ် ၁၃ ကိုလည်း (၅) ရည်ညွှန်းလိုပေသည်။

၁၉၇၀
ဘိုးဘော် (ခ)
ဦးမောင်ချို
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
ပြန်မာနိုင်ငံ။

ဦးစံလှနှင့် ပြည်ထောင်စုပြန်မာနိုင်ငံ အမှုတွင် အထက်က ပြဆိုခဲ့သည့်တရားသူကြီး တဦး၏မှတ်ချက်မှာ မှားယွင်း၍ ဥပဒေနှင့်၎င်း၊ အထက် ဖော်ပြပါ စုံညီခုံရုံးနှင့် အခြား ခုံရုံး ဆုံးဖြတ်ချက်နှင့်၎င်း၊ တရားလွှတ်တော် ညွှန်ကြားချက်နှင့်၎င်း ဆန့်ကျင် နေသည်ကို တွေ့ရှိရသဖြင့် ယင်းမှတ်ချက်အတိုင်းလိုက်နာဆောင်ရွက်ရန် မဟုတ်သဖြင့် ပယ်ဖျက်လိုက်သည်။

ထို့ကြောင့် တရားလွှတ်တော်ရုံး လက်စွဲ အပိုဒ် ၃၃၀ တွင် ပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့်အညီ ဤအမှုမှ လျှောက်လွှာကို စက်ရှင်တရားသူကြီး၊ သို့မဟုတ် ခရိုင်ဗဟိုဗဟိုဗဟိုတရားသူကြီး ထံသို့ တင်သွင်းနိုင်ရန်ပြန်ပေးလိုက်သည်။

ဤအမှုကိုပိတ်စေ။

(၅) တရားရုံးများ ညွှန်ကြားလွှာလက်စွဲ၊ ဗဟိုပုံနှိပ်ထုတ်၊ ၁၉၇၀၊ စာ ၁၂၃။

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

အခွင့်ထူးတရားမအာယူခံမှု

တရားသူကြီးချုပ် ဒေါက်တာမောင်မောင်၊ တရားသူကြီးဦးကျော်စံဦး နှင့် တရားသူကြီးဦးသက်ဖေ
ထို့ရှေ့တွင်

† ၁၉၇၀

စက်တင်ဘာလ

၂၅ ရက်။

ဥက္ကဋ္ဌ၊ ရန်ကုန်ဆိပ်ကမ်း အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့

နှင့်

- ၁။ ခင်ရီမေတ္တာကုမ္ပဏီ
- ၂။ အကောက်ခွန်မင်းကြီး

ရန်ကုန်ဆိပ်ကမ်း အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၀၁ (၂) — တရားစွဲဆိုရန် အကြောင်းပေါ်ပေါက်သည့်တပြိုင်
နက်ခြောက်လအတွင်း တရားစွဲဆိုပိုင်ခွင့်ရှိခြင်း—နို့တစ်စာပေးခြင်းသည် တရားစွဲဆိုပိုင်ခွင့်
နှင့် သက်ဆိုင်ခြင်းမရှိ မရှိ။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ တရားစွဲဆိုရန် အကြောင်းခြင်းရာ ပေါ်ပေါက်မှသာ တရားစွဲဆိုပိုင်ခွင့်ရှိမည်
ဖြစ်သည်။ တရားစွဲဆိုရန်အကြောင်းခြင်းရာ မပေါ်ပေါက်ကတရားစွဲဆိုပိုင်ခွင့် မရှိနိုင်။ တရားစွဲဆိုခံ
ရသူသည် နိုင်ငံတော်နှင့် အစိုးရ၊ သို့မဟုတ်၊ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်း ဖြစ်ပါက နှစ်လတိတိ နို့တစ်စာ
ပေးပြီးမှသာ တရားစွဲဆိုရမည်ဆိုသော တရားမကျင့်ထိုး ပုဒ်မ ၈၀ နှင့် တာဝန်အရဆောင်ရွက်သည့်
ပြုလုပ်မှုအတွက် တရားစွဲဆိုလျှင် တလနို့တစ်ပေးရမည်ဆိုသော ရန်ကုန်ဆိပ်ကမ်း ဥပဒေပုဒ်မ ၁၀၁
(၁) တို့မှာ၊ ကြေအေးမှုအတွက် ဆောင်ရွက်လိုပါက၊ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ပြုလုပ်ထားသည့် ပြဋ္ဌာန်း
ချက်များသာဖြစ်သည်။ ထိုကဲ့သို့ နို့တစ်စာဖြင့် အကြောင်းကြား၍ အချိန်ပေးရသည့်အတွက်
ကြန့်ကြာရသောအချိန်ကို စည်းကမ်းသတ် တွက်ချက်ရာ၌ ကာလစည်းကမ်းသတ် အက်ဥပဒေ
ပုဒ်မ ၁၅ (၂) က နုတ်ပယ်ခွင့်ပြုထားပေသည်။ သို့ဖြစ်ရာ နို့တစ်စာပေးခြင်းသည် တရားစွဲဆိုပိုင်ခွင့်
နှင့် လုံးဝသက်ဆိုင်ခြင်း မရှိဟု ဆိုရမည်ဖြစ်သည်။ တရားစွဲဆိုရန်အကြောင်း ပေါ်ပေါက်သည့်
တပြိုင်နက် တရားစွဲဆိုပိုင်ခွင့်လည်း ရရှိလာသည်။ နို့တစ်စာပေးပြီးမှသာ တရားစွဲဆိုပိုင်ခွင့်
ပေါ်ပေါက်သည်ဟုဆိုလျှင်၊ ဥပမာအားဖြင့်၊ နို့တစ်စာကို ဆယ်နှစ်ကြာမှ ပေးလျှင်လည်း၊
ကာလစည်းကမ်းသတ် အချိန် ကျော်လွန်ခြင်း မရှိဟုဆိုရာမှန်မည် ဖြစ်သည်။

* ၁၉၆၃ ခုနှစ်၊ အခွင့်ထူး တရားမအာယူခံမှုအမှတ် ၆။

† ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ တရားမ ပထမအာယူခံမှု အမှတ် ၂၁ တွင်၊ ၁၉၆၁ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၇ ရက်
နေ့စွဲပါ၊ ဤရုံးအာယူခံဘက်ရုံးထော်၏ ချမှတ်သော ဒီကရီကို အယူခံဝင်မှု။

အယူခံတရားလိုအတွက်။ ။အစိုးရ တရားရုံးချုပ်ရွှေနေ ဒေါ်မြသန်းနု။

၁၉၇၀

အယူခံတရားခံ ၁ အတွက်။ ။တရားရုံးချုပ်ရွှေနေ ဦးမုန်စံလှိုင်။

ဥက္ကဋ္ဌ၊ ရန်ကုန် ဆိပ်ကမ်း

အယူခံတရားခံ ၂ အတွက်။ ။အစိုးရ တရားရုံးချုပ်ရွှေနေ ဦးမျိုးထွန်းလင်း။

အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့

တရားသူကြီး ဦးသက်ဖေ။ ။အယူခံ တရားပြိုင် ခင်ရီ မေတ္တာ ကုမ္ပဏီက ဤရုံး၏ မူလဘက်တွင် အယူခံ တရားလို၊ ရန်ကုန် ဆိပ်ကမ်း အုပ်ချုပ်ရေး အဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ နှင့် အယူခံ တရားပြိုင် အကောက်ခွန် မင်းကြီးတို့ အပေါ် ဆုံးရှုံး နှစ်နာကြေးငွေ ၅၅,၀၀၀ ကျပ် ရလိုကြောင်း တရားစွဲဆိုရာ၊ စွဲဆိုသည့် အမှုကို တရားစရိတ်နှင့် ပလပ်လိုက်၍၊ ဤရုံး၏ ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ တရားမ ပထမ အယူခံမှု အမှတ် ၂၁ ၌ အယူခံဝင်သော အခါ အယူခံခံရုံးမှ မူလရုံး၏ ဒီကရီကို ပယ်ဖျက်လိုက်ပြီး၊ ရန်ကုန် ဆိပ်ကမ်း အုပ်ချုပ်ရေး အဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ အပေါ် ငွေ ၃၄,၃၀၄ ကျပ်ကို အချိုးကျ တရားစရိတ်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ အကောက်ခွန် မင်းကြီး အပေါ် ငွေ ၄,၆၂၆ ကျပ်ကို တရားစရိတ် မရှိဖြင့် လည်းကောင်း ဒီကရီ ချမှတ်ပေးလိုက်သည်။ ထိုဒီကရီကို ရန်ကုန် ဆိပ်ကမ်း အုပ်ချုပ်ရေး အဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌက မကျေနပ်သဖြင့်၊ ဤအခွင့်ထူး အယူခံ တင်သွင်းလာခြင်း ဖြစ်သည်။ အကောက်ခွန် မင်းကြီးက မူ အယူခံ မဝင်ပေ။

နှင့်
၁။ ခင်ရီမေတ္တာ ကုမ္ပဏီ။
၂။ အကောက် ခွန် မင်းကြီး။

ခင်ရီ မေတ္တာ ကုမ္ပဏီသည် ဆိုးဆေး ၂၇ စည်ကို အိန္ဒိယပြည်၊ ကလကတ္တား မြို့မှ အို၊ ဂျီ၊ အယ် (လ်) ဖြင့် တင်သွင်းခဲ့သည်။ ဆိုးဆေးစည်များသည်၊ ရန်ကုန်မြို့သို့ ၁၉၅၅ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၂၀ ရက်နေ့တွင် အိုတိုဂျူးမားရှူး သင်္ဘောဖြင့် ရောက်ရှိသဖြင့် ရန်ကုန် ဆိပ်ကမ်း အုပ်ချုပ်ရေး အဖွဲ့ပိုင်၊ ကုန်လှောင် ဂိုဒေါင်ထဲ၌ သိုလှောင် ထားခဲ့သည်။ ကုန်ပစ္စည်းများ အားထုတ်ယူခွင့်မပြုမီသွင်းကုန်များသည်အိုဂျီ၊ အယ်(လ်)၊ ဖြင့် တင်သွင်းနိုင်သည့် ကုန်ပစ္စည်း ဟုတ် မဟုတ် စစ်ဆေး ရသည့် အတိုင်း၊ ဆိုးဆေးစည်များမှ နမူနာများကို ထုတ်ယူ၍၊ အကောက်ခွန် ဌာနရှိ ဓါတုဗေဒ စမ်းသပ်ခန်း၌ စမ်းသပ် စစ်ဆေးသော အခါ၊ အပြာရောင် ဆိုးဆေး ၁၆ စည်မှာ အိုဂျီ၊ အယ် (လ်)၊ ဖြင့် တင်သွင်းနိုင်သည့် ပစ္စည်းများ ဖြစ်သော်လည်း အစိမ်းရောင် ဆိုးဆေး ၁၁ စည်မှာ သွင်းကုန် လိုင်စင်နှင့်သာ တင်သွင်း နိုင်သည့် ပစ္စည်း ဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရသည်။

ထို့ကြောင့် အကောက်ခွန် ဌာနမှ ခင်ရီ မေတ္တာကုမ္ပဏီအပေါ် မည်သည့် အတွက် ပင်လယ် အကောက်ခွန် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၆၇ (ဂ) အရ၊ အရေး မယူသင့်ကြောင်း ထုချေလွှာ တောင်းရာ ခင်ရီ မေတ္တာ ကုမ္ပဏီက အို၊ ဂျီ၊ အယ် (လ်)၊ ဖြင့် တင်သွင်း နိုင်သည့် ပစ္စည်း ဖြစ်သည်ဟု ယူဆပြီး သဘောရိုးဖြင့် တင်သွင်းခဲ့ကြောင်း

၁၉၇၀
 ၂။ အကောက်
 ခွန် မင်းကြီး။

ပြန်ကြားခဲ့သည်။ ယင်းသို့ အပြန် အလှန် စာပေး စာ ယူ လုပ်ကြပြီးနောက် အကောက်ခွန် ဌာနမှ ၁၉၅၆ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၅ ရက်နေ့တွင် ယင်းဆိုးဆေး ၁၁ စည်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ သွင်းကုန် လိုင်စင်ဖြင့်သာ တင်သွင်းရမည့် ပစ္စည်းကို အိုဂျီ၊ အယ် (လ်)၊ ဖြင့် တင်သွင်းခဲ့သည့် အတွက် ဒဏ်ငွေ ၁၁,၀၀၀ ကျပ် တပ်ခိုက် လိုက်သည်။ ခင်ရီ မေတ္တာ ကုမ္ပဏီသည် ၁၉၅၆ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၉ ရက်နေ့တွင် ဒဏ်ငွေ ၁၁,၀၀၀ ကျပ် နှင့် အကောက်ခွန် ၄,၆၂၆ ကျပ်ကို ပေးဆောင်ပြီး ကုန်ပစ္စည်း ထုတ်ယူခွင့် အမိန့်ကို ယူ၍ ဆိပ်ကမ်းဌာနသို့ ဆိုးဆေးစည်များကို ထုတ်ယူရန် သွားရောက်သော အခါ ၁၉၅၅ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၈ ရက်နေ့ကပင် ၇၈၈ ကျပ် ဖြင့် လေလံတင် ရောင်းချလိုက်ပြီး ဖြစ်ကြောင်း သိရလေသည်။

ခင်ရီမေတ္တာ ကုမ္ပဏီက ဆိပ်ကမ်း အုပ်ချုပ်ရေး အဖွဲ့သည် ဆိုးဆေး စည်များကို ကုန်လှောင်ခုံ၌ သိုလှောင်ခဲ့သည့် ကာလမှာ လေးလ မကျော်ပဲ၊ လေလံတင် ရောင်းချခြင်းသည် ရန်ကုန် ဆိပ်ကမ်း ဥပဒေ ပုဒ်မ ၈၇ (၁) ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို လည်းကောင်း၊ လေလံတင် ရောင်းချခြင်း မပြုမီ ကုန်ပစ္စည်း ပိုင်ရှင် ဖြစ်သူကို အကြောင်းကြားခြင်း မပြုခဲ့သည့် အတွက်၊ ထိုပုဒ်မ၏ ပုဒ်မခွဲ (၃) ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်ကိုလည်းကောင်း ချိုးဖောက်ခဲ့သဖြင့် ပစ္စည်း၏ ဆိပ်ကမ်း အရောက် တန်ဖိုး အကောက်ခွန်၊ စရိတ်၊ အစုစုပေါင်းငွေ ၅၅,၀၀၀ ကျပ် ကို နှစ်နာကြေး အဖြစ် ပေးရန် တာဝန် ရှိပါသည်။ အကောက်ခွန် ဌာနမှလည်း ဆိုးဆေး စည်များ နှင့် ပတ်သက်၍ အရေးယူဆောင်ရွက်နေစဉ် လေလံတင် ရောင်းချခြင်း မပြုရန် ဆိပ်ကမ်း ဌာနသို့ အကြောင်းကြားသဖြင့်၊ ပေါ့လျော့မှု အတွက် အဆိုပါ နှစ်နာကြေးကို ပေးဆောင်ရန် တာဝန် ရှိပါသည်ဟု အဆို ပြုလာသည်။

ဆိပ်ကမ်း အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့က ဆိုးဆေး စည်များကို ၁၉၅၅ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၂၈ ရက်နေ့တွင် လက်ခံ ရရှိခဲ့ပြီး၊ ၁၉၅၅ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၈ ရက်နေ့တွင်ကျမှ လေလံတင် ရောင်းချခဲ့သဖြင့် လေးလမကျော်ပဲ လေလံတင်ခဲ့သည့် ဆိုခြင်းမှာ မဟုတ်ကြောင်း။ လေလံတင် ရောင်းချ ခြင်းမပြုမီ၊ ပစ္စည်းရှင်အား အကြောင်းကြား စာပေးပို့ပြီး သတင်းစာများ ထဲ၌လည်း ကြော်ငြာခဲ့သဖြင့် လေလံတင် ရောင်းချခဲ့သည့် ပစ္စည်းများ အတွက် နှစ်နာကြေး ပေးရန် တာဝန် မရှိကြောင်း ထုချေခဲ့သည်။ အကောက်ခွန် မင်းကြီးကလည်း အလားတူပင် ချေလွှာ တစောင် တင်ခဲ့သည်။

မူလ ရုံးမှ နှစ်ဘက် သက်သေ အထောက် အထားများကို ကြားနာ စစ်ဆေးပြီးနောက်၊ ပစ္စည်းများကို ကုန် သိုလှောင်ခုံသို့ ရောက်ရှိပြီး လေးလ ကျော်မှ လေလံတင် ရောင်းချခဲ့သည့် အပြင်၊ လေလံတင်ရောင်းချခြင်း မပြုမီ၊ ပစ္စည်းရှင် ထံသို့ အကြောင်းကြားခဲ့သဖြင့် ရန်ကုန် ဆိပ်ကမ်း အုပ်ချုပ်ရေး အဖွဲ့တွင် တာဝန်မရှိကြောင်း

အကောက်ခွန် ဌာန အနေဖြင့် ပစ္စည်းများကို ရောင်းချခြင်း မပြုရန် ဆိပ်ကမ်း အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့သို့ အကြောင်းကြားရန် တာဝန် မရှိချေ။ အကောက်ခွန် မင်းကြီး ထံ၌ လည်း၊ နစ်နာကြေး တောင်းဆိုခြင်း မပြုနိုင်ကြောင်း ဆုံးဖြတ်ကာ၊ ခင်ရီမေတ္တာ ကုမ္ပဏီက စွဲဆိုသည့် အမှုကို ပလပ်လိုက်သည်။

၁၉၇၀

ဥက္ကဋ္ဌ၊ ရန်ကုန် ဆိပ်ကမ်း အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့နှင့်
၁။ ခင်ရီမေတ္တာ ကုမ္ပဏီ။
၂။ အကောက်ခွန် မင်းကြီး။

ခင်ရီမေတ္တာ ကုမ္ပဏီက မကျေနပ်၍ အယူခံဝင်သောအခါ၊ အယူခံ ခုံရုံးမှ ဆိပ်ကမ်း အုပ်ချုပ်ရေး အဖွဲ့သည် ကုန်ပစ္စည်းများကို လေလံတင် ရောင်းချခြင်း မပြုမီ ရန်ကုန် ဆိပ်ကမ်း အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၈၇ (၃) အရ၊ လိုအပ်သည့် အကြောင်းကြားစာကို ပစ္စည်းရှင်အား ပေးပို့ရန် ပျက်ကွက် သဖြင့် ဆိပ်ကမ်းရောက် ကုန်တန်ဘိုးငွေ ၃၄,၃၈၄ ကျပ် ကို ဆိပ်ကမ်း အုပ်ချုပ်ရေး အဖွဲ့မှလည်းကောင်း၊ လေလံတင် ရောင်းချပြီး ဖြစ်သည့် ပစ္စည်းများကို လေလံတင် ရောင်းချခြင်း မပြုရသေးဟု ယူဆကာ ထိုပစ္စည်း အပေါ် ထမ်းဆောင်ခဲ့သည့် အကောက်ခွန် ၄,၆၂၆ ကျပ် ကို အကောက်ခွန် ဌာနမှလည်းကောင်း၊ တောင်းဆိုပိုင်ခွင့် ရှိသည်ဟု ဆိုကာ အထက်၌ ပေါ်ပြခဲ့သည့် အတိုင်း၊ ဒီကရီ တရပ်ကို ချမှတ် ခဲ့ပေသည်။

ဆိပ်ကမ်း အုပ်ချုပ်ရေး အဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ က၊ ဤအခွင့်ထူး အယူခံ တင်သွင်းရာ၌ ခင်ရီမေတ္တာ ကုမ္ပဏီက စွဲဆိုသည့် အမှုမှာ ကာလ စည်းကမ်းသတ် အချိန် ကျော်လွန် နေသဖြင့် ပလပ် သင့်ပါသည် ဆိုသော အယူခံ အကြောင်း ပြချက် အသစ် တရပ် တင်ပြခဲ့သည်။ ထိုအယူခံ အကြောင်း ပြချက်မှာ အမှုတွင် ပေါ်ပေါက်နေသော မငြင်းနိုင်သည့် အကြောင်း ခြားရာများ အပေါ်မူတည်၍ ဆုံးဖြတ်ရမည့် ဥပဒေ ပြဿနာရပ် ဖြစ်သည့် အလျောက်၊ တင်ပြ ခွင့်ပြုခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

ဆိပ်ကမ်း အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ ကိုယ်စား အစိုးရ တရားရုံးချုပ် ရွှေနေ ဒေါ်မြသန်းနု က၊ ရန်ကုန် ဆိပ်ကမ်း အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၀၁ (၂) အရ၊ ခင်ရီမေတ္တာ ကုမ္ပဏီ ဆိုးဆေး စည်များကို ရောင်းချသည့် ၁၉၅၅ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၈ ရက်နေ့မှ ခြောက်လအတွင်း တရားစွဲဆိုရမည် ဖြစ်သော်လည်း၊ ၁၉၅၇ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၂၉ ရက်နေ့ကျမှ တရားစွဲဆို ခဲ့သဖြင့် စွဲဆိုသော အမှုသည် ကာလ စည်းကမ်းသတ် အချိန် ကျော်လွန်နေကြောင်း ထင်ရှားသောကြောင့်၊ ပလပ်သင့်ပါသည်ဟု တင်ပြသွားသည်။ ခင်ရီမေတ္တာ ကုမ္ပဏီကိုယ်စား၊ တရားရုံးချုပ်ရွှေနေ ဦးမွန်စံလှိုင်က၊ ပစ္စည်းများကို လေလံတင် ရောင်းချလိုက်ကြောင်း ၁၉၅၆ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၉ ရက်နေ့ကျမှ သိရှိပါသည်။ ရန်ကုန် ဆိပ်ကမ်း အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၀၁ (၁) အရ၊ လိုအပ်သည့် နို့တစ်စာ ပေးပြီးမှသာ ဆိပ်ကမ်း အုပ်ချုပ်ရေး အဖွဲ့ကို တရားစွဲဆို နိုင်မည် ဖြစ်၍၊ နို့တစ်စာ ပေးသည့် ၁၉၅၆ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၈ ရက်နေ့ကစ၍သာ စည်းကမ်းသတ် အချိန်ကို စတင် ရေတွက်သင့်ပါသည်။ တရားပြိုင် တဦး ဖြစ်သည့်

၁၉၇၀
 ၂။ ရန်ကုန်
 ဆိပ်ကမ်း
 အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့
 ၁။ ခင်ရီမေတ္တာ
 ကုမ္ပဏီ။
 ၂။ အကောက်
 ခွန် မင်းကြီး။

အကောက်ခွန် မင်းကြီးအား၊ တရားမ ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၈၀ အရနှစ်လ တိတိ နို့ တစ်စာ ပေးခဲ့ရသဖြင့် ထိုကာလကို ကာလ စည်းကမ်းသတ် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၅ (၂) အရ နုတ်ပယ်လျှင် ၁၉၇၅ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၂၉ ရက်နေ့၌ စွဲဆိုသည့် အမှုသည် ကာလ စည်းကမ်းသတ် အချိန် အတွင်း ကျရောက် ပါသည်ဟု ပြန်လည် တင်ပြ သွားသည်။

ဦးမွန်စံလှိုင်က တရားစွဲဆို ပိုင်ခွင့်နှင့် တရားစွဲဆိုရန် အကြောင်းချင်းရာတို့မှာ ကွဲပြား ခြားနားပါသည်ဟု ဆိုသည်။ တရားစွဲဆိုရန် အကြောင်း ချင်းရာ ပေါ်ပေါက် မှသာ တရားစွဲဆို ပိုင်ခွင့် ရှိမည် ဖြစ်သည်။ တရားစွဲဆိုရန် အကြောင်းချင်းရာ မပေါ် ပေါက်က တရားစွဲဆိုပိုင်ခွင့် မရှိနိုင်။ တရားစွဲဆို ခံရသူသည် နိုင်ငံတော်နှင့် အစိုးရ၊ သို့မဟုတ် ပြည်သူ့ဝန်ထမ်း ဖြစ်ပါက၊ နှစ်လဘိတိ နို့တစ်စာ ပေးပြီးမှသာ တရားစွဲဆိုရမည် ဆိုသော တရားမ ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၈၀ နှင့် တာဝန်အရ ဆောင်ရွက် သည့် ပြုလုပ်မှု အတွက် တရားစွဲဆိုလျှင် တလနို့ တစ်ပေးရမည် ဆိုသော ရန်ကုန် ဆိပ် ကမ်း ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၀၁ (၁) တို့မှာ ကြေအေးမှု အတွက် ဆောင်ရွက်လိုပါက၊ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ပြုလုပ်ထားသည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်များသာ ဖြစ်သည်။ ထိုကဲ့သို့ နို့တစ်စာဖြင့် အကြောင်းကြား၍၊ အချိန် ပေးရသည့် အတွက် ကြန့်ကြာရသော အချိန်ကို စည်းကမ်းသတ် တွက်ချက်ရာ၌ ကာလ စည်းကမ်းသတ် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၅ (၂) က နုတ်ပယ် ခွင့်ပြု ထားပေသည်။ သို့ဖြစ်ရာနို့တစ်စာ ပေးခြင်းသည် တရား စွဲဆို ပိုင်ခွင့်နှင့် လုံးဝ သက်ဆိုင်ခြင်း မရှိဟု ဆိုရမည် ဖြစ်သည်။ တရား စွဲဆိုရန် အကြောင်းပေါ်ပေါက်သည့် တပြိုင်နက် တရားစွဲဆိုပိုင်ခွင့်လည်း ရရှိ လာသည်။ နို့တစ်စာ ပေးပြီးမှသာ တရားစွဲဆိုပိုင်ခွင့် ပေါ်ပေါက်သည်ဟု ဆိုလျှင် ဥပမာ အား ဖြင့် နို့တစ်စာကို ဆယ်နှစ် ကြာမှ ပေးလျှင်လည်း ကာလ စည်းကမ်းသတ် အချိန် ကျော်လွန်ခြင်း မရှိဟု ဆိုရာ ထောက်မည် ဖြစ်သည်။ ယင်းသို့ ယူဆခြင်း မပြုနိုင်ချေ။

ထို့ပြင် ကာလ စည်းကမ်းသတ် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၉ အရ၊ စည်းကမ်းသတ် အချိန် သည်စတင်ပြီးသည့်နောက် ရပ်ဆိုင်းခြင်း မရှိပေ။ တရားစွဲဆိုရန် အကြောင်းချင်းရာ ပေါ်ပေါက်သည် တပြိုင်နက် စည်းကမ်းသတ် အချိန်သည် စတင် ခဲ့သဖြင့် တရားမ ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၈၀ အရ ဖြစ်စေ၊ ရန်ကုန်ဆိပ်ကမ်း အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၀၁ အရ ဖြစ်စေ၊ နို့တစ်ပေးသည့် အကြောင်းကြောင့် ရပ်ဆိုင်း နေသည်ဟု ယူဆခြင်း မပြုနိုင်ပေ။

ယခုအမှုတွင် ခင်ရီမေတ္တာ ကုမ္ပဏီက ဆိုးဆေး စည်များကို ဆိပ်ကမ်း အုပ်ချုပ် ရေးအဖွဲ့မှ လေလံဘင် ထောင်းချခဲ့ကြောင်း ၁၉၇၆ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၉ ရက်နေ့တွင် သိရှိသည် ဆိုခြင်းကို ဝန်ခံ ထားသည်။ သို့ဖြစ်ရာ ထိုနေ့မှစ၍၊ ကာလ စည်းကမ်း သတ်အချိန်ကို စတင်ရေတွက်ရမည် ဖြစ်ရာ၊ တရားမ ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၈၀ အရ၊ နို့ တစ်

ပေးရသည့် အချိန် ၂ လကို ထည့်သွင်း တွက်ချက်စေဦး ဆိပ်ကမ်း အုပ်ချုပ်ရေး အဖွဲ့ အပေါ် ၁၉၅၆ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၉ ရက်နေ့မှ (၈) လအတွင်း ဖြစ်သည့် ၁၉၅၆ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၉ ရက်နေ့ကို နောက်ဆုံးထား၍၊ တရားစွဲဆိုရမည့် ဖြစ်သည်။ ယခုမှ ၁၉၅၇ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၂၉ ရက်နေ့ကမှ တရားစွဲဆို ခဲ့ခြင်း ဖြစ်၍၊ ကာလ စည်းကမ်းသတ် အချိန် ကျော်လွန်နေကြောင်း ပေါ်လွင် ထင်ရှား နေသဖြင့် ဆိပ်ကမ်း အုပ်ချုပ်ရေး၏ ဥက္ကဋ္ဌ အပေါ် စွဲဆိုသည့် အမှုကို ပလပ်ရန်သာ ငိုပေသည်။

၁၉၇၀
—
ဥက္ကဋ္ဌ၊ ရန်ကုန် ဆိပ်ကမ်း အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ နှင့်
၁။ ခင်ရီမေတ္တာ ကုမ္ပဏီ။
၂။ အကောက် ခွန် မင်းကြီး။

အကောက်ခွန် မင်းကြီး အပေါ် စွဲဆိုသည့် အမှုနှင့် ပတ်သက်၍မူ ပင်လယ် အကောက်ခွန် အက်ဥပဒေတွင် အလားတူ အထူး ကာလ စည်းကမ်းသတ် အချိန် သတ်မှတ် ထားခြင်း မရှိ၊ ၎င်း အပေါ် ချမှတ် ထားသော ဒီကရီမှာ လေလံတင် ရောင်းချပြီး ဖြစ်သည့် ပစ္စည်းကို ရောင်းချခြင်း မပြုရသေးဟု ယူဆပြီး အကောက်ခွန် ဆောင်ခဲ့သည့် ငွေကို ပြန်ပေးရန် အတွက် ဖြစ်သည်။ သို့ဖြင့် ထိုဒီကရီ ပေါ်ပေါက် လာရသည့် အမှုစွဲဆိုရန် အကြောင်းချင်းရာသည်၊ ဆိပ်ကမ်း အုပ်ချုပ်ရေး အဖွဲ့ပေါ် ချမှတ်သည့် ဒီကရီ ပေါ်ပေါက်လာရသည့် အကြောင်း ချင်းရာနှင့် မတူကြောင်း မပြင်းသာပေ။ ထို့ပြင် အကောက်ခွန် မင်းကြီးသည်၊ ၎င်းအပေါ် ချမှတ် ထား သော ဒီကရီကို အယူခံဝင်ခြင်းလည်း မရှိသဖြင့်၊ ယင်းဒီကရီကို ဤအခွင့်တူး အယူခံ မှုတွင် ဝင်ရောက် ဖက်စွက်ခြင်း မပြုနိုင်ပေ။

အထက်ပါ အကြောင်းများကြောင့် ရန်ကုန် ဆိပ်ကမ်း အုပ်ချုပ်ရေး အဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ အပေါ် ၄၄၂၃၈၄ ကျပ် ပေးဆောင်ရန် ချမှတ် ထားသော အယူခံ ခံရုံး၏ ဒီကရီကို ပယ်ဖျက် လိုက်သည်။ မူလရုံးနှင့် အယူခံရုံးတို့တွင် တင်ပြခြင်း မရှိသည့် ကာလ စည်းကမ်းသတ် ပြဿနာနှင့် အိုင်ဂရီခြင်း ဖြစ်၍၊ ရုံးဖွဲ့ဖွဲ့၏ တရားစရိတ် များကို အမှုသည် များသည် မိမိတို့ ဘာသာ ကျခံ ကြရမည် ဖြစ်သည်။

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

တရားမအထူးထွေလျှောက်ထားမှု

တရားသူကြီးချုပ် ဒေါက်တာ မောင်မောင်၊ တရားသူကြီး ဦးကျော်စံဦးနှင့် တရားသူကြီး ဦးထွန်းတင် တို့ရွှေတွင်

ဝင်နိုဆူးမား ပါ ၃

နှင့်

ဒေါ်အေးကြည် ပါ ၂ *

† ၁၉၇၀

စက်တင်ဘာလ

၃ ရက်။

၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၁ ရက်နေ့ ကြီးကြပ်ရေး အင်အားစု သတ်မှတ်ထားခဲ့သော စံငါးရမ်းခ သည်၊ ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ အင်အားစု အင်အားစု အင်အားစု တည်နေခြင်းရှိ မရှိ—အင်အားစု တည်နေလျှင် ကြီးကြပ်ရေးဝန်က ထပ်မံ၍ စံငါးရမ်းခ သတ်မှတ်ခြင်း ပြုနိုင်မပြုနိုင်— ၁၉၆၀ ခုနှစ် အင်အားစု ပုဒ်မ ၄၄၊ ၁၉၄၇ ခုနှစ် အင်အားစု ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ ချမှတ်ခဲ့သော ဆုံးဖြတ်ချက်၊ အမိန့်၊ အရေးယူဆောင်ရွက်ချက်၊ သို့မဟုတ် မှုခင်းကိစ္စ ဆောင်ရွက်ချက်တို့ကို ၁၉၆၀ ခုနှစ် အင်အားစုအာဏာတည်သည်မှ အင်အားစုတည် ပြစ်ရမည်ဖြစ်ခြင်း—၁၉၆၀ ခုနှစ် အင်အားစုပုဒ်မ ၂၇ (၂) (ဆ) အရကြီးကြပ်ရေးဝန်က ထောက်ထား၍ သတ်မှတ်နိုင်သောအချက်—စံငါးရမ်းခသည် ညီညွတ်သောစံချိန်ဖြစ်ရခြင်း၊ ဥပဒေနှင့်ညီသော အကြောင်းအချက်များကို အခြေခံ၍ ဆုံးဖြတ်မှု ဆုံးဖြတ်ချက်သည် ထရားဝင်ခြင်း။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ အင်အားစုပုဒ်မ ၄၄ သည် ရှင်းလင်းထင်ရှားသော စကားလုံး များကို သုံးနှုန်းထားသည်။ ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ အင်အားစု ပြဋ္ဌာန်းချက်များ အရ၊ ချမှတ်ခဲ့သော ဆုံးဖြတ်ချက်၊ အမိန့်၊ အရေးယူဆောင်ရွက်ချက်၊ သို့မဟုတ် မှုခင်းကိစ္စဆောင်ရွက်ချက်တို့သည်၊ ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ အင်အားစု စတင် အာဏာတည်သည်မှ အင်အားစုအာဏာတည်ဖြစ်စေရမည်ဟုဆိုသည်။ ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ အင်အားစု၏ မည်သည့်ပြဋ္ဌာန်းချက်ဟု ကန့်သတ်ချက်မပါချေ။ ဆုံးဖြတ်ချက်၊ အမိန့်၊ ဆောင်ရွက်ချက်ဟူသည့် စကားရပ်တို့သည်လည်း ကျယ်ဝန်း၍၊ ခြုံမိမိအောင် ရွေးချယ်သုံးနှုန်း ထားသော စကားရပ်များဖြစ်ပေသည်။ စံငါးရမ်းခ သတ်မှတ်ခြင်းသည်လည်း၊ ယင်းစကားရပ် တို့တွင် အကျုံးဝင်သော လုပ်ရပ်တချက်ဖြစ်သည်ကို အငြင်းမပွားနိုင်ပေ။

* ၁၉၆၉ ခုနှစ်၊ တရားမအထူးထွေလျှောက်ထားမှုအမှတ် ၁၄၆။

† ၁၉၆၈ ခုနှစ်၊ ငါးရမ်းခမှုအမှတ် ၇၄၃ (အေ) တွင်ရန်ကုန်မြို့ လက်ထောက်ငါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေးဝန်ရုံးတော်၏ ချမှတ်သောအမိန့်ကို ပကျေနပ်၍ အမှုခေါ် စာချွန်အမိန့် ထုတ်ဆင့် ပေးပါရန် လျှောက်ထားသော လျှောက်လွှာ။

၁၉၇၀

ဝင်နိသူးမား
ပါ ?
နှင့်
ဒေါ်အေးကြည်
ပါ ။

ပုဒ်မ ၂၇ တွင် ကြီးကြပ်ရေးဝန်က စံငြားရမ်းခ သတ်မှတ်နိုင်သည်ဟုသာဆိုသည်။ စံငြားရမ်းခကို တကြိမ်တခါသာလျှင် သတ်မှတ်နိုင်သည်ဟု ချုတ်ချယ်ထားခြင်းမရှိ။

အိမ်ရှင်အိမ်ငြားကိစ္စတွင် နှစ်ဖက်မျှတစေရန်အတွက် အဓိကကျသည့် အချက်များ၊ အိမ်ငြားက အိမ်ငြားရမ်းခကို ပြင်ဆင်လျှော့ပေါ့ပေးရန် လျှောက်ထားခွင့်ရှိသည်။ ပြင်ဆင်လျှော့ပေါ့ပေးရန် လျှောက်ထားလာသောအခါ၊ ကြီးကြပ်ရေးဝန်က နှစ်ဖက်ကိုကြားနာ၊ ကိုယ်တိုင်စုံစမ်းစစ်ဆေးပြီး နောက်၊ ဥပဒေတွင် သတ်မှတ်ထားသောမူများ၊ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် အညီ၊ မျှမျှတတဆုံးဖြတ် ခြင်းက အဓိကဖြစ်သည်။

ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ စံငြားရမ်းခဟု ခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲသည့်အတိုင်း ညီညွတ်သော “စံချိန်” ဖြစ်ရသည်။ အိမ်ငြားကမကြာခဏလာရောက်လျှောက်ထားတိုင်း လေးလေးနက်နက် မစုံစမ်းဘဲ၊ စံငြားရမ်းခ ပြင်ဆင်ပေးမည်ဆိုလျှင်၊ “စံချိန်” မညီညွတ်၊ မတည်ငြိမ်ဖြစ်မည်။ စံချိန်မပီသ ဖြစ်မည်။ တကြိမ်သတ်မှတ်ပြီးသော ငြားရမ်းခကို လျှော့ပေါ့၍ဖြစ်စေ၊ တိုးမြှင့်၍ဖြစ်စေ၊ ပြင်ဆင် သတ်မှတ်ပေးသောအခါ၊ ပြင်ဆင်ပေးရသည့်အကြောင်း အပြည့်အစုံကို အမိန့်တွင်ဖော်ပြရန်လို သည်။ ဥပဒေကအပ်နှင်းသော အာဏာကိုသုံးစွဲခြင်းပင် ဖြစ်စေကာမူ၊ ဥပဒေနှင့်ညီသောအကြောင်း အချက်များကိုအခြေခံ၍ ဆုံးဖြတ်မှသာလျှင်၊ ဆုံးဖြတ်ချက်သည် တရားဝင်မည်ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် ဥပစာ၏ အခြေအနေအရ၊ ပြောင်းလဲသောကြောင့်၊ စံငြားရမ်းခကို ပြင်ဆင်လျှော့ ပေါ့ပေးရန်၊ အိမ်ငြားသက်လျှောက်ထားနိုင်သည်။ ကြီးကြပ်ရေးဝန်က အထက်ပါမူများနှင့် ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်တို့ကို လိုက်နာ၍ စံငြားရမ်းခကို သင့်မြတ်မျှတသလို လျှော့ပေါ့၍ သတ်မှတ်ပေးနိုင်သည်။

လျှောက်ထားသူအတွက်။ ။ တရားရုံးချုပ်ရွှေနေ မစ္စတာ စူးရမား။

လျှောက်ထားခံရသူ (၁)။ ။ ကိုယ်တိုင်။

ရုံးသဟာရအတွက်။ ။ လက်ထောက် နိုင်ငံတော် ရွှေနေချုပ်၊ ဦးလှသင်း အစိုးရ တရားရုံးချုပ်ရွှေနေကြီး ဒေါ်မြသန်းနု၊ ဦးမျိုးထွန်းလင်း။ တရားရုံးချုပ်ရွှေနေများ၊ ဒေါ်ကြည်ကြည်ဝင်း၊ ဦးကိုကိုကြီး၊ ဦးဘိုးသာ၊ ဦးမောင်မောင်ကြီး။

တရားသူကြီးချုပ် ဒေါက်တာ မောင်မောင်။ ။ လျှောက်ထား သူများသည်၊ ရန်ကုန်မြို့၊ အမှတ် ၃၅၄/၃၅၀၊ အဆောက်အဦရှိ အိမ်ခန်း ၁၀ ခန်းကို ပိုင်ဆိုင်ကြ၍။ လျှောက်ထားခံရသူ အမှတ် (၁) သည်၊ အခန်း ၁ ခန်းကို လစဉ် အိမ်လခ ၅၅ ကျပ် ပေး၍ ငြားရမ်း နေထိုင်သူ ဖြစ်သည်။

လျှောက်ထား ခံရသူ အမှတ် (၁) သည် ငြားရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေးဝန်ထံသို့ အမှုဘွဲ့အမှတ် ၇၄၃-အ/၆၈ ပြင်တက်ရောက်၍ အိမ်ခန်းအတွက် စံငြားရမ်းခ သတ်မှတ် ပေးရန် လျှောက်ထားခဲ့ကြသည်။ အိမ်ရှင်ဘိုက စံငြားရမ်းခကို ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ မြို့ပြ ဆိုင်ရာ ငြားရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေအရ၊ အမှုဘွဲ့အမှတ် ၄၄၉-အိ/၄၈-၄၉ တွင် ၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၂၇ ရက်နေ့၌ ကြီးကြပ်ရေးဝန်က သတ်မှတ်ခဲ့ပြီးဖြစ်၍ နောက်ထပ်

၁၉၇၀
—
ဝင်နိသူးမား
ပါ ၃
နှစ်
ဖေါ်အေးကြည်
ပါ ၂။

တပန် စံဦးရမ်းခ သက်မှတ်ရန် ဥပဒေက ခွင့်မပြုပါဟု ကန့်ကွက်လွှာတွင် မြက်ဆီ
ခဲ့ကြသည်။ ကြီးကြပ်ရေးဝန်က ယင်းကန့်ကွက်ချက်ကို သုံးသပ်ပြီးနောက်လက်မခံဘဲ
အိမ်၏ အခြေအနေကို သွားရောက်စစ်ဆေးလေ့ရှိပြီးနောက် စံဦးရမ်းခကို ၁၉၆၉ ခုနှစ်၊
ဇူလိုင်လ ၁၄ ရက်နေ့စွဲပါ အမိန့်ဖြင့် တလလျှင် ၅၀ ကျပ် ။ လျှော့ပေါ့၍ သက်မှတ်
ခဲ့သည်။

လျှောက်ထားသူများက ဤရုံးသို့ လာရောက်ကာ ကြီးကြပ်ရေးဝန်၊ စံဦးရမ်းခ
သက်မှတ်ပြီး ဖြစ်သည်ကို ပြင်ဆင်သတ်မှတ်ခွင့် မရှိပါဘဲ၊ ယင်းသို့ ဆောင်ရွက်ခဲ့သဖြင့်
အာဏာလွန်ဆန်ခဲ့ပါသည်။ ၁၉၄၈ ခုနှစ် အက်ဥပဒေသက်တမ်းကုန်ဆုံးပြီးနောက်၊
၁၉၆၀ ခုနှစ် မြို့ပြဆိုင်ရာ ငါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ရာ
ယင်း ၁၉၆၀ ခုနှစ် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၄ ဖြင့် ယခင် အက်ဥပဒေအရ ချမှတ်ခဲ့သော
ဆုံးဖြတ်ချက်၊ အမိန့်၊ အရေးယူ ဆောင်ရွက်ချက်ကို သည် ဆက်လက် အတည်ဖြစ်ပါ
သည်။ ထို့ကြောင့် ယခင် အက်ဥပဒေအရ ချမှတ်ခဲ့သော စံဦးရမ်းခ သက်မှတ်သည့်
အမိန့်သည်လည်း ဆက်လက် အတည်ဖြစ်နေပါသည်။ တရားဝင် သက်မှတ်ပြီး၍
တည်နေသော စံဦးရမ်းခကို အိမ်ခြံ၏ လျှောက်ထားချက်ကြောင့် ပြင်ဆင် လျှော့
ပေါ့ သက်မှတ်နိုင်ရန် ကြီးကြပ်ရေးဝန်အား အာဏာအပ်နှင်းထားခြင်း မရှိပါဟု
လျှောက်ထားသူ ဦးက တင်ပြကြသည်။

အထက်ဖော်ပြပါ ပြဿနာပေါ်တွင် စီရင်ထုံး ပြုထားခြင်း မရှိသေး၊ ပြဿနာသည်
အိမ်ခြံမြေငါးကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အချားပြည်သူအဖို့ အရေးကြီးသည်ဟု ယူဆ
သောကြောင့်၊ ကျွန်ုပ်တို့သည် စံညီခံရုံးဖွဲ့ကာ နိုင်ငံတော် ရွှေနေချုပ်အား ရုံးသဟာယ
အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အလားတူ ပြဿနာ အကျုံးဝင်နေသော ဤရုံးရွှေရောက်
စာချုပ်ချားမှ ၂ ဖက်ရွှေနေကြီးများ အားလည်းကောင်း ဖိတ်ကြား၍ ကြားနာ
ခဲ့သည်။

ဤလျှောက်လွှာတွင် လိုက်ပါဆောင်ရွက်သော ရွှေနေကြီး မစ္စတာ စူးရမားက
ပထမဆုံးအနေဖြင့် ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ အက်ဥပဒေအရ ချမှတ်ခဲ့သော ဆုံးဖြတ်ချက်၊
အမိန့် စသည် ဦးသည် ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ အက်ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းပြီးသည်မှ စ၍ ယင်း
အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၄ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်၏ အနိသင်ဖြင့် ဆက်လက် အတည်ဖြစ်
ကြောင်းကို လျှောက်လဲသည်။ ပုဒ်မ ၄၄ က အောက်ပါကဲ့သို့ ဆိုသည်။

“၄၄။ ။ ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ မြို့ပြဆိုင်ရာ ငါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေမှာ
သက်တမ်းကုန်ဆုံး၍ အာဏာ နည်းခြင်းမှ ရပ်စဲသွားစေကာမူ—

- (က) ဤအက်ဥပဒေ စတင် အာဏာမတည်မီက အဆိုပါ အက်ဥပဒေ
၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ ချမှတ်သည့် ဆုံးဖြတ်ချက်၊ သို့တည်း

မဟုတ် အမိန့်သည်။ သို့တည်းမဟုတ် ပြုလုပ်ခဲ့သော အရေးယူ ဆောင်ရွက်ချက်၊ သို့တည်းမဟုတ် မှုခင်းကိစ္စ ဆောင်ရွက်ချက် တခုခုသည်။ ဤအက်ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် မဆန့်ကျင် သရွေ့ ဆက်လက်အတည်ဖြစ်စေရမည်ဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့ကို ဤအက်ဥပဒေ ပါ အလားတူ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ ချမှတ်သည်။ ဆောင်ရွက်သည်။ အရေးယူသည်။ သို့တည်းမဟုတ် ပြုလုပ်သည်ဟူ၍လည်း မှတ်ယူ ရမည်။

၁၉၇၀
ဝင်နိဆူးမား
ပါ ၃
နှင့်
ဒေါ်အေးကြည်
ပါ ၂။

(ခ) ဤအက်ဥပဒေ စတင် အာဏာဘည်သည့် အချိန်၌၊ တရားရုံးဘွင် ဖြစ်စေ၊ အဆိုပါ အက်ဥပဒေအရ ခန့်ထားသည့် ကြီးကြပ်ရေးဝန် ထံတွင် ဖြစ်စေ၊ မပြီးမပြတ်ဘဲ ကျန်ရှိနေသေးသော တရားမမှု များကို၎င်း၊ ရာဇဝတ်မှုမျိုး ဖြစ်သော မှုခင်းများမှတစ်ပါး၊ အခြား မှုခင်းများကို၎င်း၊ အဆိုပါ အက်ဥပဒေ၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ ပြီးပြတ်အောင် စစ်ဆေး စီရင်ရမည်။ ထို့ပြင် အဆိုပါ အက်ဥပဒေ အရ ထုတ်ပြန်သော၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြုလုပ်သော အမိန့်ကြော်ငြာ စာများ၊ အမိန့်များ၊ နည်းဥပဒေများနှင့် ရာထူးခန့်ထားခြင်းများ သည်၊ အဆိုပါ အက်ဥပဒေ မည်သည့်အခါကမျှ သတ်တမ်းမကုန်ဆုံး ဘဲ အာဏာဘည်လျက် ရှိသကဲ့သို့ ဆက်လက် အတည်ဖြစ်စေ ရမည်။”

ပုဒ်မ ၄၄(က) အရ၊ ၁၉၄၈ ခုနှစ် အက်ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ သတ်မှတ် ခဲ့သော စံငှါးရမ်းခ အမိန့်သည်၊ ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ အက်ဥပဒေ စတင် အာဏာဘည်သည်မှ စ၍ ဆက်လက်၍ အတည်ဖြစ်နေပါသည် ဟု မစွဘာ စူးစမ်းစစ်စစ် လျှောက်လဲကာ ဥပဒေနဲ့စပ်ကို အသေးစိတ်နှိုင်းယှဉ် လေ့လာသောအခါ၌ လည်း အဓိကအချက်များ၌ ထပ်တူညီကြောင်း။ ၁၉၄၈ ခုနှစ် အက်ဥပဒေမှာ ယာယီအက်ဥပဒေ ဖြစ်ခဲ့၍ လိုအပ် သလို အမိန့်ဖြင့် သက်တမ်းတိုးပေးခြင်း ခံခဲ့ရရာမှ ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၈ ရက်နေ့တွင် သက်တမ်း ကုန်ဆုံးသွားခဲ့ကြောင်း။ သို့ရာတွင် ယင်းအက်ဥပဒေကို ပယ်ဖျက်သည် (repeal) မဟုတ် သက်တမ်းကုန် (expire) ခြင်းမျှသာ ဖြစ်ခဲ့ရာ၊ ယင်းအက်ဥပဒေအရ ဆုံးဖြတ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်တို့သည် အလို အလျောက် ပျက်ပြယ် ပပျောက်ကုန်သည် မဟုတ်ကြောင်း။ ၁၉၆၀ ခုနှစ် အက်ဥပဒေကို မေလ ၈ ရက်နေ့တွင် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ရာ၊ ပုဒ်မ ၄၄ ကို ထည့်သွင်းထားသဖြင့် ယခင် အက် ဥပဒေအရ ဆုံးဖြတ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်တို့သည် ဆက်လက်၍ အတည် ဖြစ်ပြန်ကြောင်း ကို တင်ပြသည်။

၁၉၇၀
ဝင်နိဆူးမား
ပါ ၃
နီး
ဒေါ်အေးကြည်
၁၂။

၁၉၆၉ ခုနှစ် တရားမ အထွေထွေ လျှောက်လွှာအမှတ် ၆၄ တွင်၊ လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သော ရွှေနေကြီးများ၊ ဒေါ်ကြည်ကြည်ဝင်း နှင့် ဦးကိုကိုကြီး၊ ၁၉၆၉ ခုနှစ် တရားမ အထွေထွေ လျှောက်လွှာ ၁၀၉ တွင် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သော ရွှေနေကြီးများ ဦးဘိုးသာနှင့် ဦးမောင်မောင်ကြီးတို့ကလည်းကောင်း၊ လက်ထောက် နိုင်ငံတော် ရွှေနေချုပ် ဦးလှသင်းနှင့် အစိုးရရွှေနေကြီး ဒေါ်မြသန်းနုတို့ကလည်းကောင်း ဤအချက်နှင့် ပတ်သက်၍ မစ္စတာ စူးရမားကဲ့သို့ ထပ်တူယူဆကြသည်။

၁၉၆၀ ခုနှစ် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၄ သည် ရှင်းလင်း ထင်ရှားသော စကားလုံးများကို သုံးနှုံးထားသည်။ ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ အက်ဥပဒေ၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ ချမှတ်ခဲ့သော ဆုံးဖြတ်ချက်၊ အမိန့်၊ အရေးယူဆောင်ရွက်ချက်၊ သို့မဟုတ် မှုခင်းကိစ္စ ဆောင်ရွက်ချက်တို့သည်၊ ၁၉၆၀ ခုနှစ် အက်ဥပဒေ စတင် အာဏာတည်သည်မှ ဆက်လက် အတည်ဖြစ်စေရမည်ဟု ဆိုသည်။ ၁၉၄၈ ခုနှစ် အက်ဥပဒေ၏ မည်သည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်ဟု ကန့်သတ်ချက်မပါချေ။ ဆုံးဖြတ်ချက်၊ အမိန့်၊ ဆောင်ရွက်ချက်ဟူသည့် စကားရပ်တို့သည်လည်း ကျယ်ဝန်း၍ ခြုံမိငုံမိအောင် ရွေးချယ် သုံးနှုံးထားသော စကားရပ်များ ဖြစ်ပေသည်။ စံငှါးရမ်းခ သတ်မှတ်ခြင်းသည်လည်း၊ ယင်း စကားရပ်တို့တွင် အကျုံးဝင်သော လုပ်ရပ်တချက် ဖြစ်သည်ကို အငြင်းမပွါးနိုင်ပေ။

ပုဒ်မ ၄၄ (ခ) အရ၊ ယခင် အက်ဥပဒေအရ ထုတ်ပြန်သော အမိန့် ကြော်ငြာစာများ၊ အမိန့်များ၊ နည်းဥပဒေများနှင့် ရာထူးခန့်ထားခြင်းများသည် အဆိုပါ အက်ဥပဒေ မည်သည့်အခါကမျှ သက်ဘမ်း မကုန်ဆုံးဘဲ အာဏာတည်လျက် ရှိဘိသကဲ့သို့ ဆက်လက် အတည်ဖြစ်စေရမည် ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ယခင်အက်ဥပဒေအရ ခန့်ထားသော ကြီးကြပ်ရေးဝန်၏ အာဏာသည်လည်း ဆက်လက် တည်ရှိသည်။ ၁၉၆၀ ခုနှစ် အက်ဥပဒေအရ သီးခြား ရာထူး ခန့်ထားခြင်း၊ အာဏာအပ်နှင်းခြင်းကို ထုတ်ပြန် ကျေညာရန် မလိုတော့ချေ။ ပုဒ်မ ၄၄ ၏ အပိုဒ် (က) က ပြဋ္ဌာန်းသည်ကို ပိုမို သေချာ ခိုင်မာလေအောင် အပိုဒ် (ခ) က ပြဋ္ဌာန်းထားပြန်သည်။

အထက်ပါ အကြောင်းများကြောင့်၊ ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ အက်ဥပဒေအရ၊ ကြီးကြပ်ရေးဝန်က သတ်မှတ်ခဲ့သော စံငှါးရမ်းခသည် ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၄၄ အရ ဆက်လက်အတည်ဖြစ်သည်။

ယင်းသို့ဆက်လက်အတည်ဖြစ်သော စံငှါးရမ်းခကို ကြီးကြပ်ရေးဝန်က ပြင်ဆင် သတ်မှတ်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ မည်သူက လျှောက်ထားနိုင်သည်၊ မည်သို့ဆောင်ရွက်ရမည်ကို ဥပဒေက အတိအကျ ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်။ ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ အက်ဥပဒေတွင် ပုဒ်မ ၆ က၊ ဥပစာကို တိုးတက်ကောင်းမွန်အောင် ပြုပြင်ခြင်း၊ သို့မဟုတ်

ပုံသဏ္ဍာန် ပြောင်းလဲခြင်းအတွက် ကုန်ကျသည့်ငွေနှင့် စပ်လျဉ်း၍ဖြစ်စေ၊ ဥပစာကို ပြုပြင်ထားရာတွင် ပိုမိုကုန်ကျခြင်း နှင့် စပ်လျဉ်း၍ဖြစ်စေ၊ စံငှါးခပြင်ပေးရန်ကြီးကြပ် ရေးဝန်ထံလျှောက်ထားနိုင်ပါသည်။ ပုဒ်မ ၂၇ ၏ ခြွင်းချက် (၂) တွင် ယင်းသို့ ကြီးကြပ်ရေးဝန်က တနှစ်လျှင် ၆ ရာခိုင်နှုန်းထက်ပို၍ တိုးမြှင့်ခြင်းမပြုရဟု ထိန်းချုပ် ထားပါသည်။ ပုဒ်မ ၈ အရ၊ ဥပစာနှင့် စပ်လျဉ်း၍၊ မြို့နယ်စီပါယ်ခွန်၊ ခိုင်ကြေး၊ အခြားအခွန်များသည်၊ ၁၉၃၉ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၁ ရက်နေ့အပါအဝင်ဖြစ်သည့် အခွန်စည်းကြပ်ကာလတွင် ပေးခဲ့ရသည်ထက်ပိုမိုသည်နှင့်အမျှ အိမ်ရှင်က ကြီးကြပ် ရေးဝန်ထံ စံငှါးရမ်းခကို တိုးမြှင့်ပေးရန် လျှောက်ထားနိုင်ပါသည်။

၁၉၇၀
 ဝင်နိဆူးမား
 ပါ ၃
 နှင့်
 ဖေါ်အေးကြည်
 ပါ ၂။

၁၉၆၀ ခုနှစ် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၆ နှင့် ပုဒ်မ ၈ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်တို့သည်၊ ၁၉၄၈ ခုနှစ် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၆ နှင့် ပုဒ်မ ၈ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်တို့နှင့် ထပ်တူပင်ဖြစ်ပါသည်။ စံငှါးရမ်းခသတ်မှတ်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ အကျယ်ပြဋ္ဌာန်းသော ၁၉၆၀ ခုနှစ် အက် ဥပဒေပုဒ်မ ၂၇ ၏ အဓိပ္ပါယ်သက်ရောက်မှုသည်လည်း ၁၉၄၈ ခုနှစ် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၉ ၏ အဓိပ္ပါယ်သက်ရောက်မှုနှင့် ထပ်တူဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဖေါ်ပြ ဘားသော အခြေအနေများတွင် စံငှါးရမ်းခကို သတ်မှတ်သည့်နှုန်းထားအထိတိုးမြှင့် ပေးရန် လျှောက်ထားခွင့်သည် အိမ်ရှင်မှာသာ ရှိပါသည်။ ကြီးကြပ်ရေးဝန် သတ် မှတ်ပေးပြီးသော စံငှါးရမ်းခကို ပြင်ဆင်လျှော့ပေါ့ပေးရန် အိမ်ငှါးက မလျှောက် စားနိုင်ပါ။ အဆောက်အဦတွင် ပြုပြင်မှု တရပ်ရပ်ကို ပြုလုပ်စေရန်၊ အိမ်ငှါးက လျှောက်ထားလျှင် ကြီးကြပ်ရေးဝန်က ပုဒ်မ ၁၁ အရ (၁၉၄၈ ခုနှစ် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၁) အိမ်ရှင်အား နှိုက်တစ်ပေးပြီးလျှင်၊ မိမိကလိုအပ်သည်ဟု ထင်မြင်သောပြုပြင် မှုကို အိမ်ရှင်အား ပြုလုပ်စေနိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် စံငှါးခသတ်မှတ်ပြီးသည့်နောက် ပိုင်းတွင်လည်း အဆောက်အဦပျက်စီးယိုယွင်းခြင်းကို ပြုပြင်ပေးစေရန် အတွက်၊ အိမ် ငှါးတွင် လုံလောက်သော ပြဋ္ဌာန်းချက်ရှိပါသည်။ ထို့ကြောင့် အဆောက်အဦအခြေ အနေ ပြောင်းလဲလာ၍ အကြောင်းပြကာ စံငှါးရမ်းခကို ပြင်ဆင်လျှော့ပေါ့ပေး စေရန်အိမ်ငှါးအား လျှောက်ထားခွင့်ပြုရန် မရှိပါဟု မစွတာ စူးရမားကလျှောက် လဲသည်။

ရွှေနေကြီး ဦးဘိုးသာက မိမိ၏အမှုတွင် အိမ်ငှါးက သတ်မှတ်ပြီးဖြစ်သောစံ ငှါးရမ်းခကို လျှော့ပေါ့ပေးရန် လျှောက်ထားခဲ့သည်ကို ကြီးကြပ်ရေးဝန်က တိုးမြှင့် ပေးခဲ့ခြင်းဖြစ်၍၊ စာချွန်လျှောက်ထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ မစွတာ စူးရမားကဲ့သို့ ပင် မိမိကလည်း၊ အိမ်ငှါးဖြစ်သူက လျှောက်ထားခြင်းကြောင့် တကြိမ်သတ်မှတ် ပြီးသော စံငှါးရမ်းခကို ကြီးကြပ်ရေးဝန်က ပြင်ဆင်သတ်မှတ်ခြင်း မပြုနိုင်ဟု လျှောက် လဲလိုပါသည်။ အိမ်ကို လိုအပ်လျှင် ပြုပြင်ရန် ဥပဒေတွင် ပြဋ္ဌာန်းပြီး ဖြစ်ပါသည်။

၁၉၇၁

ဝင်နိဆူးမား
ပါ ၃
နှင့်
ဒေါ်အေးကြည်
ပါ ၂။

၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၈ ရက်နေ့စွဲပါ အမိန့်အမှတ် ၂၉၁ ဖြင့် ပုဒ်မ ၈ ကအိမ်ရှင်ကို ပြုခွင့်စသည်ကို ပိုမိုပေးဆောင်ရသည့်အတွက် စံငှါးရမ်းခ တိုးမြှင့်ပေးရန် ကြီးကြပ်ရေးဝန်အား လျှောက်ထားခွင့်ကို ဆိုင်းငံ့ထားပါသည်။ ထို့ကြောင့် အိမ်ရှင်၏စံငှါးရမ်းခ ဘိုးမြင့်ပေးရန် လျှောက်ထားခွင့်ကို လျှော့နည်းစေကာ၊ အိမ်ငှါးကို မူသတ်မှတ်ပြီးသော စံငှါးရမ်းခကို လျှော့ပေါ့ပြင်ဆင်ပေးရန် လျှောက်ထားခွင့် အထက် အသတ်မရှိပေးလျှင် မျှာမည်မဟုတ်ပါ။ မြို့ပြဆိုင်ရာ ငှါးရမ်းခကြီးကြပ်ရေး ဥပဒေသည် အိမ်ငှါးကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရန် ရည်ရွယ်သော်လည်း အိမ်ရှင်ကိုတဖက်သတ်ဖိနှိပ်ချွတ်ချယ်ရန်ကား မဟုတ်ပါ။ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်များ အတွင်းက နှစ်ဖက်မျှာစေရန် ဆုံးဖြတ်သင့်ပါသည်ဟု တင်ပြသည်။

ဒေါ်ကြည်ကြည်ဝင်းကလည်း မစ္စတာ စူးရမားကို ထောက်ခံ လျှောက်လဲသည်။

ဦးကိုကိုကြီးက ကာလအတော်အတန် ကြာလာ၍ အိမ်ယိုယွင်းပျက်စီးလာလျှင် သို့မဟုတ် အခြေအနေ ပြောင်းလွှဲလျှင် အိမ်ငှါးကပင် စံငှါးရမ်းခကို ပြင်ဆင်သတ်မှတ်ပေးရန် ကြီးကြပ်ရေးဝန်ထံ လျှောက်ထားနိုင်ပါသည်။ ဥပဒေက ၎င်းအား တားဆီး၍မထားပါ။ မိမိ၏အမှုတွင် အိမ်ကို ပြောင်းလွှဲ၍ အခန်းများဖွဲ့ခြင်းကြောင့် အခြေအနေ ပြောင်းလွှဲခဲ့ပါသည်။ ထိုအချက်ကို အခြေခံ၍ စံငှါးရမ်းခကို ပြင်ဆင်ပေးရန် လျှောက်ထားခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်ဟု တင်ပြသည်။

လက်ထောက်နိုင်ငံတော်ရွှေနေချုပ် ဦးလှသင်းက ပုဒ်မ ၂၇ (၂) တွင် ကြီးကြပ်ရေးဝန်သည် အိမ်ရှင်၏ သို့တည်းမဟုတ် အိမ်ငှါး၏ လျှောက်ထားချက် အရ မိမိကတည်းက သတ်မှတ်သည့် စံငှါးရမ်းခကို သတ်မှတ်ရမည်ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်။ ထို့ကြောင့် အိမ်ရှင် ဖြစ်စေ အိမ်ငှါးဖြစ်စေ လျှောက်ထားခွင့်ရှိပါသည်။ ပုဒ်မ ၂၇ (၂) (c) တွင် “ဥပစာ၏ အခြေအနေပြောင်းလဲသည့်ကိစ္စ” သည် ကြီးကြပ်ရေးဝန်က စံငှါးရမ်းခကို သတ်မှတ်ရာတွင် ထည့်သွင်း စဉ်းစားရန်အကြောင်းချင်းရာ ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းအပိုဒ် (၂) (c) တွင် ပြုခွင့်ဘိုးလာခြင်း၊ အိမ်ကိုပြုပြင် ထားရှိရာတွင် စရိတ်ပိုမိုကုန်ကျလာခြင်း စသည်တို့ကို သီးခြား ပေါ်ပြထားရာ၊ ယင်းအကြောင်းချင်းရာတို့သည် အိမ်ရှင်က စံငှါးရမ်းခကို တိုးမြှင့်ပေးရန် လျှောက်ထားရန် အကြောင်းများဖြစ်ပါသည်။ မြင်းချက် (၂) သည် ထိုအကြောင်းများနှင့် သက်ဆိုင်ပါသည်။ “အခြေအနေပြောင်းလဲခြင်း” သည် အိမ်ငှါးနှင့်ပိုမိုသက်ဆိုင်၍ အကြောင်းချင်းရာအထင်အရှားပြနိုင်လျှင် အိမ်ငှါးကလည်း စံငှါးရမ်းခကို လျှော့ပေါ့ပြင်ဆင်ပေးရန်ကြီးကြပ်ရေးဝန်ထံ လျှောက်ထားနိုင်ပါလိမ့်မည်။ သို့ရာတွင် သာမန်ပြုပြင်မှု လိုလျှင် ကြီးကြပ်ရေးဝန်က ပုဒ်မ ၁၁ အရ ဆောင်ရွက်ပေးရန်သာ ဖြစ်ပါသည်။

ကာလကြာမြင့်၊ အခြေအနေအမုန်တကယ် ပြောင်းလဲသည်ကို အထင်အရှားတွေ့ရမှသာ၊ စံငြိုးရမ်းခကို ပြင်ဆင်လျော့ပေါ့ပေးသင့်ပါသည်ဟု တင်ပြသည်။

၁၉၇၀

ဝင်နိဆူးမား

ပါ ၃

နှင့်

ဒေါ်အေးကြည်

ပါ ၂။

ပုဒ်မ ၂၇ အရ၊ အိမ်ရှင်၏ သို့တည်းမဟုတ် အိမ်ငြိုး၏ လျှောက်ထားချက်အရ၊ ကြီးကြပ်ရေးဝန်က စံငြိုးရမ်းခကို သတ်မှတ်နိုင်သည်။ ထို့ပြင် မိမိသဘောအတိုင်းလည်း ကြီးကြပ်ရေးဝန်က သတ်မှတ်နိုင်သည်။ အပိုဒ် ၂ (ဆ) တွင် အောက်ပါအချက်ကို ကြီးကြပ်ရေးဝန်က ထောက်ထား၍ သတ်မှတ်နိုင်သည်ဟုပါသည်။

“(ဆ) ၁၉၃၉ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၁ ရက်နေ့ကစ၍၊ ဥပစာ၏အခြေအနေ ဆိုးရွားသွားခြင်းကြောင့် သော်၎င်း အခြားလုံလောက်သော အကြောင်းများကြောင့်သော်၎င်း၊ ၁၉၃၉ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၁ ရက်နေ့တွင် ဥပစာကို အငြိုးချထားသည့် သို့တည်းမဟုတ် ထိုနေ့ရက်နေ့ဘက်၊ ထိုဥပစာကို ပထမအကြိမ် အငြိုးချထားသည့် ငြိုးရမ်းခမှာ များလွန်းသည်။ သို့တည်းမဟုတ် တံဆိုးမဲ့တခြင်းမရှိဟု ကြီးကြပ်ရေးဝန်က ထင်မြင်သဘောရရှိသည့်ကိစ္စ။”

အထက်ပါကိစ္စသည် ကြီးကြပ်ရေးဝန်က မိမိသဘောအတိုင်း စံငြိုးရမ်းခကို သတ်မှတ်ခြင်းနှင့်လည်း ဆီလျော်သည်။ အိမ်ငြိုးဖြစ်သူက လျှောက်ထားသဖြင့်၊ လျော့ပေါ့ပြင်ဆင်ရန် ဆင်ခြင်ခြင်းနှင့်လည်း ဆီလျော်သည်။

သတ်မှတ်ပြီးသော စံငြိုးရမ်းခကို အိမ်ငြိုးဖြစ်သူက ပြင်ဆင်လျော့ပေါ့ ပေးရန် မလျှောက်ထားနိုင်ဟုဆိုလျှင်၊ အိမ်ငြိုးဖြစ်သူက ဥပစာ၏ အခြေအနေဆိုးရွားသွားခြင်းကို ကြီးကြပ်ရေးဝန်အား အကြောင်းကြားညွှန်ပြခြင်းမှ စတင်ကာ ကြီးကြပ်ရေးဝန်က လိုအပ်သော စုံစမ်းခြင်းကိုပြုကာ မိမိသဘောအတိုင်း စံငြိုးရမ်းခကို သင့်မြတ်သလို ပြင်ဆင်လျော့ပေါ့ပါသတ်မှတ်ခြင်းကို ဥပဒေကတားမြစ် ပိတ်ပင်မည်လော။ တားမြစ်ပိတ်ပင်ခြင်းမရှိဘဲ ဆိုရပေမည်။ ထို့ကြောင့် အိမ်ငြိုးက စံငြိုးရမ်းခကို ပြင်ဆင်လျော့ပေါ့ပေးရန် မလျှောက်ထားနိုင်ဟုသော ကောက်ယူချက်သည် အကျိုးသက်ရောက်မှုမရှိ။

ပုဒ်မ ၂၇ တွင် ကြီးကြပ်ရေးဝန်က စံငြိုးရမ်းခ သတ်မှတ်နိုင်သည်ဟုသာဆိုသည်။ စံငြိုးရမ်းခကို တကြိမ်တခါသာလင် သတ်မှတ်နိုင်သည်ဟု ချွတ်ချယ်ထားခြင်းမရှိ။ ဥပဒေအတွင်းသို့ မပါသော စကားရပ်များကို ထည့်သွင်း၍မရချေ။ ဥပဒေကိုပြင်ဆင်လိုလျှင် ဥပဒေပြုအာဏာပိုင်ကသာလျှင် အထင်အရှား ပြင်ဆင်ပြဋ္ဌာန်းနိုင်သည်။ အဓိပ္ပါယ်နှင့်သယောင်မြင့်၊ ဥပဒေ ရှိ တရားရုံးများက ချဲ့ထွင်ခြင်း၊ ချွတ်ချယ်ခြင်း မပြုအပ်ပေ။

၁၉၇၁

ဝင်နိဆူးမား
ပါ ၃
နှင့်
ဒေါ်အေးကြည်
ပါ ၂။

အိမ်ရှင်အိမ်ငှါးကိစ္စတွင် နှစ်ဖက်မျှတစေရန်အတွက် အဓိကကျသည့် အချက်များ၊ အိမ်ငှါးကအိမ်ငှါးရမ်းခကို ပြင်ဆင်လျှော့ပေါ့ပေးရန် လျှောက်ထားခွင့်သည်၊ မရှိသည်မဟုတ်။ ပြင်ဆင်လျှော့ပေါ့ပေးရန် လျှောက်ထားလာသောအခါ၊ ကြီးကြပ်ရေးဝန်က နှစ်ဖက်ကို ကြားနာပြီးနောက်၊ ကိုယ်တိုင် စုံစမ်းစစ်ဆေးပြီးနောက်၊ ဥပဒေတွင် သတ်မှတ်ထားသောမူများ၊ ပြဋ္ဌာန်းချက်များ နှင့် အညီ၊ မျှမျှတတ ဆုံးဖြတ်ခြင်းက အဓိက ဖြစ်သည်။

အခြေအနေပြောင်းလဲခြင်းဆိုရာ၌ ဥပစာ၏ အခြေအနေဖြစ်သည်။ အိမ်ငှါး၏ စီးပွားရေးအခြေအနေမဟုတ်။ စံငှါးရမ်းခ သတ်မှတ်ခြင်းသည် အိမ်ဥပစာ၏ အခြေအနေကို အခြေခံသည်။ အိမ်ရှင်၊ အိမ်ငှါးတို့၏ ပုဂ္ဂိုလ်ရေး အခြေအနေကို အခြေမခံချေ။ ဒေါ်သိန်းမြ နှင့် ကိုမြမောင်ပါ ၂ (၁) ကိုကြည့်။

ဥပစာကို ပုဒ်မ ၁၁ အရ၊ ပြုပြင်ပေးရန် လိုအပ်လျှင်၊ ယင်းပုဒ်မပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ ဆောင်ရွက်ရန်သာဖြစ်သည်။ စံငှါးရမ်းခကို လျှော့ပေါ့ပေးရန်မဟုတ်။

စံငှါးရမ်းခဟုခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲသည့်အတိုင်း ညီညွတ်သော “စံချိန်” ဖြစ်ရသည်။ အိမ်ငှါးက မကြာခဏလာရောက်လျှောက်ထားတိုင်း လေးလေးနက်နက် မစုံစမ်းဘဲ၊ စံငှါးရမ်းခ ပြင်ဆင်ပေးမည်ဆိုလျှင်၊ “စံချိန်” မညီညွတ်၊ မတည်ငြိမ် ဖြစ်မည် စံချိန်မပီသဖြစ်မည်။

တကြိမ်သတ်မှတ်ပြီးသော စံငှါးရမ်းခကို လျှော့ပေါ့၍ဖြစ်စေ၊ တိုးမြှင့်၍ဖြစ်စေ၊ ပြင်ဆင်သတ်မှတ်ပေးသောအခါ၊ ပြင်ဆင်ပေးရသည့် အကြောင်း အပြည့်အစုံကို အမိန့်တွင်ဖော်ပြရန်လိုသည်။ ဥပဒေက အပ်နှင်းသော အာဏာကို သုံးစွဲခြင်းပင် ဖြစ်စေကာမူ ဥပဒေနှင့်ညီသော အကြောင်းအချက်များကို အခြေခံ၍ ဆုံးဖြတ်မှသာလျှင်၊ ဆုံးဖြတ်ချက်သည် တရားဝင်မည်ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့်၊ ဥပစာ၏ အခြေအနေ ပြောင်းလဲသောကြောင့် စံငှါးရမ်းခကိုပြင်ဆင်လျှော့ပေါ့ပေးရန်၊ အိမ်ငှါးဖြစ်သူက လျှောက်ထားနိုင်သည်။ ကြီးကြပ်ရေးဝန်က အထက်ပါမူများနှင့် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်တို့ကို လိုက်နာ၍ စံငှါးရမ်းခကို သင့်မြတ်မျှတသလို လျှော့ပေါ့ သတ်မှတ်ပေးနိုင်သည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ဆုံးဖြတ်သည်။

ဤလျှောက်လွှာနှင့်ပတ်သက်၍ ကြီးကြပ်ရေးဝန်သည် အထက်ပါမူများနှင့် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ပြန်လည် စုံစမ်းစစ်ဆေး၍ သင့်မြတ်သည့်အတိုင်း ဆုံးဖြတ်နိုင်ရန်၊ ချမှတ်ထားပြီး ဖြစ်သော ကြီးကြပ်ရေးဝန်၏ စံငှါးရမ်းခ ပြင်ဆင်သတ်မှတ်သည့် အမိန့်ကို ပယ်ဖျက်လိုက်သည်။

(၁) ၁၉၆၉ ခု၊ တရားမအထွေထွေလျှောက်ထားမှုအမှတ် ၁၂၈။

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

တရားမအထွေထွေလျှောက်လွှာ

တရားသူကြီးချုပ် ဒေါက်တာ မောင်မောင်၊ တရားသူကြီး ဦးထွန်းတင် နှင့် တရားသူကြီး ဦးသက်ဖေ
တို့ရွှေ့တင်

ဒေါ်သိန်းမြ

နှင့်

ကိုမြမောင် ပါ ၂*

† ၁၉၇၀

ဇူလိုင်လ
၃၁ ရက်။

မြို့ပြဆိုင်ရာ ငှားရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၇ (၂) — ဥပစာတခု၏ စံငှားရမ်းခသတ်မှတ်
ရာ၌ ဥပစာနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အချက်အလက်များကိုသာ စဉ်းစားရန်ရှိပြီး ဥပစာနှင့် ဆက်စပ်
ခြင်းမရှိသည့် အိမ်ငှား၏ ဝင်ငွေကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်းမပြုနိုင်။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ စံငှားရမ်းခကို သတ်မှတ်ရာ၌ ငှားရမ်းခကြီးကြပ်ရေးဝန်သည် မြို့ပြဆိုင်ရာ
ငှားရမ်းခကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၇ (၂) တွင်ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် အချက်အလက်များကို
သော်လည်းကောင်း၊ ဆိုင်ရာအကြောင်းချင်းရာများကိုသော်လည်းကောင်း အထောက်အထားပြုရန်
လိုပေသည်။ အလားတူပင်ငှားရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေးဝန်၏ အမိန့်ကို ပြန်လည်စိစစ်သည့်ရုံးမှလည်း
ထိုအချက်အလက်များအပေါ်၌ပင် မူတည်၍ ဆုံးဖြတ်ရမည်ဖြစ်သည်။ အဆိုပါ အချက်အလက်များ
ကိုကြည့်ရှုပါမူ၊ ဥပစာတခု၏စံငှားရမ်းခကို သတ်မှတ်ရာ၌ ဥပစာနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အချက်အလက်
များကိုသာ စဉ်းစားရန်ရှိသည်။ ဥပစာနှင့် ဆက်စပ်ခြင်းမရှိသည့် အိမ်ငှားတခု၏ ဝင်ငွေကို ထည့်သွင်း
စဉ်းစားခြင်းမပြုနိုင်ပေ။

- လျှောက်ထားသူအတွက်။ ။ တရားရုံးချုပ် ရွှေနေ ဦးချေ။
- လျှောက်ထားခံရသူ(၁)အတွက်။ ။ တရားရုံးချုပ် ရွှေနေ ဦးသန်းမောင်။
- လျှောက်ထားခံရသူ(၂)အတွက်။ ။ အစိုးရတရားရုံးချုပ် ရွှေနေ ဦးမျိုးထွန်းလင်း။

တရားသူကြီး ဦးသက်ဖေ။ ။ လျှောက်ထားခံရသူ ကိုမြမောင်သည် ဟင်္သာတမြို့၊
ရုံးကြီးရပ်၊ လှည်းဘန်းလမ်း၊ အိမ် အမှတ် ၉၁ ကို လျှောက်ထားသူ ဒေါ်သိန်းမြထံမှ

* ၁၉၆၉ ခုနှစ်၊ တရားမအထွေထွေ လျှောက်လွှာအမှတ် ၁၂၈။
† ဟင်္သာတမြို့၊ နယ်ပိုင်တရားမ တရားသူကြီးရုံး၏ ၁၉၆၉ ခုနှစ်၊ တရားမသေးမှုအမှတ် ၃ တွင်၊
၁၉၆၉ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၁၃ ရက်နေ့စွဲပါအမိန့်ကို မကျေနပ်၍၊ အမှုခေါ်စာချွန်တော်အမိန့်ထုတ်ဆင့်
ပေးရန်လျှောက်ထားသောလျှောက်လွှာ။

၁၉၇၀
ဒေါ်သိန်းမြ
နှင့်
ကိုမြမောင်
ပါ။ ၂။

ငှါးရမ်းနေထိုင်သည့် အိမ်ငှါးဖြစ်သည်။ မူလက အိမ်ငှါးသည် အိမ်ရှင်အား အိမ်လခ တလလျှင် ၁၂၀ ကျပ် ပေးလာခဲ့သည်။ ၁၉၆၇ ခုနှစ်တွင်၊ အိမ်လခကို ၄၀၀ ကျပ် သို့ လျှော့ယူရန် အိမ်ရှင်က သဘောတူခဲ့သည်။ ထို့နောက် ၁၉၆၈ ခုနှစ်တွင်၊ အိမ်ငှါးက စံငှါးခ သတ်မှတ်ပေးရန် ဟင်္သာတမြို့၊ လက်ထောက် ငှါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေးဝန်ထံသို့ လျှောက်ထားရာ၊ စံငှါးရမ်းခကို တလလျှင် ၁၀၀ ကျပ် နှင့်ပင် သတ်မှတ်ပေးခဲ့သည်။ လက်ထောက် ငှါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေးဝန်၏ အမိန့်ကို မကျေနပ်၍ အိမ်ငှါးက ဟင်္သာတမြို့၊ နယ်ပိုင်တရားမ တရားသူကြီးထံသို့ လှဲအပ်လွှာ တင်သွင်းရာ၊ စံငှါးရမ်းခကို တလလျှင် ၈၅ ကျပ်သို့ ပြင်ဆင်သတ်မှတ်လိုက်သည်။ ထိုကဲ့သို့ ပြင်ဆင် သတ်မှတ် ရာ၌၊ နယ်ပိုင် တရားမ တရားသူကြီးက အိမ်ငှါး အနေဖြင့် ထမင်းရောင်းချရာတွင် ဝင်ငွေ မကောင်း၍ စံငှါးရမ်းခကို ပြင်ဆင် လျှော့ပေါ့လိုက်ကြောင်း မှတ်ချက်ပြုခဲ့ သည်။

လျှောက်ထားသူ၏ တရားရုံးချုပ်ရွှေနေ ဦးအေးချိုက နယ်ပိုင် တရားမ တရား သူကြီး၏ အမိန့်မှာ ဥပဒေ ဘောင် အတွင်းက ချမှတ်သည့် အမိန့်တခု မဟုတ်၍၊ ဤရုံးမှ အမှုခေါ် စာချွန် အမိန့်ဖြင့် ပယ်ဖျက်ပေးသင့်ကြောင်း တင်ပြသွားသည်။ နိုင်ငံတော် အစိုးရ အတွက် လိုက်ပါဆောင်ရွက်သည့် အစိုးရ တရားရုံးချုပ် ရွှေနေ ဦးမျိုးထွန်းလင်းက၊ စံငှါးရမ်းခကို သတ်မှတ်ရာ၌ နယ်ပိုင် တရားမ တရားသူကြီးသည် ဥပစာနှင့် စပ်လျဉ်း၍သာ ထည့်သွင်း စဉ်းစားထိုက်ကြောင်း၊ ဥပစာနှင့် ဆက်စပ်ခြင်း မရှိသည့် အိမ်ငှါး၏ ဝင်ငွေကို ထည့်သွင်း စဉ်းစားခဲ့ခြင်းသည် ဥပဒေအရ မှားယွင်း နေ၍ အမှုခေါ်စာချွန်ဖြင့် ပယ်ဖျက်ပေးသင့်ကြောင်း တင်ပြသွားသည်။ လျှောက် ထားခံရသူ၏ တရားရုံးချုပ် ရွှေနေကြီး ဦးသန်းမောင်က အခင်းဖြစ် ဥပစာနှင့် ပတ်သက်၍၊ အိမ်ငှါး ကိုမြမောင်သည် ယခင်အိမ်ငှါးဖြစ်သူ ဒေါ်စိန်ပွင့်အား အပျောက် ငွေ ၅,၀၀၀ ကျပ် ပေးခဲ့ရသည့် အပြင်၊ ထမင်းဆိုင်၏ ဝင်ငွေမှာ နယ်ပိုင် တရားမ တရားသူကြီးမှတ်ချက်ပြုထားသည့် အတိုင်း ဆုတ်ယုတ်နေကြောင်း မငြင်းနိုင်၍၊ ဤရုံးမှအမှုခေါ် စာချွန်ဖြင့် ပယ်ဖျက်ပေးရန် မသင့်ကြောင်း တင်ပြသွားသည်။

စံငှါးရမ်းခကို သတ်မှတ်ရာ၌ ငှါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေးဝန်သည် မြို့ပြဆိုင်ရာ ငှါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၇ (၂) တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် အချက်အလက် များကို သော်လည်းကောင်း၊ ဆိုင်ရာ အကြောင်းချင်းရာများကို သော်လည်းကောင်း၊ အထောက်အထားပြုရန် လိုပေသည်။ အလားတူပင် ငှါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေးဝန်၏ အမိန့်ကို ပြန်လည် စိစစ်သည့် ရုံးမှလည်း ထိုအချက်အလက်များ အပေါ်၌ပင် မူတည်၍ ဆုံးဖြတ်ရမည်ဖြစ်သည်။ အဆိုပါ အချက်အလက်များကို ကြည့်ရှုပါမူ၊ ဥပစာတခု၏ စံငှါးရမ်းခကို သတ်မှတ်ရာ၌ ဥပစာနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အချက်အလက်များကိုသာ

စဉ်းစားရန် ရှိသည် ဥပစာနှင့် ဆက်စပ်ခြင်း မရှိသည့် အိမ်ငှါးတခု၏ ဝင်ငွေကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်း မပြုနိုင်ပေ။

ယခုအမှုတွင် ကြီးကြပ်ရေးဝန်သည် ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ အလားတူ အဆောက်အဦ များ၏ ငှါးရမ်းခများ၏ တန်ဖိုးသာမက၊ အခင်းဖြစ် ဥပစာ အတွက် ပြုနီစီပါယ် အဖွဲ့၏ ငှါးရမ်းခ တန်ဖိုးမှာ တလလျှင် ၁၂၅ ကျပ် သတ်မှတ်ထားသည်ကို ထောက် ရှုပြီး စံငှါးရမ်းခကို အိမ်ရှင် လက်ခံရန် သဘောတူထားသည့် နှုန်းထား အတိုင်း တလ ၁၀၀ ကျပ် ဖြင့် သတ်မှတ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုစံငှါးရမ်းခနှုန်းမှာအိမ်ငှါး အနေဖြင့် စင်ငွေမကောင်း၍လျော့ပေါ့သင့်သည်ဟု နယ်ပိုင်တရားမ တရားသူကြီး၏ ဆုံးဖြတ် ခြင်းသည် ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် မညီဖြစ်နေသည်။

မြို့ပြဆိုင်ရာ ငှါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၂ (၅) အရ၊စံငှါးခ သတ်မှတ်သည့် ကြီးကြပ်ရေးဝန်၏ အမိန့်ကို ငြင်းဆို လွှဲအပ်ရာတွင် တရားသူကြီးက ချမှတ်သည့် ဆုံးဖြတ်ချက်သည် အပြီးသတ် အဘည်ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် တရားသူကြီး က၊ ဆုံးဖြတ်ချက် ချရန် အခြေခံသော အချက် အလက်ဘို့သည် ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်း ချက်ဘို့နှင့်မညီ၊ မဆီသော် ဖြစ်နေလျှင်မူကား၊ တရားသူကြီး၏ ဆုံးဖြတ်ချက်သည် ဆုံးဖြတ်ချက် မမည်နိုင်တော့ပေ။ အထင် အရှား မှားယွင်းသော ဆုံးဖြတ်ချက် ဟူ၍လည်း ဆိုနိုင်သည်။ ဥပဒေနှင့် ညီညွတ်သော အခြေခံ ကင်းမဲ့နေသောကြောင့် စီရင်ပိုင်ခွင့်ကို လွန်သော ဆုံးဖြတ်ချက် ဟူ၍လည်း ဆိုနိုင်သည်။

ထို့ကြောင့် ၁၉၆၉ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၁၃ ရက်နေ့စွဲပါ၊ ဟင်္သာဘမြို့၊ နယ်ပိုင် တရားမ တရားသူကြီး၏ အမိန့်ကို ပယ်ဖျက်လိုက်သည်။ ဤလျှောက်လွှာ အတွက် ကုန်ကျသည့် စရိတ်များကို လျှောက်ထားခံချသူ ဦးမြမောင်က ပေးဆောင်ရမည်။ ရွှေနေစရိတ် ၃၄ ကျပ် သတ်မှတ်သည်။

၁၉၇၀
ဒေါ်သိန်းမြ
နှင့်
ကိုမြမောင်
ပါ ၂။

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

တရားမအထွေထွေလျှောက်ထားမှု

တရားသူကြီးချုပ် ဒေါက်တာ မောင်မောင်၊ တရားသူကြီး ဦးထွန်းတင် နှင့် တရားသူကြီး ဦးသက်စေတို့ရွှေတွင်

† ၁၉၇၀

စက်တင်ဘာလ ၈
ရက်။

လက်ထောက်အမြတ်ခွန်မင်းကြီး

နှင့်

မက်ဆား(စ်) အောင်သိန်းကြူ (ရော်ဘာအက်စတိတ်)*

အမြတ်ခွန် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၆၆(၂)—သောင်းကျန်းသူအား အခြေအနေအရ ပေးရသော “လုံခြုံရေးစရိတ်” (ဆက်ကြေး) သည် အမြတ်ခွန်စည်းကြပ်ရာတွင် ခွင့်ပြုနိုင်သော စရိတ်ယုတ်မဟုတ်—သောင်းကျန်းသူအား ဆန္ဒအလျောက် ထောက်ပံ့အားပေးကူညီလျှင် ရာဇဝတ်ပြစ်မှုကြီးကိုပင် ကျူးလွန်ရာရောက်ခြင်း၊ တဖက်၌လည်း ပြည်သူ့အများနှင့် ပတ်သက်သော ပေါ်လီစီ—ပြည်သူ့ ကိုယ်ကျင့်တရားဆိုသည့် စကားရပ်များကို အခြေအနေအတော့ အခေါ်ပေါ်တွင် မူတည်၍ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုရခြင်း—အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုရာတွင် လက်တွေ့ အခြေအနေကို ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်ကျကျသုံးသပ်၍ ဖွင့်ဆိုရခြင်း။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ ဤအမှုတွင် အခွန်ထမ်းက မိမိ၏ခြံများတွင် သောင်းကျန်းသူတို့က မီးရှို့ဖျက်ဆီးကြသည့်အတွက် ပြန်လည်ထူထောင်ရသည့် စရိတ်ကိုခွင့်ပြုရန် တောင်းခဲ့သည်။ ယင်းစရိတ်ကိုအမြတ်ခွန်ဝန်ထောက်က မဟုတ်မှန်ဟုမဆိုခဲ့။ အယူခံခံရုံးကခွင့်ပြုထိုက်သောစရိတ်ဖြစ်သည်ဟု သတ်မှတ်ခဲ့သည်။ အခွန်ထမ်းက ကြက်ပေါင်စေးခြံလုပ်ငန်းကိုအေးချမ်းစွာ လုပ်ကိုင်နိုင်ရန် သောင်းကျန်းသူတို့တောင်းဆိုငွေကိုပေးခဲ့ရပါသည်ဟုဆိုသည်။ အမြတ်ခွန်ဝန်ထောက်က ယင်းသို့မပေးရဟု မဆိုချေ။ စရိတ်များလွန်းသည်ဟုသာ ဆုံးဖြတ်ကာ၊ တဝက်ကိုခွင့်ပြု၍၊ တဝက်ကိုပယ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ယင်းသို့ဆုံးဖြတ်သည်ကိုအယူခံဆိုင်ရာမင်းကြီးကလည်းအတည်ပြုခဲ့သည်။ ကာလ၊ ဒေသအခြေအနေနှင့်ယှဉ်၍ ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်များက၊ တောင်းခံသော စရိတ် များ မများကိုသာ ဆုံးဖြတ်ကြသည်။ ယင်းသို့လုံခြုံရေးအတွက်ပေးရကြောင်း၊ ပေးမှု လုပ်ငန်းဖြစ်ထွန်းကြောင်း ထို့ကြောင့်စရိတ်သည် လုပ်ငန်းစရိတ်ဖြစ်ကြောင်း လက်ခံခဲ့ကြပြီးဖြစ်သည်။

အကြောင်းအချက်နှင့် ပတ်သက်၍၊ ဤရုံးကထပ်မံမေးမြန်းသဖြင့် အမြတ်ခွန်အယူခံရုံးက စုံစမ်းထင်ပြုရာ၌လည်း၊ မြိတ်ခရိုင်တွင် ထိုစဉ်က သောင်းကျန်းသူတို့သည် အစိုးရ၏ အစောင့်အရှောက်နှင့် ဝေးရာနေရာများရှိ ကြက်ပေါင်စေးခြံရှင်များထံမှ ဆက်ကြေးကောက်ခံခဲ့ကြကြောင်း

* ၁၉၆၆ ခုနှစ်၊ တရားမအထွေထွေ လျှောက်ထားမှုအမှတ် ၁၊ ၂။

† မြန်မာနိုင်ငံ အမြတ်ခွန် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၆၆ (၂) အရ တင်သွင်းသောလျှောက်လွှာ၊

ကို အထောက်အထားများနှင့် ဖော်ပြထားသည်။ ယင်းလက်တွေ့အခြေအနေကို မျက်နှာလွဲ၍ မရချေ။ အခြားခြုံငုံများက ဆက်ကြေးကို စရိတ်အဖြစ်ခွင့်ပြုရန် မတောင်းခံခဲ့ကြဟုဆိုသည်။ သို့ရာတွင် လုံခြုံရေးစရိတ်ဟု မပြုပဲ လက်ခံနိုင်ဖွယ်ရာဖြစ်သော အခြားစရိတ်အဖြစ် ပြောင်းလွှဲ၍ တင်ပြခဲ့ခြင်း မပြုခဲ့ကြဟုဆိုသောချေ။ သောင်းကျန်းသူတို့တောင်းသော ဆက်ကြေးကိုပေးရခြင်း၊ ၎င်းတို့ခိုင်းစေသည်ကို လုပ်ရခြင်း စသည်တို့ကိုကာလ၊ ဒေသအခြေအနေနှင့် လုပ်ဆောင်ပေးရသူတို့၏စေတနာကိုပေါင်းစပ်၍ ပြည့်စုံစွာ စဉ်းစားပြီးမှ၊ ရာဇဝတ်မှုမြောက်စေသော သောင်းကျန်းသူ ကိုအားပေးကူညီခြင်းဖြစ်မြောက်သည်-မဖြစ်မြောက်သည်ကို စဉ်းစားအပ်သည်။

ဒေါ်အုန်း ပါ ၃ နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ၊ ၁၉၆၉၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး၊ အထူးရာဇဝတ်ရုံး အယူခံအဖွဲ့၊ စာ ၂၁။ မောင်တင်အောင် ပါ ၁၅ နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ၊ အထူးရာဇဝတ်ရုံး အယူခံအဖွဲ့၊ ၁၉၆၈ ခုနှစ်၊ အယူခံမှု ၁၂၂။ ဦးဘိုးစွန် နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ၊ အထူးရာဇဝတ်ရုံး အယူခံအဖွဲ့၊ ၁၉၆၉ ခုနှစ်၊ အယူခံမှု ၁၃၂ တို့ကိုရည်ညွှန်းသည်။

ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ အထူးရာဇဝတ်ရုံး အယူခံအဖွဲ့သည် နိုင်ငံတော် မှုပ်ဒဏ်ကို အောင်မြင်ထိ ရောက်စေကာ၊ တရားမျှတခြင်းတန်ဖိုးကိုဆောင်သော စီရင်ထုံးများကိုပြု၍ တရားစီရင်ရေးလမ်းညွှန်များကို ချမှတ်လျက်ရှိ၏။ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံးများတွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြထားသော ရံဖန်ရံခါ နိုင်ငံတော် တရားရုံးချုပ် ညွှန်ကြားလွှာဖြင့် မြန်မာ့သော အထူးရာဇဝတ်ရုံး အယူခံအဖွဲ့၏ စီရင်ထုံးများကို ကောင်းစွာ လေ့လာလိုက်နာကြရန်ဖြစ်ပေသည်။

ဦးထွန်းအောင်သာ နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ၊ ၁၉၆၉ ခု၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး၊ တရားရုံးချုပ် စာ ၅၈ တို့ကိုလည်း ရည်ညွှန်းသည်။

လျှောက်ထားသူအတွက်။ ။ လက်ထောက်နိုင်ငံတော်ရှေ့နေချုပ်ဦးလှသင်း။

လျှောက်ထားခံရသူအတွက်။ ။ တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေ ဦးပိုင်။

တရားသူကြီးချုပ် ဒေါက်တာ မောင်မောင်။ ။ မြိတ်ခရိုင် အောင်သိန်းကြူ ကြက်ပေါင်စေး လုပ်ငန်းကို ၁၉၅၆-၅၇ ခုနှစ်နှင့် ၁၉၅၇-၅၈ ခုနှစ်တို့အတွက် အမြတ်ခွန် စည်းကြပ်ရာမှ ဤလွှဲအပ်မှု ၂ ရပ်ပေါ်ပေါက် လာခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ နှစ်မှလုံးတွင် ဖြစ်ပွားခဲ့ပုံနှင့် ဥပဒေပြဿနာတူညီသဖြင့် လျှောက်လဲချက်များကိုပေါင်း၍ ကြားနာခဲ့သည်။ ဤအမိန့်တရပ်ဖြင့် နှစ်မှလုံးဆုံးဖြတ်သည်။

၁၉၅၆-၅၇ အမြတ်ခွန်စည်းကြပ်နှစ်တွင် အခွန်ထမ်း ဖြစ်သော အောင်သိန်းကြူ ကြက်ပေါင်စေး လုပ်ငန်းက လုပ်ငန်းအတွက် ဥပဒေအရ ခွင့်ပြုသင့်သော စရိတ်စက အဖြစ် ပြန်လည်ထူထောင်ရေး စရိတ်စသည်တို့ အပြင် သောင်းကျန်းသူသို့ ပေးဆောင်ရသော လုံခြုံရေးစရိတ် ၄၂,၅၆၀ ကျပ်ကို အမြတ်ခွန်ဝန်ထောက်သို့ တင်ပြခဲ့သည်။ ယင်းအရာရှိက လုံခြုံရေး စရိတ်တဝက်ကို ခွင့်ပြု၍ ကျန်တဝက်ဖြစ်သော ၂၁,၂၈၀ ကျပ် ကို ငြင်းပယ်၍ စည်းကြပ်ရန် ဝင်ငွေများနှင့်ပြန်ပေါင်းခဲ့သည်။

၁၉၇၀
 လက်ထောက်
 အမြတ်ခွန်
 မင်းကြီး
 နှင့်
 မက်ဆား(စ်)
 အောင်သိန်း
 ကြူ
 ရော်သာ အက်စ
 တိတ်။

၁၉၇၀

လက်ထောက်
အမြတ်ခွန်
မင်းကြီး
နှင့်
မက်ဆား(စ်)
အောင်သိန်း
ကြံ
ရန်ဘာအက်ခ
တိတ်။

အခွန်ထမ်းက လုံခြုံရေးစရိတ်တဝက်ကို ခွင့်မပြုပဲ၊ ပြန်ပေါင်းခြင်း၊ သောင်းကျန်းသူတို့ မီးရှို့ဖျက်ဆီးသွားသော ကြက်ပေါင်စေး ကြပ်တိုက်သော ရုံနှင့် စက်များကို ပြန်လည်ထူထောင်ရာတွင် ကုန်ကျစရိတ် ၁၀,၀၆၀ ကျပ်ကို အမြတ်ခွန်ဝန်ထောက်က ခွင့်မပြုခြင်းနှင့် အခြားဆုံးဖြတ်ချက်တို့အပေါ် တွဲဘက်လက်ထောက် အမြတ်ခွန်မင်းကြီး (အယူခံ) ထံ တက်ရောက်ခဲ့သည်။ မင်းကြီးက ဖော်ပြပါ အယူခံအကြောင်း ၂ ရပ်နှင့် ပတ်သက်၍ အမြတ်ခွန်ဝန်ထောက်၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို အတည်ပြုခဲ့သည်။

အခွန်ထမ်းက အမြတ်ခွန်အယူခံရုံးသို့ အယူခံဝင်ရာ၊ သောင်းကျန်းသူတို့ မီးရှို့ဖျက်ဆီးကြသော ကြက်ပေါင်စေး ကြပ်တိုက်ရုံနှင့် စက်များကို ပြန်လည်ထူထောင်ရေးမှာ လုပ်ငန်းအတွက် မလုပ်မဖြစ်သော ကိစ္စဖြစ်၍ တင်ပြသော စရိတ်စကကို ခွင့်ပြုရမည်။ သောင်းကျန်းသူတို့အား ပေးရသည်ဆိုသော လုံခြုံရေး စရိတ်စက တဝက်ကိုမူ၊ အမြတ်ခွန်ဝန်ထောက်နှင့် အယူခံမင်းကြီးတို့က ခွင့်ပြုပြီး ဖြစ်သည်။ ငြင်းပယ်သော တဝက်ကို ခုံရုံးကခွင့်ပြုရန် အကြောင်းမမြင်၊ သောင်းကျန်းသူတို့အား လုံခြုံရေး စရိတ်ပေးခြင်းဖြင့် တရားဥပဒေကို ချိုးဖောက် နေသူတို့ကို အားပေးရာ ရောက်သည်။ ပြည်သူ့အကျိုးနှင့် ဆန့်ကျင်သည်ဟု ဆုံးဖြတ်ခဲ့လေသည်။

အယူခံခံရုံးသည် သောင်းကျန်းသူတို့ပေးဆောင်ခဲ့ရသည်ဆိုသော စရိတ်တဝက်ကို ငြင်းပယ်ရာတွင်၊ ယင်းစရိတ်သည်ပြည်သူ့အကျိုးနှင့် ဆန့်ကျင်သည်ဟု ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါလျက်၊ စရိတ်တဝက် ခွင့်ပြုခဲ့သည်တို့ကိုမူ အတည်ပြုသည့် သဘောသက်ရောက်ခဲ့ပါသည်။ ထိုသို့အမိန့်ချမှတ်ခဲ့ခြင်းသည် ဥပဒေအရ မှားယွင်းခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် နိုင်ငံတော် တရားရုံးချုပ်သို့ အမှုငိုလျက် ပြဿနာတင်သွင်း ပေးသင့်ပါသည်ဟု အမြတ်ခွန်ဌာနက အယူခံခံရုံးသို့ အမြတ်ခွန် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၆၆(၂)အရ လျှောက်ထားခဲ့လေသည်။

အယူခံခံရုံးက၊ ဥပဒေပြဿနာ မပေါ်ပေါက်၊ အကြောင်းချင်းရာ ကိစ္စသာ ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင်တဝ ခုံရုံးသို့ အခွန်ထမ်းက အယူခံဝင်စဉ်က၊ အမြတ်ခွန်ဌာနက ခွင့်ပြုထားသော လုံခြုံရေးစရိတ် တဝက်နှင့် ပတ်သက်၍ ပြန်လှန် အယူခံခြင်းမပြုခဲ့။ ခုံရုံးသည် အယူခံဝင်သော အကြောင်း အချက်တို့ပေါ် ဤသာဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ အခွန်ထမ်းကသာ အယူခံဝင်သည်ဖြစ်၍၊ ၎င်းတောင်းခံသော သက်သာခွင့်ကို ခွင့်ပြုခြင်း၊ ငြင်းပယ်ခြင်း ပြုနိုင်သည်။ အယူခံတွင် တဖက်က တင်ပြတောင်းဆိုခြင်း မရှိသည်ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားကာ အခွန်ထမ်းအား ဆန့်ကျင်နစ်နာစေသော အမိန့်ကိုချမှတ်ပိုင်ခွင့် မရှိခဲ့ပါ။ ထို့ကြောင့်၊ ဌာနက ပုဒ်မ ၆၆(၂) အရလျှောက်ထားသည်ကို လက်မခံနိုင်ဟု ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။

ဌာနက ဤရုံးသို့ ပုဒ်မ ၆၆(၁)ဖြင့် လာရောက်ပြန်သည်။ ဤရုံးက ပြဿနာသည် ပြည်သူ့အကျိုးနှင့် စပ်ယှက်နေသည်။ အမြတ်ခွန်အယူခံခံရုံး၏ စီရင်ပိုင်ခွင့်နှင့်လည်း ပတ်သက်နေသည်။ အခွန်ကြီးကြပ်ရေးတွင် မျှတခြင်း ပြီးပြီးပြတ်ပြတ်ဖြစ်စေခြင်း၊ စသောပြဿနာတို့လည်းပါသည်။ ထို့ကြောင့် အမှုကိုပို့လျက် ပြဿနာကို ကျယ်ကျယ်ဝန်းဝန်း သုံးသပ်သင့်သည်ဟု ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ တရားမျှတမှုကိုဖြစ်စေသောငှါ၊ ဌာနကတင်သော အောက်ဖော်ပြပါ ပြဿနာအမှတ် (၁) ကိုသာမကပါ။ အခွန်ထမ်းကတင်သော အောက်ဖော်ပြပါ ပြဿနာအမှတ် (၂)ကိုပါ ဖော်ထုတ်ခဲ့သည်။

၁၉၇၀
လက်ထောက်
အမြတ်ခွန်
မင်းကြီး
နှင့်
မက်ဆား(စ်)
အောင်သိန်း
ကြူ
ရော်သာအက်စ်
တိတ်။

ပြဿနာ (၁)

“Whether the Income-tax Appellate Tribunal after holding that the security payment made to the insurgents as being opposed to public policy is not an allowable item of expenditure, has not erred in law in making the order which has the effect of allowing half of the amount of the said payment, namely, K 21,280?”

ပြဿနာ (၂)

“Under the circumstances of the case whether the Income-tax Appellate Tribunal was right in not allowing half of the Security allowances amounting to K 42,560 and if so whether it was right in not setting aside the assessment.”

၁၉၅၇-၅၈ အမြတ်ခွန် စည်းကြပ်နှစ်နှင့် ပတ်သက်၍လည်း အခွန်ထမ်းက စရိတ်စကအဖြစ် ခွင့်ပြုရန်တောင်းခံခဲ့သော၊ ပေါင်းတင်စရိတ် ၃၃,၄၂၀ ကျပ်နှင့် လုံခြုံရေးစရိတ် ၉,၂၇၀ ကျပ် တို့ကို အမြတ်ခွန်ဝန်ထောက်က တပေါင်းတည်း စဉ်းစား၍ တဝက်ကိုသာ ခွင့်ပြု၍ တဝက်ကိုပယ်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် လုံခြုံရေးစရိတ်တဝက် ၄,၆၃၅ ကျပ်ကိုခွင့်ပြု၍ တဝက်ကို ပယ်သလိုဖြစ်ခဲ့သည်။ အခွန်ထမ်းက အဆင့်ဆင့် အယူခံတက်ခဲ့ရာမှ၊ ခွင့်ပြုခဲ့သော လုံခြုံရေးစရိတ်တဝက်အတွက် အမြတ်ခွန်ဌာနက ပုဒ်မ ၆၆(၂) အရလျှောက်ထားခဲ့သည်။ မအောင်မြင်၍ ပုဒ်မ ၆၆(၁) အရဤရုံးသို့ လာရာ၊ အောက်ပါပြဿနာ ၂ ရပ်ကို ဖော်ထုတ်ပေးခဲ့သည်။

ပြဿနာ (၁)

“Whether the Income-tax Appellate Tribunal, after holding that the security payment made to the insurgents as being opposed to public policy, is not an allowable item of expenditure, has not erred in law in making the order which

၁၉၇၀

လက်ထောက်
အမြတ်ခွန်
မင်းကြီး
နှင့်
မက်ဆား(စ်)
အောင်သိန်း
ကြူ
ရော်ဘာအက်စ်
တိတ်။

has the effect of allowing half of the said security payment amounting to K 9,280 included in 'weeding expenses' totalling K 42,700"

ပြဿနာ (၂)

"Under the circumstances of the case whether the Income-tax Appellate Tribunal was right in not allowing half of weeding expenses amounting to K 42,700, which includes the sum of K 9,280 for security payment and if so, whether it was right in not setting aside the assessment."

အမြတ်ခွန် အယူခံခံရုံးက အဖြစ်အပျက်နှင့်တကွ၊ အမှုတွဲများ ပြဿနာများကို ဤရုံးသို့တင်ပို့ခဲ့သည်။ ဤရုံးကနှစ်ဖက် ရွှေနေကြီးများကို ကြားနာပြီးနောက် မြတ်ခရိုင် ကြက်ပေါင်စေး လုပ်ငန်းရှင် အများသည် သောင်းကျန်းသူတို့အား လုံခြုံရေး စရိတ်စက၊ ပေးကြရသလား၊ ပေးကြရလျှင် ဤသို့ပေးခြင်းသည် လုပ်ငန်းအတွက် သက်သက်ပေးရခြင်းဟု ဆိုနိုင်မည်လား၊ ဟူသောအကြောင်းအချက်တို့ကို စုံစမ်း၍ တင်ပြပေးရန် အမြတ်ခွန် အယူခံခံရုံးသို့ မှာကြားခဲ့သည်။

အမြတ်ခွန် အယူခံခံရုံးက ဒေသဆိုင်ရာတို့မှတစ်ဆင့် စုံစမ်း ကာ ၁၉၅၆-၅၇ ခုနှစ်အတွင်းက မြတ်ခရိုင်တွင် ကြက်ပေါင်စေး ခြံလုပ်ငန်းကို သောင်းကျန်းသူတို့ နှောက်ယှက်ခြိမ်းချောက်ကြကြောင်း၊ ဆက်ကြေး မပေးလျှင် မီးရှို့မည်ဟု ခြိမ်းချောက်သောကြောင့် ဆက်ကြေးပေးရပါသည်ဟု ကြက်ပေါင်စေးလုပ်ငန်းရှင် ငါးဦး တို့က ဂတိသစ္စာပြုထွက်ဆိုကြကြောင်း၊ အစိုးရ၊ ပြည်သူ့ရဲဘဲနှင့် အလှမ်းဝေးသော ဒေသများ၌ ခြံပိုင်ရှင်များသည်၊ သောင်းကျန်းသူတို့က ဆက်ကြေး တောင်းပါက ကြိတ်၍ပေးကြရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ခြံပိုင်ရှင်မည်မျှက ပေးကြရသည်ကို မသိရ၍၊ တနယ်လုံးက ဆက်ကြေးပေးခဲ့သည်ဟု ဆိုနိုင်ရန်ခဲယဉ်းပါသည်။ ဆက်ကြေးကို စရိတ်အဖြစ် ခွင့်ပြုရန် တောင်းဆိုခဲ့သည့်အခြား အမြတ်ခွန်စည်းကြပ်မှုများလည်း မရှိပါ။ ဆက်ကြေးသည် လုပ်ငန်း၏ စရိတ်ဖြစ်သလား ဆိုသည်မှာမူ ဥပဒေ ပြဿနာဖြစ်၍ အမြတ်ခွန်အယူခံခံရုံးက ဆုံးဖြတ်ရန်မဟုတ်ပါ ဟုတင်ပြသည်။

လွှဲအပ်မှုများကို ထပ်မံကြားနာရာတွင်၊ လက်ထောက် နိုင်ငံတော် ရွှေနေချုပ် ဦးလှသင်းက သောင်းကျန်းသူကို ဆက်ကြေး ပေးရခြင်းကို၊ တရားဝင် စရိတ်အဖြစ် ခွင့်ပြုခဲ့ခြင်းသည် အန္တရာယ်ကြီးသော သာဓကဖြစ်မည်စိုး၍ အမြတ်ခွန် ဌာနက ဤရုံးသို့ လာရောက်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ အမြတ်ခွန် အယူခံခံရုံးကပင် ဆက်ကြေး ပေးခြင်းသည် ပြည်သူ အကျိုးကို ဆန့်ကျင်သည်ဟု မှတ်ချက်ပြုပြီးနောက်မှ ဆက်ကြေးတဝက်ခွင့်ပြုပြီးသည်နှင့် ပတ်သက်၍ မည်သို့မျှ မဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်းသည် မှား

ယွင်းပါသည် စီရင်ပိုင်ခွင့်ကို ကျဉ်းမြောင်းစွာ အပွေါ့ယ် ကောက်ယူရာမှထွက်ပါသည် ဟု လျှောက်လဲသည်။

အခွန်ထမ်းအတွက်၊ ရွှေနေကြီး ဦးပိုင်က၊ အမြတ်ခွန်ဌာနသည် ပုဒ်မ ၃၃(၂) အရ အယူခံခံနိုင်ပါလျက်၊ မဝင်ခဲ့ပါ။ ဌာနက အယူခံမဝင်၊ မတင်ပြခဲ့သောအချက်ပေါ်တွင် အယူခံခံရုံးက ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့် မရှိပါ။ အယူခံခံရုံးက “ လုံခြုံရေးစရိတ် ” နှင့် ပတ်သက်၍ မှတ်ချက်ပြုသော အခါမှ၊ ဌာနကယင်းမှတ်ချက်ကို အားထားပြုလာခြင်းဖြစ်ပါသည်။ အယူခံခံရုံးက ညွှန်ပြပြီး ဖြစ်သည့်အတိုင်း အခွန်ထမ်းကသာ အယူခံခံရာ၌၊ ၎င်းအပေါ် အမြတ်ခွန်ဝန်ထောက်က စည်းကြပ်၍ အယူခံမင်းကြီးက အတည်ပြုပြီးသည့် စည်းကြပ်မှုကိုတိုးမြှင့် စည်းကြပ်ပိုင်ခွင့် အယူခံခံရုံးတွင် မရှိပါ။

အမြတ်ခွန် စည်းကြပ်ခြင်းကို အက်ဥပဒေ သီးခြားဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်။ အခြားသာမန်ဥပဒေများ၊ ရာဇဝတ်ဥပဒေများတွင် ပါဝင်သော ပြဋ္ဌာန်းချက်များ၊ မှုများကို အတိအကျ ကူးယူလိုက်နာ၍ မရပါ။ ဥပမာ သာမန်အားဖြင့် တရားဥပဒေနှင့် မညီညွတ်သော လုပ်ငန်းကို အမြတ်ခွန် စည်းကြပ်ခဲ့လျှင်၊ အမြတ်ခွန်ဥပဒေများကိုသာ လိုက်နာကျင့်သုံးရန် ဖြစ်ပါသည်။ တရားမဝင်သော လုပ်ငန်းမှ အမြတ်ခွန်ကိုယူ၍၊ ယင်းလုပ်ငန်းစရိတ်စကကို ခွင့်ပြုရန် ဧည့်စားရာတွင်မူ လုပ်ငန်းသည် တရားမဝင်ဟုဆိုကာ၊ ခွင့်မပြုပဲ ငြင်းပယ်လျှင် အမြတ်ခွန် ဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်ပါသည်။ *Commissioner of Income-tax v. Kesurdas* (၁) ဤအမှုတွင် ကြက်ပေါင်စေး လုပ်ငန်းရှင်တို့သည် ခက်ခဲစွာ၊ သောင်းကျန်းသူ အန္တရာယ်အကြားမှ လုပ်ခဲ့ကြရပါသည်။ တရားမဝင်သော လုပ်ငန်းကို လုပ်ခဲ့သည်မဟုတ်ပါ။ လုပ်ငန်း လုပ်နိုင်အောင်၊ ကာလ၊ ဒေသ၊ အခြေအနေအရာ၊ ဆက်ကြေးပေးရသည်ကို မူ ခွင့်မပြုပဲ၊ လုပ်ငန်းမှရရှိသော အမြတ်ငွေအပေါ်တွင် အခွန်ကောက်လျှင် မျှတမည် မဟုတ်ပါ။ လုံခြုံရေး စရိတ်စကဆိုသည်မှာ စည်းကြပ်မှု ဖြစ်ရန်နှင့် ကာလပေါ် မူတည်၍ အကြောင်းချင်းရာအရ ဆုံးဖြတ်ရသော ကိစ္စဖြစ်ပါသည်။ အမြတ်ခွန်ဝန်ထောက်နှင့် အယူခံမင်းကြီးတို့က ယင်းသို့ ဆုံးဖြတ်ပြီးသည်ကို၊ အမြတ်ခွန်ဌာနက အယူခံပဲ၊ အယူခံခံရုံးက အခွန်ထမ်းအပေါ် နစ်နာစေသောနည်း၊ ဆုံးဖြတ်၍မရပါ။ အလားတူပင် နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်ကလည်း ဥပဒေကြောင်း မှားယွင်းသည်ကိုသာ ညွှန်ပြရန်ဖြစ်ပါသည်။ တတိယ အယူခံခံရုံးသဖွယ်၊ အကြောင်းချင်းရာများကိုပါ ပြန်လည် ဝေဖန်သုံးသပ်၍ ဆုံးဖြတ်နိုင်မည် မဟုတ်ပါ။ ယခုရုံးရှေ့ရောက်သောပြဿနာများပေါ်တွင် သင့်တော်သော မှတ်ချက်များ ချမှတ်ပြီးနောက်၊ အမြတ်ခွန် အယူခံရုံး၏ အမိန့်များအတိုင်း တည်စေလျှင် သင့်မြတ်ပါလိမ့်မည် ဟု ဦးပိုင်ကတင်ပြသည်။

၁၉၇၀
လက်ထောက်
အမြတ်ခွန်
မင်းကြီး
နှင့်
မက်ဆား(စ်)
အောင်သိန်း
ကြူ
ရော်ဘာအက်စ်
တိတ်။

(၁) 963,49 Income-tax Reports 931.

၁၉၇၀

လက်ထောက်
အမြတ်ခွန်
မင်းကြီး
နှင့်
မက်ဆား(စ်)
အောင်သိန်း
ကြ။
ရော်ဘာအက်စ်
ထိတ်။

သောင်းကျန်းသူအား “လုံခြုံရေးစရိတ်” (ဆက်ကြေး) ပေးခြင်းသည် ပြည်သူ့
အများနှင့် ပတ်သက်သော ပေါ်လစီ (Public Policy) ကို ဆန့်ကျင်သည်။
ယှဉ်ကြား၍ အားမပေးအပ်သော ကိစ္စဖြစ်သည်ဟု အမြတ်ခွန် အယူခံရုံးက မှတ်ချက်
ပြုခြင်းသည် မှန်ကန်သင့်မြတ်ပေသည်။ သောင်းကျန်းသူအား ဆန္ဒအလျောက်
လိုလိုချင်ချင်၊ ထောက်ပံ့ အားပေးကူညီလျှင်၊ ပြည်သူ့အကျိုး၊ ပေါ်လစီကိုသာ
ဆန့်ကျင်ရာမကသေး၊ ထုဝေဘုံပြစ်မှုကြီးကိုပင် ကျူးလွန်ရာ ရောက်ပေလိမ့်မည်။

သို့ရာတွင် ပြည်သူ့အများနှင့် ပတ်သက်သော ပေါ်လစီ၊ ပြည်သူ့အကျိုး (Public
Interest)၊ ပြည်သူ့ကိုယ်ကျင့်တရား (Public Morality) ဆိုသည့်စကားရပ်များကို
ကာလ၊ ဒေသ၊ အခြေအနေ အတွေးအခေါ် တို့ပေါ်တွင် မူတည်၍ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုရသည်။
ယင်းအခြေအနေ၊ အတွေးအခေါ် တို့နှင့် ကင်း၍ ရပ်ဘည်ခြင်းမရှိကြချေ။ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်
ဆိုရာတွင်လည်း လက်တွေ့ အခြေအနေကို မမ္မဒိဋ္ဌာန်ကျကျ သုံးသပ်ပြီးမှ ဖွင့်ဆိုရသည်။

ဤအမှုများတွင် အခွန်ထမ်းက မိမိ၏ ခြံများတွင် သောင်းကျန်းသူတို့က မီးရှို့
ဖျက်ဆီးကြသည့်အတွက် ပြန်လည်ထူထောင်ရသည့် စရိတ်ကို ခွင့်ပြုရန် တောင်းခံ
သည်။ ယင်းစရိတ်ကို အမြတ်ခွန်ဝန်ထောက်က မဟုတ်မှန်ဟု မဆိုခဲ့။ အယူခံခံရုံးက
ခွင့်ပြုထိုက်သောစရိတ် ဖြစ်သည်ဟု သတ်မှတ်ခဲ့သည်။ အခွန်ထမ်းက ကြက်ပေါင်စေး
ခြံလုပ်ငန်းကို အေးချမ်းစွာ လုပ်ကိုင်နိုင်ရန် သောင်းကျန်းသူတို့ တောင်းဆိုငွေကို
ပေးခဲ့ရပါသည်ဟုဆိုသည်။ အမြတ်ခွန် ဝန်ထောက်က ယင်းသို့ မပေးရဟု မဆိုချေ။
စရိတ်များလွန်းသည်ဟုသာ ဆုံးဖြတ်ကာ၊ တဝက်ကို ခွင့်ပြု၍၊ တဝက်ကို ပယ်ခဲ့ခြင်း
ဖြစ်သည်။ ယင်းသို့ ဆုံးဖြတ်သည်ကို အယူခံဆိုင်ရာမင်းကြီးကလည်း အတည်ပြုခဲ့
သည်။ ကာလ၊ ဒေသ၊ အခြေအနေနှင့် ယှဉ်၍ ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်များက၊
တောင်းခံသောစရိတ် များ မများကိုသာ ဆုံးဖြတ်ကြသည်။ ယင်းသို့ လုံခြုံရေးအတွက်
ပေးရကြောင်း၊ ပေးမှ လုပ်ငန်း ဖြစ်ထွန်းကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် စရိတ်သည်လုပ်ငန်း
စရိတ်ဖြစ်ကြောင်း လက်ခံခဲ့ကြပြီး ဖြစ်သည်။

အကြောင်းအချက်နှင့် ပတ်သက်၍ ဤရုံးက ထပ်မံ မေးမြန်းသဖြင့် အမြတ်ခွန်
အယူခံရုံးက စုံစမ်းတင်ပြရာ၌လည်း၊ မြိတ်ခရိုင်တွင် ထိုစဉ်က သောင်းကျန်းသူရှိသည်
အစိုးရ၏ အစောင့်အရှောက်နှင့် ဝေးရာနေရာများရှိ ကြက်ပေါင်စေး ခြံရှင်များထံမှ
ဆက်ကြေး ကောက်ခံခဲ့ကြကြောင်းကို အထောက်အထားများနှင့် ဖော်ပြထားသည်။
ယင်းလက်တွေ့ အခြေအနေကို မျက်နှာလှဲ၍ မရချေ။ အခြားခြံရှင်များက ဆက်ကြေး
ကို စရိတ်အဖြစ် ခွင့်ပြုရန်မတောင်းခံခဲ့ကြဟုဆိုသည်။ သို့ရာတွင် လုံခြုံရေးစရိတ်ဟု
မပြုပဲ လက်ခံနိုင်ဖွယ်ရာဖြစ်သော အခြားစရိတ် အဖြစ် ပြောင်းလဲ၍ တင်ပြခဲ့ခြင်း
မပြုခဲ့ကြ ဟုဆိုသာချေ။

သောင်းကျန်းသူတို့ ဘောင်းသော ဆက်ကြေးကို ပေးရခြင်း၊ ၎င်းတို့ ခိုင်းစေ
သည်ကို လုပ်ရခြင်း၊ စသည်တို့ကို ကာလဒေသ အခြေအနေနှင့် လုပ်ဆောင်ပေးရသူ
တို့၏ စေတနာကို ပေါင်းစပ်၍ ပြည့်စုံစွာ စဉ်းစားပြီးမှ၊ ရာဇဝတ်ပြစ်မှု မြောက်စေ
သော သောင်းကျန်းသူကိုအားပေး ကူညီခြင်း ဖြစ်မြောက်သည်၊ မဖြစ်မြောက်သည်ကို
စဉ်းစားအပ်ကြောင်းကို အထူး ရာဇဝတ်ရုံး အယူခံ အဖွဲ့က အကြိမ်ကြိမ် စီရင်ထုံး
ပြုခဲ့ပြီ။

၁၉၇၀
လက်ထောက်
အမြတ်ခွန်
မင်းကြီး
နှင့်
မက်ဆား (၆)
အောင်သိန်း
ကြူ
ရော်ဘာအက်စ်
တိတ်။

ဒေါ်အုန်း ပါ ၃ နှင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ (၂) တွင် အယူခံတရားလိုတို့သည်
သောင်းကျန်းသူတို့ကို လက်ခံအားပေးသမှု ပြုခဲ့သည်ဟု အထူးရာဇဝတ်ရုံးက မတရား
သင်း အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၇ (၂) အရ ပြစ်မှုထင်ရှားတွေ့ခဲ့၏။ အယူခံအဖွဲ့က ပြစ်မှု
ထင်ရှား စီရင်ခြင်းကို ပယ်ဖျက်ရာတွင် ဤသို့ မှတ်ချက်ပြုခဲ့၏။

“သောင်းကျန်းသူတို့ လှုပ်ရှားခြင်းကို သက်ဆိုင်ရာသို့ တိုင်တန်းခြင်း မပြုခြင်း
သည် သောင်းကျန်းသူတို့နှင့် ဆက်သွယ်နေခြင်း၏ အထောက်အထား ဖြစ်သည်ဟု
ရုံးကမှတ်ချက်ပြု၏။ ဤသည်ကိုလည်း ကာလ၊ ဒေသ အခြေအနေကို ထောက်ချင့်၍
သုံးသပ်ရန်လိုသည်။ တိုင်တန်းခြင်းကြောင့် သောင်းကျန်းသူတို့က အညှိုးထား
ကာ နှိပ်စက်ကလွဲပြုခြင်းများလည်း ရှိခဲ့သည်ဖြစ်ရာ၊ အခြေအနေ ပေးသည်ထက်
ပို၍ ရွာသူရွာသားတို့က ဆောင်ရွက်သင့်သည်ဟု မမျှော်လင့်အပ်ချေ။ အခြေ
အနေ တိုးတက်ကောင်းမွန်လာသည်နှင့် အမျှ၊ ရွာသူ ရွာသားတို့သည် တပ်မတော်၊
ပြည်သူ့ရဲဘဲနှင့် ပူးတွဲ၍လည်းကောင်း၊ အချင်းချင်း ပူးပေါင်း အင်အားဖြင့်
လည်းကောင်း၊ သောင်းကျန်းသူတို့အား ပြည်သူ့စစ်ဖြင့် တွန်းလှန်လျက် ရှိနေ
ကြသည်ကို ထောက်ချင့်လျှင်၊ ရွာသူရွာသားတို့၏ စိတ်သည် သောင်းကျန်းသူ
များဖက်သို့ အလွယ်တကူ ကိုင်းညွှတ်ခြင်း မရှိသည်မှာ ထင်ရှားသည်။”

အလားတူပင် သောင်းကျန်းသူတို့က လက်နက်ပြုပြီး ခြိမ်းချောက်ကာ ဗစ္စည်း
များကို သယ်ပိုးခိုင်းသည်ကို လုပ်ကိုင်ပေးခဲ့ရသော ရွာသားများ [မောင်တင်အောင်
ပါ ၁၅ ဦးနှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ (၃)]၊ သောင်းကျန်းသူအား ကြောက်ရွံ့၍
လိုက်လံလမ်းပြသောသူ [ဦးဘိုးစွန် နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ(၄)] တို့သည်
စေတနာမပါ၍၊ ပြစ်မှုမမြောက်ဟုအထူးရာဇဝတ်ရုံး အယူခံ အဖွဲ့ကဆုံးဖြတ်ခဲ့ဖူးသည်။

အထူးရာဇဝတ်ရုံး အယူခံအဖွဲ့သည် နိုင်ငံတော် မူဝါဒကို အောင်မြင်ထိရောက်
စေကာ၊ တရားမျှတခြင်း တန်ဖိုးကို ဆောင်သော စီရင်ထုံးများကို ပြု၍ တရားစီရင်

(၂) ၁၉၆၉၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး၊ အထူးရာဇဝတ်ရုံးအယူခံအဖွဲ့ စာ ၂၁။
(၃) အထူးရာဇဝတ်ရုံး အယူခံအဖွဲ့၊ ၁၉၆၈ ခုနှစ်၊ အယူခံမှု ၁၂၂။
(၄) အထူးရာဇဝတ်ရုံးအယူခံအဖွဲ့၊ ၁၉၆၉ ခုနှစ်၊ အယူခံမှု ၁၃၂။

၁၉၇၀

ထက်ထောက်
အမြတ်ခွန်
မင်းကြီး
နှင့်
ဧကသား(၆)
အောင်သိန်း
ကြီး
ရော်ဘာအက်စ်
တိတ်။

ရေး လမ်းညွှန်များကို ချမှတ်လျက်ရှိ၏။ မြန်မာနိုင်ငံ စီရင်ထုံးများတွင် ထည့်သွင်း
ဖော်ပြထားသော၊ ရံဖန်ရံခါ နိုင်ငံတော် တရားရုံးချုပ် ညွှန်ကြားလွှာဖြင့် ဖြန့်ချိသော
အထူး ထုတ်ဝေရုံး အယူခံအဖွဲ့၏ စီရင်ထုံးများကို ကောင်းစွာ လေ့လာလိုက်နာ
ကြရန်ဖြစ်ပေသည်။

သောင်းကျန်းသူကို ကူညီသည်ဟူသော စွပ်စွဲချက်ကို၊ ကာလ၊ ဒေသ အခြေ
အနေနှင့် ယှဉ်၍ စဉ်းစားဆုံးဖြတ်ရမည် ဖြစ်ကြောင်းကို တရားရုံးချုပ်ကလည်း ဆုံး
ဖြတ်ခဲ့ဖူးသည်။ ဦးထွန်းအောင်သာ နှင့် ပြည်ဆောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ (၅) တွင်
အောက်ပါကဲ့သို့ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။

“အမှုအဖြစ်အပျက် ကာလ၌ အချင်းဖြစ်ပွားရာ နယ်ဒေသတွင် သောင်းကျန်း
သူတို့ လှုပ်ရှားနေကြသည်။ အဓိက သက်သေ ၂ ဦးပင် သောင်းကျန်းသူ ဖြစ်
နေကြသည်။ အယူခံတရားလိုက ၎င်းထံမှ သောင်းကျန်းသူတို့က သေနတ်သိမ်းယူ
သွားကြောင်းကို ရဲစခန်းသို့တိုင်မည်ပြုရာ ရွာနာမည်စိုး၍ မတိုင်ပါနှင့်ဟု ရွာလူကြီး
များက တားကြကြောင်း ပေါ်လွင်သည်။ နောက်ပိုင်းတွင် နယ်မြေရှင်းလင်း
သည်။ ယင်းအခြေအနေတွင် အယူခံတရားလိုသည် ၎င်းက ကောင်းစွာထိန်းသိမ်း
ရန် တာဝန်ရှိသော သေနတ်ကို ရွာလူကြီး ဦးထွန်းအောင် အဝတ်တိန်ပေး၍
ပြန်လည်ရယူခဲ့ခြင်းသည် သောင်းကျန်းသူတို့ကို ထောက်ပံ့ခြင်း၊ ကူညီခြင်းမြောက်
သည်ဟုဆိုသာ။”

ယင်းအထူးအယူခံမှုတွင် “ဥပဒေကို အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုရာ၌ စကားပြေအရာ အများ
က နားလည်လက်ခံ၍ သဘာဝကျသော အဓိပ္ပါယ်ကို ယူခြင်းက ပို၍ မှန်ကန်တတ်
သည်။” ပြည်သူတို့က နားလည်လက်ခံမှု ဥပဒေ အာနိသင်ထက်သည်၊ တရားမျှာ
ခြင်းကို ပြည်သူကနားလည် လက်ခံခြင်းဖြင့် မှတ်ကျောက်ဘင်အပ်သည်၊ ဟု ခုံရုံးက
မှတ်ချက်ပြုခဲ့သည်။

ဤအမြတ်ခွန် လွှဲအပ်မှုများတွင် အခွန်စည်းကြပ်သည့် ၁၉၅၆-၅၇ ခုနှစ်များက
သောင်းကျန်းသူတို့သည် မြိတ်ခရိုင်အတွင်းရှိ အစိုးရ အစောင့်အရှောက်နှင့် ဝေးရာ
နေရာများ၌ ကြက်ပေါင်းစေး ခြံရှင်းတို့အား ခြိမ်းခြောက်ခြင်း၊ ၎င်းတို့ထံမှ ဆက်ကြေး
ကောက်ခြင်းတို့ ပြုလုပ်ခဲ့ကြောင်း၊ မရလျှင် မီးရှို့ နှောက်ယှက်ခဲ့ကြောင်း၊ အမှုတို့
များတွင် ပေါ်လွင်သည်။ ဤရုံးက ထပ်မံ စုံစမ်းစစ်သောကြောင့် အမြတ်ခွန်အယူခံရုံး
က တင်သွင်းသော အချက်အလက်များ၌လည်း ပေါ်လွင်သည်။ သောင်းကျန်းမှု
အန္တရာယ်မည်မျှရှိခဲ့သည်၊ ၎င်းတို့အား ပေးဆောင်ရသော “လုံခြုံရေးစရိတ်” သည်
အမြတ်ခွန် စည်းကြပ်ရာတွင် ခွင့်ပြုသင့်သော လုပ်ငန်းစရိတ် ဟူ၍ သတ်မှတ်ရမည့်

(၅) ၁၉၆၉ ခု၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး၊ တရားရုံးချုပ် စာ ၅၇။

အခြေရှိခဲ့မရှိခဲ့၊ ရှိခဲ့လျှင်လည်း မည်သည့်နှစ်တွင် မည်သည့် လုပ်ငန်းအတွက် မည်မျှ
သောစရိတ်ကို ခွင့်ပြုသင့်သည် စသည်တို့သည် ကာလ၊ ဒေသ အခြေအနေကို အခြေခံ
၍ ဆုံးဖြတ်ရမည့် အကြောင်းချင်းရာ ပြဿနာတို့ဖြစ်သည်။ ယင်းအကြောင်း ချင်းရာ
တို့ကို အမြတ်ခွန် ဝန်ထောက်က သုံးသပ် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပြီးပြီ။ အယူခံမင်းကြီးကလည်း
သုံးသပ်၍ အတည်ပြုခဲ့ပြီးပြီ။

၁၉၇၀
လက်ထောက်
အမြတ်ခွန်
မင်းကြီး
နှင့်
မက်ဆား(စ်)
အောင်သိန်း
ကြူ
ရော်ဘာအက်စ်
ထိတ်။

သောင်းကျန်းသူကိုအားပေး ကူညီခြင်း မပြုသင့်၊ ပြုလျှင် ပြည်သူ့ အကျိုးနှင့်
သက်ဆိုင်သော ပေါ်လစီကို ဆန့်ကျင်သည်ဆိုသော အမြတ်ခွန် အယူခံခုံရုံး၏မှတ်ချက်
ကို ကျွန်ုပ်တို့ကလည်း လက်ခံသည်။ သို့ရာတွင် အခွန်ထမ်း လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ရာကာလ၊
ဒေသအခြေအနေကို လက်တွေ့ကျကျ သုံးသပ်ပြီးနောက်၊ သောင်းကျန်းသူအားပေး
ကူညီခြင်း မြောက်မခမြောက်ကို အထက်၌ ဖော်ပြခဲ့ပြီးသော စီရင်ထုံးပါ မူများအရ၊
ဆုံးဖြတ်ရန်ဖြစ်သည်။ ပြည်သူ့ အိုးအိမ် ပစ္စည်းကို မီးရှို့ ဖျက်ဆီး၍ ပြည်သူ့အား
နှိပ်စက်ကလွှဲပြုသော သောင်းကျန်းသူတို့ ဖက်သို့ ပြည်သူ့၏ စေတနာသည် ကိုင်း
ညွှတ်ခြင်း မရှိတတ်ချေ။ အလားတူပင်အခွန်ထမ်း လုပ်ငန်းရှင်တို့သည်လည်း သာမန်
အားဖြင့် ၎င်းတို့၏ စေတနာဆန္ဒအလျောက် သောင်းကျန်းသူတို့အား “လုံခြုံရေး
စရိတ်” ပေးသွင်းကြမည်ဟု မယူဆနိုင်ချေ။

လုပ်ငန်းစရိတ်စက ဟုတ် မဟုတ်၊ ဟုတ်လျှင်မျှတသောစရိတ် ဟုတ်- မဟုတ်ကို
အမြတ်ခွန်ဌာနက ဆုံးဖြတ်ပြီး သည်ကို၊ အမြတ်ခွန် အယူခံ ခုံရုံးက မိမိသဘော
အလျောက် ပြင်ဆင်၍ အခွန်ထမ်းအပေါ် တိုးမြှင့်စည်းကြပ်ခြင်း မပြုအပ်ပေ။ တရား
စီရင်ရာတွင် တရားမျှတမှုကို အခြေခံ၍ တရားမျှတမှုကို ပြုကြောင်း အများမြင်စေရာ
သက်သို့ အခွန်အတုတ် စည်းကြပ်ရာ၌လည်း တရားမျှတမှုကို အခြေခံ၍ တရားမျှတမှု
ကို ပြုကြောင်း အခွန်ထမ်းဆောင်သူ ပြည်သူအများ မြင်စေရာသည်။ ပြီးပြတ်သင့်
ချိန်၌ ပြီးပြတ်ခြင်းသည်လည်း တရားမျှတမှု၏ အင်္ဂါတရပ်ဖြစ်သည်။

ထို့ပြင်၊ ဤရုံးသည် အမြတ်ခွန် လွှဲအပ်မှုတို့၌ ဥပဒေပြဿနာတို့ကိုသာ ဝေဖန်
သုံးသပ်ညွှန်ပြရသည်။ အယူခံအဆင့်ဆင့် ပြီးပြတ်ခဲ့ပြီးသည်ကို ကျွန်ုပ်တို့က အယူခံကို
ထပ်မံဖွင့်လှစ်ပေးသည့်သဖွယ်၊ အကြောင်းချင်းရာနှင့်တကွ ဥပဒေ ပြဿနာတို့ကိုပြန်
လည် ကြားနာ ဆုံးဖြတ်ရန် မဟုတ်ချေ။

ထို့ကြောင့် အမြတ်ခွန် အယူခံခုံရုံးက အခွန်ထမ်း၏ ၁၉၅၆-၅၇ ခုနှစ်နှင့် ၁၉၅၇-၅၈
ခုနှစ်တို့တွင် အခွန် စည်းကြပ်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်သော အယူခံများ ပေါ်တွင်၊ ဤရုံး
ထောက် ပြဿနာများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ချမှတ်ခဲ့သော အမိန့်များကို စွက်ဖက်ရန်မပြင်။
ယင်းအမိန့်များကိုဘည်စေသည်။

စရိတ်မရှိ။

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

တရားမအထွေထွေလျှောက်လွှာ

တရားသူကြီးချုပ် ဒေါက်တာ မောင်မောင်၊ တရားသူကြီး ဦးကျော်စံဦး နှင့် တရားသူကြီး ဦးသက်စေတီရွှေတင်

† ၁၉၇၀

အောက်တိုဘာ
လ ၂၀ ရက်။

အဗ္ဗဒူကရင် (ခေါ်) မောင်မောင်လေး

နှင့်

တွဲဘက်အတွင်းဝန်၊ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးနှင့် အမျိုးသား မှတ်ပုံတင်
ရေးဝန်ကြီးဌာန *
ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရေးနှင့် အမျိုးသား မှတ်ပုံတင်
ရေးဝန်ကြီးဌာန *

အမှုခေါ်စာချွန်မှု—နိုင်ငံခြားသားများအက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄(ပ) အရ၊ ခရိုင်ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက အာမခံငြင်းပယ်လျှင်၊ တရားရုံးချုပ်သို့ ပြင်ဆင်မှုဖြင့်လာနိုင်ခြင်း ရှိမရှိ—ယင်းဥပဒေ ပုဒ်မ ၄ (က) အရ၊ ခရိုင်ရာဇဝတ်တရားသူကြီးအား အပ်နှင်းထားသော တာဝန်—အာမခံပေးခွင့်ကို သုံးစွဲရာ၌ ဆင်ခြင်စဉ်းစားရမည့်မှုများ။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ခရိုင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးတွင်၊ နိုင်ငံခြားသားများ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃ အရ၊ အရေးယူခံရသူအား အာမခံပေးနိုင်သော အာဏာရှိသည်။ ပုဒ်မ ၄(ပ) က အပ်နှင်းသော ယင်းအာဏာကို သုံးစွဲရာ၌ တရားစီရင်ရေးဆန်ဆန် (quasi-judicial manner) ဆုံးဖြတ်ရမည်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဆုံးဖြတ်ချက်ကိုကြိုရုံးက စာချွန်မှုတင်ပြန်လည်သုံးသပ်ရန်တာဝန်နှင့် စီရင်ပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ ပြန်လည်သုံးသပ်ရာတွင်၊ စာချွန်ထုတ်သည့်မှုများတွင် ဝင် မဝင် စစ်ဆေးရန် လို၏။

ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။နိုင်ငံခြားသားများ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄(က) အရ ခရိုင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးအား အပ်နှင်းသောတာဝန်သည် သိမ်မွေ့လှချေသည်။ ပုဒ်မ ၄(၁) အရ၊ ပြည်နှင့် မိန့်ကိုလိုက်နာရန် တနည်းစာဖျက်ကွက်လျက်ရှိသော နိုင်ငံခြားသားတို့ကို ခရိုင်ရာဇဝတ်တရား သူကြီးက အမိန့်စာဖြင့် ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်ရသည်။ ဤအမှုတွင် ယင်းသို့ပျက်ကွက်နေသူအဗ္ဗဒူကရင် အား ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်ပါရန် သက်ဆိုင်ရာ ဌာနက ခရိုင်ရာဇဝတ်တရားသူကြီးထံ မှာကြားခဲ့ခြင်း ဖြစ်ဟန်တူသည်။ အဖမ်းခံရသူတို့အား ပုဒ်မ ၄(ပ) အရ၊ ခရိုင်ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက အာမခံ

* ၁၉၇၀ ခုနှစ်၊ တရားမအထွေထွေလျှောက်လွှာအမှတ် ၅၇။

† လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးနှင့် အမျိုးသားမှတ်ပုံတင်ရေး ဝန်ကြီးဌာန အတွင်းဝန်၏ ၁၉၇၀ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၁ ရက်နေ့စွဲပါ အမိန့်ကိုမကျေနပ်၍ အမှုခေါ်စာချွန်အမိန့် ထုတ်ဆင့်ပေးပါရန် လျှောက် ထားခြင်း။

ပြင်လွှာဘားနိုင်းပြန်သည်။ ထို့ကြောင့် အခွန်ထုတ်၍ ဖမ်းဆီးစေရသော ဘာသာနှင့်ဖမ်းဆီးခြင်းခံရ လာသူအား အာမခံပေးသင့်ကပေးနိုင်ခွင့်တို့ကို ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီးတဦးတည်းကိုပင် အပ် နှင်းထား၏။

၁၉၇၀

အဗ္ဗဒ္ဓကရင် (ခေါ်)မောင် မောင်လေး နှင့် တဲဘက်အတွင်း ဝန်၊ လူဝင်မှုကြီး ကြပ်ရေးနှင့် အမျိုးသားမှတ် ပုံတင်ရေးဝန် ကြီးဌာန။

အာမခံပေးပိုင်ခွင့်ကို သုံးစွဲရာတွင် နှစ်ဖက်ကိုကြားနာ၍ အာမခံပေးခြင်းနှင့်ဆီလျော်ရာမှများ ကို၊ အမှုအဖြစ်အပျက်၊ လျှောက်ထားသူ၏အခြေအနေ စသည်တို့နှင့်ဆက်စပ်၍ ဆင်ခြင်ကာ ဆုံးဖြတ်ရမည်ဖြစ်ပေသည်။ သက်ဆိုင်ရာဌာနကလည်း အရေးယူခံရသူအား လိုအပ်သည်တို့ကို ရှင်းလင်းတင်ပြနိုင်စေရန်လည်းကောင်း၊ လိုအပ်သော အစီအစဉ်တို့ကို ပြုလုပ်နိုင်စေရန်လည်းကောင်း အချိန်၊ အခွင့်ပေးခြင်းအားဖြင့်၊ ၎င်း၏အာမခံလျှောက်လွှာကို သက်ညာစွာ စဉ်းစားထိုက်က စဉ်းစားကာ ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီးထံ တင်ပြနိုင်ပေသည်။ အာမခံပေးပြန်လျှင်လည်း သင့်တော်သောစည်းကမ်းချက်များကို ချမှတ်နိုင်ပေသေးသည်။

လျှောက်ထားသူအတွက် ။ တရားရုံးချုပ်ရွှေနေ့ဦးသန်းအောင်။

လျှောက်ထားခံရသူအတွက် ။ တရားရုံးချုပ်ရွှေနေ့ဦးမန်းထွန်းမင်း။

တရားသူကြီးချုပ် ခေါက်တာ မောင်မောင် ။ လျှောက်ထားသူ အဗ္ဗဒ္ဓ ကရင် (ခေါ်) မောင်မောင်လေးက စာချွန်မှု ကြားနာနေစဉ်အတွင်း၊ ၎င်းအား အာမခံနှင့် နေ့ခွင့်ပြုရန် တောင်းခံသည်။

အဗ္ဗဒ္ဓကရင်သည် ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံသား လက်မှတ် ရခဲ့ဖူးသည်။ ထိုနောက် ပိုင်း၌ ၎င်းသည် အိန္ဒိယသံရုံးမှ အိန္ဒိယနိုင်ငံ သို့သွားခွင့်ရရန် အရေးပေါ်လက်မှတ် လျှောက်ထားခဲ့သည်။ စာချွန်လျှောက်လွှာတွင် ယင်းသို့ လျှောက်ထားခြင်းမှာ အိန္ဒိယသို့ သွားလိုသော ယောက်ျား၏ အစီအစဉ်ဖြစ်ပါသည်။ မိမိ၏ဆန္ဒမပါပါ ဟု ဆိုသည်။

အဗ္ဗဒ္ဓကရင်အပေါ် နိုင်ငံတော်အစိုးရက နိုင်ငံခြားသားများ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃-က အရ ပြည်နှင့်မိန့်ပေးထားသည်။ ပြည်မှထွက်ခွာရန်သတ်မှတ်သော ရက်လွန် လာသောအခါ ၎င်းအား ဖမ်းဆီးထားသည်ဆို၏။ ထို့ကြောင့် အဗ္ဗဒ္ဓကရင်က ရန်ကုန် ခရိုင် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးထံ ယင်းဥပဒေ ပုဒ်မ ၄(၃)အရ အာမခံ လျှောက်ထား ခဲ့၏။ ခရိုင် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက အာမခံ ငြင်းပယ်သဖြင့် အဗ္ဗဒ္ဓကရင်က ဤရုံးသို့ ပြည်နှင့်မိန့်ကို ပယ်ဖျက်ပေးရန် စာချွန် လျှောက်ထားသည်နှင့် တပါဘည်း၊ အမှု အတွင်း အာမခံ လျှောက်ထားပြန်၏။

စာချွန်မှုကို စောလျင်စွာ ကြားနာနိုင်ရန် ကျွန်ုပ်တို့က သက်ဆိုင်ရာများအား အကြောင်းကြားထားပြီးဖြစ်သည်။

၁၉၇၀

အဗ္ဗဒ္ဒကရင်
(ခေါ်)မောင်
မောင်လေး
နှင့်
တဲဘက် အတင်း
ဝန်၊ လူဝင်မှုကြီး
ကြပ်ရေးနှင့်
အမျိုးသား
မှတ်ပုံတင်ရေး
ဝန်ကြီးဌာန။

ဤစိစစ်မှုများ၌ ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက အာမခံ လျှောက်လွှာကို စဉ်းစား ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည် အုပ်ချုပ်ရေး သဘောအရ ဆောင်ရွက်ခြင်းသာဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ခရိုင် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက အာမခံငြင်းပယ်လျှင် ဤရုံးသို့ ပြင်ဆင်မှုဖြင့် မလာနိုင်ဟု အဗ္ဗဒ္ဒကရင် နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ(၁)တွင်တရားသူကြီး ၂ ဦးထိုင် ခုံက ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။

အလားတူ တမှုတွင် မိုဟာမက်ယူနွတ်ဆိုသူက အာမခံရရန်အတွက်ပင် ဤရုံးသို့ ပြင်ဆင်မှုဖြင့် မဟုတ်ပဲ စာချွန်လျှောက်ထားလာပြန်ရာ ဤရုံး တရားသူကြီး ၂ဦးထိုင် ခုံက အောက်ပါ မှတ်ချက်များဖြင့် စာချွန်လျှောက်လွှာကို ပယ်ခဲ့သည်။

“ကျွန်ုပ်တို့နှင့်တကွ တရားရုံးများတွင် တရားဥပဒေက နှင်းအပ်သော တရားစီရင်ရေးအာဏာမျှသာ ရှိသည်။ ထိုအာဏာကို စေတနာ သဘောရိုးနှင့် ဖြစ်စေမူလည်း၊ ကျွန်ုပ်တို့က ချဲ့ထွင်ခြင်း မပြုအပ်ချေ။ အစိုးရ၏ လုပ်ငန်း ဆောင်တာတို့ကို ကျွန်ုပ်တို့က တရားစီရင်ရေး အာဏာကို တရား ဥပဒေနှင့်အညီ သုံးစွဲ၍ အပြုသဘောဖြင့် မှားလျှင် ပြင်ခြင်း၊ ညွှန်ပြခြင်းပြုအပ် သော်လည်း အုပ်ချုပ်ရေး အာဏာနှင့် တရားစီရင်ရေး အာဏာတို့ကို အတုအပြိုင် ဖြစ်စေရခြင်းသည်ကား ကောင်းမြတ်သည် မဟုတ်။ တဘက်တွင် တရားစီရင်ရေးသည် ထိထောက်ပြတ်သားရသည်။ စီရင် ဆုံးဖြတ်ရန် တာဝန် ကျရောက်သောအခါ တရားဥပဒေ ဘောင်အတွင်းမှ ထိထောက်ပြတ်သားစွာ စီရင်ရသည်။ ထိုတာဝန်ကို ရှောင်ရှား၍ မရချေ။ တဘက်တွင်လည်း၊ ကိုယ့် စည်း သူ့ စည်းစောင့်၍ နှင်းအပ်သော တရားစီရင်ရေး အာဏာကို ကျော်လွန် ခြင်းမရှိရလေအောင် သတိကြီးစွာထား၍ ဆောင်ရွက်ရသည်။

ဤအမှုတွင် ခရိုင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည် တရားရုံး တရားအနေဖြင့် ဆောင်ရွက်သည်မဟုတ် နိုင်ငံခြားသား အက်ဥပဒေက တာဝန်ပေးသော အုပ် ချုပ်ရေး အရာရှိတဦးအနေနှင့် ဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ၎င်း၏ ဆောင် ရွက်ချက်ကို အထက်အစိုးရက ပြင်ဆင်လိုက် ပြင်ဆင်နိုင်သည်။ အခြေအနေ ပြောင်းလျှင်လည်းလျှောက်ထားသူကိုယ်တိုင်က ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီးထံ ထပ်မံ၍သွားရောက်လျှောက်ထားနိုင်သည်။ အစိုးရထံသို့လည်း လျှောက်ထား နိုင်သည်။ ထိုသို့ သူ့စည်းနှင့်သူ သတ်မှတ်ထားပြီးလျှင် လျှောက်ထားသူသည် ၎င်း၏ သက်သာခွင့်အတွက် အဆင့်ဆင့် တက်ထောက်နိုင်သည့် လမ်းများ ရှိနေသေးသောကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် စာချွန်တော်ဖြင့် ခရိုင်ရာဇဝတ် တရား

(၁) ၁၉၆၇ ခုနှစ်၊ ပြင်ဆင်ချက်အမှတ် ၆၆ (ခ)။

သူကြီး၏ အမိန့်ကို စွက်ဖက်ပြင်ဆင်ရန် အကြောင်း မမြင်။ လျှောက်လွှာကို ပလပ်လိုက်သည်။” (၂)

၁၉၇၀

အဗ္ဗဒူကရင်
(ခေါ်)မောင်
မောင်လေး
နှင့်
တွဲဘက် အတင်း
ဝန်၊ လူဝင်မှုကြီး
ကြပ်ရေးနှင့်
အမျိုးသား
မှတ်ပုံတင်ရေး
ဝန်ကြီးဌာန။

အထက်ဖော်ပြပါ မိုဟာမက်ယူနွတ်၏ အမှုတွင် ထူးခြားသည်ကား အစိုးရက ၎င်းအပေါ် ပြည်နှင့်မိန့်မချသေး။ ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက အစိုးရထံ အစီရင်ခံရေးစဉ်အတွင်း ၎င်းအား ဖမ်းဆီးထားခြင်းဖြစ်၏။ ဤအမှု၌မူ အဗ္ဗဒူကရင်အပေါ် အစိုးရက ပြည်နှင့်မိန့်ထုတ်ပြီးနောက်၊ သတ်မှတ်ရက်လွန်မှ ၎င်းအား ဖမ်းဆီးခြင်း ဖြစ်၏။

ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီးတွင် နိုင်ငံခြားသားများအက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃ အရ အရေးယူခံရသူအား အားမခံပေးနိုင်သောအာဏာ ရှိသည်။ ပုဒ်မ ၄(၃) က အပ်နှင်းသော ယင်းအာဏာကို သုံးစွဲရာ၌ တရားစီရင်ရေးဆန်ဆန် (quasi-judicial manner) ဆုံးဖြတ်ရမည်ဖြစ်သည်။ ထိုကြောင့် ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ဤရုံးက စာချွန်မှုတွင် ပြန်လည်သုံးသပ်ရန်တာဝန်နှင့် စီရင်ပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ ပြန်လည်သုံးသပ်ရာတွင် စာချွန်ထုတ်သည့် မှုများတွင် ဝင်-မဝင် စစ်ဆေးရန်လို၏။

အဗ္ဗဒူကရင်၏ အာမခံလျှောက်လွှာကို ကြားနာဆုံးဖြတ်ခဲ့ရာတွင် ခရိုင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက အဗ္ဗဒူကရင်၏နာမည်သည် လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးဝန်ကြီး ဌာန၏စာနှင့် ပူးတွဲပါ ချက်ခြင်းဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်ရန် လူများစာရင်းတွင် ပါနေသဖြင့် ၎င်းအား အာမခံနှင့် လွတ်ထားရန် မသင့်ဟုသာဆို၏။ အာမခံလျှောက်လွှာကို တင်သွင်းသော အဗ္ဗဒူကရင်၏ ရွှေနေကြီး ဦးသန်းအောင်ကို ကြားနာ၍ လူဝင်မှု ကြီးကြပ်ရေးဝန်ကြီး ဌာနမှပုဂ္ဂိုလ်၊ သို့မဟုတ်ယင်းဌာနမှ ညွှန်ကြားသော အစိုးရရွှေနေကြီးအားဖိတ်ခေါ် ကြားနာခဲ့သည်ဟု မတွေ့ရ။

ဖမ်းရမည့်သူများ စာရင်းဝင်နေ၍ အာမခံမပေးဟု ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည်၊ အာမခံ လျှောက်လွှာကို အပြည့်အစုံ ကြားနာဆုံးဖြတ်သည်မမည်။ အာမခံပေးသင့်က ပေးပိုင်ခွင့်ကို အပြည့်အဝ စဉ်းစားပြီးမှ သုံးစွဲရန် ငြင်းဆန်ခြင်း မမည်ချေ။ အဖမ်းခံရ၍သာ ခံရသူက အာမခံလျှောက်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ဖမ်းရမည့်သူများ စာရင်းတွင် မဝင်လျှင် အာမခံ လျှောက်ထားရန် လိုမည်မဟုတ်ချေ။

နိုင်ငံခြားသားများ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၄(က)အရ ခရိုင်ရာဇဝတ်တရားသူကြီးအား အပ်နှင်းသောတာဝန်သည် သိမ်မွေ့လှချေသည်။ ပုဒ်မ ၄(၁) အရ၊ ပြည်နှင့်မိန့်ကို လိုက်နာရန် တနည်းတဖုံ ပျက်ကွက်လျက်ရှိသော နိုင်ငံခြားသား တဦးကို ခရိုင်

(၂) မိုဟာမက်ယူနွတ် နှင့် ခရိုင်ရာဇဝတ်တရားသူကြီး၊ မော်လမြိုင်မြို့။ ၁၉၆၇ ခုနှစ်၊ တရားမအာထွေထွေလျှောက်လွှာအမှတ် ၆၆။

၁၉၇၀

အဗ္ဗဒ္ဒကရင်
(ခေါ်)မောင်
မောင်လေး
နှင့်
တဲဘက် အတွင်း
ဝန်၊ လူဝင်မှုကြီး
ကြပ်ရေးနှင့်
အမျိုးသား
မှတ်ပုံတင်ရေး
ဝန်ကြီးဌာန။

ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက အမိန့်စာနှင့် ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်နေသည်။ ဤအမှုတွင် ယင်းသို့ ပျက်ကွက်နေသူ အဗ္ဗဒ္ဒကရင်အား ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်ပါရန် သက်ဆိုင်ရာဌာနက ခရိုင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးထံ မှကြားခဲ့ခြင်း ဖြစ်ဟန်တူသည်။ အဖမ်းခံရသူ တဦးအား ပုဒ်မ ၄(၃) အရ ခရိုင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက အာမခံနှင့် လွှတ်ထားနိုင်ပြန်သည်။ ထို့ကြောင့် အမိန့်ထုတ်၍ ဖမ်းဆီးစေရသော တာဝန်နှင့် ဖမ်းဆီးခြင်း ခံရလာသူအား အာမခံ ပေးသင့်က ပေးနိုင်ခွင့်တို့ကို ခရိုင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီး တဦးတည်းကိပင် အပ်နှင်းထား၏။

အာမခံ ပေးပိုင်ခွင့်ကို စွဲသုံးရာတွင် နှစ်ဖက်ကိုကြားနာ၍ အာမခံ ပေးခြင်းနှင့် ဆီလျော်ရာမူများကို အမှုအပြစ်အပျက် လျှောက်ထားသူ၏ အခြေအနေ စသည်တို့နှင့် ဆက်စပ်၍ ဆင်ခြင်ကာ ဆုံးဖြတ်ရမည် ဖြစ်ပေသည်။ သက်ဆိုင်ရာ ဌာနကလည်း အရေးယူခံရသူအား လိုအပ်သည်တို့ကို ရှင်းလင်း တင်ပြနိုင်စေရန် လည်းကောင်း လိုအပ်သော အစီအစဉ်တို့ကိုပြုလုပ်နိုင်စေရန်လည်းကောင်း၊ အချိန်၊ အခွင့်ပေးသော အားဖြင့် ၎င်း၏အာမခံ လျှောက်လွှာကို သက်ညှာစွာ စဉ်းစားထိုက်က စဉ်းစားကာ ခရိုင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးထံ တင်ပြနိုင်ပေသည်။ အာမခံ ပေးပြန်လျှင်လည်း သင့် တော်သော စည်းကမ်းချက်များကို ချမှတ်နိုင်ပေသေးသည်။

နိုင်ငံခြားသားတဦးအား ပြည်နှင့်မိန့် ပေးထားစဉ် အတွင်း၊ ၎င်းက တင်သွင်းသော စာချွန်မှုကို ကြားနာနေသည့် အခိုက်၌ တရားလွှတ်တော်ချုပ်က အာမခံပေးသည့် သာဓက ရှိသည်။ စာချွန်ကို အပြီးသတ် ကြားနာပြီးနောက် ပယ်ရာ၌လည်း၊ ခရိုင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက လျှောက်ထားသူအား အာမခံပေးနိုင်ကြောင်းကို တရား လွှတ်တော်ချုပ်က ညွှန်ပြခဲ့သည်။ (၃)

ဤရုံးကလည်း၊ အမှု၏ ထူးခြားသော အခြေအနေကို ထောက်ထား၍ ရင်ခွင်ပိုက် ခလေးဝယ်နှင့်အတူ ဖမ်းဆီး ချုပ်နှောင်ခြင်း ခံနေရသော မိခင်တဦးကို အလားတူ စာချွန်မှု အတွင်း၌ အာမခံ ပေးခဲ့ဘူးသည်။ (၄)

ထို့ကြောင့် ခရိုင် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက လျှောက်ထားသူ၏ အာမခံလျှောက် လွှာကို အထက်ဖော်ပြပါ နည်းလမ်းနှင့် မူများအရ ပြန်လည် စဉ်းစား ဆုံးဖြတ်ရန် အမိန့် ချမှတ်လိုက်သည်။

(၃) (3) *Sanmukh Singh v. Secretary, Ministry of National Registration and Immigration* Cr. Mise. Appln. 73 of 1960.

(၄) ကိုမောင်စန် နှင့် တဲဘက်အတွင်းဝန်၊ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးဝန်ကြီးဌာန။ ၁၉၇၀ ခုနှစ်၊ တရားမအထူးထူးမှုအမှတ် ၇၈။

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

ရာဇဝတ်ပြင်ဆင်မှု

တရားသူကြီး ဦးကျော်ဇံဦး နှင့် တရားသူကြီး ဦးစိန်သင်း တို့ရွေ့တွင်

မောင်ချစ်ညွန့်

နှင့်

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ *

† ၁၉၇၀

နိုဝင်ဘာလ

၂၅ ရက်။

ရာဇသတ်ပုဒ်မ ၄၀၉—အယူခံတရားလိုသည် ပြည်သူ့ဝန်ထမ်း၊ ဘဏ္ဍာစိုး၊ ကုန်သည်ပွဲစားမဟုတ်
သော်လည်း၊ အသင်းကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများကို စီမံခန့်ခွဲရန် အပ်နှံခံရသူ
ဖြစ်ခြင်း—ရိုးရိုးအသင်းဝန်ထမ်းမဟုတ်ခြင်း။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ အယူခံတရားလိုသည် ရိုးရိုးအသင်းဝန်ထမ်းမဟုတ်၊ ရွှေတောင် မြို့နယ်
ကုန်သွယ်ရေးစီမံရေးဌာန၌၊ လ-လ-သ-သ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်တာဝန်ခံ၍ ဆောင်ရွက်ရသည်ကို ကိုယ်တိုင်ဝန်ခံ
ထားသည်။ စာချုပ်လေးခုကိုလည်း၊ အသင်း၏ကိုယ်စား ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်ဖြင့် ချုပ်ဆိုခဲ့သည်ကိုလည်း
အငြင်းမရှိပေ။ ယုံမှတ်၍ အပ်နှံသည့်ပစ္စည်းကို ရာဇဝတ်ဖြစ်ဒဏ် ထိုက်သင့်အောင် ဖောက်
လွှဲဖောက်ပြန်ပြုလုပ်မှုမှာ၊ ရိုးရိုးအနိမ့်ဆုံး၊ အပေါ့ဆုံး ပုဒ်မ ၄၀၆ မှ တဆင့်တဆင့်တာဝန်
ဝတ္တရားကြီးမြင့်လာသည့်အလျောက်၊ အမြင့်ဆုံး၊ အကြီးမားဆုံးပုဒ်မ ၄၀၉ အထိ၊ ပြစ်ဒဏ်
မှသာလည်း အဆင့်အတန်းအလိုက် ကဆင့်ဆင့် ကြီးမားစေသည်ကို သတိချုပ်ရန်လိုပေသည်။
ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ နှင့် မောင်အောင်မြိုင်၊ ၁၉၆၈ ခု၊ မြန်မာနိုင်ငံတရားစီရင်ထုံး၊ ၅၅ ကိုကွဲလွဲ
ပယ်ဖျက်သည်။†

ပြင်ဆင်ရန်လျှောက်ထားသူအတွက်။ ။ ပြည်မြို့ထောင်တာဝန်ခံ။

ပြင်ဆင်ရန်လျှောက်ထားခံရသူအတွက်။ ။ အစိုးရတရားရုံးချုပ်ရွှေနေ ဦးဝင်းဇေ။

တရားသူကြီး ဦးကျော်ဇံဦး။ ။ လျှောက်ထားဘူသည်၊ ရွှေတောင်မြို့နယ်၊ လယ်
ဇာကုန်းကျေးရွာ၊ လယ်ယာနှင့် လုပ်ငန်းပေါင်းစုံ သမဝါယမအသင်း (လလသသ)
ဥက္ကဋ္ဌ အဖြစ် အသင်း၏ ကိုယ်စားလှယ် အနေဖြင့်၊ သက်သေခံ စာချုပ် ၄ ခုအရ၊
ကုန်ကြမ်းများကို ဟူပြီ၊ ကုန်ချောများဖြစ်သော လုံချည်များကို ပေးသွင်းရမည်ဖြစ်

* ၁၉၇၀ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်ပြင်ဆင်မှုအမှတ် ၁၁၆ (ခ)။
† ၁၉၆၉ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်ကြီးမှုအမှတ် ၂၉၈ တွင်၊ ချမှတ်သော ၁၉၇၀ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ
၂၃ ရက်နေ့စွဲပါ ပြည်မြို့၊ ခရိုင်ရာဇဝတ်တရားသူကြီး၏ အမိန့်ကိုပြန်၍ ဆင်ခြင်မှု။

၁၉၇၁
မောင်ချစ်ညွန့်
နှင့်
ပြည်ထောင်
ပြန်မာနိုင်ငံ။

သော်လည်း၊ ကုန်သွယ်ရေးသို့ ပေးသွင်းခြင်းမရှိသဖြင့်၊ တန်ဘိုးငွေ ၈,၉၃၂ ကျပ်
၈၀ ပြား နှစ်နာ၍၊ ရွှေတောင်မြို့၊ ကုန်သွယ်ရေး ဦးစီးမန်နေဂျာ(လိပြဂ)က တရားလို
ပြုလုပ်ကာ တရားစွဲဆို၍ စစ်ဆေးရာ၊ တာဝန်ရှိသည့် အထည်များကို ငွေဖြစ်အောင်
ပြုလုပ်စေခဲ့ခြင်းမှာ၊ ယုံကြည်အပ်နှံရေးကိုဖောက်ဖျက်ခဲ့သည်ဟု ပေါ်လွင်ထင်ရှားသဖြင့်၊
ရာဇသတ် ပုဒ်မ ၄၀၉ အရ၊ အလုပ်နှင့် ထောင်ဒဏ် သုံးနှစ် ကျခံစေရန် အမိန့်ချ
မှတ်ခဲ့သည်ကို မကြေနပ်၍၊ စက်ရှင် တရားသူကြီးထံ အယူခံဝင်ခဲ့သော်လည်းမအောင်
မြင်ခဲ့သဖြင့်၊ ယခုတဖန် ထောင်မှ ပြင်ဆင်ပေးရန် လျှောက်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။

စက်ရှင်တရားသူကြီးက၊ ကုန်ကြမ်းချည်ထုပ်များကို ထုတ်ယူခဲ့ပြီး၊ စုစုပေါင်း
၁၆၀၁ လုံချည်များကို ပေးသွင်းခြင်းမပြုဘဲ ရောင်းပစ်လိုက်၍၊ တန်ဘိုးငွေများကို
မိမိကိုယ်ကျိုးအတွက် သုံးစွဲရာ ရောက်သည်ဟု ယူဆကာ၊ မူလရုံး၏ ပြစ်ဒဏ်နှင့်
စီရင်ချက်ကို အတည်ပြုလိုက်သည်။

ပြင်ဆင်မှုများတွင် အမှု၏ အကြောင်းအရာများကို၊ အထူးသို့မဟုတ် ချွင်းချန်ရန်
အကြောင်းတရားရှိမှသာ၊ သို့မဟုတ် ခိုင်လုံသည့် တရားမျှတမှု မရှိမှသာ ပြန်လည်
သုံးသပ်နိုင်ပေသည်။ *Maung Tun Sein v. The Union of Burma (1)*
စီရင်ထုံးတမ်း—

“The High Court as a Court of revision will not approach
the application as a Court of appeal, and will not as a rule
go into the evidence but will accept the concurrent findings
of facts by the lower Courts, except where the judgment of
the facts is manifestly wrong and palpably unjust.”

ဟုပြဋ္ဌာန်းထားသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ လျှောက်ထားသူက သူသည် ပြည်သူ့ ဝန်ထမ်း
မဟုတ်သဖြင့်၊ ရာဇသတ်ပုဒ်မ ၄၀၉ နှင့် မသက်ဆိုင်ပါဟု ဆိုသည့် ဥပဒေအချက်နှင့်
ပတ်သက်၍၊ တရားလိုက လျှောက်ထားသူသည်၊ အသင်း ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်၍၊ အသင်း၏
ကိုယ်စားလှယ်ဖြစ်ကြောင်း စာရရှိထားသည်ဟု ထက်ဆိုထားရာ၊ လျှောက်ထားသူ၏
တင်ပြချက်ကို လက်ခံရန် မဖြစ်နိုင်ပေ။ သူသည် ကုန်သွယ်ရေး ကော်ပိုရေးရှင်းစီမံရေး
ဌာန၌ တာဝန်ခံ၍ အလုပ်လုပ်ခဲ့သည်ကို မငြင်းပေ။ အသင်းကိုယ်စား စာချုပ်များ
ချုပ်ဆိုခဲ့သည်ကိုလည်း မငြင်းပေ။ သို့သော် အသင်းတွင် ကုန်ကြမ်းထုတ်ရန် ငွေလို
နေ၍၊ အသင်း၏ အတွင်းရေးမှူး ကိုသိန်းရွှေ (လိပြ-၃) နှင့် ကိုပေခွေး ဆိုသူတို့သည်
အထည်များကို လှည့်ပြီး ငွေဖြစ်အောင် လုပ်ကြသည်ဟု စွပ်စွဲချက်မှာ အထောက်
အထား လုံးဝမရှိချေ။ အကယ်၍ ဤကဲ့သို့ပင်အသင်း၏အခွင့်မရဘဲပြုလုပ်ခဲ့လျှင်လည်း

(1) 1954 B.L.R. 293 (H.C.R.)

၎င်းသည် ဥက္ကဋ္ဌ အနေဖြင့် တာဝန်ရှိနေသည်။ ငွေရှာရန် ဆုံးဖြတ်သည်ကိုလည်း မှတ်တမ်းတင်၍ မရှိသည့် အပြင်၊ ဘယ်နည်းနှင့် ငွေရှာမည်ကိုလည်း မပြောပါဟု ၎င်း၏ သက်သေ ဦးဘိုးတင်က ထွက်ဆိုသည်။ ၎င်း၏ နောက် တယောက် သက်သေ ကိုမောင်ကြိုင်က၊ ငွေရှာရန် ကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍၊ အသင်းသို့ တင်ပြခြင်းကို၊ သူနှင့် ဦးဘိုးတင်ဘို့က သဘောမတူခဲ့ပါဟု ထွက်ဆိုထားသည်။

အဒိုးရ ချွေခနက၊ အမှုမှာ အဖြစ်အပျက် အကြောင်းအရာများအရ၊ ရာဇသတ် ပုဒ်မ ၄၀၈ နှင့်သာ အကျုံးဝင်သည်ဟု ထင်မြင်ကြောင်း လျှောက်လဲချက် ကိုလည်း လက်မခံနိုင်ပေ။ ယုံမှတ်၍ အပ်နှံသည့် ပစ္စည်းကို ရာဇသတ် ပြစ်ဒဏ်ထိုက်သင့်အောင် ဖောက်ဖွဲ့ ဖောက်ပြန် ပြုလုပ်မှုနှင့်ပတ်သက်၍၊ ရာဇသတ်ပုဒ်မ ၄၀၆၊ ၄၀၇၊ ၄၀၈ နှင့် ၄၀၉ များကို သေချာစွာ ဘာသာလေ့လာ၍ ဝေဖန်ကြည့်လျှင်၊ ပုဒ်မ ၄၀၆ သည် ရိုးရိုးမှုများနှင့်သက်ဆိုင်၍၊ ပုဒ်မ ၄၀၇ မှာ ထိုပုဒ်မတွင် ဖော်ပြထားသော သူများနှင့် သာ သက်ဆိုင်သည်။ ပုဒ်မ ၄၀၈ ကမူ၊ စာရေး၊ သို့မဟုတ် အစေခံ သူရင်းငှားက အပ်နှံသည့် ပစ္စည်းကို ရာဇသတ်ကြောင်း ဖောက်လွှဲဖောက်ပြန် ပြုလုပ်ခြင်းနှင့် သက်ဆိုင်သည်ဖြစ်ရာ၊ ယခုအမှုမှာ အယူခံ တရားလိုသည် သက်သေထွက်ချက်များအရ၊ စာရေးလည်း မဟုတ်၊ အစေခံ သူရင်းငှားလည်း မဟုတ်သဖြင့်၊ ပုဒ်မ ၄၀၈ နှင့် မည်သို့မျှ အကျုံးမဝင်နိုင်ပေ။

အယူခံတရားလိုသည် ပုဒ်မ ၄၀၉ အရ၊ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်း၊ ဘဏ္ဍာစိုး၊ ကုန်သည် ပွဲစား မဟုတ်သော်လည်း၊ အသင်း၏ ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းကို စီမံခန့်ခွဲရန် အအပ်အနှံခံရသူဖြစ်၍၊ ပုဒ်မ ၄၀၉ အရ ပြစ်မှုကျူးလွန်သည်မှာ ထင်ရှားသည်။ ဤအကြောင်းနှင့် ပတ်သက်၍၊ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ နှင့် မောင်အောင်မြိုင် (၂) စီရင်ထုံးကို ဝေဖန်ကြည့်လျှင်၊ လ-လ-သ-သ ၏ ဒုတိယ ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ငွေထိန်းဖြစ်သူ မောင်အောင်မြိုင် အား၊ အသင်းပိုင် ငွေများကို အလွဲ သုံးစား ပြုလုပ်သည် ဟုဆိုကာ၊ ရာဇသတ် ပုဒ်မ ၄၀၉ အရ မှုပြစ်ကျူးလွန်သည်ဟု ယူဆချက်မှာ၊ အမှု၏ အကြောင်း အရာ အပေါ် ဥပဒေကို သုံးသပ်ရာ၌ မှားယွင်း သောကြောင့်၊ ထိုစီရင်ထုံးကို ကျွန်ုပ်တို့ ယခု ပယ်ဖျက်လိုက်သည်။ မောင်အောင်မြိုင် သည် ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းလည်း မဟုတ်သည့် အပြင်၊ ဘဏ္ဍာစိုး၊ ကုန်သည်၊ ပွဲစား၊ သို့မဟုတ် အသင်း၏ ကိုယ်စားလှယ်လည်း မဟုတ်ပေ။ ယခုအမှုမှာကား၊ အယူခံ တရားလိုသည် ရိုးရိုးအသင်းဝန်ထမ်း မဟုတ်၊ ရွှေတောင်မြို့နယ်၊ ကုန်သွယ်ရေး စီမံရေး ဌာန၌၊ လ-လ-သ-သ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်၊ တာဝန်ခံ၍ ဆောင်ရွက်ရသည်ကို ကိုယ်တိုင်ဝန်ခံ ထားသည်။ စာချုပ် ၄ ခုကိုလည်း အသင်း၏ ကိုယ်စား ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်ဖြင့် ချုပ်ဆို

(၂) ၁၉၆၈ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံတရားစီရင်ထုံး ၅၅။

၁၉၇၀
မောင်ချစ်ညွန့်
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ။

ခဲ့သည်ကိုလည်း အငြင်းမရှိပေ။ ယုံမှတ်၍ အပ်နှံသည့် ပစ္စည်းကို ရာဇဝတ် ပြစ်ဒဏ် ထိုက်သင့်အောင် ဖောက်လွှဲဖောက်ပြန် ပြုလုပ်မှုမှာ၊ ရိုးရိုးအနိမ့်ဆုံး၊ အပေါ့ဆုံး ပုဒ်မ ၄၀၆ မှ တဆင့် တဆင့် တာဝန်ဝတ္တရား ကြီးမြင့်လာသည့် အလျောက်၊ အမြင့်ဆုံး၊ အကြီးမားဆုံး ပုဒ်မ ၄၀၉ အထိ၊ ပြစ်ဒဏ်မှာလည်း၊ အဆင့်အတန်းအလိုက် တဆင့် တဆင့်ကြီးမားစေသည်ကို သတိချပ်ရန် လိုပေသည်။ တရားသူကြီးများအား လိုက်နာ ဆောင်ရွက်ရန် ညွှန်ကြားထားသော၊ ၁၉၆၉ ခုနှစ်၊ ဤရုံး၏ ညွှန်ကြားလွှာအမှတ် ၁၇၊ မောင်မြင့်ကြည် ပါ ၂ နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ (အထူး ရာဇဝတ်ရုံး အယူခံ အဖွဲ့၏ ၁၉၆၇ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ် အယူခံမှုအမှတ် ၁၁၁-၁၁၂) တို့တွင်၊ အယူခံတရားလို တို့မှာ လ-လ-သ-သ ၏ ဝန်ထမ်းအဖြစ် အတွင်းရေးမှူးနှင့် ဆိုင်တာဝန်ခံမျှသာ ဖြစ်၍၊ ရာဇသတ်ပုဒ်မ ၄၀၈ နှင့်သာ အကျုံးဝင်သည်ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားသည်မှာ မှန်သည်ဖြစ်၍၊ ကျွန်ုပ်တို့ကလည်းလက်ခံ လိုက်နာရမည်ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ထိုအမှု များသည် ယခုအမှုနှင့် ကွဲပြားသည်။

အထက်ဖော်ပြပါ အကြောင်းများကြောင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ နှင့် မောင်အောင်မြိုင် (၂) စီရင်ထုံးကို ပယ်ဖျက်၍ အယူခံတရားလို အပေါ် ရာဇသတ် ပုဒ်မ ၄၀၉ အရ၊ မူပြစ်ကျူးလွန်၍ အလုပ်နှင့် ထောင်ဒဏ် သုံးနှစ် ကျခံစေရန် ပေးရှိသောအမိန့်ကို လက်ခံအတည်ပြု၍ ဤပြင်ဆင်မှုလျှောက်လွှာကို ပယ်လိုက်သည်။

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

တရားမအာထွေထွေလျှောက်လွှာ

တရားသူကြီးချုပ် ဒေါက်တာ မောင်မောင် နှင့် တရားသူကြီး ဦးကျော်စိုးတို့ တို့ရွေ့တွင်

ဒေါ်ဂုဏ်

နှင့်

ဦးထန်မှတ် *

† ၁၉၇၀

ဒီဇင်ဘာလ ၂၄ ရက်။

တရားမကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၁၄၄—ယင်းပုဒ်မတခုတည်းကို စဉ်းစား၍ ဆုံးဖြတ်ချက်ပေးသင့်မပေးသင့်—
တရားမျှတမှုအတွက် တရားမကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၁၅၁ အရ၊ ရရှိသော အာဏာကို သုံးစွဲ၍
ဆုံးဖြတ်ချက်ပေးနိုင်မပေးနိုင်။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ တရားမျှတမှုရရှိရန် တရားရုံးသို့ လာရောက်လျှောက်ထားရာ၌၊ တရားရုံး
သည်လက်ရှိ ဒီကရီကိုမူတည်၍ တရားမကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၁၄၄ တခုတည်းကိုသာ စဉ်းစားဝေဖန်၍
ဆုံးဖြတ်ချက်ပေးသင့်ပေ။ တရားမျှတမှုရရှိမည်ဆိုလျှင် တရားရုံးက၊ တရားမကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၁၅၁
အရ၊ ရရှိသော အာဏာကိုသုံးစွဲလျက် ဆုံးဖြတ်ချက်ပေးနိုင်သည်။ ယခုအမှုတွင် ပေးအပ်ရန်ရှိသော
ငွေကို နောက်ဆုံးဒီကရီအရ တရားမျှတစွာ ပြန်လည်ပေးအပ်သင့်သည်ဟု ယူဆလျှင်၊ ပုဒ်မ ၁၄၄
တခုတည်းကိုသာ ဝေဖန်ရမည်မဟုတ်ပေ။ ဤပုဒ်မတွင် ပြဋ္ဌာန်းထားချက်များမှာ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ
ဖြစ်သည်ဟုလည်း ယူဆနိုင်ပေ။ ထို့ပြင်ဤပုဒ်မကို တရားမျှတစွာ သုံးစွဲရန် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်အ
ဓိပ္ပါယ်ကောက်ယူရမည်အပြင်၊ ပုဒ်မ ၁၅၁ ၏ အကူအညီအထောက်အပံ့များကိုလည်း ခံယူရမည်
သာဖြစ်သည်။ ပုဒ်မ ၁၄၄ ကိုမရည်ညွှန်းဘဲ၊ ပုဒ်မ ၁၅၁ အရစီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာကို ရုံးက
သုံးစွဲလျက်၊ တရားမျှတစွာရုံးတွင် ပေးအပ်ထားရှိသော ငွေကိုပြန်လည်ထုတ်ယူခွင့်ပေးနိုင်သည်ကို
အထူးရေးသားရန်မလိုပေ။ ဒီကရီကိုမူတည်ရာမှာ ပြောင်းလဲပြန်လွန်ခြင်း ပြုလုပ်ရန်မလိုပေ။
ထိုဒီကရီနှင့်ဆက်စပ်လျက်အယူခံမှု၊ ပြင်ဆင်မှု၊ သို့မဟုတ် အခြားအမှုတခုခုတွင်လည်း ပြောင်းလဲ
ပြန်လွန်ပြုလုပ်နိုင်ပေသည်။

M. S. Naikwara v. Ma Aye Byu and eight, I. L. R. 1., Ran., 770
ရည်ညွှန်းသည်။

* ၁၉၆၉ ခုနှစ်၊ တရားမအာထွေထွေလျှောက်လွှာအမှတ် ၅၆။
† ၁၉၆၈ ခုနှစ်၊ တရားမသေးအဖွဲ့အယူခံမှုအမှတ် ၁၀ တွင်၊ ၁၉၆၈ ခုနှစ်၊ အောက်ဘိုဘာလ
၁၅ ရက်နေ့စွဲဖြင့် နိုင်ငံတော် တရားရုံးချုပ် (အယူခံဘက်) ရုံးတော်၏ ချမှတ်သောဒီကရီ
ကိုအထူးအယူခံခံမှု။

၁၉၇၀
ဒေါ်ဝင်း
နှင့်
ဦးထွန်းမှတ်

လျှောက်ထားသူအတွက်။ ။ တရားရုံးချုပ် ရွှေနေ၊ ဒေါ်မြမြအေး။
လျှောက်ထားခံရသူအတွက်။ ။ တရားရုံးချုပ် ရွှေနေ ဦးသန်းအောင်။

တရားသူကြီး ဦးကျော်စံဦး။ ။ လျှောက် ထားခံရသူသည်၊ လျှောက်ထားသူ အပေါ်၊ ရန်ကုန်မြို့၊ မဟာ ဗန္ဓုလလမ်းရှိ အိမ်အမှတ် ၇၉၃ ကို ငွေ ၂၉,၀၀၀ ကျပ် ဖြင့် ရောင်းရန်၊ ယခင် တရားလွှတ်တော်မှ ဒီကရီ ရရှိခဲ့သော်လည်း ငွေကို လက်မခံ၍ ငွေ ၁၀,၉၉၈ ကျပ် ၃၄ ပြားကို ရုံး၌ ပေးအပ်ထားပြီး ရုံးက အရောင်းစာချုပ် ပြုလုပ်၍ ဖွဲ့စည်းကို လက်ရောက် ပေးအပ်ခဲ့ရာ၊ လျှောက် ထားသူ၏ မွေးစားသမီးဟု ဆိုသူ မခင်လှ (ခေါ်) မခင်သိန်းက၊ ထိုပစ္စည်းမှာ သူမနှင့် လျှောက်ထားသူတို့ နှစ်ဦး စလုံးကပိုင်ဆိုင်သည်ဟု မြက်ဟကျေညာပေးရန် ရန်ကုန်မြို့ တရားမရုံး၌ လျှောက်ထားရာ အနိုင် ဒီကရီ ရရှိသဖြင့်၊ လျှောက်ထားခံရသူက ရုံး၌ ပေးအပ်ထားရှိသော ငွေ ၁၀,၉၉၈ ကျပ် ၃၄ ပြား ပြန်လည် ထုတ်ယူခဲ့သည်ကို လျှောက်ထားသူက မကြေနှပ်၍ ဤရုံးသို့ အယူခံဝင်ခဲ့သော်လည်း မအောင်မြင်သဖြင့်၊ ထိုအမိန့်ကို ထပ်မံအယူခံဝင်ရန် ပြည်ထောင်စု တရားစီရင်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၆ အရ၊ အခွင့်ထူး တောင်းသည်။

အကြောင်းပြချက်မှာ မူလရုံးနှင့် အယူခံရုံး နှစ်ရုံးစလုံးက တရားမ ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၁၄၄ အရ၊ ငွေကို ပြန်လည် ထုတ်ပေးခြင်းမှာ မှားသည်ဟု ဆိုသည်။ အဘယ် ကြောင့်ဆိုသော် ယခင် တရားလွှတ်တော်၏ ဒီကရီကို ရန်ကုန်မြို့ တရားမရုံးက ပြောင်း လဲ ပြန်လှန်ခြင်း မရှိခဲ့ပါဟု ဆိုသည်။ ပုဒ်မ ၁၄၄ က ဤသို့ဆို၏။

“ 144 (1) Where and in so far as a decree is varied or reversed, the Court of first instance shall, on the application of any party entitled to any benefit by way of restitution or otherwise, cause such restitution to be made as will, so far as may be, place the parties in the position which they would have occupied but for such decree or such part thereof as has been varied or reversed ; and, for this purpose, the Court may make any orders, including orders for the refund of costs and for the payment of interest, damages, compensation and mesne profits, which are properly consequential on such variation or reversal.

(2) No suit shall be instituted for the purpose of obtaining any restitution or other relief which could be obtained by application under sub-section (1).”

ဤအချက်နှင့် ပတ်သက်၍ လျှောက်ထားသူ၏ ဝတ်လုံတော်ရက တရားဝန်ကြီး တဦးတည်း ဆုံးဖြတ်ခဲ့သော *Shivappa Dhandappa Biradar and others v. Ramlingappa Shivappa Biradar (1)* စီရင်ထုံးများကို များစွာအကိုးအကား ပြုခဲ့သည်။ ဤစီရင်ထုံး ခေါင်းစဉ်က—

၁၉၇၀
ဒေါ်ဂုဏ်
နှင့်
ဦးထန်မှတ်

“Section 144 applies when decree is varied or reversed in same proceedings between parties whether by appeal, review or otherwise—it does not apply when decree is varied or reversed in another unconnected suit—Application for restitution under section 144 cannot be granted in such later case.”

ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။ သို့သော် ဤစီရင်ထုံးကို နောက် အခြား တရားလွှတ်တော် များက မရည်ညွှန်းခဲ့ပေ။

တရားမျှတမှု ရရှိရန် တရားရုံးသို့ လာရောက် လျှောက်ထားရာ၌၊ တရားရုံးသည် လက်ရှိ ဒီကရီကို မှုတည်၍ တရားမ ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၁၄၄ တခုတည်းကိုသာ စဉ်းစား ဝေဖန်၍ ဆုံးဖြတ်ချက် မပေးသင့်ပေ။ တရားမျှတမှု ရှိမည် ဆိုလျှင် တရားရုံးက တရားမကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၁၅၁ အရ၊ ရရှိသော အာဏာကိုသုံးစွဲလျက် ဆုံးဖြတ်ချက်ပေး နိုင်သည်။ ယခု အမှုတွင် ပေးအပ်ထားရှိသော ငွေကို နောက်ဆုံး ဒီကရီအရ တရား မျှတစွာ ပြန်လည် ပေးအပ် သင့်သည်ဟု ယူဆလျှင် ပုဒ်မ ၁၄၄ တခုတည်းကိုသာ ဝေဖန်ရမည် မဟုတ်ပေ။ ဤပုဒ်မတွင် ပြဋ္ဌာန်း ထားချက်များမှာ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ဖြစ်သည်ဟုလည်း မယူဆနိုင်ပေ။ ထို့ပြင် ဤပုဒ်မကို တရားမျှတစွာ သုံးစွဲရန် ကျယ် ကျယ် ပြန့်ပြန့် အဓိပ္ပါယ် ကောက်ယူရမည့်အပြင်၊ ပုဒ်မ ၁၅၁ ၏ အကူ အညီ အထောက် အပံ့များကိုလည်း ခံယူ ရမည်သာ ဖြစ်သည်။ ပုဒ်မ ၁၄၄ ကို မရည်ညွှန်းဘဲ၊ ပုဒ်မ ၁၅၁ အရ၊ စီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာကို ရုံးက သုံးစွဲလျက်၊ တရားမျှတစွာ ရုံးတွင် ပေးအပ် ထားရှိသော ငွေကို ပြန်လည် ထုတ်ယူခွင့် ပေးနိုင်သည်ကို အထူး ရေးသားရန် မလို ပေ။ ဒီကရီကို တမှုတည်းမှာ ပြောင်းလဲ ပြန်လှန်ခြင်း ပြုလုပ်ရန် မလိုပေ။ ထို ဒီကရီနှင့် ဆက်စပ်လျက် အယူခံမှု၊ ပြင်ဆင်မှု၊ သို့မဟုတ် အခြားအမှုတခုခုတွင်လည်း ပြောင်းလဲ ပြန်လှန်ပြုလုပ်နိုင်ပေသည်။ ဤအချက်နှင့်ပတ်သက်၍၊ (*M. S. Naikwara v. Ma Aye Byu and eight (2)*) စီရင် ထုံးကို ကျွန်ုပ်တို့ ရည်ညွှန်း

(1) A.I.R. 1937(Bombay) 173. (2) I.L.R. 1 Rangoon 770.

၁၉၇၀
—
ဒေါ်ဂုဏ်
နှင့်
ဦးထန်းမှတ်

လိုပေသည်။ ဤစီရင် ထုံးတွင် ပုဒ်မ ၁၄၄ ၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို တိတိကျကျ လိုက်နာရန် မရသော်လည်း၊ ပုဒ်မ ၁၅၁ က ပေးအပ် လျက်ရှိသော စီရင် ပိုင်ခွင့် အာဏာကို သုံးစွဲလျက်၊ တရားမျှတစွာ အမိန့် ချမှတ်နိုင်သည်ဟု အထက်ဖော်ပြပါ မှုကို ထောက်ခံ ထားသည်ကို တွေ့ ရှိရသည်။

အထက်ပါ အကြောင်းများကြောင့် လျှောက်လွှာကို စရိတ်မဲ့ ပယ်လိုက်သည်။

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

တရားမပဌမအယူခံမှု

ဟုဏ္ဍားသူကြီး ဦးကျော်စံဦး နှင့် ဟုဏ္ဍားသူကြီး ဦးစိန်သင်းတို့ရွှေတွင်

ဦးသွန်းလှိုင်

နှင့်

ဦးချစ်လှ

† ၁၉၇၀

မတ်လ

၃၁ ရက်။

ဧည့်တိုးချစားသူများ အက်ဥပဒေ ဖုဒ်မ ၉—မှတ်ပုံတင်မရှိလျှင် ဒီကရီချမှတ်ပေးရဟုသာဆိုပြီး၊ တရားမခွဲဆိုနိုင်ဟုဆိုခြင်း—ဒီကရီချမှတ်ပေးဘဲ မှတ်ပုံတင်လက်မှတ်ကို တင်ပြနိုင်ရန် အချိန်ပေး၍ စောင့်ဆိုင်းသင့်ခြင်း။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ဤအယူခံမှုကို ခွင့်ပြု၍ မူလရုံး၏စီရင်ချက်ကို အဟည်ပြုပြီး ဒီကရီချမှတ်ခြင်းကိုသာယယ်ဖျက်လိုက်သည်။ ဧည့်တိုးချစားသူများ အက်ဥပဒေအရ၊ အယူခံတရားပြိုင် (မူလတရားလို) အား မှတ်ပုံတင် လက်မှတ်တင်ပြရန်သင့်လျော် လုံလောက်စွာ အချိန်ပေးပြီး၊ လက်မှတ်တင်ပြနိုင်သောအခါမှသာ ဥပဒေအရ ဒီကရီချမှတ်ပေးရန် အမှုတွဲကို စခိုတ်မဲ့မူလရုံးသို့ ပြန်လည်ပေးပို့လိုက်သည်။ *Jagaroup v. Jeet Singh and one*, 1955, B. L. R., p. 164 (H.C.) ; *Kodairam v. Pardeshi*, 1956 B. L. R., 449 (H.C.) ; *K. M. Chidhambaram Chettyar v. S. T. P. N. Subbiah Chettyar, agent and attorney of S. T. P. Nachiappa Chettyar*, 1963, B. L. R., p. 509 ; *R. D. Ram v. Kunja Maistry* 1963, B. L. R. , p. 928 ; *P. R. M. Annamalai Chettiar and another v. A. L. V. Alagappa Chettiar*, 1964, B. L. R. , p. 371 ; တို့ကို ရည်ညွှန်းသည်။ ဒေါ်တင့် နှင့် ဒေါ်သန်းဓမ ပါ ၄၊ ၁၉၆၆ ခု၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး၊ စာ ၁၁၉၇ တွင်ပါသောစီရင်ချက်ပါသုံးသုံးကို ယယ်ဖျက်သည်။

အယူခံတရားလိုအတွက် ။ ။တရားရုံးချုပ် ရွှေနေများ ဦးလှဖေ (၂) နှင့် ဦးချေ။

အယူခံတရားခံအတွက် ။ ။တရားရုံးချုပ်ရွှေနေ ဦးသက်ငွေ။

တရားသူကြီး ဦးကျော်စံဦး။ ။အယူခံတရားပြိုင်သည် အယူခံတရားလိုအပေါ် ဩဒိမန်စာချုပ် ၂ စောင်အတွက် ရင်းတိုးငွေပေါင်း ၁၁,၁၁၀ ကျပ် ၇၅ ပြားကို ရလိမ့်

* ၁၉၆၉ ခုနှစ်၊ တရားမ ပဌမအယူခံမှုအမှတ် ၇၇။
† ၁၉၆၆ ခုနှစ်၊ တရားမပဌမအမှတ် ၂ တွင်၊ ပြည်မြို့စာတော် ခရိုင်တရားမ တရားသူကြီးရုံး၏ ချမှတ်သောဒီကရီကို အယူခံဝင်မှု။

၁၉၇၀
ဦးထွန်းလွင်
နှင့်
ဦးချစ်လှ။

အတွက် ၁၉၆၇ ခု၊ အောက်တိုဘာလ ၇ ရက်နေ့တွင် တရားစွဲဆိုရာ၊ မူလရုံးက ပဏာမပြင်ဆင်ချက်အမှတ် ၅ ဖြစ်သော “တရားလိုသည် ယခုအမှုကို ငွေတိုးချစားသူ များ အက်ဥပဒေအရ တရားစွဲဆိုနိုင်ခွင့်ရှိ မရှိ” ကို ပထမဦးစွာ ၁၉၆၇ ခု၊ ဇွန်လ ၁၁ ရက်နေ့ကတရားစွဲဆိုနိုင်ခွင့်ရှိသည်ဟု ပြောဆိုပြီးနောက်၊ ကျန်ငြင်းချက်များအတွက် သက်သေကို စစ်ဆေးအတည်ပြုပြီး ၁၉၆၉ ခု၊ ဇွန်လ ၂၆ ရက်နေ့က အယူခံတရားလို အပေါ် တရားစွဲဆိုသည့်အတိုင်း စခိုက်နှင့်တကွ ဒီကရီ ချမှတ်ပေးသည်ကို မကျေနပ်၍၊ ဤအယူခံမှု၌ ဆုံးဖြတ်ရန် လျှောက်လဲနေစဉ် တင်ပြသော ပြဿနာမှာ၊ အယူခံတရားပြိုင် (မူလတရားလို) သည် ငွေတိုးချစားသည့် လက်မှတ်မရှိပဲနှင့် ဒီကရီချပိုင်ခွင့်ရှိ မရှိဖြစ်သည်။ အယူခံ တရားလိုက ချေပလွှာ အပိုဒ် (၄) တွင် ငွေတိုးချစားသူများ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၆ (၃) အရ၊ အယူခံတရားပြိုင်အား ထုတ်ပေးသော မှတ်ပုံတင် လက်မှတ်မှာ ၁၉၆၅ ခု၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၂ ရက်နေ့ကပင် ကုန်ဆုံးသဖြင့်၊ ပုဒ်မ ၆ (၂) အရ၊ လက်မှတ်မှာ ဖယ်ဖျက်ပြီးဖြစ်၍၊ တရားစွဲဆိုခြင်း မပြုထိုက်ဟုထုချေရာ၊ မူလရုံးက အထက်က ပေါ်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ၁၉၆၇ ခု၊ ဇွန်လ ၁၀ ရက်နေ့က တရားစွဲဆိုခွင့်ရှိသည်ဟု ပြောဆိုသည်မှာ မှန်ကန်သည်ကို အငြင်းမရှိကြပေ။ ကျွန်ုပ်တို့ကလည်း ပုဒ်မ ၉ အရ၊ ဆုံးဖြတ်ချက်မှာ မှန်ကန်သည်ကိုလက်ခံသည်။ လက်မှတ်မှာ ၁၉၆၅ ခု၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၂ ရက်နေ့ကပင် ကုန်ဆုံးနေသည်မှာထင်ရှားသည်။

ဤအယူခံမှုတွင် အကြောင်းပြချက်မှာ၊ မူလရုံးသည် ပဏာမ ငြင်းချက် အမှတ် ၅ ကို တရားစွဲဆိုနိုင်ခွင့်ရှိသည်ဟု ပြောဆိုခြင်းမှာ မှန်ကန်သော်လည်း၊ နောက်ဆုံး ၁၉၆၉ ခု၊ ဇွန်လ ၂၆ ရက်နေ့က ဒီကရီချမှတ်ပေးခဲ့သည်မှာ မှားယွင်းသည်ဟု တင်ပြချက်ကို အယူခံတရားပြိုင်၏ တရားရုံးချုပ်ရွှေ့နေကလည်း ရှိသားစွာ ကျွန်ုပ်တို့ ရွှေ့တွင်ဝန်ခံထားသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ကလည်း မူလရုံးသည် ဒီကရီချမှတ်ပေးခဲ့သည်မှာ မှားသည်ဟုထင်မြင်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ငွေတိုးချစားသူများ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၉ က—

“ 9. Notwithstanding anything contained in any other law, for the time being in force, no Court shall pass a decree on a suit by a money-lender for the recovery of a loan, ... unless the money-lender is registered under this Act and the registration is in force.”

ဟုဆိုထားသည်။ မှတ်ပုံတင် မရှိလျှင် ဒီကရီချမှတ်၍ မပေးရဟုသာဆိုသည်။ တရား
မစွဲဆိုနိုင်ဟုမဆို။ *Jagarup v. Jeet Singh and one* (1): *Kodairam v. Pardeshi* (2): *K. M. Chidhambaram Chettyar v. S. T. P. N. Subbiah Chettyar, agent and attorney of S. T. P. Nachiappa Chettyar* (3).

၁၉၇၀
ဦးထွန်းထွန်း
နှင့်
ဦးချစ်လှ။

အမှန်မှာ မူလရုံးသည် ဒီကရီကို ချမှတ်မပေးဘဲ၊ မှတ်ပုံတင် လက်မှတ်ကို
တင်ပြနိုင်ရန် အချိန်ပေး၍ စောင့်ဆိုင်းသင့်သည်။ ဒေါ်တင့် နှင့် ဒေါ်သန်းမေ ပါ ၄
(၄) စီရင်ထုံးတွင် ငွေတိုးချစားသူသည် မှတ်ပုံတင်လက်မှတ် မတင်ပြ၍ ၎င်း၏
အမှုကို ပယ်ခဲ့သော အမိန့်မှာ မှန်မမှန်ဆိုသည့် အချက်ကို ဤရုံး တရားသူကြီး
ဦးသက်ဖေက ကြားနာခဲ့ပြီး မည်သည့် ကာလတွင် တင်ပြနိုင်မည်ဟု မခန့်မှန်းနိုင်
သဖြင့် အချိန်မပေးပဲ အမှုကို အောက်ရုံးများက ပယ်ခဲ့သည့် အမိန့်များကိုအတည်ပြု
ထားချက်သည် ဥပဒေနှင့်မညီ မှားယွင်းသည်။ ထိုစီရင်ချက်မှာလည်း တရားရုံးချုပ်
ရွှေနေက အမှုကို ပယ်ခြင်းမှာ မှားယွင်းကြောင်း ငွေတိုးချစားသူ လက်မှတ်ကို
တင်ပြရန် အချိန်ပေးကာ အမှုကို ရပ်ဆိုင်းထားသင့်ကြောင်း စသည်ဖြင့် လျှောက်လဲ
သွားသော်လည်း တရားသူကြီးက လက်မခံခဲ့ချေ။ အမှုကို မှန်မှန်နှင့် မြန်မြန်
စစ်ဆေးစီရင်ဆုံးဖြတ်ရမည် ဖြစ်သည့် အလျောက် အမှုကို ပယ်ရန်မှအပ အခြား
နည်းလမ်းမရှိတော့ပေဟု ရေးသားထားသည်နှင့် ပတ်သက်၍၊ အမှုများကို မှန်မှန်
စီရင်ဆုံးဖြတ်နိုင်သော်လည်း မြန်မြန် စစ်ဆေးရန် မလွယ်ကူပေ။ ရာဇဝတ်မှုများ
မှာလည်း တရားခံ၊ သက်သေ၊ ရဲ၊ ဆရာဝန်၊ ရွှေနေ၊ တရားသူကြီးတို့က အသင့်
အတင့် အကူအညီပေး၍ ရောက်ရှိပြီး အမှု၏ အကြောင်းအရာ အခြေအနေမှာလည်း
ကောင်းမွန်လှမှသာ မြန်မြန် စစ်ဆေးနိုင်ပေမည် ဖြစ်သည်။ ယခုပြဿနာနှင့်ပတ်
သက်၍ *Succession Act* ပုဒ်မ ၂၁၄ ကို ညွှန်ပြလိုသည်။ ထို့အပြင် ကျွန်ုပ်တို့သည်
R. D. Ram v. Kunja Maistry (5); *P. R. M. An'amalai Chettiar and another v. A. L. V. Alagappa Chettiar* (6) စီရင်ထုံးများကို
လည်း ညွှန်ပြလိုပေသည်။ ပထမ စီရင်ထုံးတွင် ငွေတိုးချစားသူ လက်မှတ်သည်
အမှုစစ်ဆေးနေစဉ် ကုန်ဆုံးသဖြင့် အမှုကို ပယ်ခဲ့ပြီးနောက် ၂ ရက်ကြာ
သောအခါမှ လက်မှတ် အသစ်ရရှိခဲ့ရာ အယူခံမှုတွင် ဤရုံးတရားသူကြီး
ဦးစံမောင်က အောက်ရုံးတရားသူကြီးသည် အမှုကို ပယ်ခြင်းမပြုဘဲ၊ လက်မှတ်
တင်ပြရန် သင့်တော်သော အချိန်ပေးသင့်သည်ဟု ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပြီး၊ အောက်ရုံး၏

(1) 1955 B.L.R. p. 164 (H.C.). (2) 1956 B.L.R. p. 449 (H.C.).
(3) 1963 B.L.R. p. 509. (၄) ၁၉၆၆ ခု၊ မြန်မာပြည်စီရင်ထုံး၊ စာ ၁၁၉၇။
(5) 1953 B.L.R. p. 923. (6) 1954 B.L.R. p. 371.

၁၉၇၀
—
ဦးထွန်းလွင်
နှင့်
ဦးချစ်လှ။

စီရင်ချက် ဒီကရီကို ပယ်ဖျက်၍ အမှုကို ဥပဒေအရ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရန် ပြန်လည်ပေးပို့ခဲ့လေသည်။ ဒုတိယစီရင်ထုံးတွင် တရားသူကြီး ဒေါက်တာ မောင်မောင် (ယခု နိုင်ငံတော် တရားသူကြီးချုပ်) ကလည်း ဤကဲ့သို့ပင် လက်မှတ်တင်ပြရန် အချိန်ပေးခဲ့ပြီး လက်မှတ်တင်ပြသောအခါမှသာ ဒီကရီကို ချမှတ်ပေးရန် ဆုံးဖြတ် ထားသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ ထိုစီရင်ထုံးက ကောက်နုတ်ချက်ကို အောက်တွင်ပြည့်ပြည့် စုံစုံဖော်ပြအံ့—

“ *In S. P. Subramanian Chettiar v. Hajee Ahmed Abdulla* (7) U San Maung, J. of this Court had had to deal with a similar situation. In that case the learned trial Judge of the Rangoon City Civil Court tried a suit on a pronote but did not pass a decree, holding that section 9 of the Money Lender's Act stood as a bar. Plaintiff then applied by way of a revision application to the Chief Court. The same arguments that Mr. Jaganathan made before me were advanced by the learned Advocate for the applicant before U San Maung, J. The learned Judge held that the trial Judge was correct in refraining from passing a decree because section 9 of the Money Lender's Act clearly stood in the way.”

“ . . . As section 9 of the Act makes a decree in favour of the plaintiff whose registration as a money-lender is not in force incompetent, I must hold that the decree passed by the learned 2nd Judge of the Rangoon City Civil Court is without jurisdiction. The decree must therefore be vacated.

“ U Aung Min submits that the suit may be remanded to the learned 2nd Judge to be kept pending, in fairness to the plaintiff-respondent, until such time as he may be able to obtain and produce a valid certificate as money-lender. I direct that be done. . . .”

အထက်ပါစီရင်ထုံးများအပြင်၊ ဤပြဿနာကို စီရင်ဆုံးဖြတ်ထားသောနောက် ဆုံးအမှုတခုတွေ့ရှိသည်မှာ *Babu Bhagwandas v. Messrs. Santlal & Sons* (8) ဖြစ်သည်။ ထိုအမှုတွင်ဤရုံးတရားသူကြီး ဦးထွန်းတင်က ၁၉၆၈ ခု၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၃ ရက်နေ့စွဲဖြင့် စီရင်ချက်တွင်၊ “ အောက်ရုံးမှ အယူခံတရားလို စွဲဆိုသည့်အမှုကို စရိတ်မရှိ ပယ်လိုက်သည်ဆိုသည့် စီရင်ချက်နှင့် ဒီကရီကိုစရိတ် နှင့်တကွ ပယ်ဖျက်၍ အမှုကိုမူလရုံးသို့ ပြန်လည် ပေးပို့ပြီး ထိုရုံးမှ ၎င်းအမှုကိုမိမိ၏

(7) Civil Revision No. 33/63. Chief Court.
(8) Civil First Appeal No. 91 of 1967.

၁၉၇၀

ဦးထွန်းလှိုင်
နှင့်
ဦးချစ်လှ။

မှတ်ပုံတင်စာ အုပ်တွင် မူလနံပါတ်အရ ပြန်လည်ထည့်သွင်းပြီး လိုအပ်သည့် စီရင်ချက်ကို ရေးမှတ်၍ ဒီကရီရေးဆွဲခြင်းကိုသာဆိုင်းငံ့ထားရန် ဥပဒေအရ ရွက်ဆောင်နိုင်စေရန်ပြန်လည်ပေးလိုက်သည်” ဟု ရေးသားထားသည်။ ထိုအမှုမှာလည်းတရားလိုမှာငွေတိုးချစားသူများ အက်ဥပဒေအရမှတ်ပုံတင်ထားသူဖြစ်သော်လည်း လက်မှတ်မှာ သက်တမ်းကုန်ဆုံးသွားသဖြင့် အသစ်လဲလှယ်ပေးရန် လျှောက်ထားသောအခါ အောင်မြင်ခြင်းမရှိသဖြင့် အမှုကို တရားမစွဲဆိုနိုင်ဟုဆိုကာ ပယ်ခဲ့သည်ကို ပယ်ဖျက်လိုက်ပြီး အမှုကို လက်မှတ်တင်ပြနိုင်သောအခါ ဒီကရီချမှတ်ပေးရန် အောက်ရုံးသို့ အမှုတံ့ကို ပြန်လည်ပေးပို့လိုက်ရန် အမိန့်ချမှတ်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။

အထက်ဖော်ပြပါ အကြောင်းများကြောင့် ဤအယူခံမှုကို ခွင့်ပြု၍ မူလရုံး၏ စီရင်ချက်ကို အတည်ပြုပြီး ဒီကရီချမှတ်ခြင်းကိုသာ ပယ်ဖျက်လိုက်သည်။ ငွေတိုးချစားသူများ အက်ဥပဒေအရ အယူခံတရားပြိုင် (မူလတရားလို) အား မှတ်ပုံတင်လက်မှတ်တင်ပြရန် သင့်လျော်လုံလောက်စွာ အချိန်ပေးပြီး လက်မှတ်တင်ပြနိုင်သောအခါမှသာ ဥပဒေအရ ဒီကရီချမှတ်ပေးရန် အမှုတံ့ကို စရိတ်မဲ့ မူလရုံးသို့ ပြန်လည်ပေးပို့လိုက်သည်။

အယူခံတရားလိုအား ရုံးခွန် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၃ အရ၊ ဤအယူခံမှုတွင် ထမ်းဆောင်ထားသည့် တံဆိပ်ခေါင်းများ၏ တန်ဖိုးကို ပြန်လည်ရယူနိုင်ရန် ဤရုံးကလက်မှတ်ထုတ်ပေးစေဟု ထပ်မံ၍ ကျွန်ုပ်တို့ အမိန့်ချမှတ်လိုက်သည်။

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

ရာဇဝတ်အယူခံမှု

တရားသူကြီးချုပ် ဒေါက်တာ မောင်မောင်၊ တရားသူကြီး ဦးကျော်စိုး၊ တရားသူကြီး ဦးချစ် နှင့် တရားသူကြီး ဦးသက်ပေ တို့ရွေ့တွင်

† ၁၉၇၀
နိုဝင်ဘာလ ၆
ရက်။

ဦးသန်းအောင် } နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ *
ဦးသန်းသိန်း }

အထူး ဥပဒေ တရားရုံးချုပ်၊ ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ထားခြင်းကို၊ ရာဇသတ် ဥပဒေပါ ပုဒ်မတရပ်ရပ်သို့၊ အမှုအကြောင်းချင်းရာအရာ၊ ပြောင်းလဲ၍ ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်နိုင်ခြင်း ရှိမရှိ—အထူး ရာဇဝတ်ခံအယူခံအဖွဲ့သည် ဦးဆောင်အဖွဲ့ဖြစ်ခြင်း— အယူခံအဖွဲ့၏ လမ်းညွှန်မှုကိုလေးနက်စွာ ထိုက်နာကြရန်ဖြစ်ခြင်း—ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၂၃၇ တွင် ဖော်ပြထားချက်—သို့ပြောင်း အပြစ်ပေးလိုသော ပုဒ်မ၊ တရားစွဲဆိုရန်ခွင့်ပြုမိန့်လိုလျှင် ခွင့်ပြုမိန့်ကိုယူရန်လိုခြင်း။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ အထူးရာဇဝတ်ခံ အယူခံအဖွဲ့သည်၊ ဦးဆောင်အဖွဲ့ဖြစ်ပေသည်။ အထူး ရာဇဝတ်ခံအဖွဲ့သည်၊ ကျွန်ုပ်တို့ဦးတည်လျက်ရှိကြသော ပြည်သူ့တရားကို ပြည်သူ့စီရင်သည့် စနစ်၏ အဓိကကျသော အခြေခံတရပ်ဖြစ်သည်။ တရားရေးဝန်ထမ်းများ၊ ရွှေနေကြီးများသည်၊ အထူးရာဇဝတ်ခံစနစ်ကိုကောင်းစွာလေ့လာခြင်း ပါဝင်၍ ထိရောက်စွာ တူညီဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ဝိုင်းဝန်း၍အောင်မြင်အောင်ကြိုးပမ်းခြင်းတို့ကိုပြုကာ၊ အယူခံအဖွဲ့၏လမ်းညွှန်မှုကို လေးနက်စွာလိုက် နာကြရန်ဖြစ်ပေသည်။

ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို ရှင်းလင်းစွာဖတ်ရှု၍ သဘာဝယူနီနှင့်အညီ ကောက်ယူကျင့်သုံးရသည်။ ပြဋ္ဌာန်းချက်တွင် မပါသည်ကို တရားရုံးချုပ်တို့က စီရင်ထုံးပြုသလိုနှင့် ဖြည့်ခြင်း၊ ပါသည်ကို စီရင်ထုံးပြုသလိုနှင့်နှုတ်ပယ်ခြင်းမပြုရချေ။

အထူးရာဇဝတ်ခံ အယူခံအဖွဲ့က စီရင်ထုံးပြုပြီးသည့်အတိုင်း၊ အထူးဥပဒေတရပ်ရပ်အရ ပြစ်မှု ထင်ရှားစီရင်ထားခြင်းကို၊ ရာဇသတ် ဥပဒေပါ ပုဒ်မတရပ်ရပ်သို့၊ အမှုအကြောင်းချင်းရာ ခိုင်လုံလျှင် ပြောင်းလဲ၍ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်နိုင်သည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ထံတွင် တင်ပို့သောပြဿနာကို ဖြေကြားလိုက် သည်။

ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ ပြောင်းလဲအပြစ်ပေးသော ရာဇသတ်ပုဒ်မနှင့်လည်း၊ ၎င်းအားစွဲဆို နိုင်သည်ကို တရားရုံးကြိုတင်သိပြီးဖြစ်လျှင်၊ အမှုစစ်ဆေးရာတွင်လည်း ခုခံချေပခွင့်ရပြီး ဖြစ်ရမည်။ အကယ်၍ ပြောင်းလဲ၍အပြစ် ပေးလိုသော ပုဒ်မဖြင့်၊ တရားစွဲဆိုရန်ခွင့်ပြုမိန့်လိုသည်ဆိုလျှင်မူကား။

* ၁၉၇၀ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်အယူခံမှုအမှတ် ၁၂၅-၁၂၆။
† ၁၉၆၈ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်ကြီးမှုအမှတ် ၂၃ တွင် ချမှတ်သော၊ ၁၉၇၀ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၂၀ ရက် နေ့စွဲပါ၊ မန္တလေးမြို့ ဒုတိယအထူးတရားသူကြီး၏အမိန့်ကိုအယူခံမှု။

ခွင့်ပြုမိန့်ကို ယူစေပြီးနောက်၊ အမှုကို ပြန်လည် စစ်ဆေးရန် ဖြစ်ပေသည်။ မောင်သန်းညွန့် နှင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ၊ ၁၉၆၆၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံးများ၊ အထူးရာဇဝတ်ရုံး အယူခံအဖွဲ့၊ စာ ၁၅၇။ မြေးသွားနှင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ၊ ၁၉၆၈၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံးများ၊ အထူးရာဇဝတ် ရုံးအယူခံအဖွဲ့၊ စာ ၄၆၊ ကို ကိုးကားသည်။ တရားရုံးများ ညွှန်ကြားလွှာလက်စွဲ၊ စာ ၅၁ ကို ရည်ညွှန်းသည်။ မောင်ညွန့် ပါ ၂ နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ၊ ၁၉၆၇၊ မြန်မာနိုင်ငံ စီရင်ထုံးများ၊ နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်၊ စာ ၇၆ ကိုယ်ဖျက်သည်။

၁၉၇၀
ဦးထွန်းအောင်
ဦးထွန်းသိန်း
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ။

အယူခံတရားလိုအတွက်။ ။ တရားရုံးချုပ်ရွှေ နမ့်များ၊ ဦးထွန်းဝေနှင့် ဦးညွန့်မြိုင်။
အယူခံတရားခံအတွက်။ ။ သက်သေကံနိုင်ငံဘော်ရွှေနေချုပ် ဦးလှသင်း။

တရားသူကြီးချုပ် ဒေါက်တာ မောင်မောင်။ ။ ဤအယူခံမှု ၂ ရပ်တွင် ဥပဒေ ပြဿနာပေါ်လာသဖြင့် ယင်းပြဿနာကို ဦးစွာဆုံးဖြတ်နိုင်ရန် စုံညီခုံရုံးဖွဲ့စည်းခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ပြဿနာမှာ “အထူးဥပဒေ တရပ်ရပ်အရ ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ထားခြင်းကို ရာဇသတ်ဥပဒေပါ ပုဒ်မတရပ်ရပ်သို့ အမှုအကြောင်းချင်းရာအရ ပြောင်းလွဲ၍ပြစ်မှု ထင်ရှားစီရင်နိုင်သလား” ဟူ၍ဖြစ်သည်။

အယူခံတရားလိုတို့ကို ၁၉၆၃ ခုနှစ်၊ အများနှင့် သက်ဆိုင်သော ပစ္စည်းကာကွယ် စောင့်ရှောက်ရေး ဥပဒေပုဒ်မ ၃ အရ၊ ပြစ်မှုထင်ရှားတွေ့ခဲ့၏။ ယင်းဥပဒေကို အထူးပြဋ္ဌာန်းခဲ့ခြင်းဖြစ်၍ အထူးဥပဒေဟု ခေါ်တွင်သည်။ အမှုတမူစီရင် ပေါ် လွင်သော အကြောင်းချင်းရာများအရ၊ အလွန်ဆုံး စာရင်းများကို မဟုတ်မမှန် ပြုခြင်း၊ အထောင်းပြောစာများကို မမှန်ပြုခြင်း စသည့်ပြစ်မှုများသာ မြောက်ပါ လိမ့်မည်။ ယင်းပြစ်မှုများကို ရာဇသတ်ပုဒ်မ ၄၇၇ (က) စသော ဆီလျော်ရာ ပုဒ်မ များသို့ ပြောင်းလွဲကာ ပြန်လည်စစ်ဆေးခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် မစစ်ဆေးတော့ပဲ ပုဒ်မလွဲပြောင်း အပြစ်ပေးခြင်း စသည်ကို အမှုတူတွင် ပေါ်လွင်သော အကြောင်း ချင်းရာကိုထောက်၍၊ ပြုလုပ်သင့်ပါသည်ဟု အယူခံတရားလိုများ၏ ရွှေနေကြီး များဖြစ်ကြသော ဦးညွန့်မြိုင် နှင့် ဦးထွန်းဝေ တို့က တင်ပြကြသည်။

ရာဇဝတ်ရုံးတရားသည် အမှုစစ်ဆေး၍ ပေါ်ပေါက်လာသော အကြောင်းချင်းရာ အရ အထူး ဥပဒေက ပြဋ္ဌာန်းသော ပြစ်မှုပုဒ်မ တရပ်ရပ်မှ ရာဇသတ် ပုဒ်မတရပ်ရပ် သို့လွဲပြောင်း၍ပြစ်မှုထင်ရှားတွေ့ရှိနိုင်ကြောင်း စီရင်ထုံးများ ရှိကြောင်း၊ ရွှေနေကြီး များက တင်ပြကြသည်။ သို့ရာတွင် မောင်ညွန့်ပါ ၂ နှင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ (၁) တွင်၊ တရားရုံးချုပ် တရားသူကြီး ဦးသက်လေက အထူးဥပဒေတရပ် ဖြစ်သော

(၁) ၁၉၆၇ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံးများ၊ စာ ၇၆။

၁၉၇၀
ဦးထွန်းအောင်၊
ဦးထွန်းသိန်း
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ။

လက်နက် (အရေးပေါ် ပြစ်ဒဏ်စီရင်မှု) (ယာယီ) အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ မှ ရာဇသတ် ပြစ်မှုသို့လွှဲပြောင်း၍ အပြစ်မပေးနိုင်ဟု ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါသည်။

အထူးရာဇဝတ်ရုံး အယူခံအဖွဲ့သည် အမှုအဖြစ်အပျက်နှင့် ကိုက်ညီလျှင် အထူး ဥပဒေမှ ရာဇသတ် ဥပဒေသို့ လွှဲပြောင်း၍ အပြစ်ပေးပါသည်။ သို့ရာတွင် အထူး ရာဇဝတ်ရုံး အယူခံအဖွဲ့၏ အာဏာသည် ကျယ်ပြန့်သောကြောင့် တရားရုံးချုပ်၌ ဤသို့လွှဲပြောင်းပေးနိုင်သည့် အာဏာရှိ မရှိ၊ အထင်အရှား စီရင်ထုံးပြုရန် လိုပါ သည်ဟု ရှေ့နေကြီးများက တင်ပြကြသည်။

လက်ထောက် နိုင်ငံတော် ရှေ့နေချုပ် ဦးလှသင်းက၊ အမှုကို စစ်ဆေးပြီး၍ ထင်ရှားစွာပေါ်လာသော အကြောင်းအချက်များကို ကြည့်ရှုကာ၊ ဆီလျော်သော ဥပဒေပုဒ်မသို့ လွှဲပြောင်း၍ ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်နိုင်ကြောင်း စီရင်ထုံးများ ရှိပါသည်။ အဓိကကျသော အချက်သည် တရားခံသည် ၎င်းအား နောက်ဆုံး အပြစ်ပေးမည့် ပြစ်မှုနှင့်ပတ်သက်သော စွဲချက်ကို ကောင်းစွာ ကြိုတင်၍ သိခဲ့ပါ၏လား၊ အပြည့် အစုံခုံခံချေပခွင့်ရခဲ့ပါ၏လား ပင်ဖြစ်ပါသည်။ မသိလိုက်ရပဲ ခုံခံချေပခွင့် မရလိုက် ရပဲ၊ ပြစ်မှုပြောင်းလွှဲ၍ အပြစ်ပေးလျှင် တရားခံနစ်နာပါသည်။ အရေးကြီးသည်မှာ တရားမျှတပိုင် ဖြစ်ပါသည်။ ပုဒ်မလွှဲပြောင်း၍ ပြန်လည်စစ်ဆေးနေပြန်လျှင်လည်း တရားခံနစ်နာပါသည်။

အထူးရာဇဝတ်ရုံး အယူခံအဖွဲ့သည် မောင်သန်းညွန့် နှင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာ နိုင်ငံ (၂) တွင်၊ ၁၉၆၃ ခုနှစ်၊ အများနှင့်သက်ဆိုင်သော ပစ္စည်းကာကွယ်စောင့် ရှောက်ရေး ဥပဒေပုဒ်မ ၃ အရ၊ ပြစ်မှုထင်ရှား တွေ့ရှိခြင်းခံရသူအား၊ ရာဇသတ် ပုဒ်မ ၄၂၀ ဖြင့် လွှဲပြောင်း၍ အပြစ်ပေးခဲ့ပါသည်။ ယင်းသို့လွှဲပြောင်းပေးခဲ့ရာတွင် အယူခံတရားလိုသည် အထူးရာဇဝတ်ရုံး၌ “အပြည့်အစုံခုံခံချေပခွင့်ဖြစ်သည်။ လိမ် လည်မှုဖြင့် ၎င်းအပေါ် ပြစ်မှုထင်ရှားတွေ့ရာတွင်၊ ၎င်းအပေါ် အမှုသစ်ဖွင့်လှစ် ခြင်းလည်းမမည်၊ ၎င်း၏ ခုံခံချေပပိုင်ခွင့်ကို ထိပါးခြင်းလည်းမမြောက်” ဟု အယူခံ အဖွဲ့က မှတ်ချက်ချခဲ့ပါသည်။ ယင်းမှတ်ချက်သည် ပြစ်ဒဏ်လွှဲပြောင်းပေးရေးနှင့် ပတ်သက်သော အနှစ်သာရ ဖြစ်ပါသည်။

မြသွေးပေါ်နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ (၃) တွင်လည်း အထူးရာဇဝတ်ရုံး အယူခံအဖွဲ့က၊ လက်နက် (အရေးပေါ် ပြစ်ဒဏ်စီရင်မှု) (ယာယီ) အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ တရပ်မှ၊ အမှုအကြောင်းချင်းရာကို ထောက်ချင့်၍ ရာဇသတ်ပုဒ်မ ၄၀၉ (ယုံကြည်အပ်နှံခြင်းကိုပေါက်ဖျက်ခြင်း) သို့လွှဲပြောင်း၍ အပြစ်ပေးခဲ့ပါသည်။

(၂) ၁၉၆၆၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံးများ၊ စာ ၁၅၇။
(၃) ၁၉၆၈၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံးများ၊ စာ ၄၆။

အထူးဥပဒေပုဒ်မမှ ရာဇသတ်ပုဒ်မသို့၊ အကြောင်းချင်းရာခိုင်လုံ၍၊ တရားမျှတ မည်ဆိုလျှင် လွှဲပြောင်း အပြစ်ပေးနိုင်ကြောင်း အထူးထုတ်ဖော်ရုံးက အထင်အရှား စီရင်ထုံးပြုပြီးဖြစ်ပါသည်။ ယင်းစီရင်ထုံးများကို ရာဇသတ်ရုံးများက လေးနက်စွာ ဆင်ခြင်၍တိကျစွာ လိုက်နာကြရန်ဖြစ်ပါသည်ဟု ဦးလှသင်းက တင်ပြသည်။

၁၉၇၀
ဦးထွန်းအောင်၊
ဦးထွန်းသိန်း
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ။

“အထူးထုတ်ဖော်ရုံး အယူခံအဖွဲ့သည် နိုင်ငံတော် မူဝါဒကို အောင်မြင် ထိရောက်စေကာ တရားမျှတခြင်း တန်ဖိုးကို ဆောင်သော စီရင်ထုံးများကို ပြု၍ တရားစီရင်ရေး လမ်းညွှန်များကို ချမှတ်လျက်ရှိ၏။ မြန်မာနိုင်ငံ စီရင် ထုံးများတွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြထားသော ရံဖန်ရံခါ နိုင်ငံတော် တရားရုံး ချုပ်ညွှန်ကြားလွှာဖြင့် ဖြန့်ချိသော အထူးထုတ်ဖော်ရုံး အယူခံအဖွဲ့၏ စီရင် ထုံးများကို ကောင်းစွာ လေ့လာလိုက်နာကြရန် ဖြစ်ပေသည်ဟု တရားရုံးချုပ် စုံညီခုံရုံးက ညွှန်ပြဖူးပါသည်” (၄)။

အထူးထုတ်ဖော်ရုံးအယူခံအဖွဲ့သည် ဦးဆောင်အဖွဲ့ဖြစ်ပေသည်။ အထူးထုတ်ဖော်ရုံး စနစ်သည်ကျွန်ုပ်တို့ဦးတည်လျက်ရှိကြသော ပြည်သူ့ တရားကို ပြည်သူ့က စီရင်သည့် စနစ်၏အခါကျသော အခြေခံတရပ် ဖြစ်သည်။ တရားရေးဝန်ထမ်းများ၊ ငွေနေကြီး များသည်၊ အထူးထုတ်ဖော်ရုံးစနစ်ကိုကောင်းစွာ လေ့လာခြင်း၊ ပါဝင်၍ ထိရောက်စွာ ကူညီဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ဝိုင်းဝန်း၍ အောင်မြင်အောင် ကြိုးပမ်းခြင်းတို့ကိုပြုကာ အယူခံအဖွဲ့၏ လမ်းညွှန်မှုကို လေးနက်စွာ လိုက်နာကြရန်ဖြစ်ပေသည်။

အထူးဥပဒေပုဒ်မ တရပ်ရပ်မှ ရာဇသတ်ပုဒ်မ တရပ်ရပ်သို့ ပြောင်းလွှဲ၍ အပြစ် မပေးရဟု ရာဇသတ်ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၂၃၇ ကတားမြစ်ထားခြင်းမရှိ။ ပုဒ်မ ၂၃၇ ကအောက်ပါကဲ့သို့ဆိုသည်။

“ If, in the case mentioned in section 236, the accused is charged with one offence, and it appears in evidence that he committed a different offence for which he might have been charged under the provisions of that section, he may be convicted of the offence which he is shown to have committed, although he was not charged with it.”

ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်ကို ရှင်းလင်းစွာ ဖတ်ရှု၍ သဘာဝယူတ္တိနှင့်အညီ ကောက်ယူ ကျင့်သုံးရသည်။ ပြဋ္ဌာန်းချက်တွင် မပါသည်ကို တရားရုံးချုပ်တို့က စီရင်ထုံးပြုသလို နှင့် ဖြည့်ခြင်း၊ ပါသည်ကို စီရင်ထုံးပြုသလိုနှင့် နုတ်ပယ်ခြင်းမပြုရချေ။

(၄) လက်ခံသော အခြားခုံရုံးမင်းကြီးနှင့် အောင်သိန်းကြူ၊ ချော်ဘာအင်စတိတိ။

၁၉၇၀
ဦးထွန်းအောင်၊
ဦးထွန်းသိန်း
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ

အထူးရာဇဝတရုံး အယူခံအဖွဲ့က စီရင်ထုံးပြုပြီးဖြစ်သည့်အတိုင်း အထူးဥပဒေ တရပ်ရပ်အရ ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ထားခြင်းကို၊ ရာဇသတ် ဥပဒေပါ ပုဒ်မ တရပ်ရပ်သို့ အမှုအကြောင်းချင်းရာ ခိုင်လုံလျှင်၊ ပြောင်းလွဲ၍ ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်နိုင်သည် ဟု ကျွန်ုပ်တို့ထံ တင်ပို့သော ပြဿနာကို ဖြေကြားလိုက်သည်။ မောင်ညွန့် ပါ ၂ နှင့်ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ (၁) စီရင်ချက်ပါ ဤပြဿနာဆိုင်ရာ မှတ်ချက်တို့ ကိုပယ်ဖျက်သည်။

ပြောင်းလွဲအပြစ်ပေးသော ရာဇသတ်ပုဒ်မနှင့်လည်း ၎င်းအားစွဲဆိုနိုင်သည်ကို တရားခံကြိုတင်သိပြီးဖြစ်လျှင်၊ အမှုစစ်ဆေးရာ၌လည်း ခုခံချေပခွင့်ရပြီးဖြစ်ရမည်။ အကယ်၍လွဲပြောင်း၍ အပြစ်ပေးလိုသော ပုဒ်မဖြင့် တရားစွဲဆိုရန် ခွင့်ပြုမိန့်လိုသည် ဆိုလျှင်မူကား၊ ခွင့်ပြုမိန့်ကို ယူစေပြီးနောက် အမှုကို ပြန်လည် စစ်ဆေးရန်ဖြစ်ပေ သည်။ (၅)

ဤအယူခံ တမူစီတင် အကြောင်းချင်းရာကို ကောင်းစွာ သုံးသပ်ပြီးနောက်၊ ရာဇသတ်ပုဒ်မသို့ ပြောင်းသင့်ကပြောင်း၍ အပြစ်ပေးရန်၊ သို့မဟုတ် ရာဇသတ် ပုဒ်မသို့ပြောင်း၍ စွဲဆိုကာ၊ ပြန်လည်စစ်ဆေးရန် စသည်ကို အယူခံခံရုံးက ဥပဒေ အကြောင်းချင်းရာနှင့်အညီ ဆုံးဖြတ်ရန်ဖြစ်သည်။]

(၅) တရားစွဲဆိုရန်ခွင့်ပြုမိန့်နှင့်ပတ်သက်၍၊ တရားရုံးများ ညွှန်ကြားလွှာလက်စွဲ၊ စာ ၅၁ ကိုကြည့်။

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

တရားမပဌမအယူခံမှု

တရားသူကြီးချုပ် ဒေါက်တာ မောင်မောင်၊ တရားသူကြီး ဦးကျော်စံဦး၊ တရားသူကြီး ဦးချစ်နှင့်
တရားသူကြီး ဦးသက်ဖေ တို့ရွှေ့တွင်

မဇ္ဈတာ ကေ၊ ပီ၊ ဒတ်(စ်) ပါ ၅

နှင့်

အတွင်းရေးမှူး၊ ရာထူးခန့်အပ်ရေးဥက္ကဋ္ဌ၊ ရှုရီရှုရီဒဂါဘာရီ
ဟိန္ဒူဘုရားရှိခိုးကျောင်း ဂေါပကအဖွဲ့၊ ရန်ကင်းမြို့ *

† ၁၉၇၀

အောက်တိုဘာ
လ ၃၁ ရက်။

တရားမကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၉၂ နှင့် ၉၂ (၁)(ဆ) — ဂေါပကဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ စည်းမျဉ်းကို တရားမ
ကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၉၂ (၁)(ဆ) နှင့်အညီ တရားရုံးတွင် ဒီကရီဖြင့်အတည်ပြုပြီးနောက်၌၊ စည်း
မျဉ်းအရ အဖွဲ့အစည်းကို အုပ်ချုပ်ထိန်းသိမ်းဆောင်ရွက်ရာတွင် တရားရုံးမှအမိန့်ယူရသော်၊
ယင်းအမိန့်မှအယူခံတက်ခွင့်သည် သာမန်လုပ်ရိုးလုပ်စဉ်အရပင် ရှိသလော၊ သို့မဟုတ် ယင်း
အမိန့်မျိုးမှ တဆင့်တက်၍ သာမန်အားဖြင့် အယူခံမဝင်နိုင်ဖြစ်သလော—စည်းမျဉ်းအရ
ဆောင်ရွက်ချက်တို့အပေါ် တရားရုံးက ချမှတ်သမျှသော အမိန့်တို့သည်လည်း၊ ပင်မဒီကရီကြီး
မှပူး၍လာသော ဒီကရီများပင် ဖြစ်သလော—တရားမကျင့်ထုံးအရ၊ အယူခံဝင်နိုင်သော
အမိန့်ဒီကရီများဟုတ်မဟုတ်။

တရားမကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၉၂ အရ၊ စီရင်ပိုင်ခွင့်ရှိသည့် တရားမရုံးက အတည်ပြုပေးပြီးသော
ဂေါပကဖွဲ့စည်းပုံ စည်းမျဉ်းနှင့်အညီ ရန်ကင်းမြို့၊ ညွှန်ကြားဆုံးဖြတ်ပေးသောအမိန့်သည်၊ အယူခံ
ဝင်ခွင့်ရှိသော အမိန့် ဟုတ်မဟုတ်နှင့်ပတ်သက်၍၊ မြန်မာနိုင်ငံတရားရုံးချုပ်များက၊ အမျိုးမျိုး အဖွဲ့ပုံ
အကွဲကွဲအလွဲလွဲဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြသဖြင့်၊ သဲကွဲထင်ရှားစေရန်လိုကြောင်း တွေ့မြင်ကြသဖြင့် စုံညီခုံရုံး
ဖွဲ့စည်းကာ ကြားနာခဲ့ကြသည်။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ တရားမကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၉၂ အရ၊ နိုင်ငံတော် ရွှေနေချုပ်ကသော်၎င်း၊
ရွှေနေချုပ်၏ ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် ဂေါပကဘွင်စိတ်ဝင်စား၍ပါဝင်နိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကသော်၎င်း၊ တရား
ရုံးချုပ်တွင်စုံဆိုသော တရားမကြီးမှု၌ အပြီးသတ်စီရင်ဆုံးဖြတ်ချက်သည် ဒီကရီဖြစ်သည်ဟု ယင်းပုဒ်မ
တွင် အတိအလင်းဆိုထားသည်။ ယင်းဒီကရီကို ခရိုင်တရားမရုံးက ချမှတ်လျှင်တရားမကျင့်ထုံး
ပုဒ်မ ၉၆ အရ၊ တရားရုံးချုပ်သို့ ပဌမအယူခံမှုဖြင့် တက်ရောက်နိုင်သည်။ ဒီကရီကိုတရားရုံးချုပ်၊

* ၁၉၆၉ ခုနှစ်၊ တရားမ ပဌမအယူခံမှုအမှတ် ၇၉။
† ၁၉၆၉ ခုနှစ်၊ တရားမသေးမှုအမှတ် ၆၁ တွင်၊ နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်၊ မူလဘက်ရုံးတော်
၌ချမှတ်သောဒီကရီကိုအယူခံဝင်မှု။

၁၉၇၀

မစ္စတာ ကေ၊ပီ၊
အိတ်(စ်) ပါ ဂွ
နှင့်
အထွင်းရေးမှူး၊
ရာထူး ခန့်အပ်
ရေး ကော်မတီ၊
ရှုခိုရှုခိုခွဲဝါဘာရီ
ဟိန္ဒူဘုရားရှိခိုး
ကျောင်း ဂေါပ
ကအဖွဲ့၊ ရန်ကုန်
မြို့။

မူလဘက်မှချမှတ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်လျှင်၊ ပြည်ထောင်စုတရားစီရင်ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၀ အရ ပဌမ
အယူခံခံ့ဖြင့်တက်ရောက်နိုင်သည်။

ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။တရားမကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၉၂ (၁) (ဆ) အရ၊ တရားရုံးကအတည်ပြု
ထားသောဂေါပက ဖွဲ့စည်းပုံစည်းမျဉ်းအရ၊ ဂေါပကလူကြီးရွေးကောက်ခြင်း၊ ခန့်အပ်ခြင်း စသည်ကို
အတည်ပြုရန်တရားရုံးသို့ ရဲဖန်ရဲခါ လျှောက်ထားရာတွင် ရုံးကချမှတ်သော အမိန့်သည်ဒီကရီ
မဟုတ်ချေ။ အချိန်ကာလစည်းကမ်းသတ်မှတ်ပုံ ပွင့်နေသော ဒီကရီကြီးကို ဇာရီပြုလုပ်ဆောင်ရွက်
ခြင်းမြောက်သောအမိန့်လည်းမဟုတ်။ ဒီကရီဖြစ်သည်။ သို့မဟုတ် ဒီကရီပင်မ ကြီးမှပေါက်ဖွားသော
ဒီကရီငယ်များဖြစ်သည်။ သို့မဟုတ် ဒီကရီကိုဇာရီပြုသော အမိန့်များဖြစ်သည် ဟူသောအယူ
အဆဆိုသည် ပြဋ္ဌာန်းထားသော ဥပဒေကို ရှင်းလင်းဆင်ရွားစွာ ရည်ရွယ်ပြုပြင် ဖြားထည့်အပ်ပေး
သဘာဝကျကျအဓိပ္ပါယ်ကောက်ယူရာမရောက်ချေ။ အမှန်မှာ တရားမကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၉၂ (၁)(ဆ)
ကအပ်နှင်းသောတာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်အရ၊ တရားရုံးကအတည်ပြုထားသော စည်းမျဉ်းပါ စည်းကမ်း
ချက်များနှင့် ဂေါပကအဖွဲ့၏ လုပ်ဆောင်ချက်တို့သည် ကိုက်ညီ မည်၊ တရားရုံးကဆုံးဖြတ်ပေးရ
ခြင်းသာဖြစ်သည်။ ယင်းဆုံးဖြတ်ချက်များမှလည်း သာမန်အားဖြင့် အယူခံတက်ရောက်နိုင်သည်ဟု
တရားမကျင့်ထုံးက ပြဋ္ဌာန်းထားခြင်းမရှိ၊ အယူခံဝင်ခွင့်ကို ဥပဒေက ပြဋ္ဌာန်းပေးမှသာရသည်။ အမိန့်
တိုင်း၊ ဆုံးဖြတ်ချက်တိုင်းမှ အယူခံဝင်နိုင်ချေ။ ထို့ကြောင့် ဂေါပကဖွဲ့စည်းပုံ စည်းမျဉ်းပါ စည်းကမ်း
များနှင့်ညီ မည်၊ တရားရုံးကဆုံးဖြတ်၍အမိန့်ချမှတ်သည်တို့မှ သာမန်အယူခံမရှိ။ ခရိုင်တရားရုံးက
ယင်းသို့ချမှတ်သောအမိန့်ကို မကျေနပ်လျှင် တရားရုံးချုပ်သို့ ပြင်ဆင်ပေးရန် လျှောက်ထားနိုင်သည်။
တရားရုံးချုပ်၊ မူလဘက်က ယင်းသို့ချမှတ်သောအမိန့်ကို မကျေနပ်လျှင်၊ ပြည်ထောင်စုတရားစီရင်
ရေးအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၆ အရ၊ အထူးအယူခံဝင်ခွင့်လျှောက်ထားနိုင်သည်။

ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ဂေါပကဖွဲ့စည်းပုံစည်းမျဉ်းကို ပြင်ဆင်ပေးနိုင်သော အာဏာသည်တရား
ရုံးဘွဲ့ရှိသည်ဟု ယခင်တရားရုံးများ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်တွင် မှတ်ချက်ပြုခြင်းသည် ဥပဒေနှင့်မညီပေ။
စည်းမျဉ်းကိုပြင်ဆင်ခြင်းသည် ဂေါပကအဖွဲ့အစည်းဝင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကဆုံးဖြတ်ရန်ကိစ္စ ဖြစ်သည်။
တရားရုံးကပြင်ဆင်ချက်သည် စည်းမျဉ်းနှင့်ညီမညီ စိစစ်၍ အတည်ပြုခြင်း၊ အတည်မပြုပဲညွှန်ပြ
ခြင်းတို့ကိုသာ ပြုလုပ်နိုင်ပေသည်။ အများပြည်သူဆိုင်ရာ ကိစ္စတို့နှင့်ပတ်သက်သော ဂေါပက
အဖွဲ့အစည်းတို့ကို အကြောင်းတရားကြောင့် စီမံအုပ်ချုပ်ပေးရန် လိုလျှင် တော်လှန်ရေးကောင်စီ
ဥက္ကဋ္ဌက အများပြည်သူရုံးဝင် စီမံအုပ်ချုပ်ခြင်း အက်ဥပဒေ (Administration of Public
Funds Act.) အရ၊ အခွင့်အာဏာပြန်ကျေညာ၍သာ ဆောင်ရွက်နိုင်ပေလိမ့်မည်။ တရားရုံး
ကဂေါပကစည်းမျဉ်းကို ပြင်ဆင်ခြင်း၊ ဂေါပကအဖွဲ့အစည်းကို ဝင်ရောက်စီမံအုပ်ချုပ်ခြင်းမပြု
နိုင်ပေ။

ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။အခေါ်အဝေါ် ကွဲပြားခြင်းတို့ကြောင့်၊ ဤပြဿနာသည် ကာလ
ကြာမြင့်လာသည်နှင့်အမျှ ရှုပ်ထွေးလာခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ်တို့ရွေးရောက် အယူခံမှုများတွင်
ပင်လျှင်၊ ဤရုံးမူလဘက်မှချမှတ်ခဲ့ပြီးသောအမိန့်မှ ပထမအယူခံတက်ရောက်ခဲ့ပြီး၍ အထူးအယူခံ
ဝင်ခွင့်ကို နောက်တဆင့်တောင်းနေသည်များလည်းပါသည်။ မူလဘက်အမိန့်မှ ပထမအယူခံဝင်
လျှောက်ထားဆဲအမှုများလည်းပါသည်။

အခေါ်အဝေါ် တိကျမှုရှိခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ ဂေါပကဖွဲ့စည်းပုံ စည်းမျဉ်းကိုပင် “ စကင်း ဥပဒေ ” ဟုခေါ်ဝေါ်နေခြင်းကို ဥပမာပြုလိုသည်။ စည်းမျဉ်းသည် ဂေါပကဖွဲ့စည်းပုံကိုသတ်မှတ် ပြဋ္ဌာန်းသောကြောင့် “ ဥပဒေ ” ဟု အလွယ်တကူ ခေါ်ကြခြင်းဖြစ်ဟန်တူသည်။ သို့ရာတွင် နိုင်ငံတော်၏ ဥပဒေပြု အာဏာကိုသုံးစွဲသော အဖွဲ့အစည်းကသာ ဥပဒေကို ပြုလုပ်ပြဋ္ဌာန်းနိုင်သည်။ ဘာသာရေး၊ ကုသိုလ်ရေး၊ ဂေါပကအဖွဲ့အစည်းကို တည်ထောင်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့က ဥပဒေကို ပြုလုပ်နိုင်သည်မဟုတ်။ အသင်းအဖွဲ့၏ ဖွဲ့စည်းပုံ စည်းမျဉ်းကိုသာ အချင်းချင်းညှိနှိုင်း၍ ရေးဆွဲ လက်ခံကြခြင်းဖြစ်သည်။ ယင်းစည်းမျဉ်းတွင် ဥပဒေအာနိသင်မရှိ။ အများနှင့် ပတ်သက်သော ဘာသာရေး၊ ကုသိုလ်ရေး၊ ဂေါပကအဖွဲ့အစည်းတို့ကို အုပ်ချုပ်ကွပ်ကဲရာတွင် နိုင်ငံတော်အစိုးရနှင့် တရားရုံးများက ကူညီထိန်းသိမ်းပေးရန်လိုအပ်သော၊ တရားမကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၉၂ က နိုင်ငံတော် ရွှေ့နေချုပ်၏တာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်၊ တရားရုံး၏တာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်တို့ကို ပြဋ္ဌာန်းထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ယင်းတာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်သည် ပုဒ်မ ၉၂ ကသတ်မှတ်ထားသည့်အတိုင်းသာဖြစ်သည်။ ထို့ထက်မပိုချေ။ ဂေါပကအဖွဲ့အစည်းတစ်ခု၏ စည်းမျဉ်းကို တရားရုံးက အတည်ပြုကာမျှဖြင့်လည်း ယင်းစည်းမျဉ်းသည် ဥပဒေအာနိသင်ကို ဆောင်သည်မဟုတ်။ ဂေါပကအဖွဲ့အစည်းသည် တရား ဥပဒေဖြင့် တည်ထောင်သောအဖွဲ့အစည်း (Statutory body) ဖြစ်သွားချေ။ ပုဒ်မ ၉၂ နှင့် ယင်းပုဒ်မအရ၊ ရေးဆွဲအတည်ပြုထားသော စည်းမျဉ်းပါ စည်းကမ်းချက်များအရ၊ တရားရုံး၏ ညွှန်ကြားမှုကို ခံယူသော၊ ဂေါပကအဖွဲ့အစည်းမျှသာဖြစ်သည်။

၁၉၇၁
—
မစ္စတာ ကေ၊ ပီ၊
ဒတ်(စ) ပါ ၅
နှင့်
အတွင်းရေးမှူး၊
ရာထူး ခန့်အပ်
ရေး ကော်မတီ၊
ရှင်ရှင်ရွှေဂါဘာရီ
ဟိန္ဒူ ဘုရားရှိခိုး
ကျောင်း ဂေါပ
ကအဖွဲ့၊ ရန်ကုန်
မြို့။

အယူခံတရားလိုအတွက်။ ။ တရားရုံးချုပ်ရွှေနေ ဒေါက်တာမောင်။

အယူခံတရားခံအတွက်။ ။ တရားရုံးချုပ်ရွှေနေ မစ္စတာ ဘီ၊ ကေ၊ ဆင်း။

ရုံးသဟာယအတွက်။ ။ လက်ထောက်နိုင်ငံတော် ရွှေနေချုပ်ဦးလှသင်း၊ တရားရုံးချုပ် ရွှေနေများ၊ ဦးကျော်မြင့်၊ ဦးလှဖေ (၂)၊ ဦးဘသန်း (၁)၊ မဲစွဘာဆူးဘန်း၊ မစ္စတာဘာနာဂျီ၊ ဦးသန်းအောင် နှင့် ဦးခင်မောင်အေး။

တရားသူကြီးချုပ် ဒေါက်တာမောင်မောင်။ ။ အယူခံ အမှုကို ကြားနာကြ သော တရားသူကြီး ဦးချစ် နှင့် တရားသူကြီး ဦးသက်ဖေတို့သည်၊ အခြေခံဥပဒေ ပြဿနာဖြစ်သော အယူခံဝင်ခွင့်ရှိ မရှိ၊ သဲကဲ့ထင်ရှား စေရန်လိုကြောင်း တွေ့မြင်ကြ သဖြင့် စံညီခံရုံးဖြင့် ပြဿနာကို ကြားနာဆုံးဖြတ်နိုင်ရန်တင်ပြခဲ့ကြပေသည်။

တရားမကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၉၂ သည် ဘာသာရေး၊ သို့မဟုတ် ကုသိုလ်ရေးနှင့် ပတ်သက်သော အများပြည်သူဆိုင်ရာ ဂေါပက အဖွဲ့အစည်းများကို အုပ်ချုပ်ထိန်း သိမ်းခြင်းနှင့် ပတ်သက်သော ပြဋ္ဌာန်းချက် ဖြစ်၏။ ယင်းဂေါပက အဖွဲ့အစည်း၏ ဂေါပက လူကြီး ခန့်ထားခြင်း၊ ထုတ်ပယ်ခြင်း၊ ဂေါပက အဖွဲ့အစည်း ၏ ပစ္စည်း ဘဏ္ဍာရေး၊ အဖွဲ့အစည်း၏ဖွဲ့စည်းပုံ စည်းမျဉ်းကို အတည်ပြုရေး စသော

၁၉၇၀

မစ္စတာ ကော့ပီ၊
ဒတ်(စ်) ပါ ဟဲ့
နှင့်
အသွင်းရေးမှူး၊
ရာထူး ခန့်အပ်
ရေး ကော်မတီ၊
ရှီရိုရှီဒူဂါဘာရီ
ဟိန္ဒူ ဘုရားရှိခိုး
ကျောင်း ဂေါပ
ကအဖွဲ့၊ ရန်ကုန်
မြို့။

ဂေါပက အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာကိစ္စတို့၌၊ နိုင်ငံတော် ရွှေနေချုပ်ကသော်လည်းကောင်း၊
နိုင်ငံတော် ရွှေနေချုပ်၏ ကြိုတင်သဘော တူညီချက်ကို ရယူပြီးသော ဂေါပက
အဖွဲ့အစည်းတွင် စိတ်ဝင်စား၍ ပါဝင် တောင်းဆိုခွင့် ရှိသူ အနည်းဆုံး နှစ်ဦးတို့က
သော်လည်းကောင်း၊ မူလတရားမ တရားစီရင်ပိုင်ခွင့်ရှိသော ဒေသဆိုင်ရာ အဓိက
တရားရုံးသို့ သွားရောက်၍ တရားစွဲဆိုနိုင်လေသည်။ ဂေါပကအဖွဲ့အစည်းကို အုပ်ချုပ်
ကိန်းသိမ်းရာတွင် တရားရုံး၏ အဆုံးအဖြတ် ညွှန်ကြားချက်ကို ယူသောသဘော
ဖြစ်၏။ စွဲဆိုသော အမှုကို ပြိုင်ကြသည်လည်းရှိမည်၊ စွဲဆိုသူတို့အားလုံးသဘောတူ
ကြ၍ အပြိုင်အဆိုင်မရှိပဲ၊ တရားရုံးက သင့်မြတ်သလို ဆုံးဖြတ်ပေးသည်လည်းရှိ
မည်။ မည်သို့ပင်ဆိုစေ၊ အမှုကို တရားမကြီးမှုဟုလည်းကောင်း၊ ဆုံးဖြတ်ချက် ကိုလည်း
ဒီကရီဟုလည်းကောင်း ခေါ်တွင်၏။

ပုဒ်မ ၉၂ (၁) (ဆ) တွင် ဂေါပကအဖွဲ့အစည်းအုပ်ချုပ်ပုံ စည်းမျဉ်းကို အတည်ပြုရန်
လည်း ပြဋ္ဌာန်းပါရှိ၏။ စည်းမျဉ်းတွင်၊ ဂေါပက လူကြီးရွေးကောက် တင်မြောက်ခြင်း၊
ခန့်အပ်ခြင်း၊ ထုတ်ပယ်ခြင်း၊ ရပ်စဲခြင်း၊ စသည်တို့ကို မည်သို့မည်ပုံဆောင်ရွက်ရမည်ဟု
သတ်မှတ်ထားတတ်၏။ ဆောင်ရွက်ပြီးလျှင် အတည်ပြုပေးပါရန်၊ တရားရုံးသို့ သွား
ရောက်လျှောက်ထားရန် သတ်မှတ်တတ်၏။ တရားရုံးက စည်းမျဉ်းနှင့်ညီလျှင်
အတည်ပြု၏။ မညီလျှင် အတည်ပြုရန် ငြင်းပယ်၍၊ လိုအပ်သည်ကိုညွှန်ကြား၏။
ဂေါပက အဖွဲ့အစည်း၏ အုပ်ချုပ်ရေး ကိစ္စများ၌ စည်းမျဉ်းအတိုင်း ဆောင်ရွက်ရန်
အခက်အခဲ ရှိနေလျှင် ဂေါပက လူကြီးများကသော်လည်းကောင်း၊ ဂေါပက အဖွဲ့
အစည်းတွင် စိတ်ဝင်စား၍ ပါဝင်ခွင့် ရှိသူတို့ကသော်လည်းကောင်း တရားရုံးသို့
လျှောက်ထား၍ ညွှန်ကြားချက် တောင်းနိုင်ကြောင်း၊ စည်းမျဉ်းတွင် သတ်မှတ်
တတ်၏။ စည်းမျဉ်းကို ပြင်ဆင်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍လည်း တရားရုံး၏ ညွှန်ကြားချက်
ကို လျှောက်ထားရယူရန် စည်းမျဉ်း၌ သတ်မှတ်တတ်၏။

ဂေါပက အဖွဲ့အစည်းအုပ်ချုပ်ပုံ စည်းမျဉ်းကို တရားမကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၉၂ (၁) (ဆ)
နှင့်အညီ တရားရုံးတွင်ဒီကရီဖြင့် အတည်ပြုပြီးနောက်၌၊ စည်းမျဉ်းအရ အဖွဲ့အစည်းကို
အုပ်ချုပ် ထိန်းသိမ်း ဆောင်ရွက်ရာတွင်၊ အထက်ပါဥပမာများအတိုင်း တရားရုံးမှ
အမိန့်ယူရသော်၊ ယင်းအမိန့်မှ အယူခံဘက်ခွင့်သည်၊ သာမန် လုပ်ရိုးလုပ်စဉ်အရပင်
ရှိသလော။ သို့မဟုတ် ယင်းအမိန့်မျိုးမှ တဆင့်တက်၍ သာမန်အားဖြင့် အယူခံ
မဝင်နိုင် ဖြစ်သလောဟူသော ပြဿနာ ပေါ်လာသည်။

တရားမကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၉၂ အရ စီရင်ပိုင်ခွင့် ရှိသော တရားမရုံးသည်ယေဘုယျ
အားဖြင့်၊ ခရိုင်များတွင် ခရိုင်တရားမရုံး၊ ရန်ကုန်မြို့တွင် နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်၏
မူလဘက်တို့ဖြစ်သည်။ ယင်းတရားရုံးက အတည်ပြု ပေးပြီးသော ဂေါပက အဖွဲ့အစည်းပုံ

စည်းမျဉ်းနှင့်အညီ၊ ရံဖန်ရံခါ ညွှန်ကြားဆုံးဖြတ်ပေးသော အမိန့်သည် အယူခံဝင်ခွင့် ရှိသော အမိန့် ဟုတ် မဟုတ်နှင့် ပတ်သက်၍ မြန်မာနိုင်ငံတရားရုံးချုပ်များက အမျိုးမျိုး အဖုံဖုံ အကွဲကွဲ အလွဲလွဲ ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြသည်။ အချို့ကလည်း စည်းမျဉ်း သည် ဒီကရီဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ယင်းဒီကရီမှ အယူခံခံခဲ့ပဲ၊ နောင်နှစ်ပေါင်း ကြာမြင့်မှ စည်းမျဉ်းနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်သည့် ကိစ္စရပ်တို့နှင့် ပတ်သက်၍ တရားရုံးက ညွှန်ကြားမိန့်ဆိုသည်ကို အယူခံ မဝင်နိုင်။ ဒီကရီဟူသည် ကာလစည်းကမ်းသတ် မရှိပဲ အတိုင်းအတာမသိ၊ ပွင့်၍ နေသည်မျိုးမဟုတ်။ ပြီးပြတ်ရသည်။ ထို့ကြောင့် ပြီးပြတ်ပြီးသော ဒီကရီကို အချိန်လွန်မှ အယူခံဖြင့် ပြန်၍မဖွင့်နိုင်ဟု ယူဆကြသည်။

မစ္စတာ ကော့ပီ၊
ဒတ် (၆) ပါ ၅
နှင့်
အဘွားရေးမှူး၊
ရာထူး ခန့်အပ်
ရေး ကော်မီတီ၊
ရှင်ရှင်ဒူဂါဘာရီ
ဟိန္ဒူ ဘုရားရှိခိုး
ကျောင်း ဂေါပ
ကအဖွဲ့ ရန်ကုန်
မြို့။

အချို့သော အယူခံရုံးများကလည်း ဂေါပက ဖွဲ့စည်းပုံ စည်းမျဉ်းကို ဒီကရီ ဟုသာ ပညတ်ခေါ်ဝေါ်သည်။ အမှန်အားဖြင့် ထူးခြားသော သဘောရှိသည်။ အမြဲတစေပွင့်၍နေသော ဒီကရီမျိုးဖြစ်သည်။ ဂေါပကအဖွဲ့အစည်း တည်နေသရွှေ့ ဒီကရီလည်း အသက်ရှင်နေသည်။ စည်းမျဉ်းအရ ဆောင်ရွက်ချက်တို့အပေါ် တရားရုံး ကချမှတ်သမျှသော အမိန့်တို့သည်လည်း၊ ပင်မဒီကရီကြီးမှ ပွား၍လာသော ဒီကရီ များပင်ဖြစ်၍၊ တရားမကျင့်ထုံးအရ အယူခံဝင်နိုင်သောအမိန့် ဒီကရီများဖြစ်သည်ဟု ဆိုကြပြန်သည်။

ထိုသို့ အမျိုးမျိုးကွဲလွဲခဲ့ကြသည်များနှင့် ပတ်သက်၍ တရားသူကြီး ဦးချစ်နှင့် တရားသူကြီး ဦးသက်ဖေတို့က အောက်ပါကဲ့သို့ သုံးသပ်တင်ပြထားပေသည်။

“ရန်ကုန်မြို့၊ ဗိုလ်အောင်ကျော်လမ်း၊ အမှတ် ၃၀၇ ရှိ ရှင်ရှင်ဒူဂါဘာရီ ဟိန္ဒူ ဘုရားရှိခိုးကျောင်း ထရပ်စ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍၊ ညွှန်ကြားချက် ထုတ်ပေး ရန် အယူခံဘုရားလိုဘွဲ့က၊ ဤရုံး၏ မူလဘက်၌ လျှောက်ထားရာ၊ မူလဘက် တရားသူကြီးက ၎င်းတို့၏ လျှောက်ထားချက်ကို ပယ်လိုက်သဖြင့်၊ ဤအယူခံ မှုပေါ်ပေါက်လာခြင်းဖြစ်သည်။

အထက်ဖော်ပြပါ ထရပ်စ်နှင့်ပတ်သက်၍၊ ဤရုံး၏ ၁၉၂၇ ခုနှစ်၊ တရားမကြီး မှုအမှတ် ၃၁၂ တွင်၊ စကင်း ဥပဒေတရပ် ရေးဆွဲအတည်ပြုကာ ဒီကရီချမှတ်ခဲ့ သည်။ စကင်းဥပဒေအပိုဒ် ၂၈ ၌ ဘင်္ဂါလီဝတ်ပြုသူငါးဦးကသော်လည်းကောင်း၊ ဘဏ္ဍာထိန်း လူကြီး နှစ်ဦးကသော်လည်းကောင်း၊ ခန့်ထားရေးကော်မီတီဝင်လူကြီး နှစ်ဦးကသော်လည်းကောင်း ထရပ်စ်ကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ရုံးတွင်ညွှန်ကြားချက် တောင်းခံနိုင်ကြောင်းပြဋ္ဌာန်းထားသည်။ ထိုပြဋ္ဌာန်းချက်အရ၊ ဘင်္ဂါလီဝတ်ပြုသူ အယူခံဘုရားလိုဘွဲ့က ခန့်ထားရေးကော်မီတီ လူကြီးများ ရွေးကောက်ပွဲကို၊ ရုံးမှ ဦးစီးကွပ်ကဲ၍ ပြုလုပ်ပေးရန် ညွှန်ကြားချက် တောင်းခံရာ၊ လက်ရှိခန့်ထားရေး

၁၉၇၁

မစ္စတာ ကော့ပီ၊
ဒတ်(၆) ပါ ၅
နှင့်
အတွင်းရေးမှူး၊
ရာထူး ခန့်အပ်
ရေး ကော်မတီ၊
ရှင်ရှင်ဂါဘာရီ
ဟိန္ဒူ ဘုရားရှိခိုး
ကျောင်း ဂေါ
ကအဖွဲ့၊ ရန်ကုန်
မြို့။

ကော်မတီအဖွဲ့က ကန့်ကွက်သဖြင့်၊ မူလဘက် တရားသူကြီးသည် ကန့်ကွက်ချက်ကို လက်ခံပြီး ညွှန်ကြားချက် ထုတ်ပေးရန်ငြင်းဆိုခဲ့ပေသည်။

အယူခံ တရားပြိုင်တို့၏ တရားရုံးချုပ် ရွှေနေ မစ္စတာဆင်းက၊ မူလဘက် တရားသူကြီး၏အမိန့်သည် အယူခံဝင်နိုင်သည့် အမိန့် မဟုတ်ကြောင်း ကန့်ကွက် လာသဖြင့်၊ ထိုကန့်ကွက်ချက်ကိုဦးစွာစိစစ်ချန်လိုပေသည်။ ဤရုံး၏မူလဘက်တရား သူကြီးချမှတ်သော စီရင်ချက် တခုခုကို ပြည်ထောင်စု တရားစီရင်ရေးအင်္ဂါဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၀ အရသာ အယူခံဝင်နိုင်သည်။ ထိုပုဒ်မမှာအောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

၂၀။ မူလ စီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာကို သုံးစွဲ၍ ချမှတ်လိုက်သည့် တရားရုံး ချုပ် တရားသူကြီးတဦး၏ ဒီကရီကို၊ သို့မဟုတ် တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၁၀၄ အရ၊ အယူခံဝင်နိုင်သော အမိန့်ကို၊ တရားရုံးချုပ်၌ အယူခံဝင်နိုင်ရမည်။

ယခုအမှုတွင်၊ မူလဘက်တရားသူကြီး ချမှတ်ခဲ့သည့် အမိန့်သည် တရားမကျင့် ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၁၀၄ တွင် အကျုံးဝင်သည့် အမိန့်မဟုတ်ကြောင်းအငြင်းမပေါက် ပေ။ သို့ရာတွင် အယူခံတရားလိုတို့၏တရားရုံးချုပ်ရွှေနေ ဒေါက်တာဦးမောင် က မူလဘက်တရားသူကြီး ချမှတ်ခဲ့သောအမိန့်မှာ တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၂(၂) အရ၊ ဒီကရီဖြစ်ပါသည်ဟု ဆိုကာ ဦးဘဖေ နှင့် ဦးဘိုးစိန် (၁)တို့စီရင်ထုံး ကို ရည်ညွှန်းသွားသည်။ ထိုစီရင်ထုံးမှာ ကျိက်လပ်မြို့၊ တိလောကမာရဇိန်ဘုရား အား အုပ်ချုပ်သည့် စကင်းဥပဒေတွင် ဘဏ္ဍာထိန်း လူကြီးများကို ရွေးကောက် တင်မြောက်ရာ၌ တရားရုံး၏ အတည်ပြုချက်ကိုရယူရမည်ဟု ပြဋ္ဌာန်းချက်ရှိသည့် အတိုင်း၊ ရွေးကောက်တင်မြောက်ခဲ့သည့် ဘဏ္ဍာထိန်း လူကြီးများအားအတည် ပြုရန်လျှောက်ထားရာ၊ ရုံးမှ အတည်ပြုရန်ငြင်းဆိုသဖြင့်၊ အယူခံသည့်အမှုဖြစ်ပေ သည်။ ထိုစီရင်ထုံး၏ စာမျက်နှာ ၁၀၇ တွင် အောက်ပါအတိုင်း၊ မှတ်ချက် ပြုခဲ့သည်။

“It would appear therefore that in those suits also the Court is regarded as keeping control over the action, and it seems to me that where the Court reserves to itself the right to confirm elections held under a scheme framed by it and where application for confirmation is made by parties on one side in the suit and is opposed by parties on the other side, the order which the Court makes is not really an order in execution but is a decree in the suit itself and is therefore appealable as a decree under the Code.”

(၁) အတွဲ ၆၊ ရန်ကုန်၊ ၉၇။

သို့ရာတွင်၊ ဟာဂျီရှုကူးဟာမက် နှင့် ကေ၊ မိုဟာမက်အိဗရာဟင် (၂) တွင်၊
 အလားတူ အမိန့်မျိုးသည် ဒီကရီ မဟုတ်ကြောင်း ကဲ့လဲ့စွာဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။
 ထိုစီရင်ထုံးမှာ၊ ရန်ကုန်မြို့ ကျူးလီယာဗလီအား အုပ်ချုပ်သည့် စကင်းဥပဒေအရ
 ဘဏ္ဍာထိန်း လူကြီးများအား၊ လစ်လပ်လျက် ရှိသည့် ဘဏ္ဍာထိန်း လူကြီးများ
 နေရာသို့စကင်းဥပဒေနှင့်အညီ ရွေးကောက် တင်မြှောက်ရန် ညွှန်ကြားသော ဤရုံး
 ၏ မူလဘက်တရားသူကြီး၏ အမိန့်ကို အယူခံဝင်သော အမှုဖြစ်သည်။ အဆိုပါ
 စီရင်ထုံး၏စာမျက်နှာ ၁၀၀ တွင်၊ တရားဝန်ကြီးလိ(ချ်)က ဤသို့ကောက်ယူထား
 ပေသည်။

၁၉၇၀
 မစ္စတာ ကေ၊ပီး
 ဒတ်(စ်) ပါ ၅
 နှင့်
 အတွင်းရေးမှူး၊
 ရာထူး ခန့်အပ်
 ရေး ကော်မတီ၊
 ရန်ကင်းရုံး၊
 ဟိန္ဒူဘုရားရှိခိုး
 ကျောင်း ဂေါဗ
 ကအဖွဲ့၊ရန်ကုန်
 မြို့။

“Mr. Basu has argued that as the scheme provided the procedure to be followed when a vacancy occurred on the board of trustees and also provided that Chulia Mohamedans could apply to the Court in connection with the appointment of a trustee, any order made on such an application must be taken to be part of the final decree. If Mr. Basu's argument were correct it would mean that such a case as this would never end; the suit would always be pending. The order which the learned Judge has passed is an order directing the trustees to do what they are required by the scheme which was embodied in the final decree, and from whatever point one looks at the matter it is perfectly clear that the order is not a judgment within the meaning of clause 13 of the Letters Patent, or even a decree within meaning of section 2 of the Code of Civil Procedure.”

တရားဝန်ကြီးချုပ် ဆာဂွတ်မင်းရော့ဘတ် ကလည်း ထိုကောက်ယူချက်ကို သဘောတူကြောင်း ဤသို့မှတ်ချက်ပြုခဲ့သည်။

“I agree. At one time during the argument I entertained some doubt as to whether the decree was final or could be said to be partly final and partly preliminary within the meaning of section 2 of the Civil Procedure Code, and whether therefore the order of Ba U J. was really in the nature of a final decree respecting matters which had still been left undisposed of at the time of the settlement of the scheme; but I am persuaded that such is not the correct view. If it were to prevail, as my learned brother has said, there could be no finality at all in suits of this nature, and I regard the order of Ba U J. as a consequential order merely

(၂) ၁၉၃၇၊ ရန်ကုန်စီရင်ထုံး၊ ၉၇။

၁၉၇၀

မစ္စတာ ကော့ပီ၊
ခတ်(၆) ပါ ၅
နှင့်
အသွင်းရေးမှူး၊
ရာထူး ခန့်အပ်
ရေး ကော်မတီ၊
ရှုချိရရှိခဲ့ကိစ္စ၊
ဟိန္ဒူ ဘုရားရှိခိုး
ကျောင်း ကော့
ကအဖွဲ့၊ ရန်ကုန်
မြို့။

passed subsequent to a final decree by my learned brother Leach in this suit.”

သို့သော်၊ တရားဝန်ကြီးချုပ် ရော့ကတ် သည် ဦးကျော်စံ နှင့် ဦးစိန်ဝင်း (၃) တို့အမှုတွင် အောက်ပါအတိုင်း ယူဆခဲ့ပြန်ပါသည်။

“In a suit under section 92 for the framing of a scheme for a religious institution the power of the Court to make orders in the suit does not come to an end when the decree is passed and the Court has power to vary the scheme. Where the Court appoints trustees under the scheme framed by it and reserves to itself the power to sanction the appointment of a new person in the vacancy of a trustee and an application to secure such appointment is made, the order which the Court thereupon makes is a decree in the suit itself and therefore is appealable.”

ဗွတ်(၆)မိယားရက်ဟူးဆင်နာရူဂိုဏ်း နှင့် ဂျေ၊ အက်စ်မေယား (၄) တို့အမှု၌ စကင်း ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက် တခုခုအရာ၊ ညွှန်ကြားချက် ထုတ်ပေးသည့် ဤရုံး၏ မူလဘက်တရားသူကြီး၏ အမိန့်သည် အယူခံဝင်နိုင်သော အမိန့် မဟုတ်ဟုဆိုကာ အယူခံဝင်ခွင့် မပြုခဲ့ပေ။ ပီ၊အမ်၊မိုဟာမက်အလီ နှင့် ဟာဂျီအီး။ အမ်၊ အဗဒူရာ ဟီမန်(၅) တို့အမှုတွင်၊ မူလဘက်တရားသူကြီး စကင်းအရ ရွေးချယ်ခဲ့သည့် ဘဏ္ဍာထိန်း လူကြီးများကို အဝင်ပြုသောအမိန့်ကို အယူခံဝင်ခွင့် ပြုထားပြန်ပါသည်။ ထိုအမှု၌ အယူခံဝင်ခွင့်ရှိ - မရှိဆိုသော ပြဿနာကို မည်သူက မျှမတင် ပြခဲ့သဖြင့်၊ စဉ်းစားခြင်းပြုခဲ့ဟန်မတူပါ။

အထက်ပါ အကြောင်းချင်းရာများကို ထောက်ရှုလျှင် တရားမကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၉၂ အရ၊ ဒီကရီချမှတ်၍ ရေးဆွဲခဲ့သော စကင်းဥပဒေအရ ဤရုံး၏ မူလဘက်သို့ လျှောက်ထားသော လျှောက်လွှာများ အပေါ် ချမှတ်သည့် အမိန့်သည် အယူခံ ဝင်နိုင်သည့် အမိန့်ဟုတ်မဟုတ် ဆိုသော ဆုံးဖြတ်ချက်တို့သည် တမူနှင့်တမူညီညွတ် ခြင်းရှိသဖြင့် အများပြည်သူအကျိုး အလို့ငှါ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် စဉ်းစား၍ ညီညွတ်သော ဆုံးဖြတ်ချက်တခုကို ချမှတ်ပေးနိုင်ရန် စုံညီခုံရုံးဖြင့် ကြားနာစီရင် သင့်ကြောင်း တရားသူကြီးချုပ်ထံသို့ တင်ပြအစီရင်ခံပါသည်။

ပြဿနာကိုသေခြာစွာလေ့လာ၍ ဖြေရှင်းဆုံးဖြတ်နိုင်ရန်အတွက် စုံညီခုံရုံးဖွဲ့စည်း ကာ၊ နိုင်ငံတော် ရွှေနေချုပ်နှင့်တကွ၊ အလားတူပြဿနာ အကျုံးဝင်နေသောအယူခံ

(၃) အေ၊ အိုင်၊ အာရ်၊ ၁၉၄၂၊ ရန်ကုန် ၇၅။
(၄) တရားလွှတ်တော်၏ ၁၉၅၀ ခုနှစ်၊ တရားမ အသေးအဖွဲ့အယူခံမှုအမှတ် ၃၄။
(၅) တရားရုံးချုပ်၏ ၁၉၆၆ ခုနှစ်၊ တရားမ ပထမအယူခံမှုအမှတ် ၆၀။

မူများတွင် လိုက်ပါဆောင်ရွက်ကြသော ရွှေနေကြီးများကိုပါ။ ကြားနာခဲ့ကြသည်။
လိုအပ်သောအခါ၌ ဤကဲ့သို့ စုံညီခုံရုံးဖြင့်၊ ပြဿနာတရပ်ကို သေချာစွာ လေ့လာ၍
ကွဲလွဲနေသော စီရင်ထုံးများကို သုံးသပ်၍ ညှိနှိုင်းညီညွတ်စေကာ ရှင်းလင်းထင်ရှား
သော စီရင်ထုံးပြုခြင်းသည် အရေးကြီးသော တရားစီရင်ရေး လမ်းညွှန်မှု တရပ်
ဖြစ်ပေသည်။

၁၉၇၀

မစ္စတာ ကေ၊ပီ၊
ဒတ်(စ်) ပါ ၅
နှင့်
အတွင်းရေးမှူး၊
ရာထူး ခန့်အပ်
ရေး ကော်မတီ၊
ရရှိရရှိ ခုဂါဘာရီ
ဟိန္ဒူ ဘုရားရှိခိုး
ကျောင်း ဂေါပ
ကအဖွဲ့၊ ရန်ကုန်
မြို့။

ရွှေနေကြီး ဒေါက်တာ မောင်က ဤအယူခံမှုတွင် ပေါ်ပေါက်သော ပြဿနာ
နှင့် ပတ်သက်၍ ကွဲလွဲသော ဆုံးဖြတ်ချက်များ ရှိခဲ့ကြောင်း။ ဦးကျော်စံ နှင့်
ဦးစိန်ဝင်း (၃) အမှုတွင် တရားရုံး၌ ဂေါပကဖွဲ့စည်းပုံ စည်းမျဉ်းကို ပြင်ဆင်နိုင်ခွင့်
ရှိသည်။ ဂေါပကလူကြီး ခန့်ထားနိုင်ခွင့် အာဏာသည်လည်း တရားရုံးတွင်ရှိသည်
ဖြစ်ရာ၊ ယင်းအာဏာကို သုံးစွဲ၍ ဂေါပကလူကြီး ခန့်ထားခြင်းသည်၊ တရားမကြီး
မှု၌ ဒီကရီချမှတ်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ထိုဒီကရီမှ အယူခံဝင်နိုင်သည် ဟု တွေးခေါ်
ယူဆထားခြင်းသည် မှားယွင်းပါသည်။ တရားမကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၉၂ သည် ဖော်ပြပါ
အာဏာများကို တရားရုံးအား အပ်နှင်းခြင်း မပြုပါ။ တရားရုံးသည် ဂေါပက
အဖွဲ့အစည်း၏ အုပ်ချုပ်မှုကို ကူညီကွပ်ကဲရခြင်းသာ ဖြစ်ပါသည်။ ပုဒ်မ ၉၂ အရ
တရားရုံးတွင် စွဲဆိုသော တရားမမှု၌ ချမှတ်ပေးသော ဒီကရီသည် တရားမကျင့်ထုံး
ပုဒ်မ ၂ (၂) တွင် အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုထားသော ဒီကရီမျိုးပင် ဖြစ်သောကြောင့်
သာမန်အားဖြင့် ယင်းဒီကရီမှ အယူခံဝင်နိုင်ပါသည်။ ဂေါပကမှုတွင်ချမှတ်သော ဒီကရီ
သည် ဂေါပက တည်နေသရွေ့ အသက်ရှင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကာလစည်းကမ်း
သတ်ပြဿနာမပေါ်ပါ။ ဂေါပကဖွဲ့စည်းပုံ စည်းမျဉ်းအရ တရားရုံးက ဝင်ရောက်
ဆောင်ရွက်ပေးရာတွင် ချမှတ်သော အမိန့်သည် ဒီကရီမဟုတ်ဟု ယူဆလျှင်လည်း၊
ယင်းကဲ့သို့သော အမိန့်သည် ပြည်ထောင်စု တရားစီရင်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ
၆ အရ အထူးအယူခံဝင်ခွင့် ပေးနိုင်သော အပြီးသတ် အမိန့်မျိုး ဖြစ်သည်ဟု
ဆုံးဖြတ်သင့်ပါသည်ဟု ဒေါက်တာ မောင်က လျှောက်လဲသည်။

ရွှေနေကြီး ဘီ၊ ကေ၊ ဆင်းက ဂေါပက ဖွဲ့စည်းပုံ စည်းမျဉ်းတွင်မြွက်ဟကျေညာ
ပေးသည့်အပိုင်းနှင့် တရားရုံးက လိုအပ်သလို ဝင်ရောက်၍ ညွှန်ကြားဆုံးဖြတ်ပေး
ရသည့်အပိုင်းတို့ကို ခွဲခြားဖို့လိုပါသည်။ မြွက်ဟကျေညာချက်ကို ဆက်လက်၍ ဇာရီ
ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ရန်မလိုပါ။ ထို့ကြောင့်၊ ထိုအပိုင်းမှ အယူခံဝင်ရောက်ရန်အကြောင်း
မရှိပါ။ တရားရုံးက ညွှန်ကြားဆုံးဖြတ်ရခြင်းသည်မူကား ဒီကရီကို ဇာရီပြုလုပ်ခြင်း
သဘောသက်ဝင်သောကြောင့် ယင်းဆုံးဖြတ်ချက် အမိန့်မှ တရားမကျင့်ထုံး ပုဒ်မ
၄၇ အရ အယူခံဝင်နိုင်ကြောင်း၊ စီရင်ထုံးများရှိပါသည်။ ဥပမာ၊ ပုဂံ၊ အာနန္ဒာဘုရား

၁၉၇၀
 မစ္စတာ ကေပီ၊
 ဇတ်(၆) ပါ ၅
 နှင့်
 အတွင်းရေးမှူး၊
 ရာထူး ခန့်အပ်
 ရေး ကော်မတီ၊
 ရှုရီရှုရီဂါဘာရီ
 တိန္ဒူ ဘုရားရှိခိုး
 ကျောင်း ဂေါပ
 ကအဖွဲ့၊ ရန်ကုန်
 မြို့။

ဂေါပကအဖွဲ့အစည်းနှင့် ပတ်သက်သော ဦးဖိုးစိန် နှင့် ဦးပု (၆) ပထမအယူခံမှု၊ ၎င်းပြင် အမ်၊ ကေ၊ ဝူပရာမန်နီသီဗါး နှင့် အမ်၊ ဝူပရာမန်နီ (၇) တွင် တရားရုံးချုပ် တရားသူကြီး ၂ ဦးပါဝင်သော ခုံရုံးက တရားမကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၉၂ (၁) (ဆ) အရ ဘုရားကျောင်းကို ငိမ့်အုပ်ချုပ်ရန် ဂေါပကဖွဲ့စည်းပုံ စည်းမျဉ်းအရ ခရိုင် တရားမ တရားသူကြီးက ဂေါပက ရွေးကောက်သည်ကို အတည်ပြုသောအမိန့်သည် “ယုတ်စွ အဆုံး ဒီကရီကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် ချမှတ်သော အမိန့်ဖြစ်၍ အယူခံဝင်နိုင်သော အမိန့်မျိုးဖြစ်သည်” ဟု ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်ကို မစ္စတာ ဆင်းက ရည်ညွှန်းသည်။ အတည်ပြုခြင်း၊ ဆောင်ရွက်ခြင်း မဟုတ်သော ဂေါပက ကိစ္စဆိုင်ရာ အမိန့်တို့ သည်မူကား၊ တရားမကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၄၇ တွင် မဝင်၊ ကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၁၀၄ တွင်လည်း မဝင်သောကြောင့် အယူခံမဝင်နိုင်သော အမိန့်များသာဖြစ်ပါမည်ဟု ရွှေနေကြီးက တင်ပြသည်။

ဦးကျော်မြင့်၊ ဦးလှဖေ၊ ဦးဘသန်း၊ မစ္စတာ ဆူမား၊ မစ္စတာ ဘာနာဂျီစသော ရွှေနေကြီးများကလည်း ဇီရင်ထုံးများကို ကိုးကား၍ ရုံးအားကူညီ တင်ပြသွား ကြသည်။ ရွှေနေကြီး ဦးခင်မောင်အေးက ဂေါပကဖွဲ့စည်းပုံ စည်းမျဉ်းသည်ပင်လျှင် ဥပဒေတရပ်သဖွယ် အာနိသင်ရှိပါသည်။ စည်းမျဉ်းကို “စကင်းဥပဒေ”ဟုခေါ်ဝေါ် လေ့ရှိပါသည်။ အခြားသောဂေါပကဆိုင်ရာဥပဒေများအရလည်းအယူခံဝင်ခွင့်မရှိပါ။ (ဥပမာ Charitable and Religious Trusts Act) ထို့ကြောင့်တရားမကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၉၂ (၁) (ဆ) အရ အတည်ပြုသော “စကင်းဥပဒေ” အရချမှတ်သော တရားရုံးအမိန့်မှ အယူခံမဝင်နိုင်ပါ။ အယူခံဝင်ခွင့်ကို ဥပဒေက ပြဋ္ဌာန်းအပ်နှင်းမှ ရပါသည်။ အမိန့်ဘိုင်းမှ အယူခံဝင်နိုင်သည် မဟုတ်ပါ ဟု လျှောက်လဲသည်။

လက်ထောက် နိုင်ငံတော် ရွှေနေချုပ် ဦးလှသင်းက၊ တရားမကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၉၂ အရ၊ တရားမကြီးမှုစွဲဆိုရာတွင် အပြီးသတ် ဆုံးဖြတ်ချက်သည် ဒီကရီဖြစ်၍၊ ယင်းဒီကရီမှ တရားမကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၉၆ အရ ဖြစ်စေ၊ ပြည်ထောင်စု တရားဇီရင်ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၁ အရ ဖြစ်စေ၊ အယူခံဝင်နိုင်ပါသည်။ တရားမကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၉၂ (၁) (ဆ) အရ တရားရုံးက အတည်ပြုပြီးသော ဂေါပကဖွဲ့စည်းပုံ စည်းမျဉ်း အရ တရားရုံးက ဆက်လက် ဆောင်ရွက် ဆုံးဖြတ်ချက်သည်၊ သာမန်အားဖြင့် အယူခံမဝင်နိုင်သော အမိန့်ဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ခရိုင်တရားမရုံးက ချမှတ်သော အမိန့်ကို တရားရုံးချုပ်သို့ ပြင်ဆင်ပေးရန် လျှောက်ထားနိုင်ပါသည်။ တရားရုံးချုပ် မူလဘက်မှချမှတ်သော အမိန့်သည် အပြီးသတ် အမိန့်ဖြစ်သောကြောင့်ပြည်ထောင်စု

(၆) 1938 A.I.R. Rangoon p. 363, 1938 I.C. 919.
 (၇) ၁၉၆၂ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံဇီရင်ထုံးများ၊ စာ ၂၅၂။

တရားစီရင်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၆ အရ၊ အထူးအယူခံဝင်ခွင့် တောင်းနိုင်သော အမိန့်ဖြစ်ပါသည် ဟု တင်ပြသည်။

၁၉၇၀

အခေါ်အဝေါ်ကွဲပြားခြင်း၊ အတွေးအခေါ် အယူအဆကွဲပြားခြင်းတို့ကြောင့် ဤပြဿနာသည် ကာလကြာမြင့်လာသည်နှင့် အမျှ ရှုပ်ထွေးလာခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ်တို့ရှေ့ရောက် အယူခံမှုများတွင်ပင်လျှင်၊ ဤရုံးမူလဘက်မှ ချမှတ်ခဲ့ပြီး သော အမိန့်မှ ပထမအယူခံ တက်ရောက်ခဲ့ပြီး၍ အထူးအယူခံဝင်ခွင့်ကို နောက် တဆင့် တောင်းနေသည်များလည်းရှိပါသည်။ မူလဘက် အမိန့်မှ ပထမ အယူခံ ဝင်လျှောက်ထားဆဲ အမှုများလည်းပါသည်။

မစ္စတာ ကောပီး၊
ဒတ်(စ်) ပါ ၅
နှင့်
အတွင်းရေးမှူး၊
ရာထူး ခန့်အပ်
ရေး ကော်မီတီ၊
ရှုချိရရှိခဲ့ပါဘာရီ
ယိန္တူဘုရားရှိခိုး
ကျောင်း ဂေါပ
ကအဖွဲ့၊ ရန်ကုန်
မြို့။

အခေါ်အဝေါ် တိကျမှုမရှိခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ဂေါပကဖွဲ့စည်းပုံ စည်းမျဉ်း ကိုပင် “စကင်းဥပဒေ” ဟု ခေါ်ဝေါ်နေခြင်းကို ဥပမာပြလိုသည်။ စည်းမျဉ်း သည် ဂေါပကဖွဲ့စည်းပုံကို သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းသောကြောင့် “ဥပဒေ” ဟု အလွယ် တကူခေါ်ကြခြင်းဖြစ်ဟန်တူသည်။ သို့ရာတွင်၊ နိုင်ငံတော်၏ ဥပဒေပြုအာဏာကို သုံးစွဲသောအဖွဲ့အစည်းကသာ ဥပဒေကို ပြုလုပ်ပြဋ္ဌာန်းနိုင်သည်။ ဘာသာရေး၊ ကုသိုလ်ရေး ဂေါပကအဖွဲ့အစည်းကို တည်ထောင်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကဥပဒေကိုပြုလုပ် နိုင်သည်မဟုတ်။ အသင်းအဖွဲ့၏ ဖွဲ့စည်းပုံ စည်းမျဉ်းကိုသာ အချင်းချင်း ညှိနှိုင်း၍ ရေးဆွဲလက်ခံကြခြင်းဖြစ်သည်။ ယင်းစည်းမျဉ်းတွင် ဥပဒေ အာနိသင် မရှိ။ အများ နှင့် ပတ်သက်သော ဘာသာရေး၊ ကုသိုလ်ရေး ဂေါပကအဖွဲ့အစည်းတို့ကို အုပ်ချုပ် ကွပ်ကဲရာတွင် နိုင်ငံတော်အစိုးရနှင့် တရားရုံးများက ကူညီထိန်းသိမ်းပေးရန် လို၍သာ တရားမကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၉၂ က နိုင်ငံတော် ရွှေနေချုပ်၏ တာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့် တရားရုံး၏တာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်တို့ကို ပြဋ္ဌာန်းထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ယင်းတာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်တို့သည်၊ ပုဒ်မ ၉၂ ကသတ်မှတ်ထားသည့်အတိုင်းသာ ဖြစ်သည်။ ထို့ထက် မပိုချေ။ ဂေါပကအဖွဲ့အစည်း တခုခု၏ စည်းမျဉ်းကို တရားရုံးက အတည်ပြုကာမျှ ဖြင့်လည်း ယင်းစည်းမျဉ်းသည် ဥပဒေအာနိသင်ကိုဆောင်သည်မဟုတ်။ ဂေါပကအ ဖွဲ့အစည်းသည်ဘုရားဥပဒေဖြင့် တည်ထောင်သောအဖွဲ့အစည်း (Statutory body) ဖြစ်၍မသွားချေ။ ပုဒ်မ ၉၂ နှင့် ယင်းပုဒ်မအရ ရေးဆွဲအတည်ပြုထားသော စည်းမျဉ်းပါ စည်းကမ်းချက်များအရ၊ တရားရုံး၏ ညွှန်ကြားမှုကို ခံယူသော၊ ဂေါပက အဖွဲ့အစည်းမျှသာဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့်ဂေါပက ဖွဲ့စည်းပုံစည်းမျဉ်းကို “စကင်းဥပဒေ” ဟုခေါ်ဝေါ်ခြင်း သည်မှားယွင်း၍ ရှုပ်ထွေးစေသည်။ စည်းမျဉ်းကို အတည်ပြုရသော တရားရုံးက စိစစ်၍ညွှန်ပြပေးကာ၊ အခေါ်အဝေါ် မှန်ကန်မှု အတည်ပြုပေးအပ်သည်။

၁၉၇၀

မဇ္ဈိမာ ကောပိ၊
ဒဟံ(၆) ပါ ၅
နင့်
အတွင်းရေးမှူး၊
ရာထူး ခန့်အပ်
ရေး ကော်မတီ၊
ရှုရိရှုရိခူဂါဘာရီ
ယိန္တူ ဘုရားရှိခိုး
ကျောင်း ဂေါပ
ကအဖွဲ့၊ ရန်ကုန်
မြို့။

တရားမကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၉၂ အရ၊ နိုင်ငံတော် ရွှေနေချုပ်ကလေးလည်းကောင်း၊
ရွှေနေချုပ်၏ ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် ဂေါပကတွင် စိတ်ဝင်စား၍ ပါဝင်နိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့က
သော်လည်းကောင်း တရားရုံးတွင်စွဲဆိုသော တရားမကြီးမှု၌ အပြီးသတ် စီရင်
ဆုံးဖြတ်ချက်သည် ဒီကရီဖြစ်သည်ဟု ယင်းပုဒ်မတွင် အတိအလင်း ဆိုထားသည်။
ယင်းဒီကရီကို ခရိုင်တရားမရုံးက ချမှတ်လျှင်၊ တရားမကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၉၆ အရ
တရားရုံးချုပ်သို့ ပထမ အယူခံမှုဖြင့် တက်ရောက်နိုင်သည်။ ဒီကရီကို တရားရုံးချုပ်
မူလဘက်မှချမှတ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်လျှင်၊ ပြည်ထောင်စု တရားစီရင်ရေး အက်ဥပ
ပုဒ်မ ၂၀ အရ၊ ပထမအယူခံမှုဖြင့် တက်ရောက်နိုင်သည်။

တရားမကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၉၂ (၁) (ဆ) အရ၊ တရားရုံးကအတည်ပြုထားသော
ဂေါပကဖွဲ့စည်းပုံစည်းမျဉ်းအရ၊ ဂေါပကလူကြီး ရွေးကောက်ခြင်း၊ ခန့်အပ်ခြင်း
စသည်ကိုအတည်ပြုရန် တရားရုံးသို့ ရံဖန်ရံခါ လျှောက်ထားရာတွင် ရုံးက ချမှတ်
သောအမိန့်သည် ဒီကရီမဟုတ်ချေ။ အချိန်ကာလ စည်းကမ်းသတ် မရှိပဲ ပွင့်နေ
သော ဒီကရီကြီးကို ဇာရီပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ခြင်း မြောက်သော အမိန့်လည်း မဟုတ်။
ဒီကရီဖြစ်သည်။ သို့မဟုတ် ဒီကရီပင်မကြီးမှ ပေါက်ဖွားသော ဒီကရီငယ်များဖြစ်သည်။
သို့မဟုတ် ဒီကရီကို ဇာရီပြုသော အမိန့်များ ဖြစ်သည် ဟူသော အယူအဆအတိုင်း
ပြဋ္ဌာန်းထားသော ဥပဒေကို ရှင်းလင်း ထင်ရှားစွာ ရည်ရွယ်ပြဋ္ဌာန်းထားသည့်
အတိုင်း သဘာဝကျကျ အဓိပ္ပါယ်ကောက်ယူရာမရောက်ချေ။ အမှန်မှာ တရားမ
ကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၉၂ (၁) (ဆ) က အပ်နှင်းသော တာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်အရ တရား
ရုံးကအတည်ပြုထားသော စည်းမျဉ်းပါ စည်းကမ်းချက်များနှင့် ဂေါပကအဖွဲ့၏လုပ်
ဆောင်ချက်တို့သည်ကိုက်ညီမညီ၊ တရားရုံးက ဆုံးဖြတ်ပေးရခြင်းသာဖြစ်သည်။ ယင်း
ဆုံးဖြတ်ချက်များမှလည်း သာမန်အားဖြင့် အယူခံ တက်ရောက်နိုင်သည်ဟု တရားမ
ကျင့်ထုံးက ပြဋ္ဌာန်းထားခြင်းမရှိ။ အယူခံဝင်ခွင့်ကို ဥပဒေက ပြဋ္ဌာန်းပေးမှရသည်။
အမိန့်တိုင်း၊ ဆုံးဖြတ်ချက်တိုင်းမှ အယူခံမဝင်နိုင်ချေ။

ထို့ကြောင့်၊ ဂေါပကဖွဲ့စည်းပုံ စည်းမျဉ်းပါ စည်းကမ်းများနှင့်ညီ မညီတရား
ရုံးက ဆုံးဖြတ်၍ အမိန့်ချမှတ်သည်တို့မှ သာမန် အယူခံမရှိ။ ခရိုင်တရားမရုံးက
ယင်းသို့ချမှတ်သောအမိန့်ကို မကျေနပ်လျှင် တရားရုံးချုပ်သို့ ပြင်ဆင်ပေးရန်လျှောက်
ထားနိုင်သည်။ တရားရုံးချုပ် မူလဘက်က ယင်းသို့ချမှတ်သော အမိန့်ကို မကျေနပ်
လျှင်၊ ပြည်ထောင်စု တရားစီရင်ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၆ အရ၊ အထူးအယူခံဝင်ခွင့်
လျှောက်ထားနိုင်သည်။

ဂေါပကဖွဲ့စည်းပုံ စည်းမျဉ်းနှင့်ညီမညီ တရားရုံးကချမှတ်ရသော အမိန့်တို့ကို
မြွက်ဟကျေညာသောအမိန့်၊ ညွှန်ကြားသောအမိန့်ဟူ၍ မခွဲခြားနိုင်ချေ။ တရား

ရုံးကအပြီးသတဆုံးဖြတ်သောအမိန့်ကို အထက်ပါအတိုင်း ပြင်ဆင်ပေးရန်၊ သို့မဟုတ် အထူးအယူခံဝင်ခွင့်ပေးရန်ကိုသာ လျှောက်ထားနိုင်သည်။

၁၉၇၀

ဂေါပကဖွဲ့စည်းပုံ စည်းမျဉ်းကို ပြင်ဆင်ပေးနိုင်သော အာဏာသည် တရားရုံးတွင် ရှိသည်ဟု ယခင် တရားရုံးများ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်တွင် မှတ်ချက်ပြုခြင်းသည် ဥပဒေနှင့် မညီပေ။ စည်းမျဉ်းကို ပြင်ဆင်ခြင်းသည် ဂေါပကအဖွဲ့အစည်းဝင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့က ဆုံးဖြတ်ရန်ကိစ္စဖြစ်သည်။ တရားရုံးက ပြင်ဆင်ချက်သည် စည်းမျဉ်းနှင့်ညီ မညီ စိစစ်၍အတည်ပြုခြင်း၊ အတည်မပြုပဲ ညွှန်ပြခြင်းတို့ကိုသာ ပြုလုပ်နိုင်ပေသည်။ အများ ပြည်သူဆိုင်ရာကိစ္စနှင့် ပတ်သက်သော ဂေါပကအဖွဲ့ အစည်းတို့ကို အကြောင်း တခုခုကြောင့် စီမံအုပ်ချုပ်ပေးရန်လိုလျှင် တော်လှန်ရေး ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌက အများ ပြည်သူရုံးပုံငွေစီမံအုပ်ချုပ်ခြင်းအက်ဥပဒေ (Administration of Public Funds Act) အရ အမိန့်ထုတ်ပြန်ကျေညာ၍သာ ဆောင်ရွက်နိုင်ပေလိမ့်မည်။ တရားရုံးက ဂေါပကစည်းမျဉ်းကို ပြင်ဆင်ခြင်း၊ ဂေါပကအဖွဲ့အစည်းကို ဝင်ရောက်စီမံအုပ်ချုပ်ခြင်း မပြုနိုင်ပေ။

မစ္စတာ၊ ကေ၊ ပီ၊
ဒတ်(စ်) ပါ ၅
နှင့်
အတွင်းရေးမှူး၊
ရာထူး ခန့်အပ်
ရေးကော် မီတီ၊
ရှုရီရီဒူဂါဘာရီ
ဟိန္ဒူဘုရားရှိခိုး
ကျောင်း ဂေါပ
ကအဖွဲ့၊ ရန်ကုန်
မြို့။

အများပြည်သူနှင့်ပတ်သက်သော ကုသိုလ်ရေး၊ ဘာသာရေး၊ ဂေါပက အဖွဲ့အစည်းတို့ကို ကူညီကွပ်ကဲရန် တရားရုံးများအား ဥပဒေက တာဝန်အပ်နှင်း ထားခြင်းဖြစ်ရာ၊ တရားရုံးများက တာဝန်ကို လေးလေးနက်နက် ခံယူ၍ ဆောင် ရွက်ရန်လိုပေသည်။ ဂေါပကဖွဲ့စည်းပုံ စည်းမျဉ်းများကို အတည်ပြုပေးရန် ရုံးသို့ တရားမကြီးမှုဖြင့် လာရောက်ကြလျှင်၊ အများပြည်သူနှင့် အမှန်တကယ် ပတ်သက် ပါ၏လား၊ 'သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး လုပ်ငန်းကိစ္စဖြစ်သည်လား၊ ကုသိုလ်ရေးမှန် ၏လား၊ သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂလိက အကျိုးကို ဂေါပကအမည်ခံထားခြင်း ဖြစ်သည်လား ဘာသာရေးစစ်မှန်၏လား၊ ကိုးကွယ်သော ဘာသာဝင်များသည် လူမျိုးမရွေးပါဝင် နိုင်ကြ၏လား စသည်ကို ကောင်းစွာစိစစ်ပြီးမှ၊ စစ်မှန်ကြောင်း အများပြည်သူ၏ အကျိုးကိုပြုကြောင်း၊ ထင်ရှားမှ စည်းမျဉ်းကို အတည်ပြုပေးအပ်သည်။ စည်းမျဉ်း ပါစည်းကမ်းများနှင့် အကိုက်အညီ ဆောင်ရွက်ရာ၌လည်း ယင်းအချက်တို့ကိုမျက် ချေမပြတ်အပ်ချေ။

အထက်ပါအတိုင်း မှတ်ချက်ပြု၍ ဆုံးဖြတ်လိုက်သည်။ ဆုံးဖြတ်ချက်အရ၊ ပထမ အယူခံဝင်ခွင့်မရှိပဲ အယူခံလွှာ တင်ထားသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ အခွင့်ထူး အယူခံ ဝင်ခွင့်ကို ပြောင်းလွှဲလျှောက်ထားလိုက၊ ဤဆုံးဖြတ်ချက်မှ ၁ လအတွင်း လျှောက် ထားကြရန်ဖြစ်သည်။ အခွင့်ထူး အယူခံဝင်ရန် လျှောက်လွှာတို့ကိုမူ ဤရုံးမှလက်

၁၉၇၀

မဇ္ဈိမကောပိ၊
ဒတ်(၆)ပါ ၅
နှင့်
အတင်းခေးမှူး၊
ရာထူးခန့်အပ်
ရေးကော်မီတီ၊
ရှုရုံရှုရုံဒဂုံဘာရီ
ယိန္တုဘုရားရှိခိုး
ကျောင်း ဂေါပ
ကအဖွဲ့၊ ရန်ကုန်
မြို့။

အမိန့်မှ အယူခံဝင်ရန် အခွင့်ထူးကို တောင်းခံသော လျှောက်လွှာများ ဖြစ်ဘိ
သကဲ့သို့ ဆက်လက် ဆောင်ရွက်မည်။

ရုံးသဟာယများအဖြစ် ကူညီဆောင်ရွက်ကြသော လက်ထောက် နိုင်ငံတော်
ရွှေနေချုပ်နှင့်တကွ ရွှေနေကြီးများကို ကျေးဇူးအထူး တင်ရှိပါကြောင်း မှတ်တမ်း
တင်ပါသည်။

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

အထူးရာဇဝတ်အယူခံမှု

တရားသူကြီးချုပ် ဒေါက်တာ မောင်မောင် နှင့် တရားသူကြီး ဦးကျော်စံဦး တို့ရွှေတွင်

ဦးလှတင် ပါ ၅

နှင့်

ပြည်သောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ*

၁၉၇၀ †

နိုဝင်ဘာလ
၃ ရက်။

လောင်းကစား အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၆(၁)—ဝရမ်းထုတ်ဆင့်ပေးရန်လိုအပ်ကြောင်း ယုံကြည်ချက်ကို မှတ်တမ်းပြုလုပ်ထားခြင်းမရှိခဲ့မှုနှင့် ပုဒ်မ ၇ အရ ယူဆချက်ပြုလုပ်ခွင့် ရှိ မရှိ—ထောက်ခံချက်အရ ကြားနာသော ပြင်ဆင်မှုများတွင် လျှောက်ထားသူများအဖို့ နစ်နာစေမည့်အမိန့်ကို ချမှတ်ရန်ရှိကြောင်း တွေ့ရှိလျှင်၊ ၎င်းတို့အား ကြားနာခွင့်မပေးဘဲ ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည် တရားမျှတစွာ ဆုံးဖြတ်ခြင်း ဖြစ် မဖြစ်—ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၄၃၉ (၂)။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ဤအမှုတွင် သက်သေထွက်ဆိုချက်များအရ၊ အယူခံတရားလိုအမှတ် (၁) ဦးလှတင်သည် မဲသုပ်နှစ်သုပ်ကို လက်တွင်ကိုင်၍ နောက်ဖေးတံခါးမှ ထွက်လာသည်ကိုတွေ့ခြင်း၊ ဖမ်းဆီးမိသူတချို့ထံမှ ခွဲများရရှိခြင်း၊ လုံခြုံရေးမှူး ဦးဘအောင် (လိပြ-၁) နှင့်တရားသူကြီး ဦးကရင် (လိပြ-၄) တို့၏ထွက်ဆိုချက်တို့ကို ပေါင်းစပ်ပြီး မြဲကြည့်လျှင် လောင်းကစားကြောင်း ပေါ်လွင်ပေသည်။ ဝရမ်းလာတောင်းသောအခါ၊ ဦးဘအောင်က ၎င်း၏စစ်ချက်တွင် “ထိုအကြောင်းများကို စုပေါင်းကြည့်လျှင်၊ ယနေ့ နေ့လည် ၁၂ နာရီ၊ ၁ နာရီလောက်တွင် ကစားဝိုင်း၊ မဲဝိုင်းများ အနှံ့နှံ့ချပြုလုပ်ကျင်းပတော့မည်မှာ သေချာပါသည်” ဟုဆိုသည်။ သတင်းကို တရားသူကြီးကရေးသားမှတ်သားပြီး ယုံကြည်၍ ဝရမ်းလက်မှတ်ရေးထိုးပေးပေးခဲ့ခြင်း ပေးလိုက်ခြင်း သည် ပုဒ်မ ၆ (၁) ၏ပြဋ္ဌာန်းချက် အနှစ်သာရနှင့် ကိုက်ညီစွာဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု တွေ့ရှိရသည်။ တရားသူကြီးသည်၊ ရုံးလက်စွဲ အပိုဒ် ၈၃၀ အရ၊ ပြုလုပ်သည်ဟုရေးသားထားသည်။ ထိုအပိုဒ်သည် လောင်းကစား အက်ဥပဒေနှင့် သက်ဆိုင်ပြီး ပုဒ်မ ၆ အရ၊ မည်သို့မည်ပုံဆောင်ရွက်ရမည်ကို ညွှန်ကြားပြထား၍ တရားသူကြီးသည် မိမိယုံကြည်သော သတင်းကိုရေးမှတ်ထားရမည်ကို သိရှိပြီးဖြစ်၍၊ ဦးဘအောင်၏ စစ်ချက်မှာပင် လက်မှတ်ရေးထိုး၍ ဝရမ်းထုတ်ပေးလိုက်သည်မှာ ပုဒ်မ ၆ (၁) အရ၊ ပြုလုပ်ပေးလိုက်သည်ဟု ယူဆခြင်းဖြစ်ဟန်တူပေသည်။ ပုဒ်မ ၆ (၁) ကလည်း မည်သို့မည်ပုံ ရေးမှတ်ရမည်ကို ပြဋ္ဌာန်းချက်မရှိပေ။

* ၁၉၇၀ ခုနှစ်၊ အထူးရာဇဝတ်အယူခံမှုအမှတ် ၂။
† ၁၉၆၉ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ် ပြင်ဆင်မှုအမှတ် ၂၆၅ (၁) တွင်ချမှတ်သော၊ ၁၉၇၀ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၇ ရက်နေ့စွဲပါ နိုင်ငံတော် တရားရုံးချုပ် တရားသူကြီး၏ အမိန့်ကို အယူခံမှု။

၁၉၇၀
—
ဦးလှတင်
ပါ ၅
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ။

ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ပုဒ်မ ၆(၁) အရ ယုံကြည်ချက်ကို မှတ်တမ်းတင်ခြင်း မပြုရုံမျှ နှင့် ပုဒ်မ ၇ အရ၊ ယူဆချက်ကို လုံးဝပြုလုပ်ခွင့် မရှိဟု မဆိုနိုင်ကြောင်း ဖြေဆိုလိုက်သည်။ အမှု အကြောင်းချင်းရာတို့အရ၊ တရားသူကြီးသည် ကိုယ်ပိုင်ဆိုင်ခြင်းတုံတရားကိုသုံးစွဲ၍ ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်ဟု ထင်ရှားလျှင်ပြည့်စုံသည်။ ယုံကြည်ကြောင်း အတိအလင်းမှတ်ချက်ရေးလျှင်ကား ပို၍ပင်ပြည့်စုံ လျော်ကန်မည်ဖြစ်သည်။ *Htwan Htin v. The Government, I. L. R. 13, Rangoon p. 130 (138), Ah Sein and others v. The Government, 1939 R. L. R. 447 ;* ဦးပေါက်ကျော်ပါ ၆ နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ၊ ၁၉၆၅ ခု၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး၊ စာ ၄၃၁၊ ကိုအောင်သိန်း ပါ ၅ နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ၊ ၁၉၆၆ ခု၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး၊ စာ ၅၇၇၊ *Chwa Hun Htwee and another v. The Government, I. L. R. 12, Rangoon, 107; The Government v. Po Min and others, I. L. R. 10, Rangoon, 511* တို့ကို ရည်ညွှန်းသည်။

ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၄၃၉(၂) အရ၊ တရားခံသည် နစ်နာရန် ရှိပါမူ ၎င်းအား၊ သို့မဟုတ် ၎င်း၏ရွှေနေအား ပြင်ဆင်ရုံးဖြစ်သော ဤတရားရုံးချုပ်၊ သို့မဟုတ် စက်ရုံးရုံး၊ သို့မဟုတ် ခရိုင်ရာဇဝတ်တရားသူကြီးရုံးနှင့် ကြားနာရမည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ၊ ဤတရား ရုံးချုပ်၏ အစိုးရရွှေနေကြီးကိုကြားနာခဲ့လျှင် တရားခံကိုကြားနာခွင့်ပေးရမည်ဖြစ်သည်ဟု ပြဋ္ဌာန်း ထားသည်။ ယခုအယူခံတရားလိုတို့၏ ရွှေနေကြီးအား ရာဘက်စက်ရှင်တရားသူကြီးရုံးတွင် ၎င်းတို့၏ ကိုယ်စားကြားနာခဲ့ပြီးဖြစ်သည်ကားမှန်၏။ သို့သော် ဤတရားရုံးချုပ်မှ ခုံရုံးက ကြားနာခဲ့ခြင်း မရှိခဲ့ပေ။ သဘာဝဓမ္မတရားအလျောက် ဟုတ်မှန်မှုရှိစေရန်အလို့ငှါ အကြောင်းမကြားဘဲ ၎င်း၏ နောက်ကွယ်တွင် တဘက်သတ်ပြုလုပ်ကြားနာခြင်းမရှိသင့်ဟု ဟုတ်ပေအဆိုရုံးစကားပုံ “*AUDI ALTERAM PARTEM*” (*Hear the other side*) လည်းရှိသည်။ သို့သော်ဤအထူးအယူခံ မှုတွင် အယူခံတရားလိုများ၏ တရားရုံးချုပ်ရွှေနေအား ကြားနာခဲ့ပြီးလျှင်၊ အကျယ်တဝင့်တင်ပြ ပြောဆိုခွင့်ကို ပေးခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။ *M. Muthiah Servai v. Union of Burma (1955 B. L. R. 175 H. C.)* တွင်ပါဝင်သော မှတ်ချက်တို့ကို အထူးရာဇဝတ်ရုံး အယူခံအဖွဲ့ကဝေဖန်၍ ပယ်ဖျက်ခဲ့သည်ကို သဘောတူလိုက်နာသည်။

အယူခံတရားလိုအတွက်။ ။တရားရုံးချုပ်ရွှေနေ ဦးမြတ်။
အယူခံတရားခံအတွက်။ ။အစိုးရတရားရုံးချုပ်ရွှေနေ ဦးမျိုးထွန်းလင်း။

တရားသူကြီးချုပ် ဒေါက်တာ မောင်မောင်။ ။အယူခံ တရားလို ၅ ယောက်နှင့် တခြားတရားခံ ၃ ယောက်တို့ကို လောင်းကစား အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၁/၁၂ များအရ ပြည်မြို့ မြို့မရာဇဝတ်တရားသူကြီး (ဦးသိန်း) ရုံးတွင် ၁၉၆၈ ခု၊ မတ်လ ၁၁ ရက်နေ့က စုံစမ်းစစ်ဆေးရန် တရားစွဲတင်ပို့ရာ၊ ထိုနေ့တွင်ပင် အာမခံနှင့် လွှတ်ထားပြီး အမှုကို ဆက်လက်သွားရာ အိမ်ရှင် အယူခံတရားလို အမှတ် ၁ ဦးလှတင်အပေါ် ပုဒ်မ ၁၂ အရ လည်းကောင်း၊ ကျန်အယူခံတရားလိုများအပေါ် ပုဒ်မ ၁၁ အရလည်းကောင်း၊ မှုပြစ် များ ကျူးလွန်ကြောင်း တွေ့ရှိ၍ အလုပ်နှင့် ထောင်ဒဏ် ၁ လစီကျခံစေရန် ၁၉၆၉ ခု၊ ဇူလိုင်လ ၂၄ ရက်နေ့က အမိန့်ချမှတ်လိုက်ရာ နောက်တနေ့ ၁၉၆၉ ခု၊ ဇူလိုင်လ

၂၅ ရက်နေ့ပင် ရာဘက်စက်ရှင်တရားသူကြီး (ဦးဘသစ်) ရုံးတွင် ပြင်ဆင်မှုလျှောက်
 ထားရာ၊ နောက်တနေ့ ၁၉၆၉ ခု၊ ဇူလိုင်လ ၂၆ ရက်နေ့တွင် လက်ခံ၍ ထိုနေ့ပင်
 အာမခံနှင့် လွတ်ထားရန် အမိန့်ချမှတ်ပြီး ၁၉၆၉ ခု၊ နိုဝင်ဘာလ ၂၈ ရက်နေ့တွင်
 ဤရုံးသို့ ထောက်ခံ၍ တရားသေလွတ်ရန် အမိန့်ချမှတ်လိုက်သည်မှာ အယူခံ တရားလို
 တို့သည် ဦးလှတင် (အမှတ် ၁) အိမ်တွင် ဖဲကစားခြင်း မရှိ၊ ဖမ်းဆီးမိသော ငွေများနှင့်
 လည်း သူများထံမှ တောင်းယူ ဆိမ်းဆီးရသော ငွေများသာဖြစ်ကြောင်း၊ သက်သေခံ
 အမှတ် (၈) ဝမ်းကို ထုတ်ပေးစဉ်က တရားသူကြီးသည် လောင်းကစား အက်ဥပဒေ
 ပုဒ်မ ၆ အရ ဖဲကစားနေကြောင်း ယုံကြည်ချက်ကို ရေးမှတ်ခြင်းမပြုခဲ့၍၊ ပုဒ်မ ၇ အရ
 ဖမ်းဆီးသောငွေများနှင့် ဖဲထုပ်များကို ၎င်းတို့အပေါ် အသုံးမချနိုင်ဟု အကြောင်းများ
 ပြထားသည်။ ဤရုံးမှ ခုံရုံးက အယူခံတရားလိုများအား အကြောင်းမကြားပဲ အစိုးရ
 ရွှေနေကြီးကိုသာ ကြားနာခဲ့ပြီး၊ ထောက်ခံချက်ကို လက်မခံပဲ အမှုတွဲများကို ပြန်ပို့
 ခဲ့သည်။

၁၉၇၀
 ဦးလှတင်
 ပါ ၅
 နှင့်
 ပြည်ထောင်စု
 မြန်မာနိုင်ငံ။

အယူခံတရားလိုတို့သည် ခုံရုံး၏အမိန့်ကို မကျေနပ်၍ ပြည်ထောင်စု တရားစီရင်ရေး
 အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၆ အရ၊ အယူခံဝင်ရန် အခွင့်ထူးတောင်းရာ၊ အောက်ပါ အချက်
 နှစ်ခုသည် အမှုတွင် အကျိုးဝင်နေကြောင်း တွေ့ရှိ၍၊ အထူးအယူခံဝင်ခွင့် ပေးလိုက်
 သည်။

- (၁) လောင်းကစား ဥပဒေအရ ဝမ်းထုတ်ဆင့်ခွင့်ရှိသည့် အာဏာပိုင်သည်
 ပုဒ်မ ၆ အရ၊ ဝမ်းထုတ်ဆင့် ပေးရန် လိုအပ်ကြောင်း ယုံကြည်ချက်ကို
 မှတ်တမ်း ပြုလုပ်ထားခြင်း မရှိရုံနှင့် ပုဒ်မ ၇ အရ ယူဆချက်များ
 လုံးဝ ပြုလုပ်ခွင့် မရှိပါဆိုသည်မှာ သာဓကများအရ မှန်ကန်၍ လက်ခံ
 သင့်မသင့်။
- (၂) ထောက်ခံချက်အရ ကြားနာသည့် ပြင်ဆင်မှုများတွင် လျှောက်သူများ
 အဖို့ နှစ်နာစေမည့် အမိန့်ကို ချမှတ်ရန်ရှိကြောင်း တွေ့ရှိမှု၊ ၎င်းတို့အား
 ကြားနာခွင့်မပေးပဲ ဆုံးဖြတ်ခြင်းမှာ တရားမျှတစွာ ငြင်းပယ်သည့်
 သဘောသက်ရောက်ခြင်းဖြစ်မဖြစ်။

ကျွန်ုပ်တို့သည် အယူခံ တရားလိုများ၏ တရားရုံးချုပ် ရွှေနေကြီး ဦးမြတင်နှင့်
 အစိုးရရွှေနေကြီးတို့အား ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ကြားနာခဲ့ကြသည်။ အဆိုပါ အချက်
 နှစ်ခုအနက် ဒုတိယအချက်ကို ပထမ ဖြေဆိုအံ့၊ ကြားနာခွင့်မပေးပဲ ဆုံးဖြတ်ချက်မှာ
 တရားမျှတမှု မရှိဟု ဖြေဆိုရပေမည်။ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၄၃၉ (၂) အရ၊ တရားခံ
 သည်နှစ်နာရန် ရှိပါမူ၊ ၎င်းအား၊ သို့မဟုတ်၎င်း၏ ရွှေနေအား ပြင်ဆင်ရုံးဖြစ်သော
 ဤတရားရုံးချုပ်၊ သို့မဟုတ် စက်ရှင်ရုံး၊ သို့မဟုတ် ခရိုင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးရုံးနှင့်

၁၉၇၀

ဦးလှတင်
ပါ ၅
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
ပြန်မာနိုင်ငံ။

ကြားနာရမည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ၊ ဤတရားရုံးချုပ်၏ အစိုးရရွှေ့နေကြီးကို ကြားနာ
ခဲ့လျှင် တရားခံကို ကြားနာခွင့် ပေးရမည်ဖြစ်သည်ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။ ယခု
အယူခံ တရားလိုတို့၏ ရွှေ့နေကြီးအား ရာဘက် စက်ရှင် တရားသူကြီးရုံးတွင် ၎င်းတို့၏
ကိုယ်စား ကြားနာခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်ကား မှန်၏။ သို့သော် ဤတရားရုံးချုပ်မှ ခံရုံးက
ကြားနာခဲ့ခြင်း မရှိခဲ့ပေ။ သဘာဝဓမ္မတရားအလျောက် တရားမျှတမှု ရှိစေရန်အလို့ငှါ
အကြောင်းမကြားပဲ ၎င်း၏ နောက်ကွယ်တွင် တဘက်သတ် ပြုလုပ် ကြားနာ
ခြင်းမရှိသင့်ဟု တရားဥပဒေ ဆိုရိုးစကားပုံ “*Audi Alteram Partem*”
(*Hear the other side*) လည်းရှိသည်။ သို့သော် ဤအထူးအယူခံမှုတွင် ကျွန်ုပ်
တို့သည် အယူခံတရားလိုများ၏ တရားရုံးချုပ် ရွှေ့နေအား ကြားနာခဲ့ပြီးလျှင်
အကျယ်တဝင့် တင်ပြပြောဆိုခွင့်ကို ကျွန်ုပ်က ပေးခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။

အကယ်၍သာ ကျွန်ုပ်တို့က အမှုကို ပြန်လည်စစ်ဆေးစေရန် အမိန့်ချမှတ်ခဲ့ပါလျှင်
အချိန် ကြန့်ကြာလာခဲ့သောကြောင့် သက်သေများကို ရှာဖွေ တင်ပြရန် ခက်ခဲခြင်း၊
မေ့လျော့ခြင်း၊ ပျောက်ကွယ်ခြင်းများလည်း ရှိနိုင်သည်။ တရားခံများ အပွိုလည်း
ထပ်မံ စစ်ဆေးခံရခြင်းဖြင့် နစ်နာဖွယ်ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် အကြောင်းချင်းရာများ
လည်း အမှုတို့တွင် ပြည့်စုံသောကြောင့် အယူခံ တရားလိုများ၏ ရွှေ့နေကြီးနှင့်
အစိုးရ ရွှေ့နေကြီးအား ကြားနာပြီးနောက် အမှုကို အဆုံးအဖြတ် ပေးရန်သာရှိသည်။

ပထမအချက်နှင့် ပတ်သက်၍ တရားသူကြီးသည် လောင်းကစား အက်ဥပဒေပုဒ်မ
၆ (၁) အရ၊ ယုံကြည်လောက်သော သတင်း၊ သို့မဟုတ် တခြား လုံလောက်သော
အကြောင်းများ ရှိလျှင် ထိုသတင်း၊ သို့မဟုတ် အကြောင်းများကို ရေးမှတ်ရမည်။

“6 (1) If the . . . . . Magistrate of the first class,
. . . . . on credible information or on other sufficient
grounds, has reason to believe that any house, enclosure,
room, place, vessel or vehicle is used as a common gaming-
house, he may, after recording in writing such information
or grounds, ...”

ဤအမှုတွင် ဤကဲ့သို့ ရေးမှတ်ထားခြင်း မရှိသည်ကို အငြင်းမရှိပေ။ သို့သော်
တရားသူကြီး (ဦးကံရင်) (လိပြ-၄) က ၎င်းအားလုံးခွဲရေးမှူး ဦးဘအောင် (လိပြ-၁)
သည် မြို့နယ်လုံခြုံရေးနှင့် အုပ်ချုပ်မှုကော်မတီ ဥက္ကဋ္ဌ ဗိုလ်ကြီး ကံစိကို ခေါ် ယူလာပြီး
ဦးလှတင် နေအိမ်၌ ဖဲဝိုင်းလောင်းကစား ပြုလုပ်မည်ဖြစ်ကြောင်းသတင်းပေးချက်အရ
ထိုသူတို့ နှစ်ယောက်စလုံး၏ သစ္စာပြု၍ မေးမြန်းစစ်ဆေးချက်၊ သက်သေခံအမှတ်(ဃ)
ကို၊ ကိုယ်တိုင် ရေးမှတ်ယူပြီးမှ သက်သေခံ အမှတ် (ဂ) အရ နေအိမ်သို့ ဝင်ရောက်၍
လောင်းကစား ပစ္စည်းများကို ရှာဖွေသိမ်းဆည်း၍ တွေ့ရှိသော သူများအားလုံးကို

ဖမ်းဆီးရန် လောင်းကစား အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၆ အရ၊ ဝရမ်းထုတ်ပေးလိုက်သည်ဟု ဆိုသည်။ တရားသူကြီးက ထိုသူနှစ်ယောက်တို့၏ စစ်ချက်များကို အခြေခံပြီး ယုံကြည်၍ ဝရမ်းထုတ်ပေးလိုက်သည်ဆိုရာ၊ ဤတာဝန်ရှိ လူကြီးနှစ်ယောက်ကိုလည်း မယုံကြည်ရန် အကြောင်း တစ်ခုတခုမျှ မရှိချေ။ သူတို့လည်း ယုံကြည်လောက်သော အကြောင်း မရရှိခဲ့လျှင် ဝရမ်းထုတ်ပေးရန် တောင်းဆိုမည် မဟုတ်ပေ။ *Htwan Htin v. The Government* (၁) စီရင်ထုံးတွင် တရားဝန်ကြီး (နောင်နိုင်ငံတော် တရားဝန်ကြီးချုပ်) ဦးဘဦးက

၁၉၇၀
 —
 ဦးလှထင်
 ပါ ၅
 နှင့်
 ပြည်ထောင်စု
 မြန်မာနိုင်ငံ။

“The conditions are that they must record the information which they have received and their grounds of belief in writing that the house, etc., is used as a common gaming house. These conditions do not, however, in my opinion, in any way limit their power of arrest.”

ဟု ဆိုထားသည်။ *Ah Sein and others v. The Government* (၂) တွင်လည်း တရားသူကြီးသည် ယုံကြည်လောက်သော သတင်းသို့မဟုတ် အကြောင်းအရာများကို ရေးမှတ်သားမှသာ ဝရမ်းသည် နည်းလမ်းကျမည်ဟုဆိုခြင်းမှာ တရားသူကြီးသည် ဝရမ်းထုတ်ပေးရာ၌ ဆင်ခြင်တုံတရားအရ ပြုလုပ်နိုင်ရန် အလို့ငှါ ဖြစ်သည်ဟု ဆိုထားသည်။ ဤကဲ့သို့ ရေးမှတ်ထားခြင်းကို အမှုတွဲတွင်တွေ့ရမည်ဟု ဥပဒေကမဆို၊ သို့သော် တွဲထားပါက ပိုမို၍ သင့်လျော်မည်သာ ဖြစ်သည်။ ဦးပေါက်ကျော် ပါ ၆ နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ (၃) စီရင်ထုံးတွင် ကွယ်လွန်သူ တရားသူကြီး ဦးစောဘသိန်းက ပုဒ်မ ၆ (၁) အရ၊ ဝရမ်းထုတ်ပေးခြင်းမှာ ကစားဝိုင်းတခုကို ဖမ်းဆီးရာတွင် ထိနေရာ၌ ရှိသူတို့သည် ထွက်ပြေးကြလေ့ရှိသဖြင့်သက်သေ အလျဉ်းမရရှိနိုင်သောကြောင့် ဖြစ်သည်ဟု ထင်မြင်ချက် ပေးထားသည်ကိုတွေ့ရသည်။ ထိုပုဒ်မအရ ဝင်ရောက်ရှာဖွေဖမ်းဆီးမှသာ ပုဒ်မ ၇ အရ လောင်းကစား သည်ဟု မှတ်ယူနိုင်ပေသည်။ ကိုအောင်သန်း ပါ ၅ နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ (၄) စီရင်ထုံးတွင်လည်း ဤသဘောအတိုင်းပင် ဖြစ်သည်။

ဤအမှုတွင် သက်သေထွက်ဆိုချက်များအရ အယူခံတရားလို အမှတ် (၁) ဦးလှထင်သည် ဖဲထုပ်နှစ်ထုပ်ကို လက်တွင်ကိုင်၍ နောက်ဖေးတံခါးမှ ထွက်လာသည်ကို တွေ့ခြင်း၊ ဖမ်းဆီးမိသူတချို့ထံမှ ငွေများရရှိခြင်း၊ လုံခြုံရေးမှူး ဦးဘအောင် (လိပြ-၁) နှင့် တရားသူကြီး ဦးကံရင် (လိပြ-၄) တို့၏ ထွက်ဆိုချက်တို့ကို ပေါင်းစပ်ပြီး

(၁) I.L.R. 13, Rangoon, p. 130 (138).
 (၂) 1939 R.L.R. 447.
 (၃) ၁၉၆၅ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး ၈၁ ၄၃၁။
 (၄) ၁၉၆၆ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး ၈၁ ၅၇၇။

၁၉၇၀

ဦးလှတင်
ပါ ၅
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
ပြန်မာနိုင်ငံ။

ခြုံကြည့်လျှင် လောင်းကစားကြောင်း ပေါ်လွင်ပေသည်။ ဝရမ်းလာတောင်းသော အခါ၊ ဦးဘအောင်က ၎င်း၏စစ်ချက်တွင် “ထိုအကြောင်းအချက်များကို စုပေါင်း၍ ကြည့်လျှင် ယနေ့ နေ့လည် ၁၂ နာရီ၊ ၁ နာရီလောက်တွင် ကစားခိုင်း၊ ဖဲခိုင်းများ အမှန်မုချ ပြုလုပ်ကျင်းပတော့မည်မှာ သေချာပါသည်” ဟုဆိုသည်။ သတင်းကို တရားသူကြီးက ရေးသားမှတ်သားပြီး ယုံကြည်၍ ဝရမ်းလက်မှတ် ရေးထိုးတံဆိပ်နှိပ်၍ ပေးလိုက်ခြင်းသည် ပုဒ်မ ၆ (၁)၏ ပြဋ္ဌာန်းချက် အနှစ်သာရနှင့် ကိုက်ညီစွာ ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု တွေ့ရှိရသည်။ တရားသူကြီးသည် ရုံးလက်စွဲအပိုဒ် ၇၃၀ အရ ပြုလုပ်သည်ဟု ရေးသားထားသည်။ ထိုအပိုဒ်သည် လောင်းကစား အက်ဥပဒေနှင့် သက်ဆိုင်ပြီး ပုဒ်မ ၆ အရ မည်သို့မည်ပုံ ဆောင်ရွက်ရမည်ကို ညွှန်ကြားပြထား၍ တရားသူကြီးသည် မိမိယုံကြည်သောသတင်းကို ရေးမှတ်ထားရမည်ကို သိရှိပြီးဖြစ်၍ ဦးဘအောင်၏ စစ်ချက်မှာပင် လက်မှတ်ရေးထိုး၍ ဝရမ်းထုတ်ပေးလိုက်သည်မှာ ပုဒ်မ ၆(၁) အရ ပြုလုပ်ပေးလိုက်သည်ဟု ယူဆခြင်း ဖြစ်ဟန်တူပေသည်။ ပုဒ်မ ၆(၁) ကလည်း မည်သို့ မည်ပုံ ရေးမှတ်ရမည်ကို ပြဋ္ဌာန်းချက် မရှိပေ။ ဦးဘအောင်ကို ထောက်ခံ၍ ဗိုလ်ကြီးကစီ၏အစစ်ခံချက်ကိုလည်း တရားသူကြီးက ထိနည်းအတူပင် လက်မှတ် ရေးထိုးထားသည်။ ဤအချက်နှင့်ပတ်သက်၍ *Chwa Hun Htwe and another v. The Government* (၅) ကို ညွှန်ပြလိုက်သည်။ ဤစီရင်ထုံးတွင်—

“If a search was irregular the fact that certain articles were found could nevertheless be proved and if the possession of such articles was illegal a conviction could follow.”

ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားရာ၊ ဤအမှုတွင် တရားသူကြီးသည် လောင်းကစား အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၆ (၁) အရ အပြည့်အစုံ ရေးမှတ်ခြင်း မပြုခဲ့သော်လည်း ထုတ်ပေးခဲ့သော ဝရမ်းများမှာ တရားမဝင်ဟု မဆိုနိုင်ပေ။ အဆိုပါ စီရင်ထုံးသည် ဘိန်းမှုနှင့်ပတ်သက်၍ အောက်ပါမှတ်ချက်များကို ဤအမှုတွင်လည်း လေးနက်စွာ ဆင်ခြင်အပ်ပါသည်။

“ . . . the undesirability of giving too much weight to technical points in the trial of a criminal case was emphasized, by his Lordship the Chief Justice, when those technicalities can in no way cause a failure of justice, and it must be remembered that the acquittal of a guilty accused is just as much a miscarriage of justice as the conviction of an innocent person. If the appellants were in possession of the opium and cocaine, the subject-matter of the present case,

(5) I.L.R. 12, Rangoon, 107.

it would be a lamentable failure of justice if they were to be held entitled to an acquittal merely because the Excise Inspector wrote the names of the search witnesses in the search list, instead of the search witnessess signing their own names. It is admitted in the present case that there were irregularities in connection with the search, but, nevertheless, if the fact that these articles were found in the possession of the appellants is proved their conviction must follow."

၁၉၇၀
—
ဦးလှထင်
ပါ ၅
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ။

ဟု *The Government v. Po Min and others* (၆) စုံညီခုံရုံး၏ စီရင်ထုံးကို အကိုးအကားပြု၍ ဆုံးဖြတ်ထားသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ နောက်ဆုံး စီရင်ထုံးတွင် တရားဝန်ကြီး Page က အောက်တွင် ဖော်ပြထားသော အချက်ကို ကိုးကား၍ ရေးသား ထားသည်။

"It is ever to be borne in mind that rules and regulations are intended to be the handmaid and not the mistress of the law, and that, in criminal proceedings, it is of the utmost importance that a decision just and reasonable on the merits, should not be disturbed, because in the course of the proceedings some flaw can be detected that is not fundamental, and which is not proved to have worked injustice to the accused, although it may constitute a breach of the rules of criminal procedure."

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ၊ လောင်းကစား ပစ္စည်းများကို ထိုနေရာတွင် တွေ့ရှိသော သူများထံမှ ရရှိလျှင် လောင်းကစားနေသည်ကို ပင် မမြင်စေကာမူ ထိုသူတို့သည် လောင်းကစားရန် အတွက် ရှိနေကြသည်ဟု ယူဆနိုင်သည်။ ပုဒ်မ ၇ က—

"7. When any instruments of gaming are found . . . . about the person of any of those who are found therein, it shall be presumed, until the contrary is proved ; . . . . that the persons found therein were present for the purpose of gaming, although no play was actually seen by the Magistrate or police-officer, ..."

ဟု ဆိုသည်။ ဤပုဒ်မကို သေချာစွာ တတ်မြောက်ကြည့်လျှင် နှစ်ပိုင်းတွေ့ရသည်။ တပိုင်းမှာ အိမ်၊ အခန်း စသည်တို့ကို ဝင်မည်ဆိုလျှင် ပုဒ်မ ၆ အရ လိုက်နာ၍ ဝရမ်းထုတ်ရမည်။ ထိုမှသာ ဤပုဒ်မအရ ထိုအိမ်၊ သို့မဟုတ် အခန်းစသည်တို့ကို လောင်းကစားရန်အသုံး

(၆) I.L.R. 10, Rangoon, 511.

၁၉၇၀

ဦးလှတင်

ပါ ၅

နှင့်

ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ။

ပြုသည်ဟု ယူဆနိုင်ပေသည်။ သို့မဟုတ် နောက်တပိုင်းက ပုဒ်မ ၆ နှင့် မသက်ဆိုင်ပဲ၊ ထိုနေရာ၌ တွေ့သောသူများထံတွင် လောင်းကစားသော ပစ္စည်းများ၊ ဥပမာဖဲထုပ်များ၊ ငွေများစသည်တို့ကိုတွေ့ရှိခဲ့လျှင်ထိုသူတို့သည် လောင်းကစားရန်ရှိနေကြသည်ဟု ယူဆနိုင်သည်ဟု အဓိပ္ပါယ်ပေါ်ပေါက်သည်။ ဤအမှုတွင် အယူခံတရားလို ဦးလှတင်နှင့် တခြား အယူခံတရားလိုများထံမှဖဲထုပ်များနှင့်ငွေများကို ရရှိကြောင်း ပေါ်လွင်သည်။ ထို့အပြင် အမှုနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ပတ်ဝန်းကျင် အခြေအနေအရလည်း အယူခံတရားလိုတို့သည် ဦးလှတင် နေအိမ်တွင် လောင်းကစားကြသည်မှာ ထင်ရှားသည်ဟု ဆိုရပေမည်။

သို့ကြောင့် ပထမအချက်ကို ဖြေဆိုရာ၌ ပုဒ်မ ၆(၁) အရ ယုံကြည်ချက်ကို မှတ်တမ်းတင်ခြင်း မပြုရုံမျှနှင့် ပုဒ်မ ၇ အရ ယူဆချက်ကို လုံးဝပြုလုပ်ခွင့် မရှိဟု မဆိုနိုင်ကြောင်း ဖြေဆိုလိုက်သည်။ အမှုအကြောင်းချင်းရာတို့အရ တရားသူကြီးသည် ကိုယ်ပိုင် ဆင်ခြင်တုံတရားကို သုံးစွဲ၍ ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်ဟု ထင်ရှားလျှင် ပြည့်စုံသည်။ ယုံကြည်ကြောင်း အတိအလင်း မှတ်ချက်ရေးလျှင်ကား ပို၍ပင် ပြည့်စုံလျော်ကန်မည် ဖြစ်သည်။

အယူခံတရားလို၏ ချွေနေကြီးက *M. Muthiah Servai v. Union of Burma* (1955 B.L.R. 175 H.C.) ကိုအထူးအားကိုးသည်။ ယင်းစီရင်ထုံးကို အထူးထုတ်ဖော်ရုံး အယူခံအဖွဲ့က မခင်မြင့် နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ (ထုတ်ဖော်အယူခံမှု ၈၁/၆၈) တွင် အောက်ပါ မှတ်ချက်များဖြင့် ကွဲလွဲပယ်ဖျက်ထားသည်ကို ကျွန်ုပ်တို့ကညွှန်ပြ၍၊ ကျွန်ုပ်တို့ကလည်း လိုက်နာကြောင်း ပေါ်ပြလိုသည်။

M. Muthiah Servia v. Union of Burma စီရင်ထုံးတွင် စွပ်စွဲခံရသူတဦးသည် မှန်နိုင်လောက်သော ရှင်းလင်း ထုချေချက်ကို တင်ပြနိုင်လျှင် ယင်းတင်ပြချက်ကို ရုံးကမယုံကြည်စေကာမူ စွပ်စွဲခံရသူအား တရားသေလွတ်ရမည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ထိုအခြေအနေတွင် စွပ်စွဲခံရသူသည် အပြစ်ရှိကြောင်းတရားလိုဖက်က အခိုင်အမာ သက်သေ ထူနိုင်သည်ဟု မဆိုနိုင်သောကြောင့်တည်းဟု မှတ်ချက်ပြုထားသည်။

“If an accused person gives an explanation which may reasonably be true, even though it is not believed by the Court, he is entitled to an acquittal, because in such circumstances the onus of proving his guilt has not been discharged.”

ယင်းထုံးကို ထုတ်ဖော်ရုံးများ၌ မကြာခဏ ကိုးကားတတ်သည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့သိရသည်။ စီရင်ထုံးပါ မှတ်ချက်များသည် တရားမျှတမှုကို ဦးတည်သည်အထိ ကျွန်ုပ်တို့

လက်ခံနိုင်သော်လည်း၊ စွပ်စွဲခံရသူတင်ပြသောရှင်းလင်းထုချေချက်ကို ရုံးက မယုံကြည်
စေကာမူ၊ ၎င်းအား တရားသေ လွတ်ရမည်ဟူသည့် စကားများကား အနည်းငယ်
ကြွယ်လှသည်။ အမှန်တရားကို ထုတ်ဖော်ရာတွင် မှားယွင်း တိမ်းစောင်းစေနိုင်သော
လမ်း ဖြစ်နေသည်ဟုယူဆသည်။ ရှင်းလင်းထုချေချက်သည်မှန်နိုင်သည်ဟု တရားရုံးက
လက်ခံယုံကြည်လျှင် စွပ်စွဲခံရသူအား လွတ်ထိုက်သည်မှန်၏။ ရှင်းလင်းထုချေသည့်
အတိုင်း မှန်သည်ဟု ယုံကြည်ယူဆပါလျက် တရားရုံးက စွပ်စွဲခံရသူအားအပြစ်ပေးလျှင်
ထင်ကြေးဖြင့် ဖြစ်စေ၊ အစွဲအလမ်းဖြင့်ဖြစ်စေ၊ အပြစ်ပေးခြင်းသာ ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။
သို့ရာတွင် ရှင်းလင်းထုချေချက်ကို ရုံးက ယုံကြည်လက်ခံခြင်း မရှိစေကာမူလည်း
စွပ်စွဲခံရသူအား တရားသေလွတ်ရမည်ဟူသည်ကား၊ တရားရုံး၏တာဝန်ကို သေးသိမ်
စေပေလိမ့်မည်။ သက်သေများကို ကောင်းစွာ စစ်ဆေး၍ ယုံကြည်ထိုက်မထိုက်၊
သက်သေ ခိုင်လုံသည်မခိုင်လုံသည်ကို ချိန်ဆသုံးသပ်၍ စွပ်စွဲသည့်အတိုင်း မှန်မမှန်၊
ဆုံးဖြတ်ရန်မှာ တရားရုံး၏တာဝန်သာ ဖြစ်သည်။ သက်သေ အထောက်အထားနှင့်
တရားရုံး၏ ဆင်ခြင်တုံ တရားတို့သည် အမှန်အမှားကို ဖော်ထုတ်ရာတွင် အဓိကဖြစ်
သည်။ စကားနောက် တရားမပါစေပဲ အမှန်တရားကိုသာမျက်ခြေမပြတ် ဖော်ထုတ်
၍ ပေါ်လာသည့်အတိုင်း ဆုံးဖြတ်ရန်လိုသည်။ ဥပဒေ ဆောင်ပုဒ် (legal maxim)
စီရင်ထုံး စသည်တို့ကို ပုံသေလက်ခံ ကျင့်သုံးရန် မဟုတ်။ တမူနှင့်တမူမတူအကြောင်း
ချင်းရာကို ကောင်းစွာ ဖော်ထုတ်ပြီးမှ အမှန်အမှားကိုသဘာဝယုတ္တိနှင့်အညီ ဆုံးဖြတ်
ရန်လိုသည်။” (၇)

ထို့ကြောင့် အယူခံကိုပယ်၍ ရာဘက်စက်ရှင်တရားသူကြီးက ထောက်ခံထားသည်
ကို လက်မခံပဲ မူလအမှုစစ်ရုံးက ပြစ်မှုထင်ရှား တွေ့ရှိထားခြင်းနှင့် ပြစ်ဒဏ် သတ်မှတ်
ထားခြင်းတို့ကို အတည်ပြုလိုက်သည်။

(၇) ၁၉၄၆-၁၉၇၀ တရားရုံးများ ညွှန်ကြားလွှာလက်စွဲ စာမျက်နှာ ၇၈။

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

ရာဇဝတ် အထွေထွေလျှောက်လွှာ

တရားသူကြီးချုပ် ဒေါက်တာ မောင်မောင် နှင့် တရားသူကြီး ဦးကျော်ဦး တို့ရွှေတွင်

၁၉၇၀ †

အောက်တို
ဘာလ ၆ ရက်။

ဦးဟန်တင်

နှင့်

ဒေါ်ခင်မိမိ*

ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၄၇၀ — “ Child ” ဟူသောစကားရပ်၏အဓိပ္ပါယ်နှင့်ဆိုင်ချက်—
အရွယ်ရောက်အက်ဥပဒေနှင့် ဆက်ဆိုင်ခြင်း ရှိမရှိ—သားသမီးသည် မိမိကိုယ်ကိုမိမိမရပ်
တည်နိုင်သမျှကာလပတ်လုံး ဖခင်တွင်တာဝန်ရှိမရှိ—ဖခင်တာဝန်နှင့်သားသမီး၏ပညာသင်
ကြားရေး။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၄၇၀ တွင် “ Child ” ဆိုသည့်စကားမှာ
သားသမီးကိုဆိုလိုခြင်းသာဖြစ်သည်။ အရွယ်ရောက် အက်ဥပဒေ (The Majority Act) နှင့်
မသက်ဆိုင်။ သားသမီးကို ထောက်ပံ့ရာ၌ အသက်အရွယ်ကို အကန့်အသတ်မရှိပေ။ သားသမီးသည်
မိမိကိုယ်ကိုမိမိအထောက်အပံ့ မပေးနိုင်သမျှကာလပတ်လုံး၊ ဖခင်မှာတာဝန်ရှိနေသည်။ အသက်
အရွယ်ကို အကန့်အသတ် ဥပဒေက ပြဋ္ဌာန်းထားချက်မရှိသည်မှာ သားသမီးတို့၏ စိတ်ဖြစ်စေ၊
ကိုယ်ခန္ဓာဖြစ်စေ၊ ချို့ယွင်းမှုများရှိခဲ့ပါမူ မိမိကိုယ်ကိုမိမိအထောက်ပံ့နိုင်သဖြင့်၊ ဖခင်ဖြစ်သူသည်
ဆက်လက်၍ အသောက်အပံ့ပေးစေလိုကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သည်ဟုယူဆရန်အကြောင်းရှိပေသည်။

ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။လူတို့အမြဲပြုကျင့်အပ်သော ဝတ္တရားတခုမှာ၊ မိဘက သားသမီးတို့
အားပြုရာသော ဝတ္တရားပါးပါးတွင်၊ ကောင်းသောအတတ်ပညာကို သင်ကြားစေခြင်းလည်းတခု
ပါဝင်သည်။ ခင်ခင်ဟန်သည်အခြေခံအထက်တန်းစာမေးပွဲကို အောင်မြင်ပြီးဖြစ်၍၊ သူ၏ကောင်းရာ
ကောင်းကြောင်းအလို့ငှါ ဆက်လက်၍ တက္ကသိုလ်တွင် ပညာသင်ကြားလိုလျှင်၊ ဖခင်ဖြစ်သူမှာ
လည်း ထောက်ပံ့နိုင်စွမ်း ရှိသူဖြစ်သဖြင့်၊ အားပေးကူညီထောက်ပံ့ရမည်သာဖြစ်သည်။ ယခုအခိုက်
အခါကာလ၏ အခြေအနေမှာလည်း၊ ယခင်ကကဲ့သို့မဟုတ်ပဲ နေထိုင်ရေး၊ စားဝတ်နေရေး၊
ပညာရှာဖွေရေး စသည်တို့တွင် တယောက်နှင့်တယောက် ထက်မျက်စွာယှဉ်ပြိုင်နေကြသည်ကို
သတိမရပေမည်။ လူဆိုသည်မှာ တိရစ္ဆာန်ကဲ့သို့မဟုတ်ပဲ အစားအသောက်ဝသည်နှင့် မပြီးသေး၊
အစားအသောက် နေရာထိုင်ခင်း အဝတ်အင်္ကျီများဝေးရုံနှင့်ပင်လည်းမပြီးသေး၊ ကိုယ်ခန္ဓာ
အတွက်သာမက သြဇ္ဈပ္ပစိတ် (Conscience) အသိအလိမ္မာ စိတ်ဓါတ်တို့ထမြောက်ရေးရန်

* ၁၉၇၀ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်အထွေထွေလျှောက်လွှာ ၂၀။
† ၁၉၆၉ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်ပြင်ဆင်မှုအမှတ် ၂၇၃(ခ) တွင်ချမှတ်သော ၁၉၇၀ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ
၂၁ ရက်နေ့စွဲပါ နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်၊ တရားသူကြီး၏အမိန့်ကိုအခွင့်ထူးအယူခံမှု။

လည်း ပြုလုပ်ပေးရန်လိုပေသည်။ သားသမီးတို့အား အထောက်အပံ့ပေးရေးတွင် မိဘတို့၏ ခွန်အားဗလ အတန်းအစား အခြေအနေစသည်တို့နှင့် ညှိနှိုင်း၍ စဉ်းစားဝေဖန်ရန်လိုပေသည်။
Ma E Mya v. U Ko Ko Gyi, A. I. R. 1937, Rangoon 370 (372); U Ba Thaung v. Ma Aye, I.L.R. 10 Ran., 194 ရည်ညွှန်းသည်။ Ma Mya Thwin v. Ko Maung Than, 1965, B.L.R. 282 ကိုပယ်ဖျက်သည်။

၁၉၇၀
—
ဦးဟန်တင်
နှင့်
ဒေါ်ခင်မိမိ။

လျှောက်သားသူအတွက်။ ။ တရားခွဲချုပ်ရွှေနေ ဦးသန်းခအောင် ၊

လျှောက်ထားခံရသူအတွက်။ ။ မည်သူမျှမလာရောက်။

တရားသူကြီး ဦးကျော်ဇံဦး။ ။ လျှောက်ထားသူ အပေါ် သားသမီး ၃ ယောက် အတွက် စရိတ် တလလျှင်၊ ငွေ ၁၀၀ ကျပ် သတ်မှတ် လိုက်ပြီးနောက် ၁၃ နှစ်ခန့် ကြာသော အခါ ငွေ ၂၂၀ ကျပ် သို့ တိုးမြှင့်လိုက်ရာ၊ မကျေနပ်၍ စက်ရှင် ရုံးတွင် ပြင်ဆင်ပေးရန် လျှောက်ထားသော အခါ ငွေ ၁၉၅ ကျပ် သို့ လျှော့ပေါ့၍ သတ်မှတ် လိုက်သော်လည်း မကျေနပ်သဖြင့်၊ ဤရုံးသို့ တဖန် ပြင်ဆင်ပေးရန် လျှောက်ထား သော်လည်း မအောင်မြင်ခဲ့၍၊ ယခု တဖန် အယူခံ ဝင်ရန် ပြည်ထောင်စု တရား စီရင်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၆ အရ၊ အခွင့်ထူး တောင်းရာ၊ အကြောင်း ပြချက်များမှာ သမီး ခင်ခင်ဟန်သည် အသက် ၂၀ ရှိပြီးဖြစ်၍၊ ဗုဒ္ဓကတ ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၄၈၈ အရ “Child” မဟုတ်တော့သဖြင့် သူမအတွက် စရိတ် မပေးသင့်၊ ထို့ပြင် တလလျှင်၊ ငွေ ၁၉၅ ကျပ် သတ်မှတ် လိုက်ခြင်းသည်လည်း မလျော်ကန်ဟု ခုခံချေ ပသည်။ ယခု လျှောက်ထားသူ ဖခင်မှာ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ ပြည်သူ့ဘဏ်၌ အမှုထမ်းတယောက်အနေဖြင့် လစာငွေကျပ် ၁,၃၀၀ ရရှိနေသူဖြစ်ပြီး ခင်ခင်ဟန်သည် လည်း အခြေခံ အထက်တန်း (ဆယ်တန်း) စာမေးပွဲကို အောင်မြင်ပြီး ဖြစ်သည်။ သို့သော် အလုပ်လုပ်၍၊ မိမိကိုယ်ကို မိမိ ထောက်ပံ့ နေသည်ဟု မပေါ်လွင်ပေ။

ဗုဒ္ဓကတကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၄၈၈ တွင် “Child” ဆိုသည့် စကားမှာ သား သမီးကို ဆိုလိုခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ အရွယ်ရောက် အက်ဥပဒေ (The Majority Act) နှင့် မသက်ဆိုင်၊ သားသမီးကို ထောက်ပံ့ရာ၌ အသက် အရွယ်ကို အကန့် အသတ် မရှိပေ။ သားသမီးသည် မိမိကိုယ်ကို မိမိ အထောက် အပံ့ မပေးနိုင် သမျှ ကာလပတ်လုံး၊ ဖခင်မှာ တာဝန်ရှိနေသည်။ အသက် အရွယ်ကို အကန့် အသတ် ဥပဒေက ပြဋ္ဌာန်းထားချက် မရှိသည်မှာ သားသမီးတို့၏ စိတ်ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်ခန္ဓာ ဖြစ် စေ၊ ချို့ယွင်း မစွမ်း ရှိခဲ့ပါမူ၊ မိမိကိုယ်ကို မိမိ မထောက်ပံ့နိုင်သဖြင့် ဖခင် ဖြစ်သူသည်

၁၉၇၈
ဦးဟန်တင်
နှင့်
ဒေါ်ခင်မိမိ

ဆက်လက်၍ အထောက် အပံ့ ပေးစေ လိုကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သည်ဟု ယူဆရန် အကြောင်းရှိပေသည်။ *Ma E Mya v. U Ko Ko Gyi* (1) စီရင် ထုံးတွင်၊

“It appears to me that the word ‘child’ merely expresses a relationship which may exist whether the child is under the age of majority or over the age of majority. A child which has reached majority may for some reason be unable to maintain itself, in which case the parent will, under section 488, Criminal Penal Code, be liable to maintain it.”

ဟုဆိုသည်။ *U Ba Thaumg v. Ma Aye* (2) စီရင်ထုံးတွင်၊ ဖခင်သည်အထောက် အပံ့မှ ကင်းလွတ်ရန် သားသမီးသည် အသက် အရွယ်ရောက်ရှိပြီးဖြစ် ရမည်သာမက၊ မိမိကိုယ်ကို မိမိထောက်ပံ့နိုင်ပြီဟုလည်း ပြသရပေမည်ဟု ဆိုထားသည်။ အသက် ၂၀ ကျော်ရှိ သားသမီးသည် မိမိကိုယ်ကို မိမိ ထောက်ပံ့နိုင်သည်ဟု ယေဘုယျ အားဖြင့် ယူဆ နိုင်သော်လည်း၊ ဤယူဆချက် အတိုင်း မမှန်ကြောင်း သက်သေ ထူနိုင်သည်။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် စိတ် ကိုယ်ခန္ဓာ အကောင်းနှင့် ကျန်းမာ သန်စွမ်းပြီး ရှိစေကာမူ၊ မတော်တဆ ထိခိုက် ဒဏ်ရာရ၍ စိတ်ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်ခန္ဓာဖြစ်စေ၊ ပျက်စီးကျိုးပဲ့ မစွမ်း ဖြစ်ခဲ့ပါမူ၊ သို့မဟုတ် ရောဂါ ကပ်စွဲ ပါမူ၊ လုပ်နိုင် စားသောက်ခြင်း မပြုလုပ်နိုင်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။ သားသမီး၏ အသက် အရွယ်သည် အဓိက အချက် မဟုတ်ပေ။ မိမိကိုယ်ကို မိမိ ထောက်ပံ့၍ နေနိုင်မှုသာ အရေးကြီးသည်။ သမီးကို လင်ယောက်ျားပေးစားသော်လည်း မိမိကိုယ်ကို မိမိ မထောက်ပံ့နိုင်ပါ။ သို့မဟုတ် လင်ယောက်ျားက ဆင်းရဲ နှမ်းပါး၍ ဖြစ်စေ၊ တခုခုအကြောင်းကြောင့် ဖြစ်စေ၊ မိမိ၏ မယားကို မထောက်ပံ့ နိုင်လျှင်၊ မိန်းကလေး၏၊ ဖခင်ဖြစ်သူမှာ တာဝန် ရှိနေသေးသည်။ သားသမီးသည် မိမိကိုယ်ကို မိမိ ထောက်ပံ့နိုင် မနိုင် ဆိုသည်မှာ အမှု၏ အဓိက အခြင်း အရာ ဖြစ်ပေသည်။

လူတို့ အမြဲ ပြုကျင့်အပ်သော ဝတ္တရား တခုမှာ မိဘက သားသမီးတို့အား၊ ပြုရာသော ဝတ်တရား ငါးပါးတွင် ကောင်းသော အတတ်ပညာကို သင်ကြားစေခြင်းလည်း တခု ပါဝင်သည်။ ခင်ခင်ဟန်သည်၊ အခြေခံ အောက်တန်း စာမေးပွဲကို အောင်မြင်ပြီးဖြစ်၍၊ သူ၏ ကောင်းရာ ကောင်းကြောင်း အလို့ငှါ ဆက်လက်၍၊ တက္ကသိုလ်တွင် ပညာ သင်ကြားလိုလျှင် ဖခင် ဖြစ်သူမှာလည်း ထောက်ပံ့ နိုင်စွမ်း ရှိသူဖြစ်သဖြင့် အားပေး ကူညီ ထောက်ပံ့ ရမည်သာ ဖြစ်သည်။ ယခု အခိုက် အတန့် ကာလ၏ အခြေ အနေမှာလည်း ယခင်ကကဲ့သို့ မဟုတ်ဘဲ စားဝတ် နေရေး၊ ပညာ ရှာဖွေရေး စသည်တို့တွင် တယောက်နှင့် တယောက် ထက်မျက်စွာ ယှဉ်ပြိုင်

(1) A.I.R. 1937 Rangoon, 370 (372).   (2) I.L.R. 10 Rangoon, 194-

၁၉၇၀
ဦးဟန်တင်
နှင့်
ဒေါ်ခင်မိမိ။

နေကြသည်ကို သတိ မူရပေမည်။ လူဆိုသည်မှာ တိရစ္ဆာန် ကဲ့သို့ မဟုတ်ဘဲ အစား
အသောက် စသည်နှင့် မပြီးသေး၊ အစား အသောက် နေရာ ထိုင်ခင်း အဝတ် အင်္ကျီ
များ ပေးရုံနှင့် ပင်လည်းမပြီးသေး၊ ကိုယ်ခန္ဓာအတွက်သာမက သြတ္တပ္ပစိတ်
(Conscience) အသိအလိမ္မာစိတ်ခါတ်တို့ ထမြောက် စေရန်လည်း ပြုလုပ်
ပေးရန် လိုပေသည်။ သားသမီးတို့အား၊ အထောက်အပံ့ ပေးရေးတွင် မိဘတို့၏
ခွန်အား ဗလ အတန်း အစား အခြေ အနေ စသည်တို့နှင့် ညှိနှိုင်း၍ စဉ်းစား ဝေဖန်
ရန်လိုပေသည်။ *Ma Mya Thwin v. Ko Maung Than* (3) စီရင်ထုံးတွင်
တရားသူကြီး ဦးစံမောင်က *Maung Shwe Ba v. Ma Thein Nya* (4) စီရင်
ထုံးကို အကိုး အကားပြု၍၊

“ . . . under section 488 of the Criminal Procedure Code
a father is not bound to provide anything more than the
cost of minimum amount of education which the conventions
of the country called for. Ma Yin Myint is the daughter of
a seller of Burmese medicinal herbs who is earning an income
between K 100 and K 200. Therefore, the father is
obviously not bound to maintain his daughter beyond the
age of majority merely because she wishes to further her
prospects by studying up to Matriculation Standard.”

ဟု ဆုံးဖြတ်ချက်မှာ၊ အလွန် ကျယ်ပြန့်၍၊ ပုံသေ ကားကျ ဖြစ်လွန်းသော ယူဆ
ချက် ဖြစ်သည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ ထင်မြင်သည်။ ထိုဆုံးဖြတ်ချက်သည် လွန်ခဲ့သော
နှစ်ပေါင်း ၃၀ ခန့်က စီရင် ဆုံးဖြတ်ချက်ကို အကိုး အကားပြုထားရာ၊ ယခုခေတ်
ကာလ အခြေ အနေအရ မကိုက် ညီတော့ သဖြင့် ပယ်ဖျက် လိုက်သည်။ လျှောက်
ထားသူသည်၊ အလုပ် အကိုင် ပြည့်စုံစွာဖြင့် ကြေးငွေ ခွန်အား အရည် အချင်း
နှင့်လည်း ပြည့်စုံသူ တဦးဖြစ်သည်အားလျော်စွာ သားသမီးများ အတွက်
တလလျှင်၊ ငွေ ၁၉၅ ကျပ် အထောက် အပံ့ အဖြစ် ပေးရန် အမိန့် ချမှတ် ထားသည်
မှာ များသည်ဟု မဆို နိုင်သဖြင့်၊ ဤ အခွင့်ထူး တောင်းလွှာကို လက်ခံရန် အကြောင်း
မညီ၍ ပယ်လိုက်သည်။

(3) 1965, B.L.R. 282.

(4) A.I.R., 1939. Rangoon, 95.

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

ရာဇဝတ်ပြင်ဆင်မှု

တရားသူကြီးချုပ် ဒေါက်တာ မောင်မောင်၊ တရားသူကြီး ဦးကျော်စံဦး၊ တရားသူကြီး ဦးချစ်နှင့် တရားသူကြီး ဦးသက်ဖေ တို့ရှေ့တွင်

မဝေါင်းရွှေလင်း (ခ) မအာလင်း

နှင့်

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ*

† ၁၉၇၀

နိုဝင်ဘာလ
၅ ရက်။

နိုင်ငံခြားသား တဦးကိုမြန်မာနိုင်ငံသားမိဘများက ကိစ္စိမသား သမီးအဖြစ် မွေးစားကာယူနှင့် နိုင်ငံခြားသားသည် မြန်မာနိုင်ငံသားအဖြစ်ကိုအလိုအလျောက်ရပေရ—ပြည်ထောင်စုမြန်မာ နိုင်ငံသားဖြစ်မှု အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၅ က၊ နိုင်ငံသားဖြစ်ခြင်း၏ အရည်အချင်းများသတ်မှတ်သားချက်— နိုင်ငံသားဖြစ်မှု၊ ပြုမှုထိုသည်၊ နိုင်ငံတော် အချုပ်အခြာကိစ္စဖြစ်ခြင်း— အမွေစားအမွေခံမွေးစားခြင်းဖြင့် နိုင်ငံသားဘဝကို အပ်နှင်းနိုင်မည်ဆိုလျှင် အစိုးရ၏ အာဏာကို တစ်စိတ်တစ်ဒေသအားဖြင့် နုတ်ယူရာကျမည်ဖြစ်ခြင်း။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ မြန်မာလေ့ထုံးတမ်း ဥပဒေသည် နိုင်ငံသားဖြစ်မှုကို ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်ခြင်း မပြု။ နိုင်ငံသားဘဝသည် မိဘကွယ်လွန်သောအခါမှသာ ကျန်ရစ်သော သားသမီးများက ခံစားခွင့် ရှိသော အမွေအနှစ်မျိုးမဟုတ်ချေ။ မိဘက ဆန္ဒအရ ပေးကမ်းချီးမြှင့်နိုင်သော ဆုလာဘ်လည်း မဟုတ် ဥပဒေက ပေးထားသော နိုင်ငံသားဘဝကို သားသမီးထံမှ မိဘတို့က၊ ၎င်းတို့၏ ဆန္ဒအရ ရုပ်သိမ်း နိုင်သည်လည်း မဟုတ်။ နိုင်ငံသားဖြစ်မှု၊ ပြုမှုကို အက်ဥပဒေက ပြဋ္ဌာန်း၏။ အက်ဥပဒေသည် လေ့ထုံးတမ်းဥပဒေကို လွှမ်းမိုး၏။ အက်ဥပဒေကို လေ့ထုံးတမ်း ဥပဒေက မလွှမ်းမိုးနိုင်။ အက်ဥပဒေ တွင် လိုနေသည်ကို လေ့ထုံးတမ်းဥပဒေက မဖြည့်နိုင်။

ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံသားဖြစ်မှု အက်ဥပဒေတွင် နိုင်ငံသား မိဘများက ကိစ္စိမအမွေစားအမွေခံ မွေးစားသော သား သမီးသည် အလိုအလျောက် နိုင်ငံသား ဖြစ်သည်ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားခြင်းမရှိပေ။ ဥပဒေက ပြဋ္ဌာန်းခြင်းမပြုသည်ကို မြန်မာလေ့ထုံးတမ်းဥပဒေ ဖြင့်ဖြည့်၍မရချေ။ အမွေစားအမွေခံမွေးစားခြင်းသည် အိမ်ထောင်စုအရေးကိစ္စဖြစ်၏။ မွေးစားသူ မိဘများ၊ မွေးစားခွင့်ပြုသူမိဘများ၊ မွေးစားခြင်းခံရသူတို့၏ အချင်းချင်း သဘောတူဆောင်ရွက် ကြသည်ကို စွဲဖြစ်၏။ နိုင်ငံသားဖြစ်မှု၊ ပြုမှုထိုသည်ကား နိုင်ငံတော်၏ အချုပ်အခြာအာဏာကိစ္စ

* ၁၉၆၈ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ် ပြင်ဆင်မှုအမှတ် ၄၃ (ခ)။

† ၁၉၆၇ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်ကြီးမှုအမှတ် ၂၃၈ တွင် ချမှတ်သော၊ ၁၉၆၇ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၁၁ ရက်နေ့စွဲပါ မိတ္တီလာမြို့၊ မြို့မရာဇဝတ်တရားသူကြီး၏ အမိန့်ကို ပြန်၍ ဆင်ခြင်မှု။

ဖြစ်၏။ မည်သည့် အရည်အချင်းဖြင့် ပြည့်စုံသူတို့သည် နိုင်ငံသားဖြစ်သည်။ မည်သည့်အရည်အချင်း
ဖြင့်ပြည့်စုံသော မည်သူတို့ကို နိုင်ငံသားပြုခွင့်ပေးမည်ဆိုသည်တို့ကို ဥပဒေက သတ်မှတ်ထား၏။
နိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ ဥပဒေ၌ပင် အခြေခံမူများကို ပြဋ္ဌာန်းထား၏။ နိုင်ငံသားပြုမှုလျှောက်
လွှာကိုဆုံးဖြတ်ရာ၌လည်း နိုင်ငံတော် အစိုးရသည် အာဏာပိုင်ဖြစ်၏။ အရည်အချင်းပြည့်စုံသူကို
နိုင်ငံသားပြုစေနိုင်၏။ အရည်အချင်းပြည့်စုံစေကာမူ အကြောင်းမပြပဲပယ်နိုင်၏။

၁၉၇၀
မဝေါင်းရွှေလင်း
(ခ)မအလင်း
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ။

အမွေစားအမွေခံ မွေးစားခြင်းဖြင့်၊ နိုင်ငံသားဘဝကို အပ်နှင်းနိုင်မည်ဆိုလျှင် အစိုးရကသာ
နိုင်ငံခြားသားတဦးအားယင်းဘဝကို အပ်နှင်းနိုင်သည်။ အာဏာကိုဘစိတ်တဒေသအားဖြင့် နုတ်ယူရာ
ကျရောက်ပေလိမ့်မည်။ ဥပဒေက ယင်းသို့ နုတ်ယူခွင့်မပြု။

ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ သားရင်းသမီးရင်းသည်၊ အမွေစားအမွေခံဖြစ်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊
ကိတ္တိမသား သမီးသည် အမွေစား အမွေခံဖြစ်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဇနီးသယ်သည် အမွေစား
အမွေခံဖြစ်၏။ ဇနီးနှင့်ခင်ပွန်းတို့သည် ကံချင်းစပ်၍ ရိုးမြေကျပေါင်းဖက်ကြရသည်။ သားသမီး
များကသော်မှ၊ အရွယ်ရောက်လျှင် ကိုယ့်ခရီးကိုယ်သွား၍၊ အိမ်ထောင်ခွဲတတ်ကြသေးသည်။
သို့ပါလျက် နိုင်ငံသားနှင့် အိမ်ထောင်ပြုသောနိုင်ငံခြားသူသည် အလိုအလျောက် နိုင်ငံသားဘဝကို
မရချေ။ ပုဒ်မ ၁၁ နှင့်အညီ လျှောက်ထား၍ အစိုးရ၏စိစစ်ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို ခံယူရသည်။

ထို့ကြောင့် ကိတ္တိမ မွေးစားသားသမီးဖြစ်သော နိုင်ငံခြားသားသည် ယင်းသို့မွေးစားခြင်းခံရ
ကာမျှနှင့် နိုင်ငံသားဘဝကိုမရချေ။ နိုင်ငံသားပြုမှုကို ခွင့်ပြုရန်အစိုးရထံလျှောက်ထားရဦးမည်။
အစိုးရသည် လျှောက်လွှာကိုစိစစ်သောအခါ၌၊ အမှန်တကယ်မြန်မာနိုင်ငံသားအိမ်ထောင်စုတွင်
ပါဝင်နေသော သားသမီးဖြစ်ကြောင်း ပေါ်လွင်နေလျှင် သက်ညှာစွာစဉ်းစား၍မကြန့်ကြာစေပဲ
ဆုံးဖြတ်ပေးလိမ့်မည်ဟု ယူဆရသည်။ မကြိုင် နှင့် မအုန်းကြည့်၊ ၁၉၆၃ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်
ထုံးများ၊ တရားရုံးချုပ်၊ ၁၈၄ နှင့် မကြင်မွေး နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ၊ ၁၉၆၉ ခု၊ မြန်မာ
နိုင်ငံတရားစီရင်ထုံးများ၊ တရားရုံးချုပ်၊ စာ ၉၉ တို့ကိုကိုးကားသည်။ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ
နှင့် ဆူတား၊ ၁၉၆၂ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံ စီရင်ထုံးများ၊ စာ ၃၁၅ ကဲ့လဲ့ပယ်ဖျက်သည်။

ရုံးသဟာယအတွက်။ ။ တရားရုံးချုပ် ရွှေနေများ၊ ဒေါက်တာ အေးမောင်၊
ဦးကျော်မြင့်၊ ဦးမြစိန် နှင့် ဦးညွန့်မြိုင်။

ပြင်ဆင်ရန် လျှောက်ထားခံရသူအတွက်။ ။ လက်ထောက်နိုင်ငံတော် ရွှေနေချုပ်
ဦးလှသင်း။

တရားသူကြီးဦးကျော်စံဦး။ ။ မဝေါင်းရွှေလင်း (ခ) မအလင်းသည်၊ မလှိုင်မြို့နေ
တရုပ်လူမျိုး မိဘများမှပေါက်ဖွားသော သမီးဖြစ်သည်။ ၎င်းအသက် ၁၈ နှစ်မပြည့်
သေးမီက နိုင်ငံခြားသားမှတ်ပုံတင် ကလေးလက်မှတ်ကို ကိုင်ဆောင်စေခဲ့၏။

မအလင်းအား၊ မိဘရင်းများ၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် ၁၉၆၆ ခု၊ ဒီဇင်ဘာလ
၆ ရက်နေ့တွင် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံသား၊ မြန်မာ-ဗုဒ္ဓဘာသာ ဦးမောင်ကြီး

၁၉၇၁

မလေးရှား
(ခ) မအလင်း
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ။

ဒေါ်ပွင့်တို့က ၎င်းတို့၏ ကိစ္စိမသမီးအဖြစ် စာချုပ်စာတမ်းဖြင့်မှတ်ပုံတင်ကာ မွေးစား
ခဲ့ကြသည်။ ၁၉၆၇ ခု၊ မတ်လ ၂၁ ရက်နေ့တွင် မအလင်းသည် ၁၈ နှစ်ပြည့်၍ နိုင်ငံခြား
သား မှတ်ပုံတင် အက်ဥပဒေ ၆(၅) (က) အရ၊ ယင်းမှ နေ့ရက်ပေါင်း ၃၁ အတွင်း၊
သီးခြား နိုင်ငံခြားသား မှတ်ပုံတင်လက်မှတ် ထုတ်ယူရန် ဖြစ်ခဲ့၏။ မအလင်းက ယင်းသို့
မယူသောကြောင့် သက်ဆိုင်ရာတို့က ၎င်းအား ဖော်ပြပါ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၅(၁)အရ
တရားစွဲဆိုခဲ့၏။

မိတ္ထီလာမြို့မြို့မ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက မအလင်းသည် စွဲဆိုသော ပြစ်မှုကို
ကျူးလွန်သည်ဟု တွေ့၍ ဒဏ်ငွေ ၅၀ တပ်ရိုက်ခဲ့၏။ မအလင်းကမိတ္ထီလာမြို့၊
စက်ရုံတရားသူကြီးရုံးသို့ ပြင်ဆင်မှုဖြင့် တက်ရောက်ခဲ့ရာ၊ စက်ရုံ တရားသူကြီးက
မအလင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံသား မိဘများ၏ ကိစ္စိမသမီးအဖြစ်ကို ခံယူသည်မှစ၍၊
အလိုအလျောက် မြန်မာနိုင်ငံသား အဖြစ်ကို ရပါသည်။ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ
သား ဖြစ်မှု အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂ တွင် “ သားသမီး ” ဆိုသည့် စကားရပ်၌ တရား
ဥပဒေအရ မွေးစားသော သားသမီးလည်း ပါဝင်သည်ဟု အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုထားခြင်းက၊
ယင်းအချက်ကို ထင်ရှားစေပါသည်။ ထို့ကြောင့် မအလင်းအပေါ် နိုင်ငံခြားသား
မှတ်ပုံတင်လက်မှတ် ထုတ်ယူကိုင်ဆောင်ခြင်း မပြုသည့်အတွက် အပြစ်ပေးထားခြင်း
သည် မှားယွင်းပါသည်ဟု စက်ရုံတရားသူကြီးက တင်ပြကာ၊ ၎င်းအပေါ် အပြစ်ပေး
ထားခြင်းကို ပယ်ဖျက်သင့်ကြောင်း ထောက်ခံခဲ့သည်။

“ နိုင်ငံခြားသားတဦးကို မြန်မာနိုင်ငံသားမိဘများက ကိစ္စိမသားသမီးအဖြစ်မွေး
စားကာမျှနှင့် ယင်းနိုင်ငံခြားသားသည် မြန်မာနိုင်ငံသား အဖြစ်ကို အလိုအလျောက်
ရသလော ” ဟူသော အရေးကြီးသော ဥပဒေပြဿနာ ထောက်ခံချက်မှ ပေါ်လာ
သည်။

ပြဿနာကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် စဉ်းစားနိုင်ရန် စုံညီခုံရုံးဖွဲ့၍၊ ရုံးသဟာယများအဖြစ်
နိုင်ငံတော်ရွှေနေချုပ်နှင့် ကျမ်းပြုပုဂ္ဂိုလ် ရွှေနေကြီးများကို အထူးဘိတ်ကြားခဲ့သည်။

ရွှေနေကြီး ဒေါက်တာ အေးမောင်က ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံသားဖြစ်မှု
အက်ဥပဒေကို ရေးဆွဲပြဋ္ဌာန်းခဲ့ခြင်း သမိုင်းနောက်ခံကို ပေါ်ပြု၍၊ ဥပဒေ၏ ထူးခြား
သော အင်္ဂါရပ်မှာ နိုင်ငံသားနှင့် သွေးသားတော်စပ်မှု (lex sanguinis)
ကိုလည်းကောင်း၊ ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံတွင် မွေးဖွားခြင်း (lex loci) ကိုလည်း
ကောင်း သင့်မြတ်သလို အခြေခံကာ နိုင်ငံသားအဖြစ်ကို နှင်းအပီခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

“ သားသမီး ” ဆိုသည့် စကားရပ်တွင် တရားဥပဒေအရ မွေးစားသော သားသမီး
ပါဝင်ကြောင်း ဥပဒေတွင် အတိအလင်း ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်။ သို့ရာတွင် ပုဒ်မ ၅ တွင်

“မိဘမှ မွေးဖွားသော သားသမီး”၊ ပုဒ်မ ၈ တွင် “သားသမီး”၊ ပုဒ်မ ၉ တွင် “အရွယ်မရောက်သေးသော ကလေးများ”၊ ပုဒ်မ ၁၄ တွင် “သားသမီး” ဟု ကွဲလွဲစွာ သုံးသားပါသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ပြဿနာ ပေါ်ပေါက်လာခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ညီညွတ်မှုတစွာ အဓိပ္ပါယ် ကောက်မည်ဆိုလျှင် ကိစ္စိမ မွေးစားသမီးသည် မွေးစားသူမိဘများ၏ အိမ်ထောင်စုတွင် ပါဝင်၍ အမွေစား အမွေခံ ဆိုးတူ ကောင်းဖက် ဖြစ်သည်တကြောင်း၊ ဥပဒေကပင် တရားဥပဒေအရ မွေးစားသော သမီးသည် သားသမီးဖြစ်သည်ဟု ဆို၍တကြောင်း၊ နိုင်ငံခြားသား မိန်းကလေးသည် နိုင်ငံသား မိဘများ၏ ကိစ္စိမမွေးစားသမီး ဖြစ်သည်နှင့် တပြိုင်နက် နိုင်ငံသား ဘဝကိုပါ ရရှိသည်ဟု ဆုံးဖြတ်သင့်ပါသည်။

မပေါင်းရွှေလင်း
(၁) မအားလင်း
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ။

ကိစ္စိမ မွေးစားခြင်းများကို မှတ်ပုံတင်ခြင်း အက်ဥပဒေနှင့်အညီ စာချုပ်စာတမ်း ကို မှတ်ပုံတင်၍ မွေးစားလျှင် ကိစ္စိမမွေးစားခြင်း ထင်ရှားကြောင်း၊ မကြိုင်နှင့် မအုန်းကြည် (၁) တွင် အကျယ် ဆွေးနွေးဆုံးဖြတ်ပြီး ဖြစ်ပါသည်။ မောင်ခက်နှင့် မရင် (၂) တွင် တရားရုံးချုပ် တရားသူကြီးတဦးက မွေးစားသားသည် မွေးစားသူ မိဘများ၏ အိမ်ထောင်တွင်သာ ပါသည်မဟုတ်၊ မိဘရင်း၏ အိမ်ထောင်စုတွင်လည်း တပြိုင်တည်း တချိန်တည်း၌ပင် ပါဝင်နေနိုင်သည်ဟု သုံးသပ်ထားခြင်း သည် မြန်မာ ဓလေ့ထုံးတမ်းဥပဒေနှင့်မညီ၊ မှားယွင်းပါသည်။ သင့်တော်သော အချိန်၌ စုံညီခုံရုံးဖြင့် သုံးသပ်ကာ ပြင်ဆင်ပေးသင့်ပါသည်စသည်ဖြင့် ဒေါက်တာ အေးမောင်က တင်ပြသည်။

ရွှေနေကြီး ဦးကျော်မြင့်က ကိစ္စိမ မွေးစားခြင်းကို သက်သေထူခြင်း၊ ယင်း ကိစ္စိမ မွေးစားခြင်း၏ အကျိုးသက်ရောက်ခြင်းတို့နှင့် ပတ်သက်၍ ဒေါက်တာ အေးမောင်ကို ထောက်ခံပါသည်။ သို့ရာတွင် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံသား ဖြစ်မှုကိုမူ ဥပဒေက ပြဋ္ဌာန်းသဖြင့် ဥပဒေကို လေးနက်စွာ ဆင်ခြင်သုံးသပ်၍ ဆုံးဖြတ်ရန် ဖြစ်ပါသည်ဟု တင်ပြသည်။

ရွှေနေကြီး ဦးမြစိန်က ကိစ္စိမ မွေးစားခြင်းကို အချိန်မရွေး ဖျက်သိမ်း၍၊ ကိစ္စိမ သမီးက မိဘရင်းထံ ပြန်နိုင်ကြောင်း။ ယင်းသို့ ပြုလုမည် ဖျက်လွယ် မွေးစားခြင်းကို အခြေခံ၍ နိုင်ငံသားဘဝကို အပ်နှင်းခြင်း မပြုထိုက်ကြောင်း။ မောင်ခက်နှင့် မရင် ဆုံးဖြတ်ချက်အရ မိဘရင်းထံ မပြန်သေးခင်ပင် မွေးစားသမီးသည် မွေးစားသော မိဘများ၏ အိမ်ထောင်သားလုံးလုံး မဟုတ်ကြောင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံသား ဖြစ်မှုကို အက်ဥပဒေအရသာ ရရှိနိုင်သည်ဖြစ်ရာ၊ အက်ဥပဒေက နိုင်ငံသား မိဘများက ကိစ္စိမ

(၁) ၁၉၆၃ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံးများ (တရားရုံးချုပ်) ၁၈၄။
(၂) ၁၉၆၆ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံးများ (တရားရုံးချုပ်) ၂၇။

၁၉၇၀

မဝေါင်းရွှေလင်း
(ခ)မအလင်း

နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ။

မွေးစားသော သားသမီးသည် အလိုအလျောက် နိုင်ငံသားများသာ ရနိုင်သော အခွင့်အရေးများကို ရယူနိုင်ရန် သွယ်ဝိုက်သော နည်းဖြင့် “ကိတ္တိမမွေးစားသည်” ဆိုကာ၊ လုပ်ဆောင်ကြခြင်းသာ ဖြစ်ပါသည်ဟု တင်ပြသည်။

ရွှေနေကြီး ဦးညွန့်မြိုင်ကလည်း နိုင်ငံသား မိဘနှစ်ပါး၏ ကိတ္တိမ မွေးစားသမီး ဖြစ်စေကာမူ အက်ဥပဒေနှင့် အညီသာလျှင် နိုင်ငံသားဘဝကို ရနိုင်ပါသည်။ ယင်းသို့ ရနိုင်ရန် သတ်မှတ်ထားသည့် နည်းဖြင့် လျှောက်ထားရပါမည်။ အစိုးရက လျှောက်လွှာ ကို ခွင့်ပြုသင့်မသင့် ဆုံးဖြတ်ရန်ပင် ဖြစ်ပါသည်ဟု တင်ပြသည်။

လက်ထောက် နိုင်ငံတော် ရွှေနေချုပ် ဦးလှသင်းက “သားသမီး” ဆိုသည့် စကား ရပ်တွင် တရားဥပဒေအရ မွေးစားသော သားသမီး ပါဝင်နေ၍ ပြဿနာ ရှုပ်ထွေး ရပါသည်။ အက်ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်များတွင်မူ မွေးစားသားသမီးနှင့် ပတ်သက်သည် တို့ကို အထင်အရှား မတွေ့ရပါ။ နိုင်ငံသား ဖြစ်ရန် အရည်အချင်းတွင်လည်း မိဘမှ မွေးဖွားသူဟုဆိုရာ၊ မိဘရင်းကို ဆိုလိုကြောင်း ထင်ရှားပါသည်။ ဥပမာ ပုဒ်မ ၅(က) တွင် “ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံသား ဖြစ်သည့် မိဘတပါးပါးမှ ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံ တွင် မွေးဖွားသူ” သည် နိုင်ငံသားဖြစ်သည်ဟု ဆိုပါသည်။ ယင်းသို့ မွေးဖွားသူသည် စာချုပ်ဖြင့် မွေးစားသူ မဟုတ်နိုင်ပါ။ သားရင်း သမီးရင်းသာ ဖြစ်ရပါမည်။ ထို့ကြောင့် နိုင်ငံသား မိဘနှစ်ပါးက ကိတ္တိမ မွေးစားကာမူနှင့် မွေးစားခြင်းခံရသော သားသမီးသည်၊ နိုင်ငံသားအဖြစ်ကို မရဟုဖြေဆိုရပါမည်။ မွေးစားသားသမီးသည် ဥပဒေအရ နိုင်ငံသားပြုမှု လက်မှတ်ကို လျှောက်ထားရပါမည်ဟု တင်ပြသည်။

မြန်မာ့လေ့ ထုံးတမ်းဥပဒေအရ ကိတ္တိမသားသမီးသည် မွေးစားသူ မိဘများ၏ အမွေစား အမွေခံ သားသမီး ဖြစ်လာသည်။ ကိတ္တိမ သားသမီးသည် မိဘရင်း၏ အိမ်ထောင်စနှင့်လည်းသာမန်အားဖြင့် ကင်းသည်။ မောင်ခက်နှင့် မရင် စီရင်ချက်တွင် တရားသူကြီးတဦးက ချမှတ်ခဲ့သော မှတ်ချက်တို့ကို သင့်တော်သော အ ခါ၌ ကျယ်ပြန့် စွာ စဉ်းစား၍ ပြန်လည်သုံးသပ်သင့်သည်။

ကိတ္တိမ မွေးစားခြင်း ဖြစ်ကြောင်း၊ အထင်အရှား သက်သေ ထုနိုင်ရန် ဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်း ပေးခဲ့ရသည်။ ယင်း အက်ဥပဒေနှင့်အညီ စာချုပ်စာတမ်းကို မှတ်ပုံတင်ပြီး လျှင် ကိတ္တိမ မွေးစားခြင်း ခိုင်လုံကြောင်းကို မကြိုင်နှင့် မအားကြည်တွင် ရှင်းလင်း ဖော်ပြထားပြီးဖြစ်သည်။ ယင်းစီရင်ထုံးသည် ကိတ္တိမ မွေးစားခြင်းကိုထင်ရှားစေခြင်း နှင့် သက်ဆိုင်၏။ ကိတ္တိမ မွေးစားခြင်း၏ အကျိုး သက်ရောက်မှုကိုမူ မြန်မာ့လေ့ ထုံးတမ်းဥပဒေက ဆုံးဖြတ်၏။

မြန်မာ့ လေ့ ထုံးတမ်း ဥပဒေသည် နိုင်ငံသား ဖြစ်မှုကို ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်ခြင်း မပြု။ နိုင်ငံသားဘဝသည် မိဘကွယ်လွန်သောအ ခါမှသာ ကျန်ရစ်သော သားသမီး

မဝါင်းရွှေလင်း
(ခ)မအလင်း
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ။

များက ဝံစားခွင့်ရှိသော အမေ့အနှစ်မျိုးမဟုတ်ချေ။ မိဘက ဆန္ဒအရ ပေးကမ်း ချီးမြှင့်နိုင်သော ဆုလာဘ်လည်းမဟုတ်။ ဥပဒေက ပေးထားသော နိုင်ငံသားဘဝကို သားသမီးကံမှ မိဘတို့က ၎င်းတို့၏ ဆန္ဒအရရုပ်သိမ်းနိုင်သည်လည်းမဟုတ်။ နိုင်ငံသား ဖြစ်မှု၊ ပြုမှုကို အက်ဥပဒေကပြဋ္ဌာန်း၏။ အက်ဥပဒေသည် ဓလေ့ထုံးတမ်း ဥပဒေကို လွှမ်းမိုး၏။ အက်ဥပဒေကို ဓလေ့ထုံးတမ်း ဥပဒေကမလွှမ်းမိုးနိုင်။ အက်ဥပဒေတွင် လိုနေ သည်ကို ဓလေ့ထုံးတမ်းဥပဒေက မဖြည့်နိုင်။

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံသားဖြစ်မှု အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅ သည် နိုင်ငံသား ဖြစ်ခြင်း၏ အရည်အချင်းတို့ကို သတ်မှတ်၏။ ယင်းအရည်အချင်းတို့၏ အဓိကအချက် တို့တွင် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံသား မိဘတပါးပါးမှ မွေးဖွားခြင်းပါဝင်၏။ မွေးဖွား ခြင်းနှင့် မွေးစားခြင်းသည် မတူချေ။ ထို့ကြောင့်လည်း ပုဒ်မ ၅ အရ နိုင်ငံသား ဖြစ် ခြင်းကို မွေးဇာတိအရ နိုင်ငံသားဖြစ်ခြင်း (citizenship by birth) ဟု ခေါ်ဝေါ်၏။

မွေးဇာတိအရ နိုင်ငံသား မဖြစ်သူသည် ၁၈ နှစ်ပြည့်ပြီးဖြစ်လျှင် ပုဒ်မ ၇ အရ နိုင်ငံသားပြုမှုကို တောင်းခံနိုင်၏။ နိုင်ငံသားပြုမှု (citizenship by adoption; naturalization) ကို ရရှိသောသူ၏ အရွယ်မရောက်သေးသည့် ကလေးများ သည်လည်း ပုဒ်မ ၉ အရ ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံသားအဖြစ်ကို ရနိုင်၏။ “ ကလေးများ ” တွင် သားရင်း၊ သမီးရင်း တရားဥပဒေအရ မွေးစားသော သားသမီးတို့ ပါဝင်ပေလိမ့် မည်။ နိုင်ငံသား ပြုမှုကို ရသူက တရားဥပဒေအရ အုပ်ထိန်းခြင်းခံရသူများပင် ပါဝင်၏။

ရွှေနေကြီးများ တင်ပြကြသည့်အတိုင်း “ သားသမီး ” “ ကလေး ” “ နိုင်ငံသား မိဘတပါးပါးမှ မွေးဖွားသော ကလေး ” [ပုဒ်မ ၁၂ (၁)] စသည်ဖြင့် ကွဲလွဲစွာ ရေးသားသုံးစွဲထားသောကြောင့် အက်ဥပဒေတွင် ရှုပ်ထွေးရသည်။ သင့်မြတ်သော အချိန်၌ ပို၍ ရှင်းလင်းထင်ရှား ညီညွတ်စေရန် ညှိနှိုင်းပြင်ဆင်သင့်ပေသည်။

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံသားဖြစ်မှု အက်ဥပဒေတွင် နိုင်ငံသား မိဘများက ကိတ္တိမ အမေ့စားအမေ့ခံ မွေးစားသော သားသမီးသည် အလိုအလျောက် နိုင်ငံသား ဖြစ်သည်ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားခြင်းမရှိပေ။ ဥပဒေက ပြဋ္ဌာန်းခြင်းမပြုသည်ကို မြန်မာ ဓလေ့ထုံးတမ်းဥပဒေဖြင့် ဖြည့်၍မရချေ။ အမေ့စား အမေ့ခံ မွေးစားခြင်းသည် အိမ်ထောင်စု အရေးကိစ္စဖြစ်၏။ မွေးစားသူ မိဘများ၊ မွေးစားခွင့်ပြုသူ မိဘများ၊ မွေးစားခြင်းခံရသူတို့၏ အချင်းချင်း သဘောတူ ဆောင်ရွက်ကြသည့် ကိစ္စဖြစ်၏။ နိုင်ငံသားဖြစ်မှု၊ ပြုမှုတို့သည်ကား နိုင်ငံတော် အချုပ်အခြာ အာဏာကိစ္စဖြစ်၏။ မည်သည့် အရည်အချင်းဖြင့် ပြည့်စုံသူတို့သည် နိုင်ငံသား ဖြစ်သည်၊ မည်သည့် အရည်

၁၉၇၀

မဝေါင်းရွှေလင်း
(ခ)မအလင်း
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ။

အချင်းဖြင့် ပြည့်စုံသော မည်သူ့ကို နိုင်ငံသား ပြုခွင့်ပေးမည်၊ ဆိုသည်ကို ဥပဒေက သတ်မှတ်ထား၏။ နိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်း အုပ်ချုပ်ပုံ ဥပဒေပင် အခြေခံမူများ ကို ပြဋ္ဌာန်းထား၏။ နိုင်ငံသားဖြစ်မှု လျှောက်လွှာကို ဆုံးဖြတ်ရာ၌လည်း နိုင်ငံတော် အစိုးရသည် အာဏာပိုင်ဖြစ်၏။ အရည်အချင်း ပြည့်စုံသူကို နိုင်ငံသား ပြုစေနိုင်၏။ အရည်အချင်း ပြည့်စုံစေကာမူ အကြောင်းမပြပဲ ပယ်နိုင်၏။

အမေ့စား အမေ့ခံ မွေးစားခြင်းဖြင့် နိုင်ငံသားဘဝကို အပ်နှင်းနိုင်မည်ဆိုလျှင် အစိုးရကသာ နိုင်ငံခြားသားတဦးအား ယင်းဘဝကို အပ်နှင်းနိုင်သည့် အာဏာကို တစိတ်တဒေသအားဖြင့် နုတ်ယူရာ ကျရောက်ပေလိမ့်မည်။ ဥပဒေက ယင်းသို့ နုတ်ယူ ခွင့်မပြု။

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံသားဖြစ်မှု အက်ဥပဒေတွင် အထက်ပါမူကို ထင်ရှားစွာ ဥပမာပြု သော ပြဋ္ဌာန်းချက်ပါဝင်၏။ မြန်မာနိုင်ငံသားတဦးနှင့်အိမ်ထောင်ပြုသော နိုင်ငံခြားသူတဦးသည် အိမ်ထောင်ပြုကာမျှဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံသား အဖြစ်ကို မရချေ။ ပုဒ်မ ၁၁ က ပြဋ္ဌာန်းထားသည့်အတိုင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံတွင်အနည်းဆုံး ၁ နှစ်နေပြီးမှ အစိုးရသူ လျှောက်ထားရသည်။ အများပြည်သူအကျိုး ထိခိုက်အောင် အကျင့် မျက်ပြားသူ မဟုတ်ကြောင်းစိစစ်ပြီးမှ၊ နိုင်ငံခြားသားဘဝကို စွန့်လွှတ်ပါမည်ဝန်ခံပြီး မှ၊ ယင်းမိန်းမအား သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးက နိုင်ငံသား လက်မှတ် ထုတ်ပေးနိုင်သည် ထုတ်ပေးရမည်ဟု မဆိုချေ။

သားရင်း သမီးရင်းသည် အမေ့စား အမေ့ခံ ဖြစ်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ကိတ္တိမ သားသမီးသည် အမေ့စား အမေ့ခံ ဖြစ်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဇနီးသယ်သည် အမေ့ စား အမေ့ခံ ဖြစ်၏။ ဇနီးနှင့် ခင်ပွန်းတို့သည် ကံချင်းစပ်၍ ရိုးမြေကျ ပေါင်းဖက်ကြရ သည်။ သားသမီးများကသော်မှ အရွယ်ရောက်လျှင် ကိုယ့်ခရီး ကိုယ်သွား၍ အိမ် ထောင်ခွဲတတ်ကြသေးသည်။ သို့ပါလျက် နိုင်ငံသားနှင့် အိမ်ထောင်ပြုသောနိုင်ငံခြား သူသည်အလိုအလျောက်နိုင်ငံသားဘဝကို မရချေ။ ပုဒ်မ ၁၁ နှင့်အညီလျှောက်ထား၍ အစိုးရ၏ စိစစ်ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို ခံယူရသည်။

ထို့ကြောင့် ကိတ္တိမ မွေးစားသားသမီးဖြစ်သော နိုင်ငံခြားသားသည် ယင်းသို့ မွေးစားခြင်းခံရကာမျှနှင့် နိုင်ငံသားဘဝကို မရချေ။ နိုင်ငံသားပြုမှုကို ခွင့်ပြုရန် အစိုးရထံ လျှောက်ထားရဦးမည်။ အစိုးရသည် လျှောက်လွှာကို စိစစ်သောအခါ၌၊ အမှန်တကယ်၊ မြန်မာနိုင်ငံသား အိမ်ထောင်စုတွင် ပါဝင်နေသော သားသမီး ဖြစ် ကြောင်း ပေါ်လွင်နေလျှင် သက်ညှာစွာ စဉ်းစား၍ မကြန့်ကြာစေပဲ ဆုံးဖြတ်ပေး လိမ့်မည်ဟု ယူဆရသည်။

မခေါင်းရွှေလင်း
(၁)မအလင်း
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ နှင့် ဆူတား (၃) တွင်တရားရုံးချုပ်တရားသူကြီးတဦးက ပြည်ထောင်စုသားဖြစ်မှု အက်ဥပဒေကို တိကျစွာ အဓိပ္ပါယ် ကောက်ယူရသည်။ ချဲ့ထွင်ရုံပရဟူ၍ ညွှန်ပြခဲ့သည်။ ကျွန်ုပ်တို့ကလည်း ထိုအတိုင်း ထပ်မံ၍ ညွှန်ပြရသည်သာ ဖြစ်သည်။ အထက်၌ ဖော်ပြပြီး ဖြစ်သည့်အတိုင်း၊ ဖွဲ့စည်း အုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေဖြင့်၎င်း၊ သီးခြား အက်ဥပဒေဖြင့်၎င်း၊ ပြဋ္ဌာန်းရသော ကိစ္စကိုလေ့ထုံးတမ်းဥပဒေဖြင့် ဖြည့်စွက်၍မရ၊ စီရင်ထုံးဖြင့် ပြင်ဆင်၍ မရချေ။ ကျွန်ုပ်တို့သည် မရှင်းသည်ကို ရှင်းအောင် အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုရန်သာ ဖြစ်၏။

သူ့အားဆုံးဖြတ်ချက်တွင် အခမဲ့စားအမွေခံ ကိစ္စိမသားသမီးမျိုးမဟုတ်သော အလင်္ဂါ၊ ဘာသာသတ္တ စသော “ ကောက်ယူမွေးစားသားသမီး ” တို့သည် မိဘ၏ နိုင်ငံသားဖြစ်မှုကို အမွေဆက်ခံခြင်း မပြုနိုင်ဟု ဆုံးဖြတ်ထားသည်။ ကိစ္စိမလွှဲစား သားသမီးတို့သည်ကား ယင်းသို့ ဆက်ခံနိုင်သည်ဟု ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံသားဖြစ်မှု အက်ဥပဒေ၏ “ သားသမီး ” အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်ကို၎င်း၊ အင်္ဂလန်နိုင်ငံ၏ မွေးစားခြင်းဆိုင်ရာ အက်ဥပဒေ (Adoption Act) ကို၎င်း၊ ရည်ညွှန်းကိုးကား၍ မှတ်ချက်ပြုထားသည်။

ယင်းမှတ်ချက်တို့ကို ကျွန်ုပ်တို့ လက်မခံနိုင်ပေ။ အထက်၌ အကျယ်တဝင့် သုံးသပ်ပြီး ဖြစ်သည့်အတိုင်း နိုင်ငံသားဖြစ်မှုသည် အမွေဆက်ခံနိုင်သော အခွင့်အရေးတရပ်မဟုတ်ချေ။ ဥပဒေက ပြဋ္ဌာန်း အုပ်နှင်းရသော အခွင့်အရေးနှင့်အခြေအနေဖြစ်၏။ ထို့ပြင် အင်္ဂလန်နိုင်ငံ၏ မွေးစားခြင်းဆိုင်ရာ အက်ဥပဒေနှင့်နိုင်ငံသားဖြစ်မှုအက်ဥပဒေ (Citizenship Act) တို့ကို ဟုတ်တူ၍ ဖက်မှပြည့်စုံသည်။ ယင်းပြဋ္ဌာန်းချက်တို့နှင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် တည်နေသော မွေးစားခြင်းဆိုင်ရာ မြန်မာလေ့ထုံးတမ်းဥပဒေ၊ နိုင်ငံသားဖြစ်မှု အက်ဥပဒေတို့သည် ထပ်တူညီတူ မဟုတ်ကြပေ။ ထို့ကြောင့် ဆူတား ပါ မှတ်ချက်များသည် စီရင်ထုံးမဟုတ်ဟု ဆုံးဖြတ်ရမည်။

နိုင်ငံခြားသားတဦးကို မြန်မာနိုင်ငံသား မိဘများက ကိစ္စိမသားသမီးအဖြစ် မွေးစားကာမျှနှင့် ယင်းနိုင်ငံခြားသားသည် နိုင်ငံသားအဖြစ်ကိုအလိုအလျောက်မရဟု ပြဿနာကို ဖြေဆိုလိုက်သည်။

ဤအမှုတွင် မအလင်းသည် နိုင်ငံသားပြုမှုကို ဆက်လက် လျှောက်ထားလိုက်လျှောက်ထားရန် ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံသားလက်မှတ် မရမချင်း နိုင်ငံခြားသားသာ ဖြစ်နေဦးမည်ဖြစ်၍၊ မအလင်းသည် နိုင်ငံခြားသား မှတ်ပုံတင်လက်မှတ်ကို ထုတ်ယူ ကိုင်ဆောင်ရန်လိုသည်။

(၃) ၁၉၆၂ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံးများ ၃၁၅။

၁၉၇၁
မဝေါင်းရွှေလင်း
(၁) မအလင်း
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ။

လက်ထောက် နိုင်ငံတော်ရွှေနေချုပ် တင်ပြသည့်အတိုင်း၊ ဥပဒေတွင် ရေးသား ထားသည်ကလည်း မွေးစား သားသမီး၏ နိုင်ငံသားဖြစ်မှု၊ ပြုမှုနှင့် ပတ်သက်၍ အနည်းငယ် ရှုပ်ထွေး စေခဲ့သည်။ ဆူတား ဆုံးဖြတ်ချက်ကလည်း ကိစ္စိမမွေးစားသွား သမီးသာဖြစ်ခဲ့လျှင် အလိုအလျောက် မိဘ၏ နိုင်ငံသားဘဝကို ရနိုင်မည့် သဘော မှတ်ချက်ပြုခဲ့သည်။ ထိုအကြောင်းများကြောင့် မအလင်းနှင့် ၎င်း၏ မိဘ၎င်းများ၊ မွေးစားမိဘများက မအလင်းသည် အလိုအလျောက် နိုင်ငံသားဘဝကို ရခဲ့ပြီဟု ရိုးသားစွာ ယုံကြည်ခဲ့ကြနိုင်သည်။ ဤအကြောင်းအချက်တို့သည် မအလင်းအတွက် လုံလောက်သော ခုခံချေပချက် ဖြစ်သည်ဟု မကြင်မွေးနှင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ (၄) တွင် အကျယ် ဖွင့်ထားသော မှုများအရ ကျွန်ုပ်တို့ ဆုံးဖြတ်သည်။ ထို့ကြောင့် ၎င်းအပေါ် နိုင်ငံခြားသား အက်ဥပဒေအရ ပြစ်မှုထင်ရှား တွေ့ရှိထားခြင်း၊ ပြစ်ဒဏ် သတ်မှတ်ထားခြင်းတို့ကို ဖယ်ဖျက်သည်။

မအလင်းသည် နိုင်ငံခြားသား မှတ်ပုံတင် လက်မှတ်ကို ထုတ်ယူ ကိုင်ဆောင်၍ လွန်ခဲ့သော နှစ်များအတွက် အခကြေးငွေများကိုပါ ပေးဆောင်ရန် ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ နိုင်ငံသား ပြုမှုအတွက်လည်း လျှောက်ထားလိုက် လျှောက်ထားလျှင် သက်ဆိုင်ရာ ဌာနက စုံစမ်း စစ်ဆေးပြီးနောက် မျှတမှန်ကန်စွာ ဆုံးဖြတ်ပေးလိမ့်မည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ ယုံကြည်သည်။

လျှောက်ထားသူတို့က ရွှေနေမငါးနိုင်ကြချေ။ သို့ရာတွင် ရုံးသဟာယအဖြစ် သုခမိန်ရွှေနေကြီးများက လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်ကာ အပြည့်အစုံ ရှာဖွေ တင်ပြခဲ့ကြ သဖြင့် ရုံးအား များစွာ အထောက်အကူ ဖြစ်စေခဲ့ပေသည်။ လက်ထောက် နိုင်ငံတော် ရွှေနေချုပ်ကလည်း အထူးမျှတစွာ တင်ပြခဲ့သည်။ ရုံးသဟာယ အားလုံးကို ကျေးဇူး တင်ကြောင်း မှတ်တမ်းတင်ပါသည်။

တရားသူကြီးချုပ် ရေးသားသော အထက်ပါ စီရင်ချက်နှင့် သဘောတူပါသည်။

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ဆူတား (၃) စီရင်ထုံးတွင် “သားသမီး” အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုချက်မှာ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံသားဖြစ်မှု အက်ဥပဒေကို အခြေခံ ပြု၍ ဖွင့်ဆိုခဲ့ရာ ထိုဥပဒေ၌ ဤစကားကို သုံးသပ်ရာတွင် ကဲ့လဲ့ရေးသား သုံးစွဲထား သည်ကို တွေ့ရသည်။ အင်္ဂလန်နိုင်ငံ မွေးစားခြင်း ဆိုင်ရာ ဥပဒေမှာ မွေးစားမိဘတို့၏ ရရှိသော ပစ္စည်းဥစ္စာနှင့် တခြားအခွင့်အရေး အားလုံးကို ရရှိသော်လည်း ကျွန်ုပ်တို့၏ ကိစ္စိမ မွေးစားခြင်း မှတ်ပုံတင် အက်ဥပဒေတွင် ဤအကြောင်းနှင့် ပတ်သက်၍

(၄) ၁၉၆၉ ခု၊ မြန်မာနိုင်ငံ တရားစီရင်ထုံးများ (တရားရုံးချုပ်) ၉၉။

တစ်ခုတစ်ခုမျှ ပေါ်ပြန်မပါ။ မြန်မာ ဓလေ့ထုံးတမ်းဥပဒေမှာလည်း နိုင်ငံသား ဖြစ်မှုကို အမှုဆက်ခံနိုင်သည်ဟု မတွေ့ရပေ။ နိုင်ငံသားဖြစ်မှုကို အထူးဥပဒေဖြစ်သော မြန်မာ နိုင်ငံသား ဖြစ်မှု အက်ဥပဒေအရသာ ခံယူနိုင်ပေသည် ဖြစ်၍ အဆိုပါ စီရင်ထုံးတူင် မတ်ချက်သည် အမှု၏ဆုံးဖြတ်ချက်နှင့်လည်း တိုက်ရိုက် မသက်ဆိုင်သဖြင့် စီရင်ထုံးဖွဲ့ခြင်းမဟုတ်ခဲ့ပါ။

၁၉၇၀
မဝေါင်း ရွှေလင်း
(~)မအလင်း
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ။

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်

တရားမအထူးထူးလျှောက်လွှာ

တရားသူကြီးချုပ် ဒေါက်တာ မောင်မောင်၊ တရားသူကြီး ဦးကျော်ဇံဦး၊ တရားသူကြီး ဦးချစ် နှင့်
တရားသူကြီး ဦးသက်ဖေ ကိုရွှေတွင်

† ၁၉၇၀

နိုင်ငံဘာလ
၇ ရက်။

ဒေါ်မြရင် ပါ ၅

နှင့်

ဒေါ်စော *

ပြည်ထောင်စုတရားရုံးချုပ်ရုံး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၆—အပြီးသတ်အမိန့်နှင့်ပတ်သက်၍ အဓိပ္ပါယ်
ဖွင့်ဆိုချက်—အယူခံခွင့်ကို ဖွင့်တန်သလောက်ဖွင့်ပေးသင့်ခြင်း—တဖက်တွင်လည်း အယူခံ
ဝင်ခွင့် များလွန်းလျှော့၊ ကိစ္စတို့သည် ပြီးပြတ်ခြင်းမရှိပဲ အမှုသည်များ ရုံးတွင်သာ ငွေကုန်
လှုပ်နှံ၍ သံသရာလည်ပတ်ခြင်း—လက်ရှိ အခြေအနေ၌ တရားဥပဒေ ထိန်းသိမ်းရေးမှ
အန္တရာယ်တရပ်—တင်သမျှကောက်ချက်ကို အကုန်အစုံစစ်ဆေးပြီးမှ အမှုကိုဆုံးဖြတ်ရသည်
မဟုတ်ပဲလိုအပ်သော ကောက်ချက်ထိုက်ထုတ်၍ အမှုကိုစစ်ဆေးစီရင်ရန် ရုံး၌တာဝန်ရှိခြင်း။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။အယူခံဖွင့်ကို ဖွင့်တန်သလောက် ဖွင့် ပေးကောင်း၏။ မမှားသောရွှေနေ
မရှိသကဲ့သို့ မမှားသောတရားသူကြီးလည်း မရှိသောကြောင့် အယူခံခွင့်မရှိလျှင်၊ အမှားအယွင်းကို
ပြင်ပေးရန်လမ်းမရှိ။ မကျေနပ်သူ၊ နစ်နာသူတို့အတွက် တက်ရောက်ရန် လမ်းမရှိ။ တဖက်တွင်
လည်း အယူခံဝင်ခွင့်များလွန်းလျှင်လည်း ကိစ္စတို့သည် ပြီးပြတ်ခြင်းသို့မရောက်ပဲ၊ အမှုသည်များ
သည် ချုံးများတွင်သာ ငွေကုန်လှုပ်နှံ၍ သံသရာလည်တတ်သည်။ ရှေးဟခင်အခါများက ဟိုက်ကုတ်
တွင်အယူခံလမ်းဆုံးလျှင်၊ ပင်လယ်ရပ်ခြား လန်ဒန်မြို့ရှိ ပရိသတ်ကောင်စီသို့ပင် မခံချင်သူတို့အယူခံ
တက်ရောက်ကြသည်။ အခွင့်ကုန်မ၊ တရားပြတ်သည်များလည်း ရှိတတ်သည်။

ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။အမြင့်ဆုံး အယူခံရုံးတို့သည် လိုအပ်သလို စီရင်ထုံးကို ကာလဒေသ
အခြေအနေကိုလိုက်၍၊ ပြုပြင်ပေးကာ ပြောင်းလဲသောခေတ်နှင့် တရားဥပဒေကို မှုတညီညွတ်
စေရသည်။ ကောင်းမြတ်သော ရှေးထုံးတို့ကိုလည်း မပယ်ကောင်း၊ ရှေးထုံးကိုသာ ရင်ဝယ်ပိုက်ကာ
ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်းမပြုလျှင်ကား တရားဥပဒေသည် ရှေးခေတ်၌ပင် ဝပ်လျိုး၍ နေရစ်မည်ဖြစ်
သည်။

* ၁၉၆၈ ခုနှစ်၊ တရားမအထူးထူးလျှောက်လွှာ အမှတ် ၃၈။
† ၁၉၆၆ ခုနှစ်၊ တရားမ ပထမ အယူခံမှု အမှတ် ၅၉ တွင်၊ ၁၉၆၇ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ
၂၈ ရက်နေ့စွဲပါ နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ် (အယူခံ) ရုံးတော်၏ချမှတ်သောအမိန့်ကို ပြင်ဆင်မှု။

မျက်မှောက် ခေတ်ပြောင်းချိန်တွင် တရားဥပဒေထိန်းသိမ်းရေး၌ အန္တရာယ်တရပ်ရှိသည်ကို တွေ့နေရသည်။ အချို့သော ရွှေနေကြီးများသည်၎င်း၊ တရားသူကြီးများသည်၎င်း၊ စီရင်ထုံး၊ ကျင့်ထုံးတို့ကိုမလေးစားမူ၍၊ “ စာအုပ်ဟောင်းကြီးများဖြစ်သည် ” ဟုပျက်ရယ်ပြု၍၊ “ သဘောတရား ” စကားများများပြော၍၊ ထင်ရာမြင်ရာပြောဆိုဆုံးဖြတ်တတ်ကြသည်။ တဖက်စွန်းတွင်မူ၊ ရွှေစီရင်ထုံးများနှင့်သာ ရင်းနှီးပြီးလျှင်၊ ခေတ်၏ အတွေးအခေါ်ဦးတည် ပြောင်းလဲမှုကို မလေ့လာ၊ စိတ်မဝင်စား၊ ခေတ်ဟောင်းတွင်သာ ပျော်မွေ့ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်များလည်း ရှိတန်သရွေ့ရှိသေးသည်။

ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။တရားမမှုတွင် တဖက်တချက် အဆိုအချေထိုမှ ရုံးကကောက်ချက် အသီးသီးထုတ်၍ စစ်ဆေးရသည်။ ယင်းကောက်ချက်ထုတ်တရားရုံးဆိုသည့်စွာရှိ မရှိ၊ ဥပမာ ကာသ စည်းကမ်းသတ် လွန်နေမနေစသော ဥပဒေပြဿနာ ပါလာတတ်သည်။ ယင်းကဲ့သို့သောပြဿနာကို ပြည့်စုံစွာ စစ်ဆေး၍၊ ဦးစွာဆုံးဖြတ်လျှင် အခြားကောက်ချက်များကို စစ်ဆေးရန်မလိုပဲ၊ အမှုပြီးပြတ်သွားနိုင်သည်။ အဓိကကျသော အခြေခံဖြစ်သော ဟူလုံး၏ အနိုင်အရှုံးကို ဆုံးဖြတ်နိုင်သော ပထမ ကောက်ချက်ပေါ်တွင် ရုံးကအဆုံးအဖြတ်ပေးလျှင် ယင်းဆုံးဖြတ်ချက်မှ အယူခံဝင်ကာ၊ အယူခံဆုံးဖြတ်ချက်ကို မကျေနပ်သူက နောက်တဆင့်တက်၍ အခွင့်တူးအယူခံဝင်ခွင့်ကို ယင်္ဂကျောက်ထားနိုင်ခွင့် ရှိအပ်သည်။ သို့သာလျှင် အမှုကို အမြစ်ရင်းမှ ပြုနိုင်စေသော၊ အမှုကို ပြီးပြတ်စေနိုင်သော အမှန်အမှားကို ဆောလျင်စွာ စရိတ်ကျဉ်းကျဉ်းဖြင့် အမြင့်ဆုံး အယူခံအဆင့်အထိပတ်ရောက်၍ အဆုံးအဖြတ်ယူနိုင်မည် ဖြစ်ပေသည်။

ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ထို့ကြောင့် “ အပြီးသတ်အမိန့် ” ကိုအဓိပ္ပါယ် ကောက်ယူရာတွင်၊ အမိန့်၏အကျိုး သက်ရောက်မှုကို အဓိကထားရမည်။ အမိန့်သည်မူလမှုကို အပြီးအပြတ်ဆုံးဖြတ်ပေးခဲ့သော စီရင်ဆုံးဖြတ်ချက်၏ အမှန်အမှားကို အပြီးသတ်ဆုံးဖြတ်ခြင်း ဖြစ်လျှင်၊ ၎င်းအမိန့်မှ အခွင့်တူးအယူခံခွင့်ကို လျှောက်ထားနိုင်သည်။ တရုတ်တရားတွင် မူလရုံးကအကြောင်းချင်းရာနှင့် တွဲယှဉ်နေသော ဥပဒေပြဿနာကို အကြောင်းချင်းရာမခွဲစားတော့ပဲ၊ ဥပဒေကြောင်းသက်သက် ဖုံးဖြတ်၍၊ အမှုကိုပယ်သည်။ ဆက်သည်ဆိုအံ့။ ထိုအချင်းအရာကို တွေ့သော အယူခံရုံးက၊ မူလရုံးအား အကြောင်းချင်းရာကိုပီ စစ်ဆေးပြီးမှ ဆုံးဖြတ်ရန် အမှုကို ပြန်ပို့ခြင်း၊ သို့မဟုတ် မူလရုံးအား အကြောင်းချင်းရာကို စစ်ဆေးပြီး အမှုကိုပြန်တင်ရန်အမိန့်ချမှတ်ခြင်းတို့သည် အပြီးသတ်အမိန့် မဟုတ်။

၂ ဖက်အမှုသယ်တို့ တင်သမျှကောက်ချက်အဝင်ကို အကုန်စုံစမ်းစစ်ဆေးပြီးမှ အမှုကိုရုံးက ဆုံးဖြတ်ရမည်မဟုတ်ချေ။ လိုအပ်သော ကောက်ချက်တို့ကိုထုတ်၍အမှုကို စစ်ဆေးစီရင်ရန်ရုံးတွင် တာဝန်ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် အမှုတရားလုံးကို စစ်ဆေးဆုံးဖြတ်ခြင်း ဆိုသည်မှာ အမှုသယ်များ တင်သမျှသော ကောက်ချက်တို့ကို စစ်ဆေးပြီးမှ ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို မဆိုလို။ ပဏာမဥပဒေပြဿနာကို ဆုံးဖြတ်ပြီးသည်နှင့်အမှု ပြီးပြတ်လျှင်လည်း၊ ယင်းပြဿနာကို ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည်၊ တမူလုံးကို ဆုံးဖြတ်သည်မည်၏။ ယင်းပြဿနာပေါ်ထုတ်ခြင်း မှားယွင်းနေလျှင်၊ သို့မဟုတ် ပြဿနာပေါ်တွင် ဆုံးဖြတ်ပုံ မှားယွင်းနေလျှင်၊ အမှားကို အပြန်ပြင်ပေးရန် အမြင့်ဆုံးအယူခံဆင့်အထိ တက်ရောက်နိုင်သင့်၏။ အမှုကိုအပြီးသတ်စေသော ပြဿနာပေါ်တွင် အယူခံရုံးက အပြီးသတ်အမိန့်ကိုချမှတ်လျှင်၊ ယင်းအမိန့်သည် ၃၆မ ၆ တွင် အကျုံးဝင်သော အပြီးသတ်အမိန့်ဖြစ်၏။ ဒေါ်ရွှေစိန်မြနှင့်

၁၉၇၀

ဒေါ်မြရင် ပါ ၅
နှင့်
ဒေါ်စော။

ဦးထွန်းအောင်မြို့၊ ၁၉၆၅ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံးများ၊ စာ ၆၂၈ ကို ရည်ညွှန်းသည်။ ဦးအုန်းတင်
နှင့် ဒေါ်တင်မြ၊ ၁၉၆၃ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံးများ၊ စာ ၃၁၆ နှင့် ဒေါ်ရီ နှင့် ဒေါ်သန်းစိန်၊
၁၉၇၇ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး၊ စာ ၂၅၁ တို့ကို ကဲ့သို့ပယ်ဖျက်သည်။

လျှောက်ထားသူ အတွက်။ ။ တရားရုံးချုပ် ရွှေနေချား ဦးသန်းအောင် နှင့်
ဦးကိုလှိုကြီး (၃) ။

လျှောက်ထားခံရသူ အတွက်။ ။ တရားရုံးချုပ် ရွှေနေဦးအုန်းမောင်။

ရုံးသဟာယအတွက်။ ။ လက်ထောက် နိုင်ငံ့ဘော် ရွှေနေချုပ် ဦးလှထင်း။

လျှောက်ထားသူ ဒေါ်မြရင်ထို့အပေါ် လျှောက်ထားခံရသူ ဒေါ်စောတို့က ရန်ကုန်
မြို့ရှိ မြေတကွက်ကိုလက်ရောက်ရလို့ကြောင်း၊ ရန်ကုန်မြို့ တရားမရုံးတွင် တရားစွဲဆို
ခဲ့သည်။ ဒေါ်မြရင်တို့က အမှုကို စွဲဆိုရန် အချိန်လွန်ပါပြီ။ ကာလစည်းကမ်းသတ်
ကျော်ပါပြီဟု ချေပချက်တရပ်တင်ခဲ့သည်။

ကာလစည်းကမ်းသတ် ပြဿနာကို မူလရုံးက စဉ်းစားပြီးနောက် ချေမသည့်
အတိုင်းမှန်ကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် အမှုကို စွဲဆိုခွင့် မရှိတော့ကြောင်း ဆုံးဖြတ်၍
ပယ်ခဲ့သည်။

ဒေါ်စောတို့က ဤရုံးသို့ ပထမအယူခံ တင်သွင်းခဲ့ကြသည်။ အယူခံရုံးကမူ၊
ကာလစည်းကမ်းသတ် မလွန်သေး၊ အမှုကို အခြားသော ကောက်ချက်များပေါ်တွင်
စစ်ဆေး၍ စီရင်ရမည်ဟု ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ ယင်းအယူခံ ဆုံးဖြတ်ချက်မှ ဒေါ်မြရင်
တို့က အယူခံဝင်ရန် အခွင့်ထူးကို ပြည်ထောင်စု တရားစီရင်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ
၆ အရ လျှောက်ထားကြ၏။

ပုဒ်မ ၆ ကို ၁၉၆၂ ခုနှစ်၊ တော်လှန်ရေး ကောင်စီ ဥပဒေ အမှတ် ၄၁ ဖြင့်အောက်ဖို
အတိုင်း အစားထိုးခဲ့သည်။

“တရားမမှု၊ ရာဇဝတ်မှု၊ သို့တည်းမဟုတ် အခြားအမှုတွင် တရားရုံးတရပ်ရပ်
(တရားရုံးချုပ် တရားသူကြီး တဦးဖြင့်ဖြစ်စေ၊ နှစ်ဦးဖြင့်ဖြစ်စေ) စည်းထားသော
တရားရုံး အပါအဝင်) က ချမှတ်သော စီရင်ချက်ကို၊ သို့တည်း မဟုတ် အပြီးသတ်
အမိန့်ကို အယူခံဝင်ရန်၊ တရားရုံးချုပ်သည်၊ မိမိသဘောအတိုင်း အခွင့်ထူး
ပေးနိုင်သည်။”

၁၉၆၂ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၃၀ ရက်နေ့စွဲပါ တော်လှန်ရေး ကောင်စီ ကျေညာချက်
အမှတ် ၂၅ ဖြင့် တရားလွှတ်တော်ချုပ်နှင့် တရားလွှတ်တော်တို့ အစား နိုင်ငံတော်
တရားရုံးချုပ်ကို ဖွဲ့စည်းဆုတင်၊ ထိုရုံး ၂ ရပ်၏ အာဏာနှင့် တာဝန်များကို တရား

ရုံးချုပ်အား အပ်နှင်းခဲ့သည်။ မပြီးမပြတ်သေးသော အမှုများကိုလည်း တရားရုံး ချုပ်သို့ ဆက်လက်စစ်ဆေးစီရင်ရန် လွှဲပြောင်းခဲ့သည်။ သို့ဖြင့် ယခင်ရုံး ၂ ရပ်၊ ၂ ဆင့်ရှိခဲ့ရာမှ တရား အဖြစ်ပေါင်းစည်း ပေါ်ထွန်းလာလေသည်။

၁၉၇၀
ဒေါ်မြရင် ပါ ၅
နှင့်
ဒေါ်စော။

တရားရုံးချုပ်၌ပင် မူလဘက်၊ အယူခံဘက်တို့ရှိလေရာ၊ မူလဘက်မှ စီရင်ဆုံးဖြတ် ချက်တို့မှ အယူခံဝင်ခြင်း၊ အယူခံဘက်မှ စီရင်ဆုံးဖြတ်ချက်တို့မှ အယူခံဝင်ခြင်းတို့နှင့် ပတ်သက်၍၊ စီရင်ပိုင်ခွင့် ရှိမရှိ၊ ပြဿနာပေါ်သောကြောင့်၊ တရားရုံးချုပ်နှင့် နိုင်ငံ တော် ရွှေနေချုပ်တို့က၊ အယူခံခွင့်ကို သင့်မြတ်သည့် အတိုင်းအတာ အထိ ဖွင့်လှစ် နိုင်ရန်၊ တော်လှန်ရေး ကောင်စီ ဥပဒေ အမှတ် ၄၁ ကို ပြဋ္ဌာန်းပေးပါရန် တရားရေး ဝန်ကြီးဌာနသို့ အဆိုပြုခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်လေသည်။

အယူခံခွင့်ကို ဖွင့်တန်သလောက် ဖွင့်ပေးကောင်း၏။ မမှားသော ရွှေနေ မရှိ သကဲ့သို့ မမှားသော တရားသူကြီးလည်း မရှိသောကြောင့် အယူခံခွင့် မရှိလျှင်၊ အမှားအယွင်းကို ပြင်ပေးရန် လမ်းမရှိ။ မကျေနပ်သူ နစ်နာသူတို့အတွက် တက် ချောက်ရန် လမ်းမရှိ။ တဖက်တွင်လည်း အယူခံခွင့်များလွန်းလျှင်လည်း ကိစ္စတို့သည် ပြီးပြတ်ခြင်းသို့ မရောက်ပဲ၊ အမှုသယ်များသည် ရုံးများတွင်သာ ငွေကုန်လူပမ်း၍ သံသရာလည်တတ်သည်။ ရှေးယခင်အခါများက ဟိုက်ကုတ်တွင် အယူခံလမ်းဆုံးလျှင်၊ ပင်လယ်ရပ်ခြား လန်ဒန်မြို့ရှိ ပရိစ္ဆာန်ကောင်စီသို့ပင် မခံချင်သူတို့ အယူခံတက်ရောက် ကြသည်။ အဖွဲ့ပုံကုန်မှ တရားပြတ်သည်များလည်း ရှိတတ်သည်။

တော်လှန်ရေးကောင်စီ ဥပဒေ အမှတ် ၄၁ ဖြင့် ဖွင့်ပေးသော တရားရုံးချုပ် အယူခံခွင့်သည် မကျဉ်းလွန်း၊ မကျယ်လွန်း၊ မနည်းလွန်း၊ မများလွန်း၊ မျှတသည် ဆိုရမည်။ ယင်းအယူခံနှင့်ပတ်သက်၍ ဒေါ်ရွှေစိန်မြ နှင့် ဦးထွန်းအောင်မြို့ (၁) တွင် ကျွန်ုပ်တို့ ထားရှိသော စေတနာကို ပေါ်ပြခဲ့ပြီ။ ယင်းစေတနာ နှင့် အညီ အယူခံခွင့်ကို လေးနက်စွာ စဉ်းစား၍ ပေးသင့်ရာကို ပေးကြသည်။ အယူခံ၏ တန်ဖိုးကို မကြည့်၊ ပြဿနာ၏ အတိမ်အနက်ကို လိုက်၍ စုံညီခုံရုံးဖွဲ့သည့်အခါပွဲ၍၊ အမှုသည် တဦးဦး နှမ်းပါးချိုတဲ့သောကြောင့် ရွှေနေငှားရမ်းခြင်း မပြုနိုင်မူလည်း ရုံးသဟာယ ရွှေနေကြီးများနှင့် နိုင်ငံတော် ရွှေနေချုပ်တို့ကို ဖိတ်ကြား၍၊ ညီညွတ် သော စီရင်ထုံးတို့ကို ပြုလုပ်ကြရန်နှင့် မျှတမှန်ကန်မှုကို ဖြစ်စေရန်၊ ကြိုးပမ်းကြသည်။

ဤလျှောက်လွှာတွင် ပဏာမ ဥပဒေပြဿနာတရပ်ပေါ်သည်။ ကာလစဉ်းကမ်း သတ်မလွန်သေးဟု ဤရုံးက ပထမ အယူခံတွင် ဆုံးဖြတ်ကာ မူလရုံးအား အမှုကို စစ်ဆေးစီရင်စေရန် ချမှတ်သော အမိန့်သည် ပုဒ်မ ၆ တွင် အကျုံးဝင်သော “အပြီး သတ်အမိန့်” ဖြစ်သလား ဟူသော ပြဿနာဖြစ်၏။

(၁) ၁၉၆၅ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံးများ၊ စာ ၆၂၈။

၁၉၇၀

ဒေါ်မြရင် ပါ ၅
နှင့်
ဒေါ်စော။

အခွင့်ထူး အယူခံဝင်လိုသူ ဒေါ်မြရင်၏ ရွေးနေကြီး ဦးသန်းအောင်က၊ အပြီးသတ် အမိန့်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် အယူခံဝင်ရန် အခွင့်ထူးကို လျှောက်ထားတောင်းခံ ပိုင်ခွင့်ရှိပါသည်ဟုဆိုသည်။ ပထမ အယူခံရုံးက ကာလစည်းကမ်းသတ် မလွန်ဟု အပြီးအပြတ် ဆုံးဖြတ်ပြီးပါပြီ။ အယူခံရုံးက ဆက်လက်ကြားနာ ဆုံးဖြတ်ရန် မကျန်တော့ပါ။ မူလရုံးက အချက်အလက် စုဆောင်း၍ အယူခံရုံးသို့ ပြန်လည် တင်ပြရန် မရှိတော့ပါ။ ထို့ပြင် အကယ်၍သာ ကာလစည်းကမ်းသတ် မလွန်သေး ဟု အယူခံရုံးက အဆုံးအဖြတ် မပေးခဲ့ပါ။ မိမိ၏အမှုထမ်းအနေနှင့် တရားပြိုင်ရသော ဒုက္ခပြီးပြတ် လွတ်ကင်းပြီး ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ ကာလစည်းကမ်းသတ် အမှန် လွန်မလွန် ကို အခွင့်ထူး အယူခံ အဆင့်၌ တဖန်သုံးသပ်၍ အပြီးအပြတ်ဆုံးဖြတ်ပေးပါလျှင် လွန်ပြီဆိုကာ ဆက်လက်၍ တရားပြိုင်ရန် မရှိတော့ပါ။ မလွန်သေးဟု ပထမအယူခံ ရုံးက ဆုံးဖြတ်သည့် အတိုင်း၊ အခွင့်ထူး အယူခံရုံးက ဆုံးဖြတ်ပါလျှင်၊ အခြားကောက် ချက်များပေါ်၌ မူလရုံးတွင် တရားပြိုင်ကြ၍၊ မကျေနပ်သူက ယင်းကောက်ချက် များပေါ်တွင်သာ ပထမအယူခံ ထပ်မံ ဝင်ရန် ရှိပါသည်။ ထိုမှတစ်ဆင့် အထူးအယူခံ ဝင်ခွင့်တောင်းခံပြန်လျှင်လည်း ကာလစည်းကမ်းသတ် ပြဿနာကို တင်ပြရန် လိုတော့ မည်မဟုတ်ပါ။ ထို့ကြောင့် မျှတ မှန်ကန် မြန်ဆန်သော တရားစီရင် ရေးနှင်လည်း ကိုက်ညီစွာ ပထမ အယူခံရုံးက ချမှတ်ထားသော အမိန့်ကို ပုဒ်မ ၆ တွင် အကျုံးဝင် သော အပြီးသတ် အမိန့်ဟု သတ်မှတ်ပြီးလျှင် အထူးအယူခံဝင်ခွင့် ပေးရန်သင့်မသင့်ကို နောက်တဆင့်တက်၍ ဆုံးဖြတ်ပေးသင့်ပါသည်ဟု ဦးသန်းအောင်က တင်ပြသည်။

တရားလွှတ်တော်ချုပ်သည် ပရိဗ္ဗိ ကောင်စီက ဆုံးဖြတ်ခဲ့သော အဗ္ဗူရာမံနှင့် ကာစင် (၂) တို့၏ မြန်မာနိုင်ငံမှ တက်ရောက်ခဲ့သော အယူခံမှုကို အထူး အလေးအနက် ထားခဲ့ကြဟန်တူပါသည်။ ယင်းအယူခံမှုတွင် ပရိဗ္ဗိကောင်စီခွဲ တက် ရောက်နိုင်သောတရားမကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၁၀၉ (က) တွင် အကျုံးဝင်သည့် “အပြီးသတ် အမိန့်” ဟူသည် တရားမမှုဘမူလုံးတွင် အကျုံးဝင်သော ရပိုင်ခွင့်တာဝန်အဝဝအပေါ် အပြီးသတ် ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်သော အမိန့်ကို ဆိုလိုသည်။ ပဏာမပြဿနာကို အယူခံရုံးက ဆုံးဖြတ်ပြီးနောက် မူလရုံးသို့ အမှုကို စစ်ဆေးစီရင်ရန် ပြန်ပို့ကာ အမိန့်သည်၊ အပြီးသတ် မဟုတ်၊ စစ်ဆေးစီရင်ရန် ကျန်သေးသည်။ ထို့ကြောင့် ယင်း အမိန့်မှ ပရိဗ္ဗိ ကောင်စီသို့ အယူခံမဝင်နိုင်ဟု ဆိုခဲ့ပါသည်။ ဝှီရာတွင် ယင်း ပရိဗ္ဗိကောင်စီ ဆုံးဖြတ်ချက်သည် ခေတ်နှင့် မလျော်ညီ၊ တော်လှန်ရေးကောင်စီက ၁၉၆၂ ခုနှစ်၊ ဥပဒေအမှတ် ၄၁ ကို ပေးသည့် ရည်ရွယ်ချက် စေတနာနှင့်လည်း မကိုက်၊ ရုံးအဆင့်ဆင့် တက်၍ ဆင်း၍၊ မပြီးမပြတ်ဖြစ်စေမည့် အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်

(၂) အတွဲ ၁၁ အိုင်၊ အယ်၊ အာရ်၊ ရန်ကုန်၊ ၈၁ ၅၀။

ဖြစ်၍၊ ဤခုညီ ခုံရုံးက၊ စီရင်ထုံးဖြင့်၊ သင့်မြတ်သော အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုချက်ကို ပြုသင့်ပါသည်။ ကဲ့လဲ့နေသော စီရင်ထုံးများကိုလည်း ညီညွတ်စေသင့် ပါသည်ဟု ဦးသန်းအောင်က တင်ပြသည်။

၁၉၇၀
ဒေါ်မြရင် ပါ ၅
နှင့်
ဒေါ်စော။

ဒေါ်စော၊ အတွက် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သော ရွှေနေကြီး ဦးအုန်းမောင်က ပထမအယူခံရုံးက အမှုကို မူလရုံးက အခြား ကောက်ချက်များပေါ်တွင် စစ်ဆေး စီရင်ရန် အမိန့်ချမှတ်ခြင်းသာ ဖြစ်ပါသည်။ အမှုမပြီးသေး၊ စစ်ဆေးဆုံးဖြတ်ရန် ရှိပါသေးသည်။ ရှုံးသူက အယူခံ ဝင်နိုင်ပါသေးသည်။ ထို့ကြောင့် ပုဒ်မ ၆ အရ အခွင့်ထူး အယူခံဝင်ရန် အပြီးသတ် အမိန့်၊ ဒီဂရီ၊ မရှိသေးပါ။ ပဏာမ ကောက်ချက်ဖြင့် မူလရုံးက ပယ်ခဲ့သော အမှုကို တရားလွှတ်တော်က ပြန်လည် စစ်ဆေးရန် ချမှတ်သော အမိန့်သည် ပုဒ်မ ၆ တွင် အကျုံးဝင်သော အပြီးသတ် အမိန့် မဟုတ်ဟု တရားရုံးချုပ် တရားသူကြီး ၂ ဦးထိုင် ခုံရုံးက ဦးအုန်းတင် နှင့် ဒေါ်တင်မြ (၃) တွင် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ ပါသည်။ ယင်းဆုံးဖြတ်ချက်ပါမူအရ၊ ဤလျှောက်လွှာကို ပယ်ရန်သာ ဖြစ်ပါသည်ဟု တင်ပြသည်။

ဦးအုန်းမောင် တင်ပြသော ဆုံးဖြတ်ချက်တွင်လည်း အဗ္ဗဒူရာမံတွင် ပရိဗ္ဗိကောင်စီ ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်ကို လိုက်နာထားကြောင်း ကျွန်ုပ်တို့ တွေ့ရသည်။

“အပြီးသတ် အမိန့်” ကို အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုရေး အကျုံးဝင်နေသော အယူခံ မှုများတွင် လိုက်ပါဆောင်ရွက်ကြသော ရွှေနေကြီးများကို၎င်း၊ လက်ထောက် နိုင်ငံ တော် ရွှေနေချုပ် ဦးလှသင်းကို၎င်း ကျွန်ုပ်တို့ ဖတ်ကြား၍ ကြားနာခဲ့သည်။

ဦးလှသင်းက အယူခံခံရန် အခွင့်ထူးတောင်းသည့် အမိန့်တရပ်နှင့်တရပ်မတူပါ။ အမှု ကြောင်းချင်းရာနှင့်၊ ပထမအယူခံရုံးက မည်သို့ ဆုံးဖြတ်ထားသည်ကို မူတည်၍ အပြီးသတ် အမိန့် ဟုတ်မဟုတ် ဆုံးဖြတ်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ဤလျှောက်လွှာပေါ် ပေါက်လာရသော အမိန့်မျိုးသည် အပြီးသတ် ဖြစ်သည်ဟု စီရင်ဆုံးဖြတ်ထားသည့် သာဓကများရှိပါသည်။ တဖက်တွင်လည်း ကာလစည်းကမ်းသတ်သည် ကျင့်ထုံးစီရင် ပိုင်ဆိုင်ခွင့်နှင့် ဆိုင်သည်၊ တရားပြိုင်တို့၏ လုပ်ပိုင်ခွင့် တာဝန်တို့ကို အပြီးသတ် ဆုံးဖြတ်သည် မဟုတ်၊ ထို့ကြောင့် ကာလ စည်းကမ်းသတ် မလွန်ဟု ဆုံးဖြတ်ခြင်း သည်၊ အပြီးသတ် အမိန့် မဟုတ်ဟု ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်များလည်း ရှိပါသည်။ ကဲ့လဲ့သော စီရင်ထုံးတို့ကို ညီညွတ်စေသင့်ပါသည်ဟု ဦးလှသင်းက တင်ပြသည်။

၁၉၃၂ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလတွင် လန်ဒန်မြို့မှ ပရိဗ္ဗိ ကောင်စီက ချမှတ်ခဲ့သော ဆုံးဖြတ်ချက်ကို တသွေမတိမ်း လိုက်နာလာခဲ့သည်ကြောင့် ပြဿနာသည် ခက်ခဲ ရှုပ်ထွေးလာခဲ့ဟန်တူသည်။ ပရိဗ္ဗိကောင်စီသော်မှ မိမိ၏ဆုံးဖြတ်ချက်ကို မပြုမပြင်

(၃) ၁၉၆၃ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံးများ၊ စာ ၃၁၆။

၁၉၇၀
ဒေါ်မြရင် ပါ ၅
နှင့်၊ ၃
ဒေါ်စော။

တင်းကြပ်စွာ ဆက်လက်လိုက်နာပါသေး၏လော။ တွေးဘောဖွယ်ဖြစ်သည်။ အမြင့်ဆုံး အယူခံရုံးဘို့သည် လိုအပ်သလို စီရင်ထုံးကို ကာလဒေသ အခြေအနေကို လိုက်၍ ပြုပြင်ပေးကာ ပြောင်းလွှဲသော ခေတ်နှင့် တရားဥပဒေကို မျှတညီညွတ်စေရသည်။ ကောင်းမြတ်သော ရှေးထုံးတို့ကိုလည်း မပယ်ကောင်း၊ ရှေးထုံးကိုသာရင်ဝယ်ပိုက်ကာ ပြုပြင်ပြောင်းလွှဲခြင်း မပြုလျှင်ကား တရားဥပဒေသည် ရှေးခေတ်၌ပင် ဝယ်လျှိုး နေရစ်မည် ဖြစ်ပါသည်။

မျက်မှောက်ခေတ်ပြောင်းချိန်တွင် တရားဥပဒေထိန်းသိမ်းရေး၌ အန္တရာယ်တရပ် ရှိသည်ကို တွေ့နေရသည်။ အချို့သော ရွှေ့နေကြီးများသည်၎င်း၊ တရားသူကြီးများ သည်၎င်း စီရင်ထုံး၊ ကျင့်ထုံးတို့ကို မလေးစားမူ၍၊ “ စာအုပ်ဟောင်းကြီးများ ဖြစ် သည်” ဟု ပျက်ရယ်ပြု၍၊ “ သဘောတရား ” စကားများများပြော၍၊ ထင်ရာမြင်ရာ ပြောဆိုဆုံးဖြတ်တတ်ကြသည်။ တဖက်စွန်းတွင်မူ ရှေးစီရင်ထုံးများနှင့်သာရင်းနှီးပြီး လျှင်၊ ခေတ်၏ အတွေးအခေါ် ဦးတည်ပြောင်းလွှဲမှုတို့ကို မလေ့လာ၊ စိတ်မဝင်စား၊ ခေတ်ဟောင်းတွင်သာပျော်မွေ့ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်များလည်း ရှိတန်သရွေ့ ရှိသေးသည်။

ယင်းအချက်နှင့်ပတ်သက်၍၊ တရားစီရင်ရေး စနစ်သစ်ကို ဦးဆောင် တည်ဆောက် လျက်ရှိသော အထူးထုတ်ဝေရုံး အယူခံအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ ဗိုလ်မှူးကြီး လှဟန်က၊ အယူခံ အဖွဲ့၏ စီရင်ထုံး လက်စွဲစာအုပ် အမှာစာတွင် ဤသို့ ညွှန်ပြထားသည်။

“ အယူခံအဖွဲ့ကလည်း ၁၉၆၅ ခုနှစ်မှ ယနေ့အထိ အယူခံမှုကြီးပေါင်း ၅၄၁ ကို ကြားနာဆုံးဖြတ်ခဲ့ရာတွင်၊ အထူးထုတ်ဝေရုံး စနစ် တိုးတက်အောင် မြင်စေအောင် ပြည်သူ့ တရားစီရင်ရေး စနစ်ကျယ်ပြန့် ကြီးထွားလာစေအောင်၊ ဂရုမူ၍ စီရင်ထုံးပြုခဲ့ပါသည်။ နိုင်ငံတော် မူဝါဒနှင့် တရားဥပဒေကို ညီညွတ် စေအောင် အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆို ဆုံးဖြတ်ရာတွင် မျှတစွာ ချိန်ဆပါသည်။ “ မူဝါဒ ” ကို ဆောင်ပုဒ်ပြုကာ၊ တရားဥပဒေကို လွန်၍၊ ထုံးတမ်းကို ဆန့်ကျင်၍၊ တကျောင်း တဂါထာ၊ တရုံးတထုံးဆုံးဖြတ်ခြင်း အန္တရာယ်မှ ကာကွယ် ထိန်းကွပ်ရပါသည်။ တဖက်တွင်လည်း၊ နိုင်ငံခြား စီရင်ထုံး၊ ရှေးဟောင်း စီရင်ထုံးပါ စကားလုံးများကို ပုံသေကားကျ မှတ်ယူကာ၊ မှုကိုမပြင်၊ ပတ်ဝန်း ကျင်နှင့် အမှု အကြောင်းချင်းရာ နောက်ခံကို မကြည့်ပဲ ဆုံးဖြတ်တတ်သည့် အလေ့အကျင့်နည်းပါး ပပျောက်လာအောင် လမ်းညွှန်သမှုပြုရပါသည်။ ”

ပရိမ့်ကောင်စီ၏ အဗ္ဗူဇူဇာပံ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို တရားလွှတ်တော်ချုပ်က တသွေ မထိမ်း လိုက်နာခဲ့၍ တရားရုံးအဆင့်ဆင့်တွင် ကြာမြင့်ခက်ခဲခဲ့ရသော တရားမမှုတို့ကို သာကောပြုလို၏။ အိမ်တလုံးကို ရောင်းဝယ်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ သာယဝတီခရိုင်

နယ်ပိုင်တရားမရုံးတွင် ၁၉၅၂ ခုနှစ်က ဒေါ်ရီသည် ဒေါ်သန်းစိန်တို့ အပေါ် တရားမမှု စွဲဆိုခဲ့သည်။ ယင်းသို့ တရားပြိုင်နေသည့် အတွင်း၌ ၂ ဖက်ကြေအေးကြပါပြီဟု ရုံးအား ရှေ့နေကြီးများက ပြောကြားသောကြောင့်၊ ရုံးက ၎င်းတို့ တောင်းသော ကြေအေး ဒီကရီ ချပေးလိုက်လေသည်။ နောင်တွင် ဒေါ်သန်းစိန်တို့က ၎င်းတို့၏ ရှေ့နေသည် ၎င်းတို့၏ သဘောတူချက်မပါပဲ ကြေအေးခွဲခြင်းဖြင့်ပါသည်ဆိုကာ အမှုကို ပြန်ဖွင့်ဖို့လျှောက်ထားကြသည်။

ကြေအေး ဒီကရီသည် အမှုကို ပြီးပြတ်စေ၏။ ကြေအေးဒီကရီမှ အယူခံ မဝင်နိုင်၊ မြန်မာ့ ရိုးရာ တရားစီရင်ရေး စနစ်တွင် လဘက်စား၍ ၂ ဖက် ကြေနှပ် လက်ခံကြသော ဆုံးဖြတ်ချက်မှ အယူခံ မဝင်နိုင်သည့် အတိုင်းဖြစ်၏။ အမှန်တကယ် ကြေအေးခွဲခြင်း ဟုတ် မဟုတ် ဟူသော ပြဿနာပေါ်လာသျှင်မူ ရုံးက စုံစမ်း၍ ယင်းပြဿနာကို ဆုံးဖြတ်ပေးရမည်ဖြစ်၏။

မူလရုံးက ဒေါ်သန်းစိန်တို့၏ ကန့်ကွက်ချက်ကို စုံစမ်းစစ်ဆေး၍ ပယ်ခဲ့လေသည်။ အမှန်ထိရောက်သော ကြေအေးခြင်းပေါ်သည်ဟု ဆုံးဖြတ်သည်။ ဒေါ်သန်းစိန်က ခရိုင်တရားမရုံးသို့ အယူခံဝင်ရာ၊ ရုံးနိမ့်၏။ အယူခံရုံးကလည်း ကြေအေးခြင်းရှိခဲ့ သည်ဟု ဆုံးဖြတ်၏။ ဒေါ်သန်းစိန်က ဆက်လက် တရားလွှတ်တော်သို့ ပြင်ဆင်မှုဖြင့် တက်ရာ၊ တရားလွှတ်တော်က ကြေအေးခြင်းမရှိ၊ အမှုကိုဆက်၍ စစ်ရမည်ဟု ဆုံးဖြတ် ခဲ့၏။ (၄)

ဒေါ်ရီက တရားလွှတ်တော်ချုပ်သို့ အခွင့်ထူး အယူခံဖြင့် တက်ရောက်ပြန်သည်။ တရားလွှတ်တော်ချုပ် (၅) က အကြောင်းအချက်များကို သုံးသပ်၍၊ အမှုသယ် များသည် ကြေအေးခွဲကြပြီး ဖြစ်သည့် သဘောသက်ရောက်သော မှတ်ချက်တို့ကို ပေး၏။ သို့ရာတွင် ကြေအေးခြင်းမရှိ၊ အမှုကိုဆက်စစ်ရမည်ဟု ချမှတ်သော တရား လွှတ်တော်၏ အမိန့်သည် ပြည်ထောင်စု တရားစီရင်ရေး အင်္ဂလိပ်ပဒေ ပုဒ်မ ၆ တွင် အကျုံးဝင်သော အပြီးသတ် အမိန့် မဟုတ်ဟု ပရီဗွီနောင်စီ၏ အဗ္ဗဗ္ဗရာမံကိုပင် ကိုးကား ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ ကြေအေးခြင်းရှိသည်ဟုသာ ဆုံးဖြတ်လျှင် အမှုသယ် များသည် တရားပြိုင်ကြရန် လိုတော့မည် မဟုတ်၊ ထို့ကြောင့် ကြေအေးခြင်း မြောက် မမြောက်ကို အဆုံးအဖြတ်ပေးလိုက်ရလျှင် အမှုသယ်သို့ တရားကြောင်း ခရီးတို့၍ စရိတ်ကုန် လူပမ်း သက်သာကြမည်။ သို့ရာတွင် အဗ္ဗဗ္ဗရာမံ က ရှိနေသေးသည်ဟု တရားလွှတ်တော်ချုပ်က ညွှန်ပြကာ၊ အပြီးသတ် အမိန့် မဟုတ်သေး၊ အယူခံကို ဆုံးဖြတ်ခြင်းမပြုနိုင်သေး၊ ရုံးအဆင့်ဆင့်မှ ပြန်တက်လာပြီးနောက်မှ တရားလွှတ်တော်

(၄) ၁၉၅၇ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး၊ စာ ၂၅၁။
(၅) ၁၉၅၈ ခုနှစ်၊ တရားမမှုအယူခံအမှတ် ၈။

၁၉၇၀
ဒေါ်မြရင် ပါ ၅
နှင့်
ဒေါ်စော။

ချုပ်သို့ ပြန်ရောက်သောအခါ၊ ပြဿနာကို ဖော်ထုတ်နိုင်ကြသေးသည်ဟု ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။

ဒေါ်ရီနှင့် ဒေါ်သန်းစိန်တို့သည် မူလရုံးသို့ ပြန်သွားကာ၊ ထိုမှ ပထမ အယူခံ တက်ကြသည်။ ထိုမှ တရားရုံးချုပ်သို့ ဒုတိယ အယူခံတက်ကြသည် (၆)။ ဒုတိယ အယူခံအဆင့်တွင် ယခင်အစမှုလ မှုစုံစဉ်က ကြေအေးခဲ့ပြီး ဟုတ်- မဟုတ် ဟူသော ပြဿနာသာ ကျန်တော့သည်။ ယင်းပြဿနာကို တရားလွှတ်တော်ချုပ်အထိတက်ပြီး ဖြစ်၍၊ တရားလွှတ်တော်ချုပ်ကလည်း မှတ်ချက်ပေးပြီးဖြစ်နေ၍၊ ဒုတိယ အယူခံကို ကြားနာရသော တရားရုံးချုပ် တရားသူကြီးက ခုံရုံးဖွဲ့၍ ကြားနာသင့်ကြောင်း တရား သူကြီးချုပ်ထံ တင်ပြခဲ့သည်။ တရားသူကြီး ၃ ဦးထိုင် ခုံဖြင့် အယူခံကို ကြားနာ နေဆဲ၊ ၂ ဖက် အမှုသယ်များက ကြေအေး၍ အယူခံကို ရုပ်သိမ်းကြသည်။ ယင်းသို့ နောက်ဆုံးကြေအေးကြသည့် ၁၉၆၅ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၂၆ ရက်နေ့အထိဆိုလျှင်၊ မူလမှုကို စတင်စွဲဆိုသည်မှ ၁၃ နှစ် ရှိခဲ့လေပြီ။ အမှုသယ်များလည်း ရုံးအဆင့်ဆင့်တွင် စရိတ်ကုန် လူပမ်းဖြစ်ခဲ့ရသည်။ အမှုနှင့် ပတ်သက်သော အိမ်တန်ဘိုးထက် ဆပေါင်း များစွာကုန်ကျခဲ့ကြရမည်လည်း ဖြစ်သည်။

ပရိတ္တိကောင်စီ၏ အဗ္ဗဒ္ဓရာမံ ပါ မှတ်ချက်တို့ထက် လွတ်လပ်သော ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံက ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သော ပြည်ထောင်စု တရားစီရင်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၆ (ယခု တော်လှန်ရေးကောင်စီ ဥပဒေ ၄၁ က အစားထိုးသော ပုဒ်မ) ၏ စကားလုံး များကို အဓိကထား၍ ရှင်းလင်းလွယ်ကူစွာ သဘာဝကျကျ ကောက်ယူကျင့်သုံး ခဲ့လျှင် ဤသို့ ခက်ခဲဖွယ်ရာ ရှိခဲ့မည် မဟုတ်ချေ။

တရားမမှုတွင်တဖက်တချက် အဆို အချေတို့မှ ရုံးက ကောက်ချက် အသီးသီး ထုတ်၍ စစ်ဆေးရသည်။ ယင်းကောက်ချက်တို့တွင် တရားစွဲဆိုပိုင်ခွင့် ရှိ-မရှိ၊ ဥပမာ ကာလစည်းကမ်းသတ် လွန်နေ-မနေ၊ စသော ဥပဒေ ပြဿနာပါလာတတ်သည်။ ယင်းကဲ့သို့သော ပြဿနာကို ပြည့်စုံစွာ စစ်ဆေး၍ ဦးစွာ ဆုံးဖြတ်လိုက်လျှင် အခြား ကောက်ချက်များကို စစ်ဆေးရန် မလိုပဲ အမှုပြီးပြတ်သွားနိုင်သည်။ အဓိကကျသော၊ အခြေခံဖြစ်သော၊ တမူလုံး၏ အနိုင်အရှုံးကို ဆုံးဖြတ်နိုင်သော ပဏာမ ကောက်ချက် ပေါ်တွင် ရုံးက အဆုံးအဖြတ်ပေးလျှင် ယင်းဆုံးဖြတ်ချက်မှ အယူခံဝင်ကာ၊ အယူခံ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို မကျေနပ်သူက နောက်တဆင့်တက်၍ အခွင့်ထူး အယူခံဝင်ခွင့်ကိုပင်၊ လျှောက်ထားနိုင်ခွင့် ရှိအပ်သည်။ သို့မှသာလျှင် အမှုကိုအမြစ်ရင်းမှ ဖြစ်နိုင်စေသော၊ အမှုကိုပြီးပြတ်စေနိုင်သော၊ အမိန့်၏ အမှန် အမှားကို ဆောလျှင်စွာ၊ စရိတ်ကျဉ်းကျဉ်း ဖြင့်၊ အမြင့်ဆုံး အယူခံအဆင့်အထိ တက်ရောက်၍ အဆုံးအဖြတ်ယူနိုင်မည်ဖြစ်ပေသည်။

(၆) ၁၉၆၃ ခုနှစ်၊ တရားမ ဒုတိယအယူခံမှု ၁၁၆။

ဒေါ်ရီနှင့် ဒေါ်သန်းစိန် တွင် တရားလွှတ်တော်ချုပ်က မှတ်ချက်ပြုသည့်အတိုင်း၊ အမှုသည်များ ကြေအေးပြီး မပြီးကို အပြီးသတ် ဆုံးဖြတ်ပြီးမှ မူလ မှုကို ဆက်ရန်၊ ပိတ်ရန် ဖြစ်ပေရာ၊ ယင်းပြဿနာကို တရားလွှတ်တော်ချုပ်ကပင် ဆုံးဖြတ်လိုက်လျှင် နောက်ဆက်၍ရုံးအဆင့်ဆင့် တက်ကြရခြင်းမှ သက်သာဖွယ်ရှိသည်။ တရားရုံးများတွင် ကိစ္စများရှင်းရှင်းမြန်မြန် တရားဥပဒေနှင့်အညီ ပြီးပြတ်ကြလျှင် ပြည်သူတို့ချမ်းသာ သည်၊ တရားရုံးများကို ယုံကြည်အားကိုးသည်။

၁၉၇၀
ဒေါ်မြရင် ပါ ၅
နှင့်
ဒေါ်စော။

ထို့ကြောင့် “အပြီးသတ် အမိန့်” ကို အဓိပ္ပါယ် ကောက်ယူရာတွင်၊ အမိန့်၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုကို အဓိက ထားရမည်။ အမိန့်သည် မူလမှုကို အပြီးအပြတ် ဆုံးဖြတ်ပေးခဲ့သော စီရင်ဆုံးဖြတ်ချက်၏ အမှန်အမှားကို အပြီးသတ် ဆုံးဖြတ်ခြင်း ဖြစ်လျှင်၎င်း၊ အမိန့်မှ အခွင့်ထူး အယူခံခွင့်ကို လျှောက်ထားနိုင်သည်။ တခါတရံတွင် မူလရုံးက အကြောင်းချင်းရာနှင့်တူယှဉ်နေသော ဥပဒေပြဿနာကို၊ အကြောင်းချင်းရာ မစုံစမ်းတော့ပဲ၊ ဥပဒေကြောင်းသက်သက် ဆုံးဖြတ်၍ အမှုကို ပယ်သည်၊ ဆက်သည်၊ ဆိုအံ့။ ထိုအချင်းရာကို ဟောသော အယူခံရုံးက၊ မူလရုံးအား အကြောင်းချင်းရာ ကိုပါ စစ်ဆေးပြီးမှ ဆုံးဖြတ်ရန် အမှုကို ပြန်ပို့ခြင်း၊ သို့မဟုတ် မူလရုံးအား အကြောင်း ချင်းရာကို စစ်ဆေးပြီး အမှုကို ပြန်တင်ရန် အမိန့်ချမှတ်ခြင်းတို့သည် အပြီးသတ် အမိန့်မဟုတ်။

၂ ဖက် အမှုသည်တို့ တင်သမျှ ကောက်ချက် အဝဝကို အကုန်အစုံ စစ်ဆေးပြီးမှ အမှုကို ရုံးက ဆုံးဖြတ်ရသည် မဟုတ်ချေ။ လိုအပ်သော ကောက်ချက်တို့ကို ထုတ်၍ အမှုကို စစ်ဆေးစီရင်ရန် ရုံးတွင် တာဝန်ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် အမှုတစ်ခုလုံးကို စစ်ဆေး ဆုံးဖြတ်ခြင်းဆိုသည်မှာ အမှုသည်များ တင်သမျှသော ကောက်ချက်တို့ကို စစ်ဆေး ပြီးမှ ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို မဆိုလို။ ပဏာမ ဥပဒေ ပြဿနာကို ဆုံးဖြတ်ပြီးသည်နှင့် အမှုပြီးပြတ်လျှင်လည်း၊ ယင်းပြဿနာကို ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည်၊ တမှုလုံးကို ဆုံးဖြတ် သည်မည်၏။ ယင်းပြဿနာဖော်ထုတ်ခြင်း မှားယွင်းနေလျှင်၊ သို့မဟုတ် ပြဿနာ ပေါ်တွင် ဆုံးဖြတ်ပုံ မှားယွင်းနေလျှင်၊ အမှားကို အမြန်ပြင်ပေးရန် အမြင့်ဆုံး အယူခံအဆင့်အထိတက်ရောက်နိုင်သင့်၏။ အမှုကို အပြီးသတ်စေသော ပြဿနာ ပေါ်တွင် အယူခံရုံးက အပြီးသတ် အမိန့်ကို ချမှတ်လျှင်ယင်းအမိန့်သည် ပုဒ်မ ၆ တွင် အကျုံးဝင်သော အပြီးသတ် အမိန့်ဖြစ်၏။

ပရိပိုကောင်စီ၏ အဗ္ဗဗ္ဗဗ္ဗဆုံး ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ကျဉ်းမြောင်းစွာ ကောက်ယူ၍ ပုံသေကားချ လိုက်နာခဲ့သော တရားလွှတ်တော်ချုပ်၏ ဒေါ်ရီ နှင့် ဒေါ်သန်းစိန်၊ တရားရုံးချုပ်၏ ဦးတင်အုန်းနှင့် ဒေါ်တင်မြ စသော ဆုံးဖြတ်ချက်တို့တွင် ပါဝင်သော

၁၉၇၀
ဒေါ်မြရင် ပါ ၅
နှင့်
ဒေါ်စော။

“အပြီးသတ် အမိန့်” ဟူသော စကားရပ်၏ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်ကို ကျွန်ုပ်တို့ ပယ်ဖျက်သည်။

ဤလျှောက်လွှာနှင့် ပတ်သက်သော အမိန့်သည် အထက်ပါ အကြောင်းတို့ကြောင့် အပြီးသတ် အမိန့်ဖြစ်သည်။ ယင်း အမိန့်မှ အခွင့်ထူး အယူခံဝင်ခွင့် လျှောက်ထားခွင့်ရှိသည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ ဆုံးဖြတ်သည်။ လျှောက်ထားခွင့်ရှိကာမျှနှင့် အခွင့်ထူး အယူခံဝင်ခွင့်ကို ပေးရမည်မဆို၊ နှစ်ဖက်ကို ကြားနာပြီးမှ၊ ထုံးတမ်းနှင့် တရားမျှတမှုကို ထောက်ရှုကာ အခွင့်ထူး အယူခံခွင့်ကို ပေးသင့်မှ ပေးရန် ဖြစ်၏။

အပြီးသတ် အမိန့်ကို ဤသို့ မျှတစွာ၊ အမှု၏ အကြောင်းချင်းရာ၊ အမိန့်၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုတို့ကို ထည့်သွင်းဆင်ခြင်၍ အဓိပ္ပါယ်ကောက်ယူရာ၌ ပြည်သူတို့ တရားရုံး အဆင့်ဆင့်သို့ စရိတ်ကုန် လူပမ်း တက်ရောက်နေရသည်မှ သက်သာသင့်သလောက် သက်သာလေအောင်၊ တရားရုံးချုပ်ကလည်း အခွင့်ထူး အယူခံဖြင့် အဓိက ပြဿနာတရပ်ရပ်ပေါ်တွင် အချိန် မလင့်ပဲ ဝင်ရောက်ကူညီဖြေရှင်းနိုင်အောင်၊ ရည်ရွယ်သည်။ သေးဖွဲ့သော ပြဿနာများကို အကျယ်ချဲ့ကာ၊ အချင်းချင်းမခံချင်စိတ်ဖြင့်၊ အခွင့်ထူး အယူခံအဆင့်အထိ တက်ရောက်လာကြသည်များကိုမူ လက်ခံခွင့် ပြုမည်မဟုတ်ပေ။ ရွှေနေကြီးများ၏ ဝိုင်းဝန်းကူညီမှုဖြင့် အခွင့်ထူးအယူခံနှင့် ထိုက်တန်သော ပြဿနာများကိုသာ လေးလေးနက်နက် ကိုင်တွယ် ဆုံးဖြတ်ကာ တရားစီရင်ရေး လမ်းညွှန်သမှုပြုနိုင်လိမ့်မည်ဟု မြော်လင့်သည်။

ရုံးသဟာယ လက်ထောက် ရွှေနေချုပ်အား ကျေးဇူးတင်ကြောင်း မှတ်တမ်း တင်သည်။

စံရင်ထိုးပြုသောမှုခင်းများ

LIST OF CASES REPORTED

စစ်ဘက်အယူခံတရားရုံး

COURTS-MARTIAL APPEAL COURT

စာမျက်နှာ

ခင်မောင်၊ မောင်၊ နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ	....	....	၁
မှတ်ကြီး၊ မောင်၊ နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ	....	....	၁၁

ကိုးကားသောမူခင်းများ
LIST OF CASES CITED

စစ်ဘက်အယူခံတရားရုံး
COURTS-MARTIAL APPEAL COURT

စာမျက်နှာ

Manual of Military Law, Part I, H.M.S.O. 1961, p. 414.
1936 II, K.B., 442 at 446   ရည်ညွှန်းသည် ၇

စစ်ဘက်အယူခံတရားရုံး

COURTS-MARTIAL APPEAL COURT

စာမျက်နှာ

အက်ဥပဒေများ—

တပ်မတော်နည်းဥပဒေ။

တပ်မတော်အက်ဥပဒေ။

ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး။

ရာဇသတ်ကြီး။

တရားရုံးများသည်မိမိကိုအပ်နှင်းထားသော ဥပဒေကို ကျော်လွန်၍မိမိသဘောအတိုင်း စီရင်ပိုင်ခွင့်၊ ဖန်တီးနိုင်ခြင်းမရှိခြင်း ....

တပ်မတော်အက်ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေတို့တွင် စစ်ဘက်အယူခံရုံးသို့ အယူခံတင်သွင်းပြီး လျှောက်ထားသူသေဆုံးလျှင် အယူခံကိုဆက်လက်ကြားနာသင့် မသင့်—တရားရုံး များသည် မိမိသို့အပ်နှင်းထားသော ဥပဒေကို ကျော်လွန်၍မိမိသဘောအတိုင်း စီရင်ပိုင်ခွင့်၊ ဖန်တီးနိုင်ခြင်းမရှိခြင်း—အလားတူပင် တရားရုံးများသည် ဥပဒေ ကအပ်နှင်းသောစီရင်ပိုင်ခွင့်နှင့် တာဝန်ကိုငြင်းဆန်၍မရခြင်း—ပြည်သူ့ အကျိုး ပြုတရားစီရင်ရေးကိုဦးတည်ရာ၌ အခြေခံမူသဘောများ ပြောင်းလဲပြုပြင်ရသည် များရှိခြင်း။ ။ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။တရားရုံးတို့၏စီရင်ပိုင်ခွင့်ကို တရားဥပဒေက အပ်နှင်းသည်။ ယင်းသို့အပ်နှင်းသော ဥပဒေကိုကျော်လွန်၍ တရားရုံးများသည် မိမိတို့သဘောအတိုင်း စီရင်ပိုင်ခွင့်ကို ဖန်တီးနိုင်သည်မဟုတ်။ အလားတူပင်၊ မူလအမှုစစ်ရုံး၏စီရင်အခွင့်ချမှတ်ချက်တို့မှ အယူခံဝင်ခွင့်ဟူသည်မှာလည်းတရား ဥပဒေကဖန်တီးမှသာ ပြစ်ပေါ်သော အခွင့်အရေးဖြစ်သည်။ ဥပဒေကမပြုလုပ်ပဲ အယူခံဝင်ခွင့်မပြစ်ပေါ်ချေ။ အယူခံတရားရုံးသည်လည်း ဥပဒေက အပ်နှင်းသမျှ သောစီရင်ပိုင်ခွင့်ကိုသာရသည်။ ။စီရင်ပိုင်ခွင့်ကို ဥပဒေက အပ်နှင်းသမျှသာရ ကြသဖြင့်၊ ဥပဒေကိုကျော်လွန်၍ တရားရုံးများသည်၊ စီရင်ပိုင်ခွင့်ကို မိမိတို့ ဘာသာ၌ထင်ဖန်တီး၍ ယခင်မရှိကြချေ။ ထိုနည်းတူစွာပင်၊ ဥပဒေကအပ်နှင်း သောစီရင်ပိုင်ခွင့်နှင့်တာဝန်ကို ငြင်းဆန်၍လည်းမရချေ။ ဥပဒေအတွင်းကျ နောက်သောကိစ္စတို့ကိုစစ်ဆေးစီရင်ပေးရမည်သာ ဖြစ်ပေသည်။ မရှိသော စီရင် ပိုင်ခွင့်ကိုယူခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ရှိသောစီရင်ပိုင်ခွင့်ကို မသုံးမဲငြင်းဆန်ခြင်း

သည်လည်းကောင်း၊ ဥပဒေကိုဆန့်ကျင်ခြင်းမြောက်သည်။ ။ ယခု ကျွန်ုပ်တို့ထံ
 လျှောက်ထားသောသူသည်၊ ထပ်မံတော်အက်ဥပဒေက၊ ၎င်းအားပေးထားသော
 အယူခံဝင်ခွင့်ဖြင့်လာရောက်ခြင်းဖြစ်၏။ တရားဝင်တင်လာသော အယူခံလွှာကို
 ကျွန်ုပ်တို့သည်၊ ဥပဒေက အပ်နှင်းသော အယူခံစီရင်ပိုင်ခွင့်အရ၊ လက်ခံ၍သင့်
 မြတ်သလိုဆောင်ရွက်ရန်တာဝန်ရှိကြသည်။ အယူခံဝင်ခွင့်သည် လျှောက်ထားသူ
 သေဆုံးလျှင်ရပ်စဲရမည်။ အယူခံတရားရုံး၏စီရင်ပိုင်ခွင့်သည်၊ ယင်းသို့လျှောက်သူ
 သေဆုံးသောအခါ ကုန်ဆုံးမည်ဟူ၍ ဥပဒေကမဆိုချေ။ ဥပဒေကပေးသော
 အယူခံခွင့်ကို ဥပဒေကသာရုပ်သိမ်းနိုင်သကဲ့သို့ ဥပဒေကအပ်နှင်းသော အယူခံ
 တရားရုံး၏စီရင်ပိုင်ခွင့်နှင့်တာဝန်ကို ဥပဒေကသာရုပ်သိမ်းနိုင်ပေသည်။ ယင်းသို့
 အတိအလင်းရုပ်သိမ်းခြင်းမရှိပါပဲလျက်၊ ကျွန်ုပ်တို့က အယူခံလျှောက်ထားသူ
 သေဆုံးပြီးဖြစ်၍ အယူခံဝင်ခွင့်သည်လည်းကောင်း၊ ကျွန်ုပ်တို့၏ စီရင်ပိုင်ခွင့်သည်
 လည်းကောင်းကုန်ဆုံးပြီဟုဆုံးဖြတ်လျှင်၊ ကျွန်ုပ်တို့သည်၊ အယူခံခွင့်၊ စီရင်ပိုင်ခွင့်
 နှင့်ပတ်သက်၍ဥပဒေပြုလုပ်တီထွင်ရာရောက်ပေလိမ့်မည်။ ဥပဒေကို ကျူးလွန်ရာ
 ရောက်ပေလိမ့်မည်။ တနည်းဆိုရလျှင်လည်း အယူခံကိုဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရန်
 ရှိသည့်တာဝန်ကို ငြင်းဆန်ရာရောက်ပေလိမ့်မည်။ ထိုသို့မဖြစ်ထိုက်ပါချေ။ ။
 ပြည်သူ့ အကျိုးပြု တရားစီရင်ရေးသို့ ဦးတည်ကြရာ၌ အခြေခံမူသဘောများ
 ပြောင်းလဲပြုပြင်ရသည်များရှိ၏။ ပြည်သူ့ အကျိုးပြုရာတွင်မျှတမှုနှင့်ကန်ဖို့ လိုပေ
 သည်။ ထပ်မံတော်အက်ဥပဒေ၏ အနှစ်သာရသည်လည်း မျှတမှုနှင့်ကန်ရေးပင်
 ဖြစ်၏။ ။ အယူခံဝင်ခွင့်ပေးပြီးသူ သေဆုံးသွား၍၊ ၎င်းကဋေဒဏ်ပေးဆောင်ရန်
 ရှိလျှင်၊ ငွေဒဏ်ကို၎င်း၏ကျန်ရှိသော ပစ္စည်းမှကောက်ခံနိုင်ရန်အတွက် အယူခံကို
 ကြားနာဆုံးဖြတ်နိုင်သည်။ ။ ငွေဒဏ်အကျိုးမဝင်လျှင်မူ အယူခံရပ်စဲသည်ဟူသော
 မူသည်၊ နှစ်ဖက်မှ သဘောမူဖြစ်သည်ဟုဆိုရန် ခဲယဉ်းသည်။ အယူခံဝင်သူသေဆုံး
 သွားလျှင်လည်း၊ ၎င်း၏ကျန်ရစ်သမ္မိသားစု၏အခွင့်အရေး၊ ဂုဏ်သိက္ခာ စသည်
 တို့ကိုထည့်သွင်းစဉ်းစားကာ၊ ယင်းအခွင့်အရေး၊ ဂုဏ်သိက္ခာတို့နှင့် ပတ်သက်၍
 အကျိုးသက်ရောက်နိုင်သော အယူခံမှုကို အမှန်အမှားစစ်ဆေး၍ အပြီးသတ်ဆုံး
 ဖြတ်ပေးသင့်ပေသည်။ ။ ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ ပုဒ်မ ၁၆၆ နှင့် ထပ်မံတော်
 နည်းဥပဒေ ၁၃၂ တို့ကို ယှဉ်တွဲကြည့်လျှင်၊ ထပ်မံဟာမူး၏အဓိပ္ပာယ်သည်၊ တရားဝင်
 သည်၊ ဥပဒေ နည်းဥပဒေတို့နှင့်ညီသည်။ ထိုင်းစစ်တရားရုံးက စစ်ဆေးခြင်းသည်
 မူလစစ်ဆေးခြင်းသဘော သက်ရောက်သည်။ ထပ်မံ၍ အသစ်တဖန်ပြန်လည်
 စစ်ဆေးခြင်းသဘောသက်ရောက်ခြင်းမရှိဟူ၍ ကျွန်ုပ်တို့ဆုံးဖြတ်ရမည်။ *Manual*
of Military Law, Part 1, H. M. S. O., 1961, p. 414. 1936.
 II, K. B., 442 at 446 တို့ကိုရည်ညွှန်းသည်။

မောင်ခင်မောင် နှင့် ပြည်ထောင်စုပြန်မာနိုင်ငံ ၁

ထပ်မံတော် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃၇ (၁) — “တန်းပြည့် စစ်မှုထမ်းချိန်” ဟူသော
 စကားရပ်နှင့်ပတ်သက်၍ ရှင်းလင်းချက် — ယင်းစကားရပ်၏နောက်ကြောင်း —
 ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ ထပ်မံတော်အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃ (က) မှ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်။ ။
 ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ ထပ်မံတော် အက်ဥပဒေအဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုချက်အရ “တန်း
 ပြည့်စစ်မှုထမ်းချိန်” ဖြစ်ခြင်း၊ သို့မဟုတ် အခြားအချိန်ဖြစ်ခြင်းကို သတ်မှတ်
 ရာတွင် အကြောင်းချင်းရာများပေါ်တွင် အခြေခံရမည်ဖြစ်ပေသည်။ ယေဘုယျ

သဘောသတ်မှတ်၍မရချေ။ မှုခင်း၊ သို့မဟုတ် ကိစ္စဘုရားစီ၏ ဖြစ်ပေါ်ပုံအချက် အလက်၊ အခြေအနေတို့အပေါ် မူတည်၍သာ ဆုံးဖြတ်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ပုဒ်မ ၃ (က) တွင်ဖော်ပြထားသော အခြေအနေများရှိ မရှိ စစ်ဆေးရမည်။ ယင်းသို့ စစ်ဆေးရာတွင်လည်း သက်ဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်၏အမိန့်၊ သတ်မှတ်ချက်တို့သည် အဓိကကျပေလိမ့်မည်။ ပုဒ်မ ၈ အရ၊ အဘိအလင်း သတ်မှတ်ကျေညာထားပြီး ဖြစ်လျှင်မူကား၊ ယင်းကျေညာချက်ဖြင့်ပင် ထင်ရှားခိုင်လုံစေမည်ဖြစ်သည်။ ။ တန်းပြည့်စစ်မှုထမ်းချိန်တွင် ကျူးလွန်သောပြစ်မှုများအတွက် အခြားအချိန်တွင် ကျူးလွန်သောအလားတူ ပြစ်မှုများထက် ကြီးလေးသောပြစ်ဒဏ်ကို သတ်မှတ် ထားသည်။ ထို့ကြောင့်၊ စစ်ဘက်တရားရုံးသို့ တင်ပို့သောအမှုများတွင် “တန်း ပြည့်စစ်မှုထမ်းချိန်” တွင်ကျူးလွန်သည်ဟု စွဲဆိုသည်ဖြစ်လျှင် စွဲချက်တွင် ယင်းသို့ အထင်အရှားဆိုအပ်သည်။

မောင်မှတ်ကြီး နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ -- -- ၁၀

စစ်ဘက်အယူခံတရားရုံး

ရာဇဝတ်အယူခံမှု

တရားသူကြီးချုပ် ဒေါက်တာ မောင်မောင်၊ ဗိုလ်မှူးကြီး တင်ဦး နှင့် တရားသူကြီး ဦးအောင်ကြီး တို့ရွှေတွင်

မောင်ခင်မောင် (အယူခံတရားလို)

နှုတ်

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ (အယူခံတရားခံ) *

† ၁၉၇၀

မတ်လ ၁၃ ရက်။

ထပ်မံတော် အက်ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေတို့တွင် စစ်ဘက်အယူခံရုံးသို့ အယူခံတင်သွင်းပြီး လျှောက်ထားသူသေဆုံးလျှင် အယူခံကိုဆက်လက်ကြားနာသင့်မည်—တရားရုံးများသည် မိမိသို့အပ်နှင်းထားသောဥပဒေကို ကျော်လွန်၍ မိမိသဘောအတိုင်း စီရင်ပိုင်ခွင့် ဖန်တီးနိုင်ခြင်း မရှိခြင်း—အလားတူပင် တရားရုံးများသည် ဥပဒေကအပ်နှင်းသောစီရင်ပိုင်ခွင့်နှင့်တာဝန်ကို ငြင်းဆန်၍မရခြင်း—ပြည်သူ့ အကျိုးပြုတရားစီရင်ရေးကို ဦးတည်ရာ၌ အခြေခံမူသဘောများ ပြောင်းလဲပြုပြင်ရသည်များရှိခြင်း။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ တရားရုံးတို့၏ စီရင်ပိုင်ခွင့်ကို တရားဥပဒေက အပ်နှင်းသည်။ ယင်းသို့အပ်နှင်းသောဥပဒေကို ကျော်လွန်၍ တရားရုံးများသည် မိမိတို့သဘောအတိုင်း စီရင်ပိုင်ခွင့်ကိုဖန်တီးနိုင်သည်မဟုတ်။ အလားတူပင် မူလအမှုစစ်ရုံး၏ စီရင်အမိန့်ချမှတ်ချက်တို့မှ အယူခံဝင်ခွင့်ဟူသည်မှာ လည်းတရားဥပဒေက ဖန်တီးမှသာ ဖြစ်ပေါ်သော အခွင့်အရေးဖြစ်သည်။ ဥပဒေက မပြုလုပ်ပဲ အယူခံဝင်ခွင့်မဖြစ်ပေါ်ချေ။ အယူခံတရားရုံးသည်လည်း ဥပဒေက အပ်နှင်းသမျှသော စီရင်ပိုင်ခွင့်ကိုသာရသည်။ ။ စီရင်ပိုင်ခွင့်ကို ဥပဒေက အပ်နှင်းသမျှသာရကြသဖြင့်၊ ဥပဒေကို ကျော်လွန်၍ တရားရုံးများသည် စီရင်ပိုင်ခွင့်ကို မိမိတို့ဘာသာချဲ့ထွင်ဖန်တီး၍ ယူခွင့်မရှိကြချေ။ ထိုနည်းတူစွာပင်၊ ဥပဒေကအပ်နှင်းသော စီရင်ပိုင်ခွင့်နှင့် တာဝန်ကိုငြင်းဆန်၍လည်းမရချေ။ ဥပဒေအတွင်းကျရောက်သောကိစ္စတို့ကို စစ်ဆေးစီရင်ပေးရမည်သာဖြစ်ပေသည်။ မရှိသောစီရင်ပိုင်ခွင့်ကိုယူခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ရှိသောစီရင်ပိုင်ခွင့်ကိုမသုံးပဲ ငြင်းဆန်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဥပဒေကိုဆန့်ကျင်ခြင်းမြောက်သည်။ ။ ယခုကျွန်ုပ်တို့ထံလျှောက်ထားလာသူသည်၊ ထပ်မံတော် အက်ဥပဒေက၊ ၎င်းအားပေးထားသော အယူခံဝင်ခွင့်ဖြင့် လာရောက်ခြင်းဖြစ်၏။ တရားဝင် တင်လာသော အယူခံလွှာကိုကျွန်ုပ်တို့သည်၊ ဥပဒေကအပ်နှင်းသော အယူခံစီရင်ပိုင်ခွင့်အရ၊ လက်ခံ၍သင့်မြတ်သလိုဆောင်

* ၁၉၆၇ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်အယူခံမှုအမှတ် ၇၈။
† ၁၉၆၇ ခုနှစ်၊ တိုင်းစစ်တရားရုံးအမှတ် ၄ တွင်၊ ချမှတ်သော ၁၉၆၇ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၁၈ နေ့စွဲပါ၊ တိုင်းစစ်တရားရုံး၏အမိန့်ကိုအယူခံမှု။

မောင်ခင်မောင်
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
ပြန်မာနိုင်ငံ။

ရွက်ရန်တာဝန်ရှိကြသည်။ အယူခံဝင်ခွင့်သည် လျှောက်ထားသူသေဆုံးလျှင်ရပ်စဲရမည်။ အယူခံ
တရားရုံး၏စီရင်ပိုင်ခွင့်သည်၊ ယင်းသို့လျှောက်ထားသူ သေဆုံးသောအခါ ကုန်ဆုံးရမည်ဟူ၍ဥပဒေက
မဆိုချေ။ ဥပဒေကပေးသော အယူခံခွင့်ကို ဥပဒေကသာရုပ်သိမ်းနိုင်သကဲ့သို့ ဥပဒေကအပ်နှင်းသော
အယူခံတရားရုံး၏ စီရင်ပိုင်ခွင့်နှင့် တာဝန်ကို ဥပဒေကသာ ရုပ်သိမ်းနိုင်ပေသည်။ ယင်းသို့အတိအလင်း
ရုပ်သိမ်းခြင်းမရှိပါပဲလျက်၊ ကျွန်ုပ်တို့ကအယူခံလျှောက်ထားသူ သေဆုံးပြီးဖြစ်၍ အယူခံဝင်ခွင့်သည်
လည်းကောင်း၊ ကျွန်ုပ်တို့၏စီရင်ပိုင်ခွင့်သည်လည်းကောင်းကုန်ဆုံးပြီဟုဆိုခြင်းလျှင်၊ ကျွန်ုပ်တို့သည်၊
အယူခံခွင့်၊ စီရင်ပိုင်ခွင့်နှင့်ပတ်သက်၍ ဥပဒေပြုလုပ်တီထွင်ရာရောက်ပေလိမ့်မည်။ ဥပဒေကိုကျူးလွန်
ရာရောက်ပေလိမ့်မည်။ တနည်းဆိုရလျှင်လည်း အယူခံကိုဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရန်ရှိသည့် တာဝန်ကို
ငြင်းဆန်ရာရောက်ပေလိမ့်မည်။ ထိုသို့ဖြစ်ထိုက်ပါချေ။ ။ပြည်သူ့ အကျိုးပြု တရားစီရင်ရေးသို့
ဦးတည်ကြရာ၌ အခြေခံမူသဘောများပြောင်းလဲပြုပြင်ရသည်များရှိ၏။ ပြည်သူ့ အကျိုးကိုပြုရာတွင်
မျှတမှုန်ကန်ဖို့လိုပေသည်။ တပ်မတော်အက်ဥပဒေ၏ အနှစ်သာရသည်လည်း မျှတမှုန်ကန်ရေးပင်
ဖြစ်၏။ ။အယူခံတင်သွင်းပြီးသူ သေဆုံးသွား၍၊ ၎င်းကဋေဒဏ်ပေးဆောင်ရန်ရှိလျှင်၊ ဋေဒဏ်ကို
၎င်း၏ကျန်ရှိသောပစ္စည်းမှ ကောက်ခံနိုင်ရန်အတွက် အယူခံကိုကြားနာဆုံးဖြတ်နိုင်သည်။ ဋေဒဏ်
အကျိုးမဝင်လျှင်မူ အယူခံရပ်စဲသည်ဟူသောမူသည်၊ နှစ်ဖက်မျှတသောမူဖြစ်သည်ဟုဆိုရန် ခဲယဉ်း
သည်။ အယူခံဝင်သူ သေဆုံးသွားလျှင်လည်း၊ ၎င်း၏ကျန်ရစ်သူမှိသားစု၏ အခွင့်အရေးဂုဏ်သိက္ခာ
စသည်တို့ကိုထည့်သွင်းစဉ်းစားကာ၊ ယင်းအခွင့်အရေးဂုဏ်သိက္ခာတို့နှင့်ပတ်သက်၍ အကျိုးသက်
ရောက်နိုင်သော အယူခံမှုကို အမှန်အမှားစစ်ဆေး၍ အပြီးသတ်ဆုံးဖြတ်ပေးသင့်ပေသည်။

ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ပုဒ်မ ၁၆၆ နှင့်တပ်မတော် နည်းဥပဒေ ၁၃၂ တို့ကို ယှဉ်တွဲကြည့်လျှင်၊
တပ်မဟာမှူး၏အမိန့်သည်၊ တရားဝင်သည်၊ ဥပဒေနည်းဥပဒေတို့နှင့်ညီသည်။ တိုင်းစစ်တရားရုံးက
စစ်ဆေးခြင်းသည် မူလစစ်ဆေးခြင်းသဘောသက်ရောက်သည်။ ထပ်မံ၍ အသစ်တဖန်ပြန်လည်
စစ်ဆေးခြင်းသဘောသက်ရောက်ခြင်း မရှိဟူ၍ ကျွန်ုပ်တို့ဆုံးဖြတ်ရမည်။

*Manual of Military Law, Part I, H. M. S. O. 1961, p.414. 1936 II
K. B., 442 at 446.* ဟို့ကိုရည်ညွှန်းသည်။

အယူခံတရားလိုအတွက် ။ တရားရုံးချုပ် ရွှေနေ ဦးမြင့်စိုး။

အယူခံတရားခံအတွက် ။ လက်ထောက် နိုင်ငံတော် ရွှေနေချုပ်၊ ဦးလှသင်း နှင့်
အစိုးရတရားရုံးချုပ်ရွှေနေ၊ ဦးမျိုးထွန်းလင်း။

တရားသူကြီးချုပ် ဒေါက်တာ မောင်မောင်။ ။အယူခံ တရားလိုတပ်ကြပ်ကြီး
စာရေး မောင်ခင်မောင်သည်၊ မြစ်ကြီးနားတွင် တပ်မဟာ (၇) ၌ အမှုထမ်းရွက်
နေစဉ် တပ်မဟာ ၄၁၄ ချုပ်၊ တပ်ဖွဲ့ စာရင်းကို နာရာအောင်ချစ်၏ ဇနီး ဒေါ်တင်တင်
သန်းနှင့် ဖေါက်ပြားကျူးလွန်သည်ဟု တပ်မတော် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၇၁ နှင့်
ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၄၉၇ တို့အရ၊ ပြစ်မှုထင်ရှား တွေ့ရှိကာ၊ တိုင်း စစ်တရားရုံးက၊
၎င်းအား တပ်သား အဆင့်သို့ လျှော့ချပြီး၊ တပ်မတော်မှ အမြဲတန်း ထုတ်ပယ်ရန်
အရပ်ဖက် အကျဉ်းထောင်တွင် ထောင်ဒဏ် ၂ နှစ် ကျခံစေရန် အမိန့်ချမှတ်ခဲ့သည်။

မောင်ခင်မောင်
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ။

အယူခံကို စတင် ကြားနာရာတွင်၊ မောင်ခင်မောင်၏ ရွှေနေကြီး ဦးမြင့်စိုးက၊ ဥပဒေ ပြဿနာ နှစ်ရပ်ကို တင်ပြသည်။ ပဌမ ပြဿနာသည်၊ အယူခံတင်သွင်းပြီး နောက်၊ မောင်ခင်မောင် သေဆုံးသွားသည်ဖြစ်ရာ၊ ဥပဒေအရ အယူခံကို ဆက်လက် ကြားနာရန်၊ သို့မဟုတ် အယူခံမှုကို ပိတ်ရန် ဖြစ်သည်။ ထိုပြဿနာပေါ်တွင်၊ ကျွန်ုပ်တို့ သည်၊ ရွှေနေကြီး ဦးမြင့်စိုးနှင့် အစိုးရ ရွှေနေကြီး ဦးမျိုးထွန်းလင်း တို့ကို ကြားနာပြီး နောက်၊ အောက်ပါကဲ့သို့ ကြားဖြတ် အမိန့် တချပ် ချမှတ်ခဲ့သည်။

အယူခံကို တင်သွင်း ဆောင်ရွက်သော ရွှေနေကြီး ဦးမြင့်စိုးက၊ သေဆုံးသူ၏ ကျန်ရစ်သော ဆွေမျိုးများက အယူခံကို ဆက်လက် ကြားနာ စစ်ဆေး ပေးစေလို ပါသည်။ အကယ်၍ ပြစ်မှုထင်ရှား တွေ့ရှိထားခြင်း မမှန်ဟု ရုံးက ဆုံးဖြတ်ကာ ပယ်ဖျက်ပေးပါလျှင်၊ နာမည်တွင် စွန်းထင်သော အမဲကွက်လည်း ကွယ်ပျောက် ပါမည်။ ပင်စင်ငွေ စသည့် ရသင့် ရထိုက်သော အခွင့်အရေးများကိုလည်း ရပွယ်ငှိပါ သည်ဟုတင်ပြသည်။

ရာဇဝတ် ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၄၃၁ အရ၊ ရာဇဝတ် ပြစ်ဒဏ်မှ အယူခံဝင်သူ သေဆုံး လျှင် အယူခံသည်လည်း ရပ်စဲရသည်။ ဆက်လက် ကြားနာ ဆုံးဖြတ်ရန် ရုံးတွင် စီရင်ပိုင်ခွင့် မရှိတော့ချေ။ ခြွင်းချက်သည် ငွေဒဏ်နှင့်သာ ပတ်သက်၏။ ငွေဒဏ် ကျခံထားသော အယူခံတရားလို သေဆုံးစေကာမူ၊ အယူခံကို ဆက်လက်ကြားနာ၍ ဆုံးဖြတ်နိုင်သည်။ ငွေဒဏ် တည်နေလျှင် သေဆုံးသူ၏ ပစ္စည်းမှ ပေးဆောင်စေ နိုင်သည်ဖြစ်၍၊ ကျန် အမွေစား အမွေခံတို့တွင် တာဝန် ဖြစ်နိုင်သည်။ ထိုအချက်ကို ရှင်းလင်း ထင်ရှားစေနိုင်ရန်၊ ငွေဒဏ်မှ အယူခံ ဝင်သည်ကို ဆုံးဖြတ်ပေးရန် ယိုက ဆုံးဖြတ်ရသည်။

ဤ ကမ္ဘာတွင် ငွေဒဏ် မပါချေ။ သေဆုံးသူအား မယားခိုးမှုဖြင့် ထောင်ဒဏ် ချမှတ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။ ထောင်ဒဏ် အပြင်၊ တပ်မတော်မှ အမြဲတန်း ထုတ်ပယ်ခြင်းကို ပါ ခံခဲ့ရသဖြင့်၊ အကယ်၍သာ အပြစ်မရှိကြောင်း စစ်ဘက် အယူခံ တရားရုံးက တွေ့၍ ပြစ်ဒဏ် အရပ်ရပ်ကို ပယ်ဖျက်ခဲ့သော်၊ စစ်မှုထမ်း အဖြစ် ရသင့် ရထိုက်သော အခွင့် အရေးများကို ပြန်လည် ရရှိနိုင်ကောင်း ရရှိမည်ဟု လျှောက်ထားသူက မြှော် လင့်နိုင်ခဲ့သည်။ ပြစ်ဒဏ်ကို ပယ်ဖျက်ကာမျှနှင့် ယင်းအခွင့် အရေးများကို အသေ အချာ ပြန်လည် ရရှိမည်ဟုကား မဆိုသာသေး။ တပ်တွင်း စည်းကမ်း ထိန်းသိမ်း ရေးကို ရွှေ့၍ ဌာနဆိုင်ရာတို့က ဆုံးဖြတ်ချဦးမည်ဖြစ်သည်။

မည်သို့ပင်ဆိုစေ၊ ယင်းမျှော်လင့်ချက်သည်၊ အယူခံဝင်သူအတွက်ဖြစ်၏။ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၄၃၁ သည်ကား၊ ငွေဒဏ်ကောက်ခံခြင်းကို အဓိကထား လေသည်။

၁၉၇၁
မောင်ခင်မောင်
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
ပြန်မာနိုင်ငံ။

တပ်မတော်အက်ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေတို့တွင်၊ စစ်ဘက်အယူခံရုံးသို့ အယူခံ တင်သွင်းပြီးနောက်၊ လျှောက်ထားသူ သေဆုံးလျှင် အယူခံ ရပ်စဲသည်။ မရပ်စဲ သည်ကို ပြဋ္ဌာန်းထားခြင်း မရှိပေ။ သာဓကများလည်း မရှိသဖြင့်၊ ဤပြဿနာ ပေါ်တွင် နှစ်ဖက်ရွေ့နေကြီးများ လျှောက်လဲကြရန်နှင့် အစိုးရရွေ့နေကြီးကလည်း စစ်ဥပဒေချုပ်နှင့် တိုင်ပင်ညှိနှိုင်းရန် ကျွန်ုပ်တို့က မေတ္တာရပ်ခံခဲ့သည်။

အစိုးရရွေ့နေကြီး ဦးမျိုးထွန်းလင်းက တပ်မတော် အက်ဥပဒေ နည်းဥပဒေ များတွင်၊ ဤပြဿနာနှင့် ပတ်သက်၍ ပြဋ္ဌာန်းချက် မပေ့ရပါ။ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၄၃၁ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်တို့ကို လမ်းညွှန်အဖြစ် လက်ခံသင့်၊ မသင့် ရုံးကဆုံးဖြတ် ရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဒဏ်ငွေနှင့် အကျိုးမြော်လင့်ချက်တို့သည် သဘောအားဖြင့် မတူ ကြပါ။ သေဆုံးသူ၏ နာမည်တွင် အမဲကွက် ထင်ခြင်းကို ပယ်ဖျက်ပေးသင့်က ပေးရန်သက်သက်လည်း ရာဇဝတ်အယူခံ လက်ခံကြားနာ ဆုံးဖြတ်ပေးသည့် ထုံး မရှိပါဟု လျှောက်လဲသည်။ စစ်ဥပဒေချုပ်ကမူ၊ အယူခံဝင်သူ သေဆုံးသွားခြင်း ကြောင့်သာလျှင် အယူခံကို မရပ်စဲစေပဲ၊ ဆက်လက်၍ ကြားနာကာ အမှန်အမှား ပေါ်တွင် အဆုံးအဖြတ် ပေးသင့်ပါသည်ဟု တင်ပြကြောင်း၊ အစိုးရ တရားရုံးချုပ် ရွေ့နေကြီးကဆိုသည်။

တပ်မတော် အက်ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေတို့သည် စစ်ဘက်တရားရုံး စစ်ဘက် အယူခံတရားရုံးတို့၏ စီရင်ပိုင်ခွင့်၊ လုပ်ထုံးများနှင့်တကွ၊ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်များကို စေ့စို၊ ငုံ့မိအောင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။ မှင့်ခဲပဲ ကြွင်းကျန်သည်များရှိလျှင် ရာဇဝတ်ကျင့် ထုံးပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်တို့မှ၊ ဆီလျော်ရာတို့ကို လိုက်နာကြရမည်ဟူ၍ မဆိုချေ။ ထို့ကြောင့် ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၄၃၁ သည်၊ စစ်ဘက်တရားရုံးများနှင့် သော်လည်းကောင်း၊ စစ်ဘက်အယူခံ တရားရုံးနှင့်သော်လည်းကောင်း၊ သက်ဆိုင်သည်ဟု မဆိုနိုင်ချေ။

တရားရုံးတို့၏ စီရင်ပိုင်ခွင့်ကို တရားဥပဒေက အပ်နှင်းသည်။ ယင်းသို့ အပ်နှင်းသော ဥပဒေကို ကျော်လွန်၍ တရားရုံးများသည် မိမိတို့သဘော အတိုင်း စီရင်ပိုင်ခွင့်ကို ဖန်တီးနိုင်သည် မဟုတ်။ အလားတူပင်၊ မူလအမှုစစ်ရုံး၏။ စီရင် အခွင့်ချမှတ်ချက်တို့မှ အယူခံဝင်ခွင့်ဟူသည်မှာလည်း တရားဥပဒေက အယူခံ မပြုလုပ်ပဲဖန်တီးမှသာဖြစ်ပေါ်သော အခွင့်အရေးဖြစ်သည်။ ဥပဒေက မပြုလုပ်ပဲ အယူခံဝင်ခွင့်မဖြစ်ပေါ်ချေ။ အယူခံ တရားရုံးသည်လည်း ဥပဒေက အပ်နှင်းသမျှ သောစီရင်ပိုင်ခွင့်ကိုသာရသည်။

စီရင်ပိုင်ခွင့်ကို ဥပဒေက အပ်နှင်းသမျှသာ ရကြသဖြင့်၊ ဥပဒေကိုကျော်လွန်၍ တရားရုံးများသည်၊ စီရင်ပိုင်ခွင့်ကို မိမိတို့ဘာသာ ချဲ့ထွင်ဖန်တီး၍ ယူခွင့်မရှိကြချေ။ ထိုနည်းတူစွာပင်၊ ဥပဒေက အပ်နှင်းသော စီရင်ပိုင်ခွင့်နှင့် တာဝန်ကို

ငြင်းဆန်၍လည်းမရချေ။ ဥပဒေအတွင်း ကျရောက်သော ကိစ္စတို့ကို စစ်ဆေးစီရင်ပေးရမည်သာ ဖြစ်ပေသည်။ မရှိသော စီရင်ပိုင်ခွင့်ကို ယူခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ရှိသောစီရင်ပိုင်ခွင့်ကို မသုံးပဲ ငြင်းဆန်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဥပဒေကို ဆန့်ကျင်ခြင်းမြောက်သည်။

၁၉၇၀
မောင်ခင်မောင်
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ။

ယခု ကျွန်ုပ်တို့ထံ လျှောက်ထားလာသူသည်၊ တပ်မတော် အက်ဥပဒေက၊ ၎င်းအားပေးထားသော အယူခံခွင့်ဖြင့် လာရောက်ခြင်း ဖြစ်၏။ တရားဝင်တင်လာသော အယူခံလွှာကို ကျွန်ုပ်တို့သည်၊ ဥပဒေက အပ်နှင်းသော အယူခံစီရင်ပိုင်ခွင့်အရ၊ လက်ခံ၍ သင့်မြတ်သလို ဆောင်ရွက်ရန် တာဝန်ရှိကြသည်။ အယူခံဝင်ခွင့်သည် လျှောက်ထားသူ သေဆုံးလျှင် ရပ်စဲရမည်၊ အယူခံတရားရုံး၏ စီရင်ပိုင်ခွင့်သည်၊ ယင်းသို့ လျှောက်ထားသူ သေဆုံးသောအခါ ကုန်ဆုံးရမည်ဟူ၍ ဥပဒေကမဆိုချေ။ ဥပဒေက ပေးသော အယူခံခွင့်ကို ဥပဒေကသာ ရုပ်သိမ်းနိုင်သကဲ့သို့၊ ဥပဒေကအပ်နှင်းသော အယူခံတရားရုံး၏ စီရင်ပိုင်ခွင့်နှင့် တာဝန်ကို၊ ဥပဒေကသာ ရုပ်သိမ်းနိုင်ပေသည်။ ယင်းသို့ အတိအလင်း ရုပ်သိမ်းခြင်း မရှိပါပဲလျက်၊ ကျွန်ုပ်တို့က အယူခံ လျှောက်ထားသူ သေဆုံးပြီဖြစ်၍၊ အယူခံဝင်ခွင့်သည်လည်းကောင်း၊ ကျွန်ုပ်တို့၏ စီရင်ပိုင်ခွင့်သည်လည်းကောင်း ကုန်ဆုံးပြီဟု ဆုံးဖြတ်သျှင်၊ ကျွန်ုပ်တို့သည်၊ အယူခံခွင့်၊ စီရင်ပိုင်ခွင့်နှင့် ပတ်သက်၍ ဥပဒေပြုလုပ်တီထွင်ရာ ရောက်ပေလိမ့်မည်။ ဥပဒေကို ကျူးလွန်ရာ ရောက်ပေလိမ့်မည်။ တနည်းဆိုရလျှင်လည်း၊ အယူခံကို ဆက်လက် ဆောင်ရွက်ရန်ရှိသည့် တာဝန်ကို ငြင်းဆန်ရာရောက်ပေလိမ့်မည်။ ထိုသို့မဖြစ်ထိုက်ပါချေ။

ပြည်သူ့ အကျိုးပြု တရားစီရင်ရေးသို့ ဦးတည်ကြရာ၌ အခြေခံမူ သဘောများပြောင်းလဲပြုပြင်ရသည်များရှိ၏။ ပြည်သူ့ အကျိုးကိုပြုရာတွင်မျှတမှန်ကန်ဖို့လိုပေသည်။ တပ်မတော် အက်ဥပဒေ၏ အနှစ်သာရသည်လည်း မျှတမှန်ကန်ရေးပင်ဖြစ်၏။

အယူခံဘင်သွင်းပြီးသူ သေဆုံးသွား၍၊ ၎င်းကဋေဒဏ်ပေးဆောင်ရန် ရှိလျှင်၊ ငွေဒဏ်ကို ၎င်း၏ ကျန်ရှိသော ပစ္စည်းမှ ကောက်ခံနိုင်ရန်အတွက် အယူခံကို ကြားနာဆုံးဖြတ်နိုင်သည်။ ငွေဒဏ် အကျိုးမဝင်လျှင်မူ အယူခံ ရပ်စဲသည်ဟူသောမူသည်၊ နှစ်ဖက် မျှတသော မူဖြစ်သည်ဟု ဆိုရန် ခဲယဉ်းသည်။ အယူခံဝင်သူ သေဆုံးသွားလျှင်လည်း၊ ၎င်း၏ ကျန်ရစ်သူ မိသားစု၏ အခွင့်အရေး ဂုဏ်သိက္ခာစသည်တို့ကို ထည့်သွင်း စဉ်းစားကာ ယင်း အခွင့်အရေး ဂုဏ်သိက္ခာတို့နှင့် ပတ်သက်၍ အကျိုးသက်ရောက်နိုင်သော အယူခံမှုကို အမှန်အမှား စစ်ဆေး၍ အပြီးသတ် ဆုံးဖြတ်ပေးသင့်ပေသည်။

၁၉၇၁
မောင်ခင်မောင်
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
ပြန်မာနိုင်ငံ။

ထိုအချက်ကို ထောက်ချင့်၍လည်း၊ ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ တပ်မတော် အက်ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေများတွင် ၁၈၃၈ ခုနှစ်က ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သော ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးမှ ပုဒ်မ ၄၃၁ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်မျိုးကို ထည့်သွင်းခြင်း မပြုခဲ့ဟန်ဘူသည်။

ဥပဒေနှင့် တရားမျှတမှုတို့ကို အထက်ပါအတိုင်း သုံးသပ် ထောက်ချင့်ကာ၊ အယူခံ တင်သွင်းပြီးနောက် လျှောက်ထားသူ သေဆုံးသွားသည်ဖြစ်စေကာမူ၊ အယူခံ ကို ဆက်လက်ကြားနာ၍ အဆုံးအဖြတ် ပေးသင့်သည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ ဆုံးဖြတ်သည်။

ဒုတိယ ဥပဒေ ပြဿနာမှာ၊ ဤကဲ့သို့ဖြစ်သည်။ အမှုပေါ်ပေါက်ပြီးနောက် မောင်ခင်မောင်အား၊ တပ်တွင်း စစ်တရားရုံးတင်၍ စစ်ဆေးခဲ့သည်။ ထိုစဉ်က မတင်တင်သန်းက ၎င်းနှင့် မောင်ခင်မောင်တို့သည်၊ ခင်မင်နေကြ၍ နှစ်ဦးသဘောတူ မှားယွင်းခဲ့ပါသည်ဟု ထွက်ဆိုသည်။ မောင်ခင်မောင်ကလည်း၊ ထိုအချက်ကို မငြင်း သဖြင့်၊ တပ်တွင်း စစ်တရားရုံးက မောင်ခင်မောင်အား တပ်ကြပ်ကြီးမှ တပ်သား အဆင့်သို့ လျှော့ချ၍၊ တပ်မှ အမြဲတန်း ထုတ်ပယ်သည့် ပြစ်ဒဏ်ကို ချမှတ်ခဲ့သည်။ ယင်းအမိန့်အရ၊ မောင်ခင်မောင်သည် တပ်မှ ထွက်ခွါ၍ မိဘရပ်ထံပြန်ခဲ့သည်။ တပ်တွင်း စစ်တရားရုံးအမှုတွဲကို၊ ပြန်လှန်သုံးသပ်ခဲ့သော၊ အမှတ်(၇)ခြေလျင်တပ် မဟာမှူးက၊ မောင်ခင်မောင်အပေါ် တပ်တွင်း စစ်တရားရုံးက စွဲဆိုသော ပြစ်မှုဖြင့် စစ်ဆေးစီရင်ပိုင်ခွင့်မရှိ၊ ထို့ကြောင့် တိုင်းစစ်တရားရုံးဖြင့် စစ်ဆေးစေရမည်ဟူ၍၊ အမိန့်ချမှတ်ခဲ့သည်။ ထိုအမိန့်အရ၊ တိုင်းစစ်တရားရုံးဖွဲ့၍ မောင်ခင်မောင်အား စစ် ဆေးစီရင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုကဲ့သို့ တပ်တွင်းစစ်တရားရုံးက စစ်ဆေး စီရင်ပြီးသည်ကို ထပ်မံစစ်ဆေး စီရင်ခြင်းသည်၊ တပ်မတော် အက်ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေတို့နှင့် ဆန့်ကျင် ပါသည်ဟု ဦးမြင့်စိုးက တင်ပြသည်။

ယင်းပြဿနာနှင့် ပတ်သက်၍၊ အစိုးရ ရွှေ့နေကြီးက၊ တပ်တွင်း စစ်တရားရုံးက အမှုကို စစ်ဆေး စီရင်ပိုင်ခွင့် မရှိပဲ ဆုံးဖြတ်ထားခြင်း ဖြစ်သောကြောင့်၊ မူလစစ်ဆေး စီရင်ခြင်းသည်၊ တရားမဝင်ပါ။ ထို့ကြောင့် တပ်မတော် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၆၆ အရ အထက်အာဏာပိုင်က အမှု၏ အရည်အသွားကိုသာ စစ်ဆေးခြင်းဖြင့်၊ မှုခင်းကိစ္စ ဆောင်ရွက်ချက်များကို ပယ်ဖျက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ တပ်တွင်း စစ်တရားရုံး၏ ဆောင်ရွက် ချက်များကို ပယ်ဖျက်လိုက်သဖြင့်၊ တိုင်းစစ်တရားရုံးက ထပ်မံ စစ်ဆေးသည့် သဘော မဟုတ်တော့ပဲ၊ ပဌမအကြိမ် အမှုကို လက်မံ စစ်ဆေးသည့်သဘော သက်ရောက် ပါသည်။ ထို့ကြောင့် တိုင်းစစ် တရားရုံးက စစ်ဆေးခြင်းသည်၊ ထပ်မံ စစ်ဆေးခြင်း မဟုတ်ပါဟု တင်ပြသည်။

ပုဒ်မ ၁၆၆ နှင့် တပ်မတော် နည်းဥပဒေ ၁၃၂ တို့ကိုယှဉ်တွဲကြည့်လျှင် တပ်မဟာမှူး၏ အမိန့်သည်၊ တရားဝင်သည်၊ ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေတို့နှင့်ညီသည်။

တိုင်းစစ် တရားရုံးက စစ်ဆေးခြင်းသည်၊ မူလ စစ်ဆေးခြင်းသဘော သက်ရောက်
သည်။ ထပ်မံ၍ အသစ်တဖန် ပြန်လည်စစ်ဆေးခြင်း သဘော သက်ရောက်ခြင်းမရှိ
ဟူ၍ ကျွန်ုပ်တို့ ဆုံးဖြတ်ရမည်။

၁၉၇၀
မောင်ခင်မောင်
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
ပြန်မာနိုင်ငံ။

သာကေအဖြစ် တင်ပြရမည်ဆိုလျှင်၊ တပ်မတော် အက်ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေများနှင့်
ဆင်တူသော အင်္ဂလိပ် စစ်ဥပဒေ လက်စွဲတွင်၊ စီရင်ပိုင်ခွင့် မရှိပဲစစ်ဆေးခဲ့ခြင်းနှင့်
ပတ်သက်၍၊ ရှင်းလင်းချက် ထုတ်ထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ စစ်တရားရုံးတခုသည်၊
စီရင်ပိုင်ခွင့် မရှိပဲ၊ အမှုကို စစ်ဆေး စီရင်ထားလျှင် ပြန်လည် သုံးသပ်သော အာဏာ
ပိုင်သည်။ ယင်းစစ်ဆေးစီရင်ထားခြင်းကို ပယ်ဖျက်၍၊ စီရင်ပိုင်ခွင့်ရှိသော တရားရုံး
ဖွဲ့စည်းကာ စစ်ဆေး စီရင်စေနိုင်သည်ဟု အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြထားသည်။

“ If a conviction by Court-Martial is quashed by a reviewing
authority on the ground of want of jurisdiction, the case has
not been “ tried ” within the meaning of this section (R.V.
Gee and others), and may be tried by a fresh Court.” (၁)

အထက်ပါ မှတ်ချက်တွင် ရည်ညွှန်းထားသော စီရင်ထုံး၌၊ အောက်ပါကဲ့သို့
ထပ်မံ၍ အဆိုပါ ဖွင့်ဆိုထားသည်ကိုလည်း တွေ့ရသည်။

“ The result is that there has been what is sometimes
called a mis-trial, though it would be more accurate to say
that there had been no trial at all. This Court has power
to order that a proper trial shall take place and in that case,
the proceedings would recommence from the point where
they broke down.” (၂)

အထက်ပါကဲ့သို့ သုံးသပ်၍ တိုင်းစစ်တရားရုံးက၊ မောင်ခင်မောင် အပေါ် စစ်ဆေး
စီရင်ထားခြင်းသည်၊ တပ်မတော် အက်ဥပဒေ နည်းဥပဒေတို့က အပ်နှင်းထားသော
စီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာနှင့် ညီသည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ ဆုံးဖြတ်သည်။

အကြောင်းချင်းရာနှင့် ပတ်သက်၍၊ အဖြစ် အပျက်တို့သည်၊ ဤသို့ဖြစ်သည်။
မတင်တင်သန်း၏ ခင်ပွန်းဖြစ်သူ တပ်ဖွဲ့စာရင်းကိုင် ဆရာ အောင်ချစ် တပ်မှ ခရီး
ထွက်ခဲ့သွားစဉ်၊ တညတွင် မောင်ခင်မောင်သည်၊ မတင်တင်သန်းအိမ်သို့ သွား
ရောက်၊ ၎င်းတို့နှစ်ဦး လွန်ကျူးကြသည်ဟူသော စွဲချက်ဖြစ်သည်။ အခင်းဖြစ်ညွှန်
တပ်တွင်း၌ ရုပ်ရှင်ပြနေသောကြောင့် အိမ်ထောင်စု လိုင်းမှ အိမ်ထောင်စုသားများ
ရုပ်ရှင်သို့ ရောက်နေကြသည်။ ထိုအချိန်တွင် မောင်ခင်မောင်သည်၊ မတင်တင်သန်း

(၁) Manual of Military Law, Part 1, H. M. S. O. 1961, p.414.
(၂) 1936 II K. B. 442 at 446.

မောင်ခင်မောင်
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
ပြန်မာနိုင်ငံ။

အိမ်သို့ လာရောက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ တပ်တွင်း စစ်တရားရုံးတွင် စစ်ဆေးစဉ်က မတင်တင်သန်းသည်။ ၎င်းပါ အလိုတူ အလိုပါဟု ထွက်ဆိုဝန်ခံခဲ့သည်။ တိုင်းစစ် တရားရုံးဖွဲ့၍ စစ်ဆေးသောအခါမူကား၊ မိမိအလိုမတူပါ။ မောင်ခင်မောင်က အဓမ္မ ကျူးလွန်ခြင်းဖြစ်ပါသည်ဟု ထွက်ဆိုသည်။ ဆရာ အောင်ချစ်ပြန်လာပြီးနောက် ရက်အတန်ကြာမှ မတင်တင်သန်းက ဖြစ်ပျက်ခဲ့သမျှကို ၎င်း၏ ယောက်ျားအား ဖွင့်ပြောသည်ဆို၏။ ဆရာ အောင်ချစ်က အခြေအနေကို စောင့်ကြည့်ဦးမည်ဆိုကာ၊ မောင်ခင်မောင်သည်လည်း အိမ်သို့ ဝင်ထွက်သွားလာနေသေးသည်ဆို၏။ နောက် ပိုင်းတွင် မောင်ခင်မောင် ရှောင်နေသဖြင့် ဆရာ အောင်ချစ်က ခေါ်ကာ၊ မတင်တင် သန်းနှင့် မျက်နှာစုံညီရှင်းကြသည်။ မောင်ခင်မောင်က မတင်တင်သန်းကို အတည် တကျယူမည်လား မေးသည်။ ဤတွင် မောင်ခင်မောင်နှင့် မတင်တင်သန်းတို့ မညီ မညွတ်ရှိနေကြသဖြင့် အချိန်ပေးသည်။ နောက်ပိုင်းတွင် ဗိုလ်ကြီး လှမောင် (လှိုပြ-၃) ထံတိုင်ကြားသည်။ ဗိုလ်ကြီး လှမောင်အား၊ ဆရာ အောင်ချစ်က ဤကိစ္စကို လူမှုရေး အနေဖြင့် ပြေလည်အောင် ပြေရှင်းလိုပါသည်။ အမှု မလုပ်လိုပါဟု ဆိုသည်။ ဗိုလ်ကြီး လှမောင်က တပ်တွင်း စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းရေး ကိစ္စဖြစ်၍၊ အရေးယူ ရမည်ဆိုသည်။ မောင်ခင်မောင်အား စစ်မေးစဉ် ဗိုလ်မှူး ဖေကြည်အိမ်တွင် ဗိုလ်မှူး ဖေကြည်၏ဇနီး ဒေါ်မြင့်မြင့်၊ စခန်းမှူး ဗိုလ် လှမောင်၊ ဗိုလ် လှမောင်၏ဇနီး ဒေါ်ကြူကြူ၊ ဆရာ အုန်းခိုင်၊ ဆရာ အုန်းတင် စသော သူများ ရှိကြသည်။ ဗိုလ်ကြီး လှမောင်က “ဆရာ အောင်ချစ်က ပြောပြလို့ သိရသည်။ နင်တို့ နှစ်ယောက် ကိစ္စတွေက အမှန်ပဲလား” ဟု မေးရာ၊ နှစ်ဦးစလုံးက မှန်ကြောင်း ဝန်ခံကြသည်။ မောင်ခင်မောင်က၊ ဆရာ အောင်ချစ်အား “ကျနော် ခွေးကျင့် ခွေးကြံ ကြံမိပါ တယ်” ဟု ပြောဆို တောင်းပန်ကြောင်းကိုလည်း ဖော်ပြပါ ပုဂ္ဂိုလ်တို့က တိုင်း စစ်တရားရုံးတွင် တရားလို သက်သေများ အဖြစ် ထွက်ဆိုကြသည်။

အထက်ပါ အချက်အလက်များအပြင်၊ မောင်ခင်မောင်က၊ မတင်တင်သန်းထံ ပေးသော စာများကို၊ အမှုတွဲတွင် သက်သေခံ အဖြစ် တင်သွင်းထားသည်ကိုတွေ့ရ သည်။ သက်သေခံ အမှတ် “ဃ” စာတွင်၊ မောင်ခင်မောင်က၊ ၎င်းသည် တပ်မှ နှုတ်ထွက်၍၊ မတင်တင်သန်းနှင့် အတူ ပေါင်းသင်းနေထိုင်ရန် မြှော်လင့်ကြောင်း တို့ကို ရေးသားထားသည်။ မတင်တင်သန်းက အချင်းဖြစ်ပွားပြီးနောက်၊ ရေးသား သော သက်သေခံ “စ” စာတွင်၊ မောင်ခင်မောင်က၊ မိမိအား အရှက်တကွဲ ဖြစ်စေသည့်၊ အခြားသူများအား မိမိအကြောင်း မကောင်းစကားတွေ ပြောသည်။ “ငါ့ကို မယူနိုင်ဘူး၊ ထောင်ကျခံမယ်ဆိုတာ ယောက်ျားတိုင်းကိုလဲ မင်းပြောခဲ့ တယ်” စသည်ဖြင့် ရေးသားထားသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။

မောင်ခင်မောင်
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
ပြန်မာနိုင်ငံ။

မောင်ခင်မောင်၏ ရွှေနေကြီး ဦးမြင့်စိုးက စာများရေးသည်ကို ဝန်ခံသည်။ မောင်ခင်မောင်နှင့် မတင်တင်သန်းတို့သည် ခင်မင် ရင်းနှီးကြသူများဖြစ်ကြရာ၊ တဦးနှင့် တဦး စာပေး စာယူ ပြုလုပ်ကြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ မောင်ခင်မောင်က မှားယွင်းခဲ့ကြောင်း ဝန်ခံသည်ဆိုရာ၌၊ လွန်လွန်ကျူးကျူးဖြစ်သည်ကို ဝန်ခံခြင်း မဟုတ်ပါ။ လင်ယောကျ်ား မျက်ကွယ်တွင် စာပေး စာယူပြုလုပ်ကြခြင်းကိုပင် မှားယွင်းမိခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ဆိုခြင်းဖြစ်ပါသည်။ တရားလိုသက်သေများ ထွက်ဆိုကြရာ၌လည်း၊ မောင်ခင်မောင်က ကျူးလွန်မိကြောင်း ဝန်ခံသည်ဟု မဆိုပါ။ မှားယွင်းခဲ့ပါသည်ဟုသာဆိုပါသည်။ ထို့ကြောင့် မောင်ခင်မောင်သည် မယားခိုးမှု မကျူးလွန်ခဲ့ပါဟု လျှောက်လဲသည်။ ဤရုံးက မယားခိုးမှုများမှ တက်ရောက်လာကြသော၊ အယူခံမှုများတွင် အထောက်အထား မခိုင်လုံသဖြင့်၊ ပြစ်မှုထင်ရှား တွေ့ရှိထားခြင်းကို ပယ်ဖျက်ပေးခဲ့သည့် သာဓကများကိုလည်း ဦးမြင့်စိုးက တင်ပြသည်။

လက်ထောက် နိုင်ငံတော် ရွှေနေချုပ် ဦးလှသင်းက၊ တရားလို သက်သေများ ထွက်ဆိုထားခြင်းနှင့်တကွ၊ မောင်ခင်မောင် ကိုယ်တိုင် ထွက်ဆိုခဲ့ခြင်းနှင့် သက်သေခံစာများကို ခြံ၍ကြည့်လျှင်၊ မတင်တင်သန်း စွဲဆိုသကဲ့သို့၊ အဓမ္မကျူးလွန်မှု မထင်ရှားသော်လည်း၊ နှစ်ဦး ပေါင်းသင်းခဲ့ခြင်းကား ထင်ရှားပါသည်။ ထိုသို့ ပေါင်းသင်းခဲ့ခြင်းကား ထင်ရှားပါသည်။ ထိုသို့ပေါင်းသင်းလျှင် မယားခိုးမှု မြောက်ပါသည်ဟု လျှောက်လဲတင်ပြသည်။

မတင်တင်သန်းသည်၊ တပ်တွင်း စစ်တရားရုံးတွင် တမျိုးထွက်ဆို၍၊ တိုင်းစစ်တရားရုံးတွင် ကဲ့လဲ့ထွက်ဆိုသော်လည်း၊ ၎င်းနှင့် မောင်ခင်မောင်တို့သည် ကျူးလွန်ပေါင်းသင်းခဲ့ကြသည်ဟူသော အဓိကအချက်သည်ကား၊ အမှုတွဲတွင် ပေါ်လွင်ထင်ရှားနေသည်။ မတင်တင်သန်း တဦးတည်း၏ ထွက်ချက်သာမကပဲ တရားလိုဘက် သက်သေများနှင့် သက်သေခံစာများ ရှိနေသည်။ မောင်ခင်မောင် ခုခံထုချေသကဲ့သို့၊ အပရိက စာပေး စာယူ ပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်မျိုး မဟုတ်နိုင်ချေ။ စာများ၏ အဓိပ္ပါယ်များနှင့် မောင်ခင်မောင် ကိုယ်တိုင် လူများရွှေတွင် မှားယွင်းကြောင်း ဝန်ခံခဲ့ခြင်းတို့သည်၊ ၎င်းနှင့် မတင်တင်သန်းတို့ ကိုယ်ထိ လက်ရောက် ကျူးလွန်ခဲ့ကြခြင်းကို ထင်ရှားစေသည်။

တပ်တွင်း စည်းကမ်း ထိန်းသိမ်းရေးကို ရွှေရှု၍၊ မယားခိုးမှုမျိုးကို အလေးအနက်ထား၍ ကာကွယ် ဟန့်တားရသည်။ တပ်ထွက် ရဲဘော် နောက်ဆံမင်ရအောင်၊ မိသားစုလိုင်းတွင် စည်းကမ်း ကျင့်ဝတ်သိက္ခာ လျှို့ဝှက်သည်။ ထို့ကြောင့် တပ်မတော် ဥပဒေအရ၊ လင်ရှိ မယားနှင့် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံခြင်းတွင် လင်ဖြစ်သူက၊ ခွင့်လွှတ်စေကာမူ၊ တပ်တွင်း စည်းကမ်းအရ၊ အရေးယူရသည်သာ ဖြစ်သည်။

၁၅၇၀
မောင်ခင်မောင်
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
ပြန်မာနိုင်ငံ၊

လင်ဖြစ်သူ တဦးတည်း၏ အရေးကိစ္စ မဟုတ်၊ မိသားစုလိုင်း တလိုင်းလုံး၊ တပ်စခန်း တစခန်းလုံး၏ အရေးကိစ္စဖြစ်သည်။ တပ်တွင်း စည်းကမ်း ကျင့်ဝတ် သိက္ခာ လိုခြို့ ခေးကို ရွှေရွှေ၊ ထိရောက်စွာ အရေးယူခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ဤအမှုတွင် ဆရာ အောင်ချစ်က၊ အမှု မလုပ်လိုစေကာမူ၊ တပ်ကို ကြီးကြပ် ကွပ်ကဲသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့က အမှုဖွင့်လှစ်၍ အရေးယူခြင်းဖြစ်သည်။

ဤအမှုကို စစ်ဆေးခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍၊ ကျွန်ုပ်တို့ မှတ်ချက်ပြုလိုသည့် အချက် တချက်ရှိသည်။ မတင်တင်သန်းအား အမှုဖြစ်ပွားပုံနှင့် ပတ်သက်၍၊ ခရေစေ့တွင်းကျ အသေးစိပ် မေးမြန်းထားခြင်းတို့ကို တွေ့ရသည်။ စွဲဆိုချက်နှင့် ပတ်သက်၍၊ ထိုမျှ လောက် အသေးစိပ် မေးရန် အကြောင်း မရှိချေ။ အမှုစွဲဆိုချက် အင်္ဂါရပ်များ ပြည့်စုံသည်၊ မပြည့်စုံသည်ကို တိကျခိုင်လုံစွာ တရားလိုဘက်မှ ပေါ်ထုတ်ရန် လိုသည် မှန်၏။ သို့ရာတွင် လိုသည်ထက် ပို၍ မဆိုင်သော ကိစ္စရပ်များကို မေးမြန်းခြင်းကား၊ မဆီလျော်ချေ။ ကာယကံရှင်တို့၏ ဟိရိသြတ္တပကိုဇ်၍၊ စည်းကမ်းရှိရှိ စစ်မေးရန် လိုသည်။ အမှုတွင်သာမက၊ အခြားသောမယားခိုးမှု၊ အမွေကျူးလွန်မှု စသည်တို့၌ ယင်းကဲ့သို့ မေးမြန်းခြင်း၊ ကျူးလွန်ခံရသည်ဆိုသော အမျိုးသမီးအား မဆိုင်သူတို့က မလိုသော နည်းများဖြင့် စစ်ဆေးကြခြင်း၊ စသည်တို့ကို ပြုလုပ်တတ်ကြကြောင်း၊ အမှုတို့များတွင် တွေ့ရသည်။ ယင်းကဲ့သို့ ပြုမှုခြင်း၊ ရုံးတွင် မဖွယ်မရာ မေးခြင်း စသည်တို့ကို ရှောင်ရှားအပ်ကြောင်း ကျွန်ုပ်တို့ မှတ်ချက်ပြုလိုသည်။

အမှု အကြောင်းချင်းရာနှင့် ပတ်သက်၍၊ စွဲဆိုသည့် အတိုင်း ဖြစ်ပျက် ကျူးလွန် ခဲ့ကြသည်မှာ ထင်ရှားသောကြောင့်၊ အယူခံ တရားလို၏ အယူခံလွှာကို ပယ်လိုက် သည်။

စစ်ဘက်အယူခံတရားရုံး

ရာဇဝတ်အယူခံမှု

တရားသူကြီးချုပ် ဒေါက်တာ မောင်မောင်၊ မိုလ်မူးကြီး စိန်လွင် နှင့် တရားသူကြီး ဦးအောင်ကြီး တို့ရှေ့တွင်

မောင်မှတ်ကြီး

နှင့်

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ *

† ၁၉၇၀

စက်တင်ဘာလ

၄ ရက်။

တပ်မတော် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃၇ (၁)—“ တန်းပြည့်စစ်မှုထမ်းချိန် ” ဟူသောစကားရပ်နှင့်ပတ်သက်၍ ရှင်းလင်းချက်—ယင်းစကားရပ်၏ နောက်ကြောင်း—၁၉၇၅ ခုနှစ်၊ တပ်မတော် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃(က) မှ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။တပ်မတော် အက်ဥပဒေ အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုချက်အရ “ တန်းပြည့်စစ်မှုထမ်းချိန် ” ဖြစ်ခြင်း၊ သို့မဟုတ် အခြားအချိန်ဖြစ်ခြင်းကို သတ်မှတ်ရာတွင် အကြောင်းချင်းရာများပေါ်တွင် အခြေခံရမည်ဖြစ်ပေသည်။ ယေဘုယျသဘောထက်မှတ်၍ မရချေ။ မှုခင်း၊ သို့မဟုတ် ကိစ္စတရပ်စီ၏ ဖြစ်ပေါ်ပုံ အချက်အလက်၊ အခြေအနေတို့အပေါ် မူတည်၍သာ ဆုံးဖြတ်နိုင်မည် ဖြစ်သည်။ ပုဒ်မ ၃ (က) တွင်ဖော်ပြထားသော အခြေအနေများ ရှိမရှိ စစ်ဆေးရမည်။ ယင်းသို့ စစ်ဆေးရာတွင်လည်း သက်ဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်၏ အမိန့်၊ သတ်မှတ်ချက်တို့သည် အဓိကကျပေလိမ့်မည်။ ပုဒ်မ ၈ အရ၊ အတိအလင်း သတ်မှတ်ကျေညာထားပြီး ဖြစ်လျှင်မူကား၊ ယင်းကျေညာချက်ဖြင့်ပင် ထင်ရှားခိုင်လုံစေမည်ဖြစ်သည်။ တန်းပြည့်စစ်မှုထမ်းချိန်တွင် ကျူးလွန်သောပြစ်မှုများအတွက် အခြားအချိန်တွင်ကျူးလွန်သော အလားတူပြစ်မှုများထက် ကြီးလေးသော ပြစ်ဒဏ်ကို သတ်မှတ်ထားသည်။ ထို့ကြောင့်၊ စစ်ဘက် တရားရုံးသို့ တင်ပို့သောအမှုများတွင် “ တန်းပြည့်စစ်မှုထမ်းချိန် ” တွင် ကျူးလွန်သည်ဟု စွဲဆိုသည်ဖြစ်လျှင် စွဲချက်တွင် ယင်းသို့ အထင်အရှား ဆိုအပ်သည်။

- အယူခံတရားလိုအတွက် ။ တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေကြီး ဦးမုန်ဖိုးချို။
- အယူခံတရားခံအတွက် ။ အစိုးရတရားရုံးချုပ်ရှေ့နေ ဦးမျိုးထွန်းလင်း။
- ရုံးသဟာယအတွက် ။ လက်ထောက် နိုင်ငံတော်ရှေ့နေချုပ်၊ ဦးလှသင်း။
ဒုတိယ စစ်ဥပဒေချုပ် မိုလ်မူး ဇော်ထွန်း။

---

* ၁၉၆၈ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်အယူခံမှုအမှတ် ၂၄။
† ၁၉၆၇ ခုနှစ်၊ အကျဉ်းစစ်တရားရုံးချုပ်အမတ်စဉ် ၄၄ တွင် ချမှတ်သော ၁၉၆၈ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၁၉ ရက်နေ့စွဲပါ စစ်တရားရုံးချုပ်၏ အမိန့်ကိုအယူခံဝင်မှု။

၁၉၇၀

မောင်မှတ်ကြီးနှင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ။

တရားသူကြီး ဦးအောင်ကြီး ။ အမှတ် (၁၀၀) ခြေမြန်တပ်ရင်းမှ အယူခံတရားလို ကိုယ်ပိုင်အမှတ် ၂၁၇၇၃၆ တပ်သားမှတ်ကြီးအပေါ် အကျဉ်းစစ်တရားရုံးချုပ်၊ အမှတ်စဉ် ၄၄/၆၇ (လပခ) က စွဲချက် ၂ ရပ်ဖြင့် ပြစ်မှုထင်ရှားတွေ့ရှိကာ သေဒဏ်သတ်မှတ်ခဲ့သည်။ ယင်းပြစ်ဒဏ် အတည်ပြုပြီးဖြစ်သဖြင့် မောင်မှတ်ကြီးက အယူခံဝင်လာသည်။

ပြစ်မှုထင်ရှားတွေ့ရှိခဲ့သည်မှာ၊ ပဌမစွဲချက် တပ်မတော် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၇၁ နှင့် တွဲလျက် လက်နက် (အရေးပေါ်ပြစ်ဒဏ်စီရင်မှု) (ယာယီ) အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂ (၁) (က) အရ၊ လက်နက်ခဲယမ်းမီးကျောက် ခိုးမှုနှင့် ဒုတိယစွဲချက်၊ တပ်မတော် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃၇ (၁) အရ စစ်ပြေးမှု ဘို့ဖြစ်သည်။

တရားရုံးတွင် တရားလိုဘက်မှ တင်ပြသော သက်သေများအနက် အဓိကသက်သေ သည် တပ်သား မောင်ကို (လိုပြ-၇) ဖြစ်သည်။ ၎င်းတပ်သား မောင်ကိုအပေါ်၌ လည်း မောင်မှတ်ကြီးအား၊ စွဲဆိုခဲ့သော စွဲချက် ၂ ရပ်ဖြင့် အကျဉ်းစစ်တရား ရုံးချုပ်အမှတ်စဉ် ၁၄/၆၇ (လပခ) က စစ်ဆေးခဲ့ပြီး၊ ပြစ်မှုထင်ရှားတွေ့သဖြင့် သေဒဏ်ချမှတ်ခဲ့သည်။ မောင်ကိုအား အကျဉ်းစစ် တရားရုံးဖြင့် စစ်ဆေးရာတွင် လည်း၊ မောင်မှတ်ကြီးသည် အဓိက သက်သေဖြစ်ခဲ့သည်။ မောင်မှတ်ကြီးနှင့် မောင်ကို တို့အား၊ ဤကဲ့သို့ သီးခြားဘမှုစဉ် တရားလိုပြသက်သေအဖြစ် စစ်ဆေးခြင်းသည်၊ တပ်မတော်နည်းဥပဒေနှင့်ဖြစ်စေ၊ သက်သေခံ ဥပဒေနှင့်ဖြစ်စေ မဆန့်ကျင်သည်ကို တွေ့ရသည်။

အမှုအကြောင်းချင်းရာနှင့်ပတ်သက်၍၊ အယူခံတရားလို မောင်မှတ်ကြီးအပေါ်၌၊ မောင်ကိုက အပြည့်အစုံ ထွက်ဆိုထားသည့် အပြင်၊ အယူခံတရားလိုကလည်း၊ ကျမ်း သစ္စာပြု၍ ထွက်ဆိုရာ၌၊ ၎င်းအပေါ်၌ စွဲဆိုထားသော စွဲချက် ၂ ရပ်နှင့်ပတ်သက်၍ အဖြစ်အပျက် အကြောင်းအရာများကို မြှောက်ဆိုဝန်ခံထားလေသည်။

အမှုအဖြစ်အပျက်အကျဉ်းချုပ်မှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

တပ်သား မောင်ကို (လိုပြ-၇) က အခင်းဖြစ်နေ့မတိုင်မီကပင် မောင်မှတ်ကြီးက စိတ်ညစ်သည်ဆိုကာ ဘောခိုကြရန် မိမိနှင့်တိုင်ပင်ကြောင်း၊ ၁၉၆၆ ခုနှစ်၊ မေလ ၆ ရက်နေ့က ကင်းကျချိန်၌၊ မိမိစခန်းမှ စက်ကလေးသေနတ် ၁ လက်နှင့်အခြား ခဲယမ်းမီးကျောက်များကို ယူဆောင်၍ ၂၄:၀၀ နာရီအချိန်ခန့်တွင် သထုံစုစခန်းမှ စွန့်ခွါထွက်ပြေးကြကြောင်း၊ နောက်တနေ့ ၁၅:၀၀ နာရီခန့်တွင် ကွန်မြူနစ် သောင်း ကျန်းသူ ဝင်းအောင်နှင့်တွေ့သောအခါ၊ ဝင်းအောင်က ၎င်းတို့နှင့် လာရောက်ပူး ပေါင်းရန်နှင့် ပေးအပ်သော အမိန့်များကို လိုက်နာရန် ပြောဆိုပြီး၊ နိုင်ငံရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ဆွေးနွေးကြကြောင်း၊ ထို့နောက် သောင်းကျန်းသူ ခေါင်းဆောင်

မောင်မှတ်ကြီး
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
ပြန်မာနိုင်ငံ။

အောင်မင်းထံသို့ခေါ်သွား၍၊ မိမိတို့သထုံစုစခန်းမှ ယူလာသော လက်နက်များကို
သောင်းကျန်းသူတို့က သိမ်းဆီးလိုက်ကြောင်း၊ သောင်းကျန်းသူတို့ စခန်းတွင် ၁၄
ရက်လောက်နေပြီး၊ မောင်မှတ်ကြီးအား အောင်မင်းက ၎င်း၏အဖွဲ့မှ ဘခက်နှင့်
အောက်ဘက်သို့လွှတ်လိုက်ရာ၊ မိမိသာကျန်ရစ်ခဲ့ကြောင်း၊ ၅ လခလောက်ကြာသော
အခါ၊ မိမိအား မည်သည့်ဘာဝန်မှ ပေးခြင်းမရှိသဖြင့် မိမိနေရပ်ပြန်ရန်အတွက် ခွင့်
ရ၍၊ သထုံစုသို့ပြန်စဉ် မမြော်သင့်ဘဲ ခလရ ၂၄ တိုက်ကင်းအဖွဲ့မှ ၁၉၆၆ ခုနှစ်၊
အောက်တိုဘာလ ၂၄ ရက်နေ့တွင် ဖမ်းဆီးခံရကြောင်း ထွက်ဆိုထားသည်။

မောင်မှတ်ကြီးကလည်းရုံးတွင် ၎င်းအပေါ် မောင်ကိုထွက်ဆိုသွားသည့် အတိုင်း
ပင်ဝန်ခံသည်။ တပ်မှ ယခင်က တောခိုသွားသော တပ်သား ထွန်းရွှေထံမှ စာ
တစောင်ရကြောင်း၊ ၎င်းစာရပြီးမှ တပ်သား မောင်ကိုနှင့် မိမိတို့ တောခိုကြကြောင်း၊
စစ်ပြေး ထွန်းရွှေနှင့် ပဌမတွေ့ပြီးမှ သောင်းကျန်းသူ ဝင်းအောင်၊ အောင်မင်းတို့ကို
တွေ့ကြောင်း၊ မိမိသည် အောင်မင်း တပ်တွင် ၁၄ ရက်ခန့် မောင်ကိုနှင့်အတူ
နေပြီးမှ အောင်မင်းက မိမိအား ဘခက်နှင့် အောက်ဘက်သို့ လွှတ်လိုက်ရာ တံခွန်ရွာ
တွင် ၅ လနေထိုင်ခဲ့ပြီး၊ မိဘရပ်သို့ပြန်ခွင့်ရ၍ ပြန်သွားကြောင်း။ သို့ရာတွင်မိမိထံသို့
ကွန်မြူနစ်ခေါင်းဆောင် ဗိုလ်ကံ ရောက်လာကာ မိမိအား တာဝန်ထမ်းဆောင်ရန်
လက်မှတ်ရေးထိုးခိုင်းပြီးနောက်၊ စာအုပ် ၄ အုပ်ပေးခဲ့ကြောင်း၊ သို့သော်လည်း
မိမိမှာသူတို့ခိုင်းသောတာဝန်များကို စိတ်မပါတော့သောကြောင့်၊ အလင်းဝင်ရန်ကြိုး
စားနေစဉ် ရေတာရှည် ပြည်သူ့ရဲဘဲလ်ဖွဲ့က ၁၉၆၇ ခုနှစ်၊ မေလ ၂ ရက်နေ့တွင်
ဖမ်းဆီးပြီး၊ ဗိုလ်ကံ အပ်ထားခဲ့သော စာအုပ် ၄ အုပ်ကိုလည်း သိမ်းဆီးကြောင်း
ထွက်ဆိုထားသည်။

အင်းဖြူညီတွင် မောင်မှတ်ကြီးနှင့် မောင်ကို (လိပြ-၇) တို့ယူဆောင်သွားသော
လက်နက် ခဲယမ်းမီးကျောက်များနှင့် ပတ်သက်၍ သက်သေ တပ်သား အောင်မောင်း
(လိပြ-၂) နှင့် သက်သေတပ်သား မြင့်သိန်း (လိပြ-၃) တို့က ညတွင်းချင်း
တပ်ကြပ်ကြီး ကိုလေး (လိပြ-၁) အား သတင်းပို့ကြသည်။ ဆရာကိုလေးက
လည်း စစ်ဆေးရှာဖွေရာတွင် ဘန်ကာ (၁) မှ တပ်သား အောင်မောင်းကိုင်သော
စက်ကလေး သေနတ် ၁ လက်နှင့် ကျည်ဆံ၊ ကျည်ကပ်၊ အခြားခဲယမ်းမီးကျောက်များ
ပျောက်ဆုံးနေကြောင်း၊ ဘန်ကာ (၂) မှ တပ်သား မြင့်သိန်းကိုင်ဆောင်သော
အီးဝိုင်ဗုံး ၈ လုံးနှင့် အခြားကျည်ဆံများလည်း ပျောက်ဆုံးနေကြောင်း။ သို့ရာတွင်
တပ်သား မောင်ကို၏ ရိုင်ဖယ်သေနတ်မှာ ကျန်ရစ်ခဲ့ကြောင်းထွက်ဆိုထားသည်။

အထက်ပါကဲ့သို့ တပ်မတော်မှ လက်နက်ခဲယမ်းမီးကျောက်များကို ခိုးယူသွား
ကြောင်း မောင်မှတ်ကြီးနှင့် မောင်ကိုတို့က ဝန်ခံထားပြီးဖြစ်သည့်ပြင် အခြားလွတ်

၁၉၇၀

မောင်မှတ်ကြီးနှင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ။

လပ်သော အထောက်အထားများရှိနေသဖြင့် ခိုင်လုံထင်ရှားသည်။ ထို့ကြောင့် အကျဉ်း စစ်တရားရုံးချုပ်က မောင်မှတ်ကြီးအပေါ် ပဌမစွဲချက် ထင်ရှားသည်ဟု တွေ့ရှိချက် မှန်ကန်သည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ကလည်း ဆုံးဖြတ်ရပေမည်။

ပြစ်ဒဏ်ပေးရာတွင် လက်နက် (အရေးပေါ် ပြစ်ဒဏ်စီရင်မှု) (ယာယီ) အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂ (၁) (က) အရ သေဒဏ်ပေးနိုင်သည်။ အယူခံတရားလိုသည် စစ်ပြေး ထွန်းရွှေထံမှ စာရပြီးမှ လက်နက်ခဲယမ်းမီးကျောက်များကို ခိုးယူသွားခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုခဲယမ်းမီးကျောက်များသည် သောင်းကျန်းသူတို့၏ လက်နက်အင်အား တိုးပွားစေခဲ့သည်နှင့်အမျှ၊ ပြည်သူ့ တပ်မတော်သားများအတွက်လည်း ဘေးအန္တရာယ်ကို ပိုစေခဲ့သည်။ ထိုအချက်များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစား၍ အကျဉ်းစစ် တရားရုံးချုပ်က မောင်မှတ်ကြီးအပေါ် သေဒဏ်သတ်မှတ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

မောင်မှတ်ကြီးအပေါ် ဒုတိယစွဲချက်တင်ခဲ့သည်မှာ တပ်မတော် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၇ (၁) အရ ဖြစ်၍ ၎င်းသည် ၁၉၆၆ ခုနှစ်၊ မေလ ၆ ရက်နေ့တွင် “စစ်မှု ထမ်းဆောင်နေရာမှ စွန့်ခွါထွက်ပြေးခဲ့သည်” ဟု ရေးသားပေါ်ပြထားသည်။

ပုဒ်မ ၃၇ (၁) က ဤသို့ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။

“ဤအက်ဥပဒေကို လိုက်နာရသူ တဦးဦးသည် တန်းပြည့်စစ်မှုထမ်းချိန်တွင် ဖြစ်စေ၊ တန်းပြည့်စစ်မှုထမ်းရန် အမိန့်ရရှိပြီးဖြစ်သည့် အချိန်တွင်ဖြစ်စေ၊ စစ်ပြေးမှု ကျူးလွန်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် စစ်ပြေးမှု ကျူးလွန်ရန် အားထုတ်လျှင်၊ စစ် တရားရုံးက ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်သောအခါ၊ သေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဤအက်ဥပဒေ တွင် ဖော်ပြထားသည့် လျော့သောပြစ်ဒဏ်ဖြစ်စေ ထိုက်သင့်စေရမည်။ ထို့ပြင် ထိုသူသည် ဆိုခဲ့သည့် အချိန်မဟုတ်သည့် အခြားအချိန်တွင် စစ်ပြေးမှုကျူးလွန် လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် စစ်ပြေးမှု ကျူးလွန်ရန်အားထုတ်လျှင်၊ စစ်တရားရုံးက ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်သောအခါ၊ ခုနစ်နှစ်ထိထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဤအက်ဥပဒေတွင် ဖော်ပြထားသည့် လျော့သော ပြစ်ဒဏ်ဖြစ်စေ ထိုက်သင့်စေရမည်။”

အထက်ပါကဲ့သို့ ပြဋ္ဌာန်းထားသောကြောင့် ပုဒ်မ ၃၇ (၁) တွင် စစ်ပြေးမှု ၂ မျိုး ၂ ရပ်ရှိသည်ကို သတိပြုရပေမည်။ ပဌမအမျိုးအစား “တန်းပြည့်စစ်မှုထမ်း ချိန်တွင်ဖြစ်စေ၊ တန်းပြည့်စစ်မှုထမ်းရန် အမိန့်ရရှိပြီးသည့် အချိန်တွင်ဖြစ်စေ” စစ် ပြေးမှုကျူးလွန်ခြင်း၊ ယင်းဖြစ်မှုသည် ကြီးလေး၍ သေဒဏ်အထိ သင့်စေနိုင်၏။ ဒုတိယအမျိုးအစား “ဆိုခဲ့သည့်အချိန်မဟုတ်သည့် အခြားအချိန်တွင်” စစ်ပြေးမှု ကျူးလွန်ခြင်း။ ယင်းဖြစ်မှုသည် ၇ နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်သင့်စေနိုင်၏။

ဤအမှုတွင် မည်သည့်စစ်ပြေးမှုဖြင့် စွဲဆိုသည်ကို အတိအကျ ဆိုမထားချေ။ မောင်မှတ်ကြီးအပေါ် ပေးထားသော ပြစ်ဒဏ်သည်လည်း သေဒဏ်ဖြစ်နေသည်။

မောင်မှတ်ကြီး
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
ပြန်မာနိုင်ငံ။

ယင်းသေဒဏ်သည် လက်နက်ခိုးမှုအတွက်ဖြစ်ကာ၊ စစ်ပြေးမှုအတွက်မူ ထောင်ဒဏ်မျှ လောက်သာ စစ်တရားရုံးက ရည်စူး၍ ပြစ်ဒဏ် ၂ ရပ်ကိုပေါင်း၍ ချမှတ်ထား သည်လည်းဖြစ်နိုင်၏။ တပ်မတော်နည်းဥပဒေ ၆၄ အရ၊ စစ်တရားရုံးသည် တရားခံ အားအပြစ်ရှိသည်ဟု ဆုံးဖြတ်သော ပြစ်မှုအားလုံးနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပြစ်ဒဏ်ချမှတ် ချက်တခုတည်းကိုသာ ချမှတ်ရသည်။ ထိုပြစ်ဒဏ်သည် တရားဥပဒေနှင့်အညီ ချမှတ် နိုင်သောပြစ်မှုအတွက်ဖြစ်သည်။ တရားဥပဒေနှင့်အညီ မချမှတ်နိုင်သော ပြစ်မှုအတွက် မဟုတ်ဟု ယင်းနည်းဥပဒေတွင် ဆိုထားရာ၊ ဤအမှုတွင် လက်နက်ခိုးမှုအတွက် သေဒဏ်သတ်မှတ်ထား၍ ယင်းပြစ်ဒဏ်သည် ဒုတိယအမျိုးအစား စစ်ပြေးမှု အတွက် မဟုတ်ဟု အဓိပ္ပါယ်ကောက်ယူနိုင်ပေသည်။

သို့ရာတွင် သေဒဏ်ပါဝင်သော ပြစ်မှု၌ တွေးခေါ် အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုနေရသည်ထက် စွဲချက်၌ပင် ပြစ်မှုကို ရှင်းလင်းထင်ရှားစေခြင်းကပို၍ မှန်ကန်မှုကမည်က တကြောင်း စစ်ပြေးမှုတွင်သုံးနှုန်းခေါ်ဝေါ်ထားသော “တန်းပြည့်စစ်မှုထမ်းချိန်” (on active service) စကားရပ်နှင့်ပတ်သက်၍ ဤရုံးက တိကျရှင်းလင်းစေလိုသည်တကြောင်း ကြောင့် နိုင်ငံတော်ရွှေနေချုပ်နှင့် စစ်ဥပဒေချုပ်တို့အား ယင်းအချက်များပေါ်တွင် ဖိတ်ကြား၍ ထပ်မံကြားနာခဲ့ကြသည်။

ရုံးသဟာယလက်ထောက် ရွှေနေချုပ် ဦးလှသင်းနှင့် ဗိုလ်မှူး ဇော်ထွန်းတို့က၊ ဤအမှုတွင် ဒုတိယအမျိုးအစားဖြစ်သော စစ်ပြေးမှုနှင့်သာ စွဲဆိုခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့်သာလျှင် တရားခံက ယင်းပြစ်မှုနှင့် ပတ်သက်၍၊ အပြစ်ရှိပါသည် ဝန်ခံ သည်ကို ရုံးကလက်ခံခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ တပ်မတော် နည်းဥပဒေ ၅၁ (၄) အရ၊ သေဒဏ်သင့်စေနိုင်သော ပြစ်မှုအတွက် အပြစ်ရှိပါသည်ဟု တရားခံက ဝန်ခံခြင်းကို ရုံးကလက်မခံဘဲ အပြစ်မရှိဟု ဖြေကြားဘိသကဲ့သို့၊ အမှုကို ဆက်လက်စစ်ဆေး ရပါသည်။ သေဒဏ်သင့်စေနိုင်သော လက်နက်ခိုးမှုနှင့် ပတ်သက်၍ မောင်မှတ်ကြီးက အပြစ်ရှိသည် ဆိုသည်ကို အပြစ်မရှိဟု ဖြေကြားဘိသကဲ့သို့၊ ရုံးကစစ်ဆေးခဲ့ပါ သည်။

စစ်ပြေးမှုစွဲချက်ကို အတိအကျမည်သည့် အမျိုးအစားခွဲခြားမပေါ်ပြခဲ့စေကာမူ၊ တရားခံ နစ်နာခဲ့ရသည်ဟု မဆိုနိုင်ပါ။ မျှတမှု ကင်းခဲ့သည်ဟုလည်း မဆိုနိုင်ပါ ဟု ရုံးသဟာယများက ဘင်ပြုကြကား၊ “တန်းပြည့်စစ်မှုထမ်းချိန်” ဆိုသည့် စကားရပ်နှင့် ပတ်သက်၍လည်း၊ ဆီလျော်သော စာတမ်းများကို တင်ပြကြ သည်။ ယင်းစကားရပ်နှင့် ပတ်သက်၍ စီရင်ထုံးပြုလျှင် သင့်မြတ်ပါသည်ဟုလည်း ဆိုကြသည်။

၁၉၇၀
မောင်မှတ်ကြီး
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ။

တပ်မတော် အက်ဥပဒေကို လိုက်နာရသူတို့အတွက်၊ တန်းပြည့်စစ်မှုထမ်းချိန်တွင် ကျရောက်သောတာဝန် လုပ်ပိုင်ခွင့်တို့သည်၊ ယင်းအချိန်မဟုတ်သည့် အခြားအချိန်၌ ကျရောက်သောတာဝန် လုပ်ပိုင်ခွင့်တို့နှင့် ကွဲခြားပေးလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ ဥပဒေကိုခွဲခြား၍ ပြဋ္ဌာန်းထားခြင်း ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

သာမန်ကြည့်လျှင် တပ်မတော်သားတို့ တာဝန်ထမ်းဆောင်သမျှသည် တန်းပြည့် စစ်မှုထမ်းခြင်းဖြစ်သကဲ့သို့ မြင်ရသည်။ နိုင်ငံတော်၏ လုံခြုံရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး တို့တွင် အချိန်အပိုင်းအခြားမထား၊ အပေါ့အလေးမခွဲ၊ အင်စိုက်အားစိုက် အမှုထမ်း နေကြရသော ပြည်သူ့တပ်မတော်သားတို့အဖို့၊ သာမန်အားဖြင့် တန်းပြည့် တာဝန် ချဉ်းသာဖြစ်ကြသည်။ တန်းမပြည့်သည့် တာဝန်ဟူ၍ မရှိကြချေ။ သို့ရာတွင် ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်အရမူကား ကွဲခြားချက်များရှိနေပေသည်။ ဆီလျော်သော အခါတွင်၊ ယင်းကွဲခြားချက်များကိုပင် ထင်ရှားစေ၍ တိကျစွာလိုက်နာရသည်။

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးပြီးဆုံး၍ လွတ်လပ်သော အချုပ်အခြာ မြန်မာနိုင်ငံ မပေါ်ထွန်းမီကာလတွင်၊ ဘုရင်ခံက ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁ ရက်နေ့သည် စစ်မက်ပြီးဆုံးသောနေ့ဟု သတ်မှတ်ကျေညာခဲ့ဖူးသည်။ ယင်းနေ့၌ ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံ တန်းပြည့် စစ်မှုထမ်းခြင်းဆိုင်ရာ အက်ဥပဒေရပ်စဲခဲ့သည်ကိုမှီး၍၊ ဗမာ့ တပ်မတော် ဖစ်ရေးနှင့် စစ်ထောက်ဌာနမှလည်း ယင်းသတ်မှတ်သည့် နေ့မှစ၍ တပ်မတော်သားတို့သည် တန်းပြည့် စစ်မှုထမ်းများအဖြစ်မှ ရပ်စဲကြသည် ဟူ၍ အောက်ပါအမိန့်ကို ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။

“No. 45/47. LEGAL AND JUDICIAL—PERIOD OF ACTIVE SERVICE IN BURMA

The Burma Active Service Act, 1943, lapsed on the 1st February 1947 the date on which hostilities were declared to have been terminated by the Governor of Burma. Personnel subject to the Burma Army Act ceased to be “ON ACTIVE SERVICE” with effect from that date. And the words “WHEN ON ACTIVE SERVICE” will no longer be averred in the statement of particulars in charges in respect of offences committed by personnel subject to the Burma Army Act. This will not effect the legality of sentences passed during the period 1st February 1947 to date of publication of this order.

Colonel,
A & Q., HQ Burma Army.”

သို့ရာတွင်၊ မြန်မာနိုင်ငံကို အန္တိယနိုင်ငံမှ ခဲ့ထုတ်ပြီးသည့်နောက်ပိုင်း၌ မြန်မာနိုင်ငံ ကြည်းတပ် အက်ဥပဒေ (The Burma Army Act) ၏ ပုဒ်မ ၇ (၁၃) တွင် တန်းပြည့် စစ်မှုထမ်းခြင်းနှင့် ပတ်သက်သော ပြဋ္ဌာန်းချက် တည်နေလေသည်။ ယင်းစကားရပ်ကို အောက်ပါကဲ့သို့ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုထားသည်။

၁၉၇၀
မောင်မှတ်ကြီး
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ။

“ ‘active service’ , as applied to a person subject to this Act, means the time during which such person is attached to, or forms part of, a force which is engaged in operations against an enemy, or is engaged in military operations in, or is on the line of march to, a country or place wholly or partly occupied by an enemy, or is in military occupation of any foreign country.”

၁၉၅၆ ခုနှစ်၊ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ ကာကွယ်ရေး (စစ်ဆင်မှုအထူးစီမံချက်) အက်ဥပဒေတွင် “ စစ်ဆင်မှု ” ဟူသောစကားရပ်ကို သုံးစွဲသည်။ ယင်းအက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂ (ဂ) တွင် အောက်ပါကဲ့သို့ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုထား၏။

‘စစ်ဆင်မှု’ ဆိုသည်မှာ၊ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ရုံးက၊ အခါအားလျော်စွာ ထုတ်ဆင့်သည့်အမိန့်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ အမိန့်အရဖြစ်စေ၊ ရန်သူကို နှိမ်နင်းရန် ပြုလုပ်သော စစ်ဆင်မှုကိုဆိုလိုသည်။

ပုဒ်မ ၂ (ဃ) တွင် “ ရန်သူ ” ဆိုသည်မှာ မြန်မာနိုင်ငံ ကြည်းတပ် အက်ဥပဒေ၏ ပုဒ်မ ၇ အပိုဒ် ၁၂ တွင် အဓိပ္ပါယ်ဖော်ပြထားသည့် အတိုင်းဖြစ်သည်ဟု ပါရှိ၏။ နေပြည်တော်သော ပုဒ်မ ၇ (၁၂) တွင် အောက်ပါကဲ့သို့ပါ၏။

“ ‘enemy’ includes all armed mutineers, armed rebels, armed rioters, pirates and any person in arms against whom it is the duty of a person subject to military law to act.”

ဂွမ်ရှီန် နှင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ (၁) တွင် အထက်ရည်ညွှန်းသော ၁၉၅၆ ခုနှစ် အက်ဥပဒေတွင်သုံးနှုန်းထားသော “ စစ်ဆင်မှု ” ဟူသော စကားရပ်နှင့် မြန်မာနိုင်ငံ ကြည်းတပ် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၇ (၁၃) တွင်သုံးနှုန်းထားသော တန်းပြည့် စစ်မှုထမ်းခြင်း (on active service) ဆိုသည့် စကားရပ်များကို ပေါင်းစပ်၍ ရှင်းလင်းဖော်ပြထားသည်။ သက်ဆိုင်ရာ စစ်ဘက် အာဏာပိုင်တို့က စစ်ဆင်ရေး အမိန့် ထုတ်ပြန်ထားခြင်း မရှိ၍လည်းကောင်း၊ အခင်းဖြစ်ပွားသော အခါ၌ အယူခံ တရားလိုသည် မြို့စောင့်တာဝန်မျှသာ ထမ်းဆောင်နေခဲ့သည် ဖြစ်၍လည်းကောင်း တန်းပြည့် စစ်မှုထမ်းချိန် မဟုတ်ခဲ့ဟု ဂွမ်ရှီန် အယူခံမှုတွင် တရားလွှတ်တော်က ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။

(၁) ၁၉၅၉ ခု၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်စံးများ၊ တရားလွှတ်တော်၊ စာ၊ ၁၂၉။

၁၉၇၀
မောင်မှတ်ကြီး
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ။

“စစ်ဆင်မှု” တန်းပြည့် စစ်မှုထမ်းချိန် စသော စကားရပ်များ၏ နောက်
မကြောင်းကို အထက်ပါကဲ့သို့ ပေါ်ပြူးနေောက်၊ ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ တပ်မတော် အက်ဥပဒေ
တွင် မည်သို့ ခေါ်ဝေါ်ပြဋ္ဌာန်းသည်ကို လေ့လာဖို့လိုသည်။ ပုဒ်မ ၃ (က) တွင်
အောက်ပါကဲ့သို့ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုသည်။

(က) “တန်းပြည့်စစ်မှုထမ်းချိန်” ဆိုသည်မှာဤအက်ဥပဒေကို လိုက်နာရသူ
တဦးနှင့် သက်ဆိုင်စေရာ၌ အောက်ပါအတိုင်း ထိုသူ ပါဝင်ဆောင်ရွက်နေသည့်
အချိန်ကို ဆိုလိုသည်။

(၁) ရန်သူနှင့် ပြိုင်ဆိုင်တိုက်ပွဲဆင်နွှဲနေသော တပ်ဖွဲ့တဖွဲ့တွင်၊ တွဲဘက်
ထားသည့်အချိန်၊ သို့တည်းမဟုတ် ပါဝင်သည့်အချိန်၊ သို့တည်း
မဟုတ်၊

(၂) ရန်သူကလုံးဝသော်၎င်း၊ တစိတ်တဒေသသော်၎င်း၊ သိမ်းပိုက်
ထားသော တိုင်းပြည်ဘပြည်၌ဖြစ်စေ၊ နေရာတခု၌ဖြစ်စေ၊ တိုက်ပွဲ
ဆင်နွှဲနေသည့်အချိန်၊ သို့တည်းမဟုတ် ယင်းကဲ့သို့သော တိုင်းပြည်
တပြည်သို့ဖြစ်စေ၊ နေရာတခုသို့ဖြစ်စေ၊ စစ်ချီတက်ရာ၌ ပါဝင်သည့်
အချိန်၊ သို့တည်းမဟုတ်၊

(၃) နိုင်ငံခြား နိုင်ငံတခုကို သိမ်းပိုက်ထားသော တပ်ဖွဲ့တဖွဲ့တွင် တွဲဘက်
ထားသည့်အချိန်၊ သို့တည်းမဟုတ် ပါဝင်သည့်အချိန်။

ယင်းအက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၈ တွင်လည်း အောက်ပါကဲ့သို့ ပြဋ္ဌာန်းပါရှိသည်။

“ပုဒ်မ ၃ အပိုဒ်ခွဲ (က) တွင် မည်သို့ပင်ပါရှိစေကာမူ ဤအက်ဥပဒေကို
လိုက်နာရသူ တဦးဦးအား ဖြစ်စေ၊ လူတမျိုးတစားအား ဖြစ်စေ ထိုသူများ
အမှုထမ်းလျက်ရှိမည့် နယ်တခုခုကို ရည်ညွှန်း၍သော်၎င်း၊ ဤအက်ဥပဒေ၏
သို့တည်းမဟုတ် အခါအားလျော်စွာ တည်ဆဲအခြား တရားဥပဒေ တရပ်ရပ်၏
ပြဋ္ဌာန်းချက် တခုခုကို ရည်ညွှန်း၍သော်၎င်း၊ ဤအက်ဥပဒေ၏ အဓိပ္ပါယ်အရ
တန်းပြည့် စစ်မှုထမ်းရွက်နေကြသူများအဖြစ် မှတ်ယူရမည်ဟု နိုင်ငံတော် သမတက
အမိန့်ကြော်ငြာစာဖြင့် ကျေညာနိုင်သည်” ။

၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ တပ်မတော် အက်ဥပဒေသည် မြန်မာနိုင်ငံ ကြည်းတပ် အက်ဥပဒေ
စသော တပ်မတော်ဖွဲ့စည်းပုံ၊ စည်းကမ်းဆိုင်ရာ ဥပဒေများကို လွှမ်းသည်။

အထက်ပါတပ်မတော် အက်ဥပဒေ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်အရ “တန်းပြည့်စစ်မှု
ထမ်းချိန်” ဖြစ်ခြင်း၊ သို့မဟုတ် အခြားအချိန်ဖြစ်ခြင်းကို သတ်မှတ်ရာတွင် အကြောင်း
ချင်းစုံများပေါ်တွင် အခြေခံရမည် ဖြစ်ပေသည်။ ယေဘုယျသဘော သတ်မှတ်၍

၁၉၇၀
မောင်မှတ်ကြီး
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ။

မရချေ။ မှုခင်းသို့မဟုတ် ကိစ္စတရပ်စီ၏ ဖြစ်ပေါ်ပုံ အချက်အလက်၊ အခြေအနေ တို့အပေါ်မူတည်၍သာ ဆုံးဖြတ်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ပုဒ်မ ၃ (က) တွင် ဖော်ပြ ထားသော အခြေအနေများရှိ မရှိ စစ်ဆေးရမည်။ ယင်းသို့ စစ်ဆေးရာတွင်လည်း သက်ဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်၏ အမိန့်၊ သတ်မှတ်ချက်တို့သည် အဓိကကျပေလိမ့်မည်။ ပုဒ်မ ၈ အရ၊ အတိအလင်း သတ်မှတ်ကျေညာထားပြီး ဖြစ်လျှင်မူကား၊ ယင်း ကျေညာချက်ဖြင့်ပင် ထင်ရှားခိုင်လုံစေမည်ဖြစ်သည်။

တန်းပြည့်စစ်မှုထမ်းချိန်တွင် ကျူးလွန်သော ပြစ်မှုများအတွက် အခြားအချိန် တွင် ကျူးလွန်သောအလားတူ ပြစ်မှုများထက်ကြီးလေးသော ပြစ်ဒဏ်ကို သတ်မှတ် ထားသည်။ ထို့ကြောင့်၊ စစ်ဘက်တရားရုံးသို့ တင်ပို့သော အမှုများတွင် “တန်းပြည့် စစ်မှုထမ်းချိန်” တွင် ကျူးလွန်သည်ဟု စွဲဆိုသည်ဖြစ်လျှင် စွဲချက်တွင် ယင်းသို့ အထင်အရှားဆိုအပ်သည်။ ဥပမာ၊ တပ်မတော် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၅၊ ပုဒ်မ ၄၀ နှင့် ဤအယူခံမှုပေါက်ဖွားလာသော ပုဒ်မ ၃၇ (၁) အရ၊ စစ်ပြေးမှု။

စွဲချက်တွင် “တန်းပြည့်စစ်မှုထမ်းချိန်” ၌ ကျူးလွန်ကြောင်း အတိအလင်းဆိုပြီး နောက်၊ အမှုကို စစ်ဆေးရာတွင် ယင်းအချိန်မှန်ကြောင်းကို ပုဒ်မ ၃ (က) နှင့်၎င်း၊ ပုဒ်မ (ဂ) အရသော်၎င်း၊ ထင်ရှားအောင် သက်သေထူ မှတ်တမ်းတင်ဖို့ လိုသည်။ ထိုသို့ တရားလိုဘက်မှ ဆောင်ရွက်မှသာလျှင် စွဲချက် ခိုင်လုံစေသော အင်္ဂါရပ်နှင့် ပြည့်စုံပေလိမ့်မည်။

လက်ထောက်ရှေ့နေချုပ် ဦးလှသင်းက ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန စစ်ရေးချုပ်ရုံး က ၁၉၅၇ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၂၈ ရက်နေ့စွဲပါ စာအမှတ် ၇၃၂/စက-၂/ရေး ၃ ဖြင့် မြောက်ပိုင်းတိုင်း စစ်ဌာနချုပ်သို့ “တန်းပြည့်စစ်မှုထမ်းချိန်” ပြစ်မှု ကျူးလွန်ခြင်း နှင့် ပတ်သက်၍ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်၍ လမ်းညွှန်သမှုပြုခဲ့သည်ကို တင်ပြသည်။ စာကို စစ်ဥပဒေချုပ်က ၁၉၅၇ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၈ ရက်နေ့စွဲပါ ထပ်ဆင့်စာဖြင့် ဖြန့်ဝေ ခဲ့သည်။

အထက် ရည်ညွှန်းပါ စာတွဲတွင် စွဲဆိုသော ပြစ်မှုကို စစ်မှုထမ်းတဦးက “တန်းပြည့် စစ်မှုထမ်းချိန်” အတွင်း ကျူးလွန်ခဲ့ခြင်း ဟုတ်မှဟုတ် ဟူသော အချက်သည် အကြောင်းချင်းရာ ပြဿနာ (question of fact) ဖြစ်၍၊ အမှုကို စစ်ဆေးရန် စစ်ဘက် တရားရုံး ဖွဲ့စည်းပေးမည့် အရာရှိက စစ်ဘက်တရားရုံးဖြင့် စစ်ဆေးရန် အမိန့်မချမှတ်မီ ဆုံးဖြတ်ပေးရမည့် ပြဿနာဖြစ်သည်။ စစ်ဘက် တရားရုံးကလည်း အမှုတခုကို မစစ်ဆေးမီ မိမိတွင် စစ်ဆေးစီရင်ရမည့် စွဲချက်တရပ်စီအတွက် စီရင် ပိုင်ခွင့် ရှိ မရှိ သေချာစွာ စိစစ်ရမည်။ ဒို့ဟူ၍က တရားရုံးဖွဲ့စည်းသော အာဏာပိုင်ထံ အစီရင်ခံရမည် စသည်ဖြင့် ဥပမာများပြ၍ ရှင်းလင်း ညွှန်ပြထားသည်။ ယင်းစာကို

၁၉၇၀
မောင်မှတ်ကြီး
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
ပြန်မာနိုင်ငံ။

၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ တပ်မတော် အက်ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းခြင်း မပြုရသေးမီက ထုတ်ပြန်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သော်လည်း၊ စာပါမူများ၊ လုပ်ထုံးများသည် ဆီလျော်လျက် ရှိသေးသည်။ နောက်ဆုံး ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ညွှန်း၍ ဖြည့်စွက်ကာ အလားတူ လမ်းညွှန် စာကို ထုတ်ပြန်သင့်ကောင်း ထုတ်ပြန်သင့်ပေလိမ့်မည်။

ဤအယူခံနှင့် ပတ်သက်၍ မောင်မှတ်ကြီးသည် တပ်မတော်မှ လက်နက်များကို ခိုးယူသွားခဲ့ခြင်း၊ စစ်ပြေးမှု ကျူးလွန်ခဲ့ခြင်း ထင်ရှားသည်။ စစ်ပြေးမှုကို စွဲချက်တွင် အတိအလင်း မဆိုစေကာမူ၊ တန်းပြည့် စစ်မှုထမ်းချိန် မဟုတ်သော အခြားအချိန်၌ ကျူးလွန်သော ပြစ်မှုအဖြစ် စစ်ဆေးခဲ့သည်မှာလည်း ထင်ရှားသည်။ ၎င်းအပေါ် စစ်ဆေးခဲ့ရာ၌ မျှတမှုကင်းမဲ့ခြင်း မတွေ့ရ၊ ခုခံချေပခွင့် အပြည့်အဝ ရရှိခဲ့ကြောင်း ပေါ်လွင်သည်။ အယူခံကို ကြားနာရာတွင်လည်း ကျွန်ုပ်တို့က အစိုးရစရိတ်ဖြင့် မောင်မှတ်ကြီးအတွက် ရွှေနေ ငှားရမ်း လိုက်ပါဆောင်ရွက်စေခဲ့သည်။ ဥပဒေ ပြဿနာပေါ်တွင် ရုံးသဟာယများကို ဖိတ်ကြားကာ နောက်တဖန် ကြားနာခဲ့သေး သည်။

ဤအယူခံရုံးက စွဲချက်များအတိုင်း ပြစ်မှုထင်ရှား တွေ့ရှိခဲ့သော် ပြစ်ဒဏ်ကို ပြင်ဆင်ပြောင်းလွှဲပေးခြင်း မပြုနိုင်ချေ။ ပြစ်ဒဏ်ကို အမှုစစ်ဆေးခဲ့သည့် စစ်ဘက် တရားရုံးက အမှုအကြောင်းချင်းရာနှင့် တပ်တွင်းစည်းကမ်း ထိန်းသိမ်းရေးကို ထောက် ချင့် ချိန်ဆပြီးမှ သင့်မြတ်သလို သတ်မှတ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ယင်းသို့ သတ်မှတ်သည်ကို အတည်ပြု အာဏာပိုင်ကလည်း တဖန် သုံးသပ်ပြီးမှ အတည်ပြုခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

အထက်ပါ အကြောင်းများကြောင့် အယူခံကို ပယ်လိုက်သည်။